

အ ကိ ဓ မ္မ ာ

အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာများ

၁။ အာဠသလိနီ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ	၄-တွဲ
၂။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ	၃-တွဲ
၃။ ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ	၅-တွဲ

အားလုံး ရိုက်နှိပ်ပြီးစီးပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း

ပဌမအကြိမ်

အုပ်ရေး-၃၀၀၀

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာရေးဦးစီးဌာန
အတွက် ဦးတင်မောင် (၀၂၅၆-မြ) စာပေပေါင်းကူးစာပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ်-၉၀၊
အေ.ဘီ၊ ဝေဇယန္တာလမ်း၊ (၈) ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့၊ ရန်ကုန်က
ပုံနှိပ်၍၊ စုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင် (၀၂၅၂၇) က ထုတ်ဝေသည်။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်နေကာဘိဝံသ၏

တဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

- ၁။ အရှင်နေကာဘိဝံသ ဆရာတော်လောင်း သူငယ်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်း ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် သရိုင်ရွာ ဦးဇောတိ-ဇေတီဆုန်းလှိုင်တို့မှ ၁၂၆၁-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁၄-ရက် (၁၉၀၀-ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇-ရက်)အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။
- ၂။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ပဌမအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၃။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၄။ ၁၂၇၉-ခုနှစ်၌ သက်တော် ၁၈-နှစ် အရွယ်တွင် ပဌမကြီးတန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၅။ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ပဌမအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၆။ ၁၂၈၁-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဒုတိယ အကြိမ်၊ ၁၂၈၁-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယ အကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၇။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ 'ပဌမကျော်' အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၈။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ 'သက္ကသိဟ စာမေးပွဲ'ခေါ် 'ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ'သို့ ရရှိအောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၉။ ၁၃၀၃-ခု ဝါဆိုဦး (၁၉၄၁-၂) ဂျပန်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မည့်နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အာဇာနည် ပဟာဂန္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သိမ်းသုံးတော်မူသည့်။ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့စဉ်က သံဃာအသင်းပေါ်မူတည်၍ ပျံလွန်တော်မူချိန်တွင် သံဃာတော် ငါးရာကျော်မျှ သိမ်းသုံးလျက် ရှိသည့်။
- ၁၀။ (လွတ်လပ်ရေး ရပြီးနောက်) ၁၃၁၂-ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) 'အာဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။
- ၁၁။ ၎င်းနှစ်မှစ၍ နိုင်ငံတော် စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားရန် မူလတန်း ဗုဒ္ဓသာသနာလက်စွဲခေါ် သင်ခန်းစာများကို ရေးသားခဲ့သည်။

- ၁၂။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌-(က) ဆဋ္ဌသံဂီတိသြဝါဒါစရိယ သံသနာယက၊
 (ခ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဘာရနိတ္ထာရက၊
 (ဂ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိ ပဋိဝိသောကေ၊
 (ဃ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဩဃာနု သောဇေယျပတ္တပါဌက
 အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူရသည်။
- ၁၃။ ၁၃၁၇-ခုနှစ် ပဲခူးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွတ် အစည်း
 အဝေးကြီးက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပ ဥက္ကဋ္ဌ(ဒုတိယသားသနာပိုင်)
 အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူသည်။
- ၁၄။ ၁၂၉၁-ခုနှစ် သက်တော်(၃၀)မှစ၍ ကျမ်းစာများကို စတင်ပြုစုတော်
 မူခဲ့ရာ ၁၂၉၃-ခုနှစ်တွင် ပဌမဦးဆုံးကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးစီးတော်
 ပူ၍ ၁၃၃၈-ခု တန်ဆောင်မုန်းလတွင် 'နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ'
 ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးလျှင် 'တဘဝသံသရာ' အမည်ဖြင့် ထေရုပ္ပတ္တိကို
 ကိုယ်တော်တိုင်ရေးသားတော်မူခဲ့သည်။ ပဉ္စမကရုဏာဘာသာသင်္ဃိကာနှင့်
 မူလဋီကာနိဿယ ပါဠိတော်နိဿယများကို ၁၃၃၆-ခု၊ တန်ဆောင်
 မုန်းလဆန်း ၅-ရက် (၁၈-၁၁-၇၄) တနင်းလာနေ့ ၁-နာရီအချိန်
 စတင်ပို့ချရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့မှာ
 ပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။ သုတ်မဟာဝါတာသာသင်္ဃိကာကို ၁၃၃၇-ခု၊ ဝါဆို
 လပြည့်-ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) စတင်ပို့ချ
 ရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက်(၂၁-၁၂-၇၇)
 သောကြာနေ့ ပျံလွန်တော် မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးစီးတော်မူခဲ့
 ပါသည်။ ပါထေယျဘာသာသင်္ဃိကာကိုပင် တရက်မျှ ရေးသားပို့ချခဲ့
 ပါသေးသည်။
- ၁၅။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်သက်တော်(၇၈)နှစ်အရောက်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော်
 ၂-ရက် (၁၉-၇-၇၈၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့ ညနေ ၄-နာရီ
 မိနစ်-၃၀ တွင် တဘဝအတွက် ငြိမ်းတော်မူပါသည်။

ကသာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

(ဒုတိယအုပ်)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ၏ တဘဝသံသရာ ဖြစ်စဉ်အကျဉ်း	ကိ
နိဒါန်း	ခေါ
ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသူများ၏ ကျမ်းဦးအမှာ	ငါး
စဉ်ဆက်သားသနာ တည်စေသော်	စဲ
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတော် ၃-ပါး	၂

ဂ-အဋ္ဌမဂ္ဂ

၁-ဆဂတိကထာ အဖွင့်	၃
၂-အန္တရာဘဝကထာ အဖွင့်	၅
၃-ကာမဂုဏကထာ အဖွင့်	၉
၄-ကာမကထာ အဖွင့်	၁၁
၅-ရူပစာတုကထာ အဖွင့်	၁၂
၆-အရူပစာတုကထာ အဖွင့်	၁၃
၇-ရူပစာတုယာ အာယတနကထာ အဖွင့်	၁၄
၈-အရူပေ ရူပကထာ အဖွင့်	၁၆
၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်	၁၆
၁၀-ဇိဝိတိန္ဒြိယကထာ အဖွင့်	၁၈
၁၁-ကမ္မဟေတုကထာ အဖွင့်	၂၁

ဇ-နဝမဂ္ဂ

၁-အာနိသံသဒဿာဝိကထာ အဖွင့်	၂၄
၂-အမတ်ရမ္မဏကထာ အဖွင့်	၂၇
၃-ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ အဖွင့်	၂၈
၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ အဖွင့်	၂၉
၅-ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာ အဖွင့်	၃၁
၆-အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ အဖွင့်	၃၁
၇-ဝိတက္ကာနုပတိကထာ အဖွင့်	၃၂

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၈-ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဓကထာ အဖွင့်	၃၃
၉-န ယထာ စိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ အဖွင့်	၃၄
၁၀-န ယထာ စိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်	၃၅
၁၁-အတိတာနာဂကသမန္နာဂကကထာ အဖွင့်	၃၆

၁၀-ဒသမဝဂ္ဂ

၁-နီရောဓကထာ အဖွင့်	၃၈
၂-ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ အဖွင့်	၄၀
၃-ပဉ္စဝိညာဏသမင်္ဂိယမဂ္ဂကထာ အဖွင့်	၄၁
၄-ပဉ္စဝိညာဏာကုသလာဝိတိကထာ အဖွင့်	၄၇
၅-ပဉ္စဝိညာဏာသာဘောဂါတိကထာ အဖွင့်	၄၇
၆-ဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာ အဖွင့်	၄၈
၇-သီလံ အစေအသိကန္တိကထာ အဖွင့်	၄၉
၈-သီလံ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဘိကထာ အဖွင့်	၅၀
၉-သမာဒါနုပေတုကထာ အဖွင့်	၅၀
၁၀-ဝိညတ္တိ သီလန္တိကထာ အဖွင့်	၅၁
၁၁-အဝိညတ္တိဒုဿီလန္တိကထာ အဖွင့်	၅၁

၁၁-ကောဒသမဝဂ္ဂ

၁-၃-တိယောပိ အနုသယကထာအဖွင့်	၅၃
၄-ဉာဏကထာ အဖွင့်	၅၄
၅-ဉာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်	၅၄
၆-ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ အဖွင့်	၅၅
၇-ဣဒ္ဓိဗလကထာ အဖွင့်	၅၆
၈-သမာဓိကထာ အဖွင့်	၅၉
၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ အဖွင့်	၆၁
၁၀-အနိစ္စတာကထာ အဖွင့်	၆၂

၁၂-ဒွါသမဝဂ္ဂ

၁-သိဝရော ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်	၆၅
၂-ကမ္မကထာ အဖွင့်	၆၆
၃-သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်	၆၇
၄-သဠာယတနကထာ အဖွင့်	၆၈

မာတိကာ

ကေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၅-သတ္တကုတ္တုပရမကထာ အပွင့်		၆၉
ဂ-ဇိဝိတာဝေဂါရောပနကထာ အပွင့်		၇၂
၉-ဒုဂ္ဂတိကထာ အပွင့်		၇၄

၁၃-တေရသမဝဂ္ဂ

၁-ကပ္ပဋကထာ အပွင့်		၇၅
၂-ကုသလပဋိလာဘကထာ အပွင့်		၇၆
၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ အပွင့်		၇၇
၄-နိယတဿ နိယာမကထာ အပွင့်		၈၁
၅-နိဝုတကထာ အပွင့်		၈၃
၆-သမ္ပုဗ္ဗိဘူတကထာ အပွင့်		၈၄
၇-သမ္မာပန္နော အဿာဒေတိကထာ အပွင့်		၈၅
၈-အသာတရာဂကထာ အပွင့်		၈၅
၉-ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတာတိကထာ အပွင့်		၈၇
၁၀-ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ အပွင့်		၈၈

၁၄-စုဒ္ဓသမဝဂ္ဂ

၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ အပွင့်		၈၉
၂-သဋ္ဌာယတနုပ္ပတ္တိကထာ အပွင့်		၉၀
၃-အနန္တရပစ္စယကထာ အပွင့်		၉၂
၄-အရိယရူပကထာ အပွင့်		၉၃
၅-အညော အနုသယောတိကထာ အပွင့်		၉၄
၆-ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ အပွင့်		၉၅
၇-အပရိယာပန္နကထာ အပွင့်		၉၅
၈-အဗျာကတကထာ အပွင့်		၉၇
၉-အပရိယာပန္နကထာ အပွင့်		၉၈

၁၅-ပန္နရသမဝဂ္ဂ

၁-ပစ္စယတာကထာ အပွင့်		၉၉
၂-အညမညပစ္စယကထာ အပွင့်		၉၉
၃-အန္တဂါကထာ အပွင့်		၁၀၀
၄-ခဏလယမုဟုတ္တကထာ အပွင့်		၁၀၁

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅-အာသဝကထာ အဖွင့်	၁၀၁
၆-ဇရာမရဏကထာ အဖွင့်	၁၀၂
၇-သညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်	၁၀၂
၈-ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်	၁၀၃
၉-တတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်	၁၀၃
၁၀-အသညသတ္တုပိက္ခိကထာ အဖွင့်	၁၀၅
၁၁-ကမ္မူပယေကထာ အဖွင့်	၁၀၇

၁၆-သောဠသမဝဂ္ဂ

၁-နိဂ္ဂဟကထာ အဖွင့်	၁၁၀
၃-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ အဖွင့်	၁၁၀
၄-အဓိဂယုမနသိကာရကထာ အဖွင့်	၁၁၁
၅-ရှပ် ဟေတုတိကထာ အဖွင့်	၁၁၃
၆-ရှပ် သဟေတုကန္တိကထာ အဖွင့်	၁၁၄
၇-ရှပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ အဖွင့်	၁၁၄
၈-ရှပ် ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်	၁၁၅
၉-ရှပ် ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ အဖွင့်	၁၁၅
၁၀-ရှပ် ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ အဖွင့်	၁၁၅

၁၇-သတ္တရသမဝဂ္ဂ

၁-အတ္တိအရဟတော ပုညပယေကထာ အဖွင့်	၁၁၇
၂-နတ္တိ အရဟတော အကာလမဇ္ဈတိကထာ အဖွင့်	၁၁၈
၃-သဗ္ဗမိဒ် ကမ္မတောတိကထာ အဖွင့်	၁၂၀
၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာ အဖွင့်	၁၂၃
၅-ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ အဖွင့်	၁၂၅
၆-န ဝတ္ထုဗ္ဗိ သံသော ဒက္ခိဏံ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ အဖွင့်	၁၂၆
၇-န ဝတ္ထုဗ္ဗိ သံသော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဇေတိတိကထာ အဖွင့်	၁၂၇
၈-န ဝတ္ထုဗ္ဗိ သံသော ဘုဉ္ဇတိတိကထာ အဖွင့်	၁၂၈
၉-န ဝတ္ထုဗ္ဗိ သံသော ဒိန္နိ မဟပ္ပလန္တိကထာ အဖွင့်	၁၂၉
၁၀-န ဝတ္ထုဗ္ဗိ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နိ မဟပ္ပလန္တိကထာ အဖွင့်	၁၂၉
၁၁-ဒက္ခိဏာ ဝိသုဒ္ဓိကထာ အဖွင့်	၁၃၀

မာတိကာ

ကော့

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ

၁-မနုဿလောကကထာ အပွင့်		၁၃၃
၂-ဓမ္မဓေသနာကထာ အပွင့်		၁၃၄
၃-ကရုဏာကထာ အပွင့်		၁၃၄
၄-ဂန္ဓဇာတကကထာ အပွင့်		၁၃၅
၅-ကေမဂ္ဂကထာ အပွင့်		၁၃၅
၆-ဈာနသင်္ကန္တိကထာ အပွင့်		၁၃၇
၇-ဈာနန္တရိကကထာ အပွင့်		၁၃၉
၈-သမာပန္နော သဒ္ဓိ သုဏာတိတိကထာ အပွင့်		၁၄၁
၉-စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ အပွင့်		၁၄၂

၁၉-ကောနဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသပဇာနကထာ အပွင့်		၁၄၅
၂-သုညတကထာ အပွင့်		၁၄၆
၃-သာမညဖလကထာ အပွင့်		၁၄၈
၄-ပတ္တိကထာ အပွင့်	..	၁၄၉
၅-တထတာကထာ အပွင့်		၁၄၉
၆-ကုသလကထာ အပွင့်		၁၅၀
၇-အစွန္တိနိယာမကထာ အပွင့်		၁၅၁
၈-ဣန္ဒြိယကထာ အပွင့်		၁၅၅

၂၀-ဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-အသဉ္စိစ္စကထာ အပွင့်		၁၅၆
၂-ညဏကထာ အပွင့်		၁၅၈
၃-နိရယပါလကထာ အပွင့်		၁၅၉
၄-တိရစ္ဆာနကထာ အပွင့်		၁၆၁
၅-မဂ္ဂကထာ အပွင့်		၁၆၂
၆-ညဏကထာ အပွင့်		၁၆၃

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-သာသနကထာ အပွင့်		၁၆၆
၂-အဝိဝိတ္တကထာ အပွင့်		၁၆၇
၃-သညောဇနကထာ အပွင့်		၁၆၇

ကော်

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁-ဣဒ္ဓိကထာ အဖွင့်	၁၆၈
၁၂-ဗုဒ္ဓကထာ အဖွင့်	၁၇၀
၁၃-သဗ္ဗဒီသာကထာ အဖွင့်	၁၇၀
၁၄-ဓမ္မကထာ အဖွင့်	၁၇၁
၁၅-ကမ္မကထာ အဖွင့်	၁၇၅

၂၂-ဗာဝိသတိမဂ္ဂ

၁-ပရိနိဗ္ဗာနကထာ အဖွင့်	၁၇၆
၂-ကုသလစိတ္တကထာ အဖွင့်	၁၇၆
၃-အာနေဉ္ဇကထာ အဖွင့်	၁၇၇
၄-ဓမ္မာဘိသမယကထာ အဖွင့်	၁၇၇
၅-၇-တိထောပိကထာ အဖွင့်	၁၇၈
၈-အဗျာကတကထာ အဖွင့်	၁၇၉
၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ အဖွင့်	၁၈၀
၁၀-ခဏိကကထာ အဖွင့်	၁၈၀

၂၃-တေဝိသတိမဂ္ဂ

၁-ကောဓိပ္ပာယ်ကထာ အဖွင့်	၁၈၂
၂-အရဟန္တဝတ္ထကထာ အဖွင့်	၁၈၃
၃-၇-ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ အဖွင့်	၁၈၃
၈-ပဋိစ္စပတထာ အဖွင့်	၁၈၅
၉-အပရိနိဗ္ဗာနကထာ အဖွင့်	၁၈၆
နိဂမ္မနကထာ	၁၈၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၅-ပဋိရသမဂ္ဂ

၁-ပစ္စယတာကထာ အဖွင့်		၂၂၇
၂-အညမညပစ္စယကထာ အဖွင့်		၂၂၇
၉-တံတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်		၂၂၈
၁၀-အသညသတ္တုပိကာကထာ အဖွင့်		၂၂၉
၁၁-ကမ္မူပစယကထာ အဖွင့်		၂၃၀

၁၆-သောဠသမဂ္ဂ

၃-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ အဖွင့်		၂၃၁
၄-အဓိဂယုမနသိကာရကထာ အဖွင့်		၂၃၁
၉-ရူပံ ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရန္တိကထာ အဖွင့်		၂၃၂

၁၇-သတ္တရသမဂ္ဂ

၁-အတ္တိ အရဟတော ပုညပစ္စယကထာ အဖွင့်		၂၃၃
၂-နတ္တိ အရဟတော အကာလမစ္စူတိကထာ အဖွင့်		၂၃၃
၃-သဗ္ဗမိဒ် ကမ္မကောတိကထာ အဖွင့်		၂၃၄
၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ အဖွင့်		၂၃၅
၇-န ဝတ္တမ္ပံ သံသော ဒေက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိတိကထာ အဖွင့်		၂၃၅
၈-ဒေက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ အဖွင့်		၂၃၅

၁၈-အဋ္ဌာရသမဂ္ဂ

၁-မနုဿလောကကထာ အဖွင့်		၂၃၈
၂-မဗ္ဗဒေဝနာကထာ အဖွင့်		၂၃၈
၆-ဈာနထက်နွှိကထာ အဖွင့်		၂၃၈
၇-ဈာနနွှိဂိုကထာ အဖွင့်		၂၃၉
၉-ကျွန်နာ ရူပံ ပဿတိကထာ အဖွင့်		၂၃၉

၁၉-ကျေနုဝိသတိမဂ္ဂ

၁-ကိလေသပဟေနကထာ အဖွင့်		၂၄၁
၂-သုညတကထာ အဖွင့်		၂၄၁
၃-သာမညဖလကထာ အဖွင့်		၂၄၂
၅-တထတာကထာ အဖွင့်		၂၄၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၆-ကုသလကထာ အဖွင့်	၂၄၃
၇-အစွန္တနိယာမကထာ အဖွင့်	၂၄၃
၈-ဣန္ဒြိယကထာ အဖွင့်	၂၄၄
၂၀-ဝိသတိမဂ္ဂ	
၂-ဉာဏကထာ အဖွင့်	၂၄၅
၃-နိရယပါလကထာ အဖွင့်	၂၄၅
၄-တိရစ္ဆာန်ကထာ အဖွင့်	၂၄၆
၆-ဉာဏကထာ အဖွင့်	၂၄၆
၂၁-ကေဝိသတိမဂ္ဂ	
၁-သာသနကထာ အဖွင့်	၂၄၈
၁၁-ဣဒ္ဓိကထာ အဖွင့်	၂၄၈
၁၄-ဓမ္မကထာ အဖွင့်	၂၄၈
၂၂-ဗာဝိသတိမဂ္ဂ	
၂-ကုသလစိတ္တကထာ အဖွင့်	၂၅၄
၃-အာနေဥကထာ အဖွင့်	၂၅၄
၅-တိဿောပိကထာ အဖွင့်	၂၅၄
၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ အဖွင့်	၂၅၅
၂၃-တေဝိသတိမဂ္ဂ	
၁-ကောဓိပ္ပာယ်ကထာ အဖွင့်	၂၅၇
၃-၇-ဣဿရိယကမ္မကာရိတာကထာ အဖွင့်	၂၅၇
၈-ပဋိရူပကထာ အဖွင့်	၂၅၈
၉-အပရိနိပ္ပန္နကထာ အဖွင့်	၂၅၉

ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်နိဿယ

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ

၁-ဆဂတိကထာ	၂၆၃
၂-အန္တရာဘဝကထာ	၂၆၄
၃-ကာမဂုဏကထာ	၂၆၅
၄-ကာမကထာ	၂၆၇
၅-ရူပဓာတုကထာ	၂၆၈
၆-အရူပဓာတုကထာ	၂၆၉
၇-ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ	၂၆၉
၈-အရူပေ ရူပကထာ	၂၇၀
၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ	၂၇၁
၁၀-ဇိဝိတိန္ဒြိယကထာ	၂၇၅
၁၁-ကမ္မဇောတုကထာ	၂၇၆

ဇ-နဝမဝဂ္ဂ

၁-အာနိသံသဒဿာဝီကထာ	၂၇၉
၂-အမတာရမ္မဏကထာ	၂၈၂
၃-ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ	၂၈၃
၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ	၂၈၃
၅-ဉာဏံ အနာရမ္မဏကထာ	၂၈၄
၆-အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ	၂၈၅
၇-ဝိတက္ကန္တပုတိကထာ	၂၈၆
၈-ဝိတက္ကန္တပိပ္ပိရသဒ္ဓကထာ	၂၈၆
၉-န ယထာ စိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ	၂၈၇
၁၀-န ယထာ စိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ	၂၈၈
၁၁-အတိတာနာဂတာသမန္နာဂတာကထာ	၂၈၉

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀-ဒသမဝဂ္ဂ	
၁-နိရောဓကထာ	၂၉၁
၂-ရူပံ မဇ္ဈိတိကထာ	၂၉၁
၃-ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာ	၂၉၂
၆-ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ	၂၉၄
၇-သီလံ အစေတသိက္ခန္တိကထာ	၂၉၄
၈-သီလံ န စိတ္တာနုပရိတတ္ထိတိကထာ	၂၉၄
၉-သမာဓိနပေတုကထာ	၂၉၅
၁၀-ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ	၂၉၅
၁၁-အဝိညတ္တိဒုဿိလန္တိကထာ	၂၉၆
၁၁-ကောဒသမဝဂ္ဂ	
၁-၃-တိသောပိ အနုသဟကထာ	၂၉၈
၄-ဉာဏကထာ	၂၉၈
၅-ဉာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ	၂၉၉
၆-ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ	၂၉၉
၇-ဣဒ္ဓိဗလကထာ	၃၀၀
၈-သမာဓိကထာ	၃၀၂
၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတကထာ	၃၀၃
၁၀-အနိစ္စတကထာ	၃၀၄
၁၂-ဒွါဒသမဝဂ္ဂ	
၁-သံဝရေဇ္ဇမ္ပန္တိကထာ	၃၀၆
၂-ကမ္မကထာ	၃၀၆
၃-သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ	၃၀၈
၄-သဠာယတနကထာ	၃၀၉
၅-သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ	၃၀၉
၈-ဇီဝိတာဝေါရောပနကထာ	၃၁၀
၉-ဒုဂ္ဂတိကထာ	၃၁၂
၁၀-သတ္တမဘဝိကကထာ	၃၁၃

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၃-တေရသမဝဂ္ဂ

၁-ကပ္ပဋ္ဌကထာ		၃၁၄
၂-ကုသလပဋိလာဘကထာ		၃၁၅
၃-အနန္တရပယုတ္တကထာ		၃၁၆
၄-နိယတသိ နိယာမကထာ		၃၁၇
၅-နိဝတကထာ		၃၁၇
၆-သမ္ပုဓိဘူတကထာ		၃၁၈
၇-သမ္ပာပန္နော အသာဒေတိကထာ		၃၁၈
၈-အသာတရာဂကထာ		၃၁၉
၉-ဓမ္မတဏှာ အပ္ပာကတတိကထာ		၃၂၁
၁၀-ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယတိကထာ		၃၂၂

၁၄-ဝုဒ္ဓသမဝဂ္ဂ

၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ		၃၂၄
၂-သဋ္ဌာယတနုပတ္တိကထာ		၃၂၅
၃-အနန္တရပစ္စယကထာ		၃၂၇
၄-အရိယဂ္ဂပကထာ		၃၂၈
၅-အညော အနုသယောတိကထာ		၃၂၈
၆-ပရိယဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ		၃၂၉
၇-ပရိယာပန္နကထာ		၃၃၀
၈-အပ္ပာကဘကထာ		၃၃၂
၉-အပရိယာပန္နကထာ		၃၃၄

၁၅-မန္တရသမဝဂ္ဂ

၁-ပစ္စယကထာ		၃၃၆
၂-အညမညပစ္စယကထာ		၃၃၇
၃-အတ္တိကထာ		၃၃၈
၄-ဓာတုယမုယုတ္တကထာ		၃၄၀
၅-အာသဝကထာ		၃၄၀
၆-ဇရာမရဏကထာ		၃၄၁
၇-သညာဝေဒယိကကထာ		၃၄၁
၉-တတိယသညာဝေဒယိကကထာ		၃၄၁
၁၀-အသညသတ္တိပဓကကထာ		၃၄၃
၁၁-ကမ္မူပစယကထာ		၃၄၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆-သောဠသမဝဂ္ဂ	
၁-နိဂ္ဂဟကထာ	၃၄၀
၂-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ	၃၄၉
၄-အဓိဂယဗုဒ္ဓသိကာရကထာ	၃၅၀
၅-ရှုပ် ဖောတုတိကထာ	၃၅၂
၆-ရှုပ် သဖောတုကန္တိကထာ	၃၅၂
၇-ရှုပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ	၃၅၃
၈-ရှုပ် ဝိပါကောတိကထာ	၃၅၃
၉-ရှုပ် ရူပါဝစရာ ရူပါဝရန္တိကထာ	၃၅၄
၁၀-ရှုပ် ရူပဓာတုပရိယာပန္နကထာ	၃၅၄
၁၇-သတ္တရသမဝဂ္ဂ	
၁-အာရဟဏော ပုညပရယာဇကထာ	၃၅၅
၂-နတ္ထိ အာရဟဏော အကာလမဇ္ဈတိကထာ	၃၅၅
၃-သဗ္ဗမိဒိ ကမ္မဇောတိကထာ	၃၅၆
၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ	၃၅၇
၅-ဌပေဘော အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ	၃၅၈
၆-န ဇတ္တဗ္ဗိ သံဃော ဧက္ခိယံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိကထာ	၃၅၉
၇-န ဇတ္တဗ္ဗိ သံဃော ဧက္ခိယံ ဝိသောဇေတိတိကထာ	၃၆၀
၈-န ဇတ္တဗ္ဗိ သံဃော ဘုဂ္ဂတိတိကထာ	၃၆၀
၉-န ဇတ္တဗ္ဗိ သံဃော ဒိန္နံ ဓဟပ္ပလန္တိကထာ	၃၆၁
၁၀-န ဇတ္တဗ္ဗိ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ ဓဟပ္ပလန္တိကထာ	၃၆၅
၁၁-ဧက္ခိယာ ဝိဘုဒ္ဓိကထာ အပုဋ်	၃၆၇
၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ	
၁-မန္တုသေလကကထာ	၃၆၉
၂-ဓမ္မဒေသနာကထာ	၃၇၀
၃-ကရုဏာကထာ	၃၇၂
၄-ဂန္ထဇာတိကထာ	၃၇၃
၅-ကေမဂ္ဂကထာ	၃၇၄
၆-ဈာနသင်္ကန္တိကထာ	၃၇၅
၇-ဈာနန္တိဂီဇကထာ	၃၇၆
၈-သဒ္ဓိ ကုသလာတိတိကထာ	၃၇၇
၉-စက္ခုနာ ရှုပ် ပဿတိတိကထာ	၃၇၈

မာတိကာ

မေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၉-ကျွန်းသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသဗဟနကထာ		၃၇၉
၂-သုညတာကထာ		၃၈၀
၃-သာမညဖလကထာ		၃၈၁
၄-ပတ္တိကထာ		၃၈၁
၅-တထတာကထာ		၃၈၁
၆-ကုသလကထာ		၃၈၂
၇-ဆစ္စန္တိယာမကထာ		၃၈၂
၈-ဣဒ္ဓိယကထာ		၃၈၄

၂၀-ဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-အသဉ္စိစ္စကထာ		၃၈၇
၂-ညဏကထာ		၃၈၇
၃-နိရယပါလကထာ		၃၈၈
၄-တိရစ္ဆာနကထာ		၃၉၁
၅-မဂ္ဂကထာ		၃၉၁
၆-ညဏကထာ		၃၉၆

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-သာသနကထာ		၃၉၈
၂-အဝိတက္ကကထာ		၃၉၈
၃-၇-သံယောဇနကထာ		၃၉၉
၄-ဣဒ္ဓိကထာ		၄၀၀
၅-ဗုဒ္ဓကထာ		၄၀၁
၆-သဗ္ဗဒိသာကထာ		၄၀၁
၇-ဓမ္မကထာ		၄၀၂
၈-ကမ္မကထာ		၄၀၃

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ္ဂ

၅-ကုသလစိတ္တကထာ		၄၀၄
၃-အာနေဉ္ဇကထာ		၄၀၅
၄-ဓမ္မာဘိသယကထာ		၄၀၆

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅-၇-တိဿောပိကထာ	 ၄၀၇
၈-အဗျာကတကထာ	 ၄၀၇
၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ	 ၄၀၇
၁၀-ဇဏိကကထာ	 ၄၀၉

၂၃-ကေဝိဿ-တိမဂ္ဂ

၁-ကောဓိပ္ပါယကထာ	— ၄၁၁
၂-အရဟန္တဝိက္ခကထာ	— ၄၁၁
၃-၇-ဣဿရိယကမကောရိတာကထာ	— ၄၁၂
၈-ပတိဗ္ဗကထာ	 ၄၁၃
၉-အပရိနိပ္ပန္နကထာ	 ၄၁၃
ကထာပေါင်း— ၂၂၅	 ၄၁၅

မာတိကာ ပြီးပြီ။

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ

နိဒါန်း

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး
မော်ကွန်းတိုင်ကြီး

ယခုအခါ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ သာသနာတော် သန့်ရှင်း
တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အားသန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးသည်လည်း သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့
ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့စဉ် တချိန်တုန်းက ပေါ်ထွက်လာသည့် အထိမ်း
အမှတ် မော်ကွန်း ကျောက်စာတိုင်ကြီးတဆူ ဖြစ်သည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီး ပေါ်ထွက်လာရသည့် အကြောင်းအရာများကို
ဖော်ပြရလျှင် ယခု ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်သည့် သာသနာတော် သန့်ရှင်း
တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ကိစ္စကြီး ပြီးမြောက်အောင်မြင်နိုင်ရန်အတွက်—

လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် အချက်များ၊

ပစ်ပယ်ရှောင်ကြဉ်ရမည့် အချက်များ—

ဟူသော သင်ခန်းစာများကို ရနိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ကထာဝတ္ထုဘာသာ
ဋီကာကျမ်း၏ နိဒါန်းအဖြစ်ဖြင့် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို
သိသာရုံမျှ ဖော်ပြပါအံ့။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ အတိတ်နိမိတ် ကောင်းခဲ့ခြင်း

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၁၀-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ မြတ်
ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်အနီး ကဏ္ဍမ္မမည်သော သရက်ပင်ရင်း၌
သီတင်းသုံးတော်မူပြီး တလောကလုံးကို သိမြင်ထင်ရှားစေလျက် ရေမီး အစုံ
အစုံသော တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ကို ပြတော်မူသည်။^၁

မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရား၏ အံ့ဩဖွယ်ရာ တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ကို ဖူးမြော်
ရှုမြင်ကြရသောအခါ များစွာသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည့် ဘုရား

၁။ ဓမ္မ ၄၂။ ဒေဝေါရောဟဏဝတ္ထု ၁၃၀-မှစ၍ရပါ။
ဤကျမ်း နှာ ၄-မှစ၍ရပါ။

တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။

သာသနာတော်မှ အပ တိတ္ထိဂိုဏ်းများသည် ဖရို ဖရဲ ပြိုကွဲ ပျက်စီး၍ နေရောင်တောက်သောအခါ ပိုးစုန်းကြူးများ ပျောက်သကဲ့သို့ ပျောက်သွား လေသည်။

တန်ခိုး ပြာဠိဟာကို ပြုပြီးသောအခါ မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ခြေနှစ်လှမ်းမျှဖြင့် ကြွသွားတော်မူသည်။ လူ့ပြည်မှ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ရှိရာ ယုဂန္ဓိရုံတောင်ထိပ်မှာ ပဌမ ခြေတလှမ်း ချ၍ ယုဂန္ဓိရုံ တောင်ထိပ်မှ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရှိရာ မြင်းမိုရ် တောင်ထိပ် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း၌ ခြေတလှမ်းချကာ ၂-လှမ်းမျှ လှမ်းကြွခြင်း ဖြစ်သည်။ ၂-လှမ်း၌ လူ့ပြည်မှာ ပဌမ ခြေဖဝါးထား၊ ယုဂန္ဓိရုံတောင်ထိပ်မှာ ဒုတိယ ခြေဖဝါးချ၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ တတိယ ခြေဖဝါးချကာ ခြေ ၃-ဖဝါးသာ ချလေသည်။

တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်သောအခါ သိကြားမင်းစံရာ ပင်လယ် ကသစ်ပင်ရင်း ခင်းတားသော ပဏ္ဍုကမ္မလာကျောက်နေရာထက်၌ စံနေတော် မူလျက် မယ်တော် ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည့် သန္တုသိတနတ်သားကို အကြီးအမှူး ပြုကာ စကြဝဠာ ကမ္ဘာတိုက်တသောင်းမှ စုဝေးရောက်လာကြသည့် နတ် ဗြဟ္မာတို့အား အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။

အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတို့တွင် ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၊ ဝိသင်းကျမ်း၊ ဓာတုကထာ ကျမ်း၊ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်းများကို ဟောပြီး ၅-ခုမြောက် ဖြစ်သည့် ကထာ ဝတ္ထုကျမ်းကို အခြေခံမူ ၈-ချက်နှင့် အကျဉ်းချုပ် တဘာဏဝါရမျှသာ ဟောသည်။ အပြည့်အစုံ မဟေ။

အခြေခံမူ ၈-ချက်။ ။ကထာဝတ္ထုကျမ်း အတွက် အခြေခံမူ ၈-ချက် ဟူသည်မှာ—

- ၁။ သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ
- ၂။ ဩကာသ သစ္စိကဋ္ဌ
- ၃။ တာလစ္စိကဋ္ဌ
- ၄။ အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ

ဟူ၍ သစ္စိကဋ္ဌ ၄-ချက်ကို—

- ၁။ အနုလောမ ပစ္စနိက
- ၂။ ပစ္စနိကာအနုလောမ

ဟူ၍ အမေး ၂-ချက်စီ မေးသောကြောင့် အခြေခံမူ ၈-ချက် ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို အပြည့်အစုံ မဟောပဲ အခြေခံမူ ၈-ချက်နှင့် အကျဉ်းချုပ် တဘာဏဝါရမ္မသာ ဟောခြင်းမှာ—

နောင်အခါ၌ ငါ၏ တပည့် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ရဟန်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော သာသနာ၏ အညစ်အကြေးတို့ကို သုတ်သင်လျက် တတိယသံဂါယနာတင်ပဲ့တွင် ရဟန်းသံဃာ၏ အလယ်၌ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်းကို သကပက္ခဝါဒငါးရာ ပရပက္ခဝါဒငါးရာ ပေါင်း ဝါဒတထောင် ပေါင်း၍ အပြည့်အစုံ ဟောကြားလိမ့်မည်။^၁ ဟူ၍ သိမြင်တော်မူသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ ကထာဝတ္ထုကျမ်း အခြေခံမူ ၈-ချက်နှင့် အကျဉ်းချုပ် တဘာဏဝါရမ္မကို ဟောကြားခြင်းသည်ပင်လျှင် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့နောက်မှ ယဇိက်ကျမ်းနှင့် ပဋ္ဌာနီးကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့လျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဝါတွင်း ၇-လပတ်လုံး အဘိဓမ္မာဓေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသည်။

ထို့နောက် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ လူ့ပြည်သင်္ကဏ်မြို့သို့ အလယ်မှ ပတ္တမြားလှေကား၊ လကျာတက်မှ ရွှေလှေကား၊ လက်ဝဲဘက်မှ ငွေလှေကားများ သွယ်တန်းပြီး နတ်ဗြဟ္မာများ ခြံရံလျက် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား ဆင်းသက်ကြမြန်းတော်မူခဲ့သည်။

ထို့အခါ ကမ္ဘာသားအားလုံးပင် ထင်ထင်ရှားရှား ဖူးမြင် တွေ့ရှိကြရသည်။ စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောကဓာတ်တခုလုံး အပိတ်အကွယ် အဆီးအတား မရှိ ငရဲဘုံ နတ်ဗြဟ္မာဘုံများကို တွေ့မြင်ကြရသည်။

ယင်းသို့ အံ့ဩဖွယ် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ တန်ခိုးတော်များကို ဖူးမြင်ကြရသော လူအပေါင်းသည် ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညို ဆည်းကပ်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေသည်။ ဘုရားဖြစ်ရန် အတွက် လူတိုင်းပင် ဆုတောင်းကြသည့်ဟု အဋ္ဌကထာကျမ်း၌ မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့လေသည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်းအတွက် အတိတ်နိမိတ် ကောင်းခြင်း

ဤတွင် ဖော်ပြပြီးခဲ့သမျှ စကားရပ်များကို ပြန်လည် သုံးသပ်ကြည့်လျှင် ကထာဝတ္ထုကျမ်း အပါအဝင် အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းကို လောရန် တန်ခိုးပြာဠိဟာများကို ပြုပြီး တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ကြွစဉ်တုန်းကလည်း သာသနာမှအပ ဖြစ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများ တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်သွားကြပြီး သာသနာတော်အရောင် ထွန်းပြောင်ခဲ့သည်။

၁။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ-၅။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း အပါအဝင် အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းကို ဟောတော်မူပြီး တာဝဏီသာနတ်ပြည်မှ လူ့ပြည်သို့ သက်ဆင်း ကြွမြန်းလာသောအခါ၌ လည်း မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရား၏ တန်ခိုးရုံ၏ရောင် တိုးတက်ထွန်းပြောင် လာပြန်လေသည်။

ဤသို့ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ ထိန်ဝါ တောက်ပသည့် အချိန်၌ အစပျိုး အခြေတည်ခဲ့ရသော ကထာဝတ္ထုကျမ်းအတွက် နောင် အပြည့်အစုံ ကထာ ဝတ္ထု ကျမ်းတော်ကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးကို ပြုစုစွမ်းဆောင်နိုင်မည့် အတိတ်ကောင်း နိမိတ်ကောင်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူသင့်ပေသည်။

ယင်းသို့ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၈၀-ခုနှစ်တွင် အံ့ဩဖွယ်ရာ ထူးကဲလှစွာသော မြတ်စွာဘုရားရှင်၏—

တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြခြင်း၊

အဘိဓမ္မာ ဒေသနာကို ဟောခြင်း၊

နတ်ပြည်မှ လူ့ပြည်သို့ လှေကား ၃-သွယ်ဖြင့် ဆင်းသက်ခြင်း—

ဗျားကို တလောကလုံး လင်ထင်ရှားရှား ဖူးမြင် သိရှိကြသည့်အခါ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုသက်ဝင် ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်ကြသည်။ သာသနာ တော်ကို မကြည်ညိုသည့် သာသနာ့ ဆူးငြောင့်လှေတံ အမြုပ်အနယ်များ ကင်းဝေးလျက် သက္ကရာဇ် ၁၄၀-ခုနှစ်အထိ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ထွန်းလင်း တောက်ပနေလေသည်။

ပဌမသံဂါယနာတင်ခြင်း

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၄၀-ခုနှစ် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူ သောအခါ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ထိပါးစေမည့် သတင်းစကား တစ်ခုကို သံဃမဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မဟာကဿပ ကြားသိတော်မူရ သည်။ ယင်း သတင်းစကားမှာ—

တော်ကြပါ ငါ့ရှင်တို့၊ မပူကြပါနဲ့။ မငိုကြပါနဲ့။ ငါတို့သည် ရှင်ဂေါတမ(လက်အောက်)မှ လွတ်မြောက်ကြပြီ။ ရှင်ဂေါတမ သည် “သင်တို့ ဒါကို လုပ်ကြ၊ ဒါကို မလုပ်ကြနဲ့”ဟု ချုပ်ချယ်ခဲ့ သည်။ ယခုဟော့ ငါတို့ကြိုက်လျှင် လုပ်၍ မကြိုက်လျှင် မလုပ်ပဲ နေနိုင်ကြပြီ—

ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံသောကြောင့် ပူဆွေးငိုကြွေးကြသည့် ရဟန်း တော်တို့အား သုဘဒ္ဒအမည်ရှိ ဟောထွက် ရဟန်းကြီးတပါးက ပြောဆိုခြင်း ပင် ဖြစ်သည်။

အရှင်မဟာကဿပသည် ယင်းစကားကို ကြားသိရသောအခါ ရဟန်းသံဃာ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီး ဗုဒ္ဓတရားဟောများကို—

မကွယ်မပျောက်စေရန်

အခြားအယူဝါဒများနှင့် အစော့စော့ အနှော့နှော့ မဖြစ်စေရန် အတည်ပြုသည့် သံဂါယနာတင်ပွဲပြုလုပ်ပြီး သံသနာယကများအား အစဉ်အဆက် ဆောင်ရွက် ထိန်းသိမ်းရမည်ဟု ပိဋကတ်တော်များကို တာဝန်ခွဲဝေ အပ်နှင်းတော်မူလေသည်။

သုံးသပ်ချက်။ ။ ဤသို့ ပဌမသံဂါယနာပွဲ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍—

အရှင်မဟာကဿပသည် အမြော်အမြင်ကြီးမားစွာဖြင့် သာသနာတော်ကို တကယ်ထိပါး ပုတ်ခတ်ခြင်း မပြုလုပ်သေးပဲ ထိခိုက်ရန် အလားအလာရှိသော ရဟန်းကြီး၏ စကားမျှဖြင့် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးအတွက် အကာအကွယ်ပြုလုပ်စီမံတော်မူခဲ့သည်ကို အလွန်ပင် သတိထား မှတ်သား နာယူထိုက်လှပေသည်။

ပုထုဇဉ် ငမိုက်သားတို့သည် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ ရှောင်ကြဉ်ရန် တားမြစ်ချက်၊ လိုက်နာရန် ညွှန်ကြားချက် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ် ပညတ်သည်ကိုပင် အပြစ်အနာအမြစ် မှတ်ထင်ပြီး အတုမဲ့ ဂုဏ်တော်ရှင် မြတ်စွာဘုရားကိုပင် ပြစ်မှားတယ်သည်ကိုလည်း သာသနာသန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကြီးစွာ သတိထားသင့်သည်။

ဒုတိယ သံဂါယနာတင်ခြင်း

ယင်းသို့ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော သာသနာတော်ကို အဆက်ဆက် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ကြရာ နှစ်ပေါင်း တရာခန့်ပြာသောအခါ မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်သော အယူဝါဒ ၁၀-မျိုး ပေါ်ပေါက်လာပြန်သည်။ ယင်းအယူအဆ ၁၀-မျိုးကို ဝေသာလီပြည်သား ဝဇီရဟန်းများက စကင် ယူဆ ကျင့်သုံးကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ခဲ့ကြသည်။

ယင်းတို့မှာ—

- ၁။ ကျွဲစသော သတ္တဝါ၏ဦးချိုတွင်ထည့်၍ သိမ်းထားသော စားကို အလိုရှိသောအခါ ဆွမ်းဟင်းစသည့်၌ ထည့်၍ စားကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၂။ နေ့မှန်းတည့်ပြီး အရိပ် လက် ၂-သစ် မကျော်မီ ဆွမ်း စသော အစာကို စားကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။

- ၃။ ခရီးသွားခါနီး ဖြစ်လျှင် ပဝါရိတ်သင့်သော ဘောဇဉ်ကို အတိရိတ်ဝိနည်းကံမပြုပဲ စားကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၄။ တကျောင်းတည်းနေ ရဟန်းများ တသိမ်တည်း၌ အသီး အသီး တခုစီ တခုစီ ခွဲခြား၍ ဥပုသ်ပြုကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၅။ သံဃအစည်းအဝေးသို့ မရောက်လာသည့် ရဟန်းများ၏သဘော တူမှုကို နောက်မှ ရယူမည်ဟု သဘောထား၍ သံဃာမညီညွတ်ပဲ သံဃကံကို ဆောင်နိုင်သည်။ ကံ မပျက်။
- ၆။ ဆရာသမား ပြုလုပ်ခဲ့သော မည်သည့် အလုပ်မဆို လိုက်၍ လုပ်ကောင်းသည်။
- ၇။ နို့အဖြစ်ကိုကျော်၍ ဒိန်ချဉ်မဖြစ်သေးသော နို့ကို ပဝါရိတ်သင့် သောရဟန်းသည် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုပဲ စားကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၈။ မမူးစေနိုင်သေးသည့် စိမ်မည့်အရက်ကို သောက်ကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၉။ အမြိတ် အဆာ မရှိသော နီသိဒ္ဓိကို သုံးစွဲကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။

၁၀။ ရွှေငွေသည် အပ်၏။ အာပတ် မသင့်—

ဟူသော အချက် ၁၀-မျိုး ဖြစ်သည်။

ထိုအဓမ္မဝါဒကို စွဲယူကြသော ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် ဥပုသ်နေ့၌ ရဟန်း သံဃာအလယ်၌ ရေအပြည့် ထည့်ထားသော ကြေးဖလားကြီးကို ထား၍—

“ဒကာတို့ သံဃာအား တကျပ်၊ ငါးမူ၊ တဖတ်၊ တမူး၊ တပဲ (တတ်အားသမျှ) လှူကြပါ။ သံဃာတော်များ အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာဝယ်ရန် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်”—

ဟူ၍ လာသမျှ လူတို့အား အလှူခံကြသည်။ ရသမျှကို ထိုနေ့ည၌ အချိုးကျ ခွဲဝေယူကြသည်။

ထိုအခါ ဧည့်သည်အဖြစ် ရောက်နေသော အရှင်မဟာယသကိုလည်း ဝေဝုပေးကြသည်။ အရှင်မဟာယသက ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့ကို၎င်း၊ ဒါယကာတို့ကို၎င်း ရဟန်းတို့အား ရွှေငွေ မခံအပ်ကြောင်း ပြော၍ ငြင်းပယ်သည်။

ထိုအခါ ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့က အရှင်မဟာယသသည် သဒ္ဓါတရား ရှိသူ ဒါယကာတို့ကို စေတနာပျက်အောင် ဆဲရေးခြိမ်းခြောက်သည်ဟု စွပ်စွဲကာ သတိပေးသည့် ပဋိသာရဏီယကံကို ပြုလုပ်ရန် စိုင်းပြင်းကြသည်။ အရှင်

မဟာယသ ကလည်း ဒါယကတို့ထံ သွား၍ ဘုရားဟော အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ ဥပက္ကိလေသသုတ် လာအစတိုင်း—

- ၁။ တိမ်တိုက်
- ၂။ ဆီနှင်း
- ၃။ မြို့ခို
- ၄။ ရာဟု

ဟူသော ၄-ပါးတို့သည် လနှင့် နေတို့၏ အညစ်အကြေး ဖြစ်သကဲ့သို့—

- ၁။ အရက်သေရည် သောက်ခြင်း
- ၂။ မေထုန်မှီဝဲခြင်း
- ၃။ ရွှေငွေကို ခံယူခြင်း
- ၄။ မူးယင်းစွာ အသက်မွေးခြင်း—

ဟူသော ၄-ပါးတို့သည်လည်း ရဟန်းသူမြတ်တို့၏ အညစ်အကြေးဖြစ်သည် ဟူ၍လည်း ဖြေရှင်း ဟောပြောတော်မူသည်။

ထို့ပြင်လည်း မဃိဝုဠကရွာစားကြီးအား မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူသည့် ဂါမဏိသံယုတ် မဏိဝုဠကသုတ်သား—

“ရွာစား.....ဘုရားသားတော် ရဟန်းတို့အား ရွှေငွေသည် မအပ်။ ဘုရားသားတော် ရဟန်းတို့သည် ရွှေငွေကို မသာယာကုန်၊ မခံယူကုန်၊ ပတ္တမြားနှင့် ရွှေကို ပစ်ပယ်ကြကုန်၏။ ရွှေငွေမှ ကင်းဝေးကြကုန်၏။ ရွှေငွေအပ်လျှင် ကာမဂုဏ်ငါးပါးလည်း အပ်ပေလိမ့်မည်။ ကာမဂုဏ် ငါးပါးအပ်လျှင် မုချဘုရားသားတော် ရဟန်း မဟုတ်ဟူ၍ မှတ်သား လိုက်ပါ” ဟူသော စကားတော်များကိုလည်း ပြန်လည် ဟောကြား တော်မူသည်။ ရွှေငွေကို မခံအပ်ကြောင်း ဝိနည်းဇ္ဇာတိသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း ညွှန်ပြ ဟောကြားတော်မူသည်။

ထိုအကြောင်းများကို သိသောအခါ ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် အရှင်မဟာယသ အား ဥက္ကေပနီယကံပြု၍ နှင်ထုတ်ရန် ဝိုင်းလာကြရာ အရှင်မဟာယသသည် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ပျံ၍ ကောသလ္လိပြည်သို့ ပြန်ကြွခဲ့ရသည်။

၁။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ နှာ ၃၆၂။
 ၂။ သံယုတ္တပါဠိ၊ ဒုတိ၊ နှာ-၅ ၁၉။
 ၃။ ပါရာဇိကပါဠိ ၃၄၄။
 ၄။ အရှင်ယသ၏ စကားတော်များ အပြည့်အစုံကို ဝုဠဝါပါဠိ နှာ ၄၉၂-မှစ၍ရှုပါ။

ထို့နောက် အရှင်မဟာယသသည် အရှင်သမ္ဘူတ၊ အရှင်ရေဝတ စသော လဇ္ဇီ မဟာထေရ်ကြီးများအား ဝဇ္ဇီ ရဟန်းတို့၏ အဓမ္မ ဝတ္ထု ၁၀-ချက်ကို လျှောက်ထား၍ ဓမ္မဝိနယနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ရန် အစည်းအဝေး ပင့်ဖိတ်သည်။

ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းများသည်လည်း အရှင်ရေဝတထံ ချဉ်းကပ်၍ ပရိက္ခရာလှူပြီး လာဘ်ထိုးကာ သူတို့ဘက်ပါအောင် 'ဆွဲကြသည်။ အရှင်ရေဝတကို ဆွဲဆောင်မရသောအခါ အရှင်ရေဝတ၏ တပည့်ကြီး အရှင်ဥတ္တရကို လာဘ်ထိုးပြီး ပရိယာယ်ဖြင့် ဆွဲဆောင်ကြပြန်သည်။ မည်သို့မျှ အရှင်ရေဝတကို ဆွဲဆောင်မရချေ။

ဤသို့ဖြင့် တဘက်နှင့်တဘက် သူမှန် ကိုယ်မှန် ငြင်းခုံယင်း အင်အားစုံကြ သည်။ အဓိကရုဏ်း ပြင်းထန်ရှုပ်ထွေးလာခဲ့ပေသည်။

ထိုအခါ ယင်း ၁၀-မျိုးကို နှစ်သက်လက်ခံသော ရဟန်းများနှင့် မနှစ်သက် ငြင်းပယ်သော ရဟန်းများ ငြင်းခုံကြလေရာ အရှင်အာနန္ဒာ၏ တပည့် သက်တော်ထင်ရှားရှိသည့် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးလိုက်ရသော သက်တော် ၁၂၀-ရှိ အရှင်သဗ္ဗကာမိထံသို့ အရှင်ရေဝတနှင့် အရှင်သမ္ဘူတတို့ ကြွရောက် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပြီးနောက် သံဃာ အစည်း အဝေး ကြီး ကို ပါလိကာရာမ ကျောင်းတိုက်၌ ပြုလုပ်ကျင်းပသည်။ ယင်း အစည်းအဝေးကြီးတွင် ပါမိနက တိုင်းမှ—

အရှင်သဗ္ဗကာမိ
အရှင်သာဠ
အရှင်သောဘိတ
အရှင်ဝါသဘဂါမိက

၄-ပါးတို့ကို ရွေးချယ်ပြီး ပါဝေယျကတိုင်းမှ—

အရှင်ရေဝတ
အရှင်သမ္ဘူတ
အရှင်ယသ
အရှင်သုမန

၄-ပါးတို့ကို ရွေးချယ်တော်မူကြကာ ဝိနည်းခိုင်အဖြစ် တင်မြှောက်တော်မူ ကြသည်။

သံဃာ့ အစည်းအဝေး၌ နောက်ပါ ဆရာတော်ကြီး ၈-ပါးတို့ ကြီးမှူး၍ သံဃာ့အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ကာ စစ်ဆေးပြီး ဝိနည်း အထောက်အထား ခိုင်လုံစွာဖြင့် ယင်း ၁၀-မျိုးသောအယူအဆကို အဓမ္မဝါဒအဖြစ်ကြေငြာချက်

ထုတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ရဟန်းတော်ပေါင်း တသိန်း နှစ်ဆောင်းမှ ရွေးချယ်လိုက်သော ပဋိပတ္တိဒါပတ္တ ရဟန္တာအရှင်မြတ် ခုနစ်ရာတို့သည် ဒုတိယအကြိမ် တရားတော်များကို အတည်ပြုပြီး သံဂါယနာတင်တော်မူကြသည်။

ရှုံးသောတက်မှ အဓမ္မဝါဒီရဟန်းတော်များသည် သံဂါယနာပွဲသို့ မတက်ရောက်ပဲ အခြား အသိဉာဏ်အားနည်းသည့် ရဟန်းသံဃာများကို စည်းရုံးသွေးဆောင်ကာ ရဟန်းတသောင်း ပါဝင်သည့် သီးခြားစင်ပြိုင် သံဂါယနာတင်ပွဲ ပြုလုပ်ကြသည်။ မိမိတို့ဂိုဏ်းကိုလည်း မဟာသံသိကဂိုဏ်းဟု အမည်ပေးကြသည်။

သုံးသပ်ချက်။ ။အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အဓိကရှုထုံး ဖြစ်ရသော အကြောင်း ၁၁-ပါးကို စိစစ်ကြည့်မည်ဆိုလျှင် သိမ်မွေ့နက်နဲသည့် တရားဓမ္မဆိုင်ရာ အယူအဆ ကွဲလွဲမှု မဟုတ်ပေ။ သာမန်စားသောက် ဝတ်ဆင်ရေးအတွက်မျှသာ ဖြစ်သည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ငြင်းခုံမနေပဲ ဝိနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ပြီးမှ စားသောက် ဝတ်ဆင်မည်ဆိုလျှင် မလိုက်နာ မဆောင်ရွက်နိုင်စရာ အကြောင်း မရှိပေ။ မြတ်စွာဘုရားကို၎င်း၊ တရားကော်ကို၎င်း လေးစားကြည်ညိုသူများအဖို့ လွယ်ကူစွာ ဝိနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်သင့်ပေသည်။

ဤကိစ္စ၌ သိက္ခာပုဒ် ဝိနည်းတရားများကို ကျင့်သုံးချင်လို ရဟန်းတဝရောက်ပြီးမှ ဝိနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုပဲ စားသောက် ဝတ်ဆင်နိုင်ရန် အပြင်း အထန် အကြောက်အကန် အရှုံးမပေးတမ်း ငြင်းခုံခြင်းဖြင့် သံဃာဂိုဏ်းကွဲမှု ဖြစ်ရသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ကောင်းကြောင်း မှတ်သားထားသင့်သည်။

အထူးသဖြင့် ၁၀-ခုမြောက် နိပါတ်ဖြစ်သည့် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင်မဟာယသင်္က ခေါ် ရွှေငွေကို မခံယူသင့်ကြောင်း ပြောဟောချက်တို့သည် ခိုင်မာလှပေသည်။ ဓမ္မဝိနယနှင့် ညီညွတ်လှပေသည့် ဆင်ခြင်တတ်၍ လမ်းမှန်ကြိုက်သူတယောက် အမြင်ဖြင့် ကြည့်မည်ဆိုကလည်း ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး၊ ဆင့်လျှော်အပ်စပ်သည့် စားဝတ်နေရေး ပြည့်စုံအောင် ဒါယဏတို့က ပေးလှူထားသည့်

ရဟန်းတော်များအတွက် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ ရွှေ ငွေ မခံယူ
အပ်ဟု တားမြစ်မှု လင်ရှားလျှင် ရွှေငွေကို မခံယူပဲ နေနိုင်
လောက်ပြီဟု ယူဆပေသည်။ သို့ပါလျက် ဂဇိရဟန်းတို့သည်
အလျှော့မပေးပဲ ဓမ္မဝါဒီ အရှင်မဟာယသအား ဒါယကာ
များနှင့် ရန်တိုက်ပေးခြင်း၊ အင်အားသုံး အကြပ်ကိုင်ခြင်း၊
လာဘ်ပေးခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အနိုင်ယူရန် ကြိုးစားကြသည်ကို
လည်း သတိပြု မှတ်သားထားသင့်လှသည်။

နောက်ဆုံး ဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းတော်များ အားကောင်း၍
မိမိတို့ အဓမ္မဝါဒီများက ရုံးနိုင်သောအခါ အခြားညွှတ်ပညာ
အားနည်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းပြီး သံဃာ
ဂိုဏ်းခွဲကစ စင်ပြိုင် သံဂါယနာတင်ခဲ့ကြသည်။

ဤသို့လျှင် အဓမ္မဝါဒီ အလဇ္ဇီတို့သည် ဘယ်သူသေသေ
ငတေမာလျှင် ပြီးရောဟု ဆဘောထားတတ်သည်ကိုလည်း
သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်ရာ၌
အလစ်မပေးပဲ ကြိုးလေးစွာ သတိပြု ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။

တတိယသံဂါယနာတင်ခြင်း

ဂိုဏ်းကြီး ၁၈။ ။ ဗုဒ္ဓတိယသံဂါယနာအပြီး ၁-ထေရဝါဒနှင့် ၂-မဟာ
သံဃိက ကဲ့မဲ့ရာ ထေရဝါဒမှ ၃-မဟိသာသက။
၄-ဝဇ္ဇိပုတ္တက ဟု ၂-ဂိုဏ်းကွဲသည်။ မဟိသာသကမှ ၅-သဗ္ဗတ္ထိ ၆-ဓမ္မဂုတ္တိက
၂-ဂိုဏ်းကွဲသည်။ သဗ္ဗတ္ထိမှ ၇-ကဿပိက၊ ယင်းမှ ၈-သင်္ကန္တိက၊ ယင်းမှ
၉-သုတ္တဝါဒ ဟု ကွဲခဲ့သည်။

ဝဇ္ဇိပုတ္တကမှ ၁၀-ဓမ္မုတ္တရိယ ၁၁-ဆဒြယာနိက ၁၂-ဆန္ဒဂါရိက
၁၃-သမ္ပိတိယ ဟု ကွဲပြန်သည်။

မဟာသံဃိကမှ ၁၄-ဂေါကုလိက ၁၅-ကဗျောမာရိက ဟု ကွဲသည်။
ဂေါကုလိကမှ ၁၆-ပဏ္ဍတ္တိဝါဒ ၁၇-ဗဟုသုတိက ဟု ကွဲသည်။ ယင်းမှ
၁၈-ဓဇတိယဝါဒ ဟု ကွဲသည်။

ဤသို့လျှင် တတိယသံဂါယနာမတင်မီ သံဃဂိုဏ်း ၁၈-ဂိုဏ်း ကွဲခဲ့သည်။

၁။ ပဉ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ ၅၁-၁၀၆။

သာသနာပြုမင်း ပေါ်ထွက်လာခြင်း။ ။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သာသနာတော် အားနည်းလျက် ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ဖြစ်နေချိန်တွင် ပြာဟူဏဝါဒကိုစွဲယူ၍ ပုဏ္ဏားတို့ကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သည့် အသောကအမည်ရှိ ဘုန်းလက်ရုံး တန်ခိုးအာဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ကေရုဇ်မင်းတပါး ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

အသောကမင်းကြီးသည် မိဘအစဉ်အဆက် ပြာဟူဏဝါဒကို ယုံကြည် ကိုးကွယ်သောကြောင့် ပုဏ္ဏားတို့ကို၎င်း၊ ပုဏ္ဏားမျိုး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တက္ကတုန်း ပရိဗိုဇ်တို့ကို၎င်း ပင့်ဖိတ်၍ နန်းတော်ရှေ့ ကွက်လပ်၌ အမြဲ ကျွေးမွေးလှူဒါန်းသည်။ နေ့စဉ် အလှူခံ ၆-သောင်းမျှ ရှိပေသည်။

တနေ့သောအခါ မင်းကြီးသည် နန်းတော်ပေါ်မှနေ၍ ထို အလှူခံတို့ကို ကြည့်ရှုသောအခါ အသတ်အဆင် အသွင်အပြင် ဟန်အမူအရာအမျိုးမျိုးဖြင့် ကယောက်ကယက် မငြိမ်မသက် တိုးဝှေ့လှုပ်ရှားပြီး အစားအစာ အလှူခံယူ စားသောက်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။

ဤသို့သာ မဖယ်မရာတို့ကို တွေ့မြင်ရလျှင် မင်းကြီးသည် စုံစမ်းလိုသောကြောင့် ယင်း အလှူခံအားလုံးကို စည်းဝေးစေလျက် နန်းတော်တွင်း၌ နေရာများကို အယုတ် အလတ် အမြတ် အမျိုးမျိုးခင်းထားပြီး “သင့်လျော်ရာမှာ ထိုင်ကြပါ” ဟု ပြောကြားသည်။ ထိုအခါ အလှူခံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအားလုံးသည် ယုတ်ညံ့နိမ့်ကျသော နေရာမှာသာ ထိုင်နေကြသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် “ဤ အလှူခံတို့ သန္တာန်၌ တရားထူး တရားမြတ် မရှိနိုင်” ဟု သိရှိပြီး ထိုက်သင့်သလို အစားအစာများကို လှူဒါန်းပေးကမ်းလိုက်သည်။

သာသနာ့ သားကောင်းရတနာ။ ။ ဤသို့ မင်းကြီးသည် ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သည့် အယူဝါဒအပေါ်၌ အားမလိုအားမရ ဖြစ်နေစဉ် တနေ့တွင် ဣန္ဒြေသိက္ခာ တည်ကြည် ငြိမ်သက်စွာဖြင့် ကြည်ညိုဖွယ်ရာ သာမဏေဝယ်တပါး ကြွသွားသည်ကို မြင်တွေ့ရသောအခါ နန်းတော်တွင်းသို့ ပင့်ခေါ်ပြီး “သင့်လျော်ရာ ထိုင်ပါ” ဟု လျှောက်သည်။ သာမဏေဝယ်သည် ထခြေအနေကို ကြည့်ရှုလေ့လာသောအခါ မိမိထက် အကျင့်သိလ မြင့်မြတ်သူကို မမြင်သောကြောင့် ရာဇာလ္လဗ္ဗပေါ်သို့ တက်၍ ထိုင်သည်။ ဆွမ်းကမ်းသောအခါ၌လည်း သာမဏေသည် မိမိနှင့် သင့်လျော်၍ အလှူခံ၍ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ သိက္ခာပုဒ်နှင့်အညီ ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။

ဤ အချင်းအရာများကို ဖူးမြင်ရသော မင်းကြီးသည် အလွန် ကြည်ညိုသဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပွားကာ “အရှင်၏ဆရာ ဟောပြောသော အဆုံးအမကို

ဟောပါ”ဟု လျှောက်သည်။ သာမဏေသည် ဓမ္မပဒပါဠိတော်လာ အပ္ပမာဒ
ဝဂ်ကို ဟောမည်ဟု စိတ်ကူးပြီး—

အပ္ပမာဒေါ အမတံ ပဒံ၊ ပမာဒေါ မစ္စုနော ပဒံ။

မမေ့မလျော့ခြင်းသည် မသေခြင်းအကြောင်း ဖြစ်သည်။ မေ့လျော့
ခြင်းသည် သေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဟူ၍ အစ ဂါထာ၏ ပဌမပါဒကို ရွတ်ဆိုလိုက်လျှင်ပင် -

“ သိပါပြီ အရှင်ဘုရား အဆုံးသတ်ပါတော့”

ဟူ၍ မင်းကြီးက လျှောက်ထားလေသည်။

တရားဆုံးလျှင် မင်းကြီးသည် သာမဏေကို၎င်း၊ သာသနာတော်ကို၎င်း
ကြည်ညိုခြင်း သဒ္ဓါတရား ကြီးမားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာကာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပြီး သရဏဂုံ ၃-ပါးနှင့် ၅-ပါးသီလကို ဆောက်တည်သည်။
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများအား လူနေသည့် အလှူဝတ်များကို ဖြုတ်ပယ်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာ
အား လှူဒါန်းသည့် အာသောကာရုံမည်သော ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်
လုပ် လှူဒါန်းသည်။

မြတ်စွာဘုရား တရားတော် ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ကို
ရည်မှန်း၍ ဓမ္မုဒ္ဓါပါကျွန်း၌ ကျောင်းပေါင်း စေတီပေါင်း ရှစ်သောင်း
လေးထောင်စီ တည်ဆောက် လှူဒါန်းသည်။ တနေ့ တနေ၌ ပါဠိလိုဝတ်
နေပြည်တော်တွင် ကျောင်း၊ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးအတွက်ပင်
ငါးသိန်းကျန် လှူဒါန်းသည်။

သာသနာ့အမွေကို ခံယူနိုင်ရန်အတွက် ညီတော်အရင်း အိမ်ရှေ့စံ တိဿ
မင်းသားနှင့် သားတော် မဟိန္ဒမင်းသား၊ သမီးတော် သင်္ဃမိတ္တာမင်းသမီး၊
တူသမက်တော် အဂ္ဂိဗြဟ္မမင်းသားတို့ကိုလည်း ရဟန်းဝတ်၍ သာသနာ့
တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်စေသည်။

ကျောင်းများ စေတီများကို အပြီးဆတ်လှသည့် ကျောင်းရေစက်ချပဲ့တော်
ကျင်းပသောအခါ ထိုပဲ့သို့ ရဟန်းယောက်ျားမော်င်း ကုဋေရှစ်ဆယ်၊ ရဟန်း
မိန်းမပေါင်း ကိုးသိန်းခြောက်သိန်း တက်ရောက်သည်။ ထိုတွင် ရဟန္တာပေါင်း
တသိန်း ပါဝင်သည်။

ဤသို့လျှင် သာသနာတော်ကြီးသည် အလွန် ထွန်းလင်းတောက်ပလျက်
လာဘဂ္ဂ ခေါ် အလှူအဒါန်း အခံရဆုံးဖြစ်၍ ယသဂ္ဂ ခေါ် အခြံအရံ အများ
ဆုံး ဖြစ်လာလေသည်။

သာသနာ၌ အရှုပ်အထွေး ဖြစ်လာခြင်း။ ။ ယင်းသို့ သာသနာတော်ကြီး
ဘုန်းမီးနေလ တွန်းတောက်ပ
လာလောအခါ သာသနာပ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများ မထင်မရှား စားရေး ဝတ်ရေး
အခက်အခဲ အကြပ်အတည်း ဖြစ်သွားကြသည်။ ထိုအခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်
ကြံရာမရ ဖြစ်ကြကာ သာသနာတော်တွင်းသို့ တရားသောနည်း မတရားသော
နည်းများကို သုံးလျက် ဝင်ရောက်လာကြသည်။

တရားသောနည်းဖြင့် ဝင်လာကြပုံမှာ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ကြည်ညို
ယောင် လိုလားနှစ်သက်ယောင် ပြုလျက် မဟာထေရ်ကြီးများကို
လျှောက်ထား တောင်းပန်ပြီး ဝိနည်းဓမ္မကံနှင့်အညီ ရဟန်းအဖြစ်ကို
ခံယူ ဝင်ရောက်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

မတရားသောနည်းဖြင့် ဝင်လာကြပုံမှာ မည်သည့် ရဟန်း သံဃာ
တော်ထံမှာမှ နှစ်သက် သဘောတူညီမှု မယူပဲ မိမိသဘောအတိုင်း
ခေါင်းတုံးရိပ် သင်္ကန်းဝတ်ပြီး ရဟန်းအမည်ကို ခံယူနေကြခြင်း
ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ နည်းအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ သာသနာတော်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်
လာကြသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် သာသနာတွင်း ရောက်ပြီး မိမိတို့ ခြေကုပ်ရ
အင်အား ရှိလာသောအခါ အရပ်ဇေသအမျိုးမျိုးရှိ ကျောင်းတိုက်များသို့
သွားရောက်နေထိုင်ကြသည်။ ဥပုသ် ပဝါရဏာ ပြုကြသည်။ သံဃကံ ဂဏကံ
များကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ သာသနာတော်၌ အနယ် အမြို့ပ
ထအောင် အညစ်အကြေးဖြစ်အောင် ဆူးငြောင့်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ကြသည်။
သာသနာပျက်စီးရေးကိုသာ ဦးတည်လျက် မတရားဘက်ကသာ ရပ်တည်ကြ
သည်။ ဝိနည်း ဓမ္မကံနှင့်အညီ ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရနိုင်တော့ပေ။ မီးကို
လုပ်ကျွေးခြင်း၊ မွှန်းတည့်ချိန်၌ လဟာပြင်တွင် ရွှေ နောက် ဝဲ ယာ မီးဖိုထား
လျက် အပူငါးပါး (ပဉ္စာတပ) အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ နေကို ရှိခိုးခြင်း စသော
မိမိတို့ အယူဝါဒအတိုင်း သာသနာနှင့် မသင့်လျော်သော မိစ္ဆာအကျင့်များ
ကျင့်ကြသည်။ သာသနာ၌ ရဟန်းတု ရဟန်းဆိုးများ ရှုပ်ထွေးပွေလိမ်လျက်
ရှိနေသည်။

ထိုအခါ ရဟန်းကောင်းတို့သည် ရဟန်းဆိုး ရဟန်းတုတို့နှင့် ဥပုသ်
ပဝါရဏာ မပြုနိုင်အောင်ဖြစ်ပြီး အသောကာရံ ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ ၇-နှစ်
တိုင်တိုင် ဥပုသ်ပြုခြင်း ကင်းပြတ်သွားလေသည်။

သံဃာညီညွတ်ရေး။ ။ယင်းသို့ သာသနာတော်တွင်း၌ ကံသောင်းကုန်း
 ဖြစ်လျက် ဥပုသ် ပဝါရဏာမျှ မပြုလုပ်နိုင်ကြသည်ကို
 သိရှိရသော အာသောကမင်းကြီးသည် သံဃာညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရန်
 အမတ်တယောက်ကို အာဏာပေး စေခိုင်းလိုက်သည်။ ထို အမတ်သည်
 မင်းကြီးအား “မည်သို့ ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း”ဟု ပြန်မမေး မလျှောက်
 ဝံ့သောကြောင့် အခြားအမတ်များအား မေးသောအခါ—

“ဒါ ဘာခက်လိုလဲ တိုင်းသူပြည်သားတွေ အမိန့် မနာခံလျှင်
 တော့ သတ်ပစ်တာပဲ။ အခုလဲ ညီညွတ်ရေးအလုပ်ခိုင်းလို့ မရ၊ ဥပုသ်
 ပဝါရဏာ အတူ မပြုနိုင်ဘူးဆိုလျှင် အဲဒီ ရဟန်းကို သတ်ပစ်လိုက်
 ရုံပဲ”—

ဟူ၍ ပြန်ပြောကြလေသည်။ ဤသို့ အမတ်များ၏ ပြောကြားချက်ကို မှတ်
 ယူပြီး ကျောင်းတိုက်သို့ သွား၍ ရဟန်းသံဃာများကို စည်းဝေးစေကာ
 အတူ တပေါင်းတည်း ဥပုသ်ပြုခိုင်းသည်။ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်တို့သည်
 ကား “အလဇ္ဇိ ခုဿိလ ရဟန်းနှင့်အတူ ပစ္စယသဗ္ဗေဒက ဓမ္မသဗ္ဗေဒက မပြုရ”
 ဟူသော ဝိနည်းတော်အရ ထိုရဟန်းဆိုးများနှင့်အတူ ဥပုသ်ပြုရန် ငြင်းဆန်
 ကြသည်။

ထိုအာဏာရ အမတ်သည် ငြင်းဆန်သော ရဟန်းများကို ဓားဖြင့် ခေါင်း
 ဖြတ်၍ သတ်ပစ်လေသည်။ ဤသို့ အကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းတော်
 များကို သတ်ရာ မင်းကြီး၏ ညီတော် အရှင်တိဿသည် ကြည့်မနေနိုင်တော့ပဲ
 မိမိကို သတ်ရန် ဝင်၍ အသတ်ခံလေသည်။ ထို အမတ်သည် မင်းကြီး၏ ညီ
 အရင်း အိမ်ရှေ့မင်းသား ဖြစ်သောကြောင့် မသတ်ဝံ့ပဲ မင်းကြီးထံ ပြန်၍—

“ကျွန်တော်မျိုး သံဃာညီညွတ်ရေး လုပ်ဆောင်ရာတွင် အမိန့်
 မနာခံပဲ ဥပုသ် မပြုသော ရဟန်းများကို နှိမ်နင်း သတ်ဖြတ်ရာ
 ညီတော် အရှင်တိဿကို သတ်ရမည့်အခြေအနေ ဖြစ်နေပါကြောင်း”
 သံတော်ဦး တင်လေသည်။

အကြောင်းစုံသိရသောအခါ မင်းကြီးလည်း အလွန်ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်
 လျက် မှားလေပြီဟု အလွန် စိတ်ပူပန်သောက ရောက်ရလေသည်။

မင်းကြီးသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ် ပူပန်မှုကို ပြေအေးစေရန်
 နည်းလမ်းရှာပါသော်လည်း လွယ်လွယ်နှင့် မရနိုင်ပေ။ နောက်ဆုံးတွင်မူ

၁။ အကျယ်ကို ပါရာဒိကအဋ္ဌကထာ နှာ ၄၀-မှစ၍၊ ပဉ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ
 နှာ ၁၀၉-မှ စ၍ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ ၁၆-မှ စ၍ ရှုပါ။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဝါဒီခေါင်းဆောင် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိယ ထေရ်အရှင် မြတ်၏ ဂုဏ်သတင်းကို ကြားသိရသောကြောင့် အရှင်မြတ်အား ပင့်စေသည်။ အရှင်မြတ်သည်—

“အရှင်ဘုရားအား မင်းကြီးခေါ်သည်”

ဟု ပြောဆို၍ လာပင့်သောကြောင့် ၂-ကြိမ် တိုင်တိုင် မကြွလာပဲ နေသည်။ နောက်ဆုံးအကြိမ်၌—

အရှင်ဘုရား သာသနာတော် ဆုတ်နှစ်နေ့ပါသည်။ တပည့် တော်များ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်တော်မူပါ။

ဟု လျှောက်တားပင့်သောအခါမူ ကြွလာတော်မူသည်။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိယ အရှင်မြတ် ကြွရောက်လာသောအခါ မင်းကြီးသည် ရဟန်းများကို အမတ် သတ်ရာ၌ မိမိအပြစ် ရှိ-မရှိကို မေးလျှောက်သည်။

အရှင်မြတ်သည်—

မင်းကြီးသည် ဤ အမတ်အား ရဟန်းတွေကို သတ်စေလို၍ ခိုင်းသည်မဟုတ်။ သံဃာညီညွတ်ရေး ဆောင်ရွက်ရန်သာ ခိုင်းသည်။ အမတ်က မလိမ္မာသောကြောင့်သာ သတ်ခြင်းဖြစ်၍ မင်းကြီးမှာ အပြစ် မရှိပါ။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း—

“ငါ့ဘုရားသည် စေတနာကို ‘ကံ’ဟု ဟောသည်။ စေတနာဖြင့် နှိုးဆော်၍သာလျှင် ကိုယ် နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့် ကံကို ပြုလုပ်သည်”

ဟု ဟောတော်မူပါသည်ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားချက် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ တော်နှင့် တိတ္ထိရဇာတ်တို့ကို ကိုးကား၍ ဖြေဆိုသောအခါမူ မင်းကြီး စိတ် ချမ်းသာမှု ရသွားလေသည်။

သာသနာသန့်ရှင်းရေး။ ။ ထို့နောက် အသောက မင်းကြီးသည် အရှင် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိယနှင့် တိုင်ပင်၍ သာသနာ့ အညစ်အကြေး ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်များကို သုတ်သင် ရှင်းလင်းသည်။ ရှင်းလင်းပုံမှာ ဤသို့ ဖြစ်၏။

အာသောကရုံကျောင်းတော်ကြီး၌ ရဟန်းသံဃာတို့ကို မိမိတို့ အယူဝါဒ တူရာ စုပေါင်းစေ၍ အသီးအသီးသော ဂိုဏ်းတို့မှ ခေါင်းဆောင် တပါးစီကို ရွေးထုတ်ပြီးလျှင် “မြတ်စွာဘုရား အဘယ်အယူရှိသနည်း”ဟု မေးသည်။

ယင်းသို့ မေးသောအခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ရဟန်းတို့ ရဟန်းယောင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကို မသင်ယူဘူးသောကြောင့် မိမိတို့ နားလည်ထားသည့်အတိုင်း သဿတဝါဒီ ဖြစ်သည်။ ဧကစ္စသဿတဝါဒီ ဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် မိစ္ဆာဝါဒများကိုသာ ဗုဒ္ဓဝါဒဟု အလွဲလွဲ အမှားမှား ဖြေဆိုကြသည်။ ထိုဖြေဆိုချက်အရ ယင်း ရဟန်းများ ဦးဆောင်သည့် အုပ်စုများကို ရဟန်းတုရဟန်းယောင်များအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး အဝတ်ဖြူများကို ပေးကာ လူဝတ်လဲစေသည်။ အားလုံး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်ပေါင်း ၆-သောင်းခန့် လူဝတ်လဲကြရသည်။

ကျန်ရှိနေသည့် ရဟန်းတော်များကမူ “မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိသဇ္ဇဝါဒီ ဖြစ်သည်” ဟု ဖြေကြသည်။ ယင်းသို့ ဖြေသည့် ရဟန်းတော်များကိုသာ ရဟန်းစစ် ရဟန်းမှန်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ သာသနာ၌ ဆက်လက်နေခွင့်ပေးသည်။

သာသနာတည်တံ့ရေး။ ။ ထိုအခါ ထေရဝါဒီလဇ္ဇီပေသလ ရဟန်းကောင်းရဟန်းစစ်များချည်း ဖြစ်သောကြောင့် သံဃာတော်များ ညီညွတ်မှုကို ရရှိပြီး အတူတကွ ဥပုသ်ပြုတော်မူကြသည်။ ထိုဥပုသ်ပြုပွဲ၌ ရဟန်းတော်ပေါင်း ၆-သိန်း တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုအခါ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်သည် နောင်အခါ၌ သာသနာတွင် အငြင်းပွားမှု မဖြစ်ပဲ သာသနာတော် တည်တံ့ရေးအတွက် မှားယွင်းသော အယူအဆပေါင်းများစွာကို နှိမ်နင်း၍ အယူအဆ အစစ်အမှန်များကို ဖော်ပြသော ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်။

ထို့နောက်မူ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ထေဝိဇ္ဇာဓရ တိပိဋကဓရ ရဟန်းတော်ပေါင်း တထောင်ကို ရွေးချယ်၍ တတိယသံဂါယနာတင်တော်မူသည်။

သာသနာပြန့်ပွားရေး။ ။ တတိယသံဂါယနာ တင်ပြီးသောအခါ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်သို့ သာသနာပြန့်ပွားစေရန် ရည်ရွယ်၍ ၉-တိုင်း ၉-ဌာနသို့ သာသနာပြု ရဟန်းတော်များ စေလွှတ်၍ သာသနာပြုစေသည်။ စေလွှတ်ပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- ၁။ မဇ္ဈန္ဒိကမထေရ်ကို ကသိုရတိုင်း ဂန္ဓာရတိုင်းသို့ ကြွစေသည်။
- ၂။ မဟာဒေဝမထေရ်ကို မဟိံသကမဏ္ဍလသို့ ကြွစေသည်။
- ၃။ ရက္ခိတမထေရ်ကို ဝနဝါသီသို့ ကြွစေသည်။
- ၄။ ယောနကဓမ္မရက္ခိတမထေရ်ကို အပရန္တကသို့ ကြွစေသည်။
- ၅။ မဟာဓမ္မရက္ခိတမထေရ်ကို မဟာရဋ္ဌသို့ ကြွစေသည်။
- ၆။ မဟာရက္ခိတမထေရ်ကို ယောနကလောကသို့ ကြွစေသည်။

- ၇။ မဇ္ဈိမထေရ်ကို ဟိမဝန္တဒေသသို့ ကြွစေသည်။
- ၈။ သောဏနှင့် ဥတ္တရမထေရ်တို့ကို သုဝဏ္ဏဘူမိသို့ ကြွစေသည်။
- ၉။ မဟိန္ဒမထေရ်ကို သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကြွစေသည်။

ဤသို့လျှင် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ကို ဆရာပြု၍ သာသနာသန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ ယင်းသို့ သာသနာသန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်စဉ် ကျမ်း၏ ဖွင့်ဆိုရာ (သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ)ဖြစ်သော ကဏာဝဏ္ဏဇာတိဓမ္မာကျမ်းကြီးလည်း ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပေသည်။

သုံးဆပ်ချက်။ ။ဒုတိယသံဂါယနာ အပြီးမှစ၍ တတိယသံဂါယနာ အထိ ဖော်ပြခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများကို သုံးဆပ်ကြည့်မည့် ဆိုလျှင် အထူး သတိပြု မှတ်သားသင့်သော အချက် အလက်များကို တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

ဒုတိယ သံဂါယနာမှစ၍ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်များသည် ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို အမျိုးမျိုးယူဆ၍ ဂိုဏ်းများ ခွဲထွက်ကြပြီး သူတမိုလ် ငါတမင်း ပြုလုပ်နေကြသည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်မှုကြောင့် အဇာတသတ်မင်း၊ ကာဠာသောကမင်းတို့တိုင်အောင် မင်းအဆက်ဆက် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း ခံရသော ဗုဒ္ဓဘာသာကြီးသည် နောက်ဆက်လက်၍ အုပ်ချုပ်သော မင်းတို့ လက်ထက်၌ ကိုးကွယ်ခြင်း မခံရတော့ပဲ ပစ်ပယ်ခံရသော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်လာသည်။

သာသနာတော်၌ ယင်းသို့ အငြင်းအခုံများ၍ ဂိုဏ်းကွဲများလာလျှင် အားနည်းလာတတ်သည့် သဘောကို သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုသူများ အထူးသတိပြုထားသင့်ပေသည်။

ယင်းသို့ တန်ခိုးရှိသော မင်းများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ပစ်ပယ်၍ ဗြာဟ္မဏဝါဒကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ် လာခဲ့ကြရာ ဗိဇ္ဇုသာရမင်း သားတော် အာသောကမင်းတိုင် ရောက်လာသောအခါ နိဂြောဓ သာမဏေဇယကို အကြောင်းပြု၍ သာသနာတော်ကြီးသည် ပြန်လည်၍ တန်ခိုးတက်လာကာ မင်းများ အကိုးကွယ်ခံရသော ဘဝသို့ရောက်ရှိလာခဲ့ပြန်သည်။

နိဂြောဓ သာမဏေငယ်သည်—

သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ ဝတ်ဆင်သည်။
သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ သွားလာသည်။
သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ ကြည့်ရှုသည်။

ဤ အခြင်းအရာကို မြင်ရသော အာသောကမင်းကြီးသည်
မြင်လျှင် မြင်ချင်းပင် ကြည်ညိုခြင်း သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပေါ်
လာ၍ ပင်ခေါ်စေပြီး စုံစမ်းသည်။ တရားဟောရန် လျှောက်
ထားသည်။ သာမဏေသည် ရှင်ဘုရင်အား တရားတော်ကို
သဘောပေါက် နားလည်နိုင်အောင် အပ္ပမာဒတရားကို ဟော
ပြသည်။

ဤသို့ နိဂြောဓ သာမဏေတပါးတည်း၏ စွမ်းဆောင်မှု
ကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဧကရာဇ် ရှင်ဘုရင်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
သာသနာပြုမင်းကြီး ဖြစ်လာခဲ့၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများမှာ မင်းစိုး
ရာဇာတို့၏ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း မခံရတော့ပဲ ပြိုကွဲ
ပျက်စီး သွားတော့သည်။ သာသနာတော်ကြီးသည် တန်ခိုး
တောက်ပ၍ နိုင်ငံတော် ဘာသာကြီး ဖြစ်လာရပေသည်။

သာမဏေငယ်များနှင့် သာသနာတော်

ဤသည့် ဖြစ်ရပ်ကို ထောက်ထား၍ “တယောက်ကောင်းလျှင် တသောင်း
ဗိုလ်ခြေ ညက်ညက်ကျေ။ သစ်တပင် ကောင်းတော့ ငှက်တသောင်း ခိုရသည်”
ဟူသော မြန်မာစကားပုံအရ ကိုရင်သာမဏေငယ်၊ ရဟန်းငယ်များပင်လျှင်
သာသနာတော် ထွန်းလင်းတောက်ပရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို သတိပြု
မှတ်သားထားသင့်လှပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုရင်သာမဏေငယ်၊ ရဟန်းငယ်
များကိုလည်း ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို ရှိသေလေးစားစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးအောင်
တရားတော်ကို တတ်သိ ကျွမ်းကျင်အောင် သင်ကြားပေးထိုက်လှပေသည်။

ရဟန်းတော်များ ကွဲပြားခြင်း၏အပြစ်

ထို့ပြင်လည်း “နှားကွဲလျှင် ကျားဆွဲတတ်သည်။ အညှီရှိလျှင် ယင်အုံတတ်
သည်”ဟူသော မြန်မာစကားပုံများရှိသည့်အတိုင်း သာသနာ့ဝန်တမ်း ရဟန်း
တော်များ ကွဲပြား၍ မညီမညွတ်ဖြစ်လျှင် ဘာသာခြား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများက
လည်း ရောနှောပါဝင်ပြီး သာသနာပျက်စီးအောင် ပြုလုပ်တတ်ကြသည်ကို
လည်း ဤ အဖြစ်အပျက်က သရုပ်ဖော်နေသည်ကို မမေ့သင့်ကြပေ။

အာဏာရသူများ သတိပြုရန်

တဖန် သိရှိစေမောသောကမင်းကြီးက သံဃာညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရန် အာဏာပေးလိုက်သည့် မလိမ္မာသည့် အမတ်သည် သာသနာတော်တွင်း သံဃာညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အာဏာဖိဆန်သူများနှင့် အလားတူ သဘောထားပြီး ရဟန်းတော် အများအပြားကို သတ်ဖြတ်မိသည့် မှားယွင်းသော ဖြစ်ရပ်သည်လည်း ယင်းသို့ မမှားမယွင်းရအောင် သာသနာသန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ကြသူများ သတိထားရမည့် အဖြစ်အပျက်တခု ဖြစ်ပေသည်။

ဤတွင် ကဏာဝတ္ထုကျမ်းကြီးသည် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အထွတ်အထိပ်ရောက် ပေါက်မြောက် ဆောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည့် အချိန်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကျ ချမှတ်ထားသော မာတိကာစဉ်နှင့်အညီ တတိယသံဂါယနာတင် ဦးစီးနာယက အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ဟောကြားသောကြောင့် အဘိဓမ္မာကျမ်းကြီး ဖြစ်သည်ကိုမူကား အထူးသတိပြု မှတ်သားသင့်လှပေသည်။

ကဏာဝတ္ထု ကျမ်းကြီး

ကဏာဝတ္ထုကျမ်းပမာဏ။ ။ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်နေစဉ် တတိယ သံဂါယနာတင်ချိန်၌ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သော ကဏာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးသည်ကား သာသနာတော်၌ ထိုစဉ်အခါက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ မှားယွင်းသော အယူအဆများကိုလည်း ပယ်ရှင်းနိုင်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်လတ္တံ့သော မှားယွင်းသော အယူအဆများကိုလည်း ပယ်ရှင်းနိုင်စွမ်းရှိ၏။ မှားယွင်းသောဘက် (=ပရပက္ခ)မှ အယူအဆ သုတ်ပေါင်းငါးရာ၊ မှန်ကန်သောဘက် (=သမပက္ခ)မှ အယူအဆ သုတ်ပေါင်း ငါးရာဟူသော သုတ်ပေါင်း တထောင်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ပါဝင် ဟောကြားထား၏။

ထိုစဉ်အခါက အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ဟောကြားတော်မူသော ကဏာဝတ္ထုကျမ်း၏ အတိုင်းအတာမှာ ဒီဃနိကာယ်မျှ ရှိသည်ဟု အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၌ ဖော်ပြထားသည်။ ဒီဃနိကာယ် ဟူသည်မှာ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ ပါဠိတော်၊ မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိတော် ၃-ကျမ်းကို ခေါ်ပေရာ ယင်းတို့သည် ယခု ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ဆိုက်ဖြင့်—

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၃၆
မဟာဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၀၃
ပါထိကဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၆၀

ရှိသောကြောင့် စုစုပေါင်း စာမျက်နှာပေါင်း (၇၇၉) မျက်နှာ ရှိသည်။
ထို့ကြောင့် ကထာဝတ္ထုပါဠိသော်သည် မူရင်းအတိုင်းဆိုလျှင် စာမျက်နှာ
(၇၇၉) မျက်နှာခန့် ရှိရပေမည်။ သို့သော်လည်း ယခုလက်ရှိ ကထာဝတ္ထု
ကျမ်းမှာ စာမျက်နှာ ၄၅၄ မျှသာ ရှိပေသည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ပဌမဝဂ် ဒုတိယဝဂ် စသည်ဖြင့် ဝဂ်ပေါင်း ၂၃-ဝဂ်
ရှိ၍ ပုဂ္ဂလကထာ ပရိဟာနိကကထာ စသည်ဖြင့် ကထာပေါင်း ၂၂၆-ခု
ပါဝင်သည်။

ကျမ်းအမည်ရှင်းချက်။ ။ ကထာဝတ္ထုဟူသော အမည်၌ ကထာပုဒ်-ဝတ္ထုပုဒ်
ဟူ၍ ပုဒ် ၂-မျိုး ပါဝင်သည်။

ကထာ-ဟူသည်မှာ ပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကားအယူဝါဒကို ဟော
နိုင်သော ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ဤ၌ အယူဝါဒဟူသော အနက်ဟောဟု မှတ်ယူ
သင့်သည်။

ဝတ္ထု-ဟူသည်မှာ တည်ရာနေရာ ဟူသော အနက်ကို ဟောသည်။ ကထာ
နှင့်ဝတ္ထု ၂-ပုဒ် ပေါင်းလိုက်၍ ကထာဝတ္ထု ဟု တပုဒ်ထဲ ဖြစ်လာသောအခါ
အယူဝါဒတို့၏ တည်ရာကျမ်း ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ် ရပေသည်။

မှန်ပေသည်။ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာတို့၌ ဖြစ်ပေါ်
နိုင်သမျှ အကော်အကပ် အယူဝါဒအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖော်ပြ၍ အမှားအမှန်
စိစစ်ဝေဖန်ထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

ဤအကြောင်းကို ပေါ်လွင် ထင်ရှားစေရန် ကထာဝတ္ထုကျမ်းလာ ပရ-
ဝါဒီ ခေါ် မှားယွင်းသော (မိစ္ဆာ) အယူများကို စိစစ်ဝေဖန် ဟောပြချက်
အချို့ကို သက်သေအဖြစ် ထုတ်ဖော်ပြဆိုပါအံ့။

ရန်ငြိုးမကင်းသောအယူဝါဒ။ ။ ဤနိဒါန်းအစတွင် ဝဇ္ဇီတိုင်းသား အလဇ္ဇီ
ရဟန်းများ၏ အဓမ္မဝတ္ထု ၁၀-ချက်ကို
အကြောင်းခံ၍ ဒုတိယ သံဂါယနာ တင်ပွဲ ကျင်းပခဲ့တည်ကို ဖော်ပြပြီး
ဖြစ်သည်။

ထိုအခါက ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးများသည် လမ်းမှန်သည့်ဘက်မှ ပါဝင်၍
အလဇ္ဇီရဟန်းများကို နှိမ်နင်းပြီး ဒုတိယသံဂါယနာ တင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ
အလဇ္ဇီရဟန်းများကလည်း စင်ပြိုင်သံဂါယနာ တင်ခဲ့ကြသည်။

ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့မည်သည်မှာ ကိလေသာ အာသဝေါ ကင်းကွာ
တော်မူပြီး ဖြစ်တော်မူကြသည်။ ရဟန္တာကို မဆိုထားဘိ အငယ်ဆုံး အရိယာ

ကလေးမျှသာဖြစ်သော သောတာပန်သည်လျှင်ပင် အဂတိလေးပါး မလိုက်စားပဲ မှန်ရာဘက်ကိုသာ လိုက်ကြရိုးတုံးစုံ ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအဓမ္မဝတ္ထု ၁၀-ချက် ငြင်းခုံရာ၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဦးဆောင်သည့် အရိယာသံဃာတော်များသည် အဓမ္မဝတ္ထု ၁၀-ချက်ကို လက်မခံသော ထေရဝါဒဂိုဏ်းဘက်မှ ရပ်တည်တော်မူကြသည်။ ထေရဝါဒ က အနိုင်ရ၍ ဒုတိယသံဂါယနာ တင်တော်မူကြသည်။

ဤသည်ကို မကျေနပ်ကြသော ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းတို့သည် ထေရဝါဒ ရဟန်းများထက် သံဃာဦးရေများများ စည်းရုံး၍ စင်ပြိုင်သံဂါယနာတင်ကြသည်။ လောက၌ မသိမလိမ္မာသူတို့သည် အမှားဘက်က လိုက်တတ်သည့် ထုံးစံအတိုင်း အလဇ္ဇီတို့က ပို၍ လူဦးရေအင်အားကောင်းကြသည်။ သူတို့ဂိုဏ်းကိုလည်း မဟာသံသိက ဂိုဏ်းဟု အမည်တပ်ကြသည်။

မဟာသံသိကဂိုဏ်းသားနှင့် နောက်လိုက်တို့သည် တဘက် ထေရဝါဒဂိုဏ်းမှ ရပ်တည်နေကြသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ အချိန်အဝါ ကောင်းနေသည်ကို မတုန်းလွန်နိုင်ကြပဲ ရှိကြရာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဂုဏ်သိက္ခာကျဆင်းစေရန် ရည်ရွယ်၍ ရန်ငြိုး ပါဝင်သော စွပ်စွဲချက် အယူဝါဒများကို တီထွင်ကြပြီးလျှင် ဝါဒဖြန့်ကြသည်။ ယင်း ဝါဒဆိုးများမှ ထင်ရှားသော အချက် အချို့ကို ထုတ်ပြပါအံ့-

၁။ ရဟန္တာများသည် ရဟန္တာအဖြစ်မှ လျှောကျနိုင်သည် ဟူသော အယူဝါဒကို စွဲယူကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည်ကို မှားယွင်းသော အယူဝါဒ ဖြစ်ကြောင်း ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် ကထာနိပါတ် ၂၊ ပရိဟာနိကထာ၌ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿက စိစစ်ဝေဖန် ရှင်းလင်းထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်-နာ ၆၁။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နာ ၁၀၄။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နာ ၁၀၀-တွဲမှ စ၍ ရှုပါ။)

၂။ ရဟန္တာများသည် မာရ်နတ် အဆင်းဝင် နတ်ဆိုးများ ပူးဝင်လျှင် သုက်လွတ်ခြင်း ဖြစ်သည် ဟူသော အယူဝါဒကို စွဲယူကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည်လည်း မှားယွင်းသော အယူဝါဒသာဖြစ်ကြောင်းကို အမှတ် ၃၀၊ ပရပဟာရကထာ၌ စိစစ်ဝေဖန် ဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နာ ၁၂၇။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နာ ၂၂၃။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နာ ၃၀၇။)

၃။ ရဟန္တာမှာ လူအမည် ရှာအမည် စသည်ကို မသိမှီရှိသေးသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာမကုန်သေးဟု ယူကာ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့် အယူဝါဒ မှားယွင်းကြောင်းကို ၁၁-အညာဏကထာ၌ စိစစ်ဝေဖန် ဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ ၁၃၄။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နှာ-၂၃၄။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ-၁၇၅။)

၄။ ရဟန္တာများသည် လူအမည် ရှာအမည် လမ်းခရီး စသည်တို့၌ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်တတ်သေးသောကြောင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိသေးသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့် အယူဝါဒ မမှန်ကန်ကြောင်းကို ၁၂-ကင်္ခါကထာ၌ ရှင်းလင်းဟောပြထားသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ-၁၄၀။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နှာ-၂၄၂။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ-၁၇၅။)

၅။ ထိုအတူပင် ရဟန္တာတို့သည် လူအမည် မြို့ရွာ စသည်ကို လူတပါး အကူအညီဖြင့်သာ သိကြသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာရှိသေး၏ဟု ယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့် အယူဝါဒ မှားကြောင်းကို ၁၃-ပရဝိတာရဏကထာ၌ ရှင်းလင်းဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ - ၁၄၅။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နှာ-၂၄၉။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ-၁၇၆။)

၆။ ရဟန္တာတို့သည် အချို့တော သံယောဇဉ်တရားများကို မပယ်ရှားနိုင်ကြောင်း ယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤ အယူဝါဒ သေဒ်ကြောင်းကို ၂၀၂-သံယောဇနကထာ၌ ရှင်းလင်းဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ ၄၃၇။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ-၃၆၃။ ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ-၁၆၇။)

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပရဝါဒီ မဟာသံဃိကဂိုဏ်း နောက်လိုက်များသည် တရားလမ်းမှန် ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်တော်မူကြသည့် ရဟန္တာ အရှင်မြတ် များအား ရန်ငြိုးထားပြီး ရဟန္တာအရှင်များ၏ ဂုဏ်အသရေကို ထိခိုက် ပုတ်ခတ်၍ ဝါဒတိထွင်ကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။ သို့မှသာ မိမိတို့အနိုင်ရနိုင် လိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်ကြသည်။ ပုထုဇဉ်တို့၏သဘောသည် မှားသည် မှန်သည်ကို မကြည့် မိမိတို့ အနိုင်ရရေးကိုသာ ကြည့်၍ ပြောဟော ပြုလုပ်တတ်ကြသည်မှာ အလွန်ထိတ်လန့်ဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။

အရှင်မဟာဓမ္မာဂ္ဂလိပုတ္တတိဿသည် ယင်းသို့သော သာသနာ့ ဘေးအန္တရာယ်များကို ဟားဆီးပိတ်ပင် ချေမှုန်းလျက် ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးကို ဟောကြားတော်မူပေရာ နောင်လာ နောင်သား သာသနာတော် ချစ်မြတ်နိုးသူ လူရှင်အများတို့သည် ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးကို လေ့လာသင်ယူခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဟောပြောပို့ချခြင်းဖြင့်၎င်း၊ လှူဒါန်းဖြန့်ဝေခြင်းဖြင့်၎င်း စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းသင့်လှပေသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရန်ငြိုးထား၍ ယူဆကြသော မိစ္ဆာ အယူဝါဒများသာမက သာသနာတော်၌ အန္တရာယ်ဖြစ်စေမည့် ဗုဒ္ဓတရား တော်နှင့် ဆန့်ကျင်သော မိစ္ဆာအယူများစွာကိုလည်း ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ရှင်းလင်းပယ်ရှား ဟောကြားထားပေသည်။ အချို့ကို စာမြည်းအဖြစ် စာရှုသူ သုတေသီတို့ လေ့လာနှင့်ရန် ထုတ်ပြပါအံ့။

ကြားကာလဘဝ။ ။ သတ္တဝါတို့သည် ဘဝတစ်ခုမှ သေပြီးလျှင် အခြားဘဝ သစ်တခုကို မရသေးမီ ကြားကာလ၌ သန္ဓေလောင်း အဖြစ် တည်နေရသေးသည်။ ယင်းသန္ဓေလောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဘဝသစ်ကို ရှာဖွေရသည်။ ယင်းကာလဘဝကို ပါဠိဘာသာဖြင့် အန္တရာဘဝဟု ခေါ်သည်။ သန္ဓေလောင်းကိုမူ ပါဠိဘာသာဖြင့် ဂန္ဓဗ္ဗ ခေါ်ပေသည်။ သန္ဓေလောင်း ခေါ် ဂန္ဓဗ္ဗကို ရှေးမြန်မာတို့က တစ္ဆေဟု သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။

ယင်း တစ္ဆေ ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သန်ရာသန်ရာ အဓိပ္ပါယ် အမျိုးမျိုး ဖွင့်ပြကြသည်။ ပါဠိသန်သူ ပညာရှင်တို့ကမူ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း အနက်ဟောဖြစ်သော ပါဠိ တဇ္ဇ ဇာတ်မှ ဆင်းသက်လာသည်။ တဇ္ဇေမှ အသံ ပေါ်၍ တစ္ဆေ ဖြစ်လာသည်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့သော် ပါဠိစာပေကျမ်းဂန် တို့၌ တဇ္ဇေဟု ခေါ်သော သတ္တဝါတမျိုး မတွေ့ရသောကြောင့် ထိုဆရာတို့၏ စကားကို စဉ်းစားသင့်သည်။

မြန်မာသန်သူ ပညာရှင်တို့ကမူ တစ္ဆေကို ဇစ်-တပုဒ် ဆေ-တပုဒ် ခွဲခြား ကြပြီးလျှင် ဤဘဝမှလည်း လက်လွှတ် ဟိုဘဝကိုလည်း မရသေးပဲ တစ်လစ်

ကြီး ဖြစ်နေကာ ဆေ တေ တေ အ တ တ ဖြစ်နေသည့် သတ္တဝါဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု အဓိပ္ပါယ် ဖော်ကြသည်။ ဤ ပညာရှင်တို့၏ အယူအဆကိုလည်း တစ်၏ အဓိပ္ပါယ် ဖော်ပုံမှာ လက်ခံနိုင်သော်လည်း ဆေ၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ လက်မခံ နိုင်အောင် ဖြစ်နေသည်။

ယင်း ဂန္ဓဗ္ဗ သန္ဓေလောင်း တစ္ဆေရှိသည့် အန္တရာဘဝ ရှိသည် ဟူသော ဝါဒကို ကထာဝတ္ထုကျမ်း ကထာအမှတ် ၇၄-အန္တရာဘဝကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန် ပယ်ရှားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိ နှာ ၂၆၉။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ ၇၂။ ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ ၅။)

သောတာပန်နှင့် လူသတ်မှု။ ။ ဂိုဏ်းကြီး ၁၈-ဂိုဏ်းတွင် ပါဝင်သည့် စေတီယဂိုဏ်းမှ ခွဲထွက်လာခဲ့သော ပုဗ္ဗ-သေလိယ ဂိုဏ်းနှင့် အပရသေလိယ ဂိုဏ်းသားတို့သည် သောတာပန်သည် ဒေါသကို မပယ်ရသေးသောကြောင့် ပါဏာတိပါတကံကို ကျူးလွန်နိုင် သည်ဟု အယူရှိကြသည်။ ဟောပြောကြသည်။

ဤအယူအရ ပါဏာတိပါတကံကို ကျူးလွန်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ဒေါသအရင်းခံ သော မာတုဃာတကံကိုလည်း ကျူးလွန်နိုင်မည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ရောက်ပြန် သည်။ ယင်းသို့ ရောက်လျှင်လည်း—

ရဟန်းတို့-သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမိကို သတ်ခြင်း ဟူသော အရာ အခွင့် မရှိနိုင်ချေ။

ဟူသော(အံ ၁-၂၈-လာ) ဘုရားဟောနှင့် ဆန့်ကျင်ကြောင်းကို ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်(နှာ-၃၄၂) ယင်း မြန်မာပြန် ဒု တွဲ(နှာ-၂၁၁) ဤကျမ်း ဒု-တွဲ (နှာ-၇၂) ဇီဝိတာဝေါရောပနကထာ၌ စိစစ်ပြောပြထားပေသည်။

အနုဿယကိလေသာ။ ။ သတ္တဝါတို့အား ပူပန် ညစ်နွမ်းစေတတ်သော အကုသိုလ်ဓာတ်များကို ကိလေသာ ဟု ဗုဒ္ဓစာပေ ကျမ်းဂန်တို့၌ ပြဆိုထားသည်။ ယင်း ကိလေသာသည် ၁၀-ပါး ရှိသည်။ ကိလေသာသည်—

၁။ အနုဿယ ကိလေသာ

၂။ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ

၃။ ဝိတိက္ကမ ကိလေသာ

ဟူ၍ ၃-မျိုး ရှိသည်။ ယင်း ၃-မျိုး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ယင်ရှားအောင် ရေးပြရန် ခက်သည်။ သို့သော် မွန်းနိုင်ရုံ အကြမ်းသဘောမျှ ရေးပြပါမည်။

အနုသယကိလေသာ-ဟူသည်မှာ သိမ်မွေ့သော အခွင့်သင့်လျှင် စိတ်သန္တာန် အစဉ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည့် ကိလေသာဓာတ် အမျိုးအစား ဖြစ်သည်။

ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ-ဟူသည်မှာ ကိလေသာ သဘောအဖြစ်ဖြင့် စိတ် သန္တာန်အစဉ်၌ ထကြွ သောင်းကျန်းကာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိလေသာ ဓာတ် အမျိုးအစား ဖြစ်သည်။

ဝိတိက္ကမကိလေသာ-ဟူသည်မှာ စိတ်သန္တာန်အစဉ်တွင် ဖြစ်ပေါ်ရုံမက ကာယ၏ ဝစီကို မနောကံ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ထကြွ လွှန်ကျူးလာသော ကိလေသာဓာတ်မျိုး ဖြစ်သည်။

ဤ ၃-မျိုးကို ထင်ရှားစေရန် ပညာရှင်များက မီးခြစ်ဆံဃမ်းနှင့် မီးတောက်ပုံ မီးလောင်ပုံများကို ဥပမာ ပေးကြသည်။

- (က) မီးခြစ်ဆံဃမ်း၌ မီးဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိဓာတ် ရှိသည်။
- (ခ) ယင်း သတ္တိဓာတ်သည် မီးခြစ်အိမ်နှင့် ပွတ်တိုက်မိသောအခါ အကြောင်းညီညွတ်လျှင် မီးတောက်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာသည်။
- (ဂ) ယင်း မီးတောက်ကလေးသည် အကြောင်းညီညွတ်လျှင် အခြား လောင်စာများသို့ ကူးစက်ပြီး မီးလောင်မှု ဖြစ်လာသည်။

ဤ ဥပမာ၌-

- (က) မီးခြစ်ဆံဃမ်းရှိ မီးဖြစ်နိုင်သည့် သတ္တိဓာတ်ကဲ့သို့ အနုသယကိလေသာဓာတ် တူညီသည်။
- (ခ) ယင်း သတ္တိဓာတ်သည် မီးခြစ်အိမ်နှင့် ပွတ်တိုက်မိသောအခါ ပေါ်လာသော မီးတောက်ကလေးနှင့် ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာတူသည်။
- (ဂ) ယင်း မီးတောက်ကလေးမှ အခြားလောင်စာများကို ကူးစက်၍ မီးလောင်မှု ဖြစ်သည်နှင့် ဝိတိက္ကမ ကိလေသာတူသည်။

ဤသို့ ကိလေသာဓာတ် သုံးမျိုး၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို ပညာရှင်များ ထင်ရှားအောင် ဖော်ကြသည်။ ယင်းသို့ ကိလေသာဓာတ် ၃-မျိုးကို သိရလျှင် ကိလေသာဓာတ် ၃-မျိုးပါ အနုသယနှင့် စပ်ဆိုင်သော အယူဝါဒ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ဤ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ဖြေရှင်းပုံကို ဆက်လက် ဖော်ပြပါအံ့။

အနုသယသည် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပရိယုဋ္ဌာန ဝိတိက္ကမ အဖြစ်ကို မဆောက်သေးသည့်ကာလ၌ အာရုံယူခြင်းကိစ္စကို မဆောင်ရွက်နိုင်။ ထို့ကြောင့် အနုသယ ကိလေသာသည် အနာရမ္မဏ တရားဖြစ်သည် ဟု ယူဆသော ဝါဒ

စော်

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသဒဋ္ဌိကာ

ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ယင်း ဝါဒကို ကထာဝတ္ထုကျမ်း ကထာအမှတ် ၈၇၊ အနုသယာအနာရမ္မကထာ၌ စိစစ် ရှင်းပြထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ-၂၉၉။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ-၁၂၄။ ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ-၂၉။)

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အနုသယ ကိလေသာတို့သည် အာရုံ ပြုမှု မရှိလျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ် မဖြစ်နိုင်။ အဗျာကတ တရားသားလျှင် ဖြစ်မည်ဟု ယူဆသော ဝါဒလည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်း ဝါဒကို ကထာအမှတ် ၁၀၆၊ အနုသယာ အဗျာကတ ကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန် ပြဆိုထား ပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ-၃၂၃။ မြန်မာပြန် နှာ-၁၆၆။ ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ-၅၃။)

အနုသယကိလေသာသည် ဟိတ်မရှိသော အဟေတုကတရား ဖြစ်ရမည်ဟု ယူဆသော ဝါဒလည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်းဝါဒကို ကထာ အမှတ် ၁၀၇၊ အနုသယာ အဟေတုက ကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန်ထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ-၃၂၃။ မြန်မာပြန် နှာ ၁၂၄။)

အနုသယကိလေသာသည် စိတ္တနှင့် မယှဉ်သည့် စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ တရား ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသော ဝါဒလည်း ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ယင်း ဝါဒကို ကထာ အမှတ် ၁၀၈၊ အနုသယာစိတ္တဝိပ္ပယုတ္တကထာ၌ ရှင်းလင်း ဝေဖန်ထား ပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ ၃၂၃။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ ၁၂၄။ ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ ၅၃။)

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော မှားယွင်း သော အယူဝါဒများကို စိစစ် ဝေဖန်၍ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ သုတ်သင် ရှင်းလင်း ဟောကြားထားပေသည်။

အဘိဓမ္မာကျမ်း ဖြစ်ပုံ။ ။ဟောကြားထားသည့် တရားဓေသနာတို့သည် အဘိဓမ္မာ သဘောပိုင်းဆိုင်ရာ၌ ပါဝင်သည့် သိမ်မွေ့ နက်နဲသော တရားများ ဖြစ်သည့်အပြင် မြတ်စွာဘုရား အဘိဓမ္မာ ဓေသနာတော်ကို ဟောစဉ်အခါက ချမှတ်ထားတော်မူသော အကျဉ်းချုပ် ဓေသနာ ၈-ချက်နှင့် ညီညွတ်လိုက်လျောစွာ အကျယ် ဟောကြားချက် ဖြစ်သောကြောင့် တတိယသင်္ဂါယနာတင် ထေရ်အရှင်တို့က ၅-ခုမြောက် အဘိဓမ္မာကျမ်းတော်ကြီးအဖြစ် အတည်ပြု သတ်မှတ်တော်မူကြပေသည်။

ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ

အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတို့တွင် ပဉ္စမကျမ်းစာဖြစ်သော ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးသည်ကား—

- ၁။ ဓမ္မဂမ္ဘီရ ပါဠိတော် ဝေါဟာရ၏ နက်နဲခြင်း၊
- ၂။ အတ္တဂမ္ဘီရ အနက်အဓိပ္ပါယ်၏ နက်နဲခြင်း၊
- ၃။ ဒေသနာဂမ္ဘီရ ဟောကြားထားသည့် အခြင်းအရာ နက်နဲခြင်း၊
- ၄။ ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရ ထိုးထွင်းသိမြင်မှု နက်နဲခြင်း၊

ဟူသော နက်နဲခြင်း ၄-ပါး ရှိရကား ယင်း ပါဠိတော်၏ အနက် အဓိပ္ပါယ် စသည်ကို ဖွင့်ပြသော အဋ္ဌကထာကျမ်းကို အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဗောဓိသဒ္ဓါမြတ်က ပြုစုစီရင်တော်မူသည်။ ယင်း ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာသည်—

- ၁။ အဋ္ဌသာလိနီ
- ၂။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ
- ၃။ ပဉ္စပကရဏ

ဟူသော အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ ၃-ကျမ်း ၃-အုပ် ရှိသည်တွင် ၃-ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ၌ ပါဝင်သည်။ စာမျက်နှာ-၄၉၉-ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာ

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၏ အဆို အမိန့်များသည်လည်း နောင်လာ နောက်သားများအတွက် သိမြင်ရန် အခက်အခဲ ရှိနေပြန်ရကား ငယ်နာမည် အာနန္ဒာ၊ ရဟန်းဘွဲ့ အရှင်ဝနရတနတိဿတေရိက အဖွင့်ဋီကာ တစောင် ရေးသား စီရင်တော်မူသည်။ ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ စာမျက်နှာ ၆၉-ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာ

မြန်မာဆိုရိုးရှိသောကျမ်း။ ။ ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာ၏ အဆို အမိန့်များ၌ ခက်ခဲ၍ သိမြင်ရန် မလွယ်ကူသောကြောင့် ဋီကာဆရာကြီး အရှင်ဓမ္မပါလ ကဲ့ ထပ်မံ၍ အနုဋီကာ ရေးသား ဖွင့်ပြရ ပြန်သည်။

ဖော်ပြခဲ့သည့် ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ‘ကထာဝတ္ထု အနက်ရ’ဟူသော မြန်မာဆိုရိုးစကားတခု ရှိခဲ့သည်။ ယင်း စကားသည် တန္တဝါယနည်းဖြင့် ပြဆိုသော ဆိုရိုးစကား ဖြစ်သည်။ တန္တ-

ဗီုး

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ဝါယနည်း ဟူသည်မှာ ယက်ကန်းယက်နည်းဟု မြန်မာအနက် ရရှိသည်။ ယက်ကန်းယက်ရာ၌ ချည်သား ၂-လွှာ ဖြစ်သော်လည်း အထည်သားမှာ ၁-လွှာသာဖြစ်သည်။ ထို့အတူပင် 'ဤကထာဝတ္ထု အနက်ရ'ဟူသော ဆိုရိုး စကားသည်လည်း အဓိပ္ပါယ် ၂-မျိုးကို ဆောင်နိုင်သော တရုတ်သားသော ဆိုရိုးစကား ဖြစ်သည်။

အနက်ရ။ ။ကထာဝတ္ထု ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ပြဆိုအပ်သော ပါဠိ ဝေါဟာရများသည် အတွေ့အကြုံများသော ထေရဝါဒသုံး ဝေါဟာရများသာမက အတွေ့အကြုံနည်းပါးသော ဂိုဏ်းကွဲပေါင်းများစွာသုံး ဝေါဟာရ ပါဠိအနက်အဓိပ္ပါယ်များ ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် များကို သိမြင်ရန် မလွယ် အနက် ခိုးလိုိုး ခုလု ဖြစ်နေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကထာဝတ္ထုဆိုင်ရာ၌ အနက်ရနေတတ်သည်။ ယင်းသို့ အနက်ရနေတတ် သည်ကို အပြောင့် အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် 'ကထာဝတ္ထု အနက်ရ'ဟု တနည်း ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

အနုခက်။ ။ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာ ရေးသား စီရင်တော်မူသော အရှင် ဓမ္မပါလသည် ထေရဝါဒတွင်သာမက မဟာသံဃိက စသော ဂိုဏ်းကွဲများ၏ အယူအဆ အခေါ်အဝေါ်များကိုလည်း ကျွမ်းကျင်တော် မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ကထာဝတ္ထုရှိ ခက်ခဲသော ဝါဒကွဲ ဝေါဟာရများ၊ အဓိပ္ပါယ်များကိုလည်း အနုဋီကာ၌ ထည့်သွင်းရေးသားထား သောကြောင့် အနုဋီကာသည် အလွန်ခက်ခဲနေပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် အနက်ရ အနုခက် ဟု စကား အပြန် စကားလိမ် အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း 'ကထာဝတ္ထု အနက်ရ'ဟု ဆိုရိုးစကားက ဆောင်နေပြန်လေသည်။

ဤသို့လျှင် ကထာဝတ္ထုဆိုင်ရာ ပါဠိစာပေများအတွက်၎င်း၊ အထာဝတ္ထု အနုဋီကာအတွက်၎င်း ကထာဝတ္ထု အနက်ရ ဟူသော မြန်မာဆိုရိုးစကား တွင်လျက် ရှိနေပေသည်။ ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာမှာ ဆဋ္ဌမူဖြင့် စာမျက်နှာ (၁၀၀)ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်နှင့် ပတ်သက်၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် ပေါ်လွင် ထင်ရှားအောင် အဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်းများ ဖွင့်ဆိုခဲ့ကြပါသော်လည်း ပါဠိမကျွမ်း မြန်မာ့ဘာသာ သက်သက်ကိုသာ တတ်ကျွမ်းသူ သောတုနုနယ် စာသင်ငယ်များနှင့် ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ လေ့လာသူ သုတေသီများအတွက် အခက်အခဲရှိနေပြန်ပေသေးရာ တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက် မဟာနာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဇနက်ဘိဝံသ သည်

မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖွင့်ဆိုသော ဤကထာဝတ္ထု ဘာသာဇီကာကျမ်းကို ရေးသား စီရင်တော်မူသည်။

ကျမ်းပြုဆရာတော် ဂုဏ်ရည်။ ။ကထာဝတ္ထု ဘာသာဇီကာကျမ်း ပြုစုတော် မူသော ဆရာတော် အရှင်ဝနကထာဘိဝံသ သည်ကား ဗုဒ္ဓဝါဒ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာ ကျမ်းများစွာကို လေ့လာ လိုက်စားလိုသူတို့၏ အသိဉာဏ်ဝင်ဆံ့အောင် ရေးသား ပြုစုတော်မူနိုင်စွမ်း သည် သတ္တိထူး ရှိတော်မူသော ခေတ်၏ တောင့်တချက်အရ ပေါ်ထွန်းလာသူ သိုက်ဝင် သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကြီး ဖြစ်သောကြောင့် မည်သို့ မည်ပုံ တော်ပါသည် ဟုတ်ပါသည်ဟု စာရှုသူတို့အား ဤနိဒါန်း ရေးသားဖွင့်ဆို ပြ၍ မိတ်ဆက်ပေးရန် လိုမည် မထင်ပါ။ အကယ်၍ ရေးသားဖွင့်ဆိုပြီ နေပါလျှင် နိဒါန်း၌ ရေးပြနိုင်သည်က နည်း၍ စာရှုသူ ယုတေသိတို့ သိရှိ နေသည်က များနေမည် ဖြစ်သောကြောင့် ရှက်နိုးဖွယ်သာ ဖြစ်ပါလေ တော့မည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ များစွာသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသများကို ထုတ်ဖော် ရေးသားခြင်း မပြုတော့ပဲ ဤ နိဒါန်းရေးသူနှင့် ဤ နိဒါန်းဖတ်ရှုနေသူတို့ အယူအဆ သဘောထားချင်း တထပ်တည်း တူညီနိုင်မည့် ဆရာတော်၏ ဂုဏ်ထူးဝိသေသတစ်ခုကိုသာလျှင် ဤ ကျမ်းစာနှင့်၎င်း၊ သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်နေသည့် ဤ အချိန်အခါနှင့် ကိုက်ညီသော ကြောင့်၎င်း ထုတ်ဖော် ရေးသားလိုပါသည်။ ယင်း ဂုဏ်တော်သည်ကား—

ဆရာတော်သည် သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လိုလားနှစ်သက် ဆောင်ရွက်နေသူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်သည်—
ဟူသော တရုတ်တည်းသော အဓိကအချက်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။

မူနိပါ၏။ ဆရာတော်သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းများစွာကပင်လျှင် ကျောင်းတိုက်တည်ထောင်ကာ ရှင်ငယ် ရဟန်းငယ်များကို လက်ခံကျွေးမွေး ထောက်ပံ့၍ သာသနာ့ဝန်ဆောင်ကောင်းများဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး ပရိယတ် ငဋိပတ် ပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ ဝိနည်း သိက္ခာ အကျင့်သီလကို ရိုသေ လေးစားရန် သာသနာတော်ဝန်ကို ရွပ်ရွပ်ချဲ့ချဲ့ ဆောင်ရွက်စေရန် ပဋိပတ်ပညာကိုလည်း လေ့ကျင့်သင်ပြ ဆုံးမပေးခဲ့သည်။

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးအတွက် ရှင်လူအများအား နှုတ်ဖြင့်လည်း ဟောကြားတော်မူသည်။ ဘာသာသွေး၊ အနာဂတ်သာသနာ ရေး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ၊ သာသနာရေး လျှောက်ထားချက် စသော ကျမ်းပေါင်း မြောက်မြားစွာကိုလည်း ရေးသား ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

သာသနာတော်နှင့် ပတ်သက်၍ ဟာကွက် ပျော့ကွက် အားနည်းချက် များကိုလည်း ပြုပြင်နိုင်ရန် အခွင့်ရသမျှ ထုတ်ဖော် ညွှန်ပြတော်မူခဲ့သည်။ ယင်း ညွှန်ပြချက်ကို တင်ရှားစေရန် ဝေးဝေးလံလံ မဟုတ်ပဲ ယခု စာရွှေသူတို့ လက်သို့ ဆိုက်ရောက်နေသည့် ကထာဝတ္ထု ဘာသာမူလကမူ ထုတ်ပြလိုပါသည်။

ဤကျမ်း စာမျက်နှာ ၂၁-၌-

ပဉ္စမသံဂါယနာ။ ။မြန်မာနိုင်ငံဝယ် ပေထက်အက္ခရာကို အားကျ သောအားဖြင့် သာ၍ ခိုင်မြဲလိမ့်မည်ဟု ယူဆ ကာ ကျောက်ထက်အက္ခရာ တင်ကြသော်လည်း ယနေ့တိုင်အောင် အသုံးပြုသူ မများသေးချေ။ ထိုအချိန်၌ ဒေါင်းဒင်္ဂါးငွေများကို ဆွမ်းဆန့်တော်အဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်း၍ နေကြသော်လည်း ထိုသာသန မလကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြ။ သုတ်သင်လိုသော ဆရာတော် အချို့က လည်း အားပေးသူ မရှိ၍ အားမရှိခဲ့ကြသောကြောင့်-

မိုးချုပ်လို့ ပြန်ချိန်တော်၊ မြတ်လေးစွယ်တော် ပေါ်သည့်ချောင်းမှာ ဒေါင်းတွေက အော်။

ဒေါင်းပေါ်လျှင် ကြိုသူလွှတ်ပျံ၊ ပျံတို့မောင် ၀၂၀၂၀၀၀ကို ဒေါင်းခွပ်ချည့်လေး။

ဟု စောင်းချိတ်၍သာ ရေးဝံ့တော့သည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ။ ။ဆဋ္ဌသံဂါယနာဟု သမုတ်အပ်သော သံဂါယနာ အချိန်၌ကား ဒေါင်းဒင်္ဂါးအဆက် ဖြစ်သော ငွေစက္ကူတွေကို အများစုက ရဲတင်းစွာ ကိုင်တွယ် ခံယူနေကြလေပြီ။ ထိုသာသနမလကို မည်သူကမျှ သုတ်သင်ဖို့ရာ မစဉ်ခဲ့။ လွယ်ကူသော စာအုပ် ရိုက်နှိပ်မှုကိုသာ ဝိုင်းဝန်း၍ ကြိုးစားတော်မူခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်၌ အတုအယောင် ရဟန်းတွေနှင့်တကွ သာသန မလသည် ကြီးကျယ်နေလေပြီ။ မည်သို့ သုတ်သင်ကြမည်နည်း။

ဟူ၍ ရေးသားညွှန်ပြထားပေသည်။

ဆရာတော်၏ ညွှန်ပြချက်သည် နည်းပင် နည်းသော်လည်း ခရီးရောက် နက်ရှိုင်းလှပပေသည်။ သံဂါယနာတပ် ဟူသည်မှာ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပဉ္စမသံဂါယနာတင်စဉ် တုန်း အခါနှင့် ဆဋ္ဌသံဂါယနာ တင်စဉ်တုန်းအခါများက သာသနာတော် သန့်ရှင်းရေးအတွက် သာသနမလခေါ် သာသနာတော်၏ အညစ်အကြေး များကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြကြောင်း ထောက်ပြထားပေသည်။

မှန်ပေသည်။ ဒုတိယသံဂါယနာတင်စဉ်တုန်းက အရှင်မဟာယသ
အမှူးရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည် ရွှေငွေကို အလှူခံခြင်း၊
သာသနမလကို တည်တည်တံ့တံ့ထား အဓမ္မဝတ္ထုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး
သုတ်သင်ရှင်းလင်းတော်မူခဲ့ကြသည်။ ဤနိဒါန်း ဒုတိယသံဂါယနာခန်း
(စာမျက်နှာ ၈-၈-၇)ကို ပြန်ကြည့်ပါ။

သို့ပါသော်လည်း ပဉ္စမသံဂါယနာ တင်စဉ်အချိန်က ယင်း ရွှေငွေကို
အလှူခံခြင်း အဓမ္မဝတ္ထုကို မသုတ်သင်နိုင်ရုံမျှမက ဝေါင်းဒင်္ဂါးများကို
ဆွမ်းဆန်တော် ဟု အမည်ပြောင်းပြီး ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း လှူခဲ့ကြ၊
ခံယူခဲ့ကြကြောင်း ဆရာတော်က ထောက်ပြသည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ တင်စဉ်အချိန်ကလည်း ပဉ္စမသံဂါယနာအတိုင်းပင် လိုက်၍
ငွေ၊ ကြေး၊ များကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းပင် လှူခဲ့ကြ၊ ခံယူခဲ့ကြကြောင်း
ဆရာတော်က ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤ ဖော်ပြခဲ့သော လုပ်ဆောင်ချက်၊ ရေးသားချက်များကို ထောက်ရှုလျှင်
ဤ ကျမ်းပြုဆရာတော်သည် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို
လိုလားဆောင်ရွက်သူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်ကြောင်း စာရှုသူများ သိနိုင်လောက်ပြီ
ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ဤကျမ်း၏ ဂုဏ်ရည်

ဆရာတော် ပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာတို့သည် ရေးသားလိုသောအချက်ကို
ဖတ်ရှုသူများသည် မိမိကိုယ်တိုင် သဘောပေါက် သိရှိပြီး အကြောင်းအရာကို
မိမိကိုယ်တိုင် ရေးသားပြီး မိမိစာကို မိမိကိုယ်တိုင် ပြန်ဖတ်လိုက်ရသကဲ့သို့
ရှင်းကနဲ လင်းကနဲ ထင်းကနဲ သိမြင်နိုင်အောင် ရေးသား ထားသည့်
စာများသာ ဖြစ်ကြောင်း ဆရာတော် ပြုစုသမျှသော စာတို့၏ ပင်မအချိုးခံ
ဂုဏ်ရည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ ယင်းသို့သော ပင်မအချိုးခံဂုဏ်ရည်နှင့်
ပြည့်စုံခြင်းခြင်းမှာ—

- ၁။ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော မြန်မာဝေါဟာရ ဝါကျသုံးခြင်း
- ၂။ စာစပ် ဖော်ပြခြင်း
- ၃။ ပါဠိမှား ပါဠိမှန် ရှင်းပြခြင်း
- ၄။ ပါဠိသေသ ထည့်ပြခြင်း
- ၅။ ကျမ်းညွှန်း ပြခြင်း
- ၆။ သုတ်ညွှန်း ရေးသားပြခြင်း
- ၇။ ဝိဂြိုဟ်ပြခြင်း

၈။ ပုဒ်ဇာတ်ပစ္စည်း ခွဲပြခြင်း

၉။ ဋီကာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့် ထည့်ပြခြင်း

၁၀။ အနုဋီကာအဓိပ္ပါယ်ဖွင့် ထည့်ပြခြင်း

စသည်ဖြင့် ဤကျမ်း၌ ရေးသား စီရင်ထားသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။
ဖော်ပြချက်များ ထင်ရှားစေရန် အနည်းငယ်မျှ ဤကျမ်းမှ ထုတ်နှုတ်ဖော်
ပြပါအံ့-

၁။ ပေါ်လွင်သော မြန်မာဝေါဟာရဝါကျ။ ။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ
၂၅၅-၌ ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ကား။
ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဥပဂန္ဓာ၊ ကပ်ရောက်၍။ လဗ္ဗတိ၊ ရနိုင်ပါသလော။
ဉာယတိ၊ သိအပ်သိနိုင်ပါသလော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။-ဟူ၍ အနက်
မြန်မာပြန်ဆိုထားသည်။ ယင်း ပြန်ဆိုချက်ကို အောက်ခြေမှတ်ချက်၌-

၁။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဥပကို “ပညာယ ဥပဂန္ဓာ” ဟု ဖွင့်၏။ ပုဂ္ဂလ
ဟူသော အရာဝတ္ထုကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ (အာရုံပြု၍
ကြည့်သောအခါ) ဉာဏ်ထဲ၌ ရအပ် ရနိုင်ပါသလောဟု မေးသည်။
“ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ရအပ်” ဟူသည် သိအပ် သိနိုင်ခြင်းပင်တည်း။
ထို့ကြောင့် “ပညာယ ဥပဂန္ဓာ လဗ္ဗတိ” ကို “ဉာယတိ” ဟု အကျဉ်း
ချုပ် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်သည်။ [စိတ်၏ သိပုံကို ပြရာ၌ “ဇာနည် နာမ-
ဥပလဒ္ဓိ-အာရုံကို သိခြင်းမည်သည် အာရုံကိုရခြင်းပင်တည်း” ဟု ဖွင့်၏။
ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း ဥပလဗ္ဗတိကို ဉာယတိဟု ဖွင့်သည်။]

ဟူ၍ စာရှုသူတို့ ဉာဏ်ထဲ၌ ရှင်းကနဲ လင်းကနဲဖြစ်အောင် ပေါ်လွင်ထင်ရှား
သော မြန်မာ ဝေါဟာရ ဝါကျများကို သုံးစွဲ၍ ဖွင့်ပြထားပေသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထိုက်သင့်သလို ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော မြန်မာ ဝေါ-
ဟာရ ဝါကျများကို သုံးစွဲရေးသားထားသည်ကို ဤကျမ်း၌ စာရှုသူတို့
အားရ ကျေနပ်စွာ ဖတ်ရှုရပါလိမ့်မည်။

၂။ စာစပ်ဖော်ပြခြင်း။ ။ ပါဠိစာပေ၌ ဝါကျတစ်ခု၏ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို
သိရန်မှာ ပါဠိအနက် ထင်ရုံသာမက ယင်း
ဝါကျ၌ ပါသည့် ကာရကစကားလုံးတိုင်း၏ ပဓာနဆိုက်ရောက်ရာ ကြိယာကို
သိရန် အရေးကြီးသည်။ ကာရကစကားလုံးတို့နှင့် ကြိယာပုဒ်တို့ မည်သို့
ဆက်စပ်သည်ကို စာစပ်၍ သိရမှ အဓိပ္ပါယ်ကို သိသာနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်
ဤကျမ်းတွင် အချို့ စာရှုသူတို့ အသိခက်မည့် ပုဒ်များကို စာစပ်၍ ဖွင့်ဆို
ရေးသားထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။ ဥပမာအဖြစ် အနည်းငယ် ထုတ်ပြ
ပါအံ့-

“တေ” ဟူသော ပါဠိဝေါဟာရသည် တ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်နောင်၌
ဝုတ္တု ကတ္တားအနက် ဝုတ္တုကံအနက် ပဌမာယောဝိဘတ်နှင့် အဝုတ္တုကံအနက်
ဒုတိယာ ယောဝိဘတ် ၂-မျိုးသက်၍ “သဗ္ဗဃာနိနမာဓေ” ဟူသော ကစ္စည်း
သဒ္ဒါကြီးသုတ်ဖြင့် စီရင်၍ ထိုရဟန်းတို့သည်ဟူ၍၎င်း၊ ထိုရဟန်းတို့ကို
ဟူ၍၎င်း အနက်ပေးနိုင်သည်။ ဤနေရာ၌ စာရှုသူတို့အတွက် မည်သို့ အနက်
ပေး၍ မည်သို့ အဓိပ္ပါယ်ယူရမည်ကို အသိခက်နိုင်ဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဤကျမ်း
ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၆-၌-

တေ၊ ထို ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့သည်။ (သမုဠာပေန္တိ-၌စပ်။)
ဝါ၊ တို့ကို။ (နိဂ္ဂဟမာနာပိ-၌ စပ်။)

ဟူ၍ စာစပ်ကို ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။ ဤသို့ ပြခြင်းဖြင့်-

ထို ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့ကို ရဟန်းသံဃာသည် ဟုတ်မှန်
သော ဝတ္ထုဖြင့် စောဒနာသာရဏာ ဝိနည်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရား
အဆုံးအမတော် ဖြစ်သော ညုတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် နှိပ်အပ်ပါကုန်သော်
လည်း ဓမ္မဝိနယအားလျော်သော အကျင့်၌ ကောင်းစွာ မတည်ကြ
ကုန်ပဲ တပါးမက များသောသဘောရှိသော သာသနာ၏ ဘေးရန်
ကို၎င်း၊ အညစ်အကြေးကို၎င်း၊ ဆူးငြောင့်ကို၎င်း ထို ရဟန်းတု
ရဟန်းယောင်တို့သည် ဖြစ်စေကြကုန်၏။

ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖြောင့်ဖြူးစွာ သိနိုင်ပေသည်။

ဤကျမ်း ၇-တွဲ၊ နှာ-၃၃ ၌လည်း-“ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော သံဃေဝါ သောတ-
ဝိညေယျောတိ” ဟူသော ပုဒ်ကို “ပုစ္ဆတိ” ကြိယာ၌ စပ်ရမည်ဟု စာစပ်ကို
ညွှန်ပြထားပေသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် စာရှုသူတို့ အသိခက်မည်ထင်သော နေရာတိုင်းမှာ
လိုလိုပင် စာစပ်၍ ရှမ်းလင်းပြချက်များကို ကျေးဇူးတင်ဖွယ် ဖတ်ရှုတွေ့မြင်
ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ပါဠိမှား ပါဠိမှန်။ ။ အဋ္ဌကထာ၏ ဧဝံလိုရင်း အနက် အဓိပ္ပါယ်မှန်ကို
သိနိုင်ရန်မှာ အဋ္ဌကထာ၏ မူလ ပါဠိအမှန်ကို
သိနိုင်ရန်လည်း လိုအပ်လှပေသည်။ ယင်းသို့ မူလပါဠိအမှန်ကို သိနိုင်ရန်
အတွက် ဤကျမ်း၌ ပါဠိမှား ပါဠိမှန်ကိုလည်း အနီးစပ်ဆုံး ဖြစ်နိုင်သမျှ
စိစစ်ဖော်ပြထားပေသည်။ ဥပမာတခု ထုတ်ပြပါအံ့-

ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၆-၌-

အဓာ ၁-(၇) ခ-၁

ပဋိဇာနန္တံ နောက်၌ အာဂစ္ဆတိဟု ပါ၏။ ရွှေစကားနှင့် ထပ်
သောကြောင့်မကောင်း။ သိဟိဋ္ဌိမ္မအတိုင်း “ပဋိဇာနန္တံ” ဟု
ရှိခြင်းက ကောင်းသည်။

ဟူ၍ ပါဠိများ ပါဠိမှန်ကိုလည်း ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်
ပေသည်။

ထို့ပြင် ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ ၁၅၇-၌လည်း အာနန္တရိကဘာဝဒဿ-
နတ္ထံ နှင့် အာနန္တရိကဘာဝဒဿနတ္ထံ ပါဠိ ၂-တွေ ရှိရာ၌ အမှန်ကို
အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ထားပေသည်။

ဤသို့သော လိုအပ်ရာ၌ ပါဠိများ ပါဠိမှန် ရှင်းပြသည်ကိုလည်း များစွာ
တွေ့ရမည့် ဖြစ်ပေသည်။

၄။ ပါဠိသေသ ထည့်ပြခြင်း။ ။ စာပေ၏ သဘောမှာ အချို့သောနေရာ၌
အပြည့်အစုံမပါ။ သိလောက်ပြီ ထင်၍
ချန်လှပ်ထားခဲ့တတ်သည်။ တချိန် တခေတ်က သိလောက်ပြီထင်သော အရာ
သည် နောင်တချိန် တခေတ်၌ အလွန် အသိခက်ခဲသောအရာ ဖြစ်နေတတ်
ပေသည်။

ဤအရာမျိုးကို ပါဠိသေသ ပါဠိကြွင်း ပါဠိကျန်ဟူ၍ ခေါ်ရိုးရှိပေသည်။
ထင်းသို့သော လိုအပ်ရာရာ၌ ပါဠိကြွင်း ပါဠိကျန်များကိုလည်း ဤကျမ်း၌
ဆရာတော်သည် လိုအပ်သလို ထည့်သွင်းဖော်ပြတတ်ပေသည်။

ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၇-၌-

ရာဇာ၊ ဓမ္မာသောကမင်းသည်။ အာဇာယ၊ အာဇာဖြင့်။ ကာ-
ရေသာမိ၊ ပြုစေအံ့-ဟူ၍ မူလပါဠိရှိတိုင်း အနက်ပေးရမည့် ဖြစ်နေ
ရာတွင် ဘာကို ပြုစေမည်နည်းဟု လေ့လာသူတို့ သိရန်မလွယ်သော
ကြောင့်-ရာဇာ၊ ဓမ္မာသောကမင်းသည်။ အာဇာယ၊ အာဇာဖြင့်။
(ဥပေါသထံ ဝါ၊ ကိုဝင်း။ ပဝါရဏံ ဝါ၊ ကိုဝင်း။) ကာရေ-
သာမိ၊ ပြုစေအံ့-

ဟူ၍ ပါဠိသေသထည့်ပြ အနက်ပေးထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

ထို့ပြင်လည်း ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ ၁၄၆-သညတကထာ အပွင့်၌-
တ္ထေ လတ္တမာနာ ဣတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌိ-လှသော ပါဠိသေသများ ထည့်သွင်း အနက်
ယေဘုန်တားသည်ကို ဖတ်ရှုနိုင်ပေသည်။

ဤသို့သော လိုရာရာ၌ ပါဠိသေသခေါ် ပါဠိကြွင်း ပါဠိကျန် ထည့်၍
အနက်ယေဘုန်တားသည်ကိုလည်း နေရာများစွာ တွေ့နိုင်ပေသည်။

၅။ ကျမ်းညွှန်ပြခြင်း။ ။အချို့သော နေရာတို့၌ သိပ္ပံနိဗ္ဗာန် မှတ်ဖွယ်များကို ထည့်သွင်းပြရန် လိုအပ်လာသည်။ ယင်းတို့ကို ထည့်သွင်းရေးသားပြဆိုနေပါကလည်း ဂန္ထဂရုခေါ် ကျမ်း ကြီးမားလေးလံခြင်း ဖြစ်မှာ စိုးရသည်။ ယင်းသို့သော အရာဌာနမျိုး၌ မည်သည့်ကျမ်း မည်သည့်နေရာကြည့်ပါဟု ကျမ်းညွှန်ပြဆိုတော်မူသည်။ ပုံစံအဖြစ် ပြဆိုရပါမူ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၇-၌ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်များကို ရဟန်းဆိုး ရဟန်းယုတ်တို့၌ အတူ ဥပုသ်ပဝါရဏာပြုရန် မလိမ္မာသော အမတ်ကို ခိုင်းသည်။ ရဟန်းကောင်းတို့က ပစ္စယသမ္ပောဂ ဓမ္မသမ္ပောဂ အဖြစ်မှ ကြောက်သောကြောင့် မပြုပဲ နေကြသောအခါ အမတ်မိုက်က အာဏာပီဆန်သည်ဟု ယူဆပြီး သတ်ဖြတ်သည်။ ဤအကြောင်းကို ဤ၌ အကျယ်မပြသောသောကြောင့်—

 [ဤသို့ အမတ်က သတ်ပုံကို ပါရာဇိကဏီ အဋ္ဌကထာ တတိယ သံဂါယနာခန်းကို ကြည့်ပါ။]

ဟူ၍ ဧေါင်ကွင်းဖြင့် စာသားထဲညှပ်၍ ပြဆိုထားပေသည်။

 ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ ၃-၌—[ကာလကဋိက အသုရာအကြောင်းကို သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ ခန္ဓဝိဘင်း ရူပက္ခန္ဓ အဖွင့်၌ ပြီးခဲ့ပြီ]ဟု ဧေါင်ကွင်းဖြင့် ညွှန်းပြထားပေသည်။

 ဤသို့ စသည့် ကျမ်းညွှန်ပြချက်များကိုလည်း ဤကျမ်း လိုရာလိုရာ၌ ပြဆိုပေသည်။

၆။ သုတ်ညွှန်းပြခြင်း။ ။ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌ သကပက္ခခေါ်သော ယေရဝါဒဂိုဏ်းသားတို့နှင့် ပရပက္ခခေါ် အခြား ဂိုဏ်းသားများ ငြင်းခုံကြရာ၌ မိမိတို့ အနိုင်ရရှိရေးအတွက် ဘုရားဟော ပါဠိတော်သုတ်များကို အကိုးအကားပြု၍ ရေးသားရွတ်ဆိုပြကြသည်။ ယင်း အကိုး ပါဠိများကား ပါဠိသာ ရွတ်ပြ၍ မည်သည့်ကျမ်း မည်သည့်သုတ်ဟု ဖော်ပြထားခြင်း မရှိချေ။ သမုဒ္ဒရာထဲမှာ အပ်တချောင်းရှာရသလို ခက်ခဲလှသည်။ ယင်းသို့သော ခက်ခဲမှုကိုလည်း ဤကျမ်း၌ ဆရာတော်သည် ထည့်သွင်း ထုတ်ဖော်၍ သုတ်ညွှန်း ရေးပြထားပေသည်။ ဥပမာပြရလျှင် ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၆-ကို ရှုပါ။

 ယံ တံ သုတ္တံ၊ အကြင်သုတ်သည်။ (စတုတ္ထဂူတ္တရ ဒုတိယပဏ်၊ အသုရဝဂ် ရာဂဝိနယသုတ်။) အာဂတံ၊ လာပြီ။

 ဟူ၍ စာသားထဲ၌ လက်သည်းကွင်းဖြင့် သုတ်ညွှန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါ လိမ့်မည်။

ဤကျမ်း ၃-တွဲ၊ နှာ-၃ ခွဲလည်း - လောမဟံလ ဖေသနာ ဟူသည်မှာ မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်လာ မဟာသီဟနာဒသုတ် ဖြစ်ကြောင်း သုတ်ညွှန်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။

ဤသို့ စသည့် သုတ်ညွှန်းများကို လိုအပ်သလို ဤကျမ်း၌ ညွှန်းပြထား ပေသည်။

၇။ ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုခြင်း။ ။ဝေါဟာရပုဒ်တစ်ခု၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် အရကောက် ကို နိုင်ရန်အတွက် ဝိဂ္ဂိုဟ် ပြုခြင်းသည် အလွန် အရေးပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဓမ္မာစရိယတန်း ဖြေဆိုသူ စာသင်သားတို့ အတွက် ပုဒ်တစ်ခုကို ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုနိုင်လျှင် စာပေပွဲအောင်မှတ်ရရန် နီးစပ်နေပြီ ဖြစ်၏။ သို့ကလောက် စာပေလောက၌ အရေးကြီးသည့် ဝိဂ္ဂိုဟ်အတွက် ဤကျမ်း၌ လိုအပ်သလို ဖော်ပြထားပေသည်။ သာဓကအဖြစ် ဖော်ပြရမည် ဆိုလျှင် ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၉-၌-

နိဂ္ဂဟာတိ ဇေတနာဟိ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်ကြောင်းဖြစ်သော အပြစ်၊ အပြစ်ရှိသည့်အတွက် နှိပ်နိုင်သောကြောင့် အပြစ်ကို နှိပ်ကြောင်းဟု ဆိုသည်။ (ဘနည်း) နိဂ္ဂဟာတိ ဇေတနာဟိ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်အပ်ကြောင်း အပြစ်၊ အပြစ်ရှိသည့်အတွက် အနှိပ်ခံရသောကြောင့် အပြစ်ကိုနှိပ်အပ် ကြောင်းဟု ဆိုသည်။

ဟု နိဂ္ဂဟပုဒ်ကို ဝိဂ္ဂိုဟ်ဆို၍ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့နိုင်ပေသည်။

ဤနည်းအတိုင်း ဤကျမ်း ၃-တွဲ၊ နှာ ၉-၌-[ကမနီယန္တိတိ ကာမာ-ဟု ကမ္မဘဝိဇ္ဇာ] ဟူ၍ ဧဝံကောင်းသွင်း၍ ကာမပုဒ်ကို ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြု ပြထားသည်ကို ဖတ်ရှုနိုင်ပေသည်။

ဤသို့ လေ့လာ ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြု ဖွင့်ပြချက်များကိုလည်း လိုအပ်ရာရာ၌ များစွာ ဖတ်ရှု-တုံ့မြင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၈။ ပုဒ်ဝဘတ်ပစ္စည်း ခွဲခြားခြင်း။ ။ဝေါဟာရတစ်ခု၏ပုဒ်ဓာတ်ပစ္စည်းပေါင်း စပ်တည်နေပုံကို သိရှိခြင်းသည် အနက် အဓိပ္ပါယ် အရကောက် အဘော်တို့ကို သိရှိနိုင်ရန် အကြောင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်း၌ လိုအပ်ရာပုဒ်များကို ပုဒ်ဓာတ်ပစ္စည်း ခွဲခြမ်းဝေဖန် ပြလှူထားပေသည်။ သာဓကထုတ်ပြပါအံ့-

ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၈၃၇-၌-
ဩဓိသော။ ။အဝ-ရှေးရှိသော ဓာ-ဓာတ်၊ ဣ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ဩဓိ-သုဒ္ဓါသည် အဖို့အစု အပိုင်းအခြားအနက်ကို ဟော၏။

သော-ကား နာ-ဝိဘတ်၏ ကာရိယတည်း။ သို့မဟုတ် သော-ပစ္စည်း
တည်း။ ထိုအဖို့အစု ဟူသည်လည်း အလုံးစုံ အကုန်မဟုတ်ပဲ တစိတ်
တဒေသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဩဓိသောကို “ကေဒေသေန” ဟု
ဖွင့်သည်။

စသည်ဖြင့် ရေးသားဖော်ပြထားပေသည်။

ဤကျမ်း ဒု-တွဲ နှာ ၃၈-၌ ဥပပတ္တေသိယံ-ပုဒ်ကို ဥပပတ္တိ သေယံ-ဟု
ပုဒ်ခွဲရမည်။ သေယံ-ပုဒ်သည် ဣသု-ဓာတ်။ ဣ-ပစ္စည်း ဣ-အာဂုံ ဖြစ်ကြောင်း
ပုဒ်ဓာတ်ပစ္စည်း ခွဲခြား ပြဆိုထားသည်ကို ဖတ်ရှုနိုင်ပေသည်။

ဤသို့ စသည် ပုဒ် ဓာတ် ပစ္စည်း ဝေဖန်ချက် ခွဲပြချက်များကိုလည်း ဤ
ကျမ်း၌ ဖတ်ရှုမှတ်သားဖွယ်ရာ တွေ့ရှိရပါလိမ့်မည်။

၉။ မူလဋီကာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ကို ပြခြင်း။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ လိုအပ်သည့်
အဓိပ္ပါယ်ကို သိရန် ခက်ခဲ၍
နေရာ၌ မူလဋီကာဖွင့်ပြချက်ကို ကိုးကား၍ ဤ ဘာသာဋီကာ၌ ဖော်ပြ
ထားသည်မှာ သုတေသီတို့အတွက် ထက်မြက်သည့် အကူအညီကို ရရှိစေနိုင်
ပေသည်။ ယင်းသို့ မူလဋီကာ၏အဖွင့်ကိုဖော်ပြ၍ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ
၁၄၇-၌ အောက်ပါအတိုင်း ရေးပြထားပေသည်။

ယဒေတံကို “အနာဂတံ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ” နှင့်တွဲ။ ထိုအတွဲကို
ဋီကာ၌ “အနာဂတံ အနာဂတံ ဟုတွာ ။ ပေ။ ဟောတိတိ” ဟု၎င်း၊
တထာ ပစ္စုပ္ပန္နံ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဟောန္တံ ။ ပေ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဟောတိတိ” ဟု၎င်း
အနာဂတံ ဝါ အတွက် တမျိုး၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ အတွက် တမျိုး ဤသို့
၂-မျိုးခွဲ၍ ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်များကို ပါဠိတော်လာ ရှေ့“ဟုတွာ
ဟောတိ”၏ အဖွင့်များဟု မှတ်ပါ။

ထို့ပြင်လည်း ဤကျမ်း ဒု-တွဲ နှာ- ၁၉-၌-ပါဠိတော်လာ “အတ္ထိ
အဇ္ဈပိနံ ဓမ္မာနံ ။ ပ ။ အဇ္ဈပ ဝိဝိတိန္ဒြိယ” ဟူသော စကားတရပ်၏ အဆုံး
ဖြစ်သော အဇ္ဈပဝိဝိတိန္ဒြိယ-ဟူသော ပုဒ်ကိုသာ ယူ၍ အဋ္ဌကထာ၌ ကထာ-
အမည်မှည့်ထားကြောင်း မူလဋီကာကို ကိုးကား၍ ရှင်းပြထားသည်ကို ဖတ်ရှု
ရပေသည်။

ဤသို့ စသည် မူလဋီကာလာ အဓိပ္ပါယ်များကိုလည်း နေရာများစွာ
ဤကျမ်း၌ ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

၁၀။ အနုဋ္ဌိကာအဖွင့်ကို ပြခြင်း။ ။ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့ရှိ ပါဠိ
ဝေါဟာရအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အသိ
ခက်ရာ၌ မူလဋ္ဌိကာလာ စကားဖြင့် ရှင်းပြသည်။ ယင်းသို့မှ မရှင်းသေးလျှင်
အနုဋ္ဌိကာလာ စကားဖြင့်လည်း ရှင်းပြပြန်သည်။ ဥပမာထုတ်ပြပါအံ့။

ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌၎င်း၊ အဋ္ဌကထာ၌၎င်း၊ မူလဋ္ဌိကာ၌၎င်း
ပုစ္ဆာစောဒနာ စသည်ကို ပြုရာ ဝိသဇ္ဇနာကို ပြုရာတို့၌ ပရဝါဒီ ပရဝါဒီဟု
အကြိမ်ကြိမ် သုံးစွဲထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယင်းပရဝါဒီဟူသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်
များ ဖြစ်ပါလေမည်နည်း။ သာသနိကပရဝါဒီလော၊ အညတိတ္ထိယ ပရဝါဒီ
လောဟု ခွဲခြားသိရန် ခက်ခဲ၏။ ဤသည်ကို ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ
၅၅-၅၆-

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ သာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်ကို စိုးရိမ်သော
ပရဝါဒီဟူသည် သာသနာတော်တွင်းက ပရဝါဒီတည်း။
အညတိတ္ထိယ ပရဝါဒီ မဟုတ်။ အယဉ္စ အတ္ထော (ဤ အနက်
အဓိပ္ပါယ်ကို) သာသနိကသ ပရဝါဒီနော ဝသေန ဝုတ္တောတိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။—အနု။

ဟူ၍ သာသနိက ပရဝါဒီဖြစ်ကြောင်း အနုဋ္ဌိကာကို ကိုးကား၍ ပြဆိုထား
ပေသည်။

သည်သို့ စသည်ဖြင့် အနုဋ္ဌိကာလာ အနက်အဓိပ္ပါယ် စကားများကိုလည်း
ဤကျမ်းတွင် လိုအပ်သလို ယူငင်ဖွင့်ပြထားပေသည်။

ထို့ပြင်လည်း ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ ၂၈-၌—ပါဠိစာပေတွင် အတ္ထော
အက္ကံ နည်းပါးသော “ဩလုဗ္ဘ”ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်ကို အနုဋ္ဌိကာဖွင့်ပြ
ချက်နှင့်တကွ ဖော်ပြ ရေးသားထားပေသည်။

ဤသို့လျှင် ဤ ကထာဝတ္ထု သာသနီကာကျမ်း၌ သိမှတ်ဖွယ် အသွယ်
သွယ်ဖြင့် ရေးခြယ်စီစဉ်ထားပေရာ ဖတ်ရှု မှတ်သားလောက်ပါပေသည်။

ကထာဝတ္ထုနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် အဋ္ဌကထာနိဿယ အဆုံးအဖြတ်များကို
အထည်ကိုယ်ပစာနုပြု၍ ပါဠိတော်နိဿယ မူလဋ္ဌိကာနိဿယများထည့်စွက်ကာ
အနုဋ္ဌိကာ အဓိပ္ပါယ် အဆုံးအဖြတ်များလည်း ပါဝင်စေလျက် ကထာဝတ္ထု
သာသနီကာကျမ်းကို စီစဉ်ပြုစုထားပေရာ ‘ကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ’ဟူသော
မြန်မာဆိုရိုးစကားအဖြောင့်ကိုလည်း ပြောပျောက်စေနိုင်ပါသည်။ ‘ကထာဝတ္ထု
အနုခက်’ဟူသော စကားလိပ် မြန်မာဆိုရိုးစကားကိုလည်း လွယ်ကူသည့်
ဘဝသို့ ရောက်စေနိုင်ပါသည်။

ဤမျှ ရေးသား ဖော်ပြခဲ့သော စကားအစဉ်ဖြင့် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးကို သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဖြစ်ပေါ်စဉ် အကျဉ်းချုပ် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့၍—

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်သည့် တတိယ သံဂါယနာတင်တွင် ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် အပြည့်အစုံအရှင်ဓမ္မာဂ္ဂလိပုတ္တ-
တိဿက ဟောတော်မူပြီး—

ယခု ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆားသုန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်ခိုက်၌ မြန်မာဘာသာ အဓိပ္ပာယ် အဖွင့် အဆုံးအဖြတ်စုံလင်စွာဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ကထာဝတ္ထုဘာသာ ဋီကာကျမ်း ပေါ်ထွက်လာကြောင်းကို စာရှုသူ သုတေသီတို့ သိနိုင်လောက် ပြီဟု ထင်မြင်ပါသည်။

ယင်းသို့ သိရှိရလျှင် နိဒါန်းအစဉ်အလာအတိုင်း ဤကျမ်းကြီးကို ကြိုးစား လေ့လာကြရန် တိုက်တွန်း၍ နိဂုံးအုပ်ရပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ဤနိဒါန်း၌ ကား ဤသို့ မအုပ်လိုပါ။ နိဂုံးအဖြစ် နတ်ကျောင်းစံပျော် ဤကျမ်းပြုဆရာ တော်ကိုသာလျှင်—

“သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လိုလား မျှော်ကိုး၍ ကြိုးစားဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သော ကထာဝတ္ထုဘာသာ ဋီကာကျမ်းပြု အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်နေကာဘိဝံသ ဆရာတော် ဘုရား—

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး မော်ကွန်း ကျောက်စာတိုင်ကြီးတဆူဖြစ်သော ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော အရှုပ်ဘုရား၏ ဤ ကထာဝတ္ထုဘာသာ ဋီကာကျမ်းကြီး ပဌမတွဲနှင့် ဒုတိယတွဲ အပြည့်အစုံသည် အရှင်ဘုရား လိုလားတော်မူသော သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်နေချိန်၌ မိုက်မှောင်ပယ်တုန်း ဥဒ္ဓန္ဓတုန်းမှ နေဝန်းကြီးပမာ ထွက်ပေါ်လာပါပြီဘုရား”ဟူ၍ လျှောက်လားလိုပါသည်။

ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ ဝဋ်သကာ။
သာသနဓဇေသိရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိ။

ဦးထွန်းလှိုင်-ဝိနယပါရဂူ
စေတီဃာဏ ပရိယတ္တိ ဓမ္မာစရိယ ဂဏဝါစက။

သာသနာ-၂၅၂၅-ခု
၁၃၄၃-ခု ကဆုန်လဆန်း ၁၁-ရက်
(၁၄-၅-၈၉)

ကထာဝတ္ထု သာသနဋီကာ

ရိက်နှိပ် ထုတ်ဝေသူများ၏

ကျမ်းဦးအမှာ

ဘုပ္ပုဋ္ဌိပဇ္ဇော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
 ဥဇုပ္ပုဋ္ဌိပဇ္ဇော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
 ဉ္ဇယပ္ပုဋ္ဌိပဇ္ဇော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
 သာမိဓိပ္ပုဋ္ဌိပဇ္ဇော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
 ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌပုရိသပုဂ္ဂလာ၊
 ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
 အာဟုနေယျော။ ပေါဟုနေယျော၊
 ဧကိဏေယျော။ အဉ္ဇုလိကရဏိယော၊
 အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။
 ဧဝံ နဝဟိ ဂုဏေဟိ၊ လောကမ္ပိ ဝိဿုတံ ဂဏံ။
 သာသနံ စိရဓာတာရံ၊ ဝန္တာမိ တိဟိ သာဒရံ။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပေါ်ထွန်းတော်မူခြင်း

လောက၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာတဆူ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာဖို့ရာ တိုင်းတာခြင်းငှါ
 လွန်စွာ ခဲယဉ်းလောက်အောင် ကြာမြင့်လှပါသည်။ ထိုဗုဒ္ဓ ပွင့်ပေါ်မူပင်
 လောက၌ အေးငြိမ်းသော တရားလမ်းစဉ်ကို အမှန် သိရပါသည်။ “ထို
 အေးငြိမ်းသော တရားလမ်းစဉ်ကို သိရ ကျင့်ရ ကိုယ်တွေ့သုစ ကြုံရလျက်
 ထိုလမ်းစဉ် မပျောက်ပျက်ရအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တော်မူကြသော
 သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ကို ဖူးမြင်ရ ပူဇော်ဆီးကပ်ရ၏။ ထိုသံဃာတော်
 များ အမှီပြုကာ တရားသီရ ကျင့်ရ၍ တရားတွေ့ရကာ လွန်စွာ ကျေးဇူးများ
 ခံကြရပါပေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သက်တော် ၂၉-တွင် တရားစတင်ရှာဖွေ၍ သက်တော်
 ၃၅-နှစ်တွင်(ဗုဒ္ဓ)ဘုရားအဖြစ် ရောက်ရှိ(ရရှိ)တော်မူပါသည်။ ဤအချက်ကို
 ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများ မည်သူမျှ ငြင်းဆိုခြင်း မရှိ၊ အားလုံး
 သဘောတူ လက်ခံသော အချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူသည့်နှင့် တပြိုင်နက် ကိုအချိန်တွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တရားအားလုံးတို့ကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူပါသည်။
- ၂။ မိမိ သိရှိတော်မူသော တရားတော်များမှ သတ္တဝါ အများ အေးငြိမ်းမှု ရအောင် သတ္တဝါ တဦးစီနှင့် ထိုက်တန်အောင် အသိပေး တရားဟောတော်မူပါသည်။
- ၃။ သတ္တဝါတဦးစီ သိအောင် ဟောရာ၌လည်း သတ္တဝါများ အကျိုး ရမှုကိုသိ၍ သိသင့် သိထိုက် သိနိုင်သည့် သတ္တဝါကိုသာ ရွေးချယ် ဟောကြားတော်မူပါသည်။
- ၄။ ထိုသို့ ဟောကြားနိုင်လောက်အောင်လည်း သတ္တဝါ တဦးစီ၏ အတွင်း အလိုဆန္ဒ (အဇ္ဈာသယ)ကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူ ပါသည်။
- ၅။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု၊ ကဆုန်လပြည့် ဘုရား ဖြစ်တော်မူသည့်မှစ၍ ၁၄၈-ခု၊ ကဆုန်လပြည့် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝံသည့် အချိန်အထိ တနေ့လျှင် ၂၄-နာရီ ရှိသည့်အနက် တနေ့လျှင် တနာရီ မိနစ် ၂၀-မျှသာ နားတော်မူ၍ ၂၂-နာရီ မိနစ် ၄၀-ကို ကိုယ်တော်အကျိုးအတွက် သုံးမှု လုံးဝ မပါ။ သူတပါး အကျိုး အတွက်သာ အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ၄၅(နှစ်)ဝါ ပတ်လုံး အများဝေနေယျအတွက် ဆောင်ရွက် အားထုတ်တော် မူခဲ့ပါသည်။
- ၆။ ၄၅-ဝါ လုံးလုံး ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူသည့်နေ့မှ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ သည့် နေ့အထိ ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားတော်မှန်သမျှ သည်လည်း အမှားမရှိ အားလုံး အမှန်ချည်းသာ ဖြစ်တော်မူ ပါသည်။
- ၇။ ထိုဟောသမျှ တရားတော်တို့ကို မည်သည့် ရသေ့၊ ရဟန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သဌေး၊ မင်း၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာမှစ၍ တစ်တဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ကမျှ တလွဲတချော် မှားယွင်းအောင် ချေဖျက် ပြောဆိုနိုင်သူ မရှိခဲ့ပါ။
- ၈။ ဗုဒ္ဓပွင့်တော်မူသည့်နေ့မှ ယနေ့တိုင်အောင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဟော ကြားသော တရားတော်ကို နာယူကျင့်သုံးသူ တဦးတယောက် သည် အေးငြိမ်းချမ်းသာမှု မရရှိသည်ဟု မတွေ့မကြုံရပါ။ အတိုင်း အတားအဆီးဖြင့် လက်တွေ့ ချမ်းသာကြသည်ချည်းသာ ဖြစ်ပါ သည်။

အတုမဲ့ တရားတော်

ဤမျှဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓတရားတော်မှာ မှန်ကန် ကောင်းမြတ်သော တရား ဖြစ်ခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်ကျင့်လျှင် ကိုယ်တွေ့ပင် မြင်ရသော တရားဖြစ်ခြင်း၊ တရား တွေ့ရလျှင် အေးမြငြိမ်းချမ်းသော သုခရရှိနိုင်ခြင်းစသည်တို့ကြောင့် သာသနာ ပြင်ပ ဘယ်ဓမ္မကမ္မ မြိုင်မရ ယှဉ်ခရသော အတုမဲ့ တရားတော် ဖြစ်ပါပေသည်။ ထို အတုမဲ့ တရားတော်တို့ကို ရဟုရကြောင်း သိစရာ ကျင့်စရာတွေ အပြည့်အစုံ ရှိနေသော ဝေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဤ မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ယနေ့တိုင် အထင်အရှား တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

အတုမဲ့ သံဃာတော်

တရားတော်မြတ်ကို အဆင့်အတန်းအမျိုးမျိုးဖြင့် မိမိတို့ သဒ္ဓါတရားအားရှိ သလောက် ကျင့်ကြံအားထုတ်တော်မူကြသဖြင့် နတ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုတော်မူကြသော သံဃာတော် အရှင်မြတ်များ အဆက်မပြတ် ထင်ရှား ပေါ်ပေါက်တော်မူလာကြသည်မှာလည်း ရွေးရွေးမှ ယနေ့ တိုင် အောင် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများ မငြင်းနိုင် သာသနာ့သမိုင်းက အထင် အရှား ပြနေလျက် ရှိနေခဲ့ပါသည်။

အဆက်မပြတ်သော သံဃာတော်

ဘုရားရှင် လက်ထက်ထော်၌ပင် ဘုရားရှင်သာသနာကို တိုးတက်ပြန့်ပွား လာအောင် သာသနာပြု ဆောင်ရွက်ရာ၌ သံဃာတော်၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အရေးပါလှပါ၏။ ဘုရားရှင် မရှိသည့်နောက် ဘုရားနှင့်တရားကို သိရခြင်းမှာ သံဃာနှင့် စပ်နေ၏ ဟူသော အဋ္ဌကထာများအဆိုအရ မိမိတို့ ဘုရားကို သိရခြင်း၊ တရားတွေ သိရ၊ ကျင့်နေရခြင်းမှာ အဆက်ဆက် မပျက်အောင် သင်ယူပို့ချ ဆောင်ရွက်တော်မူလာကြသော သံဃာတော်များ၏ကျေးဇူးပင်။ ထိုသို့ ကျေးဇူးပြုတော်မူခဲ့ကြသော အရိယာ သူတော်ကောင်း အရှင်မြတ်တို့နှင့် အရိယာနွယ်ဝင် သူတော်စင်ဖြစ်ကြသော သမ္မုတိ သံဃာတော် အရှင်မြတ် တို့ကို ယနေ့တိုင်အောင် စာရေးသူတို့ ကြည်ညိုဖွယ် ကြုံတွေ့နေရဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။

သံဂါယနာတင် ပုဂ္ဂိုလ်များ

ဘုရားရှင် ၄၅ နှစ်တိုင် ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား သတ္တဝါများအတွက် ဟောကြားသွားတော်မူသော အဆုံးအမ တရားတော်တို့သည် အကယ်၍သာ အရှင်မဟာကဿပ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ အရှင်ဥပါလိ၊ အရှင်အာနန္ဒာတို့ ဦးဆောင်သော ပဌမသံဂါယနာတင် ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်တို့ကိုးရင်း၊ အရှင် ယသ၊ အရှင်ရေဝတ၊ အရှင်သဗ္ဗကုဿိ အစရှိသော စုတိယသံဂါယနာတင်

မထေရ်မြတ် တို့ကို၎င်း၊ အရှင် မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဏ် မထေရ်မြတ် နှင့် အာသောက ဘုရင်တို့ကဲ့သို့ တတိယသံဂါယနာတင် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ကို၎င်း နှုတ် လိုက်လျှင် ရှိနေကြပါဦးမည်လော။ ယနေ့ ကျွန်တော်တို့၏ ဓထရဝါဒ ဗုဒ္ဓ- သာသနာမှာ သန့်ရှင်းသော ပိဋကတ်စာပေများ ကျန်ရစ်နိုင်ဖွယ်ပင် မရှိတော့ ပါ။

ကထာဝတ္ထုနှင့် သာသနာ့ အညစ်အကြေး

ပဌမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ သံဂါယနာ ၃-တန်သည် သာသနာတော်တွင် မသန့် မရှင်း အနှောင့် အယှက်များ ထိုက်ရိုက် ဖျက်ဆီးခြင်း ခံရသည်များကို သန့်ရှင်းအောင် နည်း အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြေရှင်းအားထုတ်ထားတော် မူခဲ့ကြ၍ ပေပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တတိယ သံဂါယနာမှာ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ အယူဝါဒမှန်များ အားနည်းအောင် ဖောက်ပြန် ဖျက်ဆီးကြသူများ အားရှိလာသဖြင့် ၎င်းအယူဝါဒတို့ကို အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တ မထေရ်မြတ်သည် အမှန်ဖြစ်အောင် ထိုအချိန်က ဖြစ်ပေါ်နေသော အယူဝါဒတို့ကို ဖြေရှင်း ပေးတော်မူခဲ့ခြင်းကို အမှီပြု၍ ကထာဝတ္ထု ကျမ်းတကျမ်း ထင်ရှားစွာ ပိဋကတ်တော်တွင် ပါဝင်ထင်ရှားလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စတုတ္ထ သံဂါယနာ

တတိယ သံဂါယနာတင်ပြီးနောက် သံဃာအော် အရှင်မြတ်တို့ ပိဋကတ် တော်ကို နှုတ်ငုံဆောင်ထားလျက်ပင် ရှိခဲ့ရာမှ သီဟိုဠ်တွင် သံဃာတော်အရှင် မြတ်တို့ အာဟာရ ပြည့်စုံအောင်မရသော ငတ်မုတ်ခေါင်းပါးသည့် ဘေးကြီး နှင့် ကြုံကြိုက်လာခဲ့ရာ မထေရ်ကြီးအများပင် အာဟာရပြည့်စုံအောင် မရ၍ ခန္ဓာကိုယ် မခံနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်နေသဖြင့် သဲအစိုများကို ပို၍ သဲများကို အမှီပြုပြီးလျှင် ပိဋကတ်တော်တို့ကို အလွတ်ပင် နှုတ်မှ ပြန်ဆိုရွတ်ဖတ်၍ ထို ကပ်ဆိုးကြီး လွန်မြောက်အောင် ကြိုးစားလာခဲ့ကြရပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဘေးအန္တရာယ် ပေါ်ပေါက်ခြင်းကိုပင် သံဝေဂ ရကြသဖြင့် နောင်လာ သာသနာ့ဝန်ထမ်း သံဃာတော် အရှင်မြတ်များ ဤ ဘေးကြီးမျိုး နှင့် တွေ့က ပိဋကတ်တော်များကို ဆောင်ထားခြင်းငှါ လွယ်ကြမည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ယခုကပင် ဂေထက်အက္ခရာတင်ကြမှ သင့်တော်မည့်ဟု ပိဋကတ် တော်များကို ပေပေါ်တွင် ရေးသား၍ မထေရ်ကြီးများ စုပေါင်းပြီး စတုတ္ထ သံဂါယနာတင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။

သံဃာတော်များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး

ပဌမသံဂါယနာမှ အရှင်မဟာကဿပ အဦးထား၍ စတုတ္ထသံဂါယနာ အထိ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်သွားကြသော သံဃာတော်မထေရ်

မြတ်တို့ဂုဏ်ကျေးဇူး ၎င်းတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်တို့သာ နှုတ်လိုက်လျှင် ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့၏သမိုင်းသည် ဘာမျှ အနှစ်သာရ ရနိုင်ဖွယ်ရှိ တော့ပါ။ ဘုရားရှင် မည်မျှအပင်ပန်းခံ၍ ၄၅-ဝါပတ်လုံး ဟောကြားတော် မူခဲ့စေကာမူ သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့သာ မထိန်းသိမ်း မစောင့်ရှောက်လျှင် ယနေ့ ပိဋကတ်တော်များ အစဉ်အဆက် ကျင့်သုံးကြမှုများမှာ တောရတော့ မည် မဟုတ်ပါ။

ကထာဝတ္ထု၊ ဘာသာဋီကာနှင့် သာသနာ့တာဝန်

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည် သာသနာ တော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရန်ကိုသာ အဓိက ရည်ရွယ်တော်မူသဖြင့် ပိဋကတ် သင်ရိုးပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများ ကုန်စင်အောင် ဘာသးဋီကာ နာမည်ဖြင့် အပွင့်များ ရေးသားခဲ့ရာယနေ့ ကထာဝတ္ထု၊ ဘာသာဋီကာကိုလည်း သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရန်ကိုသာ ရွယ်တော်မူရင်း ဖြစ်သ ဖြင့် အဋ္ဌကထာဘာသးဋီကာ၊ မူလဋီကာနိဿယ၊ ပါဠိတော်နိဿယ၊ ပါဠိ တော် မြန်မာပြန် နမူနာများအထိ ရေးသားပြီးလျှင် အသက်ရှည်မှုကို ပဓာန မထား၊ သာသနာတော်အလုပ်များ ပြီးရန်ကိုသာ ဦးထား၍ ဆောင်ရွက်တော် မူသွားခဲ့ပါသည်။ ထိုကထာဝတ္ထု၊ ဘာသာဋီကာ အောက်ပါ မှတ်ချက်များ နှင့်ပင် ဆရာတော်၏ သာသနာတော်၌ ဖြစ်စေချင်သော စိတ်စေတနာများ ထင်ရှားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်၏ သာသနာတော်အတွက် ခံယူချက် မှာ ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမကိုရိုသေလေးစားစွာ ကျင့်သုံးမှုမရှိကြပဲ သာသနာတော် အတွက် ဆောင်ရွက်နေပါသည် ဆိုသူများကို သာသနာအကျိုးအတွက် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဘယ်ခါမှ ယုံကြည်မှုမရှိခဲ့ပါ။

ကထာဝတ္ထု၊ ဘာသာဋီကာ စာမျက်နှာ (၈) ဗုဗ္ဗလပက္ခံ။ အသိ ဉာဏ်အားမရှိသော အသင်းအပင်းကို။ လဘိတော၊ ရ၍။ ဆိုသော စကား၌ ဗုဗ္ဗလပက္ခံ။ ။ ဒုတိယသံဂါယနာတင်ရာအခါ၌ ဒါယကာ ဖြစ်သော ကာဠာသောကမဟာရာဇာကဲ့သို့ အားမရှိပဲ တဝန်းတလျား ကိုသာ အစိုးရသော ရာဇာဖြစ်သောကြောင့် “ဗုဗ္ဗလ-အားမရှိ”ဟု ဝဇ္ဇိ ဝါဒရှိ၏။ သို့သော် ထိုဝါဒကို ဋီကာဆရာ မနှစ်သက်သော ကြောင့် “ဓမ္မဝါဒီ အဓမ္မဝါဒီ” အထူးကို သိနိုင်သောဉာဏ်ပညာ ရှိလျှင် ထိုအဓမ္မဝါဒီတို့ကို အားမပေးရာ။ ယခုသော် ထိုကဲ့သို့ဉာဏ်ပညာ အားမရှိ။ ထိုသို့ ဉာဏ်ပညာအားမရှိခြင်းကို “ဗုဗ္ဗလ” ဆိုသည်ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်။ (ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ အဓမ္မဝါဒီတို့ကို အားပေးနေ ကြသော ဗုဗ္ဗလလူတွေ အများအပြားပင် ရှိနေကြသေး၏။)

စာမျက်နှာ-၉။ ။ဘိန္ဒက။ ။မူလသင်္ဂီတိမ္မ သို့မဟုတ် မူလ နိကာယမှ ကွဲပြားကြသည်ကို “ဘိန္ဒ”ဟု ဆိုရသည်။ ထိုသို့ ကွဲပြား ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ-ဝိနည်းတော်ကို အလေး မပြုခြင်းတည်း။ ဝိနည်းတော်ကို အလေးမပြုသည့်အတွက် ဝပ်ပေါ့ပေါ့နေရခြင်းကိုပင် သဘာဝကျသည်ဟု ထင်ကာ အဆင့်ဆင့် သဒ္ဓါတရား ပျက်ပြား၍ သုတ္တန်တရားတော်များကိုပင် အပြောင်းအလဲ ပြုရဲလာကြလေသည်။

စာမျက်နှာ-၁၀။ ။ထေရဝါဒေါ၊ အရှင်မဟာကဿပ အစ ရှိသော ထေရ်တို့၏ ဝါဒကို “ထေရနံ+ဝါဒေါ”အရ ထေရဝါဒ ဟု ခေါ်၏။ ထိုထေရဝါဒသည် ဝိနည်းတော်ကို မူသားရကား ထို ဝိနည်းတော်၌ လာသည့်အတိုင်း အဆက်ဆက် ကျင့်လာကြသော ကြောင့် အဘိန္ဒက (မကွဲမပြားပဲ) တသားထဲ ရှိရပေသည်။

ယခုအခါ၌ မိမိတို့ လုပ်ချင်ရာကို လုပ်နေကြသော်လည်း ဝိနည်းတော် အလိုအားဖြင့် မအပ်ဟု အယူရှိရကား ဝိနည်းကိုမူ လေးစားကြသည်သာ။

စာမျက်နှာ-၂၀။ ။သာသနမလံ ဝိသောဓေတွာ။ ။သံဂါ- ယနာ တင်တိုင်း တင်တိုင်း သာသနာတော်၌ အညစ်အကြေး ဖြစ်နေ သောကြောင့် ထိုအညစ်အကြေးကို သုတ်သင်ဖို့ရာ သံဂါယနာတင် ရရိုးထုံးစံ ဖြစ်သည်။ သို့သော် စတုတ္ထ ပေထက်အကွရာ တင်ရာ၌ကား သာသနမလကို သုတ်သင်ဖွယ် မလိုသောကြောင့် သာသနမလ သုတ်သင်ပုံကို ပြတော်မူပဲ နောက်နှောင်အခါ နှုတ်တက် မဆောင် နိုင်မည့် အရေးကို တွေး၍ ပေထက်၌ အကွရာ ရေးသော အားဖြင့် သံဂါယနာတင်ခဲ့ကြရသည်။

ပဉ္စမသံဂါယနာ။ ။မြန်မာနိုင်ငံဝယ် ပေထက်အကွရာကို အားကျသော အားဖြင့် သာ၍ ခိုင်မြဲလိမ့်မည်ဟု ယူဆကာ ကျောက်ထက်အကွရာတင်ကြ သော်လည်း ယနေ့တိုင် အသုံးပြုသူ မများသေးချေ။ ထိုအချိန်၌ ဒေါင်းဒဂံး ငွေများကို ဆွမ်းဆန်တော် အဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်း၍ နေကြသော်လည်း ထိုသာသနမလကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြ။ သုတ်သင်လိုသော ဆရာတော်အချို့က လည်း အားပေးသူ မရှိ၍ အားမရှိခဲ့ကြသောကြောင့်-

“မိုးချုပ်လို့ ပြန်ချိန်တော် မြတ်လေးစွယ်တော်ပေါ်သည့်ချောင်း မှာ ဒေါင်းတွေက အောင်း

ဒေါင်းပေါ်လျှင် ကြိုသူလွှတ်ပါ၊ ပျိုထို့မောင် ဝါဝါဝတ်ကို ဒေါင်းခွပ်ခြည့်လေး”ဟု စောင်းချိတ်၍သာ ရေးဝံ့တော့သည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ။ ။ဆဋ္ဌသံဂါယနာဟု သမုတ်အပ်သော သံဂါယနာ အချိန်၌ကား ဒေါင်းဒင်္ဂါး၏ အဆက်ဖြစ်သော ငွေစက္ကူတွေကို အများစုက ရဲတင်းစွာ ကိုင်တွယ် ခံယူနေကြလေပြီ။ ထိုသာသနမလကို မည်သူကမျှ သုတ်သင်ဖို့ရာ မစဉ်းစား၊ လွယ်ကူသော စာအုပ်ရိုက်မှုကိုသာ ဝိုင်းဝန်း၍ ကြိုးစား တော်မူခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်၌ အတုအယောင် ရဟန်းတွေနှင့် တကွ ဘာသနမလသည် ကြီးကျယ်၍ နေလေပြီ။ ပညာသို့ သုတ်သင်ကြ မည်နည်း။

ဆရာတော်သည် ဘာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အစဉ် လိုလားတော်မူသည့်အတိုင်း ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်စဉ်ကလည်း ငွေကုန်ကြေးကျ သိပ်မများပဲ အကျိုးသက်ရောက်ရန် သာသနာတော်အတွက် အစီအစဉ်တခုကို ရေးဆွဲ တင်ပြတော်မူခဲ့ပါသေးသည်။ ထိုအစီအစဉ်တင်ခဲ့ပုံ အသေးစိတ်ကို (တဘဝ သံသရာ) အမည်ဖြင့် ဆရာတော် သာသနာပြုခဲ့ပုံများ စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကထာဝတ္ထု၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး

ကထာဝတ္ထုသည် ခရာဇ်တော် မပေါ်မီ (၂၄၀) သာသနာတော်နှစ် ၃၀၄-ခုတွင် တတိယသံဂါယနာတင်စဉ်အခါ သာသနာတော်တွင် မွားယွင်း ဖောက်ပြန်သော အယူဝါဒဆိုးများ ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်ခံနေရသဖြင့် ထို ဝါဒများကို ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်အညီ ချေဖျက်ရှင်းလင်း သုတ်သင်တော်မူခဲ့ရာ သာသနာ့ဘေးရန် တွန့်လှန်ရာ၌ လက်နက်ကောင်းပမာ လွန်စွာ အရေးပါ လှပါသည်။ အမှန်က နောင်အခါ မိမိ သာဝက မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ် အကျယ်တဝင့် ဟောလိမ့်မည်ဟူသော မြော်မြင်သိရှိချက်အရ တာဝတိံသာမှာ ဟောတော်မူစဉ်က အကျဉ်းသင်္ချေပမျှသာ ဟောတော်မူခဲ့၏။ ထိုအကျဉ်းမှာ ပဌမ ဒုတိယ သံဂါယနာ၌ပင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအကျဉ်းကိုပင် ဘုရားရှင် အလိုတော်ကျအောင် အကျယ်ချဲ့ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ရာ ဘုရား ဟော အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတွင် စာရင်းဝင် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

အလိုတော်ကျ မပြီးခဲ့

အဘိဓမ္မာသင်တန်းပြဆရာ ဦးလှမောင် (နိုင်ငံတော်ကောင်စီလူကြီး) သည် ပုဂ္ဂလပညတ်- ဓာတုကထာ-အထူးသဖြင့် ကထာဝတ္ထုကို သုတေသီပုဂ္ဂိုလ်များ နားလည်ခွင့်ရအောင် ဆရာတော်အား ရေးသား ဖွင့်ဆို ပေးတော်မူရန် အကြိမ်ကြိမ် လျှောက်ထားခဲ့သဖြင့် ရေးပေးရန်လည်း ဆရာတော် ရည်ရွယ် တော်မူခဲ့သည်ကို စာရေးသူကိုယ်တိုင် သိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် 'ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်ရန် အချိန်နီးလာသဖြင့် မိမိရည်မှန်းထားသည့်တိုင်အောင် ရေးသား

ဖွင့်ဆိုနိုင်ခြင်း၊ သီးခြား မပြုနိုင်ခဲ့ပဲ ယခု ရိုက်နှိပ်ပြီး စာမူများ ပြီးရုံမျှသာ ကြိုးစားသွားတော်မူနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ ပိဋကတ်တော်သင်ရိုးကျမ်းစာများကို အမြန်ဆုံး စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိရန် ကြိုးစားကြရသော ကျွန်တော်တို့သည် တာဝန် သိရှိကြသော ဆရာဦးလှမောင်ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကူအညီဖြင့် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး အတွက် ကြိုးစားရိုက်နှိပ် ဖြန့်ချိလိုက်ရပါကြောင်း အစီရင်ခံစာပေးပါသည်။

ဝေ နဝဟိ ဂုဏေဟိ။ ဤသုပ္ပဋိပန္နတာ အစသောသည့် ကိုးပြာသော ဂုဏ်ထော်အပေါင်းတို့ဖြင့်။ လောကမ္မိ၊ ဘဝဂ်ဆုံးအောင် တုံသုံးဆောင်၌။ ဝိဿတံ၊ တိတ္ထိတို့ဘောင် လွန်မြားမြောင်သည့် ဟန်ဆောင်သံသာ အပြာပြာ ထက် အရာရာဖြင့် ဂုဏ်ရည်တင်၍ ကြီးမြင့်ထင်ရှားပေတသော။ သာသနံ၊ ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာ လွန်လေပါလည်း တခါတဖန် ကြုံရန်ခဲ့ကပ် အမြတ်ရတနာ ဤသာသနာတော်မြတ်ကြီးကို။ စိရဓာတာရံ၊ ဘုရားလက်ထက် အဆက်ဆက်မှ မပျက်ရအောင် ပို့ချသင်ယူ ဆောင်ရွက်တော်မူလာပေတသော။ ဂဏံ၊ အတွင်း စိတ်ဓာတ် မြင့်မြတ်ကြည်လင် သူတော်စင်ကောင်း အရိယာသံသာတော် အပေါင်းကို။ တိဟိ၊ လက်အုပ်အညွှတ် နှုတ်သံချီ၍ ရွှင်ကြည်မနော သုံးပါး သော ဒွါရတို့ဖြင့်။ သာဒရံ၊ လေးမြတ်ကြည်ညို ရိုသေခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝန္တာမိ၊ ဂုဏ်တော်ထုံမွမ်း ပုံတော်မွန်းလျက် ချီးမွမ်းထောမနာ ပဏာညွတ်ကြိုး လက်စွဲမိုး၍ ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ ဘုရား။

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု

မှန်ကန်ကောင်းမြတ် တရားဓာတ် လွှမ်းမတ်ကမ္ဘာတည်ရမည်။

ထိန်ဝင်း

၁၃၄၂-ခု၊ တော်သလင်းလကွယ်နေ့။

(၉-၁၀-၈၀)

ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာကို အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာနှင့်အတူ ပို့ချခဲ့ရာ ဘာနတ်ထံ ပို့လွှန်တော် မူသည့် နှစ်တွင်မှ ရေးသား ပြီးဆုံးစေခဲ့ပါသည်။ ထိုကျမ်းများကို ဆရာတော်သည် အချော ပြုပြင်နိုင်ခွင့်လည်း မရခဲ့။ နိဒါန်း အမှာများပင် ရေးသားနိုင်ခဲ့ခြင်းလည်း မရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ ဘာသာဋီကာကျမ်းများတွင် မှာထားတော်မူသည့် အတိုင်း ချို့ယွင်းမှုရှိခဲ့သော် ပြင်ဆင်ကြည့်ရှုတော်မူကြပါရန် ခွင့်ပန်အပ်ပါသည်။

စဉ်ဆက် သာသနာ တည်စေသော

အကယ်၍သာ—

မြတ်ဗုဒ္ဓါသည် လူ့ရွာထင်ရှား မပွင့်ငြားက ဤကား ကုသိုလ်
အကုသိုလ်နှင့် ထိုထိုဘုံဘဝ မသိရ များလှ အပြစ်တွေ။

ယခုသော်ကား—

ဘုံထူး ရှင်တော် ပွင့်ထွန်း ပေါ်၍ ဟောဖော် ညွှန်ကြား
မြတ်တရားကြောင့် ဤကား ကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့် ထိုထို
ဘုံဘဝ သိကြရ များလှ ကျေးဇူးပေး

ဂန္ဓာရုံရှင် ဒွိသခင်သည်—

ထွဋ်တင်ဗုဒ္ဓ ဟောညွှန်ပြသည့် ဓမ္မဒေသနာ အပြာဖြာကို
များစွာဗိုလ်လူ သိစိမ့်ဘူ၍ ဆူဆူကျမ်းစာ ကိုယ့်ဘာသာဖြင့်
ပွင့်ရာ ပြရာ များ၍ကာဘု စာဝါအမျိုးမျိုး ကမ္မည်းထိုးခဲ့
နောင်ကျိုးကိုမျှော် ဆရာတော်၏ ဉာဏ်တော်စစ်စစ် နှလုံး
သားမှ ကိုးစားလောက်ဖွယ် ကျမ်းသွယ်သွယ်ကို မကွယ်
မပျောက် စဉ်ထွန်းတောက်ဖို့ မြားမြောက်ကျေးဇူး အထူးထူး
ကို ညွှတ်နှူးရည်လျက် ဒွိသခင်ရှင်သည်—

စဉ်ဆက် သာသနာ တည်စေသော။

ဣဒံ နော ပုညံ နိဗ္ဗာနံ ဗုဒ္ဓယော ဟောတု။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ

၁-ဆဂတိကထာ အပ္ပဋ်

၅၀၃-၅၀၄။ ကုဒါနိ ဆဂတိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ဆဂတိ
ကထာ၌၊ အန္ဓကာနဉ္စေဝ-တို့၏၎င်း၊ ဥတ္တရပထကာနဉ္စ-တို့၏၎င်း၊ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)
သေယျထာပိ။ (ဧဝံ-တူ၊) အသုရကာယေန-အသုရာအပေါင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊
ဂတိယော-ရောက်အပ်သော ဘဝတို့သည်၊ ဆ-ခြောက်ပါးတို့တည်း၊ ကုတိ-သို့၊
ယေသံ-အကြင်ပရဝါဒီတို့၏၊ (လဒ္ဓိ၊ ဟောတိ၊) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊
ပဋိညာ ကုတရဿ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ နံ-ထိုပရဝါဒီကို၊ သကဝါဒိ-သည်၊
သာရိပုတ္တ- သာရိပုတြာ၊ ကုမာဂတိယော- ဤဂတိတို့သည်၊ ပဉ္စ- ငါးပါးတို့တည်း၊
ကုတိ-သို့၊ လောမဟံ သနပရိယာယေ-လောမဟံ သနဒေသနာတော်၌၊
[မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ မဟာသီဟနာဒသုတံ၌] ပရိစ္ဆိန္နာနံ-
ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော၊ ဂတိနံ-တို့၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ စောဒေတုံ-ငှါ၊
နန ပဉ္စ ဂတိယောတိအာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ကုတရော-
သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒိသည်၊ သုတ္တဝိရောဓာယေန-ကြောင့်၊ (“ပဉ္စ ခေါ
ပနိမာ” စသော သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊) ပဋိဇာနာတိ၊
ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ သကဝါဒိ-
သည်၊ ဆ-ကုန်သော၊ ဂတိယော-တို့ကို၊ န သမ္ပဋိစ္ဆတိ-လက်မခံသနည်း၊
စတူဟာပါယေဟိ စ ဝိပုဗ္ဗေတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါရှိ၍၊ အသုရကာယောပိ-
အသုရာ အပေါင်းကိုလည်း၊ ဂဟိတော နန-ယူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ကုတိ-
ဤကား စောဒနာတည်း၊ (အသုရကာယောပိ-ကိုလည်း၊) ဂဟိတော-
ယူအပ်သည်ကား၊ သစ္စံ-မှန်ပါ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ယူအပ်ပါသော်လည်း၊ ဧသ-
ဤအသုရာအပေါင်းသည်၊ ဂတိ-ဂတိသည်၊ န-မဟုတ်၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ဝိသု-
အသီးအခြား၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဟိ-ချေ၊ အသုရကာယသ္မိ-
အသုရာအပေါင်းတွင်၊ ကာလကဗ္ဗိကာ-ကာလကဗ္ဗိကာ မည်သော၊ အသုရာ-
အသုရာကို၊ ပေတဂတိယာ-ပေတဂတိဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-သွင်းယူအပ်ပြီ၊
[ကာလကဗ္ဗိကာ အသုရာအကြောင်းကို သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ ခန္ဓဝိဘင်း၊
ရူပက္ခန္ဓ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ဝေပစိတ္တိပရိယာ-ဝေပစိတ္တိ အသုရာမင်း၏ ပရိသတ်တို့ကို၊
ဒေဝဂတိယာ-ဒေဝဂတိဖြင့် (သင်္ဂဟိတာ။) အသုရကာယောတိ- အသုရကာယ်
ဟူ၍၊ ဝိသု-သိခြား၊ ဧကာ-တစ်ခုသော၊ ဂတိ နာမ-ဂတိမည်သည်၊ နတ္ထိ။

ဣဒါနိ-၌၊ ဧတေမေဝ အတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပင်၊ ဒဿေတုံ-ငါ။ နန ကာလကမ္ဘိကာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (သကဝါဒိနာ၊) အာရမ္ဘံ၊ တတ္ထ-ထို နန ကာလကမ္ဘိကာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သမာနဝဏ္ဏာတိ-ကား၊ သဒိသရူပသဏ္ဌာနာ-တူသောရုပ်အသွင် ပုသဏ္ဌာန်ရှိကုန်သည်၊ [ဝဏ္ဏသဒ္ဓါ၏ အသွင်ဟူသောအနက်၊ သဏ္ဌာန်ဟူသောအနက် ၂-မျိုးကို ပေါင်း၍ဖွင့်သည်၊] ဗိဘတ္တာ-စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းကုန်သည်၊ [ဗိဘတ္တာ ပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးနှင့်အဓိပ္ပါယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] ဝိရူပါ-ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိကုန်သည်၊ ဒုဒ္ဓသိကာ-မကောင်းသဖြင့် မြင်ရခြင်းရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ နန၊) သမာနဘောဂါတိ-ကား၊ သဒိသ မေထုန သမာစာရာ-တူသော မေထုန်အကျင့်ရှိကုန်သည်၊ သမာန ဟာရာတိ-ကား၊ သဒိသခေဠသိယံဏိက ပုဗ္ဗလောဟိတာဒိအာဟာရာ-တူသော တံတွေး၊ နှပ်၊ ပြည်၊ သွေး အစရှိသော အာဟာရရှိကုန်သည်၊ သမာနာယုကာတိ-ကား၊ သဒိသအာယုပရိစ္ဆေဒါ-တူသော အသက်ပိုင်းခြား ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ နန၊) အာဝါဟဝိဝါဟန္တိ-ကား၊ ကညာဂဟဏဉ္စေဝိ-သတို့သမီးကို ဆောင်ယူခြင်း သို့၎င်း၊ ကညာဒါနဉ္စ-သတို့သမီးကို ပို့ပေးခြင်းသို့၎င်း၊ (ဂစ္ဆန္တိ နန-လော၊) [အာ-ရှေရူ၊ ဝါဟ-ဆောင်ယူခြင်းကို “ကညာဒါနံ”ဟု ဖွင့်သည်။]

သုက္ကပက္ခေ-သုက္ကပက္ခ၌၊ သမာနဝဏ္ဏာတိ-ကား၊ သဒိသရူပ သဏ္ဌာနာ-တူသော ရုပ်အသွင် ပုသဏ္ဌာန်ရှိကုန်သည်၊ အဘိရူပါ-လွန်ကဲသော အဆင်းရှိကုန် သည်၊ ပါသာဒိကာ-စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သည်၊ ဒဿနီယာ-ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်ကုန်သည်၊ ပဘာသမ္ပန္နာ-အရောင်အဝါနှင့် ပြည့်စုံ ကုန်သည်၊ သမာနဘောဂါတိ-ကား၊ သဒိသပဉ္စကာမဂုဏဘောဂါ-တူသော ၅-ဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်ဟူသော စည်းစိမ်ရှိကုန်သည်၊ သမာနာဟာရာတိ-ကား၊ သဒိသသုဓာဘောဇနာဒိအာဟာရာ-တူသော သုဓာဘုတ် အစရှိသော အာဟာရ ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ နန၊) သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယ မေဝ-သည်သာ၊ နန အတ္ထိ အသုရကာယောတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသုက္ကန်သည်၊ အသုရကာယဿေဝ-[အသုရာ အပေါင်းကိုသာ၊ သာဓကံ-ပြီးစေတတ်သော သက်သေတည်း၊ အသုရကာယံ ရှိကြောင်းကိုသာ ပြီးစေတတ်၏၊] ပန-ဗျတိရိက် ကား၊ တဿ-ထို အသုရကာယံစကား၏၊ ဝိသုံ-ပေတဂတိ၊ ဒေဝဂတိတို့မှ သီးခြား၊ ဂတိပရိစ္ဆေဒါဘာဝေန-ဂတိကို ပိုင်းခြားကြောင်း မဟုတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဂတိသာဓကံ-ဂတိ၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သောစကားသည်၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဆဂတိကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အန္တရာဘဝကထာ အဖွင့်

၅၀၅။ ဣဒါနိ အန္တရာဘဝကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ-ထို အန္တရာဘဝကထာ၌၊ ပုဗ္ဗသေလိယာနဉ္စေ-တို့၏လည်းကောင်း၊ သမ္ပိတိယာနဉ္စေ-တို့၏လည်းကောင်း၊ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ-(ဧဝံ-တူ) ယေသံ-အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိတိ-ဟူသော၊ သုတ္တပဒံ-သုတ်ပုဒ်ကို၊ အယောနိသော-သင့်သောအကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အန္တရာဘဝေါနာမ-အန္တရာဘဝမည်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ယတ္ထ-ယင်းအန္တရာဘဝ၌၊ သတ္တော-သတ္တဝါသည်၊ အဒိဗ္ဗစက္ခုကော-ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ် မရှိသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ဖြစ်ပါလျက်၊) ဒိဗ္ဗစက္ခုကော ဝိယ-ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ် ရှိသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အနိဒ္ဓိမာ- တန်ခိုးမရှိသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-လျက်၊) ဣဒ္ဓိမာ ဝိယ-တန်ခိုးရှိသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မာတာပိတိသမာဂမဉ္စေ-မိဘတို့၏ ပေါင်းဖော်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဥတုသမယံစ-အမိလောင်း၏ ဥတုလာရာအခါကိုလည်းကောင်း၊ ဩလောကယမာနော-မျှော်လင့်လျက်၊ သတ္တာဟံ ဝါ-ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကသတ္တာဟံ ဝါ-ခုနစ်ရက်ထက်လွန်သော ကာလပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ တိဌတိ-တည်နေ၏၊ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ အတ္ထိတိ-အစရှိသော၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ လဒ္ဓိယံ-၌၊ (အန္တရာဘဝရှိ၏ ဟူသော မိမိအယူ၌) ဌတွာ-၍၊ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ-ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုပရဝါဒီကို၊ (သကဝါဒိ-သည်) ဘဂဝတာ-သည်၊ တယော-ကုန်သော၊ ယေ ဘဝါ-အကြင်ဘဝတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ တေသံ စ-ထိုဘဝတို့၏လည်း၊ ဝါ-ထိုဘဝတို့နှင့်လည်း၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ စောဒေတုံ-ငှါ၊ ကာမဘဝေါတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတြ-ထို ကာမဘဝေါ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ အယံ-ကား၊ အဓိပ္ပာယ်-သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း၊ တေ-သင်၏ အလိုအားဖြင့်၊ အန္တရာဘဝေါ နာမ-အန္တရာဘဝမည်သော၊ ကောစိ-တစုံတခုသော၊ ဘဝေါ-သည်၊ ယဒိ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ) တေန-ထို အန္တရာဘဝသည်၊ ကာမဘဝါဒီနံယေဝ-ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့တွင်ပင်၊ အညတရေန-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ဘဝသည်၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝါဒိနာ ဝိယ-ပဉ္စဝေါကာရဘဝ အစရှိသည်ကဲ့သို့၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ တံ-သင့်ကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးပါ၏၊ (ကိ-နည်း၊ တေ-သင်၏အလိုအားဖြင့်၊ အယံ အန္တရာဘဝေါ နာမ-ဤအန္တရာဘဝမည်သည်၊ ကာမဘဝေါ ကိ-ကာမဘဝလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ ရူပဘဝေါ ဝါ-ရူပဘဝသည်သော်လည်းကောင်း၊ အရူပ

ဘဝေါ ဝါ-အရူပဘဝသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ ကိ-လော၊) (ဣတိ ပုစ္ဆာမိ၊) ဣတရော-သကဝါဒီမှ တစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ (ကာမဘဝ စသည်တို့တွင် အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊) အနိစ္စန္တော-အလိုမရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) သဗ္ဗ-အလုံးစုံကို၊ ပဋိက္ခိပတိ-၏။

ကာမဘဝဿ စာတိ အာဒိ-အစရှိသော၊ အန္တရာဘဝေါ နာမ-မည်သည်၊ ယဒိ အတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ၊) ဣမေသံ ဘဝါနံ-ဤဘဝတို့၏၊ အန္တရာ-၌၊ ဒွိန္ဒ-၂-မျိုးကုန်သော၊ သီမာနံ-သိမ်တို့၏၊ သီမန္တရိကာ ဝိယ-သီမန္တရိတ်ကဲ့သို့၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာသလော၊ ဣတိ-သို့၊ စောဒေတုံ-ငှါ၊ အာရဒ္ဓံ၊ ပန-ကား၊ ပရဝါဒီ-သည်၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနိစ္စန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ၊) သဗ္ဗပဉ္စေ-အလုံးစုံ သောပြဿနာတို့ကို၊ ကေဝလံ-အကြောင်းမဖက် သက်သက်၊ လဒ္ဓိယာ-မိမိအယူ အားဖြင့်၊ ပဋိက္ခိပတိ-၏၊ သဟဓမ္မေန-အကြောင်းနှင့်တကွ၊ ပဋိက္ခိပတိ-ပယ်သည် ကား၊ န-မဟုတ်၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ နံ-ထို ပရဝါဒီကို၊ သကဝါဒီ-သည်၊ နော ဝတရေတိ-ဟူ၍၊ ပဋိသေခေတိ-တားမြစ်၏။

၅၀၆။ ပဉ္စမိ သာ ယောနိတိ အာဒိနိပိ-အစရှိသော ပြဿနာတို့ကိုလည်း၊ (ဝုတ္တာနိ-၌ စပ်၊) ယထာပရိစ္ဆိန္နယောနိ အာဒိသု-အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားအပ် ပြီးသော ယောနိ အစရှိသည်တို့၌၊ (“ယောနိ လေးပါး ဂတိ ငါးပါး”စသည်အားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ယောနိ အစရှိသည်တို့၌၊) သော-ထိုအန္တရာဘဝသည်၊ သမောဓာနံ-ပေါင်းဆုံခြင်းသို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ထို ယောနိလေးပါး စသည်၌ မပါလျှင်၊) တေန-ထိုအန္တရာဘဝသည်၊ တတော တတော-ထိုထို ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ယောနိ စသည်မှ၊ အတိရေကေန- အပိုအလွန်သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာသလော၊ ဣတိ-သို့၊ စောဒေတုံ-ငှါ၊ ဝုတ္တာနိ၊ အန္တရာဘဝပင် ကမ္မန္တိ-အစရှိသော ပြဿနာကို၊ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်၊) သောပိ-ထိုအန္တရာ ဘဝသည်လည်း၊ ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ ဘဝေါ-ဘဝသည်၊ ယဒိ အတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ၊) ကာမဘဝပုဂ္ဂါဒိနိ-ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း အစရှိကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-ကံတို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သတ္တာရာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝိဘဇိတွာ-ဝေဖန်၍၊ ဒဿိတာနိ ယထာ-ပြတော်မူအပ် ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ တဒုပဂေန-ထိုအန္တရာဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော၊ ကမ္မေနာပိ-ကံသည် လည်း၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ရှိထိုက်သလော၊ ဣတိ-သို့၊ စောဒနတ္ထံ-ငှါ၊ ဝုတ္တံ။

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ပရသမယေ-ပရဝါဒီ၏အယူ၌၊ အန္တရာဘဝပုဂံ နာမ-အန္တရာဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း မည်သော၊ ပါဠိယေက္ကံ-အသီးအခြားတစ်ပါးသော၊ ကမ္မံ-ကံသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယံ ယံ ဘဝံ-အကြင်အကြင် ဘဝသို့၊ ဥပပဇ္ဇိဿတိ-ကပ်ရောက်လတ်၊ တဒုပဂေနေဝ-ထိုထိုဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကမ္မေန-ကံကြောင့်၊ အန္တရာဘဝ- အန္တရာဘဝ၌၊ နိဗ္ဗတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ [လူပြည်ရောက်မည့် သတ္တဝါသည် အမိအဖတို့က မပေါင်းဖော်သေးသောကြောင့် စောင့်ဆိုင်း၍ အန္တရာဘဝ၌ နေရလျှင် လူပြည်ရောက်ကြောင်း ကံကြောင့်ပင် ထိုအန္တရာဘဝ၌ ဖြစ်ရ၏၊] ဣတိ-သို့၊ တေသံ-ထိုပရဝါဒီတို့၏၊ လဒ္ဓိံ-သည်၊ (ဟောတိ၊) တသ္မာ၊ န ဟောန္တိ-ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိတ္တံ။

အတ္ထိ။ပေ။သတ္တဝါတိ-ဟူ၍၊ ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သည်၊ (သမာနော)ပိ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ တေ-ထို အန္တရာဘဝသို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါတို့သည်၊ ကာမဘဝပဂါယေဝ နာမ-ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်သူတို့ မည်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ၊) ဣတိ လဒ္ဓိယာ-ကြောင့်၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဇာယန္တိတိ အာဒိနိ-အစရှိသော ပြဿနာတို့ကို၊ ပုဋ္ဌော-(သမာနောပိ)ပိ-သော်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုအန္တရာဘဝ၌၊ ဇာတိဇရာမရဏာနိ စေဝ-ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့ကိုလည်းကောင်း၊ စုတိပဋိသန္ဓိပရမ္ပရဉ္စ-စုတိ ပဋိသန္ဓေ အဆက်ဆက်ကိုလည်းကောင်း၊ အနိစ္စန္တော-အလိုမရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ပဋိက္ခိပတိ၊ ရူပါဒိဝသေန-ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပုဋ္ဌော(သမာနောပိ-သော်လည်း၊) ယသ္မာ၊ အန္တရာဘဝသတ္တဿ-အန္တရာဘဝ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါ၏၊ ရူပံ-ရုပ်သည်၊ အနိဒဿနံ-မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောမရှိ၊ ဝေဒနာဒယောပိ-ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ အညေသံ-အခြားသတ္တဝါတို့၏၊ (ဝေဒနာဒယော) ဝိယ-တို့ကဲ့သို့၊ န ဩဠာရိကာ-မထင်ရှားကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ တဿ-ထိုပရဝါဒီ၏၊ လဒ္ဓိံ(ဟောတိ၊) တသ္မာ၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဣမိနာဝ ကာရဏေန-ဤအကြောင်းကြောင့်ပင်၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝဘာဝေပိ-ပဉ္စဝေါကာရဘဝတို့၏ အဖြစ်၌လည်း၊ ပဋိက္ခေပေါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

၅၀၇။ ဣဒါနိ-၌၊ ကာမဘဝေါ ဘဝေါ ဂတီတိ အာဒိ-အစရှိသော၊ ဘဝသံသန္ဓနံ နာမ-ဘဝကို နှီးနှောခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ၊ တတြ-ထို ဘဝ သံသန္ဓန ပြဿနာ၌၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ်ကား၊ အဓိပ္ပါယော-သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း၊ တေ-အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်၊ အန္တရာဘဝေါနာမ-အန္တရာဘဝမည်သော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဘဝေါ-ဘဝသည်၊ ယဒိ ဘဝေယျ-အကယ်၍ရှိအံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) ကာမဘဝါဒီသု-ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့၌၊ ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ-

ဘဝဂတိ အစရှိသော အပြားကို၊ လဗ္ဘတိ ယထာ-ရအပ်သကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ တကြာပိ-ထို အန္တရာဘဝ၌လည်း၊ (ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ-ကို)၊ လဗ္ဘေထ-ရအပ်ရာ၏၊ ဝါ-တစ်နည်းကား၊ တတ္ထ-ထိုအန္တရာ ဘဝ၌၊ (ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ-ကို)၊ န လဗ္ဘတိ ယထာ-မရအပ်သကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ ဣမေသုပိ-ဤ ကာမဘဝ စသည်တို့၌လည်း၊ (ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ)၊ န လဗ္ဘေထ-ရာ၊ ဟိ-မှန်၊ ဘဝ ဘာဝေ-ဘဝ၏အဖြစ်သည်၊ သမာနသ္မိ-တူလသော်၊ ဝါ-တူပါလျက်၊ ဧတေသွေဝ- (ဧတေသု ဧဝ)-ဤ ကာမဘဝ စသည်တို့၌သာ၊ ဧသ (ဧသော) ဝိဘာဂေါ-ဤဘဝ၊ ဂတိ စသော ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတရသ္မိ-ကာမ ဘဝစသည်မှ တစ်ပါးသော အန္တရာဘဝ၌၊ (ဧသ ဧသော ဝိဘာဂေါ-သည်)၊ န (အတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ ကာမဘဝ စသည်နှင့် အန္တရာဘဝတို့၌ ဘဝချင်း တူရာ၌၊ ဝိသေသဟေတု-ထူးသော အကြောင်းသည်၊ ကော-အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ(အယံ အဓိပ္ပါယ်)၊ ဣတရော-သကဝါဒီမှ တစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ ပုန လဒ္ဓိမတ္တဝသေန-မိမိအယူမျှ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တံ တံ-ထိုထို ပြဿနာကို၊ ပဋိဇာနာတိ စေဝ၊ ပဋိက္ခိပတိ စ။

၅၀၈။ သဗ္ဗေသညေဝ ။ပေ။ အန္တရာဘဝေါတိ-ဟူ၍၊ ပုဋ္ဌော(သမာနော)၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ နိရယူပဂ အသညသတ္တုပဂ အရူပပဂါနံ-ငရဲသို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါ၊ အသညသတ်ဘုံသို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါ၊ အရူပဘုံသို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါတို့၏၊ အန္တရာဘဝံ-ကို၊ န ဣစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ပဋိက္ခိပတိ၊ တေနေဝ ကာရဏေန-ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင်၊ ပဋိလောမေ-ပဋိလောမပြဿနာ၌၊ (သဗ္ဗေ သညေဝ သတ္တာနံ နတ္ထိ အန္တရာဘဝေါဟူသော ပဋိလောမ ပြဿနာ၌)၊ ပဋိဇာနာတိ-အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏၊ အာနန္တပရိယဿာတိအာဒိ-အစရှိသော ပြဿနာကို၊ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်)၊ သော-ထို ပရဝါဒီသည်၊ ယေသံ-အကြင် အာနန္တရိယကံ ရှိသူ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အန္တရာဘဝံ-ကို၊ န ဣစ္ဆတိ၊ တေ-ထို အာနန္တရိယကံရှိသူ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ တာဝ-န အာနန္တရိယသတ္တဝါ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဝိဘဇိတွာ-ဝေဖန်၍၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ (သကဝါဒီနာ၊) ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗေသော၊ တံ-ထိုစကားရပ်ကို၊ ပါဠိအနုသာရေနေဝ-သာ၊ သုတ္တသာဓနေန-ပြီးစေကြောင်းသုတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အန္တရာဘဝကထာဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၃-ကာမဂုဏကထာ အဖွင့်

၅၁၀။ ဣဒါနိ-ကာမဂုဏကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုကာမ ဂုဏကထာ၌၊ တာဝ-ပရသမယမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော) သကသမယေ-မိမိသကဝါဒီ၏ အယူ၌၊ ဝတ္ထုကာမာပိ-ဝတ္ထု ကာမတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကိလေသကာမာပိ-ကိလေသ ကာမတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကာမဘဝေါပိ-ကာမဘဝကိုလည်းကောင်း၊ ကာမဓာတူတိ-ကာမဓာတ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဧတေသု-ဤသုံးမျိုးသော ကာမဓာတ်တို့တွင်၊ ဝတ္ထုကာမာ-ဝတ္ထုကာမတို့သည်၊ ကမနိယဋ္ဌေန-အလိုရှိထိုက်၊ တောင့်တထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ကာမာ-ကာမတို့မည်၏၊ [“ကမနိယန္တိတိ ကာမာ”ဟု ကမ္မသာမိပြု။] သဘာဝနိဿတ္တသုညတဋ္ဌေန-ပရမတ္ထသဘာဝ၏ အဖြစ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်၊ အတ္တမှကင်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဓာတု-ဓာတ်လည်းမည်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ကာမဓာတု-ကာမဓာတ်မည်၏၊ ကိလေသကာမာ-ကိလေသာကာမတို့သည်၊ ကမနိယဋ္ဌေန စေတ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ရှေးရှေး ကိလေသာပနောက်နောက် ကိလေသာကို အလိုရှိထိုက် တောင့်တထိုက်၏)၊ ကမဋ္ဌေန ဝ-အလိုရှိတတ် တောင့်တတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာမာ-ကာမတို့မည်၏၊ ယထာဝုတ္တေနော-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ အတ္တေန-သဘာဝနိဿတ္တသုညတဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဓာတု-မည်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကာမဓာတု-ကာမဓာတ် မည်၏။

ကာမဘဝေါ-ကာမဘဝသည်၊ ကမနိယဋ္ဌေန-အလိုရှိထိုက် တောင့်တထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်လည်းကောင်း၊ ကမနဋ္ဌေန-အလိုရှိတတ် တောင့်တတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုကာမံ ပဝတ္ထိဒေသဋ္ဌေန-ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏ ဖြစ်ရာဒေသဟူသော အနက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တီဟိ-သုံးပါးကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ကာမော-ကာမမည်၏၊ ယထာဝုတ္တေနော-သော၊ အတ္တေန-ကြောင့်၊ ဓာတု-ဓာတ်

၁။ ကာမဘဝေါ ။ပေ။ ကမနဋ္ဌေန။ ။အလုံးစုံသော ကာမာဝစရစိတ်၊ စေတသိတ်တရားတို့ကို “ကာမဘဝ”ဟု အယူရှိသောကြောင့် ထိုကာမဘဝတွင် ကိလေသာ ကာမဟူသော တဏှာလောဘ ပါဝင်သည့်အတွက် “ကမနဋ္ဌေန-လိုလား တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာမော-ကာမမည်၏”ဟု ဆိုသည်။ ဓာတုကထာပါဠိတော်အတိုင်း ဆိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဓာတုကထာ၌လာသော ကာမဘဝတွင်ကား ကာမဝိပါတ်၊ ကမ္မဇရုပ်ဟူသော ဝတ္ထုကာမသာ ပါဝင်၏၊ ကိလေသာကာမ မပါဝင်၊ [ကာမဘဝဿ ကမနဋ္ဌေန။ပေ။ ဒဌဗ္ဗော-ဋီကာ။]

လည်းမည်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကာမဓာတု-ကာမဓာတ်မည်၏။ ပန-ကား၊ ပရသမယေ-တစ်ပါးသောပရဝါဒီ၏ အယူ၌၊ ပဉ္စမေ ဘိက္ခဝေ ကာမဂုဏာတိ-ဟူသော၊ ဝစနမတ္ထံ-စကားမျှကို၊ နိဿာယ-၍၊ ပဉ္စေဝ-ငါးပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကာမဂုဏာ-ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ကာမဓာတုတိ-ကာမဓာတ်ဟူ၍၊ ဂတိတံ-ယူအပ်ပြီ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဧတရဟိ-၌၊ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ)၊ ယေသံ-အကြင်ပရဝါဒီတို့၏၊ အယံ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ) တေသန္ဓာယ ကာမဓာတုနာနတ္ထံ-ကာမဓာတ်အမျိုးမျိုး၏ အဖြစ်ကို၊ ဗောဓေတု-သိစေခြင်းငှါ၊ ပဉ္စေဝါတိ-အစရှိသော၊ ပုစ္ဆာသကဝါဒိဿ၊ လဒ္ဓိံဝသေန-ဖြင့်၊ ပဋိညာဏတရဿ။

နန အတ္ထိတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (နန အတ္ထိ တပုဋိသံယုတ္တော ဆန္ဒော-အစရှိသော စကားရပ်ကို) ကိလေသကာမဒဿနတ္ထံ-ကိလေသာကာမကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို နန အတ္ထိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ တပုဋိသံယုတ္တောတိ-ကား၊ ကာမဂုဏပဋိသံယုတ္တော-ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကာမဂုဏာရမ္မဏော-ကာမဂုဏ်ဟူသော အာရုံရှိသော၊ (ဆန္ဒော ဟောတိ နန-၌ စပ်) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ နော စ ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပဉ္စေဝါတိ-ကား၊ ဣမေသု တပုဋိသံယုတ္တဆန္ဒာဒိသု-ထို ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော ဤ ဆန္ဒ အစရှိသော တရားတို့သည်၊ သတိ-ရှိကုန်လသော်၊ ပဉ္စေဝ-ကုန်သော၊ ကာမဂုဏာ-တို့သည်၊ ကာမဓာတု-မည်၏။ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ-မဆိုထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတေ ဆန္ဒာဒယောပိ-ဤ ဆန္ဒအစရှိသော တရားတို့သည်လည်း၊ ကမနိယဋ္ဌေန-ကြောင့်၊ ကာမာ စ-ကာမတို့လည်း ဟုတ်၏၊ ဓာတု စ-ဓာတ်လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိပိ-ထို့ကြောင့်လည်း၊ ကာမဓာတု-မည်၏။ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

မနုဿာနံ စက္ခုတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထုကာမဒဿနတ္ထံ-ဝတ္ထုကာမကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုမနုဿာနံစက္ခု အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပရဝါဒိ-သည်၊ ဆန္ဒမ္ပိ-၆-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာယတနာနံ-စက္ခု အစရှိသော အာယတနတို့၏၊ ဝတ္ထုကာမဘာဝေန-ဝတ္ထုကာမ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န ကာမဓာတု ဘာဝံ-ကာမဓာတ် မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-ပယ်ပြီး၍၊ ပုန-တဖန်၊ (ထပ်၍)၊ မနောတိ-မနောဟူ၍၊ (မနုဿာနံ မနော န ကာမဓာတု ဟူ၍)၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော)၊ မဟဂ္ဂတလော ကုတ္တရံ-မဟဂ္ဂုတ်၊ လောကုတ္တရာစိတ်ကို၊ သန္ဓာယ န ကာမဓာတုဘာဝံ

ပဋိဇာနာတိ၊ ပန-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗေပိ-ဖြစ်သော၊ တေဘူမကမနော-
ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သောလောကီစိတ်သည်၊ ကာမဓာတုယေဝ-ကာမဓာတ်သည်သာ
တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နံ-ထို ပရဝါဒီကို၊ သကဝါဒီ-သည်၊ သုတ္တေန-ပါဠိတော်
သုတ်ဖြင့်၊ (“ပဉ္စ ကာမဂုဏာ လောကေ မနောစ္ဆဋ္ဌာ ပဝေဒိတာ” အစရှိသော
ပါဠိတော်သုတ်ဖြင့်၊) နိဂ္ဂဏှာတိ-နိပ်၏။

၅၁၁။ ကာမဂုဏာ ဘဝေါတိ အာဒိ-အစရှိသော ပြဿနာကို၊ ဘဝဿ-
ဘဝ၏၊ ကာမဓာတုဘာဝဒဿနတ္ထံ-ကာမဓာတ်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊
(သကဝါဒီနာ၊) ဝုတ္တံ၊ ပန-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကာမဂုဏမတ္ထေ-ကာမဂုဏ်မျှ၌၊
ဘဝေါတိ-ဘဝဟူ၍၊ ဝေါဟာရော-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ ပရဝါဒီ-သည်၊ န ဟေဝါတိ-န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိပတိ၊
ကာမဂုဏူပဝံ ကမ္ပံတိအာဒိ-အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊
ကာမဂုဏမတ္ထဿ-ကာမဂုဏ်မျှ၏၊ န ကာမဓာတု ဘာဝဒဿနတ္ထံ-ကာမဓာတ်
မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ ကာမဓာတုသင်္ခါတကာမ
ဘဝူပဂမေဝ-ကာမဓာတ်ဟု ဆိုအပ်သော ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်တတ်သည်
သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သတ္တာ စ-သတ္တဝါတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တတ္ထ-
ထို ကာမဓာတ်၊ ကာမဘဝ၌၊ (သတ္တာ၊) ဇာယန္တိ-ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ဇိယန္တိ-
အိုလည်း အိုကြကုန်၏၊ မိယန္တိ-သေလည်း သေကြကုန်၏၊ စဝန္တိ-အဆက်ဆက်
လည်း စုတေကြကုန်၏၊ ဥပပဇ္ဇန္တိ-အဆက်ဆက်လည်း ပဋိသန္ဓေ နေကြကုန်၏၊
ကာမဂုဏေသု-ကာမဂုဏ်တို့၌၊ န (ဇာယန္တိ-ဖြစ်ကြကုန်သည်မဟုတ်၊ န ဇိယန္တိ၊
န မိယန္တိ၊ န စဝန္တိ၊ န ဥပပဇ္ဇန္တိ) က္ကတိ-သို့ က္ကမိနာ ဥပါယေန-ဤ ကပ်ဆောင်
ကြောင်း နည်းအားဖြင့်၊ သဗ္ဗတ္ထံ-အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌၊ အတ္ထော
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ က္ကတိ-အပြီးတည်း။

ကာမဂုဏကထာဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၄-ကာမကထာ အဖွင့်

၅၁၃-၅၁၄။ က္ကဒါနိ ကာမကထာ နာမ ဟေတိ၊ တတ္ထ-ထို ကာမကထာ၌၊
ပုဗ္ဗသေလိယာနံ-ပုဗ္ဗသေလိယ ဂိုဏ်းသာတို့၏၊ လဒ္ဓိ (ဟေတိ၊) သေယျထာပိ၊
(ဧဝံ) ယေသံ-အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခုဝေ ကာမဂုဏာတိ-ဟူသော၊

ဝစနမတ္ထံ-စကားမျှကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ရူပါယတနာဒီနိ-ရူပါယတန အစရှိ ကုန်သော၊ ပဉ္စေဝ-ငါးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ [ဧဝ ဖြင့် မန နှင့် ကိလေသာ ကာမကို ကန့်၊] အာယတနာနိ-အာယတနတို့သည်၊ ကာမာ-ကာမတို့တည်း၊ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ၊) တေသံ-ထို ပရဝါဒီတို့အား၊ (ဒဿေတုံ-၌ စပ်၊) ကိလေသာ ကာမဿေဝ-ကိလေသာ ကာမ၏သာလျှင်၊ နိပ္ပရိယာယေန-ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်၊ ကာမဘာဝံ-ကာမ၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ပဉ္စေဝါတိ-အစရှိသော၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ ဧတ္ထ-ဤ ကာမကထာ၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကာမကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၅-ရူပဓာတုကထာ အဖွင့်

၅၀၁-၅၁၆။ ဣဒါနိ ရူပဓာတုကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ရူပဓာတုကထာ၌၊ အန္တကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ရူပိနော- ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ ရူပဓာတု နာမ-ရူပဓာတ်မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ယေသံ-အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ (လဒ္ဓိ ဟောတိ၊) တေ သန္နာယ ရူပိနောတိ-အစရှိ သော၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ နံ-ထိုပရဝါဒီကို၊ သကဝါဒိ-သည်၊ ယသ္မာ၊ ရူပဓာတု နာမ- ရူပဓာတ်မည်သည်၊ ရူပ ဘဝေါ-ရူပဘဝတည်း၊ ရူပမတ္ထမေ-ရုပ်မျှသည်သာ၊ န- မဟုတ်၊ တသ္မာ၊ တေန အတ္ထေန-ထိုရူပဘဝ၏သာ ရူပဓာတ်မည်၏ဟူသော အနက်အားဖြင့်၊ စောဒေတုံ- ငှါ၊ ရူပဓာတုတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံ သော စကားရပ်ကို၊ ကာမဂုဏကထာယံ- ကာမဂုဏ ကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သာဝ ကာမဓာတုတိ- ဟူ၍၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော၊) ဘူမိပရိစ္ဆေဒေန- ဘုံကိုပိုင်းခြားကြောင်း စကားနှင့်၊ ဝိရောဓံ-ဆန့်ကျင်ခြင်းကို၊ ပဿမာနော-မြင်သည်၊ (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုန- တဖန်၊ ဒဠ္ဇံ-ခိုင်မြဲသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော၊) အတ္တနော-မိမိ၏၊ လဒ္ဓိဝသေန-အယူ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိဇာနာတိ၊ ပန-ထိုသို့ ဝန်ခံပါသော်လည်း၊ ဒွိတိ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဘဝေတိ-ဘဝတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတာ-ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ တံ-ထို ပရဝါဒီကို၊ သကဝါဒိ-

သည်။ ကာမဘဝေန စာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣတရော-သကဝါဒီမှ တစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်။ ဧကဿ- တစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒွိဟိ-နှစ်ပါးသော ဘဝတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတတာ ဘာဝတော-ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ [ဧကဿ ပုဒ်က သမန္နာဂတ၌ မစပ်နိုင်၊ ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ် ဟူသော တာ-ပစ္စည်း၌သာ စပ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် “သမန္နာဂတတာဘာဝတော”ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ၏၊ ရှေးနိဿယ၌လည်း ဤ တာ-ပစ္စည်းပါသောပါဠိကို အလိုရှိ၏၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။

ရူပဓာတုကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၆-အရူပဓာတုကထာ အပွင့်

၅၁၇-၅၁၈။ အရူပဓာတုကထာယပိ-အရူပဓာတုကထာ၌လည်း၊ ဣမိနာဝ ဥပါယေန-ဖြင့်ပင်၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ အရူပဓမ္မေသု-နာမ်တရားတို့တွင်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓမေဝ-ဝေဒနာက္ခန္ဓာကိုသာ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝေဒနာ ဘဝေါတိ အာဒိနာ-ဝေဒနာ ဘဝေါ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤ အရူပဓာတုကထာ၌၊ ဒေသနာ-ဒေသနာကို၊ ကထာ-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဝေဒနာ ဘဝေါ အစရှိသော ဒေသနာတော်၌၊ တေ-သင်၏ အလိုအားဖြင့်၊ အရူပိ နော ဓမ္မာတိ-ဟူ၍၊ သဒ္ဓိ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂတာ-ရောက်သော၊ ဝေဒနာ-ဝေဒနာသည်၊ ဘဝါဒီသု-ဘဝ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရာ-တစ်ပါး အပါဝင်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သလော၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ သေသံ-ကြွင်းသော စကားရပ်ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော ရူပဓာတုကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အရူပဓာတုကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၁။ ဝေဒနာ ဘဝါဒီသု။ ။ ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် “အရူပိနောဓမ္မာ အရူပဓာတု နာမ်တရား ဟူသမျှသည် အရူပဓာတ်တည်း”ဟု အယူရှိ၏။ အရူပဓာတ် ဟူသည်လည်း “ရူပဓာတုနာမ ရူပဘဝေါ”ကဲ့သို့ အရူပဘဝပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝေဒနာ ဘဝေါ”သည်ဖြင့် သကဝါဒီက စောဒနာသည်၊ ဤစောဒနာကို ဖွင့်သောအရာဖြစ်၍ သဒ္ဓိဂတာ၏နောက်၌ “ဘဝါဒီသု”ဟု ရှေးနိဿယ ရှိ၏။ ထို ရှေးနိဿယအတိုင်းသာ ပါဠိမှန်ဟူ၍ သိပါ။

၇-ရူပဓာတုယာအာယတနကထာ အပွင့်

၅၁၉။ ဣဒါနိ ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ၌၊ အန္တကာနဉ္စေဝ-တို့၏လည်းကောင်း၊ သမ္ပိတိယာနဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သယုထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ-အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ ရူပိ-ရုပ်ရှိ၏၊ မနောမယော-ဈာန်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏၊ သဗ္ဗင်္ဂ ပစ္စင်္ဂိ-အလုံးစုံ အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိ၏၊ အဟိနိန္ဒြိယော-မယုတ်လျော့သော ဣန္ဒြိယရှိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့သော၊ သုတ္တံ-ပါဠိတော်သုတ်ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ (အဟိနိန္ဒြိယော ဟူသော စကားကိုမှီ၍)၊ ပြဟ္မကာယိကာနံ-ပြဟ္မာအပေါင်း၌ဖြစ်သော ပြဟ္မာတို့၏၊ ဃာနာဒိနိမိတ္တာနိပိ-ယာနပသာဒ အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော နှာခေါင်း အစရှိသော ရုပ်ကလာပ်အပေါင်းတို့သည်လည်း၊ အာယတနာနေဝ-အာယတနတို့ပင်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ကပ္ပေတွာ-ကြံဆ၍၊ တေသံ-ထို ပြဟ္မာအပေါင်း၌ ဖြစ်သော ပြဟ္မာတို့၏၊ အတ္တဘာဝေါ-အတ္တဘောသည်၊ သဠာယတနိကော-၆-ပါးသော အာယတနရှိ၏၊ ဣတိ လဒ္ဓိ ဟောတိ၊ တေ-ထို ပရဝါဒီတို့ကို၊ သန္ဓာယ-သဠာယတနိကောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ၊ လဒ္ဓိဝသေန-အယူ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ နံ-ထို ပရဝါဒီကို၊ (သကဝါဒီ-သည်) တတ္ထ-ထို ရူပဓာတ်၌၊ (ပြဟ္မာတဝ၌) ယံ အာယတနံ-အကြင် ဃာနပသာဒ အစရှိသော အာယတနသည်၊ နတ္ထိ၊ တဿ-ထို ဃာနပသာဒ အစရှိသော အာယတန၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ စောဒေတုံ-ငှာ၊ အတ္ထိ တတ္ထ ဃာနာယတနံတိ အာဒိ အာရဒ္ဓံ၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ပရဝါဒီ-သည်၊ တတ္ထ-ထိုရူပဓာတ်၌၊ အဇ္ဈတ္တိကာနံ-အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏ္ဍံ-ကုန်သော၊ အာယတနာနံ-အာယတနတို့၏၊ ဃာနာဒိကံ-ယာန အစရှိသော၊ ယံ သဏ္ဌာန နိမိတ္တံ-အကြင် ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်သည်၊ (နှာခေါင်းပုံ၊ လျှာပုံ အစရှိသော ပုံသဏ္ဌာန် နိမိတ်သည်)၊ အတ္ထိ၊ တဒေဝ-ထို ပုံသဏ္ဌာန် နိမိတ်သည်ပင်၊ အာယတနံ-အာယတနတည်း၊ ဣတိ လဒ္ဓိယာ-ဤသို့-

၁။ ဃာနာဒိ နိမိတ္တာနိပိ။ ။အခြားသတ္တဝါတို့၌ နှာခေါင်း၏ အတွင်းအရပ်သည်၊ ဃာနပသာဒ၏ တည်ရာဖြစ်၍ ဃာနပသာဒကို မှတ်သားကြောင်း ရုပ်အပေါင်းဖြစ်၏၊ ပြဟ္မာတို့၌လည်း ဃာနပသာဒ မရှိစေကာမူ ဃာနပသာဒ၏ တည်ရာအဖြစ်ဖြင့် မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်အပေါင်းရှိ၏၊ ထိုနည်းတူ ဤနေရာဝယ် ရှေးက “ယာန နိမိတ္တာနိ”ဟု ဆိုသည်၊ ဇိဌာ၊ကာယ နိမိတ်များလည်း “ယာနာဒိ နိမိတ္တာနိပိ”ဟု ပြင်ထားသောကြောင့် ယခု စာအုပ်တို့၌ “ယာနာဒိ နိမိတ္တာနိပိ”ဟု ပါဠိမှန် ရှိနေပြီ

သော အယူကြောင့်၊ ပဋိဇာနာတိ၊ ဗဟိရာနံ-အပသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂန္ဓာယတနာဒီနံ-ဂန္ဓာယတန အစရှိသည်တို့နှင့်၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော) ယာနပ္ပသာဒါဒယော-ယာနပ္ပသာဒ အစရှိသည်တို့ကို၊ တတ္ထ- ထို ဗြဟ္မာဘုံ၌၊ န ကုစ္ဆတိ-အလိုမရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေသံ-ထို ယာနပသာဒ အစရှိသည်တို့၏၊ ဂေါစရံ-ကျက်စားရာ အာရုံကို၊ ပဋိသေဓေန္တော- တားမြစ်လိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဋိလောမပဉ္စသံသန္ဓနပဉ္စသုပိ- တို့၌လည်း၊ ဣမိနာဝ ဥပါယေန-ပင်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၂။ အတ္ထိ တတ္ထ ယာနာယတနံ အတ္ထ ဂန္ဓာယတနံ တေန ယာနေန တံ ဂန္ဓံ ယာယတိတိ-ဟူသော စကားကို၊ တသ္မိံ ယေဝ ပရသမယေ-ထို ပရဝါဒီတို့၏ အယူ၌ပင်၊ ဧကစ္စေ-အချို့ကုန်သော၊ အာစရိယေ-ဆရာတို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ၊ တေ-ထို အချို့သော ပရဝါဒီတို့သည်၊ တတ္ထ-ထို ရူပဓာတ်၌၊ ပရိပုဏ္ဏာနိ- ပြည့်ကုန်သော၊ အဇ္ဈတ္တိကာနိ-အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဆ-ခြောက်ပါး ကုန်သော၊ အာယတနာနိ-အာယတနတို့ကို၊ ကုစ္ဆန္တိ ကိရ-အလိုရှိကုန်သတတ်၊ စ-ဆက်၊ အာယတနေန နာမ-အာယတနမည်သည်၊ သကိစ္စကေန-မိမိကိစ္စ ရှိသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ ကုတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ တေဟိ ယာနာဒီဟိ-ထို ယာန အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ တေ ဂန္ဓာဒယော-ထို ဂန္ဓ အစရှိသည်တို့ကို၊ ယာယန္တိ- အနံကို ယူကုန်၏၊ သာယန္တိ-သာယာကုန်၏၊ ဖုသန္တိ-တွေ့ထိကုန်၏၊ ကုတိပိ-ဤ သို့လည်း၊ ကုစ္ဆန္တိ-အလိုရှိကြကုန်၏၊ တံ လဒ္ဓိ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ပရဝါဒီ-သည်၊ အာမန္တာတိ-ဟူ၍၊ ပဋိဇာနာတိ။

၅၂။ ပန-ကား၊ အတ္ထိ တတ္ထ မူလဂန္ဓောတိ အာဒီနိ-အစရှိသော စကားရပ်တို့ကို၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော) အတ္ထိဘာဝံ-ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ သာဓေတုံ-ပြီးစေခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တော-မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ နန ။ပေ။ ယာနနိမိတ္တန္တိအာဒိ-အစရှိသော စကားသည်၊ သဏ္ဌာနမတ္ထသေဝ- နှာခေါင်းပုံသဏ္ဌာန်ရှိမျှကိုသာ၊ သာဓေတုံ-ပြီးစေကြောင်း သက်သေတည်း၊ အာယတနဿ-ယာနယတနကို၊ န (သာဓေတုံ)-မပြီးစေတတ်၊ တသ္မာ၊ ဥပါဟဋံ- ထုတ်ဆောင်အပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အနာဟဋသဒိသမေဝ- မထုတ်ဆောင်အပ်သည်နှင့် တူသည်သာ၊ ကုတိ-အပြီးတည်း။

ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-အရူပေ ရူပကထာ အပွင့်

၅၂၄-၅၂၆။ ကုဒါနိ အရူပေ ရူပကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို အရူပေ ရူပကထာ၌၊ အန္ဓကနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ-အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူ ခြင်းကြောင့်၊ အာရုပ္ပဘဝေပိ-အရူပဘဝ၌လည်း၊ ပိဖြင့် ကာမ၊ ရူပဘဝကို ပေါင်း၊ | ဩဠာရိကရူပါ-ထင်ရှားသောရုပ်မှ၊ နိဿဋ်-လွတ်သော၊ သုခုမရူပ-သိမ်မွေ့သော ရုပ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ကုတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ အတ္ထိ ရူပန္တိ-အစရှိသော၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ကုတရဿ၊ ဧတ္ထ-ဤ အရူပေ ရူပကထာ၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ကုတိ-အပြီးတည်း။

အရူပေ ရူပကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ အပွင့်

၅၂၇-၅၃၇။ ကုဒါနိ ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ရူပံ ကမ္မန္တိ ကထာ၌၊ မဟိသာသကာနဉ္စေဝ သဒ္ဓိတိယာနဉ္စ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ-အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ ကာယဝစီဝိညတ္တိသင်္ခါတံ-ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ရူပမေဝ-ရုပ်သည်ပင်၊ ကာယကမ္မံ (နာမ)-ကာယကံ မည်၏၊ ဝစီကမ္မံ နာမ-ဝစီကံမည်၏၊ တဉ္စ-ထို ကာယကံ ဝစီကံသည်လည်း၊ ကုသလသမုဋ္ဌာနံ-ကုသိုလ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်၊ (သမာနံ-ဖြစ်လသော်၊) ကုသလံ-ကုသိုလ်တည်း၊ အကုသလသမုဋ္ဌာနံ-အကုသိုလ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်း ရှိသည်၊ (သမာနံ-သော်၊) အကုသလံ-အကုသိုလ်တည်း၊ ကုတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတန္တိ-အစရှိသော၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ကုတရဿ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ နံ-ထိုပရဝါဒီကို၊ တံ-ထို ကုသိုလ်စိတ် ကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်သည်၊ ကုသလံ-ကုသိုလ်သည်၊ သစေ (ဟောတိ)-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) ကုသလဿ-ကုသိုလ်၏၊ ယွာယံ (ယော အယံ) သာရမ္မဏာဒိ ဘေဒေါ-အကြင် သာရမ္မဏ အစရှိသော အထူးအပြားကို၊ လတ္တတိ-ရအပ်၏၊ တေ-အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်၊ တဿ-ထိုကုသိုလ်၏၊ သော-ထို သာရမ္မဏ အစရှိသော အထူးအပြားသည်၊ အတ္ထိ-ရှိသလော၊ ကုတိ-သို့၊ စောဒေတုံ-ငှာ၊ သာရမ္မဏန္တိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (သကဝါဒိနာ) အာရဒ္ဓံ။

တတ္ထ-ထို သာရဗ္ဗဏံ အတ္ထိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပတ္ထနာ ပဏိဓိတိ ဧတံ-ပတ္ထနာ ပဏိဓိဟူသော ဤ သဒ္ဒါ ၂-ပါး အပေါင်းသည်၊ စေတနာယ ဧဝ- စေတနာသဒ္ဒါ၏သာ၊ ဝေဝစနံ-ဝေဝုဗ်ပရိယာယ် စကားလွယ်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ကုသလစေတနာယေဝ-ကုသိုလ်စေတနာကိုပင်၊ ပကပ္ပယမာနာ-အပြားအားဖြင့် ပြုလုပ်အားထုတ်သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊) ပတ္ထနာတိ-ပတ္ထနာ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ပကပ္ပနဝသေန-အပြားအားဖြင့် ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဌိတတ္တာ-တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဏိဓိတိ စ-ပဏိဓိဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ၊ ပန-ကား၊ ပရတော-နောက်၌၊ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတာ ဝေဒနာ။ပေ။ သညာ။ပေ။ စေတနာ။ပေ။ သဒ္ဒါတိ အာဒိသု-အစရှိကုန်သော၊ ဧတ္ထ-ဤတရား တို့တွင်၊ ဝေဒနာဒိနညေဝံ-ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏သာလျှင်၊ ပတ္ထနာ-တောင့်တ ကြောင်း၊ စေတနာလည်းကောင်း၊ ပဏိဓိ-ရှေးရှုဆောင်ကြောင်း၊ စေတနာ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤ ၂-ပါး အပေါင်းကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ စေတနာယ- စေတနာ၏အတွက်၊ (ပတ္ထနာ-လည်းကောင်း၊ ပဏိဓိ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ကို) န (လဗ္ဘတိ)-အပ်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (န လဗ္ဘတိ-နည်း၊) ဒွိန္နံ-၂-ပါးကုန်သော၊ စေတနာနံ-စေတနာတို့၏၊ ဧကတော-တပြိုင်နက်၊ အဘာဝါ-မဖြစ်ခြင်းကြောင့် တည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် စေတနာ ၂-ပါးတို့ တစ်ပေါင်းတည်း မဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း၊ သောတပတိတတ္တာ-ဒေသနာတော်အယဉ်၌ ကျရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့ စေတနာ၊ပတ္ထနာ၊ပဏိဓိဟူ၍၊ တန္တိ-ပါဠိတော်သည်၊ ဂတာ-ဖြစ်ပြီ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁။ ဝေဒနာဒိနညေဝံ ။ပေ။ န စေတနာယ။ ။ပါဠိတော်ကိုကြည့်ပါ။ ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။ “ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတာ ဝေဒနာ ။ပေ။ သညာ၊ စေတနာ၊ သဒ္ဒါ၊ ဝီရိယံ၊ သတိ၊ သမာဓိ။ပေ။ပညာ ကုသလာ အနာရဗ္ဗဏာ နတ္ထိတာယ အာဝဇ္ဇနာ အာဘောဂေါ သမန္နာဟာရော မနသိကာရော စေတနာ ပတ္ထနာ ပဏိဓိ”ဟု ရှိရာဝယ် “စေတနာ၊ ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ” ၃-မျိုးတို့တွင် ကုသိုလ်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သဒ္ဒါ စသည်တို့အတွက် “ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ” ရနိုင်သော်လည်း စေတနာ အတွက်ကား၊ “ပတ္ထနာ ပဏိဓိ” ၂-မျိုးလုံးပင် မရနိုင်၊ ဘာကြောင့်နည်း-ပတ္ထနာ၊ပဏိဓိ ဟူသည် စေတနာပင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထိုသို့မရလျှင် ပါဠိတော်၌ အဘယ်ကြောင့် စေတနာအတွက် ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိကို ထည့်ထားပါသနည်း၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၍ “သောတပတိတတ္တာ။ပေ။ဝေဒိတဗ္ဗာ”ဟု မိန့်သည်။ ရှေ့တရားတို့အတွက် ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ ပါခဲ့ရကား ထိုဒေသနာ အယဉ်၌ ကျနေသောကြောင့် စေတနာ အတွက်လည်း ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ ပါလျက်ရှိရသည် ဟူလို။

ရူပါယတနံတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ပုရိမဝါရေ-ရှေ့ဝါရ၌၊ (ယံကိဉ္စိ အကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံ ရူပံ စသည်ဖြင့် အကျဉ်းပြအပ်သော ရှေ့ဝါရ၌) သဗ္ဗံ တံ ကုသလံတိ-ဟူ၍၊ သံခိတ္တဿ-အကျဉ်းချုံးအပ်သော တရား၏၊ ပဘေဒ ဒဿနတ္ထံ-အပြားကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ၊ (ရူပါယတနံ ကုသလံ ။ပေ။ သဒ္ဓါယတနံ ကုသလံ စသည်ဖြင့် အပြားကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ) ဝုတ္တံ၊ သဿ-ကြွင်းကုန်သော၊ သံသန္ဓနနယာ-သံသန္ဓန နည်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝစီကမ္မကထာ-ဝစီကမ္မကထာကိုလည်းကောင်း၊ အကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံတိ အာဒိ ဝိဓာနဉ္စ-အစရှိသော အစီရင်ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ ပါဠိအနုသာရေနေဝ-ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-အထူးကား၊ အသုစိတိ ဧတ္ထ-အသုစိဟူသော ဤပါဠိ၌၊ သုတ္တံ-သုတ်ကို၊ (အသုစိတိ-ဟူ၍) အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏၊ သုတ္တသာဓနံ-ပြီးစေကြောင်း သုတ်သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သည်သာ။

ရူပံ ကမ္မံတိကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၁၀-ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ အပွင့်

၅၄၀။ ဣဒါနိ ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုဇီဝိတိန္ဒြိယ ကထာ၌၊ ပုဗ္ဗသေလိယာနဉ္စေဝ သမ္ပိတိယာနဉ္စ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ)၊ ယေသံ-အကြင်ပရဝါဒီတို့၏၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ နာမ-ဇီဝိတိန္ဒြိယမည်သည်၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတော-စိတ္တဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော၊ အရူပဓမ္မော- နာမ်တရားတည်း၊ တသ္မာ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ-ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယသည်။ နတ္ထိ-မရှိ။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)၊ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ နတ္ထိ ရူပိနံ ဓမ္မာနံ အာယူတိ-အစရှိသော၊ ပဉ္စေ-ပြဿနာ၌၊ ဥပါဒိန္နရူပါနမ္ပိ-တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ ကပ်၍ယူအပ် စွဲလမ်းအပ်သော သက်ရှိ ရုပ်တို့၏လည်းကောင်း၊ တိဏကဌာဒိနမ္ပိ-မြက်၊ ထင်း အစရှိသော သက်မဲ့ ရုပ်တို့၏လည်းကောင်း။ သန္တာနဝသေန-အစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တိမေဝ-ဖြစ်ခြင်းကိုပင်၊ (ဣစ္ဆတိ ဌှိစပ်)၊ အာယု-တစ်ဘဝအတွက် အဆက်မပြတ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဌှိတိ-တည်တံ့ကြောင်းတည်း၊ ယပနာ-မျှတကြောင်းတည်း၊ ယာပနာ-တည်း၊ ဣရိယနာ-အသက်ရှင်ကြောင်းတည်း၊ ဝတ္တနာ-ဖြစ်ကြောင်း တည်း၊ ပါလနာ-စောင့်ရှောက်ကြောင်းတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣစ္ဆတိ ၏၊ တသ္မာ၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ [ရုပ်တရားတို့၏ အာယု စသည်မရှိဟု မဆိုလို၊ သန္တာန်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို အာယု စသည်ဟု ဆိုလို၏၊ ထို့ကြောင့် မရှိဘူးလောဟု မေးရာဝယ် ပယ်သည်၊ မရှိမဟုတ်၊ ရှိသည် ဟူလို၊] အတ္တိတိပဉ္စေ-အစရှိသော ပြဿနာ၌၊

ဣမိနာ ကာရဏေန-ဤအကြောင်းကြောင့်၊ (သန္တာန်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို အာယု စသည်ဟု ဆိုခြင်းကြောင့်) ပဋိဇာနာတိ၊ အတ္တိ အရူပ ဇိတိတိန္ဒြိယန္တိပဉ္စေ- ပြဿနာ၌၊ အရူပဓမ္မာနံ-နာမ်တရားတို့၏၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ-စိတ္တဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော၊ ဇိတိတိန္ဒြိယသန္တာနံ နာမ-ဇိတိတိန္ဒြိယ၏ အစဉ်မည်သည်၊ အတ္တိ-ရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဣစ္ဆတိ-၏၊ တသ္မာ၊ ပဋိဇာနာတိ။

၅၄၁။ ရူပိနံ ၊ပေ၊ အရူပဇိတိတိန္ဒြိယန္တိပဉ္စေ-ဟူသောပြဿနာ၌၊ သတ္တ သန္တာနေ-သတ္တဝါတို့၏ အစဉ်၌၊ ရူပိနော ဝါ-ရုပ်ရှိကုန်သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု-ဖြစ်စေကုန်၊ အရူပိနော ဝါ-နာမ်ရှိကုန်သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု-ကုန်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရုပ်၊နာမ်တို့၏၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ-စိတ္တဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော၊ အရူပ ဇိတိတိန္ဒြိယမေဝ-အရူပဇိတိတိန္ဒြိယကိုသာ၊ ဣစ္ဆတိ၊ တသ္မာ၊ ပဋိဇာနာတိ။

၅၄၂။ နိရောဓသမာပန္နပဉ္စေသုပိ-အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ-စိတ်နှင့်မယှဉ်သော၊ အရူပဇိတိတမေဝ-နာမ်ဇိတိတိန္ဒြိယကိုသာ၊ သန္တာယပဋိကိပတိ စ၊ ပဋိဇာနာတိ စ၊ [နတ္ထိ ရူပဇိတိတိန္ဒြိယံ ဟု မေးသောအခါ ပယ်၍၊ အတ္တိဇိတိတိန္ဒြိယံ ဟု မေးသောအခါ ဝန်ခံသည်၊] သကဝါဒီ ပန-သကဝါဒီ သည်ကား၊ တံ-ထို စိတ္တဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော အရူပဇိတိတိန္ဒြိယကို၊ အသမ္ပုဋိစ္ဆန္တော-လက်မခံလိုသည်၊ (ဟုတွာ) အရူပပဝတ္ထေ-နာမ်တရား၏ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလသော်၊ (နိရောဓသမာပတ် အခိုက်၌ မရှိလသော်၊) ယံ-အကြင် ဇိတိတိန္ဒြိယသည်၊ အတ္တိ၊ တေန-ထို ဇိတိတိန္ဒြိယသည်၊ ရူပေန-ရုပ်တရားသည်၊ ဘဝတဗ္ဗံ-ဖြစ်ထိုက်သည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ-သို့၊ စောဒေတုံ-ငှာ၊ ဟဂ္ဂိတိအာဒိ အာဟ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓပဉ္စေ-၌၊ ဖဿာဒိသင်္ခါရက္ခန္ဓံ-ဖဿ အစရှိသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို၊ သန္တာယ ပဋိဇာနာတိ၊ ကာယကမ္မာဒိသင်္ခါရက္ခန္ဓံ-ကာယကံ အစရှိသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို၊ သန္တာယ ပဋိဇာနာတိ၊ ကာယဝိညတ္တိ-ကာယ ဝိညတ် လည်းကောင်း၊ ဝစီဝိညတ္တိ-လည်းကောင်း၊ သမ္မာဝါစာ-လည်းကောင်း၊ သမ္မာကမ္မန္တော-လည်းကောင်း၊ ဇိတိတိန္ဒြိယံ-ဇိတိတိန္ဒြိယလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝ-

၁။ အတ္တိ အရူပ ဇိတိတိန္ဒြိယန္တိ ပဉ္စေ။ ။ပါဠိတော်၌ “အတ္တိ အရူပိနံ ဓမ္မာနံ အာယု ဌိတိ ၊ပေ၊ ပါလနာ၊ အတ္တိ အရူပဇိတိတိန္ဒြိယံ”ဟု ပြဿနာ အပြည့်အစုံ ရှိ၏၊ ထိုပြဿနာ၌ အဆုံးဖြစ်သော “အတ္တိ အရူပဇိတိတိန္ဒြိယံ” ကိုသာ ယူ၍ “အတ္တိ အရူပဇိတိတိန္ဒြိယန္တိ ပဉ္စေ” ဟု အဌကထာဆရာ ဆိုသည်ဟုမှတ်ပါ၊ [အတ္တိ အရူပိနံ ၊ပေ၊ အာဒိကံ ပဉ္စ အန္တံ ဂဟေတွာ ဝဒတိ၊-ဋီကာ။]

မာဒယောဝိ-ဤသို့ အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပနာ-သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သော တရားတို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဿ-ထို ပရဝါဒီ၏၊ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)၊ သကဝါဒီ ပန-သည်ကား၊ တံ-ထို အယူကို၊ အသမ္ပဋိစ္ဆန္တော-လက်မခံလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အရူပဝတ္ထေ-အဆက်မပြတ် ဖြစ်သော နာမ်တရားသည်၊ နိရုဒ္ဓေဝိ-ချုပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည်၊ ယဒိ အတ္ထိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) စတုန္ဒဝိ-လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ခန္ဓာနံ-နာမ်ခန္ဓာတို့၏၊ အတ္ထိတာ-ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေတော့၊ ဣတိ-သို့၊ စောဒေတုံ၊ အတ္ထိ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ အာဒိ အာဟ၊ ဣတရော-သကဝါဒီမှ တစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ အန္တော သမာပတ္တိ-သမာပတ်၏ အတွင်းကို၊ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ သမာပဇ္ဇန္တဿ စ-ဝင်စားဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ စ-ထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗာပရဘာဂံ-ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့ကို၊ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ၊ [သမာပတ် စ၍ဝင်စားခိုက်ကို “ပုဗ္ဗဘာဂ” သမာပတ်မှ ထခိုက်ကို “အပရဘာဂ”ဟု ဆိုသည်။]

၅၄၃။ အသညသတ္တဝါရေဝိ-၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ [ပိဖြင့် နိရောဓ သမာပတ္တိဝါရကို ပေါင်းသည်၊] ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ တဿ-ထို ပရဝါဒီ၏၊ လဒ္ဓိယာ-အယူအားဖြင့်၊ အသညသတ္တာနံ-အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့၏၊ ပဋိသန္ဓိကာလေ-ပဋိသန္ဓေ အခါ၌၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ ဥပ္ပဇိတွာ-ဖြစ်၍၊ (ဖြစ်ပြီးမှ) နိရုဇ္ဈတိ-ချုပ်၏၊ တေန-ထို ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ စိတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တ အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ-စိတ်နှင့်မယှဉ်သော နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေသည်၊ ဥပ္ပဇိတွာ-ဖြစ်၍၊ ယာဝတာယုကံ-အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေသံ-ထို အသညသတ် ဗြဟ္မာတို့၏၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ-ဇီဝိတိန္ဒြေသည်၊ နတ္ထိ-မရှိသလော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုဋ္ဌော၊ (သမာနော)၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ (တေသံ-တို့၏၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ-သည်) အတ္ထိ-ရှိသလော၊ ဣတိ၊ ပုဋ္ဌော၊ (သမာနော)၊ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယောဝိ-ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ တေသံ-ထို အသညသတ် ဗြဟ္မာတို့၏၊ ပဝတ္ထိဝသေန-ပဝတ္ထိအခါနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန-စုတိပဋိသန္ဓေအခါတို့နှင့် စပ်သဖြင့်၊ ပဋိဇာနာတိ၊ သကဝါဒီ ပန-သည်ကား၊ တံ-ထိုအယူကို၊ အနိစ္ဆန္တော-အလိုမရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ-ထို စုတိပဋိသန္ဓေ အခါ၌၊ ဧကက္ခဏေဝိ-တစ်ပြိုင်နက်တည်းသော ခဏ၌လည်း၊ ဝေဒနာဒယော-ဝေဒနာ အစရှိသော ခန္ဓာတို့သည်၊ သစေ အတ္ထိ-

အကယ်၍ ရှိကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ-သော်၊) ပဉ္စဝေါကာရဘဝတ္ထံ-ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်သည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ-သို့၊ စောဒေတုံ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ [အသည်သတိဘုံဝယ် ပဋိသန္ဓေ နေတုန်းက ဝေဒနာစသော နာမ်ခန္ဓာတို့ ဖြစ်ပေါ်၏ ဟု အယူရှိသောကြောင့် နဂိုရှိသော ရုပ်နှင့်တကွ “ပဉ္စဝေါကာရဘဝတ္ထံ ပါပုဏာတိ”ဟု ဆိုသည်၊] ဣတရော- သကဝါဒီမှ တစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ သုတ္တဝိဓရောဘယာ-ပါဠိတော်သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ [ပါဠိတော်၌ “တယော ဘဝါ” စသည်ဖြင့် ခွဲခြားထားရကား ထိုပါဠိတော်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောက်သည်။]

၅၄၄-၅၄၅။ ဧကဒေသံ ဘိဇ္ဇတီတိ ပဉ္စေ-ဟူသော ပြဿနာ၌၊ သမ္ပယုတ္တံ- သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ပျက်စီး၏၊ [ဧကဒေသံ ဘိဇ္ဇတိ ကို ပြန်ဝန်ခံသည်၊] ဝိပ္ပယုတ္တံ-ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသည်၊ တိဋ္ဌတိ-တည်နေ၏၊ [ဥပပတ္တေသိယ-ဟူသော ပြဿနာ၌ စိတ်ချုပ်လသော် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ချုပ်၏၊ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသည် တည်နေ၏၊] ဣတိ- သို့၊ တဿ-ထို ပရဝါဒီ၏၊ လဒ္ဓိ ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ ပဋိဇာနာတိ၊ ဒွေ ဇီဝိတိန္ဒြေ ယာနီတိ-ဟူသော၊ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒီဿ၊ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ၊ [ဋီကာ၌ ဤပါဌ်သာ သင့်ကြောင်းပြ၏၊] ဟိ-မှန်၊ ရူပါရူပဝသေန-ရူပ အရူပတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဇီဝိတိန္ဒြေယာနီ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) တေဟိ ယေဝ-ထို ၂-ပါးသော ဇီဝိတိန္ဒြေတို့ကြောင့်သာ၊ သတ္တော-သတ္တဝါသည်၊ ဇီဝတိ-အသက်ရှင်၏၊ [ထို့ကြောင့် ဒွေ ဇီဝိတိန္ဒြေယာနီ ဟူသော ပြဿနာကို သကဝါဒီ ဝန်ခံသည်၊] တေသံ-ထို ဇီဝိတိန္ဒြေတို့၏၊ ဘင်္ဂေန-ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ မရတိတိ-သေပေါ့ဟူ၍၊ ပုစ္စတိ၊ ဟိ-မှန်၊ စုတိက္ခဏသ္မိ-စုတိခဏ၌၊ ဒွေပိ-၂-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇီဝိတာနိ-ဇီဝိတိန္ဒြေတို့သည်၊ သဟေဝ-တပြိုင်နက်သာလျှင်၊ ဘိဇ္ဇန္တိ-ပျက်ကုန်၏။

ဇီဝိတိန္ဒြေယကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၁၁-ကမ္မဟေတုကထာ အပွင့်

၅၄၆။ ဣဒါနိ ကမ္မဟေတုကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ကမ္မဟေတု ကထာ၌၊ ပုဗ္ဗသေလိယာနဉ္စေ သမ္မိတိယာနဉ္စ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေန အရဟတာ-အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုရိမဘဝေ-ရှေးဘဝ၌၊ အရဟာ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဗ္ဘာစိက္ခိတပုဗ္ဗော-ရှေး၌ စွပ်စွဲအပ်ပြီ၊ သော-ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တဿ ကမ္မဿ-ထို ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲကြောင်းကံ၏၊ ဟေတု-

အကြောင်းကြောင့်၊ အရဟတ္တာ-ရဟန္တာ၏ အဖြစ်မှ၊ အရိဟယတိ-ယုတ်လျော့၏၊ ကူတိ-သို့၊ ယေသံ-အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ (လဒ္ဓိ ဟောတိ၊) တေ သန္ဓာယ ကမ္မ ဟေတုတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ၊ ပဋိညာ ကုတရဿ၊ သေသံ-ပါဏာတိပါတ ကမ္မဿ အစရှိသောပုဒ်မှ ကြွင်းသော၊ သောတာပန္နော သောတာပတ္တိဖလာ ပရိဟယတိ အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပရိဟာနိကထာယံ-ပရိဟာနိ ကထာ၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သာ။

ဟန္တ ဟိ^၂၊ ပေ၊ အတ္တစိက္ခတိတိ ကုဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ (ဝဒတိ-၌ စပ်၊) ယဿ ကမ္မဿ-အကြင် ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲကြောင်းကံ၏၊ ဟေတု- အကြောင်းကြောင့်၊ (အရဟတ္တ-ရဟန္တာ၏ အဖြစ်မှ၊) ပရိဟယတိ-ယုတ်လျော့၏၊ တံ-ထို ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲကြောင်းကံကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆာပေတုံ^၂-လက်ခံစေခြင်းငှာ၊ (ပရဝါဒီ-သည်၊) ဝဒတိ-ဆို၏၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ နံ-ထို ပရဝါဒီကို၊ သကဝါဒီ- သည်၊ တံ ပက္ခံ-ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဘဝက ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့၏ဟူသော အနက်အဖို့ကို၊ ပဋိ ဇာနာပေတွာ^၃-လက်ခံစေ၍၊ (အရဟန္တာနံ-ရဟန္တာတို့ကို၊ အတ္တစိက္ခက ကမ္မဿ- စွပ်စွဲကြောင်း ကံ၏၊ ဟေတု-ကြောင့်၊ အရဟာ-သည်၊ အရဟတ္တာ-မှ၊) ယဒိ (ပရိဟယတိ)-အံ၊ ဧဝံ (သတိ)-သော်၊ ယေဟိ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အရဟန္တာ

၁။ သေသံ ပရိဟာနိကထာယံ။ ။ ဤကထာ၌ “ပါဏာတိပါတဿ ဟေတု”မှ စ၍ “သံယဘေဒဿ ဟေတု” တိုင်အောင် အနုယောဂ (မေးစိစစ်ကြောင်း) စကားပါ၏၊ ထိုစကားသည် ပရိဟာနိကထာ၌ မပါခဲ့၊ ထို့ကြောင့် သေသ၏ အပါဒါန်ကို ထိုစကားရပ်ခံ၍ သေသ၏ အရကိုကား ကထာ-၂-ရပ်လုံး၌ပါသော “သောတာပန္နော သောတာပတ္တိဖလာ ပရိဟယတိ စသည်ကို ယူပါ၊ [သေသန္တိ ပါဏာတိပါတာဒိကမ္မဿဟေတု၊ ပေ၊ ဝဒတိ၊ ဋီကာ]

၂။ ဟန္တ ဟိ၊ ပေ၊ သမ္ပဋိစ္ဆာပေတုံ။ ။ ဟန္တ ဟိ စသော စကားသည် ပရဝါဒီ၏ အကြောင်းပြ စကားတည်း၊ ထို အကြောင်းပြ စကားကိုပင် “ဟန္တ”ဟု တိုက်တွန်းကြောင်းစကား ပါနေသောကြောင့် “ပရဝါဒီကို လက်ခံစေခြင်းငှာ ဆို၏”ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်၊ ဟန္တသဒ္ဓါသည် လက်ခံဖို့ရန် တိုက်တွန်းသော ဓောဒနတ္ထ နိပါတ်ပုဒ်ဟု ကြံပါ၊ [ပဋိစ္ဆာပေတုန္တိ ပန၊ ပေ၊ ပရဝါဒီ အတ္တနော လဒ္ဓိ သကဝါဒီ ဂါဟာပေတုန္တိ အတ္ထေ ဌဋ္ဌဗ္ဗော၊-ဋီကာ၊ ဤဋီကာ၌ “ပဋိစ္ဆာပေတုံ”ကို “ဂါဟာပေတုံ”ဟု ဖွင့် အပ်သောအနက်သည် အဓိပ္ပါယ်ထွ၊ လက်ခံစေခြင်းငှာကား သဒ္ဓတ္ထ-တည်း။]

၃။ တံ ပက္ခံ ပဋိဇာနာပေတွာ။ ။ “အရဟန္တာနံ အတ္တစိက္ခနကမ္မဿ ဟေတု အရဟာ အရဟတ္တာ ပရိဟယတိ”ဟူသော အနက်အဖို့ကို “တံ ပက္ခံ”ဟု ဆို၍ ထိုအဖို့ကို “အာမန္တာ”ဟု ပရဝါဒီကို ဝန်ခံစေခြင်းကို ပဋိဇာနာပေတွာ-ဟု ဆိုသည်၊ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။

-ရဟန္တာတို့ကို အဗ္ဘာစိက္ခိတပုဗ္ဗာ^၄-ရှေး၌စွပ်စွဲအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝါ-စွပ်စွဲဘူးကုန်ပြီ၊ တေသဗ္ဗေ-ထိုအလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အရဟတ္တံ-ရဟန္တာ၏အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏေယျံ-ရောက်ကုန်ရာသလော၊ ဣတိ-သို့၊ စောဒေတုံ-ငှာ၊ ယေကေစိတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣတရော-သကဝါဒီမှ တစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ တဿ ကမ္မဿ-ထို ရဟန္တာကို စွပ်စွဲကြောင်းကံ၏၊ အရဟတ္တသမ္မာပုဏနေ-ရဟန္တာ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်း၌၊ [“အရဟတ္တံ သမ္မာပုဏနေ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ဝါကျရှိ၏၊ ရှေးနိဿယ၌ သမာသ်ရှိသည်၊ ဝါကျဆိုလျှင် ဆဋ္ဌိ ကံရှိရမည်၊ ဆဋ္ဌိ မဟုတ်သောကြောင့် သမာသ်က သဒ္ဓါသွားကောင်း၏၊ နိယာမံ-မြဲသောသဘောကို၊ အပဿန္တော-မမြင်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) ပဋိက္ခိပတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ-ဟု ပယ်၏။

ကမ္မဟေတုကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

အဋ္ဌမော-သော၊ ဝဂ္ဂေါ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတော။)

အဋ္ဌမဝဂ် ပြီးပြီ။

xxxxx

၄။ ယဒိ ဧဝံ ၊ပေ၊အဗ္ဘာစိက္ခိတပုဗ္ဗာ။ ။ယဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော “အရဟန္တာနံ ၊ပေ၊ ပရိဟာယတိ”ဟူသော အနက်ကို ပြန်၍စွဲပါ၊ ထို စကားနှင့် ဆက်သွယ်၍ကြည့်လျှင် “ရှေးဘဝ၌ ရဟန္တာကို စွပ်စွဲခဲ့ဘူးသူတို့သည် ဤဘဝ၌ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြ၏”ဟု အဓိပ္ပါယ်ရနေ၏၊ ထို့ကြောင့် “ယေဟိ အရဟန္တော အဗ္ဘာစိက္ခိတပုဗ္ဗ”ဟု ပါဠိရှိပါစေ၊ ထိုသို့ ပါဠိရှိမှ “ယေကေစိ ၊ပေ၊ အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ”ဟူသော ပါဠိတော်စကား၊ နောက်၌လာမည့် “အရဟတ္တံ ပါပုဏေယျံ”-တဿ ကမ္မဿ အရဟတ္တသမ္မာပုဏနေ နိယာမံ အပဿန္တော”ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားတို့နှင့်လျော်မည်၊ ယခုစာအုပ်တို့၌ “န အဗ္ဘာစိက္ခိတပုဗ္ဗာ”ဟု “န” သဒ္ဓါ ပိုနေပါသည်။

၉-နိဗ္ဗာန်

၁-အာနိသံသဒဿာဝိကထာ အပ္ပဋိ

၅၄၇။ ဣဒါနိ အာနိသံသဒဿာဝိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ-ထို
 အာနိသံသ ဒဿာဝိကထာ၌ သကသမယေ-သကဝါဒီတို့၏ အယူ၌၊ သင်္ခါရေ-
 သင်္ခါရတရားတို့ကို အာဒိနဝတော-အပြစ်အားဖြင့်၊ ပဿန္တဿ-ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏
 လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်-ကို၊ အာနိသံသတော-အကျိုးအားဖြင့်၊ ပဿန္တဿ-၏
 လည်းကောင်း၊ သံယောဇနပုဟာနံ-သံယောဇဉ်ကို ပယ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ။
 ဣတိ-သို့၊ နိစ္ဆယော-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊
 အန္တကာနံ-တို့၏၊ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (စဝံ) ယေသံ-အကြင်
 ပရဝါဒီတို့၏၊ ဒွိသုပိ-၂-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေသု-ထို သင်္ခါရေ အာဒိနဝ
 ဒဿန၊ နိဗ္ဗာန် အာနိသံသဒဿန တို့တွင်၊ ဧကံသိကဝါဒီ-နိဗ္ဗာန် အာနိသံသ
 ဒဿန ဟူသော တစ်ခုသောအဖို့၌ဖြစ်သော အယူကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊
 အာနိသံသဒဿာဝိနောဝံ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ-ဟူသော၊ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)၊ တေ
 သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ အထ-ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌၊
 အဿ-ထို ပရဝါဒီအား၊ (ဒဿနတ္ထံ-၌ စပ်)၊ တယာ-အသင် ပါရဝါဒီသည်၊
 ဧကံသိကဝါဒီ-ကို၊ ဂဟိတော-ယူအပ်ပြီ၊ အာဒိနဝေါပိ-သင်္ခါရေ အာဒိနဝ
 ကိုလည်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗောယေဝ-ရှုမှတ်ထိုက်သည်သာ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ-
 ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော သဘောကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ သကဝါဒီ- သည်၊ သင်္ခါရေတိ
 အာဒိ အာဟ။

သင်္ခါရေ စ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ ပဉ္စသ္မိ-ဟူသောပြဿနာ၌၊ အယံ-ဤ
 ဆိုအပ်လတ်ကား၊ အဓိပ္ပါယ်-သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း၊ အာနိသံသဒဿာဝိဿ-
 အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သံယောဇနာနံ-သံယောဇဉ်တို့ကို၊ ပဟာနံ-
 ပယ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ တေသံ-ထို ပရဝါဒီတို့၏၊ လဒ္ဓိ
 (ဟောတိ)၊ သင်္ခါရေ-သင်္ခါရတို့ကို၊ အနိစ္စတော-အနိစ္စအားဖြင့်၊ မနသိ
 ကရောတော-နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-သည်၊ သံယောဇနာ-
 သံယောဇဉ်တို့ကို၊ ပဟိယန္တိတိ နန-ပယ်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ စ-
 ဤသို့လည်း၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော) အာမန္တာတိ-ဟူ၍၊ ပဋိဇာနာတိ၊ တေ-ထိုသို့
 ဝန်ခံခြင်းကြောင့်၊ တေ-အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်၊ သင်္ခါရေ စ-တို့ကိုလည်း၊
 အနိစ္စတော-အားဖြင့်၊ မနသိကရောတိ-နှလုံးသွင်၏၊ နိဗ္ဗာနေ စ-နိဗ္ဗာန်၌လည်း၊

အာနိသံသ ဒဿာဝိ-အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ ဣဒံ-ဤနှစ်ပါး အစုံသည်။ (သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိခြင်း ဟူသော ဤနှစ်ပါး အစုံသည်။) အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်နေ၏။ ကိ-နည်း၊ ဧတံ-ဤနှစ်ပါးအစုံကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆတိ-လက်ခံသလော၊ ဣတိ (အယံ)-ကား၊ (အဓိပ္ပါယ်။)

တတော-ထိုသို့ စောဒနာခြင်းကြောင့်၊ ပရဝါဒီ-သည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏံ-တစ်ခုသော စိတ္တက္ခဏကို၊ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ [စိတ္တက္ခဏ တစ်ခုတည်းဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုခြင်းဟူသော ၂-မျိုးလုံး မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗေ-ဟု ပယ်သည်။] ဒုတိယ-နှစ်ကြိမ်မြောက်၊ ပုဋ္ဌော (သမာဓော) နာနာစိတ္တဝသေန-အမျိုးမျိုးသော စိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စ ဟု နှလုံးသွင်းသော စိတ်၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုသော စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊] ပဋိဇာနာတိ၊ ပန-ကား၊ သကဝါဒီ-သည်။ အဿ-ထို ပရဝါဒီ၏၊ အဓိပ္ပါယ်-အလိုကို၊ မဒ္ဒိတွာ-နှိပ်ချေ၍၊ အနိစ္စ မနသိကာရဿ-သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၏လည်းကောင်း၊ အာနိသံသဒဿာဝိဟာယ စ-နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်၏လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ပဋိညာတတ္ထ-ဝန်ခံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒွိန္ဒံ ၊ပေ၊ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ပုစ္ဆတိ၊ [စိတ်အမျိုးမျိုးဖြင့် အနိစ္စာဒိ မနသိကာရကို လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသဒဿာဝိကို လည်းကောင်း ဝန်ခံခြင်းသည် သင့်ပါလျက် ပရဝါဒီ၏ အလိုကို နှိပ်ခြင်းကို အဘယ်သို့ သင့်နိုင်ပါအံ့နည်း- ဟူသော စောဒနာကို ဋီကာဆရာကိုယ်တိုင် ပြလိမ့်မည်။] ဣတရော-သကဝါဒီမှ တစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ ဒွိန္ဒံ-နှစ်ပါးသော ဖဿ၊ နှစ်ပါးသော စိတ်တို့၏၊ သမောဓာနံ-ပေါင်းဆုံခြင်းကို၊ အပဿန္တော-သည်။ (ဟုတွာ၊) ပဋိက္ခိပတိ၊ ဒုက္ခတောတိအာဒိပဉ္စေသုပိ-အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ ဧတ္ထ-ဤသင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုခြင်း၌၊ သန္နိဋ္ဌာနံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း။) [ဤအမေးကို ထပ်၍ ရှင်းလင်းစွာ မေးလိုသောကြောင့် ကိ အနိစ္စာဒိတော အစရှိသည်ကို မိန့်၊] အနိစ္စာဒိတော-အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့်၊ မနသိကရောတော-နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-သည်၊ သံယောဇနာ-တို့ကို၊ ပဟိယန္တိ ကိ-ပယ်အပ်ကုန်သလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ နိဗ္ဗာနေ-၌၊ အာနိသံသဒဿာဝိဿ-အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-

သည်။ (သံယောဇနာ ပဟိယန္တိ ကိ-လော) ဥဒါဟု၊ ဒွေပိ-သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိခြင်း နှစ်ပါးလုံးတို့ကိုလည်း၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ကရောန္တဿ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-သည်။ (သံယောဇနာ ပဟိယန္တိ ကိ-လော) ဣတိ-ဤကား စောဒနာတည်း။

တာဝ-နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသဒဿာဝိမ္ဗု ရှေးဦးစွာ၊ အနိစ္စာဒိတော-အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့်၊ မနသိကရောတော-နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဟာနံ-သံယောဇနာတို့ကို ပယ်ခြင်းသည်။ ယဒိ ဘဝေယျ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) ဝိပဿနာစိတ္တေနဝ-ဝိပဿနာစိတ်ဖြင့်သာ၊ (ပဟာနံ၊) ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ အာနိသံသဒဿာဝိနော-နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ပဟာနံ ယဒိ ဘဝေယျ၊ ဧဝံ သတိ၊) အနုဿဝဝသေန-တစ်ဆင့်ကြား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နိဗ္ဗာနေ-၌၊ အာနိသံသံ-အာနိသင်ကို၊ ပဿန္တဿ-ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝိပဿနာစိတ္တေနဝ-ဝိပဿနာစိတ်ဖြင့်သာ၊ (ပဟာနံ၊) ဘဝေယျ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဒွေပိ-သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စအားဖြင့် ရှုခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိခြင်း ၂-မျိုးလုံးတို့ကိုလည်း၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း။ ကရောန္တဿ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ပဟာနံ ယဒိ) ဘဝေယျ၊ (ဧဝံ သတိ၊) ဒွိန္ဒ-၂-ပါးကုန်သော၊ ဖဿာဒိနံ-ဖဿ အစရှိသည်တို့၏၊ သမောဓာနံ-ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ (တစ်နည်း၊) ပန-ဖြစ်ထိုက်သည်ကား၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ အရိယာ မဂ္ဂက္ခဏေ-အရိယာမဂ်၏ ခဏ၌၊ အနိစ္စာဒိ မနသိကာရဿ-အနိစ္စ အစရှိသည်ကို နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကိစ္စံ-သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း ကိစ္စသည်၊ နိပ္ပတ္တိ-ပြီးစီးခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ (ကသွာ-ကြောင့်၊ ကိစ္စံ နိပ္ပတ္တိံ ဂစ္ဆတိ-နည်း၊) ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝါ-ထပ်၍၊ နိစ္စတောတိ အာဒိဂဟဏဿ-နိစ္စတော အစရှိသောအားဖြင့် ယူခြင်း၏၊ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မဘာဝတော-မဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ နိဗ္ဗာနေ စ-၌လည်း၊ ပစ္စက္ခတောဝ-မျက်မှောက် အားဖြင့်သာ၊ အာနိသံသ ဒဿနံ-အာနိသင်ကို ရှုခြင်းသည်၊ ဣဇ္ဈတိ-ပြီးစီး၏၊ (မဂ်ခဏ၌ ပြီးစီး၏၊) တသွာ-ကြောင့်၊ ကိစ္စဿ နိပ္ပတ္တိဝသေန-ကိစ္စ၏ ပြီးစီးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အနိစ္စာဒိတော-အားဖြင့်၊ မနသိကရောတော-နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ လည်းကောင်း၊ အာရမ္မဏံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပဝတ္တိဝသေန-ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နိဗ္ဗာနေ-၌၊ အာနိသံသဒဿာဝိဿ စ-အာနိသင်ဟု ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ လည်းကောင်း၊ သံယောဇနာနံ-တို့ကို၊ ပဟာနံ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ (သန္နိဋ္ဌာနံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊) ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၅၄၈။ နိဗ္ဗာနသုခါနုပဿီတိ-ဟူသော၊ သုတ္တံ-ပါဠိတော်သည်၊ နိဗ္ဗာန-
၌၊ သုခါနုပဿနာဒိဘာဝမေဝ-သုခဟု အဖန်ဖန် ရှုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်
အစရှိသည်ကိုသာ၊ သာဓေတိ-ပြီးစေနိုင်၏။ အာနိသံသဒဿာဝိတာမတ္တေန-
အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်မျှဖြင့်၊ သံယောဇနာနံ-တို့ကို၊ ပဟာနံ-ကို၊ န
(သာဓေတိ) တသွာ-ကြောင့်၊ အာဘတံ-ထုတ်ဆောင်အပ်သည်၊ (သမာနံ) ပိ-
ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အနာဘတ သဒိသမေဝ-မထုတ်ဆောင်အပ်သည်နှင့်
တူသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အာနိသံသ ဒဿာဝိကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၂-အမတာရမ္မဏကထာ အပွင့်

၅၄၉။ ဣဒါနိ အမတာရမ္မဏကထာ နာမ ဟေတိ၊ တတ္ထ-ထို
အမတာရမ္မဏကထာ၌၊ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိ (ဟေတိ)၊ သေယျထာပိ (ဧဝံ)
ယေသံ-အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ နိဗ္ဗာနံ မညတိ^၁ တိအာဒိနံ-အစရှိသော
ပါဠိရပါတို့၏၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ အယောနိသော-မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊
ဂဟေတွာ-၍၊ အမတာရမ္မဏံ-အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသော၊ သံယောဇနံ-
သံယောဇဉ်သည်၊ ဟေတိ-ရှိ၏၊ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟေတိ)၊ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ
သကဝါဒိဿ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ-ဝန်ခံရာထိုအခါ၌၊ နံ-ထို ပရဝါဒီကို၊ အမတာရမ္မဏံ-အမြိုက်နိဗ္ဗာန်
ဟူသော အာရုံရှိသော၊ သံယောဇနံ-သည်၊ သစေ (အတ္ထိ)-အကယ်၍ရှိအံ့၊ (ဧဝံ
သတိ-သော်) အမတဿ-အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၏၊ သံယောဇနိယာဒိဘာဝေါ-သံယော
ဇနိယ အစရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ ဣတိ-သို့၊
စောဒေတုံ-ငှာ၊ အမတံ သံယောဇနိယန္တိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-
ပြီ၊ ဣတရော-သကဝါဒီမှ တစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ သုတ္တဝိရောဓဘယေန^၂-
သုတ်နှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ပြဿနာကို၊

၁။ နိဗ္ဗာနံ မညတိ။ ။မဇ္ဈိမနိကာယံ သဗ္ဗာသဝသုတ် ပါဠိတော်တည်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို
တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ ၃-ပါးဖြင့် “ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ အတ္တ”ဟု မှတ်ထင်မှုကို “နိဗ္ဗာနံ မညတိ”ဟု
ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်၏။ ပရဝါဒီကား “နိဗ္ဗာနံ”အရ အသင်္ခတဓာတ်ဖြစ်သော
အမတနိဗ္ဗာန်ဟု ယူမှားလေသည်။

၂။ သုတ္တဝိရောဓဘယေန။ ။ “ပါရိမံ တီရံ ခေမံ (ရာဂ ဒေါသ စသော ဘေးတို့၏
ကုန်ရာဖြစ်၏)၊ အပ္ပဋိယံ (ထိုဘေးများ မရှိ)” စသော ပါဠိတော်၌ “ရာဂ ဒေါသ စသော
ဘေးမရှိ”ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့်၊ “ရာဂ စသော သံယောဇဉ် မရှိ”ဟု ဟောတော်မူရာ
ရောက်သည့်အတွက် ထို သုတ်နှင့်ဆန့်ကျင်သည်၊ ဋီကာ၌လာသော အာဒိနာဖြင့် အာဒိ၏အရ

ပဋိက္ခိပတိ၊ ဣမိနာ ဥပါယေန-ဤ ကပ်၍သိကြောင်းနည်းဖြင့်၊ သဗ္ဗဝါရေသု-
တိ၌၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ကား၊ နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာနတောတိ-အစရှိသော၊
အာဟဋသုတ္တံ-ဆောင်အပ်သောသုတ်ကို၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်-ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို၊ သန္ဓာယ
ဘာသိတံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အသာဓကံ-သာဓကမမြောက်၊
[အမတနိဗ္ဗာန်အတွက် သာဓကမမြောက်၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။

အမတာရမ္မဏကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၃-နိရူပံသာရမ္မဏန္တိကထာ အပွင့်

၅၅၂-၅၅၃။ ဣဒါနိ ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ရူပံ
သာရမ္မဏန္တိကထာ၌၊ ရူပံ-ရုပ်သည်၊ သပ္ပစ္စာယေဋ္ဌေန-ကံ စသော အကြောင်းနှင့်
တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ သာရမ္မဏံ နာမ- သာရမ္မဏ
မည်သည်၊ ဝါ-အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သည် မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အည-
အခြားသောတရားကို၊ အာရမ္မဏံ-အာရုံကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဣတိ-သို့၊
အာရမ္မဏပစ္စယဝသေန-အာရမ္မဏပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်၊ (သာရမ္မဏံ နာမ-
မည်သည်၊) န (ဟောတိ)-မဖြစ်၊ ပန-ထိုသို့ မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဥတ္တရပထကာနံ
လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ-အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ အဝိသေ
သေန-အထူးမမ သာမညအားဖြင့်၊ [ပစ္စယဌ အာရမ္မဏ၊ အာရမ္မဏပစ္စယ
အာရမ္မဏ ဟု အထူးမမ သာမညအားဖြင့်၊] ရူပံ-ရုပ်သည်၊ သာရမ္မဏံ-
အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်၏၊ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ၊) တေ သန္ဓာယ
အာရမ္မဏတ္ထဿ- အာရမ္မဏသဒ္ဓါ၏ အနက်၏၊ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ-ခွဲခြားဝေဖန်

“အနာသဝ္ဓူ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ (နိဗ္ဗာန်)ကို ဒေသေဿာမိ” စသောသုတ်ကို အနုဋီကာ၌
ထုတ်ပြသေး၏၊ ထိုသုတ်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောက်သောကြောင့် ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

၁။ အာရမ္မဏတ္ထဿ။ ။ အာရမ္မဏ သဒ္ဓါ၏အနက်သည် ပစ္စယဌ (အကြောင်းဟူသော
အနက်) ဩလုပ္ပဌ (ထောက်ရာ မှီရာ ဟူသော အနက်) အားဖြင့် ၂-မျိုးရှိ၏၊ ရုပ်၏
အာရမ္မဏနှင့် တကွဖြစ်ခြင်းဟူရာ၌ ကံ စသော ပစ္စယရှိခြင်းကို ရည်ရွယ်လျှင် မှန်၏၊ အာရုံ
ဟူသော ဩလုပ္ပဌကို ရည်ရွယ်လျှင် မှား၏၊ ပရဝါဒီသည် ၂-ဘက်လုံးကို မကြည့်ပဲ
တစ်ဘက်ကိုသာ ကြည့်လေသည်။

အနုဋီကာ။ ။ တတ္ထပစ္စယာယတ္ထဝုတ္တိကာ (အကြောင်းနှင့် စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏
အဖြစ်သည်) ပစ္စယဌော၊ ဒက္ခာ ရုဇ္ဈအာဒိဝိယဒုဗ္ဗလဿ (တောင်ဝှေး ကြိုးတန်း အစရှိသော
အရာဝတ္ထုသည်၊ အားမရှိသူ၏ ထောက်ရာ မှီရာ ဖြစ်သကဲ့သို့) စိတ္တစေတသိကာနံ
အာလမ္ဘိတဗ္ဗတာယ (အာရုံပြုထိုက်သည် အဖြစ်ဖြင့်) ဥပ္ပတ္တန္တနဌော ဩလုပ္ပဌော။

အပ်သော အထူးကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ဧတ္ထ-ဤ ရူပံသာရမ္မဏန္တိ ကထာ၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ ပါဠိ အနုသာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ န ဝတ္ထဗုဒ္ဓိပဉ္စေ-အစရှိသော ပြဿနာ၌၊ (န ဝတ္ထဗ္ဗံ ရူပံ သာရမ္မဏံ ဟူသော ပြဿနာ၌)၊ ဩလုပ္ပာရမဏံ-ထောက်အပ်မှီအပ်သော အာရုံကို၊ (အာရမ္မဏ ပစ္စည်းဖြစ်သော အာရုံကို)၊ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ၊ ဒုတိယပဉ္စေပိ-ဒုတိယ ပြဿနာ၌လည်း၊ (နန ရူပံ သပ္ပစ္စယံ ဟူသော ဒုတိယ ပြဿနာ၌လည်း)၊ တဿေဝ-ထို သကဝါဒီ၏ပင် ဝန်ခံခြင်းတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သပ္ပစ္စယဋ္ဌေနေဝ-ကံ စသော အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်ပင်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဒုတိယ ပြဿနာ၌၊ သာရမ္မဏတာ-သာရမ္မဏ၏ အဖြစ်သည်၊ သိဒ္ဓါ-ပြီးစီး၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ အပွင့်

၅၅၄-၅၅၆။ ဣဒါနိ အနုသယာ အနာရမ္မဏာတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ-ထို အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ၌၊ အန္တကာနဉ္စေဝ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ဧကစ္စာနံ-ကုန်သော၊ ဥတ္တရာပထကာနံ စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ-အကြင်ပရဝါဒီတို့၏၊ အနုသယာ နာမ-အနုသယ တို့မည်သည်၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ-စိတ်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော၊ အဟေတုကာ-ဟိတ် မရှိကုန်သော၊ အဗျာကတာ-အဗျာကတ တရားတို့တည်း၊ စ-ဆက်၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ အနာရမ္မဏာ-အာရုံမရှိကုန်၊ ဣတိ (လဒ္ဓိ၊ ဟောတိ)၊ တေ သန္ဓာယ အနုသယာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ အထ-ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုပရဝါဒီကို၊ အနာရမ္မဏေန နာမ-အနာရမ္မဏတရားမည်သည်၊ ဧဝံ ဝိဓေန-ဤသို့ ရုပ်၊နိဗ္ဗာန် ဟူသောသဘောရှိသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ စောဒေတု-ငှါ၊ ရူပန္တိအာဒိ(သကဝါဒိ) အာဟ၊ ကာမရာဂေါတိအာဒိ-အစရှိသော ပြဿနာကို၊ ကာမရာဂါနု သယတော-ကာမရာဂါနု သယမှ၊ အနညတ္တာ-တစ်မျိုးတစ်ခြား မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒဿိတံ-ပြီ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓော အနာရမ္မဏောတိပဉ္စေ-အစရှိသောပြဿနာ၌၊ စိတ္တသမ္ပယုတ္တသင်္ခါရက္ခန္ဓံ-စိတ်နှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို၊ သန္ဓာယ (ပရဝါဒိ) ပဋိက္ခိပတိ၊ အနုသယံ-အနုသယသည်လည်းကောင်း၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ-ဇီဝိတိန္ဒြိယသည်

လည်းကောင်း၊ ကာယ ကမ္မာဒိရူပဉ္စ-ကာယကံ အစရှိသော ရုပ်သည်လည်း ကောင်း၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ-သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏၊ တံ-ထို သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို၊ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ၊ ရှေးနိဿယ၌ “သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာနံ” ၏ နောက်ဝယ် “တံ”သဒ္ဒါမပါ၊ ထို့ကြောင့် တစ်ဝါကျတည်း အနက်ပေးလေသည်၊ ကုမိနာဝ ဥပါယေန- ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ သဗ္ဗဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗော။

ပန-ကား၊ သနုသယောတိပဉ္စေ-သာနုသယောဟူသော ပြဿနာ၌၊ (ပုထုဇ္ဇနော ကုသလာဗျာကတေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ သာနုသယောတိ ဝတ္တဗောတိ ဟူသောပြဿနာ၌) အပ္ပဟိနာနုသယတ္တာ-မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသော အနုသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-မဂ်ဖြင့် အနုသယကို မပယ်ရသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာနုသယတာ-အနုသရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ (သကဝါဒိနာ) အနုညာတာ-ခွင့်ပြုအပ်ပြီ၊ အနုသယာနံ-တို့၏၊ ပဝတ္တိသမ္ဘာ ဝါ-ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န (အနုညာတာ)-ခွင့်ပြုအပ်သည်မဟုတ်၊ [ကုသိုလ်ဗျာကတဖြစ်ချိန် အနုသယလည်း ဥပါဒိဋ္ဌိဘင် ဖြစ်နေသောကြောင့် ခွင့်ပြုအပ်သည်မဟုတ်] ဟိ-မှန်၊ ယော-အကြင် အနုသယကို၊ အပ္ပဟိနော-မပယ်အပ်သေး၊ သော-ထို အနုသယသည်၊ န အတိတော- ဖြစ်ပြီလည်းမဟုတ်၊ န အနာဂတော-ဖြစ်လတ္တံ့လည်းမဟုတ်၊ န ပစ္စုပ္ပန္နော စ-ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ်၊ ပန-အနွယ်ကား၊ မဂ္ဂဝဇ္ဇကီလေသာ-မဂ်ဖြင့်သတ်ထိုက်သော ကီလေသာ ဖြစ်သော၊ ဧသ(ဧသော)-ဤ အနုသယကို၊ အပ္ပဟိနတ္တာ-မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တိတိ-ရှိ၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ စ-ဆက်၊ ဧဝရူပဿ-ဤသိုသဘောရှိသော အနုသယကို၊ ဣဒံ နာမ အာရမ္မဏံ-ဤ မည်သော အာရုံသည်၊ (ဟောတိ-ရှိ၏) ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တသ္မာ၊ တံ-ထိုအနုသယတို့၏ အာရုံကို၊ (သကဝါဒိနာ) ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ ကေဝလံ-ရာဂစသည် မဖတ် သက်သက်၊ အနုသယဿ(ဧဝ)-အနုသယ၏သာ၊ တံ ဧတံ-ထိုအနုသယ၏ အာရုံကို၊ န (ပဋိက္ခိတ္တံ)-ပယ်အပ်သည်မဟုတ်၊ ရာဂါဒိနမ္ပိ-ကုသိုလ် အဗျာကတ ဖြစ်ခိုက်ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သော ရာဂ အစရှိသည်တို့၏လည်း၊ (တံ ဧတံ အာရမ္မဏံ-ထိုကဲ့သို့သော ဤအာရုံသည်၊) တာဒိသမေဝ-ထို အနုသယ၏အာရုံကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထို ကုသိုလ် အဗျာကတဖြစ်ခိုက် မပယ်အပ်သေးသော ရာဂ အစရှိသည်တို့၏လည်း အနာရမ္မဏ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (ဧတံ-ဤ အတ္တိ တဿ ရာဂဿ အာရမ္မဏန္တိ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ဟူသော စကားသည်၊) အနုသယာနံ-တို့၏၊ အနာရမ္မဏတာသာမကံ-အနာရမ္မဏ၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော စကားသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အနုသယာအနာရမ္မဏာတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxxxx

၅-ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာ အပွင့်

၅၅၇-၅၅၈။ ဣဒါနိ ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ-ထို ဉာဏ်အနာရမ္မဏန္တိကထာ၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ စက္ခုဝိညာဏသမဂ္ဂီ-စက္ခု ဝိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသော၊ အရဟတ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဉာဏီတိ-ဉာဏ်ရှိ၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တဿဉာဏဿ^၁-ထို အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏၊ တသ္မိခဏေ-ထို စက္ခု ဝိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံဆဲခဏ၌၊ အာရမ္မဏ-အာရုံသည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိ-ဟူ၍၊ အန္တကာနံ-တို့၏၊ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)၊ သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)၊ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ ဧတ္ထ- ဤ ဉာဏ်အနာရမ္မဏန္တိကထာ၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို၊ အနုသယကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ- အပြီးတည်း။

ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာဝဏ္ဏနာ- သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

xxxxx

၆-အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ အပွင့်

၅၅၉-၅၆၀။ ဣဒါနိ အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ- ထို အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အတိတာ နာဂတာရမ္မဏ နာမ-အတိတ် အနာဂတ် အာရုံရှိသော တရားမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဒါရမ္မဏေန-ထို အတိတ် အနာဂတ် အာရုံရှိသော၊ စိတ္တေန-စိတ်သည်၊ အာရမ္မဏဿ-အာရုံ၏၊ နတ္ထိတာယ-မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာရမ္မဏေန- အနာရမ္မဏသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ထိုက်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အတိတ်- အတိတ်တရားသည်၊ အနာရမ္မဏ-အနာရမ္မဏတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတ္တရာ ပထကာနံ-တို့၏၊ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ)

၁။ တဿ ဉာဏဿ။ ။ယဿ အဓိဂတတ္တာ (အကြင်ဉာဏ်ကို ရအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အရဟတော ပရိညေယျာဒိသု (အာဒိဖြင့် ပဟာတဗ္ဗ၊ ဘာဝေတဗ္ဗ၊ သစ္စိကာတဗ္ဗ ဟူသော ကိစ္စတို့ကိုလျှင်) အနဝသေသတော သမ္မောဟော (ပြင်းစွာတွေဝေ ကြောင်း မောဟသည်။) ဝိဂတော-တံ အဂ္ဂမဂ္ဂဉာဏ် (ထိုအရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို)၊ သန္ဓာယ မဂ္ဂဉာဏဿာတိ ဝဒန္တိ၊ ယသ္မာ တဿ (ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကာရိတာဝယ် တာ ပစ္စည်း-၌ စပ်)၊ သဗ္ဗတ္ထ (အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့၌ ကာ-ရိ၌စပ်)၊ (စာအုပ်တို့၌ “သဗ္ဗဿ”ဟု ပါ၌ပျက်၏) သတောကာရိတာဝိယ၊ (သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့) သမ္မဇာနကာရိတာ- (ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍ ပြုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ။) တသ္မာ တေနဉာဏေန သော-(ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဉာဏီ-(ဉာဏ်ရှိသူဖြစ်၏။) သတိပညာ ဝေပုလ္လပုတ္တော ဟိ သော ဥတ္တမပုရိသော။ -အနုဋီကာ။

သေယျထာပိ။ (ဧဝံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ အတိတာရမ္မဏန္တိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာဏုတရဿ။ ဧတ္ထ-ဤ အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ ယထာပါဠိမေဝ-ပါဠိတော်အတိုင်း ပင်၊ နိယျာတိ-အနက်ကို ထုတ်ဆောင်နိုင်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာဝဏ္ဏနာ-သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)

xxxx

၇-ဝိတက္ကနုပတိတကထာ အပွင့်

၅၆၂။ ဣဒါနိ ဝိတက္ကနုပတိတကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ-ထို ဝိတက္ကနုပတိတကထာ၌။ ဝိတက္ကနုပတိတတာ နာမံ၊ ဝိတက္ကနုပတိတတာ မည်သည်။ အာရမ္မဏတော စ-အာရုံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမ္ပယောဂတောစ-သမ္ပယုတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒုဝိဓာ-နှစ်ပါး အပြားရှိ၏၊ တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ အသုကစိတ္တနာမ-ထို မည်သောစိတ်မည်သည်၊ ဝိတက္ကဿ-ဝိတက်၏၊ အာရမ္မဏံ-အာရုံသည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ နိယမာဘာဝတော-အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ သိယာ-ရံခါ၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ဝိတက္ကနုပတိတံ-ဝိတက်သည် ကျရောက်အပ်၏၊ ပန-ကား၊ ဝိတက္ကဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တသမ္ဘာဝတော-ဝိတက်နှင့်မယှဉ်သောစိတ်၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗ-သော၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဝိတက္ကနုပတိတံ-သည်၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမံဝိဘာဂံ-ဤဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ အဝိသေသေနေဝ- အာရမ္မဏသမ္ပယောဂဟု အထူး မမ၊ သာမညအားဖြင့်သာလျှင်၊ သဗ္ဗ-သော၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဝိတက္ကနုပတိတံ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတ္တရပထကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဧဝံ) ယေသံ-အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ ဧတ္ထ-ဤ ဝိတက္ကနုပတိတကထာ၌၊ သေသံ-ကို၊ ပါဠိဝေသေနေဝ-ပါဠိတော်၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ နိယျာတိ-၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဝိတက္ကနုပတိတကထာဝဏ္ဏနာ-သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁။ ဝိတက္ကနုပတိတတာ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ဝိတက္ကနုပတိတာ”ဟု ရှိ၏။ ဝိတက္ကနုပတိတ သည် စိတ်တည်း။ အာရမ္မဏတော သမ္ပယောဂတော ဟူသော ဝိသေသနတို့သည် ဝိတက္ကနုပတိတစိတ်၏ ဝိသေသနမဟုတ်။ ဝိတက္ကနုပတိတစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစဉ်လိုက်ခြင်း အစဉ်ကျရောက်ခြင်း၏ ဝိသေသနတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝိတက္ကနုပတိတတာ နာမံ”ဟု တာပစ္စယန္တဖြင့်ပါဌ်ရှိသင့်သည်။ အကယ်၍ စိတ်ကို အရကောက်စေလိုလျှင် “ဝိတက္ကနုပတိတံ နာမဒုင်္ဂမံ”ဟု ပါဌ်ရှိရလိမ့်မည်။

၈-ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဒကထာ အပွင့်

၅၆၃။ ကုဒါနိ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဒကထာ နာမ ဟောတိ။ တက္က-ထို ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဒကထာ၌၊ ယသ္မာ၊ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ပုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [ဝိတက္ကဝိစာရာ-ဝိတက်ဝိစာတို့သည်၊ ဝစီသင်္ခါရာ-ဝစီသင်္ခါရတို့တည်း၊ (စကားကို ပြုစီမံတတ်သော တရားတို့တည်း)] တသ္မာ၊ သဗ္ဗသော-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ-အလုံးစုံသောဌာန ကာလတို့၌၊ ဝိတက္ကယတော-ကြံစည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဝိစာရယတော-ဝိစာရဖြင့် အဖန်ဖန် ပွတ်တိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ အန္တမသော-အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်၊ မနောဓာတု ပဝတ္တိကာလေဝိ-မနောဓာတ်၏ဖြစ်ရာ အခါ၌သော်လည်း၊ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော-ဝိတက်၏ပျံ့နှံ့ခြင်းသည်၊ သဒ္ဓေါ ယေဝ-အသံပင်တည်း၊ က္ကတိ-သို့၊ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ-တို့၏၊ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ(ဧဝံ) ယေသံ (လဒ္ဓိဟောတိ) တေ သန္ဓာယ သဗ္ဗသောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ကုတရဿ။

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ နံ-ထိုပရဝါဒီကို၊ (သကဝါဒီ-သည်) ဝိတက္ကဝိပ္ပါရမတ္တ-ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းများသည်၊ သဒ္ဓေါ-အသံသည်၊ ယဒိ (ဟောတိ)-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဖဿာဒိ ဝိပ္ပါရောပိ- ဖဿ အစရှိသည်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းသည်လည်း၊ သဒ္ဓေါ-အသံသည်၊ ဘဝယျ-ဖြစ်ရာသလော၊ က္ကတိ-သို့၊ စောဒေတုံ-ငှါ၊ သဗ္ဗသော ဖုဿယတောတိ အာဒိ အာဟ၊ က္ကတရော-သကဝါဒီမှတစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ သုတ္တလေသံ-အနည်းငယ်သော ပါဠိတော်ကို၊ အပဿန္တော-မမြင်သည်၊ (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ၊ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော သဒ္ဓေါ သောတဝိညေယျောတိ-ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်) ဝိတက္ကဿ-ဝိတက်၏၊ ဝိပ္ပါရမတ္တမေဝ-ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှသည်သာ၊ သဒ္ဓေါ-အသံလော၊

က္ကတိတက္ခာ၊ ဤသို့ပြု၍၊ ပုစ္ဆတိ။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရ သမုဋ္ဌိတံ၊ ဝိတက်၏ပျံ့နှံ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော၊ သုတ္တ ပမတ္တာနံ၊ အိပ်ပျော်နေသူ၊ အမှတ်တမဲ့နေသူတို့၏။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ န (ပုစ္ဆတိ)၊ မေးသည်မဟုတ်။ က္ကတရော၊ သည်။ ပဋိက္ခိပတိ။ နနု။ ပေ၊ သောတဝိညေယျာ-တိက္ကဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို၊ တဿေဝ၊ ထို ပရဝါဒီ၏ပင်၊ လဒ္ဓိယာ၊ အယူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒသေတိ။ ဟိ၊ မှန်သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ဝိတက္က-ဝိပ္ပါရ မတ္တမေဝ၊ ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှကိုသာ။ သဒ္ဓံ၊ အသံဟူ၍၊ ဝဒေတိ။ [ဝိတက္က ဝိပ္ပါရမတ္တ မေဝ၌ ဧဝံဖြင့် တကယ်ဖြစ်ပေါ်လာသော သဒ္ဓရုပ်ကိုကန့်သည်။] သော၊ ထိုဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှဖြစ်သော အသံသည်။ သောတ-ဝိညေယျော၊ သောဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သောအသံသည်။ န၊ မဟုတ်။ (သဒ္ဓ-ဟု ဆိုသော်လည်း အပြင်ထွက်သောအသံမဟုတ်။) က္ကတိ၊ ကြောင့်။

(တဿေဝ လဒ္ဓိယာ ဟောတိ) ဣတရောပန၊ ပရဝါဒီမူ တပါးသော သကဝါဒီသည်ကား။ ဝိတက္ကဝိပ္ပာရသဒ္ဓံ၊ ဝိတက်၏ ယုံ့နံ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောအသံကို။ သုတွာ၊ ကြားရ၍၊ အာဒိသဟံ၊ ညွှန်ပြနိုင်၏။ (မည်သည့်အကြံကို ကြံနေသည်ဟု ညွှန်ပြနိုင်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (သော၊ ထိုဝိတက္က ဝိပ္ပာရ သဒ္ဓကို။) သောတဝိညေယျောဝါတို့၊ သောတဝိညာဉ်သည် သိထိုက်၏ဟူ၍။ ဝဒတိ။

ဝိတက္ကဝိပ္ပာရ သဒ္ဓကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဉ-နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ အဖွင့်

၅၆၄။ ဣဒါနိ နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တက္ကထိုနယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကောစိ၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညံ၊ တပါးသောစကားကို။ ဘဏိဿာမိ၊ ပြောဆိုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အညံ၊ တပါးသောစကားကို။ ဘဏတိ၊ ပြောဆို၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ယထာစိတ္တဿ၊ အကြင်အကြင် ရည်မှန်းတိုင်းသောစိတ်ရှိသူ မဟုတ်သူ၏။ ဝါစာ၊ သည်။ စိတ္တာနုရူပါ၊ စိတ်အားလျော်သည်။ စိတ္တာနုဂတိကာ၊ စိတ်သို့ စိတ္တာနုဂတိကာ၊ စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ စိတ္တေန၊ မူလရည်မှန်းတက်သောစိတ်နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေသေလိယာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဧဝံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေသန္ဓာယ ပုစာ သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို၊ တံ သမုဋ္ဌာပကံ၊ ထိုစကားကိုဖြစ်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ယဒိန သိယာ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ။) ဖဿာဒယောပိ၊ ဖဿ အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ တသ္မိ-ခဏော၊ ထိုခဏ၌။ (တံသမုဋ္ဌာပကာ၊ ထို စကားကို ဖြစ်စေတတ်သော တရားတို့သည်။) နသိယံ၊ မဖြစ်ကုန်ရာ၊ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ အဖဿက-ဿာတိ အာဒိ အာဟ။ န ဘဏိတုကာမောတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော စကားရပ်တို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညံ၊ တပါးသောအကြောင်းအရာကို၊ ဘဏိ-ဿာမိ၊ ပြောဆိုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ အညံ၊ မူလရည်မှန်းအပ်သော အကြောင်းအရာမှ တပါးသော အကြောင်းအရာကို။ ဘဏန္တောပိ၊ ပြောဆိုအပ်သော်လည်း။ ဘဏိတုကာမောယေဝနာမ၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသူမည်သည်သာ။ ဟောတိ။ [ရည်ရွယ်ရင်းအတိုင်း မဟုတ်သော်လည်းပြောဆဲခဏ၌မူ ပြောချင်သောစိတ်ကြောင့်ပင် ပြောသည် ဟူလို] တသ္မာ၊

ကြောင့်။ နဟေဝါတိ ပဋိက္ခိပတိ။ [မပြောလိုပဲ ပြောရသလား-စသည်ဖြင့် မေးသောအခါ ဓန ဟေဝံ ဟု ပရဝါဒီပယ်သည်။]

၅၆၄။ နနု ။ ပေ။ ဘဏိဿာမိတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) စိဝရန္တိ၊ စိဝရံဟူ၍။ ဘဏိတုကာ-မော၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ (သမာနေ၊ ဖြစ်ပါလျက်။) စိရန္တိ၊ စိရံဟူ၍။ ဘဏောယု၊ ပြောဆိုအံ့၊ တတ္ထ၊ ထိုသို့ပြောဆိုရာ၌။ ဘဏိတုကာ-မတာစိတ္တံ၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ စိတ်သည်။ အညံ၊ ပြောဆိုကြောင်းစိတ်မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ဘဏနစိတ္တံ၊ ပြောဆိုကြောင်းစိတ်သည်။ အညံ၊ ပြောဆိုလိုသောစိတ်မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗဘာဂေန၊ မပြောဆိုမီ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ ပြောဆိုလိုသောစိတ်နှင့်။ အသဒိသတ္တာ၊ မတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယထာ-စိတ္တော နာမ၊ မူလစိတ်အားလျော်သော စိတ်မရှိသူမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပြောလိုသောစိတ်မှ တပါးသောစိတ်ဖြင့် ပြောသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကေဝလံ၊ အာပတ်နှင့်မဖက် သက်သက်။ အနာ-ပတ္တိ နာမ၊ ချွတ်ယွင်းစေလိုသော စိတ်မရှိသည့်အတွက် အနာပတ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ အနာပတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ စိရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနသမုဋ္ဌာပကစိတ္တံ၊ စကားကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (အတ္ထိ ဧဝံ၊ ရှိသည်သာ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ-ဝါစာ၊ ထို စိရံဟူသောစကားသည်။ အစိတ္တကာ၊ ဆိုလိုရင်းမရှိသည်။ (ဟော-တိ။) ဣတိ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဣမိနာ ဥဒါဟရဏေန၊ ဤ နနုအတ္ထိ ကောစိ အစရှိသော ဥဒါဟရဏ်ဖြင့်။ နယထာစိတ္တဿ၊ မူလစိတ်အားလျော်သော စိတ်မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါစာ၊ စကားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပတိဋ္ဌာပိတာ၊ မိမိအယူကို တည်စေအပ်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အပ္ပတိဋ္ဌာပိတာဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည့်သည်သာ။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၅၆၆-၅၆၇။ ဣဒါနိ နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ နာမဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကောစိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညတြ၊ သွားအပ်သောအရပ်မှ တပါးသောအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆိဿာမိ၊ သွားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အညတြ၊ ကြံအပ်သော အရပ်မှ

တပါးသောအရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားမိ၏။ တသွာ။ နယထာစိတ္တဿ၊ မူလစိတ်အားလျော်သော စိတ်ရှိသူ မဟုတ်သူ၏။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။ စိတ္တာနုရူပံ၊ စိတ်အားလျော်သည်။ စိတ္တာနုဂတိကံ၊ စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စိတ္တေန၊ စိတ်နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ပဝတ္တိတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ ယေဝ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ (ဧဝံ) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာသကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ ဤ နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ၌။ သေယံ ဟောဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နထထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ အဖွင့်

၅၆၈-၅၇၀။ ဣဒါနိ အတိတာနာဂတေဟိ သမန္နာဂတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ၌။ သမန္နာဂတ-ပညတ္တိ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို ပညတ်ခြင်း။ ပဋိလာဘပညတ္တိ၊ ရခြင်းကို ပညတ်ခြင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ပညတ္တိယော၊ ပညတ်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တာသု၊ ထို ၂-ပါးကုန်သော ပညတ်တို့တွင်။ ပစ္စုပ္ပန္န-ဓမ္မသမ္ပာ၊ ပစ္စုပ္ပန်တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသူကို။ သမန္နာဂတောတိ၊ သမန္နာ-ဂတ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ပန၊ ကား။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ ၈-ပါးသောသမာပတ်တို့ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမာပတ္တိယော၊ သမာပတ်တို့သည်။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောဧကန္တံ။ ကိဉ္ဇာပိ န ပဝတ္တန္တိ၊ အကယ်၍ ကား မဖြစ်ပါပေကုန်။ အတိတာ၊ အတိတ်သမာပတ်တို့သည်။ အညာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အနာဂတ် သမာပတ်တို့မှ တစ်မျိုးတခြားတို့သည်။ ဟောန္တိ။ အနာဂတာ၊ အနာဂတ်သမာပတ်တို့သည်။ အညာ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ် သမာပတ်တို့မှ တစ်မျိုးတခြားတို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ပစ္စုပ္ပန်သမာပတ်တို့သည်။ အညာ၊ အတိတ်အနာဂတ် သမာပတ်မှ တစ်မျိုးတခြားတို့သည်။ [ဧကက္ခဏေ ကိဉ္ဇာပိ န ပဝတ္တန္တိကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ပဋိ ဝိဇ္ဇိတွာ၊ ထိုးထွင်းကာ သိပြီး၍။ အပရိဟိနတာယ၊ မယုတ်လျော့ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (၎န်မလျော့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) လာဘီတိ၊ လာဘီ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ၊ ထို ၂-မျိုးသော သမန္နာဂတပုဂ္ဂိုလ် လာဘီပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ အန္ဓ-ကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဧဝံ) ယေသံ၊ တို့၏။ ဣမံ-ဝိဘာဝံ၊ ဤ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ၁၃နလာဘိနံ၊ ၁၃နကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏

သန္တာန်၌။ အတိတာနာဂတာနိ၊ အတိတ် အနာဂတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဘပနာ-နိပိ၊
 ဘန်တို့သည်လည်း။ (ပိဖြင့် ပွဲပွန်ဘန်ကို ပေါင်း။) အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 တေ၊ ထိုဘန်လာဘီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အတိတေနပိ၊ အတိတ်ဖြစ်သော ဘန်နှင့်။
 အနာဂတေနပိ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော ဘန်နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ
 (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ [ဤ၌ မပြီးသေးသောကြောင့်
 ဣတိ မလို။ ရှေးစာအုပ်တို့၌လည်း မပါ။] ပန၊ ဆက်။ အဋ္ဌဝိမောက္ခ၊ ဘယ်တိ
 အာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ လာဘီဘာဝဿ၊ ဘန်ကိုရခြင်းရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို။ သာဓကံ၊ ပြီးစေကြောင်းစကားတည်း။ သမန္နာဂတဘာဝဿ၊
 ဘန်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို။ န(သာဓကံ)၊ ပြီးစေကြောင်းစကားမဟုတ်။
 ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ပတိဋ္ဌာပိတာပိ အပ္ပတိဋ္ဌာပိတာဝ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။
)

အတိကာနဂတသမန္နာဂတကထာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

နဝမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

နဝမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁-နိရောဓကထာ အဖွင့်

၅၇၁-၅၇၂။ ဣဒါနိ နိရောဓကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုနိရောဓကထာ၌။
 [ယေသံ-ကို နောက်မှပေးမည်။] ဥပပတ္တေသိယန္တိ၊ ဥပပတ္တိဘဝအဖြစ်ဖြင့်
 အလိုရှိထိုက်သောစိတ် ဟူ၍။ သဒ္ဓိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။
 ဂတဿ၊ရောက်သော။ ဘဝင်္ဂစိတ္တဿ၊ ဘဝင်္ဂစိတ်၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေန၊ ဘင်္ဂဇာနွှဲ။
 ဘဟေဝ၊ တပြိုင်နက်သာလျှင်။ ကိရိယာတိ၊ ကိရိယာ ဟူ၍။ (ကာယပယော
 ဝစီပယောဂ အမူအရာတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်ကိရိယာ ဟူ၍။) သဒ္ဓိ၊
 သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်သော။ ကုသလာ ဝါ၊ ကုသိုလ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။
 အကုသလာ ဝါ၊ အကုသိုလ်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊
 လေးပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပဉ္စ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်။ ဣတိ၊
 သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟိ၊မှန်။ တေသု၊ ထို
 ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်။ အနုပုဇ္ဈသု၊ မဖြစ်ကုန်လသော်။ (မဖြစ်ကြလျှင်။) ဘဝင်္ဂ၊
 ဘဝင်သည်။ နိရုဒ္ဓေါ၊ ချုပ်ပြီးသော်။ သန္တတိဝိစ္ဆေဒေါ၊ အစဉ်၏ပြတ်ခြင်းသည်။
 ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ)

၁။ ဥပပတ္တေသိယံ။ ။ဥပပတ္တိ+ဧသိယေ ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဥပပတ္တိဘဝဘာဝေန၊
 ဥပပတ္တိဘဝ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဧသိယံ၊ အလိုရှိထိုက်၏။ ဣတိ ဥပပတ္တေသိယံ၊
 ဤဝိဂြိုဟ်အရ ဥပပတ္တိဘဝ အမည်ရှိသော ဝိပါကိခန္ဓာတို့ကို ယူထိုက်၏။
 သို့သော်ဤနိရောဓကထာ၌ စိတ်ချင်း အဆက်မပြတ်အောင် ပြနေရာ
 ဖြစ်သောကြောင့်နာမ်ဝိပါကိတို့ကိုသာ ယူရသည်။ ထို နာမ်ဝိပါကိတွင်လည်း
 ဘဝင်သည် အဖြစ်များ၏။ ထို့ကြောင့် ဥပပတ္တေသိယန္တိ သဒ္ဓိဂတဿ
 ဘဝင်္ဂစိတ္တဿေ ဟု ဆိုသည်။

အနုဋီကာ။ ။တတ္ထ ဥပပတ္တိဘဝဘာဝေန ဧသိယာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာတိ ဥပပတ္တေ-သိယာ၊
 (ဝိပါကက္ခန္ဓာ) [ဤအဖွင့်ကြည့်၍ ဓဇေယဓဉ္စ ဧကဓာတ် မဟုတ်။ ဣသုဓာတ်ဟု
 သိပါ။ ဣပစ္စည်း ဣအာရုံ တေ စယေဘုယျေန ဘဝင်္ဂပရိယာယကာ (ဘဝင်သာ
 အလှည့် အကြိမ်များကုန်၏။) ဣတိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ
 ဥပပတ္တေသိယန္တိသဒ္ဓိဂတဿ ဘဝင်္ဂစိတ္တဿာတိ။ အာဒိ ပရိယောသာနမတ္တံ တိ
 တဿ (ထိုဘဝင်၏)ပဋိသန္တိ စုတိစိတ္တံ၊ တဒါရမ္မဏံ (တဒါရုံကို) ဘဝင်္ဂိတွေဝ
 ဝုစ္စတိတိ။

၂။ ကိရိယာတိ သဒ္ဓိဂတာ။ ။ က ဝ ယ ခ အ မ ၊ အ ရ ဝ
 နှုတ်အမူအရာကိုဖြစ်တတ်သောကြောင့်ကုသိုလ် အကုသိုလ် နာမ်ခန္ဓာ၄-ပါးကို
 ဓကိရိယာမ ဟုခေါ်၏။ ထိုနာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကြောင့် ဖြစ်သော
 စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်ကိုလည်း ဓကိရိယာမ ဟုခေါ်၏။ထို့ကြောင့် ဓကိရိယန္တိ
 သဒ္ဓိဂတာ။ပေ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိမ ဟု ဆိုသည်။

သေယျထာပိ။ (ဧဝံ) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိဟောတိ။) တေ သန္တာယ ဥပပတ္တေသိယေတိ၊ အစရှိသော ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာဏုတရဿ။ တတ္ထ၊ ထို ဥပပတ္တေသိယေ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ ဥပပတ္တေသိ-ယေတိ၊ အစရှိကုန်သော။ စတူသုပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒေသု၊ ပုဒ်တို့၌။ ဗဟုဝစနဘုမ္မတ္ထေ၊ ဗဟုဝဇ်သတ္တမီအနက်၌။ (သတ္တမီဗဟုဝဇ်အနက်၌။) ဧကဝစနဘုမ္မံ၊ ဧကဝဇ်သတ္တမီအနက်၌။ (သတ္တမီဗဟုဝဇ်အနက်၌။) ဧကဝစနဘုမ္မံ၊ ဧကဝဇ်သတ္တမီဝိဘတ်သည်။ (ဟောတိ။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥပပတ္တေသိယံ အစရှိသောပုဒ်တို့တွင်။ ဥပပတ္တေသိယေသု၊ ဥပပတ္တိဘဝအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိထိုက်ကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာတို့သည်။ အနိရုဒ္ဓေသု၊ မချုပ်ကုန်မီ။ (စတ္တာရော ခန္ဓာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-၌ စပ်။) ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဒသန္တန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥပပတ္တေသိယခန္ဓာနဉ္စ၊ ဥပပတ္တိဘဝအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိထိုက်သောခန္ဓာတို့၏။ ကိရိယာခန္ဓာနဉ္စ၊ ကိရိယခန္ဓာတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ ပဌမပပေ၊ ပဌမပြဿနာ၌။ ခန္ဓလက္ခဏဝသေန၊ ခန္ဓာတို့၏ ရူပန စသောလက္ခဏာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တေခန္ဓာ၊ ထို ၁၀-ပါးသောခန္ဓာတို့သည်။ ပဉ္စေ နာမ၊ ၅-ပါးသောခန္ဓာတို့သာမည်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဒုတိယပပေ၊ ဒုတိယပြဿနာ၌။ ပုရိမပစိမဝသေန၊ ရှေ့၌ ဖြစ်သောဥပပတ္တေသိယခန္ဓာ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ကိရိယခန္ဓာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။

၁။ ပဌမပပေ ခန္ဓလက္ခဏဝသေန။ ။ ဒသန္တံ ခန္ဓာနံ သမောဓာနံ ဟောတိ၊ ဒသခန္ဓာ သမ္ပုဒိဘာဝံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဤပြဿနာကို ပဌမပပေဟု ခေါ်၏။ ထိုပြဿနာ၌ ဥပပတ္တေသိယခန္ဓာ ၅-ပါး ကိရိယာခန္ဓာ ၅-ပါးအားဖြင့် ခန္ဓာ ဆယ်ပါး ပေါင်းမိသလောဟု မေး၏။ ထိုအခါ ရူပနစသော ခန္ဓာ၏ လက္ခဏာအားဖြင့် ငါးပါးသာရှိသောကြောင့် သဒန္တံ ခန္ဓာနံ စသော အမေးကို ပရဝါဒိက ဓန ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟု ပယ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ စာအုပ်တို့၌ ခေခန္ဓာလက္ခဏဝသေန ကိရိယဝေသေန စေ တွေ့ရသော်လည်း ကိရိယ၏အပြားအားဖြင့် ငါးပါးဖြစ်လျှင် ဥပပတ္တေသိယ၏ အပြားအားဖြင့် ငါးပါး ရှိရဦးမည် ဖြစ်သောကြောင့် ပေဉ္စေ နာမ တေ ခန္ဓာစ နှင့် မလျှော်ရကား ဓကိရိယဝေသေနကို ရှေးဦးကာနိဿယ မနှစ်သက်။ ပါဠိပိုဟုဆိုလိုသည်။

၂။ ဒုတိယပပေ၊ ပေ၊ ပဋိဇာနာတိ။ ။ ဒုတိယပြဿနာဟူသည် ပဌမပြဿနာ အတိုင်း ထပ်၍ မေးအပ်သော ပြဿနာတည်း။ ထိုပြဿနာ၌ကား ဥပပတ္တေသိယ ဘဝင်စိတ်မချုပ်ပဲ ကိရိယဟု ခေါ်အပ်သော ကုသိုလ်၊ သို့မဟုတ် အကုသိုလ်စိတ်တို့ ဖြစ်ရသောကြောင့် ဘင်ခဏ၌ ပေါင်းမိရကား ရှေ့ခန္ဓာ နောက်ခန္ဓာ (၁၀)ပါး တို့၏ သမောဓာနဖြစ်ပုံကို ဝန်ခံသည်။

(တနည်း) ပုရိမ ပစ္ဆိမသေန၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော၊ ကိရိယခန္ဓာ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဥပပတ္တေသိယခန္ဓာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဥပပတ္တေသိယ-ကိရိယဝသေန စ၊ ဥပပတ္တေသိယ၊ ကိရိယတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ နာနတ္ထံ၊ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဒွိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဖဿာနံ၊ ဖဿတို့၏။ စိတ္တာနဉ္စ၊ စိတ်တို့၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံးခြင်းကို။ ပုဋ္ဌော (သမာဓော)။ သုတ္တလေသာဘာဝေန၊ ပါဠိတော်သုတ် အမြွက်၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ကိရိယာ စတ္တာရောတိ။ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ရူပေန၊ စိတ္တဇရုပ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော်။ အကုသလာ ဝါ၊ အကုသိုလ်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရေ လေးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။ ကိရိယဉာဏန္တိ၊ ကား။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ စက္ခုဝိညာဏသမဂ္ဂိက္ခဏေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိရာဇာတိ။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော။ အနာရမ္မဏညာဏံ၊ အာရုံမရှိသော မဂ်ဉာဏ်သည်။ (ဥပုဇ္ဇတိ။) [စက္ခုဝိညာဉ်က ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ ဉာဏ်က ထိုရူပါရုံကို အာရုံမပြု။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌လည်း ထိုမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်နေသည်ဟု ပရဝါဒီယူ၏။ ထို့ကြောင့် ခေနာရမ္မဏညာဏံစ ဟု ဆိုသည်။] နိရုဒ္ဓေ မဂ္ဂေါ ဥပုဇ္ဇတီတိ ပုစ္ဆာ သက-ဝါဒိဿ။ အနိရုဒ္ဓေ၊ မချုပ်သေးသည်ရှိသော်။ အနုပုဇ္ဇနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ မတော မဂ္ဂံ ဘာဝေတီတိ၊ ဟူသော။ ဆလေန၊ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သဖြင့်။ ပုစ္ဆာ ကသဝါဒိဿ။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ ပဋိသန္ဓိတော၊ ပဋိသန္ဓေမှ။ ယာဝစုတိစိတ္တာ၊ စုတိစိတ်တိုင်။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ဇီဝတိယေဝ နာမ၊ အသက်ရှင်ဆဲသာ မည်၏။ တသ္မာ၊ သကဝါဒီ နဟေဝါတိ ပဋိက္ခိပတိ။

နိရောဓကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ အဖွင့်

၅၇၃-၅၇၄။ ဣဒါနိ ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ၌။ မဟိ သာသကသမ္ပတိယမဟာသံဃိကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ (ဧဝံ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ သမ္မာဝါစာ-တမ္မန္တာဇီဝါ၊ သမ္မာဝါစာ သမ္မကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝတို့သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ မဂ္ဂသမဂ္ဂိဿာတိ ပုစ္ဆာသကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို

ပရဝါဒီကို။ တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ သမ္မာဝါစာဒယော၊ သမ္မာဝါစာအစရှိသောတရားတို့သည်။ ရှုံ၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ့။ ဝိရတိယော၊ တို့သည်။ (ယဒိ) န (ဟောန္တိ)၊ ကုန်အံ့။ (ဧဝံသတိ) သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိမဂ္ဂေါ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသောမဂ်သည်။ သာရမ္ပဏာဒိသဘောဝေါ၊ သာရမ္ပဏအစရှိသော သဘောရှိသည်။ (ဟောတိ)ယထာ။ ဧဝံ၊ တမ္ပိ ရူပံ၊ ထို သမ္မာဝါစာအစရှိသော ရုပ်သည်လည်း။ (သာရမ္ပဏာဒိသဘာဝံ၊ သည်။) သိယာ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ကုတိ၊သို့။ စောဒေတုံ သာရမ္ပဏောတိအာဒိ အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို သာရမ္ပဏော အစရှိသောစကားရပ်၌။ ပဋိက္ခေပေါစ၊ ကို။ ပဋိညာ စ၊ ကို။ ပရဝါဒိနော၊ ၏ လဒ္ဓိအနုရူပေန၊ အယူအားလျော်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ကုတိ၊ အပြီးတည်း။

ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-ပဉ္စဝိညာဏသမဓီဿ မဂ္ဂကထာ အဖွင့်

၅၇၆။ ကုဒါနိ ပဉ္စဝိညာဏသမဓီဿ မဂ္ဂကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထထို ပဉ္စဝိညာဏသမဓီဿ မဂ္ဂကထာ၌။ မဟာသံဃိကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)သေယျထာပိ (ဧဝံ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ မြင်ရခြင်းကြောင့်။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ၊ နိမိတ်ကိုယူလေ့ရှိသည်။ နဟောတိ၊မဖြစ်။ ကုတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ နိသာယ မှီ၍၊ ပဉ္စဝိညာဏသမဓီဿ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကုတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ)၊ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ကုတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ တဿ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဏသမဓီပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ သစေ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ရှိအံ့။ (ဧဝံသတိ)၊ ပဉ္စဝိညာဏဂတိကေန၊ ပဉ္စဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ မဂ္ဂေန ဝါ၊ မဂ်သည်သော်။ မဂ္ဂဂတိကေဟိ၊ မဂ်၏ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ပဉ္စဝိညာဏေဟိ ဝါ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်သော်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ထိုက်ပါသော် ၁။ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိ။ စက္ခုဖြင့် နိမိတ္တကိုမယူစ ဟုဟောတော်မူသောကြောင့် အနိမိတ္တကို ယူရာရောက်၏။ အနိမိတ္တဟူသည်လည်း သုညတ၊ အပ္ပဏိဟိတတို့ကဲ့သို့နိဗ္ဗာန်၏အမည်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏ (ပဉ္စပညာဉ်အခိုက်၌) န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ မဟုတ်လျှင် အနိမိတ္တဂ္ဂါဟိနိဗ္ဗာန်ကို ယူရာရောက်သည်။ အနိမိတ္တဂ္ဂါဟိနိဗ္ဗာန်ကိုယူလျှင် မဂ္ဂဘာဝနာဖြစ်၏။ (ပဉ္စဝိညာဉ်ဖြစ်ခိုက်၌ မဂ်တရားဖြစ်နိုင်၏)-ပု ပရဝါဒီ ယူလေသည်။

လည်း။ တာနိ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ မဂ္ဂဂတိကာနိ၊ မဂ်၏ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ (ကသွာ၊ နည်း။ တေသံ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏။) အနိဗ္ဗာနာရမ္ပဏတ္တာ၊ နိဗ္ဗာနိဟူသော အာရုံမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အလောကုတ္တရတ္တာ စ၊ လောကုတ္တရာမဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တည်း။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဉ္စဝိညာဉ်ကတိကော၊ ပဉ္စဝိညာဉ်၏ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ (ကသွာ။) တေသံ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏။ လက္ခဏေန၊ လက္ခဏာဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ မသိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိစောဒေတုံ၊ ငှါ။ နနု ပဉ္စဝိညာဉ်ကော ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာတိအာဒိ အာဟ။ [ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ ဥပ္ပန္နာရမ္ပဏာ ပုရေဇာတဝတ္ထုကာစသော သဘောတို့သည် ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏ အသီးအခြားဖြစ်သော အမှတ်အသားတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၏အဖြစ် စသည်ကို လေက္ခဏာမ ဟု ခေါ်သည်။]

တတြ၊ ထို နနု ပဉ္စဝိညာဉ်ကော ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ သကာဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ပဉ္စဝိညာဉ်ကသမဂီဿ၊ ၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ (ဧဝံသတိ။) ယေန မနောဝိညာဉ်ကေန၊ အကြင် မနောဝိညာဉ်နှင့် မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သမ္ပယုတ္တော၊ အညီအမျှ ဧကုပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်ယှဉ်၏။ တမ္ပိ၊ ထို မနောဝိညာဉ်သည်လည်း။ ပဉ္စဝိညာဉ်ကသမဂီဿ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ သိယာ၊ ၏။ [မဂ်ကမနောဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် မဂ်ဖြစ်လျှင် မနောဝိညာဉ်လည်းဖြစ်ရကား ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခိုက် မနောဝိညာဉ်လည်း ဖြစ်စရာရှိသည်-ဟူလို။] ဧဝံ သန္တေသော်၊ ပဉ္စဝိညာဉ်ကော ဥပ္ပန္နဝတ္ထု ကာတိအာဒိ၊ အစရှိသော။ ယဒိဒံ (ယံ ဣဒံ) လက္ခဏံ၊ အကြင်လက္ခဏာကို။ (သကဝါဒီနာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ တံ၊ ထိုလက္ခဏာကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပဉ္စဝိညာဉ်ကော ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာတိအာဒိ၊ အစရှိသော။ ယဒိဒံ (ယံ ဣဒံ) လက္ခဏံ၊ အကြင်လက္ခဏာကို။ (သကဝါဒီနာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ တံ၊ ထိုလက္ခဏာကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပဉ္စဝိညာဉ်ကော ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာဟူ၍။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ ဆဝိညာဉ်ကာတိ၊ ဆဝိညာဉ်ကာဟူ၍။ (ဆဝိညာဉ်ကောဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာဟူ၍) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာပါသော်လည်း။ တထာ၊ ထိုသို့ ဆဝိညာဉ်ကာဟူ၍။ အဝတွာ၊

၁။ တထာပန အဝတွာ။ ။မနောဝိညာဉ်သည် ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်ခိုက် ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ ဖြစ်၏။ (ပစ္စုပ္ပန်ဟဒယဝတ္ထုကို မှီ၏။) ထို့ကြောင့် ခဆဝိညာဉ်ကော ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာမ ဟု ဆိုဖို့ရန် အကြောင်းရနိုင်၏။ သို့သော် ထိုသို့ ခဆဝိညာဉ်ကောမ ဟု ဆိုလိုလျှင် ခနော စဝတရေဝတဗ္ဗေ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်ကသမဂီဿ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာမ ဟု ဆိုခွင့်မရှိသောကြောင့် ခဆဝိညာဉ်ကောမ ဟု မဆိုပဲထားသည်။ [ဆဝိညာဉ်ကာကိုအဝစနံ။ပ။ ကာရဏန္တိ အဓိပ္ပေတံ-ဋီကာ။

ပဉ္စဝိညာဏာတွေဝ၊ ပဉ္စဝိညာဏာ ဟူ၍သာ။ ဝုတ္တံ၊ တသွာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဝိညာဏာ။ ပေ။ မဂ္ဂဘာဝနာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ (ဣတိ အယံအဓိပ္ပါယ်။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ နနု ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာအစရှိသော စကားရပ်၌။ ယသွာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော။ အဓိပ္ပါယ်။ သည်။ (ဟောတိ။) တသွာ သကဝါဒိ၊ သည်။ တံ လက္ခဏံ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာကို။ (ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၏အဖြစ်စသော လက္ခဏာကို။) ပရဝါဒိ၊ ကို။ ပမ္မဋိစ္ဆာပေတွာဝ၊ လက်ခံစေ၍။ နော စ ဝတ။ ပေ။ မဂ္ဂဘာဝနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

[ဤ အပရော နယော စသောနည်းဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော ဓဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၊ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာစ စသည်သို့ကို ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဓအဝတ္ထုကာ၊ နဝတ္ထုဗ္ဗာရမ္မဏာစ စသည်တို့နှင့် တွဲ၍ပြလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်စဉ်အတိုင်း စဉ်ထားပုံကို သိပါ။] အပရော နယော၊ နောက်တနည်းကား။ ပဉ္စဝိညာဏာ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ အဝတ္ထုကောပိ၊ အရူပဘုံ၌ဖြစ်ခိုက် မှီရာဝတ္ထု မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ နဝတ္ထုဗ္ဗာရမ္မဏော၊ အတိတ်၊ အနာပတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိ၏။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ပုရေဇာတဝတ္ထုကာဝ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပြီးသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သည်သာ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဝတ္ထုကောပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။) တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ပုရေဇာတာရမ္မဏာ၊ ပုရေဇာတဖြစ်သော အာရုံ ရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အပုရေဇာတာရမ္မဏော၊ ပုရေဇာတမဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိ၏။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာဝ၊ အဇ္ဈတ္တ တရားဟူသော မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်သည်သာ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဝတ္ထုကောပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။)

စ၊ သည်သာမကသေး။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ရူပါဒိဝသေန၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံရှိ၏။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ အနိရုဒ္ဓံ၊ မချုပ်သေးသော။ ဝတ္ထု၊ မှီရာဝတ္ထုကို။ နိဿယံ၊

၁။ သမ္ပဋိစ္ဆာပေတွာ။ ။ ဓနနု ပဉ္စဝိညာဏာဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာစ ဟူသောစကားကို ဓအာမန္တာစ ဟု လက်ခံစေခြင်းကို သမ္ပဋိစ္ဆာပေတွာစ ဟုဆိုသည်။ စက္ခုပိညာဉ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီ၍၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ရူပါရုံကိုအာရုံပြ၏။ ထို့ကြောင့် ဓဥပ္ပန္န၊ ဓကတ္တယသို့ရောက်သော။ ဝတ္ထု၊ အာရုံရှိသည်။ စ ဟု ဆိုသည်။ အခြားဝိညာဉ် ၄-ပါး၌လည်း နည်းတူ။

မှီရာကို။ ကတွာ၊ ဤ။ ပဝတ္ထနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အသမိန္ဒဝတ္ထု-ကာ၊ မပျက်သောမှီရာ ဝတ္ထုရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ အဝတ္ထုကောပိ (ဟောတိ)။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ အနိရုဒ္ဓါနေဝ၊ မချုပ်သေးသည်ပင်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့ကို။ အာရဗ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္ထန-တောကြောင့်။ အသမိန္ဒာရမ္မဏာ၊ မပျက်သောအာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါနိဗ္ဗာနာရမ္မဏော။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ နာနာဝတ္ထုကာ၊ အချင်းချင်းမတူ ထူးခြား ကွဲပြားသောမှီရာဝတ္ထုရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဝတ္ထုကောဝိ၊ စတုဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်ခိုက်မှီရာဝတ္ထု မရှိသည်သော်။ ဧကဝတ္ထု-ကော ဝေါ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်ခိုက် တခုတည်းသော မှီရာဝတ္ထု ရှိသည်သော်။ (ဟောတိ)။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ နာနာရမ္မဏာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော အာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဧကာရမ္မဏော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော တခုတည်းသော အာရုံရှိ၏။

တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ အတ္တနော အတ္တနောဝ၊ မိမိ မိမိ၏သာလျှင်။ ရူပါဒီဂေါစရေ၊ ရူပါရုံအစရှိသော ကျက်စားရာအာရုံ၌။ ပဝတ္ထနတော၊ ကြောင့်။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကျက်စားရာအာရုံကို။ န ပစ္စဓနုဘောန္တိ၊ မခံစားကုန်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ရူပါဒီသု၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့တွင်။ ဧကမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဂေါစရံကို။ နကရော-တိ၊ မပြု။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ကိရိယမနောဓာတု၊ ကိရိယမနောဓာတ်ကို။ (ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းကို) ပုရေစာရိကံ၊ ရှေ့သွားကို။ ကတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန-တော၊ ကြောင့်။ အသမန္နာဟာရာ၊ နှလုံးသွင်းတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းမရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ န (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းတတ်သော ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိရာဝဇ္ဇနောဝ၊ အာဝဇ္ဇန်းမရှိသည်သာ။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ သမ္ပဋိ-စ္ဆာဒီဟိ၊ သမ္ပဋိ၌ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝေါကိဏ္ဏာ၊ ရောပြွမ်းကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဝေါကာရောယေဝ၊ ရောပြွမ်းခြင်းသည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

တေ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပဋိ၌ အစရှိသည်တို့သည်။ အညမညချင်း။ ပုဗ္ဗစရိမဘာဝေန၊ ရှေ့နောက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ တေဟိ၊ ၁။ တေအညမည။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ။ တေဟိ ဟူသော ပါဠိဖြင့် ပဉ္စဝိညာဉ်ကိုသာစွဲလျှင် ဓပုဗ္ဗစရိမဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဓ သည် အဓိပ္ပါယ်မရှိ။ ဘာကြောင့်နည်း- ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် ရှေ့နောက် ၂-ဆက်ကို မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့်ပါဠိတော်၌ ဓန အဗောကိဏ္ဏာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် သမ္ပဋိ၌ အစရှိသည်တို့နှင့်မရောပဲမဖြစ်ကြစ ဟူသော ရှေ့ဝါကျ၏ အခြားမဲ့၌ ဓန အပုဗ္ဗ အစရိမံ

ထိုသမ္ပုဋ်စွိုင်း အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ ပုရိမပစိမတာဝ၊ ရှေ့နောက်၏အဖြစ်သည်ပင်။ နတ္ထိ။ (ကသွားနည်း။) တေသံ၊ ထိုသမ္ပုဋ်စွိုင်း အစရှိသည်တို့၏။ အနုပုတ္တိကာလေ၊ မဖြစ်ရာ အခါဖြစ်သော။ တိက္ခဝိပဿနာ- သမယေ၊ ထက်မြက်သော ဝိပဿနာ၏ ဖြစ်ရာအခါ၌။ တေသံ၊ ထိုသမ္ပုဋ်- စွိုင်းအစရှိသည်တို့၏။ အနုပုတ္တိဒေသေ၊ မဖြစ်ရာအရပ်ဖြစ်သော။ အာရုပ္ပေ-ပိစ၊ အရူပဘုံ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ် အစရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ သမ-နန္တရာ၊ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ မဂ္ဂဿ သမ္ပုဋ်စွိုင်းနာဒိဟိ၊ တို့သည်။ အန္တရိတဘာဝေါ၊ ခြားကွယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ တေသံ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၏။ အဘိနိပါတာ၊ ရှေ့ရှုကျရောက်ခြင်းကို။ အညတြ၊ ကြဉ်ထား၍။ အာဘောဂမတ္ထမ္ပိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းမျှလည်းဖြစ်သော။ ကိစ္စံ၊ သည်။ နတ္ထိ။ မဂ္ဂဿ၊ ကိလေသသမ္ပုဋ်တနံ၊ ကိလေသာကိုအကြွင်းမဲ့ ပယ်ခွါခြင်းဟူသော။ ကိစ္စံ၊ (အတ္ထိ)။ ဣတိ (အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤနုပုတ္တဝိညာ-ဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယသ္မာ၊ အယမ္ပိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်လည်း ဖြစ်သော။ အဓိပ္ပါယော (ယောတိ)။ တသ္မာ သကဝါဒီ။ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပရဝါဒီကို။ မဂ္ဂဿ၊ အပဉ္စဝိညာဏဂတိက ဘာဝံ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသောဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သမ္ပုဋ်စွိုင်းပေတွာ၊ လက်ခံစေပြီး၍။ [ရှေ့နည်း၌ကား ပဉ္စဝိညာဉ်၏ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကစသော လက္ခဏာကို လက်ခံစေသည်။] နော စဝတ။ ပေ။ မဂ္ဂဘာဝနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

၅၇၇။ သုညတံ အာရဗ၊ ဘတိ၊ အစရသောပါဌ်ဖြင့်။ (ပုစ၊ တိ-၌စပ်။) လောကုတ္တရာမဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ်သည်။ သုညတံ၊ သုညတဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရဗ။ အာရုံပြု၍။ လောကီယော၊ လောကီဝိပဿနာမဂ်သည်။ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဉ္စ၊ အတ္တမဖက် သက်သက်သော သင်္ခါရအစုကို။ အာရဗ။ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကိ၊ အသို့နည်း။ တေ၊ အာရဗ။ ဤ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကိ၊ အသို့နည်း။ တေ၊ သင်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ (သုညတံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသော်။ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဉ္စံ၊ ကိုသော်။ အာရဗ။ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။) ဣတိ၊

ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဟု ရှိဒ။ ထို နေ အပုဉ္စ အစရိမံ လည်း ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပုဋ်စွိုင်းစသည်တို့သည် မချေးမနှောင်း တပြိုင်နက်သာ မဖြစ်။ ရှေ့နောက်အားဖြင့်ကား ဖြစ်ကြ၏။ ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဓတေ ဖြင့် ပဉ္စဝိညာဉ် သမ္ပုဋ်စွိုင်း စသည်ကို စွဲမှအဓိပ္ပါယ်မှန် ရသည်။

သို့။ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမူ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ စက္ခုပဋိစ္စ ရူပေ စာတိ ဝစနတော၊ ဟု ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [သုညတံ ဟု၊ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုစ္ဆဟု၊ မဟောပဲ စေက္ခုပဋိစ္စ ရူပေစေ ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ပယ်သည်။] ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော) န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိတိဝစနတော၊ ဟုတော်တော်မူခြင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိရာခဏ၌။ ယံ အနိမိတ္တံ၊ နိမိတ်မဟုတ်သော အာရုံသည်။ (အတ္ထိ။) တဒေဝ၊ ထိုနိမိတ်မဟုတ်သော အာရုံသည်ပင်။ သုညတံ၊ သုညတတည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [နိမိတ္တကိုမယူလျှင် အနိမိတ္တကို ယူရာရောက်၏။ ထိုအနိမိတ္တဟူသည် သုညတနိဗ္ဗာန်နှင့်ပရိယာယ်တူ၏။ ထို့ကြောင့် စေက္ခုဝိညာဏံ သုညတံ အာရဗ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိစ ဟု မေးရာ၌ ခဏမန္တာစ ဟု ဝန်ခံသည်။] စက္ခုပဋိစ္စာတိ ပဉ္စဒ္ဒပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာ နှစ်ပါး အပေါင်း၌လည်း။ ဧသေဝ နာယော၊ တည်း။

၅၇၈-၅၇၉။ စက္ခုဝိညာဏံ။ ပေ။ အာရဗာတိ-ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ မနောဝိညာဏသမင်္ဂီဿ၊ မနောဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုပွားဖြစ်စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ။ မနောဝိညာဏဉ္စ၊ မနောဝိညာဉ်သည်လည်း။ အတိတာနာဂတမ္ပိ၊ အတိတ် အနာဂတ် အာရုံကိုလည်း။ [ပိဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်အာရုံကိုပေါင်း။] အာရဗ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ကိ၊ နည်း။ တေ၊ သင်၏။ စက္ခုဝိညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (အတိတာနာဂတံ၊ ကိ။ အာရဗ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။) ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ (အဓိပ္ပါယော)။ ဖဿအာရဗာတိအာဒိသုပိ ဧသေဝနယော။ စက္ခုနာ။ ပေ။ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဇဝနက္ခဏေ၊ ဇောခဏ၌။ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိတာ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသအစရှိသော ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို ယူခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ စက္ခုဝိညာဏက္ခဏေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ ခဏ၌။ (နနိမိတ္တဂ္ဂါ-ဟိတာ၊ ကိ။) န(ဝုတ္တာ)၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ လောကီယမဂ္ဂမ္ပိ၊ လောကီဖြစ်သော ဝိပဿနာ မဂ်ကိုသော်မူလည်း။ သန္ဓာယ။ ဧတံ၊ စက္ခုနာရူပံ အစရှိသော စကားသည်။ အသာမကံ၊ သာဓကမမြောက်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ပဉ္စဝိညာဏသမင်္ဂီဿ မဂ္ဂကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ လောကီယမဂ္ဂမ္ပိ။ ပေ။ အသာဓကံ။ ။ စ က္ခ ဟု ခွဲ၍ ရ ဝံ ထံ ၊ တဒနုဝတ္ထိကမနောဒွါရဝီထိဖြစ်ရာအခါ၌ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်ရုံသာမြင်နိုင်သေး၏။ ယောက်ျားမိန်းမစသော ပုံသဏ္ဌာန် နိမိတ်ကိုမယူနိုင်၊ မသိနိုင်သေး။ ဇောအခိုက် ရောက်သော်လည်း စက္ခုဒွါရဇောဖြင့် ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို မယူနိုင်သေး။ နောက်နောက် တဒနု-

၄-ပဉ္စဝိညာဏာကုသလာပီတိကထာ အဖွင့်

၅၈၀-၅၈၃။ ဣဒါနိ ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာ နာမဟေတိ။ သာ၊
ထိုပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာကို။ ဟေဋ္ဌာ၊
အောင်ဖြစ်သောပဉ္စဝိညာဏာသမဂ္ဂိယမဂ္ဂကထာ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ပင်။
အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဤ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ပဉ္စဝိညာဏာသာဘောဂါတိကထာ အဖွင့်

၅၈၄-၅၈၆။ ဣဒါနိ ပဉ္စဝိညာဏာ သာဘောဂါတိကထာ နာမဟေတိ။ တတ္ထ၊
ထိုပဉ္စဝိညာဏာ သာဘောဂါတိကထာ၌။ အာဘောဂါနာမာ၊ အာဘောဂမည်သည်။
ကုသလာကုသလာဝသေန၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ [ဋီကာ၌
ကုသလာကုသလာဘာဝနဟု ဖွင့်သည်။] နာမိ၊ အာရုံ၌ညွတ်ခြင်းရှိသော
သဘောတည်း။ သတ္ထာရာ၊ စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ စက္ခုနာ၊ ပေ။
နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိ ဟေတတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။

ဝတ္တိကမနောဒ္ဓါရဝထိတို့၏ ဇောအခိုက်ရောက်မှ ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်ကိုယူနိုင်သည်။
ဤအဓိပ္ပါယ်ကို မသိသော ပရဝါဒိကစက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိမ ကို
လော-ကုတ္တရာ မဂ်အတွက် (နိမိတ္တ မဟုတ်သော အနိမိတ္တနိဗ္ဗာန်ကို ယူနိုင်၏-
ဟု) သာဓကပြပါသော်လည်း ထိုပါဠိသည်။ လောကီဝိပဿနာ မဂ်ကိုသော်မှ
နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိအဖြစ်ကိုမပြီးစေနိုင်သော သာမမဖြစ်သည်။ [ဝိ-သည် ဂရဟာ
ဇောတက။]

၁။ အာဘောဂေါ။ ။ ဓဿေမိတိ စေတသော အာဘောဂေါ-သုခဟူ၍
(ကောင်းသော အာရုံဟူ၍) စိတ်နှလုံးသွင်းခြင်းခ ဟူရာ၌
ဇောစိတ်ဖြင့်နှလုံးသွင်းမှုအာဘောဂဟု ခေါ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ အာရုံ၏ ဣဋ္ဌ
အနိဋ္ဌအခြင်းအရာကို အာရုံပြုခြင်း နှလုံးသွင်းခြင်းကို အာဘောဂဟု ခေါ်၏။
ထိုနှလုံးသွင်းမှုသည် စက္ခုဝိညာဉ်စသောပဉ္စဝိညာဉ်အခိုက်၌ မဖြစ်သေး။
ဇောအခိုက်ကျမှ ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့်-အာဘောဂေါနာမ ကုသလာကုသလာ
ဝသေနဟု ဆိုသည်။

၂။ ဟောတိ-နမိ။ ။ ကုသလာကုသလာဝသေန၏ နောက်၌ အဋ္ဌကထာ စာအုပ်ဝယ်
ဓဟေတိမ ဟု ရှိ၍ ဋီကာသံဝဏ္ဏေ တဗ္ဗ၌ ဓနိမိမ ဟု ရှိ၏။ ဋီကာ၌
ဓနိမိတ္တာပဝတ္တိတိ ဝုတ္တံ ဟေတိမ ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်၏။ ထို နမိတ္တာ ပဝတ္တိကိုလည်း
သော ပနအာရမ္မဏပုကာရ ဂဟဏ်-အာရုံ၏ အမျိုးအစား အပြားကိုယူခြင်းခ
ဟု သရုပ်ဖော်၏။ ထို့ကြောင့် ဓဟေတိတိမ သည်ပါဠိပျက်။ ဓနိမိမ သာ
ပါဠိမှန်တည်း။ [ဓနမနံ နမော၊ နမော ယဿ အတ္တိတိ နာမိ-အာရုံ၏အပြား၌
ညွတ်ခြင်းရှိသော အာဘောဂဟု သဒ္ဓတ္ထ၊ ဓနမိတ္တာ ပဝတ္တိ ညွတ်၍ဖြစ်ခြင်းခ
ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်ပါ။]

ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ၊ ထိုစကားတော်ကို။ အယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပဉ္စဝိညာဏာ သဘောဂါတိ၊ ဟူ၍။ မဟာသံဃိကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ၊ (ဟောတိ။) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ။) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာဏုတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဉ္စဝိညာဏာ သဘောဂါတိ ကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ၊ ရှေ့ဖြစ်သောပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာနှင့် တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဉ္စဝိညာဏာသဘောဂါတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာ အဖွင့်

၅၈၇-၅၈၉။ ဣဒါနိ ဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာ၌။ သပညော၊ တိဟိတိပဋိသနံ ကမ္မဇပညာဉာဏ်ရှိသော။ နရော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလေ၊ စကတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌။ ပတိဋ္ဌယ၊ တည်၍။ (ဝိဇ္ဇေယေ ဇဋ်-၌စပ်။) ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (လဒ္ဓိ-၌စပ်။) ယသ္မာ၊ လောကီယေန၊ လောကီဖြစ်သော။ သီလေန၊ သီလဖြင့်။ သီလဝါ၊ သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တသ္မာ၊ ပုရိမေန၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော။ လောကီယေန စ၊ လောကီသီလ။ မဂ္ဂက္ခဏော၊ မဂ်ခဏ၌။ လောကုတ္တရေန စ၊ လောကုတ္တရာသီလ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော နာမ၊ ပြည့်စုံသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိကာနံယေဝ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ။) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ မဂ္ဂသမဂ္ဂီတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သော၊ ထိုမဂ္ဂသမဂ္ဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကက္ခဏော၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။ လောကီယ လောကုတ္တရေဟိ၊ လောကီလောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာ-ဂတော၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ့။ (ဧဝံသတိ။) ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဖဿာဒိဟိပိ၊ ဖဿအစရှိသည်တို့နှင့်လည်း။ တေန၊ ထိုမဂ္ဂသမဂ္ဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမန္နာဂတေန၊ ပြည့်စုံသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ ဒွိဟိ ဖဿေဟိတိ အာဒိ အာဟ၊ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ နယံ၊ နည်းကို။ (ဖဿစသည်နှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံပုံနည်းကို။) အပဿန္တော (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိ-

ပတိ။ လောကီယေန စလောကုတ္တရာရေနစာတိပဉ္စေ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌။ ပုဗ္ဗေ၊ မဂ်မရမိရှေ၌။ သမာဒိန္နဉ္စ၊ ဆောက်တည်အပ်သော သီလကို။ မဂ္ဂက္ခန္ဓော၊ ၌။ ဥပ္ပန္နသမ္မာဝါစာဒိနိစ၊ ဖြစ်သော သမ္မာဝါစာ အစရှိသည်တို့ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ လောကီယေ သီလေ နိရုဒ္ဓေတိ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ ခဏဘင်္ဂနိရောဓံ၊ သီလစေတနာ၏ ခဏဘင်္ဂအားဖြင့် ချုပ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ ပန၊ ကား။ ဣတဓရာ၊ သကဝါဒိမှတစ်ပါးသော ပရဝါဒိသည်။ တံ၊ ထိုချုပ်ခြင်းကို။ ဝိတိက္ကမံ ဝိယ၊ သီလကို လွန်ကျူးခြင်းကိုကဲ့သို့။ သလ္လက္ခေန္တော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ) ဒုဿိလောကီအာဒိ အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒိ၏။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ၊ အယူကိုတည်စေကြောင်း စကားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဘိန္နသီလတယေဝ၊ မပျက်သော သီလရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသာ။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးသောသီလတို့နှင့်။ သမန္နာဂတတံ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို။ န ဒီပေတိ၊ ပြသည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ အပ္ပ-တိဋ္ဌိတာဝ၊ မတည်သည်သာ။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ အဖွင့်

၅၉၀-၅၉၄။ ဣဒါနံ သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသီလံ အစေတသိကန္တိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ သီလေ၊ သီလသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓေပိ၊ ချုပ်ပါသော်လည်း။ သမာဒါနဟေတု-ကော၊ ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော။ သီလောပစယော-နာမ၊ သီလတည်းဟူသောကံ၏ ပွားစည်းခြင်း မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ယေန၊ ယင်းသီလူပစယဖြင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလဝါယေဝ နာမ၊ သီလရှိသူမည်သည်သာ။ ဟောတိ၊ တသ္မာ။ သီလံ၊ သီလသည်။ အစေတသိကံ၊ စေတသိကံမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)

၁။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ။ပေ။ ဒီပေတိ။ ။ပါဠိတော်၌ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနစကားဟူသည် ဓဒုဿိလော။ပေ။ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိဓ ဟူသော အမေးနှင့် ဓနဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေဓ ဟူသော အဖြေစကားတည်း။ ထိုစကား၌ ဒုဿိလမဟုတ်ပဲ မဂ်ကိုဖြစ်စေ၏ ဆိုသောကြောင့် သီလနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို ဝန်ခံရာရောက်၏။ အမှန်ကား သီလနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကို ဝန်ခံသောစကားမဟုတ်။ လောကီသီလ မပျက်ခြင်းကိုသာ ပြသောစကားဖြစ်သည်။ ရှေးနိဿယ၌ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌပနံ အရ ဓသီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရောသပညောဓ ဂါထာကိုယူလေသည်။

သေယျထာပိ။ (ဧဝံ) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေသန္နာ။ ။
 ပေ။ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ ဤသီလံ အစေတသိကန္တိကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော
 ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဒါနံ အစေတသိကန္တိကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊
 ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနမ္ပိ၊ မိမိအယူကို
 တည်စေခြင်း စကားသည်လည်း။ (သီလေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓေဒုဿီလော ဟောတိ
 ဟူသော စကားသည်လည်း။) အယောနိသော၊
 သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပတိဋ္ဌပနမေဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည်သည်သာ။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

သီလံ အစေတသိကန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-သီလံ နစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ အဖွင့်

၅၉၅-၅၉၇။ ဣဒါနိ သီလံ နစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထိုသီလံ နစိတ္တာ နုပရိ ဝတ္တိတိကထာ၌။ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိ၊ ဟူသော။
 ဘာသန္တရမေဝ၊ ပါဠိတမျိုးသည်သာ။ နာနံ၊ အစေတသိကဟူသော ပါဠိမှထူး၏။
 သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ၊
 ရှေ့ကထာနှင့်တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သီလံနစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-သမာဒါနဟေတုကကထာ အဖွင့်

၅၉၈-၆၀၀။ ဣဒါနိ သမာဒါနဟေတုကကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထိုသမာဒါနဟေတုကကထာ၌။ အာရာမရောပါတိ။ အစရူသော။ ဂါထာ-ယ၊
 ဂါထာ၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သဒါ
 ပုညပဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (ထိုဂါထာ၌
 ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) သမာဒါနဟေတုကံ၊ ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော
 အကြောင်းရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ တိုးပွား၏။ ဣတိ၊ သို့။
 မဟာသံဃိကာနညေ ဝဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဧဝံ) ယေသံ၊
 အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိဟောတိ။) တေ သန္နာယ ပုစာ သက-ဝါဒီယ။
 စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိန့်မယှဉ်သော။ သီလောပစယံ၊ သီလတည်းဟူသော ကံ၏
 တိုးပွားခြင်းကို။ သန္နာယ ပဋိညာ ပရဝါဒီယ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော
 ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ၊ ရှေ့၌ဆိုအပ်ပြီးသော
 ပရိဘောဂကထာ၏ တစိတ်နှင့်တူသည်သာ။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမာဒါနဟေတုကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆၀၁. ၆၀၂။ ကုဒါနိ ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာနာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို
 ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ၌၊ ကထာဝိညတ္တိ၊ ကာယဝိညတ်ဟူသည် ကာယကမ္မံ၊
 ကာယကံတည်း၊ ဝစီဝိညတ္တိ၊ ဝစီဝိညတ်ဟူသည်၊ ဝစီကမ္မံ၊ ဝစီကံတည်း၊ ကုတိ၊
 သို့၊ ဂတိတတ္ထာ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ [ကာယဝိညတ်ဟူသည်
 လက်စသည် လှုပ်ရှားခြင်း၏ ထူးခြားသော အမူအရာတည်း၊ သို့သော်ပရဝါဒီက
 ထိုအမူအရာကို ကာယကံဟု ယူသည်၊ ဝစီကံ၌လည်း နည်းတူ၊] ဝိညတ္တိ၊
 ဝိညတ်သည်၊ သီလံ၊ တည်း၊ ကုတိ၊ သို့၊ မဟာသံဃိကနဉ္စေဝ သမ္ဘိ တိယာနဉ္စ
 လဒ္ဓိ(ဟောတိ)၊ သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏၊ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)
 တေ သန္ဓာယ ဝိညတ္တိသီလံတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ(စာအုပ်တို့၌ ဝိညတ္တိတိ
 ပုစ္ဆာဟုသာ ရှိ၏)၊ ပဋိညာ ကုတရဿ၊ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌၊ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို၊
 (စောဒေတုံ၌စပ်)၊ ယသ္မာ၊ သီလံ နာမ၊ မည်သည်၊ ဝီရတိ၊ ဝီရတိစေတသိက်တည်း၊
 ရူပဓမ္မော၊ ရုပ်တရားသည်၊ န၊ မဟုတ်၊ တသ္မာ၊ တေန အထွေ့န၊ ထို
 ဝီရတိစေတသိက် ဟူသောအနက်ဖြင့်၊ စောဒေတုံ ပါဏာတိပါတာ
 ဝေရမဏီတိအာဒိ အာဟ၊ အဘိဝါဒနံ သီလန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို၊
 ယထာရူပံ၊ အကြင်အကြင် ရှိခိုးခြင်းစသောသဘောရှိသော ဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ်ကို၊
 သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်၊ သီလန္တိ၊ သီလဟူ၍၊ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏၊ တံ၊
 ထိုအဘိဝါဒနအစရှိသော သဘောကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍၊ ဒဿေတုံ
 (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊ ပန၊ ဆက်၊ ယသ္မာ၊ သာ၊ ထိုအဘိဝါဒနအစရှိသည်သည်၊
 ဝီရတိ၊ ဝီရတိသည်၊ န ဟောတိ၊ မဟုတ်၊ တသ္မာ၊ ပန၊ တဖန်၊ ပါဏာတိပါတာတိ
 အာဒိ အာဟ၊ ပန၊ ဆက်မ၊ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏၊ လဒ္ဓိ၊ သည်၊ ဆလေန၊ စဉ်းလဲ
 ကောက်ကျစ်သဖြင့် ပတိဋ္ဌာပိတတ္ထာ၊ တည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 [စာအုပ်တို့၌ ပေတိဋ္ဌိတတ္ထာမဟု ရှိ၏၊ ရှေးနိဿယ၌ ဓတည်စေအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်မဟု ကာရိတ် အကြေကြ၍ အနက်ပေးသည်၊] အပ္ပတိဋ္ဌိတာ- ယေဝ-
 မတည်သည်သာ၊ (ဟောတိ) ကုတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-အဝိညတ္တိဒုဿီလုန္တိကထာ အဖွင့်

၆၀၃-၆၀၄။ ကုဒါနိ အဝိညတ္တိ ဒုဿီလုန္တိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊
 ထိုအဝိညတ္တိ ဒုဿီလုန္တိကထာ၌၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော၊
 အပုညပုစယဉ္စေဝ၊ အကုသိုလ်ဟူသောကံ၏တိုးပွားခြင်းကိုလည်းကောင်း၊
 အာဏတ္တိယာ၊

စေခိုင်းခြင်းကြောင့်၊ ပါဏာတိပါတာဒီသု၊ ပါဏာတိပါတစသော အမှုတို့၌၊
 အင်္ဂါရီပူရိ၊ အင်္ဂါ၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သန္ဓာယ၊ အဝိညတ္တိ၊
 ဝိညတ်မရှိသော ပါဏာတိပါတစသော အမှုသည်၊ ဒုဿီလုံ၊ ဒုဿီလုတည်း၊ ဣတိ။
 မဟာသံဃိကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)
 တေ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ ဣတရဿ၊ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌၊ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို၊ သာ၊
 ထိုအဝိညတ္တိသည်၊ ဒုဿီလုံ၊ ဒုဿီလုသည်၊ သစေ(ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ၊)
 ပါဏာတိပါတာဒီသု၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော အမှုတို့တွင်၊ အညတရာ၊
 တပါးအပါအဝင်သည်၊ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသလော၊ ဣတိ၊ သို့၊ စောဒေတုံ၊ ဌာ၊
 ပါဏာတိပါတောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို အာဟ၊
 ပါပကမ္မသမာဒိယိတွာတိ၊ ကား၊ အသုကံနာမ၊ သို့၊ ထိုမည်သူကို၊ ယာတေသာမိ၊
 သတ်အံ၊ အသုကံ၊ ထိုမည်သော၊ ဘဏ္ဍံ၊ သဏ္ဍာကို၊ အဝဟရိသာမိ၊ ခိုးဆောင်အံ၊
 ဣတိ ဧဝံ၊ သို့၊ ပါပသမာဒါနံ၊ မကောင်းမှုကို၊ ဆောက်တည်ခြင်းကို၊ ကတွာ၊
 (ဒါနံ ဒဒန္တဿ-၌ စပ်) ဥဘောဝစန္တိတိ၊ ဟူ၍၊ ပုဋ္ဌော(သမာနော) ဒါနက္ခဏော၊
 ဒါန၏ခဏ၌၊ ပါပဿ၊ ၏၊ အနုပ္ပတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဒုတိယံ
 ပုဋ္ဌော (သမန္တော) စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော၊ ပါပပစယံ၊
 မကောင်းမှုကံ၏ပွားစီးခြင်းကို၊ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ၊ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိညတ္တိ
 ဒုဿီလုန္တိကထာ၌၊ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ ပရိဘောဂမယကထာယံ၊
 ၌၊ ပုတ္တနယေနော၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏၊ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနမ္ပိ၊ အယူကို
 တည်စေကြောင်းစကားသည်လည်း (နန ပပကမ္မံ သမာဒိန္နော အာသိ-ဟူသော
 စကားသည်လည်း၊) ပါသမာဒိန္နပုဗ္ဗဘာဂမေဝ၊ ဆောက်တည်အပ်သော
 မကောင်းမှု၏ ရှေ့အဖို့ကိုသာ၊ သာဓေတိ၊ အဝိညတ္တိယာ၊ ဝိညတ်မရှိသော
 မကောင်းမှုကံ၏၊ ဒုဿီလဘာစံ၊ ဒုဿီလ၏ အဖြစ်ကို န (သာဓေတိ)၊ [ထို့ကြောင့်
 မိမိအယူကို တည်စေရာမရောက်-ဟူလို၊] ဣတိ အပြီးတည်း။

အဝိညတ္တိ ဒုဿီလုန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ၊)

ဒသမော၊ သော၊ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတော၊)

ဒုတိယပဏ္ဏာသကော၊ သည် သမတ္တော၊ ပြီ။

ဒသမဝဂ် ပြီးပြီ၊ ဒုတိယပဏ္ဏာသက ပြီးပြီ။

၆၀၅-၆၁၃။ ဣဒါနိ အနုသယာ အဗျာကတာ၊ အနုသယအဗျာကတ
 ကထာလည်းကောင်း၊ (အနုသယာ) အဟေတုက၊
 အနုသယအဟေတုကကထာလည်းကောင်း၊ (အနုသယာ) စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ၊
 အနုသယစိတ္တဝိပ္ပယုတ္တကထာလည်းကောင်း၊ (အနုသယာ) စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ၊
 အနုသယစိတ္တဝိပ္ပယုတ္တကထာလည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ သို့၊ တိသောပိ၊ သုံးပါးလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ အနုသယကထာ နာမ၊ တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ၊ ထို တိသောပိ
 အနုသယကထာ၌ ယသ္မာ၊ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို(ဝတ္ထဗော-၌ စပ်)
 ကုသလာဗျာကတေ၊ ကုသိုလ် အဗျာကတဖြစ်သော စိတ္တေ၊ သည်၊ ဝတ္ထမာနေ၊
 ဖြစ်လသော်(ဖြစ်စဉ်) သာနုသယော၊ အနုသယနှင့်တကွ ဖြစ်၏၊ တသ္မိ ခဏေ၊
 ထိုကိုသိုလ် အဗျာ-ကတဖြစ်ရာခဏ၌၊ ယော ဟေတု၊ အကြင်ဟိတ်သည်၊ (အတ္ထိ)
 တေန ဟေတုနာ၊ ထို ဟိတ်အားဖြင့်၊ အနုသယာ၊ တို့သည်၊ သဟေတုကာ၊ ဟိတ်
 ရှိကုန်သည်၊ န မဟုတ်ကုန်၊ တေန စိတ္တေန၊ ထိုကုသိုလ်အဗျာကတစိတ်နှင့်၊
 သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သည်၊ န မဟုတ်ကုန်၊ တသ္မာ၊ တေ၊ ထို
 အနုသယတို့သည်၊ အဗျာကတာ၊ အဗျာကတတို့တည်း၊ အဟေတုကာ၊
 ဟိတ်မရှိကုန်၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်ကုန်၊ ဣတိ၊ သို့၊ မဟာသံဃိ-
 ကာနဉ္စေဝ သမ္ပတိယာနဉ္စ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ အကြင်
 ပရဝါဒီတို့၏ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ၊ တီသုပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊
 ကထာသု၊ တို့၌၊ ပုစာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ သေသံ၊ ကြွင်းသော
 ပုဒ်အပေါင်းကို ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော အနုသယ အနာရမ္မဏာကထာ၌၊
 ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပါဠိမဂ္ဂေနေဝ၊
 ပါဠိအစဉ်အားဖြင့်ပင်၊ ဇာနိတုံ၊ ဌာ၊ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏၊ ဣတိ တသ္မာ၊
 ကြောင့်၊ န ဝိတ္တာရိတံ၊ မချဲ့အပ်၊ [ဇာတိတုန္တိ-ဟု ဣတိ ပါသောကြောင့်
 တသ္မာနှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးသည်၊ ဣတိ မပါလျှင် ကောင်း၏၊] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။
 တိသောပိ အနုသယကထာဝဏ္ဏနာ၊သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ၊)

၆၁၄-၆၁၅။ ဣဒါနိ ဥာဏကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုဥာဏ-
 ကထာ၌၊ မဂ္ဂဥာဏေန၊ မဂ္ဂဥာဏ်ကြောင့်၊ အညာဏော၊ ဥာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်
 မောဟသည်၊ ဝိဂတေပိ၊ ကင်းပါသော်လည်း၊ ပုန၊ တဖန်၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိဝသေန၊
 စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့် ဥာဏဝိပ္ပယုတ္တ-စိတ္တေ၊
 ဥာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ်သည်၊ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လသော်၊ ယသ္မာ၊ တံ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ ထို
 ရှေးကဖြစ်ပြီးသော မဂ္ဂစိတ်သည်၊ န ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်၊ တသ္မာ၊ ဥာဏီတိ၊
 ဥာဏ်ရှိသူဟူ၍ န ဝတ္တ ဝံ၊ မဆိုထိုက်၊ ဣတိ၊ သို့၊ မဟာသံဃိကာနံ၊
 အန္ဓကဂိုဏ်းသားတို့မှ တပါးသော မဟာသံဃိကဂိုဏ်းသားတို့၏၊ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)
 သေယျထာပိ၊ (စဝံ) ယေသံ(လဒ္ဓိ ဟောတိ) ။ တေ သန္ဓာယ ပုစာ သကဝါဒိဿ၊
 ပဋိညာ ဣတရဿ၊ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌၊ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို၊ အညာဏော
 ထိုဥာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်၊ ဝိဂတေ၊ ကင်းလသော်၊ ဥာဏီတိ
 ပညတ္တိ၊ ဥာဏ်ရှိသူဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ် ခြင်းသည်၊ ယဒိ နသိယာ၊
 အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ (စဝံ သတိ၊) ရာဂါဒိသု၊ ရာဂ အစရှိသော တရားတို့သည်၊
 ဝိဂတေသု၊ ကင်းကုန်လသော်၊ ဝိတရာ-ဂါဒိပညတ္တိပိ၊ ဝိတ ရာဂ အစရှိသည်ဟု
 နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်းသည်လည်း န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်(တွံ၊
 အသင် ပရဝါဒီသည်၊) ပုဂ္ဂလပညတ္တိယံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း၌၊
 အကောဝိဒေါ၊ မကျွမ်းကျင်သည်၊ အသိ ဖြစ်၏၊ ဣတိ၊ သို့၊ စောဒေတုံ ရာဂေ
 ဝိဂတေတိ အာဒိအာဟ၊ ဣတရော၊ သကဝါဒီမူတပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ တေသု၊
 ထိုဂှာဂအစရှိသော တရားသည်၊ ဝိဂတေသု၊ ကင်းကုန်လသော်၊ သရာဂါဒိ ဘာဝေ၊
 သရာဂ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်၌၊ ယုတ္တိ၊ သင့်သောအကြောင်းကို၊
 အပဿန္တော(ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ၊ ပရိယေယာသာနေ၊ အဆုံးနား၌၊ (ပဋိက္ခေ-
 ပေါ-၌၊ စပ်၊) ယသ္မာ၊ ဥာဏပဋိလာဘေန၊ မဂ္ဂဥာဏ်ကိုရခြင်းကြောင့်၊ သော၊
 ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥာဏီတိ၊ ဥာဏ်ရှိသူဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုထိုက်သည်၏
 အဖြစ်ကို အရဟတိ၊ ထိုက်၏၊ တသ္မာ၊ နဟေဝန္တိ ပဋိက္ခေပေါသကဝါဒိဿ၊ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

ဥာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ၊)

၅-ဥာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်

၆၁၆-၆၁၇။ ဣဒါနိ ဥာဏံ စိတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊
 ထို ဥာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ၌၊ ယသ္မာ၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိ သမင်္ဂီ၊

စက္ကဝိညာဉ် အစရှိသည်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသော၊ အရဟံ၊ အရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဋိလဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဉာဏီတိ၊ ဉာဏ်ရှိသူဟူ၍၊ ပုစ္ဆတိ၊ စ၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ အဿ၊ ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ တံ၊ ထိုဉာဏ်သည်၊ တေန စိတ္တေန၊ ထိုစက္ကဝိညာဉ် အစရှိသော စိတ်နှင့်၊ န သမ္ပယုတ္တံ၊ တသွာ၊ ဉာဏံ ဉာဏ်သည်၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ် နှင့်မယှဉ်၊ က္ကတိ၊ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ(ဇဝံ) ယေသံ လဒ္ဓိ ဟောတိ၊ တေသန္ဓာယ၊ ပေ၊ ကုတရဿ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို၊ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်၊ ဉာဏံ သည်၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သည်၊ ယဒိ (ဟောတိ၊ ဇဝံသတိ၊) စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တေသု၊ စိတ်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော၊ ရူပါ-ဒီသု ရုပ်အစရှိသည်တို့တွင်၊ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော နိဗ္ဗာန၊ စက္ကာယတန စသည်ကိုယူ၊] အညတရံ၊ တပါးပါးသည်၊ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏၊ က္ကိ၊ သို့၊ စောဒေတုံ ရူပန္တိအာဒိ အာဟ၊ ကုတရော၊ သကဝါဒီမှတပါး သော ပရဝါဒီသည်၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ သေသံ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဟေဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော၊ ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာ၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ ၊ သာ၊ ပန၊ အထူးကား၊ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံးနား၌၊ ပညဝါတိ၊ ဟူ၍၊ ပုဌော (သမာနော) ပဋိလာဘ ဝသေန၊ ရခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် တံ ပညတ္တိ၊ ထိုပညဝါဟူသော ပညတ်ကို၊ [စာအုပ်တို့၌ ဓပဝတ္တိစ ဟု ရှိသော်လည်း၊ ရှေးနိဿယ၌ ဓပညတ္တိစဟု ရှိသည်။] ကုစ္ဆတိ၊ တသွာ ပဋိဇာနာတိ။ ကုတိ အပြီးတည်း

ဉာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိ ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်(နိဋ္ဌိတာ)

၆။ ကုဒ်ဒုက္ခန္တိကထာ အဖွင့်

၆၁၈-၆၂၀။ ကုဒါနိ ကုဒ် ဒုက္ခန္တိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို ကုဒ် ဒုက္ခန္တိကထာ၌၊ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဇဝံ) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကုတ္တရ မဂ်ခဏ၊ ယောဝါဝစရော၊ ယောဝါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် ကုဒ် ဤတရားသည်၊ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း၊ ကုတိ၊ သို့၊ ဝါစ၊ စကားကို၊ ဘာသတိ၊ ပြောဆို၏၊ ဇဝံ သို့၊ ကုဒ် ဒုက္ခန္တိ ဟူ၍၊ ဘာသတော၊ ပြောဆိုသော၊ အဿ၊ ထိုယောဝါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုဒ် ဒုက္ခန္တိ ဟူသော ဉာဏံ၊ စ ဉာဏ်သည်လည်း၊ ပဝတ္တိတိ၊ ဖြစ်၏၊ ကုတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေသန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါ-ဒိဿ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်အခဏ၌၊ တထာ၊ ထိုခြင်းအရာအားဖြင့် ဝါစာ-

ဘာသနံ၊ စကားကို ပြောဆိုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဥာဏပ္ပဝတ္တိဉ္စ၊ ဥာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သန္ဓာယ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ သော၊ ထို ပရဝါဒီသည်၊ (ဣစ္ဆတိ-၌စပ်)၊ သေသသစ္စပဋိသံယုတ္တံ၊ ဒုက္ခသစ္စာမူ ကြွင်းသော သစ္စာသုံးပါးနှင့် စပ်ယှဉ်သော ဝါစံ၊ ကို၊ ပုထုဇ္ဇနောပ ပုထုဇဉ် သည်သာ၊ ဘာသတိ၊ ပြောဆို၏၊ စ၊ ထိုသို့ ပြောဆိုပါသော်လည်း၊ တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏ တထာ၊ ထိုပြောဆိုတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥာဏပ္ပ-ဝတ္တိ၊ ဥာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ န(ဟောတိ) မဖြစ်၊ ဣတိ၊ သို့၊ ဣစ္ဆတိ၊ တသ္မာ၊ သမုဒယာဒိပဉ္စေသု ၊ သမုဒယအစရှိသော ပြဿနာတို့၌၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ ရှုပ် အနိစ္စန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဒုက္ခပရိယာယဒဿနဝသေန၊ ဒုက္ခ၏ ပရိယာယ်ကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (သကဝါဒီနာ) ဝုတ္တံ၊ ပန၊ ကား၊ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ သကသမယေ၊ မိမိ၏ အယူ၌၊ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရူအပ်သော၊ ဝေါဟာရံ အခေါ်အဝေါ်ကို၊ အပဿန္တော မတွေ့သည်၊ (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ၊ ဣတိစ ဒန္တိ စာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို၊ (ဝုတ္တံ ၌စပ်) တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏၊ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ-သစ္စာ၌၊ ဥာဏံ၊ သည်၊ ယဒိ ပဝတ္တတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဣကာရ ဒံကာရ ဒုကာရ ခကာရေသု၊ ဣအက္ခရာ ဒံအက္ခရာ ဒုအက္ခရာ ခအက္ခရာတို့၌၊ [ဓက+ဒံ၊ ဒု+ကံ့ကို ၄-လုံးခွဲ၍ ပြသည်၊] ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့် စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော၊ ဥာဏေဟိ တို့သည်၊ ပဝတ္တိ-တဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏၊ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတုံ(သကဝါဒီနာ) ဝုတ္တံ၊ ပန၊ ကား၊ ဣတရော၊ သည်၊ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကို၊ နဣစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ပဋိက္ခိပတိ။

ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ)

၇-ဣဒ္ဓိဗလကထာ အဖွင့်

၆၂၁-၆၂၄။ ဣဒါနိ ဣဒ္ဓိဗလကထာနာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုဣဒ္ဓိဗလ ကထာ၌၊ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာနိသံသဿ၊ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၏ အာနိသင်၏ အတွဲ၊ အကျိုးကို အယောနိသော၊ အားဖြင့်၊ ဂဟေတွာ၍၊ ဣဒ္ဓိဗလေန၊ တန်ခိုး၏ အစွမ်းနှင့်၊ သမန္နာဂတောပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကပ္ပံ အာ-ယုကပ်ပတ်လုံး၊ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နိုင်ရာ၏၊ ဣတိ၊ သို့ မဟာသံဃိကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ ဣဒ္ဓိဗလေန၊ ပေ၊ တိဋ္ဌေယျာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ၊ တတ္ထ၊ ထို ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျအစရှိသော ပုစ္ဆာ၌၊ ကပေါ-

နာမ၊ ကပ္ပမည်သည်၊ မဟာကပ္ပေါ၊ မဟာကပ်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပေကဒေသော၊
မဟာ ကပ်၏၊ အစိတအပိုင်းဖြစ်သော အသင်္ချေယျကပ်လည်းကောင်း၊
အာယုကပ္ပေါ၊ အာယုကပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ သို့၊ တိဝိဓော၊ သုံးပါး အပြားရှိ၏၊
ဟိ၊ ချဲ့၊ ဘိက္ခဝေ၊ တို့၊ ကပ္ပဿ၊ မဟာကပ်၏၊ အသင်္ချေယျာနိ၊ အသင်္ချေယျ
ကပ်တို့သည်၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့တည်း၊ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိရပ်၌
မဟာ-ကပ္ပေါ၊ မဟာကပ်ကိုသာ၊ ကပ္ပေါတိ၊ ကပ္ပဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊
ဗြဟ္မကာယိကာနံ၊ ပဌမဈာန် ဗြဟ္မအပေါင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏
ကပ္ပေါ၊ အာယုကပ်သည်၊ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်း အရှည်တည်း၊ ဣတိ
ဧတ္ထ၊ ၌၊ ကပ္ပေကဒေသော၊ မဟာကပ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော
အသင်္ချေယျကပ်ကို၊ (ကပ္ပေါတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တော) ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး
နိရယမှ၊ ငရဲ၌၊ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရ၏၊ ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး၊ သဂ္ဂမ္ပိ၊ နတ်ပြည်၌၊
မောဒတိ၊ ဝမ်းမြောက်ရ၏၊ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ၌၊ အာယုကပ္ပေါ၊ အာယုကပ်ကို ၊
(ကပ္ပေါတိ ဘဂဝတော ဝုတေတာ၊) အာယုကပ္ပနံ၊ အသက်တမ်းကို
ပြုစီမံခြင်းဟူသည်၊ [အာယုဝိဓေနံ၊ အသက်တမ်းကိုစီမံခြင်းဟူသည် ကမ္မဿ၊ ကံ၏၊
ဝိပါကဝသေန ဝါ၊ အကျိုး၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဿဂဏနာယ
ဝါ၊ နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာယုဝရိစ္ဆေဒေါ၊
အသက်တမ်းကို ပိုင်းခြားခြင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ နက် [ခအာယုကပ္ပေါ
ကိုခအာယုကပ္ပနံမဟု ဖွင့်၍ ခအာယုကပ္ပနံကို ခအာယု-ဝိဓာနံမဟု
ထပ်ဖွင့်သည်၊] တေသု၊ ထိုကပ်တို့တွင် မဟာကပ္ပံ၊ ကို၊ သန္ဓာယ ပစ္စတိ၊ ဣတရော
ပဋိဇာနာတိ။

အထ၊ ဝန်ခံရာထိုအခါ၌၊ ထိုပရဝါဒီကို၊ သကဝါဒီ၊ သည၊ တေ၊
အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့် ဣဒ္ဓိဗလေန၊ တန်ခိုးအစွမ်းနှင့် သမန္နာဂတော၊

၁။ အယုကပ္ပေါ။ ခအာယုကပ္ပနံ စသည်ကို ထောက်၍ လူစသည်တို့၏
အသက်တမ်းကို ပြုစီမံဘတ်သော အပိုင်းအခြားသည် အာယုကပ္ပ မည်၏၊ ထိုသို့
ပိုင်းခြားရာ၌ ငရဲသူ ငရဲသားတို့အတွက် ကံသာလျှင် ပဓာနဖြစ်သောကြောင့်
ကံ၏ အကျိုးအားဖြင့် အသက်ကို ပိုင်းခြားရသည်၊ ခကံကုန်လျှင် ငရဲမှလွတ်၏၊
ကံမကုန်သေးသမျှ ငရဲမှ မလွတ်မဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ဧကမ္မဿ ဝိပါကဝသေန
ဝါတိ နိရယဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံမဟု မှီကာမိန့်သည်။

လူတို့အတွက် အသက်တရားတမ်း၊ ၇၅-နှစ်တမ်း စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊
စတုမဟာရာဇိစသော နတ်တို့အတွက် အနှစ် ၉-သန်း ၃-ကုဋေ ၆-သန်း
စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့် အသက်ကို ပိုင်းခြားရသည်၊
ထို့ကြောင့် ဝေဿဂဏနာ-ယဝါတိ မနုဿေ စတုမဟာရာဇိကာဒိဒေဝေ စ
သန္ဓာယမဟု မှီကာ မိန့်သည်။ မှန်၏၊ ထိုလူနတ်တို့သည် အသင်္ချေ
ကာလတိုင်အောင် အကျိုးပေးနိုင်သော ကံပါ သော်လည်း နှစ်အရေအတွက်
စေ့လျှင်များသောအားဖြင့် စုတေကြရသည်။

သော။ ယော၊ အကြင်လူသည်၊ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ၊ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်၏၊ သော၊ ထိုကြာမြင့်စွာ အသက်ရှည်သောလူသည်၊ ဝဿသတံ၊ အနှစ်တရာ ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ဘိယျော၊ ထိုထက်အလွန်၊ အပ္ပံ၊ ဝါ၊ အနည်းငယ်သော အနှစ်တဆယ်၊ နှစ်ဆယ်၊ လေးဆယ်၊ ခြောက်ဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ (ဇီဝတိ) ကူတိ ဧဝံ၊ သို့၊ ပရိစ္ဆန္န၊ ပိုင်းခြားအပ်သော်၊ အယုကပ္ပ၊ အသက်တမ်းထက်၊ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော၊ မဟာကပ္ပံ၊ မဟာကပ်ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ မဟာကပ္ပေကဒေသံ၊ ဝါ၊ မဟာကပ်၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော အသင်္ချေယုကပ်ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဇီဝေယျ၊ အကယ်၍ အသက်ရှည်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ) အဿ၊ ထိုလူ၏၊ ကုဒ္ဓိ မယိကေန၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော အာယုနာ၊ သည်၊ ဘဝံတပွဲ၊ ဖြစ်ထိုက်၏၊ ကူတိ စောဒေတုံ၊ ကုဒ္ဓိမယိကော သော အာယုတိ အာဒိ အာဟ၊ ကူတရော၊ ကုဒ္ဓိမယိကံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာနမေဝ၊ ကံဟူသော အကြောင်းရှိသည်သာလျှင်၊ (ဟောတိ) ကူတိ၊ သို့၊ ဝုတ္တတ္ထ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိက္ခိပတိ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခ၊ ပေ၊ ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ၊ ဤအာယုကပ်ပတ်လုံးတည်ခြင်း၌၊ ကုဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိသေသော၊ တန်ခိုးမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ အထူးသည်၊ ကော၊ အဘယ်နည်း၊ အနိဒ္ဓိမာပိ၊ တန်ခိုးမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အာယုကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး၊ တိဋ္ဌေယျ၊ နန၊ တည်နိုင်ရာသည် မဟုတ်လော၊ ကူတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း၊ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့ကား၊ ဝိသေသော၊ တည်း၊ ဟိ၊ ချဲ့၊ ကုဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယာဂတာယုကံ၊ အကြင် အကြင် အသက် အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ ဇီဝိတပွဲဝတ္တိယာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေဖြစ်ခြင်း၏ အန္တရာယကရေ၊ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို၊ ကုဒ္ဓိဗလေန၊ တန်ခိုး၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိဗာဟိတွာ၊ တားမြစ်၍၊ အန္တရာ၊ အာယုကပ်မကုန်မီ အကြား၌၊ အ ကာလမရဏံ၊ အခါမဲ့ သေခြင်းကို နိဝါရေတုံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာတိ၊ စွမ်းနိုင်၏၊ အနိဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဧတံ ဗလံ၊ ဤအစွမ်းသည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတေသံ၊ ဤ ကုဒ္ဓိမန္တ အနိဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝိသေသော၊ တည်း၊ [တန်ခိုးမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား သူ့သဘောအတိုင်းသာ အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်ရသည်။ မတော်တဆ အန္တရာယ်ဖြစ်လျှင် မတားနိုင်-ဟူလို။]

အတိတံ အနာဂတန္တိ ကုဒ္ဓံ၊ ဟူသော စကားကို၊ အဝိသေသန၊ အတိတံ အနာဂတ်ဟု အထူးမမ သာမညအားဖြင့် ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျာတိ၊ ဟူ၍၊ ပဋိညာတတ္ထ၊ ဝန်ခံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စောဒေတိ၊ အပြစ်တင်၏။

[ဝုတ္တံ ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဒွေ ကပ္ပေတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို၊ ဣဒ္ဓိမာ သည်၊ ဇီဝိတပရိစ္ဆေဒံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အပိုင်းအခြားကို၊ အတိက္ကမိတုံ၊ လွန်ခြင်းငှာ ယဒိသက္ကောတိ၊ အံ၊ (ဧဝံ သတိ၊) ကေဝလံ၊ များစွာသောကပ် မဖက် သက်သက်၊ ဧကံ (ကပ္ပံ) တခုသော ကပ်ပတ်လုံး၊ (တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နိုင်ရာသည်ကား၊) န မဟုတ်သေး၊ [ဧကံ နောက်၌ ပိုဒ်ရှိပါစေ၊] အနေကေပိ၊ တပါးမက၊ များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကပ္ပေ၊ ကပ္ပါတို့ပတ်လုံး၊ တိဋ္ဌေယျ ရာ၏၊ ဣတိ၊ သို့၊ စောဒနတ္ထံ၊ ငှာ၊ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊ ဥပ္ပန္နော ဖဿောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို၊ သဗ္ဗ အလုံးစုံသော တောင့်တမှုကို၊ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်၊ န လဗ၊တိ၊ ရအပ်သည် မဟုတ်၊ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏ အဝိဉာဏောပိ။ အရာ မဟုတ်သော၊ တောင့်တခြင်းသည်လည်း အတိ၊ ဣတိ ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတုံ(သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊ [မွေးလာသော သတ္တဝါတယော မသေပါစေနှင့်ဟု တောင့်တခြင်းသည် ဣဒ္ဓိ၏ ဆရာမဟုတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖဿသည် မချုပ်ပါစေနှင့်ဟု တောင့်တခြင်းသည်လည်း ဣဒ္ဓိ၏ အရာမဟုတ်၊ တန်ခိုးဖြင့် တောင့်တ၍ မရနိုင်၊] ဧတ္ထ၊ ဤ ဣဒ္ဓိဗလကထာ၌၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ ဣတိ၊ ဤအပြီးတည်း၊

ဣဒ္ဓိဗလကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ၊)

၆၂၅-၆၁၆။ ဣဒါနိ သမာဓိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုသမာဓိ ကထာ၌၊ သဗ္ဗတ္ထိဝါဒါနဉ္စေဝ ဥတ္တရာပထကာနဉ္စ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ ဧကစိတတက္ခဏေ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏာ၌၊ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော၊ ဧကပ္ပတာပိ၊ ဧကဂ္ဂတာသော်မှလည်း၊ သမာဓာနဋ္ဌေန၊ စိတ်ကို အာရုံ၌ အညီအမျှထားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမာဓိ သမာဓိမည်၏၊ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍၊ သတ္တရတ္ထိန္ဒြိဝါနိ၊ ခုနစ်ညဉ့် ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဧကန္တသုခပဋိသံဝေဒီ၊ ဧကန် သုခကို ခံစားနိုင်သည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရိတုံ (ပဟောမိ၊ စွမ်းနိုင်တော်မူ၏၊) ဣတိအာဒိဝစနံ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားတော်ကို နိဿာယ၊ ၍၊ စိတ္တသန္တတိ၊ စိတ်အစဉ်သည်၊ သမာဓိ သမာဓိမည်၏၊ ဣတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေသန္နာယ စိတ္တသန္တတိတိ ပုစ္ဆာသကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ အထ၊ မူ၊ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို၊ စိတ္တသန္တတိ သည်၊ သမာဓိ၊ သည၊ ယဒိ(ဟောတိ)။ (ဧဝံ သတိ၊) စိတ္တသန္တတိ နာမ၊ မည်သည်၊ အတိဘာပိ၊ အတိတ်စိတ်အစဉ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ အနာဂတာပိ၊ သည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ ဟိ၊ မှန်၊ ဧကံ၊

တခုသော။ ပစ္စုပ္ပန်စိတ္တမေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ချည်းသာ။ စိတ္တသန္တတိ နာမ၊ စိတ်အစဉ်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ အဖြစ်နိုင်။ တေ၊ အသင်၏ အလိုအားဖြင့်။ သဗ္ဗာပိ၊ အတိတ် အနာဂတ်ဟူသော အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ သာ၊ ထိုစိတ်အစဉ်သည်။ သမာဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ) ကိလော။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ အတိတာအာဒိ အာဟ။ ဣဘရော၊ သည်။ တထာ၊ ထိုအတိတ် အနာဂတ်ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနိစ္စန္ဓော(ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ။

နန အတိတ် နိရုဒ္ဓန္တိအာဒိ၊ ကို၊ စိတ္တသန္တတိယံ၊ ဌံ။ ဝါ၊ တွင်။ ပစ္စုပ္ပန်မေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ချည်းသာဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိစ္စတရံ၊ ဆိုင်ရာကိစ္စကို ပြုနိုင်၏။ [သွားခြင်းကိစ္စဖြစ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ကသာ ပြုနိုင်၏။ စကားပြောခြင်း ကိစ္စကိုလည်း ပစ္စုပ္ပန် စိတ်ကသာ ပြုနိုင်၏-စသည်။] အတိတာနာဂတံ၊ အတိတ် အနာဂတ်စိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓတ္တာ၊ ချုပ်ပြီး အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ [အတိတ်စိတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] အနုပ္ပန္နတ္တာ စ၊ မဖြစ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းလည်းကောင်း။ [အနာဂတ်စိတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ကထံ၊ အဘယ်နည်းအားဖြင့်။ တံ၊ ထိုအတိတ် အနာဂတ်စိတ်သည်။ သမာဓိ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ ဒေသေတုံ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။

ဧကစိတ္တက္ခဏိကောတိ၊ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိယ။ တတော၊ ထိုမူနောက်၌။ သကသမယေ၊ မိမိ သကဝါဒိ၏ အယူ၌။ / ဘိက္ခဝေတို့။ သမာဓိ၊ ကို။ ဘာဝေတ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေကြကုန်လော။ ဣတိအာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။

ပစ္စုပ္ပန်ကုသလသမ္ပယုတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ်စိတ်နှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ယာ ဧကဂ္ဂတာ၊ ကို။ သမာဓိတံ၊ ဟူ၍။ ဒုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထို ဧကဂ္ဂတာကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိညာ သကဝါသိယ။ စက္ခုဝိညာဏသမဂီတိအာဒိ၊ ကို။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကောတိ၊ ဟူသော ဝစနမတ္တံ၊ စကားမျှကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဆလေန၊ သူ့စကားကို ပယ်ရှားတက်သော သာမညဖြင့်။ (ပရဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊ ၁။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်။ သကဝါဒိနာ ပဋိက္ခိတ္တံ။ နန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ သုတ္တံ၊ ဟူသော သုတ်သည်။ ပုရိမပစ္စိမဝသေန၊ ရှေ့၌ဖြစ်သောတရား နောက်၌ဖြစ်သောတရား၏အဖြစ်ဖြင့်။

၁။ ဆလေန ဝုတ္တံ။ ဆလဓာတ်၏ အနက်ကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ။ ဘာဝနာယ အာဟိတဝိသေသာယ (ဘာဝနာဖြင့် ထားအပ်သော အထူးရှိသော) ဧကဂ္ဂတာယ(၏) ဝိဇ္ဇမာန ဝိသေသပဋိက္ခေပေါ (ထင်ရှားသော အထူးကို ပယ်ခြင်းသည်) ဆလံ (ဆလမည်၏)။ သော ပန (ထို ဝိဇ္ဇမာနဝိသေသကို ပယ်ခြင်းသည်လည်း) အဿ (ထိုဝိဇ္ဇမာနဝိသေသ၏) အနာတိတဝိသေသာယ (မထည့်သွင်းအပ်သောအထူးရှိသော) ဧကဂ္ဂတာယ (နှင့်) သာမညေန (တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း)။ ဣတိ အာဟု - သာမညမတ္တေနာ-တိ။ - အနုဋီတာ။

ပဝတ္တမာနဿ၊ သော။ သမာဓိဿ၊ ဧ။ အပ္ပောကိဏ္ဏတံ၊ တပါးသောတရားတို့နှင့် မရောပြွမ်းသည်၏အဖြစ်ကို။ သာဓေတိ။ သန္တတိယာ၊ စိတ်အစဉ်၏။ သမာဓိကာဝံ၊ သမာဓိ၏အဖြစ်ကို။ န(သာဓေတိ)၊ ပြီးစေသည်မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓကံ၊ သာဓက မမြောက်။ ကုတိ၊ အပြီးတည်း။

သမာဓိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နဋ္ဌိတာ။)

၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာအဖွင့်

၆၂၇။ ဣဒါနိ ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ၌၊ ဌိတာဝ သာ ဓာတူတိ၊ ဌိတာဝ သာ ဓာတု ဟူသော။ ဝစနံ၊ စကားတော်ကို။ နိဿာယ၊ ဤ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသင်္ခါတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ နာမ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတတာမည်သော။ ဧကာ၊ တခုသော ဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ စ၊ ထို ဓမ္မဋ္ဌိတတာမည်သော တခုသော ဓာတ်သည်လည်း။ ပရိနိပ္ပန္နာ၂၊ အကြောင်းတို့သည် ပြီးစေအပ်သော သဘောတည်း။

ဆက်ဦးအံ့။ ဆလသည် ဝါစာဆလ-သူတပါးစကားကို ပယ်ခြင်း၊ သာမည ဆလ-တူသည်၏အဖြစ်အားဖြင့် မိမိမလိုအပ်သော အနက်ကို ပယ်ခြင်း၊ ဥပစာရဆလ-ဥပစာရတင်စားရာဝယ် မိမိ မလိုအပ်သော ဥပစာအနက် ပယ်ခြင်း၊ ဤသို့ ၃-မျိုးရှိ၏။ ဤ၌ ဧကဂ္ဂတာသည် အာဟိတဝိသေသ၊ အနာဟိတဝိသေသ ဟု-၂-မျိုးရှိသော်လည်း ဧကဂ္ဂအာချင်း တူသောကြောင့် သာမညအားဖြင့် အာဟိတဝိသေသဧကဂ္ဂတာကိုပယ်သည်။

၁။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ။ တိဌန္တိ ပစ္စယုပ္ပန္နာ ဧတ္ထ ဧတေန ဝါတိ ဌိနော(ပစ္စယော)၊ သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရား၊ ဓမ္မော ဧဝ- အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားသည်ပင်၊ ဌိတာ-သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ ကြောင်းတည်း။ ဓမ္မဋ္ဌိတော-အကြောင်း၊ ဓမ္မဋ္ဌိတောယေဝ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ (တာပစ္စည်း အနက်မရှိ)၊ ထို့ကြောင့် -ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသင်္ခါတာ ဓမ္မဋ္ဌိတတာနာမ ဧကာ အတ္ထိ- ဟု ဓမ္မဋ္ဌိတတာနှင့်အဝိဇ္ဇာစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို အရတူဖွင့်သည်။ [ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမ-တာတိ ကုမေတိပိ ဒ္ဓိဟိ ပစ္စယမေဝ ကထေတိ၊ ပစ္စယေန တိ ပစ္စယုပ္ပန္နာ ဓမ္မော တိဌန္တိ၊ တသ္မာ ပစ္စယောဝ ဓမ္မဋ္ဌိတတာတိ ဝုစ္စတိ၊ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ပစ္စယသုတ်။] အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားသည် သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားတို့၏တည်ရာ တည်ကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် အမြဲရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းကို -ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမတာ-ဟု ဆိုသည်။ ဆဌဝဂ် ၂-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကထာနှင့် တွဲ၍ ကြည့်ပါ။

၂။ သာစ ပရိနိပ္ပန္နာ။ အဝိဇ္ဇာစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တည်း ဟူသော ဓမ္မဋ္ဌိတသာသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပွင့်သည်ဖြစ်စေ၊ မပွင့်သည်ဖြစ်စေ အမြဲတည်ရှိနေသော

ဣတိ။ သို့။ အန္တကာနံလဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဧဝံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ ပရိနိပ္ပန္နာနံ၊ ပရိနိပ္ပန္နဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏။ အညာ၊ အခြားသော။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာနာမ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတတာမည်သော။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတို့သည် ပြီးစေအပ်သော သဘောသည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ။ စ၊ ထိုသို့ ရှိလသော်။ တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ တာယပိ ဓမ္မဋ္ဌိတတာယ၊ ထိုဓမ္မဋ္ဌိတတာ၏လည်း။ အညာ၊ အခြားသော။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သောသဘောဖြစ်သော။ ဋ္ဌိတတာ၊ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ တာယ ဋ္ဌိတတာတိအာဒိ အာဟ။ ပရဝါဒီသည်။ ဧဝံရူပါယ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ လဒ္ဓိယာ၏။ အဘာဝေနမရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော) အနန္တရပစ္စယတဉ္စေ။ အနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ အညမညပစ္စယတဉ္စ၊ အညမညပစ္စည်း၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [အနန္တရပစ္စယတာ စ သည်ကိုဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာဝတ္ထုနာသည်။(နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁။ အနိစ္စတာကထာ အဖွင့်

၆၂၇။ ဣဒါနိ အနိစ္စတာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အနိစ္စတာ ကထာ၌ အနိစ္စာနံ၊ အနိစ္စဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒိနံ၊ ရုပ် အစရှိသော သင်္ခတ တရားတို့၏။ အနိစ္စတာပိ၊ အနိစ္စတို့၏အဖြစ်သည်လည်း။ ရူပါဒယော ဝိယ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အန္တကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ (ဧဝံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ ရူပါဒယော ဝိယ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ အနိစ္စတာ၊ သည်။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ သည်။ ယဒိ(ဟောတိ)၊ (ဧဝံ သတိ။) တဿာပိ၊ ထို အနိစ္စတာ၏

ကြောင့် တစုံတခုသော အကြောင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော ပရိနိပ္ပန္န မဟုတ်၊ အပရိနိပ္ပ

န္နဟု ယူဆလေသည်။ [ပရိနိပ္ပာဒိယတေ-တစုံတခုသော အကြောင်းသည် ဖြစ်စေအပ် ပြီးစေအပ်၏၊ ဣတိ ပရိနိပ္ပန္နာ။]

လည်း။ အညာယ၊အခြားသော။ ပရိနိပ္ပန္နာယ၊ သော။ အနိစ္စတာယ၊
အနိစ္စတာသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရှိရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ တာယ အနိစ္စ-
တာယာတိအာဒိ အာဟ။ ဣသရာ၊ သည်။ ဒွိန္ဒု၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အနိစ္စတာနံ
အနိစ္စတာတို့၏။ ဧကတော၊ တပြိုင်နက်။ အဘာဝေန၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။
ပဋိကိဒ္ဓိပိတွာ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ယသ္မာ၊ ၂၊ ကြောင့်။ သာ အနိစ္စတာ၊ ထို
အနိစ္စတာသည်။ နိစ္စာ၊ မြဲသည်။ န ဟောတိ။ တေနော အနိစ္စေန၊ ထို
အနိစ္စနှင့်ပင်။ သဒ္ဓိ။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်၏။ တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ထိုပရဝါဒီအား။ သကဝါဒီ၊ သည်။
လေသောကာသံ၊ အမြွက်ထောင်ခွင့်ကို။ အဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ တေန၊
ထိုပရဝါဒီသည်။ ဒုတိယာ၊ ၂-ခုမြောက်သော။ ယာ အနိဟစ္စတာ၊ ကို။ ပဋိညာထာ။
တာယပိ၊ ထို ဒုတိယအနိစ္စတာ၏လည်း။ အနိစ္စထာ၊ အနိစ္စတာသည်။ (သိယာ၊
ဖြစ်ရာ၏။) တတော၊ ထို တတိယ အနိစ္စတာမူ။ ပရာယပိ၊နောက်ဖြစ်သော
အနိစ္စတာ၏လည်း။ (အနိစ္စတာ၊ သိယာ။) ဣတိ၊ သို့။ ပရမ္မရဝသေန၊
အဆက်ဆက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနုပစ္ဆေဒဒေါသံ၊ အနိစ္စတာ၏

၁။ဒွိန္ဒု အနိစ္စတာနံ။ ။စာအုပ်တို့၌ -ဒွိန္ဒု အနိစ္စတာယ- ဟု တွေ့ရ၏။
ပရဝါဒီသည် -ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ အနိစ္စတာသည် ပရိနိပ္ပန္နာဖြစ်၏- ဟု
ဝန်ခံသော အခါ ထို ပရိနိပ္ပန္နအနိစ္စတာမှာလည်း အနိစ္စတာ တမျိုး ရှိရာသောကြောင့်
-တာယ အနိစ္စတာယ အနိစ္စတာ ပရိနိပ္ပန္နာတိ-ဟု စိစစ်သောအခါ အနိစ္စတာ
၂-မျိုးတပြိုင်နက် မရှိနိုင်သောကြောင့် -န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ-ဟု ပယ်သည်။ ထို့ကြောင့်
-ဒွိန္ဒုအနိစ္စတာနံ- ဟုရှိမှ သင့်မည်ထင်သည်။ [ရှေးနိဿယ၌ -ဒွိန္ဒု၊ ၂-ပါးကုန်သော
ရူပက္ခန္ဓာစသောတရား၊ ထို ရူပက္ခန္ဓာစသော တရားတို့၏ အနိစ္စအဖြစ်တို့၏။
အနိစ္စ-တာယ၊အနိစ္စ၏အဖြစ်၏။-ဟု -ဒွိန္ဒု အနိစ္စတာယ-ကို ပါဌ်မှန်ယူ၍
အနက်ပေးလေသည်။

၂။ ပုန ပုဋ္ဌော ယသ္မာ။ ။စာအုပ်တို့၌ -ပုန ယသ္မာ- ဟု ရှိ၏။ ပုန၏ စပ်ပုဒ်
မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ရှေ့ပုရိသကာရာနုယောဂဝဏ္ဏနာ၌ ဤကဲ့သို့
နေရာဝယ် -ပုန ပုဋ္ဌော ယသ္မာ- ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း -ပုန ပုဋ္ဌော-ဟု
ရှိပြီးမှ -ယသ္မာ-စသည်ဖြင့် ရှိသင့်ပါသည်။ဆိုလိုရင်းကား--ကာယ အနိစ္စတာယ
အနိစ္စတာ ပရိနိပ္ပန္နာတိ- ဟု ပဌမမေးသောအခါ ဝယ်၍ ဒုတိယ ထပ်၍
မေးသောအခါ ဝန်ခံသည်-ဟူ လို။

၃။ အနုပစ္ဆေဒ ဒေါသံ။ ။ပထမ အနိစ္စတာကို -ပရိနိပ္ပန္န-ဟု
ဆိုသောကြောင့် ပရိနိပ္ပန္နဖြစ်လျှင် အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော
သင်္ခတတရားဖြစ်ရကားသူ့မှာလည်း အနိစ္စတာတစ်မျိုး ရှိရဦးမည်။ ထို
အနိစ္စတာသည်လည်း ပရိနိပ္ပန္နဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စတာ ရှိရဦးမည်။ ဤသို့
ဆက်ကာ ဆက်ကာ အနိစ္စတာတွေ မပြတ် နိုင် သောကြောင့်
-အနုပစ္ဆေဒဒေါသံအာရောပေန္တော- ဟု ဆိုသည်။

မပြတ်နိုင်ခြင်းဟူသော အပြစ်ကို။ အာရောပေန္တော၊ တင်လိုသည်။ (ဟုတွာ။) တာယ တာယေဝါတိအာဒိ အာဟ။ ဇရာ ပရိနိပ္ပန္နာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော သင်္ခတတရား၏။ ဇရာမရဏတော၊ ဇရာမရဏမူ၊ အညာ၊ အခြားသော။ အနိစ္စတာ နာမ၊ အနိစ္စတာမည်သည်။ နတ္ထိ။ [ဖြစ်ပြီးသော သင်္ခတတရား၏ ဇရာမရဏကိုအနိစ္စတာဟု ဆိုလိုသည်။] တသ္မာ။ အနိစ္စတာဝိ ဘာဂါနုယုဉ္ဇနဝသေန၊ အနိစ္စတာ၏ အထူးအပြားကို မေးစိစစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ တကြာပိ၊ ထို ဇရာပရိနိပ္ပန္နာ အစရှိသော ပြဿနာ၌လည်း။ ပရဝါဒိနော၊ ၏။ ပုရိမ-နယေနော၊ ရှေ့နည်းဖြင့်ပင်။ ပဋိညာ စ ပဋိက္ခေပေါ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ [-ဧကတော အဘာဝေန ပဋိက္ခိပိတွာ။ပေ။ တသ္မာ ပဋိဇာနာဟိ- ကို -ပုရိမနယေနော ပဋိညာ- ဟု ဆိုသည်။]

၆၂၉။ ရူပံ ပရိပ္ပန္နံထိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ ယေသံ၊ အကြင် ရူပံအစရှိသောတရားတို့၏။ သာ အနိစ္စတာ၊ ထို အနိစ္စတာသည်။ (အတ္ထိ။)တေဟိ၊ ထိုရူပံ အစရှိသောတရားတို့နှင့်။ သဒ္ဓိ သံသန္တနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ။ ထိုရူပံ ပရိနိပ္ပန္နံ အစရှိသောစကားရပ်၌။ ပရိနိပ္ပန္နာနံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်ကုန်သော။ ရူပါဒိနံ၊ ရူပံအစရှိသော တရားတို့၏။ အနိစ္စတာ ဇရာမရဏာနိ၊ အနိစ္စတာဟူသော ဇရာမရဏတို့သည်။ အတ္ထိယထာ၊ ရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိနိပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ အနိစ္စတာဒိနံ(ပိ)၊ အနိစ္စတာ အစ ရှိသည်တို့၏လည်း။ [ပိ၊ပါလျှင်ကောင်း၏၊ မပါသောကြောင့်ထည့်ထားသည်။] တာနိ၊ ထိုအနိစ္စတာဟူသော ဇရာမရဏတို့သည်။ နတ္ထိ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိယေဝ၊ ပယ်သည်သာ။ [ဝန်ခံမှုမပါသောကြောင့် -ဧတန္တေန- ဟု ဆိုသည်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနိစ္စတာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။(နိဋ္ဌိတာ။)

ဧကောဒသမဝဂ္ဂေါ၊ သည်။(နိဋ္ဌိတော။)

ဧကောဒသမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁-သံဝေရာ ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၆၃၀. ၆၃၂။ ကုဒါနိ သံဝေရာကမ္မန္တကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထုထို
 သံဝေရာကမ္မန္တကထာ၌။ စက္ခုနာစက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။
 ဝါ၊ မြင်ရခြင်းကြောင့်။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ၊ မိန်းမဟု လည်းကောင်း
 သိမှတ်ကြောင်းဖြစ်သော ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်ကြီးကို ကိလေသာစိတ်ဖြင့်
 ယူလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပေ။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။
 ကုတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ သံဝေရာပိ၊
 စောင့်စည်းခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊
 စောင့်စည်းကြောင်းတရားသည်လည်းကောင်း။ အသံဝေရာပိ၊
 မစောင့်စည်းခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ စောင့်စည်းကြောင်းမဟုတ်သော
 တရားသည်လည်းကောင်း။ ကမ္မံ၊ ကံတည်း။ ကုတိ၊ သို့။ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။
 ကုတရဿ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကသမယေ၊ သကဝါဒီဟူသော
 မိမိ၏ အယူ၌။ ယာ စေတနာ၊ ကို။ ကမ္မန္တိဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တာ။ သာ၊
 ထိုစေတနာသည်။ ကာယဝစီမနောဒွါရေသု၊ ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရ မနောဒွါရတို့၌။
 ပဝတ္ထမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ ကာယကမ္မာဒိနာမံ၊ ကာယကံ အစရှိသော အမည်ကို။
 လဘတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ တေသင်၏ အလိုအားဖြင့်။ သံဝေရာ၊ သည်။
 ကမ္မံ၊ သည်။ ယဒိ(ဟောတိ)၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) သောပိ၊ ထိုသံဝရသည်လည်း။
 စက္ခုန္တိယာဒိသု၊ စက္ခုန္တိအစရှိသော ဒွါရတို့၌။ ပဝတ္ထမာနော၊ သော်။
 စက္ခုကမ္မာဒိနာမံ၊ စက္ခုကံအစရှိသောအမည်ကို။ လသေယု၊ ရရာ၏။ ကုတိ၊ သို့။
 စောဒေတုံ စက္ခုန္တိယ-သံဝေရာ စက္ခုကမ္မန္တိအာဒိ အာဟ။

ကုတရော၊ သည်။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်ကို။
 အပသာန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) စတုသု၊ လေးပါးကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။
 ပဋိက္ခိပိတွာ၊ ပယ်ပြီး၍။ ပဉ္စမေ၊ ငါးပါးမြောက်ဖြစ်သော။ ကာယ-ဒွါရေ၊ ၌။
 ပသာဒကာယံ၊ ပသာဒကာယကို။ (ကာယပသာဒကို။) သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။
 ဝိညတ္တိကာယံ၊ ဝိညတ္တိကာယကို။ (ကာယဝိညတ်ကို။) သန္ဓာယပဋိဇာနာတိ။
 ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ပသာဒကာယမ္ပိ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 (ကာယပသာဒကိုလည်းကောင်း။) ဝိညတ္တိကာယမ္ပိ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 (ကာယဝိညတ်ကိုလည်းကောင်း။)

ကာယိန္တိယန္တေဝ၊ ကာယိန္တေဟူ၍သာ။ ဣစ္ဆတိ။ မနောဒွါရေပိ၊ ဌိလည်း။ ဝိပါကဒွါရံ၊ ဘဝင်စိတ်ဟူသော ဝိပါကဒွါရကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ကမ္မဒွါရံ၊ ကုသိုလ်စိတ် အကုသိုလ်စိတ်ဟူသော ကမ္မဒွါရကို။ သန္ဓာယပဋိဇာနာတိ။ အသံဝရေပိ၊ ဌိလည်း။ ဒေသေ နယော၊ တည်း။ စက္ခုနာ ရူပဒိသွာတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ သည်။ တေသု ဒွါရေသု၊ တို့၌။ သံဝရာသံဝရ-မေဝ၊ သံဝရအသံ ဝရကိုသာ။ ဒီပေတိ။ တဿ၊ ထိုသံဝရအသံဝရ၏။ ကမ္မဘာဝံ၊ ကံ၏ အဖြစ်ကို။ န (ဒီပေတိ)၊ ပြသည်မဟုတ်။ တသ္မာ အသာကေ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သံဝရာကမ္မန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-ကမ္မကထာ အဖွင့်

၆၃၃-၆၃၅။ ဣဒါနိ ကမ္မကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မကထာ၌။ နာဟံ။ ပေ။ ကမ္မာနန္တိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တပဒံ နိဿာယ၊ ၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ သဝိပါကံ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ ယေသံ၊ ပေ။ မဟာ-သံယိကာနံ၊ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့အား။ (ဒသေတုံ-၌ စပ်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ စေတနံ၊ စေတနာကို။ ကမ္မံ၊ ကံဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာရား သည်။ အဝိသေသေန၊ ကုသိုလ် စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာ အဗျာကတစေတနာဟု အထူးမမ၊ သာမညအားဖြင့်။ စေတနာ၊ ကို။ ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ သာစ၊ ထိုစေတနာသည်လည်း။ ကုသလာကုသလာဝ၊ ကုသိုလ်စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာသည်သာ။ သဝိပါကာ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်၏။ အဗျာကတာ၊ အဗျာကတစေတနာသည်။ အဝိပါကာ၊ အကျိုးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ဝိဘာဝံ၊ ဤဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ အသေတုံ သဗ္ဗံ ကမ္မန္တိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ ပုန၊ တဖန်။ သဗ္ဗာ စေတနာတိ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဥေသု၊ တို့၌။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတစေတနာကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခေပေါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [စေတနာကို အရကောက်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ကေသလာကုသလာစ ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဝိပါကာဗျာကတာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ သဝိပါကာဝိပါကစေတနံ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သော စေတနာ၊ အကျိုးမရှိသော စေတနာကို။ သရူပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဒသေတုံ ဝုတ္တံ၊ ဧတ္ထ၊ ဤ ကမ္မကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ နာဟံ ဘိက္ခဝေတိသုတ္ထံ၊ အစရှိသော သုတ်သည်။

(အသာဓကံ-၌ စပ်။) ပစ္စယေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဒိဌဓမ္မာဒိသု၊ ဒိဌဓမ္မဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ ဝိပါက ပဋိသံဝေဒနံ၊ အကျိုးကို ခံစားခြင်းကို။ သန္ဓာယ။ (တကဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ တသွာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်

၆၃၆-၆၃၇။ ဣဒါနိ သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ၌။ သော၊ ထိုဘုရားရှင်သည်။ တဿ၊ ကမ္မဿ၊ ထိုကံကို။ ကတတ္ထ၊ ပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစိတတ္ထ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဿန္တတ္ထ၊ ပွားများအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပုလတ္ထ၊ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗြဟ္မဿရော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏အသံနှင့်တူသော အသံတော်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနိ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့ကို။ အယောနိသော၊ ၂။ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။ ဝိပါကော၊ ကံ၏ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဧဝံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေသံ၊ ထို

၁။ သဝိပါကာ။ ဧဝံ၊ ဝုတ္တံ။ ။ ဓဝိပါကာ အဗျာကထာဓ စသည်ဖြင့် အဝိပါကစေတနာကိုသာ သရုပ်သကောင်အဖြစ်ဖြင့် ပြ၏။ သဝိပါက စေတနာအတွက် သရုပ်သကောင်အားဖြင့် မပြ။ သို့သော် အဝိပါက စေတနာကို သရုပ်သကောင်အားဖြင့် ပြလိုက်လျှင် သဝိပါက စေတနာအတွက်လည်း သရုပ်သကောင်အားဖြင့် ပြပြီးဖြစ်တော့၏ ဟု ယူဆ၍ သေဝိပါကာ ဝိပါကစေတနံ သရူပေန ဒဿတုံ ဝုတ္တံ ဟု မိန့်သည်။ [အဝိပါကစေတနာယ သရူပေန ဒဿိတာယ သဝိပါကာပိ ဒဿိတာယေဝ နာမ ဟောတိတိ မညမာနော (မှတ်ထင်သည်) ဟုတွာ အာဟ သဝိပါကာ-ဝိပါကစေတနံ သရူပေန ဒဿေတုန္တိ -ဋီကာ။]

၂။ အယောနိသော ဂဟေတွာ။ ။ ဓသော တဿ ကမ္မဿ။ ပေ။ ဗြဟ္မဿရောဟောတိဓ ဟူသော ပါဠိတော်သည် အသံကောင်းခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသော ပါဠိတော် ဖြစ်သည်ကား မှန်၏။ သို့သော် သဒ္ဓရုပ်သည် စိတ်၊ ဥတုကြောင့်သာဖြစ်ရကား ဝိပါက မဖြစ်နိုင်။ အသံကောင်းခြင်း၏ အကြောင်းကား အသံဖြစ်ရာကဏ္ဍ စသော အရပ်တို့၌ ကမ္မဇရုပ် ပါ၏။ ထို ကမ္မဇဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်လည်းရှေးကံ ကောင်းလျှင် ကောင်း၏။ ရှေးကံ မကောင်းလျှင် ညံ့၏။ ထိုကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့် စိတ္တဇပထဝီဓာတ်တို့ ထိခတ်မိသောအခါ အသံဖြစ်ပေါ်လာရကား ကမ္မဇပထဝီကောင်းလျှင် အသံကောင်း၏။ ကမ္မဇပထဝီ မကောင်းလျှင် အသံညံ့၏။ ဤသို့ ယူရမည်ကို မယူပဲ သဒ္ဓရုပ်ကိုပင် တိုက်ရိုက်အကျိုးဝိပါကဟု ယူဆလေသည်။

ပရဝါဒီတို့အား။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ၊ ကံ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်သော။ အရူပဓမ္မာဝံ၊ နာမ်တရားတို့ချည်းသာ။ ဝိပါကာတိနာမံ၊ ဝိပါက ဟူသောအမည်ကို။ လဘန္တိ၊ ရကုန်၏။ ရူပဓမ္မေသု ပန၊ ရုပ်တရားတို့၌ကား။ အယံ-ဝေါဟာရော၊ ဤဝိပါကဟူသော အခေါ်အဝေါ်သည်။ နတ္ထိ၊ ကုတိဒသေတုံ၊ ပေ။ ကုတရဿ။ သုခဝေဒနီယောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ဝိပါကော နာမ၊ အကျိုးဝိပါက မည်သည်။ ဧဝရူပေါ၊ သုခဝေဒနီယော စသော ဤသို့သဘောရှိသည်။ ဟောတိ၊ ကုတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ သော တဿ ကမ္မဿာတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ လက္ခဏပဋိလာဘဒဿနတ္ထံ၊ ဗြဟ္မသရလက္ခဏာ တော်ကို ရခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဘဂဝတာ) ။ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ မဟာပုရိသော၊ မြတ်သောယောက်ျား ဘုရားလောင်းသည်။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္ထာ၊ ကြောင့်။ သုစိပရိဝါရော၊ စင်ကြယ်သော အခြေအရံရှိသည်လည်း။ ဟောတိ စ၊ ထိုသို့ ကံကြောင့် စင်ကြယ်သော အခြေအရံရှိပါသော်လည်း။ ပရိဝါရော၊ အခြေအရံသည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးဝိပါကသည်။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ဧတံ၊ ဤ သော တဿ ကမ္မဿ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ အသာဓကံ၊ သာဓကမမြောက်။ [ရှေးကံကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မှစင်ကြယ်သောအခြေအရံရှိ၏။ သို့သော် အခြေအရံသည် ကံ၏ အကျိုးရင်းကမ္မဇရုပ်မဟုတ်။ အကျိုးဆက်သာတည်း။] ကုတိ၊ အပြီးတည်း။

သဒ္ဓေါဝိပါကောတိကထာ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-သဋ္ဌာယတနကထာ အဖွင့်

၆၃၈-၆၄၀။ ကုဒါနိ သဋ္ဌာယတနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသဋ္ဌာယတနကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဋ္ဌာယတနံ၊ စက္ခယတနစသော ခြောက်ပါးသော အာယတနသည်။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္ထာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကော၊ ကံ၏အကျိုးတည်း။ ကုတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ ပေ။ မဟာသံဃိကာနံ၊ တေသန္ဓာယ စက္ခယတနံ ဝိပါကောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ကဋိညာ ကုထရ-ဿ။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ် အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သဋ္ဌာ-ယတနံဝိပါကောတိဧတ္ထဟူသော ဤပါဌ်၌။ မနာယတနံ၊ မနာယတနသည်။ သိယာ၊ အချို့သည်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကတည်း။ သေသာနိ၊ မနာယတနမှကြွင်းသော အာယတနတို့သည်။ ကေဝလံ၊ ဝိပါကမဖက် သက်သက်။ ကမ္မ-သမုဋ္ဌာနာနိ ကံဟူသောဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်၏။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကသည်။

နမဟုတ်။ တသွာ။ ဧတံ၊ ဤ နနု သဠာယတနံ ကမ္မဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ
ဥပ္ပန္နဟူသော စကားတည်း။ အသာဓကံ၊ သာဓကမမြောက်။ ကုတိ၊ အပြီးတည်း။

သဠာယတနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-သတ္တက္ခတ္တု ပရမကထာ အဖွင့်

၆၄၁-၆၄၅။ ကုဒါနိ သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသတ္တက္ခတ္တု
ပရမကထာ၌။ ယသွာ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ ပဋိသန္ဓေ ခုနစ်ကြိမ်ဟူသော အလွန်
အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ကုတိ၊ သို့။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ တသွာ၊
ကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သတ္တက္ခတ္တုပရမတာယ၊
သတ္တက္ခတ္တုပရမ၏ အဖြစ်၌။ နိယ-တော၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ။ ကုတိ
ယေသံ၊ ပေ။ ဥတ္တရာပထကာနံတေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့အား။ (ဒဿေတုံ-၌စပ်။)
ယေန၊ အကြင်အမြဲသတ်မှတ်၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း နိယာမကြောင့်။ သော၊ ထို
သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမတာယ၊ ၌။ နိယတော၊ မြသည်။
ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အရိယမဂ္ဂံ၊ သောတာပတ္တိအရိယာမဂ္ဂံကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။
အညော၊ အခြားသော။ တဿ၊ ထိုသတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သော)
နိယာမော၊ ထိုအမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်း တရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုတိ၊
သို့။ ကုမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤ ဝေဖန်အပ်သော အထူးကို။ ဒဿေတုံ ပုစ္ဆာ သကပ၊
ဒိဿ၊ ပဋိညာ ကုတရဿ။

မာတာ ဇီဝိတာတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ အယံ၊
ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ နိယာမာ၊
နိယာမတို့သည်။ သမ္မတ္တနိယာမော စ၊ သမ္မတ္တနိယာမလည်းကောင်း။
မိစ္ဆတ္တနိယာမောစ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမလည်းကောင်း။ (ကုတိ၊ သို့) ဒွေ၊ ၂ ပါးတို့တည်း။
သမ္မတ္တ-နိယာမော၊ သမ္မတ္တနိယာမသည်။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ ပရိယမဂ္ဂတည်း။ သော၊
ထိုအရိယမဂ္ဂသည်။ အဝိနိပါတဓမ္မတဉ္စေ၊ အပါယ် ၄-ပါး၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်
ကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဖလပုတ္တိဉ္စ၊

ကုမံ ဝိဘာဂံ။ ဓဝိဘာဂံမ ဟုလာရာ၌ ဓမ္မခြားဝေဖန်အပ်သော အပြားမ
ဟုဖွင့်လေ့ရှိ၏။ ဤ၌ကား ထိုသို့ ၂-မျိုး ၃ မျိုး စသော အပြားမရှိ
အရိယမဂ္ဂသည်သာ သတ္တက္ခတ္တုပရမ ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်ကို သတ်မှတ်ကြောင်း နိယာမ
ဖြစ်၏။ အခြားနိယာမ မရှိမ ဟု ဝေဖန်အပ်သော အထူးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌
ဓကမံ ဝိဘာဂန္တိ ကုမံ ဝိသေသံမ ဟု ဖွင့်သည်။

မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်ကို ဖြစ်စေခြင်းကိုလည်းကောင်း။ နိယမေတိ၊ အမြဲ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်၏။ [နိယမုဓာတ်သည် ဆုံးဖြတ်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ကာရိတ်သွင်း၍ ခြေစေ၏။ ဟု အနက်မပေးရ။] မိစ္ဆတ္တနိယာမော၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသည်။ အာနန္တရိယကမ္မံ၊ အာနန္တရိယကမ္မံ၊ အာနန္တရိယကံတည်း။ တံ ထိုအာနန္တရိယကံသည်။ အနန္တရ၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌။ နိရယူပပတ္တိ၊ ဝရဲ၌ဖြစ်ခြင်းကို။ နိယမေတိ၊ ၏။

တတ္ထုထို ၂-ပါးသော နိယာမတို့တွင်။ သတ္တကုတ္တုပရမော၊ သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိ မဂ်သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မတာယ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဖလုပ္ပတ္တိယာ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ နိယမိတော၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ။ ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထို သတ္တကုတ္တုပရမအထက် မဂ္ဂနိယာမသည်။ နတ္ထိ၊ (ကသွာ။) အနဓိဂတတ္တာ၊ မရအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သော၊ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာ-နန္တရိယမ္ပိ၊ အာနန္တရိယကိုလည်း။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ ပန၊ ထိုသို့။ မထိုက်ပါသော်လည်း။ တုံ၊ အသင် ပရဝါဒီသည်။ အဿ၊ ထိုသတ္တကုတ္တုပရမ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိယာမံ၊ (အဝိနိပါတဓမ္မတာဖလုပ္ပတ္တိမူ တပါးသော သတ္တကုတ္တုပရမ အဖြစ်၌) မြဲခြင်းကို။ ဣစ္ဆသိ၊ အလိုရှိဘိ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ အသင်ပရဝါဒီကို။ ဝဒါမ၊ ငါတို့ဆိုကုန်၏။ ဝါ၊ မေးလိုကုန်၏။ (ကိံနည်း။) ကိံ၊ အသို့နည်း။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့်။ သော၊ ထို သတ္တကုတ္တုပရမ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဣမိနာ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမေန၊ ဤမိစ္ဆတ္တနိယာမသည်။ နိယမိတော၊ အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒါမ၊ ဣတိအယံအဓိပ္ပာယ်။)

၁။ ဓသ္မ ပနဿ နိယာမံ။ သမ္မတ္တနိယာမ တူသည် အရိယာမဂ်တည်း။ ထိုအရိယာမဂ်သည် အဝိနိပါတဓမ္မအဖြစ်၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်ဟူသော အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းကို သာ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်၏။ ခုနစ်ဘဝအဖြစ်၌ အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်သည်မ ဟု အလိုရှိသည်။

၂။ ဧတေန တံ ဝဒါမ။ ။ထိုသို့ ခုနစ်ဘဝ ဖြစ်ခြင်း၌ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို အသင်ပရဝါဒီက အလိုရှိသောကြောင့် အသင့်ကို ငါတို့ မေးလိုကုန်၏။ ဓထိုသတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ဖြစ်သူမှာ အမိကိုသတ်ခြင်း အစရှိသော မိစ္ဆ-တ္တနိယာမက ခုနစ်ဘဝအတွင်း၌ တရားမရအောင် ဆုံးဖြတ်ထားသောကြောင့် ခုနစ်ဘဝ မပြည့်ခင် တရားမရနိုင်သလောမ ဟု သင့်ကို မေးလိုကုန်၏။

အဘဗွေ အန္တရာတိပဋေသို၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ အာနန္တရိယာ-
ဘာဝံ၊ အာနန္တရိယကံ၏ မရှိခြင်းကို။ (တနည်း) အာနန္တရိယာဘာဝံ၊ အာ-
နန္တရိယကံထိုက်သူ၏အဖြစ်၏ မဟုတ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ သတ္တကွ-
တ္တုပရမံ၊ ပဋိသန္ဓေ ခုနကြိမ် အလွန် အတိုင်း အရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ် ကို။
သန္ဓာယ ကဋိဇာနာတိ။ အတ္တိ သော နိယာမောတိပဋေ၊ အစရှိသောပြဿ-နာ၌။
သတ္တကွတ္တု ပရမတာယ၊ အတ္တကွတ္တုပရမ၏ အဖြစ်၌။ နိယာမံ၊
အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ အပဿန္တော၊ မတွေ့သည်။ (ဟုတွာ။) ပဋိ-
အက္ခိပတိ။ အတ္တိ တေ သတိပဋ္ဌာနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ နိယာမ-
သင်္ခါတေ၊ နိယာမဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ မဂ္ဂဓမ္မေ၊ မဂ်တရားတို့ကို။ ဒဿေတုံ၊
ငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုသတ္တကွတ္တုပရမပုဂ္ဂိုလ်၏ ။
(သန္တာန်၌) ပုန၊ တဖန်။ (ထပ်၍။) ပဌမမဂ္ဂါနုပုတ္တိတောတော၊ ပဌမမဂ်၏
မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တေပိ၊ ထိုနိယာမဟု ဆိုအပ်သော မဂ်တရားတို့သည်လည်း။
နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ တဿ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိကတိ။ ဧတ္ထ၊ ဤသတ္တ-ကွတ္တုပရမကထာ၌။
သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

နန သော သတ္တကွတ္တုပရမောတိ ဧတ္ထ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အယံပုဂ္ဂလော၊
သည်။ ဧတ္ထကေ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘဝေ၊ ဘဝတို့ကို။ သန္တာဝိတွာ၊
ပြေးသွားပြီး၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့။

၁။ အဘဗွေ အန္တရာ။ ။ပါဠိတော်၌ ခေအဘဗွေ အန္တရာ ဓမ္မံ အဘိသ-
မေတုံဓဟု ပြဿနာရှိ၏။ “ခုနစ်ဘဝ မရောက်မီ အကြား၌ သစ္စာ ၄-
ပါးတရားကိုသိခြင်းငှါ မထိုက်သလောဓ ဟု သကဝါဒိက မေးသောအခါ
အာနန္တရိယကံ၏ မရှိခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ပဌမပယ်၏၊ မှန်၏။
အာနန္တရိယကံမရှိလျှင် သိခြင်းငှါထိုက်၏။ ထို့ကြောင့် “အဘဗွေ မထိုက်ဖူးလောဓ
ဟု မေးရာဝယ် အာနန္တရိယကံ မရှိခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ဓန ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေဓ ဟု
ပဌန ပယ်သည်။

ဒုတိယထပ်၍ မေးသောအခါ ခုနစ်ဘဝ မပြည့်မီ အကြား၌ သစ္စာ ၄-
ပါးကိုသိလျှင် သတ္တကွတ္တုပရမ မဟုတ်သောကြောင့် သတ္တကွတ္တုပရမကို
ရည်ရွယ်၍ ခေအမန္တော ခုနစ်ဘဝ မပြည့်မီ အကြား၌ အထက်တရားကိုသိခြင်းငှါ
မထိုက်သူမှန်၏ဟု ဝန်ခံသည်။ အာနန္တရိယာဘာဝပုဒ်၌ ၂-နက်မေးရပုံကို
ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။

၂။ ပဌမမဂ္ဂါနုပုတ္တိတော။ ။သတ္တကွတ္တုပရမ ပုဂ္ဂိုလ် သတိပဋ္ဌာန်စသော
မဂ်၌ပါသော တရားတို့ကြောင့် သတ္တကွတ္တုပရမအဖြစ်၌ မြဲ၏။
ထို့သို့မြဲကြောင်းဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်စသော မဂ်တရားတို့သည်
မဂ်ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရှိကုန်သလော ဟု မေးသောအခါ မဂ်ရပြီးနောက်
ထိုသတိပဋ္ဌာန်စသော မဂ်တရားတို့ ထပ်၍မဖြစ်သောကြောင့် ဓန ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေဓ
ဟု ပယ်သည်။

အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧတ္ထကေ၊ ကုန်သော။ (ဘဝသန္တာဝိတွာပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ။) ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဥာဏာပလေန၊ ဥာဏ်တော်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗျာကရောတိ၊ ဖြေဆိုတော်မူ၏။ ဘဝနိယာမံ နမိ၊ ဘဝတ် မြဲခြင်းမည်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော တရားကို။ (ပဿိတွာ၊ မြင်တော်မူ၍။) န ဗျာကရောတိ၊ ဖြေတော်မူသည်မဟုတ်။ (တနည်း) ဘဝ-နိယာမံ နာမ၊ မည်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော တရားကို။ န(ဗျာကရောတိ)။ [ဘဝမည်ရွှေ့ မည်မျှဟု ဟောတော်မူပါ ဟူလို]။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ တစုံတခုသော ဘဝနိယာမကို ဖြေတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သတ္တက္ခတ္တုပရမောတိ ဝါ၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမ သောတာပန်ဟူ၍၎င်း။ ကောလ-ကောလေတိဝါ၊ ကောလကောလသောတာပန်ဟူ၍၏၎င်း။ ဧကဗီဇိတိ ဝါ၊ ဧကဗီဇိသောတာပန်ဟူ၍၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ တသွား၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤနနသော သတ္တက္ခတ္တုပရမောဟူသောစကားသည်။ အသာဓကံ၊ သာဓကမမြောက်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆၄၆. ၆၄၇။ ကောလကောလဧကဗီဇိကထာယောပိ၊ ကောလကောလကထာ ဧကဗီဇိကထာတို့ကိုလည်း။ ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊ ဤသို့ ကယ်၍သိကြောင်းနည်းဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဂ-ဇိဝိတာဝေါရောပနကထာ အဖွင့်

၆၄၈. ၆၄၉။ ဣဒါနိ ဇိဝိတာဝေါရောပနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဇိဝိတာဝေါရောပနကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေါသသမ္ပယုတ္တေန၊

၁။ န ဘဝနိယာမံနာမ။ ။ ဘဝနိယာမံ နာ ကိဉ္စိ ဓိ၏ စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် ဓပဿိတွာမ ဟု ကြွင်းကျန်နေသောပုဒ်ကို ထည့်ပါ။ (တနည်း) ရှေ့ဝါကျမှ ဓဗျာကရောတိမ ကြိယာကို ယူ၍စပ်ပါဟု မှီကာဖွင့်သည်။

အချုပ်။ ။ ဤသတ္တက္ခတ္တုပရမ ကထာ၌ ဟောလိုရင်းအချုပ်မှ- သတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတ္တက္ခတ္တု ပရမအဖြစ်၌ မြဲ၏မ ဟု ပရဝါဒီကယူဆခြင်း၊ သကဝါဒီက ဓမ္မမြဲမ ဟု ယူဆခြင်းသည် လိုရင်း အချုပ်တည်း။

၂။ အသာဝကမေတံ။ ။ ပရဝါဒီသည် သတ္တက္ခတ္တုပရမဟူသော စကားကို အထောက်အထားပြု၍ ခုနစ်ကြိမ်အထိ ကမ္မိသန္ဓေနေ၍ ခုနစ်ဘဝရှိရမည်ဟု ယူထား၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ကား ခုနစ်ကြိမ် အတိအကျဟု ဟောတော်မမူ။ ခုနစ်ကြိမ် အလွန်ဆုံးဟူသာ ဟောတော်မူသည်။ ခုနစ်ကြိမ်အလွန်ဆုံးဟု ဟောတော်မူသဖြင့် ခြောက်ကြိမ်၊ ငါးကြိမ်စသည်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် နန သော သတ္တက္ခတ္တုပရမော ဟူသောစကားသည် သာဓက မမြောက်။

ဒေါသသမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပါဏာတိပါတော၊ သတ္တဝါကိုလျင်စွာ ကျစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဒေါသော စ၊ ကိုလည်း။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ မဂ်ဒိဋ္ဌိနှင့် ပြည့်စုံသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပဟိနော၊ မပယ်အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ သည်။ သမ္ဘိစ္စ၊ သတ္တဝါဟုသိသော သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍။ ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ ။ ဝေါရောပေယျ၊ ခွင်းရာသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗသေလိယာပရသေလိယာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဧဝံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ပန၊ ကား။ သမ္ဘိစ္စ မာတရန္တိ အာဒိပဥေ သု၊ အစရှိသောပြဿနာတို့၌။ အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသောတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တဘယေန၊ သုတ်နှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ သတ္တရံ အဂါရ-ဝေါတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ သတ္တာရာဒိသု၊ ဘရားအစရှိသည်တို့၌။ သဂါရဝဿ၊ ရှိသေခြင်းနှင့်တကွ။ သိက္ခာပဒဿ၊ သိက္ခာပုဒ်ကို။ ဝိတိက္ကမာ-ဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ လွန်ကျူးမှု၏ မရှိခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒီနာ) ပုတ္တံ။

ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမူ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ အကုသလဝသေန၊ အကုသိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ထိုဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဂါရဝေါနာမ၊ မရှိသေခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကဋိက္ခိ-ပိတွာ၊ ၍၎င်း။ သဂါရဝဘာဝံ၊ ရှိသေခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာစ၊ ဝန်ခံပြီး၍၎င်း။ ပုန၊ ဖန်။ အဂါရဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ တေသု တေသု ကိစ္စေသု၊ ရတနာ ၃. ပါး၏ကိစ္စမှတပါးသော ထိုထိုကိစ္စတို့၌။ ပသုတတာယ၊ အားထုတ်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိက္ခိတ္တာနံ၊ အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှင့်အပ်သော စိတ်ရှိသူတို့၏။ ဝါ၊ ပြန်လွင့်သော စိတ်ရှိသူတို့၏။ အသတိယာ၊ သတ်မဲ့သဖြင့်။ (အမှတ်တမဲ့။) အမနသိကာရေန၊ စေတီတော်ကို နှလုံးမသွင်းသဖြင့်။ ဟေဘိယေ၊ စေတီတော်၌။ အဘိဝါဒန-ပဒက္ခိဏကရဏာဘာဝံ၊ ရိုးရိုးကို ပြခြင်း၊ ရှိသေမှုကို ပြခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

ပုန၊ ဖန်။ သြဒဟေယျာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ တာဒိသာယ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ကိရိယာယ၊ ကျင်ကြီးစွန့်ခြင်း အစရှိသော အမှုအရာကို။ သမ္ဘိစ္စ၊ သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်စေ့ဆော်၍။ အကရဏတော၊ မပြုခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဧတ္ထ၊ ဤဇီဝိတာဝေါရောပနကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနက္ခမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဇီဝိတာဝေါရောပနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-ဒုဂ္ဂတိကထာ အဖွင့်

၆၀၅-၆၅၂။ ဣဒါနိ ဒုဂ္ဂတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ ထိုဒုဂ္ဂတိကထာ၌။
 ယေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒုဂ္ဂတိဉ္စ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝ၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိ-သတ္တာနံ၊
 ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော
 အာရုံရှိသော။ တဏှဉ္စ၊ တဏှာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။
 ဒုဂ္ဂတိတိ၊ ဒုဂ္ဂတိဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူပြီး၍။ ပုန၊ ဖန်။ တထာ၊ ထို နှစ်ပါး
 အပြားအားဖြင့်။ အဝိဘဇိတွာ၊ မဝေဖန်မှု၍။ အဝိသေသေနော၊ အထူးမမ
 သာမညအားဖြင့်သာ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ (ကေ ဝိယ) ဥတ္တရာပထကာ သေယျထာပိ၊ တို့ကဲ့သို့တည်း။
 တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။

အာပါယိကေ ရူပေရဇ္ဇေယျာတိ၊ အစရှိသော စကားရှိသော စကားရပ်ကို။
 ပရဝါဒိနော၏။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိ၊
 ဒုဂ္ဂတိသတ္တဝါတို့၏ အာရုံ ကို။ အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်သေး။ တဿ၊
 ထိုဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ စောဒေတုံ ဝုတ္တံ၊ [သကဝါဒီတို့က
 ဒုဂ္ဂတိသတ္တဝါတို့၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာကို ဒုဂ္ဂတိဟု မယူလို၊ ဘဝကိုသာ
 ဒုဂ္ဂတိဟု ယူလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ခဏပါယိကောစ စသော ပြဿနာသည် ပရဝါဒီ
 အယူအားဖြင့် သကဝါဒီက မေးသော ပြဿနာတည်း။] ဧတ္ထ၊ ဤဒုဂ္ဂတိကထာ၌။
 သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။
 နရယံဥပပဇ္ဇေယျာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဒုဂ္ဂတိပဟာနမေဝ၊
 ဒုဂ္ဂတိဘဝကို ပယ်ခြင်းကိုသာ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိနိတဏှာပဟာနံ၊ ဒုဂ္ဂတိသို့
 ရောက်ကြောင်းတဏှာကို ပယ်ခြင်းကိုသာ။ ဒီပေတိ၊ ဒုဂ္ဂတိသတ္တာနံ၊
 ဒုဂ္ဂတိဘဝ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ရူပါဒိအာရမ္မဏာယ၊
 ရူပါရုံအစရှိသောအာရုံရှိသော။ တဏှာယ၊ တဏှာကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။
 န(ဒီပေတိ)။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုဂ္ဂတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆၅၃။ သတ္တမဘဝိကကထာယပိ၊ ၌လည်း။ ဧသေဝနယော၊ တည်း။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

ဒွါဒသမဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဒွါဒသမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁-ကပ္ပဋကထာ အဖွင့်

၆၅၄-၆၅၇။ ကုဒါနိ ကပ္ပဋကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထဝေါ၊ ထို ကပ္ပဋ-
ကထာ၌။ ရာဇဝိရိကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ)ယေသံ၊
အကြင် ရဝါဒီတို့၏။ သမဂ္ဂံ၊ ညီညွှန်သော။ သံဃံ၊ ကို။ ဘေတွာန၊ ခွဲပြီး၍။ ကပ္ပံ၊
ကမ္မာပတ်လုံး။ နိရယမ္ပိ၊ ငရဲ၌။ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရ၏။ ကုတိ၊ ဤသို့သော
ပါဠိတော်ကြောင့်။ သကလမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ကပ္ပံ၊ ကမ္မာပတ်လုံး။
သံဃဘေဒကော၊ သံဃာကို သင်းခွဲသူသည်။ နိရယေ၊ ၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ရ၏။
ကုတိ၊ သို့။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ၊ ပေ။ ကုတရဿ၊ ပုဇ္ဈေါ စ လောကေတိ
ကုဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ပုဇ္ဈပျာဒေန၊ ဘုရားရှင်၏ ပွင့်တော်မူခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊
ကင်း၍။ သံဃဘေဒဿ၊ သံဃာဘေဒကံ၏။ အဘာဝဒဿနတ္ထံ၊
မဖြစ်နိုင်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ)ဝုတ္တံ။ ကပ္ပေါ စ၊ ပေ။
ဘိဇ္ဇတိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ (ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သော၊ ထို
ကပ္ပဋပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ ကပ္ပံ၊ ကမ္မာပတ်လုံး။ ယဒိ တိဋ္ဌတိ၊
အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) သဏ္ဌာဟနတော၊ ကမ္မာ၏ တည်ရာအခါမှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ တံ
ကပ္ပံ၊ ထို သံဃဘေဒကံကို။ ကတွာ၊ ပြ၍။ တတ္ထံ၊ ထိုငရဲ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။
တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ကုတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ဝုတ္တံ။

အတိတန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဟေဌာ၊
အောက်ဖြစ်သောကုဒ္ဓိဗလကထာ၌။ ဝုတ္တာဓိပ္ပာယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်သာ။ ကပ္ပဌော ကုဒ္ဓိမာတိပဉ္စေ၊ အစရှိသောပြဿနာ၌။
ဘာဝနာမယံ၊ ဘာဝနာကြောင့်ဖြစ်သော တန်ခိုးကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပန၊
ထို့သို့ ပယ်ပါသော်လည်း။ ပရသမယေ၊ ပရဝါဒီတို့၏အယူ၌။ အဿ၊ ထို
ကပ္ပဋပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဇာတိမယံ၊ ပဋိသန္ဓေကြောင့်ဖြစ်သော။ ကုဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးကို။ ကုဒ္ဓန္တိ၊
တံ၊ ထို ဇာတိမယကုဒ္ဓိကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါတိအာဒိ၊
အစရှိသော။ ဧတံ၊ ဤအယူသည်။ ဇာတိမယာယ၊ ပဋိသန္ဓေကြောင့်ဖြစ်သော။
ကုဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ကုဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိ၏။ ကုတိ၊ သို့သော။ လဒ္ဓိမတ္တံ၊
အယူမျှသာတည်း။ [ဇာတိမယကုဒ္ဓိ မရှိနိုင်ပါစေ ဟူလို။] တေန၊
ထိုဇာတိမယကုဒ္ဓိဖြင့် တန်ခိုးရှိ၏ဟူသောအယူဖြင့်။ ကိ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။
ပန၊

စင်စစ်ကား၊ အသွ၊ ထို ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိသည်၊ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ၊ (ဧဝံ သတိ၊) ဣမိနာ နယေန၊ ဤ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို ပွားစေ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော နည်းဖြင့် ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ တို့ကို ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်၊ ဘဝေယျံ၊ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ အာပါယိကော နေရယိကောတိ သုတ္တံ၊ အစရှိသော သုတ်ကို၊ (ဝုတ္တံ အေသာဓကံ-တို့၌ စပ်၊) သော၊ ထိုကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (တိဋ္ဌေယျ-၌စပ်၊) ဧကံ၊ တခုသော၊ ကပ္ပံ၊ မဟာကပ်ကို၊ အသီတိဘာဂေ၊ ရှစ်ဆယ်သောအဖို့တို့ကို၊ ကွာ၊ တကော၊ ထို ရှစ်ဆယ်သောအဖို့မှ၊ ဧကဘာဂမတ္ထံ၊ တခုအဖို့အတိုင်းရှည်ရှိသော ကာလံ၊ အန္တရကပ်ပတ်လုံး၊ တိဋ္ဌေယျံ၊ တံ၊ ထိုအန္တရကပ်ဟူသော အာယကပ္ပံ၊ အာယကပ်ကို သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ အသာဓကံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကပ္ပဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ)

၂-ကုသလပဋိလာဘကထာ အဖွင့်

၆၅၀-၆၅၉။ ဣဒါနိ ကုသလပဋိလာဘကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုကုသလပဋိလာဘကထာ၌၊ ကပ္ပဋ္ဌော၊ ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (သံဃဘေဒက ကံကြောင့် အာယကပ်ပတ်လုံး ငရဲ၌တည်လတ္တံ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) သကသမယေ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒီ၏အယူ၌၊ ကာမာဝဏာရကုသလမေဝ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကိုသာ၊ ပဋိလဘတိ၊ ရနိုင်၏၊ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား၊ ယေန၊ အကြင်ကုသိုလ်ဖြင့်၊ တံ ဥပပတ္တိ၊ ထိုငရဲ၌ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဗဋိဗာဟေယျ၊ တားမြစ်နိုင်ရာ၏၊ မဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ်သော်လည်း ဖြစ်သော၊ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာသော်လည်း ဖြစ်သော၊ တံ ထိုကုသိုလ်ကို၊ န ပဋိလဘတိ၊ မရနိုင်၊ ပန၊ ပကား၊ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို အကတွာ၊ မပြုမူ၍၊ အဝိသေသေနေဝ၊ အထူးမမ၊ သာမညအားဖြင့်သာ၊ သော၊ ထိုကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကုသလစိတ္တံ၊ ကို၊ နပဋိလဘတိ၊ မရနိုင်၊ ဣတိ၊ သို့ ဥတ္တရာပထကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (တထာ၊ တူ၊ လဒ္ဓိ ဟောတိ)၊ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏၊ ဝိဘာဂဒဿနေန၊ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို ပြခြင်းဖြင့်၊ တံ လဒ္ဓိ၊ ကို၊ ဘိန္နိတံ၊ ဖျက်ခြင်းငှာ၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ ဧတ္ထ၊ ဤ ကုသလပဋိလာဘကထာ၌၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထ-မေဝ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလပဋိလာဘကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ အဖွင့်

၆၆၀-၆၆၂။ ကုဒါ အနန္တရာပယုတ္တကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထံ ၊ ထို အနန္တရာပယုတ္တကထာ၌၊ ယေန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (အာဏတ္တံ-၌စပ်၊) အန္တဘေဒတော၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၏ ပျက်ရာအခါမှ ။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ဘဝ၌ ဝိပါကဒါယကံ၊ အကျိုးကို ပေးတတ်သော၊ မာတုယာတာဒိ၊ အမိကိုသတ်ခြင်းအစရှိသော အာနန္တရိယ-ကမ္မံ၊ အာနန္တရိယကံကို အာ ဣတ္တံ၊ စေခိုင်းအပ်ပြီ၊ (သော၊ ထိုအာဏာပက ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) အနန္တရာပယုတ္တော နာမ၊ အနန္တရာပယုတ္တမည်၏၊ တတ္ထံ၊ ထိုသို့ စေခိုင်းရာ၌၊ (မိစ္ဆတ္တနိယတော ဟောတိ၌စပ်၊) ယဿ၊ အကြင်စေခိုင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (အာဏာပကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) နိယတာယ၊ မြဲသော၊ အာဏတ္တိယာ၊ စေခိုင်းအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် တံကမ္မံ၊ ထိုမာတုယာတက အစရှိသောကံကို၊ ကရိဿတိ၊ ပြုလတ်၊ [ပြန်၍ မရုပ်သိမ်းသော စေခိုင်းခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ခနိယတာယ အာဏတ္တိယာဟေ့ ဆိုသည်၊) သော၊ ထိုစေခိုင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တသာမိကာယ၊ သတ်ခြင်းအစရှိသောအကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော၊ စေတနာယ၊ စေတနာ၏၊ ဝါ၊ ကို၊ ဥပ္ပါဒိတတ္ထာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောတိ၊ ။ [သတ်ခြင်းကြိယာကို မပြုမိရှေးဦးကပင် သတ်ခြင်းဟူသော အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့် စေတနာကို‘အတ္တသာမိကာဟေ့ ခေါ်သည်၊ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သမ္မတ္တနိယာမသို့၊ ဩက္ကမိတံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်တော့၊ ယဿ၊ အကြင်စေခိုင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနိယတာယ၊ မမြဲသော၊ အာဏတ္တိယာ၊ ဖြင့်၊ အာဏာတော၊ စေခိုင်းအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ ကမ္မံ၊ ကို၊ ကရိဿတိ၊ လတ္တံ၊ သော၊ ထိုစေခိုင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တသာမိကာယ၊ သော၊ စေတနာယ၏၊ ဝါ၊ ကို၊ အနုပ္ပါဒိတတ္ထာ၊ မဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ န(ဟောတိ၊) မဖြစ်၊ သမ္မတ္တ-

၁။ အနန္တရာပယုတ္တော။ ။ ဤခန္ဓာကိုယ် ပျက်ရာကာလ၏ အခြားမဲ့(ဒုတိယ ဘဝ)၌ အကျိုးပေးတတ်သော မာတုယာတကစသော အာနန္တရိယကံကိုပင် ‘အာနန္တရာဟေ့ ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဓယေန ခန္ဓတေဒတော အနန္တရာ ဝိပါကဒါယကံ အာနန္တရိယကမ္မံ အာဏတ္တံဟေ့ ဆိုသည်၊ ဤဝါကျ၌ ဇီတိန္ဒြိယောကဲ့သို့ ယေန၏ အရဖြစ်သော စေခိုင်းတတ်သော အာဏာပက ကတ္တားကို အရကောက်ရသည်။

၂။ အနိယတာယ၊ ပေ၊ နိယတော၊ မိမိ၏စေခိုင်းမှုကို မပြုနှင့်တော့ဟု ရုပ်သိမ်းအပ်သောကြောင့် ခေအနိယတအာဏတ္တဟေ့ ဆိုသည် ထိုသို့ရုပ်သိမ်းပါလျက် အာဏတ္တပုဂ္ဂိုလ်က ပြုသော်လည်း စေခိုင်းသူမှာ မိစ္ဆတ္တနိယတ မဖြစ်။

နိယာမံ၊ သို့၊ ဩက္ကမိတုံ၊ ဌာ၊ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်သေး၏၊ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ သကသမယေ၊ ၌ သန္နိဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။

ပန၊ ကား၊ အနိယတာယပိ၊ မမြဲသည်လည်းဖြစ်သော၊ အာဏတ္ထိယာ။ စေခိုင်းခြင်းကြောင့် သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သို့၊ ဩက္ကမိတုံ၊ ဌာ၊ အဘဗ္ဗောယေဝ၊ မထိုက်သည်သာ၊ ဣတိ၊ သို့၊ ဥတ္တရာပထကာနံ၊ တို့၏၊ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ(ဧဝံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏၊ တံ လဒ္ဓိ၊ ထိုအယူကို၊ ဘိန္နိတုံ၊ ဖျက်ခြင်းငှာ၊ သကဝါဒီ သည်၊ ပုဗ္ဗပက္ခံ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ပြဿနာအဖို့ကို၊ (ရှေးဦးစွာ မေးရမည့်အဖို့ကို) ဒတွာ၊ ပရဝါဒီအား ပေးပြီး၍၊ အနန္တရာပယုတ္တောတိ၊ အနန္တရာပယုတ္တော အစရှိသော ပြဿနာကို၊ ပရဝါဒီနာ၊ သည်၊ ဝါ၊ ကို၊ (ကာရိတ် ကံ-ဓာတ် ကတ္တား)၊ အတ္တာနံ၊ မိမိကို၊ (ကာရိတ်ကံ)၊ ပုစ္ဆာပေတိ၊ မေးကြောင်း ပုစ္ဆာသည်၊ ပရဝါဒီဿ၊ ၏ (ပုစ္ဆာတည်း) အတ္ထသာဓိက-စေတနာယ၊ သတ်ခြင်းစသော ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော စေတနာ၏၊ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို၊ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ၊ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌၊ ပရဝါဒီ၊ သည်၊ မာတယာတာဒိကမဿ၊ အစရှိသော ကံကို၊ အာဏတ္တတ္ထာဝ၊ စေခိုင်းအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ သော၊ ထိုအာဏာပက ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မိစ္ဆတ္တနိယဓော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ဣတိ၊ သို့၊ မညတိ မှတ်ထင်၏၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမဉ္စာတိ ပဉံ ပူစ၊ တတိ၊ ပန၊ ကား၊ သကဝါဒီ၊ သည်၊ ဧကဿ၊ တယောသော၊ ပုဂ္ဂလဿ၊ တယောက်သော၊ ပုဂ္ဂိုလ်လဿ၊ ၏၊ ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော၊ နိယာမာနံ၊ နိယာမတို့ကို၊ (မိစ္ဆတ္တနိယာမ၊ သမ္မတ္တ နိယာမတို့သို့) အနောက္ကမန္တိမတ္တမေဝ၊ မသက်ရောက်ခြင်းမျှကိုသာ၊ သန္ဓာယ န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။

နန တံ ကမ္မံတိ၊ ကား၊ မာတုယာတာဒိကမ္မံ၊ ကို၊ (ပယုတ္တံ နန၊ စေခိုင်းအပ်ပြီ မဟုတ်လော) တတ္ထ၊ ထိုသို့စေခိုင်းရာ၌၊ အနိယတာဏတ္ထိ၊ နိယတမဟုတ်သော၊ စေခိုင်းခြင်းကို၊ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ ဘကဝါဒီဿ၊ ဟိ၊ မှန်၊ အနိယတမ္ပိ၊ နိယတမဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ အာဏတ္ထိ၊ စေခိုင်းမှုကို၊ ပယေဇေတွာ၊ ယှဉ်စေပြီး၍၊ ဌိတဿ၊ တည်သောအာဏာပကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အနနုစ၊ ဝိကံ၊ မလျောက်ပတ်သော အမှုကိုမယာ၊ သည်၊ ကတံ၊ ပြုအပ်မိပြီ၊ ဣတိ၊ သို့၊ ကုက္ကစ္စံ၊ ကုက္ကစ္စသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ၊ ဖြစ်တတ်သည်သာ၊ ဝိပ္ပဋိသာရော၊ နှလုံးမသာမယာခြင်းသည်၊ ဇာယတေဝ၊ ဖြစ်တတ်သည်သာ၊ ဟဇ္ဇိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဟဇ္ဇိတံ ကမ္မံ ပယုတ္တံ ကုက္ကစ္စံ ဥပ္ပါဒိကံ ဝိပ္ပဋိသာရံ ဇနိကံ ဟူသော စကားရပ်ကို) ကက္ကစ္စပုတ္တိမတ္တံ၊

ကုက္ကုစွ၏ ဖြစ်ခြင်းမျှကို၊ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၊ ပရဝါဒီနာ၊ သည်၊ လဒ္ဓိပတိဌာပနတ္ထံ၊ မိမိအယူကို၊ တည်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ။

၆၆၁။ ဣဒါနိ၊ ဌံ၊ အနိယတာဏတ္ထိကဿာပိ၊ မမြဲသော စေခိုင်းခြင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အနန္တရာပယုတ္တဿ၊ စေခိုင်းအပ်သော၊ အာနန္တရိယကံ ရှိသော ဝါ၊ အာနန္တရိယကံကို၊ စေခိုင်းတတ်သော၊ ယဿ၊ အကြင် အာဏာ-ပကပုဂ္ဂိုလ်၏ (အပေါ်၌) ၊ ပရဝါဒီနာ၊ သည်၊ သမ္ပတ္တနိယာမောက္ကနံ၊ သမ္ပတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းကို၊ ပဋိသိဒ္ဓံ၊ တားမြစ်အပ်ပြီ၊ တမေဝ ပုဂ္ဂလံ၊ ထိုစေခိုင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်၊ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၊ အနန္တရာပ-ယုတ္တော၊ ပေ၊ သကဝါဒီဿ၊ အတ္တနော၊ ၏၊ လဒ္ဓိဝသေန၊ အယူ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌၊ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို၊ သကဝါဒီ၊ သည်၊ (စောဒေတုံ အာဟ-၌ စပ်) အဘဗ္ဗော နာမ၊ သမ္ပတ္တနိယာမသို့ ရောက်ခြင်းငှာ မထိုက်သူ မည်သည်၊ မာတုယာတာဒိကမ္မာနံ၊ တို့ကို၊ ကာရကော၊ ပြုသူတည်း၊ ဂတ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်၊ ကေန၊ ထိုစေခိုင်းတတ်သော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တာနိ ကမ္မာနိ ထိုမာတုယာတ အစရှိသော ကံတို့ကို၊ ကတာနိ ကိ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီလော၊ ဣတိ စောဒေတုံ၊ မာတာ၊ ပေ၊ အာဒိ အာဟ၊ ဣတရော၊ သည်၊ တေသံ ဝတ္ထုနံ၊ ထိုမာတုယာတ စသော ဝတ္ထုတို့၏၊ အရောဂတာယ၊ စေခိုင်းအပ်သောရောဂါ၏ အထမမြောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တထာရူပံ၊ ထိုသို့ မာတုယာတ အစရှိသော သဘောရှိသော၊ ကရိယံ၊ ဝေါရောပန စသော အမူအရာကို၊ အာပဿန္တော န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိ တိ၊ [ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတာ စသည်၌ အသက်ကိုသတ်မိလျှင် စေခိုင်းခြင်း အထမြောက်သည်အတွက် ရောဂါ ဖြစ်၏ ယခုသော် စေခိုင်းသည်အတိုင်း မလုပ်ရသေးသောကြောင့်ဂေါမဖြစ်သေးမဟု ဆိုလိုဟန် တူသည်။]

တံ ကမ္မံ ပဋိသံဟရိတွာတိ၊ ဟူသော စကားကို၊ အနိယတာဏတ္ထိကမ္မံ၊ မမြဲသော စေခိုင်းမှုကို၊ (မာတုယာတက စသည်ဖြူဖို့ရန် နိယတ မဟုတ်သော စေခိုင်းမှုကို) သန္ဓာယ (သကဝါဒီနာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ မှန်၊ တံ၊ ထိုစေခိုင်းမှုသည်၊ (ပဋိသံဟဋ္ဌံ နာမ ဟောတိ၌ စပ်) မယာ၊ ငါသည်၊ အာဏတ္ထံ၊ စေခိုင်းအပ်သော အမှုကို၊ (သတ်မှုစသည်ကို) မာ အကာသိ၊ မပြုလင့်တော့၊ ဣတိ၊ သို့၊ အာဏတ္ထံ၊ စေခိုင်းအပ်သော၊ အမှုကို၊ သန္ဓာယ(သကဝါဒီနာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ မှန်၊ တံ၊ ထို စေခိုင်းမှုသည်၊ (ပဋိသံဟဋ္ဌံ နာမ ဟောတိ၌စပ်) မယာ၊ ငါသည်၊ အာဏတ္ထံ၊ စေခိုင်းအပ်သော အမှုကို၊ (သတ်မှု စသည်ကို) မာ အကာသိ၊ မပြုလင့်တော့၊ ဣတိ၊ သို့၊ အာဏတ္ထံ၊ စေခိုင်းအပ်သော အမှုကို၊ နိဝါရေန္တေန၊ တားမြစ်သော အာဏပကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဋိသံဟဋ္ဌံ နာမ၊ ရုပ်သိမ်းအပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ၏၊ စ၊ ဆက်၊ ဧတ္ထ၊ ဤစေခိုင်းမှု၌၊ ပဋိသံဟဋ္ဌတတာယေဝ၊ ရုပ်သိမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင် ၊ ကုက္ကုစွ၊ ကုက္ကုစွကို၊ (ခိုင်းမိတာ မှားပေါ့ဟူသော ကုက္ကုစွကို) ပဋိဝိနောဒိတံ(နာမ) ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီး

မည်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝိပဋိသာရော၊ နှလုံးမသာယာခြင်းသည်၊ ဝါကို၊ ပဋိဝိနီတော နာမ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဤ၊ ပန၊ ဆက်၊ ဧဝံ၊ သန္တေပိ၊ ဤသို့၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ ဧတ္ထ၊ ဤစေခိုင်းမှု၌၊ ပုရိမာဏတ္ထိယာယေဝ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော၊ စေခိုင်းခြင်း၏ပင်၊ နိယတဘာဝံ၊ မြသည်၏ အဖြစ်ကို၊ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတွာ) ပရဝါဒီ၊ သည်၊ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍၊ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံ၏၊ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌၊ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို၊ သကဝါဒီသည်၊ တဿ၊ ကမ္မဿ၊ ထိုစေခိုင်းမှု၏၊ ဝါ၊ ကို၊ ပဋိသံဟဋဘာဝံ၊ ရုပ်သိမ်းအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကို၊ သမ္ပုဋိစာပေတွာ၊ လက်ခံစေပြီး၍၊ (နန တံ ကမ္မံ ပဋိသံဟဋံ၊ ကုတ္တုစ္စံ ပဋိဝိနောဒိတံ၊ ဝိပဋိသာရိယံ ပဋိဝိနီတန္တိ၊ အာမန္တာ ဟု လက်ခံစေပြီး၍)၊ အတ္တနော၊ မိမိ၏ လဒ္ဓံ၊ အယူကို၊ ပတိဋ္ဌာပေန္တော၊ တည်စေလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟဋ္ဌိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ၊ ပြီ၊

၆၆၂။ ပုန၊ ဖနံ အန္တရာပယုတ္တောတိ၊ အစရှိသော၊ ပရိယောသာနပဉ္စေ၊ အဆုံးဖြစ်သော ပြဿနာ၌၊ ပဌပဉ္စေ ဝိယ ပဌမပြဿနာ၌ကဲ့သို့၊ ပုစာ ပရဝါဒီဿ၊ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ၊ နန တံ ကမ္မန္တိ၊ အစရှိသော အနုယောဂေါ၊ မေးစိစစ်ခြင်းသည်၊ ပရဝါဒီဿ၊ မေးစိစစ်ခြင်းတည်း၊ ပဋိသံဟဋကာလ-တောစေခိုင်းမှုကို ရုပ်သိမ်းအပ်ရာအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌၊ ပယုတ္တကာလံ၊ စေခိုင်းအပ်ရာအခါကို၊ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ၊ ပယုတ္တပုဗ္ဗတာမတ္တု၊

၁။ နိယတဘာဝံ မညမာနော။ ။အန္တရာပယုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်က သူခိုင်းမိတာ မှားပြီဟု အယူရှိ၍ ဝါခိုင်းတာ မလုပ်နဲ့တော့ဟု ရုပ်သိမ်းသည့်အတွက် စေခိုင်းအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်က အမိကို သတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မသတ်သည်ဖြစ်စေ စေခိုင်းသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပြစ်မရှိတော့၊ ဤသို့ သကဝါဒီက အယူရှိသော်လည်း ပရဝါဒီကား ရုပ်သိမ်းခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်၊ ပထမခိုင်းတုန်းကပင် နိယတဖြစ်လေပြီဟု မှတ်ထင်သောကြောင့် ဓအဘဗ္ဗော သမ္ပတ္တနိယာမံ ဩက္ကမိတံ ဓဟူသော အမေးကို ဓ အာမန္တာအိမ်း သမ္ပတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှာ မထိုက်မဟုတ် ဝန်ခံလေသည်။

၂။ လဒ္ဓိ ပတိဋ္ဌာပေန္တော။ ။အတ္တနော လဒ္ဓိ မိမိ၏အယူဟူသည် မိမိ၏စေခိုင်းမှုကို ရုပ်သိမ်းပြီးသောအခါသမ္ပတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှာ ထိုက်၏ ဓ ဟူသော အယူတည်း၊ ထိုအယူကို တည်စေလိုသောကြောင့် ဟဋ္ဌိအစရှိသောစကားကို သကဝါဒီ မိန့်သည်၊ ပရဝါဒီကသမ္ပတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှာ မထိုက်မဟူသော စကားကို ဓနော စ ဝ တ ရေဓဟု ပယ်ခြင်းသည်ပင် ထိုက်၏ဟူသော မိမိအယူကို တည်စေရာရောက်သည်။ [လဒ္ဓိ ပတိဋ္ဌာပေတွာဓဟု စာအုပ်တို့၌ရှိသော ပါဌ်သည် မကောင်း၊ ရှေးနိဿယအတိုင်းလဒ္ဓိ ပတိဋ္ဌာပေန္တောဓဟု ရှိသော ပါဌ်သာ ကောင်းသည်။

၃။ ပယုတ္တပုဗ္ဗတာမတ္တံ။ ။ရှေးဦးစွာ စေခိုင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်မျှကို ယူခြမ်းဟူသည် ပါဠိတော်၌ နေနုတံ ကမ္မံ ပယုမတ္တာ အာသိဓဟု ယူခြင်းတည်း။

ရှေး၌ စေခိုင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်မျှကို ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၊ နိယတာဏတ္ထိ
ဝသေနဝမြသော စေခိုင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဟဋ္ဌိတိ၊ ဟဋ္ဌိ အစရှိသည်ဖြင့်၊
လဒ္ဓိပတိဌာပနံ၊ ပရဝါဒိဿ၊ ပန၊ ဆက်၊ အယံ လဒ္ဓိ၊ ဤအယူသည်၊
အယောနိသော၊ အားဖြင့် ပတိဌာပိတတ္တာ၊ တည်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
အပ္ပတိဌိတာဝ ဟောတိ၊ ပပတိဌိတတ္တာဓနေရာဝယ် ပပတိဌာပိ-တတ္တာဓဟု
ပါဌ်မှန် ရှိပါစေ၊ ရှေးနိဿယ၌ ပပတိဌိတတ္တာ၊ တည်စေအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်ဓဟု ကာရိတ် အကျေကြံ၍ အနက်ပေးထားသည်။]

အနန္တရာပယုတ္တကထာ ဝဏ္ဏာနာ၊ သည်၊ (နဌိတာ။)

၄-နိယတဿ နိယာမကထာ အဖွင့်

၆၆၃-၆၆၄။ ဣဒါနိ နိယတဿနိယာမကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊
ထိုနိယတဿ နိယာမကထာ၌၊ အာနန္တရိယကမ္မံ၊ အနန္တရိယကံဟူသော၊
မိစ္ဆတ္တနိယာမော စ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမလည်းကောင်း၊ (မှားသော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍
စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြသောတရားလည်းကောင်း၊)
အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်ဟူသော ၊ သမ္မတ္တနိယာမော စ၊
သမ္မတ္တနိယာမလည်းကောင်း၊ (ဣတိ၊ သို့) နိယာမော၊ နိယာမသည်၊ ဒုဝိဇော
၏၊ ဒွေ၊ ကုန်သော၊ ဣမေ နိယာမေ၊ ဤနိယာမတို့ကို၊ ဌပေတွာ ထား၍ အညော၊
အခြားသော နိယာမော နာမ၊ နိယာမတရားမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဟိ၊ မှန်၊
သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သေသာ၊ အနန္တရိယကံ အရိယမဂ်တို့မှ
ကြွင်းကုန်သော၊ တေဘူမကဓမ္မာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော တရားတို့သည်၊ အနိယတာ
နာမ၊ အနိယတတို့မည်၏၊ တေဟိ၊ ထို တေဘူမကတရားတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတောပိ၊
ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အနိယတောယေဝ၊ အနိယတပုဂ္ဂိုလ်သာတည်း။

၁။ (အ) နိယတာဏတ္ထိဝသေန။ ။ စ ၁ အ ဟံ တံ ၊ ၌ ဓ (အ)
နိယတာဏတ္ထိဝသေန ဟု တွေ့ရသော်လည်း အထက်၌
ပရဝါဒီကဓပုရိဇာဏတ္ထိယာယေဝ နိယတဘာဝံ မညမာနော ပရဝါဒီဓဟု ဆိုခဲ့၏၊
ထို့ကြောင့် ပရဝါဒီသည် ရှေး၌ စေခိုင်းအပ်မှုကိုပင် ဓနိယတအာဏတ္ထိဓဟု
အယူရှိသောကြောင့် မိမိအယူကို တည်စေနိုင်ရကား ဓနိယတာဏတ္ထိဝသေနဓဟု
ရှိမှ အဓိပ္ပါယ်လည်းရ ပပုရိဇာဏတ္ထိယာမေဝ နိယတ-ဘာဝံဓဟူသော
ရှေ့စကားနှင့်လည်း လိုက်လျောသည်၊ ထို့ကြောင့် (အ) မပါပဲ
ဓနိယတာဏတ္ထိဝသေနဓဟု ပါဌ်မှန်ရှိပါစေ။

၂။ သဗ္ဗေပိ ဟိ။ ပေ၊ အနိယတောယေဝ။ ။ အာနန္တရိယကံ၊ အရိယမဂ်တို့ကို၊
သေသ၏ အပါဒါန် ခံပါ။ ထိုတရားတို့မှ ကြွင်းသမျှ တေဘူမကတရားတို့ကို

[ထိုတေဘူမကတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှ အနိယတချည်းဖြစ်လျှင် အဘယ့်ကြောင့် ဘုရားလောင်းကို နိယတဟု ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူရသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဓဗ္ဗဒ္ဓဟိ ပနဓအစရှိသည်ကို မိန့်။] ပန၊ ထိုသို့ ကြွင်းသော တေဘူမကတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှ အနိယတချည်း ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဗုဒ္ဓဟိ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏၊ ဥာဏဗလေန၊ ဥာဏ်တော်၏ အစွမ်းဖြင့် အယံ သက္ကော၊ ဤသက္ကဝါသည်၊ အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌၊ ဗောဓိ၊ သဗ္ဗညုတဥာဏ်သို့၊ ပါပုဏိဿတိ၊ ရောက်လတ္တံ့၊ ဣတိ၊ သို့၊ ဗျာကတော၊ မိန့်မြွက်တော်မူအပ်သော၊ ဝါ၊ ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူအပ်သော၊ ဗောဓိသက္ကော၊ ဘုရားအလောင်းကို၊ ပညာဿဒတ္တာ-များသောကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိယတောတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏၊ ဝါ၊ ဆိုနိုင်၏၊ ဣတိ၊ သို့၊ ဣမံ ဝေါဟာရတ္ထံ၊ ဤနိယတဟူသော အခေါ်အဝေါ်မျှကို၊ ဂဟေတွာ၊ ၍၊ ပစိမဘဝကော၊ နောက်ဆုံးဘဝ၌ဖြစ်သော၊ ဗောဓိသတေတာ၊ သည်၊ တာယ ဇောတိယာ၊ ထိုနောက်ဆုံးဘဝ၌၊ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို အဘိသမေတုံး၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှာ၊ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏၊ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့် နိယတော၊ နိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နိယာမံ၊ သို့၊ ဩက္ကမတိသက်ရောက်၏၊ ဣတိ၊ သို့၊ ပုဗ္ဗသေလိယာ ပရိသေလိယာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ ဣတရဿ။

မိစ္ဆတ္တနိယတောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို၊ အေညေန၊ တပါးသော နိယာမမေန၊ ဖြင့်၊ နိယတဿ၊ မြဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အညနိယာမာဘာဝ-

အနိယတဓဟု ဆိုရာ ၌ သမ္မတ္တနိယာမ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသို့ မရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော တရားတို့ကိုသာ ရည်ရွယ်သည်။ ထို နိယာမ ၂-မျိုးတွင် တမျိုးသို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌ဖြစ်မှု ထိုတေဘူမကတရားတို့လည်း နိယတတို့ သာတည်း။ ထိုနိယာမသို့ မရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်၌ဖြစ်သော တေဘူမက တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သာ အနိယတ အမည်ရသည်။ [ဧတ္ထ သမ္မတ္တနိယာ-မာနံ၊ ပေ၊ အနိယတောယေဝါတိ ဝုတ္တတိ။ -ဋီကာ။]

၁။ ဣတိ၊ ပေ၊ ဩက္ကမတိတိ။ ။ ဣတိ ဣမံ ဝေါဟာရမတ္ထံ ဂဟေတွာဓ အရ ဝေါဟာရမတ္တ၏ ထင်ရှားရှိခြင်းသည် ဓနိယတော နိယာမံ ဩက္ကမတိဓဝယ် နိယတ ဟူသော စကား၏ အကြောင်းပြတည်း။ ဘေဗ္ဗော ဓမ္မံ အဘိသမေတုံအရ ဓမ္မံ အဘိသမေတုံ သဗ္ဗ၏ အဖြစ်သည် ဓနာမံ ဩက္ကမတိဓဟူသော စကား၏ အကြောင်းပြတည်း-ဟု ဋီကာ၌ အဋ္ဌကထာအလိုကို ဖွင့်ပြ၏။ ထို့နောက် မိမိအလိုကို ဓမ္မံ အဘိသမေတုံသဗ္ဗတာသည် နိယတော ဟူသော စကား၏လည်းကောင်း၊ နိယာမံ ဩက္ကမတိဟူသော စကား၏လည်းကောင်း၊ အကြောင်းပြဟု ယူသင့်ကြောင်းကို ဖွင့်ပြသည်။

ဒဿနတ္ထံ၊ တပါးသောနိယာမ၏ မရှိခြင်းကို၊ ပြာခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ၊ ပြီ၊ ပုဗ္ဗေ မဂ္ဂံ၊ ဘာဝေတွာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို၊ နိယာမပွဘေဒ-ဒဿနတ္ထံ၊ နိယာမအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ပုဗ္ဗေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ။ ပ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂံဘာဝေတွာ ပစာ၊ နိယာမံ ဩက္ကမတိ အစရှိသည့်အပြင် နိယာမ အပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ) ဝုတ္တံ၊ သတိပဋ္ဌာနန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို ဧကသ္မိံ၊ တပါးသော နိယာမေပိ၊ နိယာမ၌လည်း၊ ဓမ္မပွဘေဒ-ဒဿနတ္ထံ၊ တရားအထူးအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊ [သောတာပတ္တိမဂ္ဂနိယာမ၌လည်း သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္ပပုဓာန် အစရှိသောတရား များရှိ၏၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂနိယာမ၌လည်း ထိုတရားများရှိသည်။]

ဘဗ္ဗော ဗောဓိသတ္တောတိဝစနံ၊ အစရှိသောစကားသည်၊ ကေဝလံ၊ နိယာမ မဖက် သက်သက်၊ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏၊ ဘဗ္ဗတံ၊ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ၊ နိယတဿ၊ နိယတဖြစ်သော ဘုရားလောင်း၏ နိယာမောက္ကမနံ၊ နိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းကို၊ န(ဒီပေတိ) ၊ တသ္မာ အသာဓကံ၊ ဟိ၊ မှန်၊ သော၊ ထိုတရားလောင်းသည်၊ ပုဗ္ဗေ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုမသိမီ ရှေး၌၊ ဧကေနပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော၊ နိယတဓမ္မေန၊ နိယတတရားဖြင့်၊ အနိယတော၊ နိယတမှဖြစ်ပဲ၊ ဗောဓိမလေ၊ ဗောဓိပင်၏အနီး အောက်၌၊ သစ္စဒဿနေန၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို မြင်ခြင်းဖြင့်၊ နိယာမံ၊ သို့ ဩက္ကန္တော သက်ရောက်တော်မူပြီ၊ (ဣတိ၊ အပြီးတည်း)

နိယတဿ နိယာမကထာ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-နိဝုတကထာ အဖွင့်

၆၆၅-၆၆၇။ ဣဒါနိ နိဝုတကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုနိဝုတ ကထာ၌၊ သုဒ္ဓဿ၊ စင်ကြယ်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝါ၊ အတွက်၊ သုဒ္ဓိကိစ္စာ- ဘာဝတော၊ စင်ကြယ်ကြောင်းကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်(စင်ကြယ်အောင် ပြုဖို့မလိုသောကြောင့်) နိဝရဏေဟိ၊ နိဝရဏတရားတို့သည်၊ နိဝုတော၊

၁။ သုဒ္ဓဿ သုဒ္ဓိကိစ္စာဘာဝတော။ ။ ဓ စ င် ကြ ယ် နေ သော အဝတ်အတွက်ဖွပ်ခြင်းကိစ္စ မလိုသကဲ့သို့ ရာဂစသော နိဝရဏမှ စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ရာဂစသည်ကို ပယ်ဖွယ်မလိုမဟုတ် ပရဝါဒိ အယူရှိ၍ မစင်ကြယ်သော အဝတ်အတွက်သာ ဖွပ်ဖွယ်ကိစ္စ ပြုရသကဲ့သို့ ထို့အတူ နိဝရဏတို့ဖြင့် ညစ်နွမ်းနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ နိဝရဏကို ပယ်စွန့်ရသည်ဟု အယူရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဓနိဝုတော နိဝရဏံ ပဇာတိ-လောမဟုတ် သကဝါဒိက မေးသည်။

ပိတ်ဆို့အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ၊ ဩဖုဋ္ဌော၊ ဖြန့်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ၊ ပရိယာနဒွေဝါထက်ဝန်းကျင်မြေးယှက်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ၊ နီဝရဏံ၊ ကိုဇဟတိ၊ စွန့်၏၊ ဣတိ၊ သို့၊ ဥတ္တရာပတကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ(လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ ဣတရဿ။

ရတ္ထော ရာဂံတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို၊ နိဝုတဿ၊ နီဝရဏတို့သည်၊ ပိတ်ဆို့အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ နီဝရဏဇဟနေ၊ နီဝရဏတို့ကိုစွန့်ခြင်း၌၊ ဒေါသဒဿနတ္ထံ၊ အပြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ (သကဝါဒိနာ၊) ဝုတ္တံ၊ ပရိသုဒ္ဓေပရိယောဒါတေတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ဝိက္ခမန ဝိသုဒ္ဓိဖြင့် ဝိသုဒ္ဓဿ၊ စင်ကြယ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သမုစ္ဆေဒဝိသုဒ္ဓိဒဿနတ္ထံ၊ သမုစေဒဝိသုဒ္ဓိကို ပြခြင်းကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ၊ တဿ ဧဝံ ဇာနတောတိအာဒိ၊ သည်၊ ဇာနတော၊ သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဿတော၊ မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာသဝက္ခယံ၊ အာသဝေါတို့၏ ကုန်ခြင်းကို၊ ဒီပေတိ၊ နိဝုတဿ၊ ၏ နီဝရဏဇဟနံ၊ ကို၊ န(ဒီပေတိ) တသ္မာ အသာဓကံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နိဝုတကထာ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ)

၆-သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတကထာ အဖွင့်

၆၆၈-၆၇၀။ ဣဒါနိ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုသမ္ဗုဒ္ဓိဘူတကထာ၌၊ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတောတိ၊ ကား၊ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်တို့၏အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ တေဟိ၊ ထိုသံယောဇဉ်တို့နှင့်၊ သမဂ္ဂိဘာယံ၊ ပြည်စုံခြင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ ဥပဂတော၊ ကပ်ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဓသံယောဇနံ ဇဟတိဓဟူသော ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဧတ္ထ၊ ဤ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတကထာ၌၊ သေသံကြွင်းသောကားရပ်သည်၊ နိဝုတကထာသဒိသမေဝ၊ တူသည်သာ၊ ဣတိ အပြီးတည်း။

သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတကာထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊(နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ ပရိယောနဒွေဝါ။ ။စာအုပ်တို့၌ ဓနဒွေတို့၌ ဓနဒွေစေ ဟုတွေ့ရ၏၊ ဓနိဝုတော ဩဖုဋ္ဌောတို့ကို ဆည်းသည်ဓဟု ယူဆ၍ ဓပရိယောနဒွေစေဟု ပြင်ကြဟန်တူသည်၊ ထို ၃-ပုဒ်သည် ပရိယာယ်သာဖြစ်သောကြောင့်ဓနဒွေဝါဓဟု ရှိမှ ပရဝါဒီ၏အလိုကျသည်၊ ရှေးနိဿယ၌လည်း ဓနဒွေဝါဓဟုပင် ရှိ၏၊ ထိုအရှိအတိုင်းသာ ကောင်းသည်။

၇-သမာပန္နော အဿာဒေတိကထာ အဖွင့်

၆၇၁-၆၇၃။ ဣဒါနိ သမာပန္နော အဿာဒေတိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုသမာပန္နော အဿာဒေတိကထာ၌၊ (ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပဌမံ၊ သော၊ ဈာန်၊ ဈာန်ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍၊ ဝါ၊ ၍၊ ဝိဟရတိ၊ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ၊ ထိုပဌမဈာန်ကို၊ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏ ဣတိ အာဒိဝစနံ၊ ကို၊ နိဿာယ၊ မှီ၍၊ သမာပန္နော၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏၊ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သာဈာနနိကန္တိ၊ စ၊ ထိုဈာန်ကို နှစ်သက်တတ်သောတဏှာသည်လည်း၊ ဈာနာ-ရမ္မဏာ၊ ဈာန်ဟူသောအာရုံရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ အန္တကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ(ဧဝံ) ယေသံ၊ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ ဣတရဿ။

တံဈာနံ၊ ပေ၊ အာရမ္မဏန္တိ ပဉ္စေ၊ အစရှိသောပြဿနာတို့၌၊ တသေဝ၊ ထိုဈာန်၏ပင် တဒါရမ္မဏတံ၊ ထိုဈာန်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ အပဿန္တော၊ သည်၊ (ဟုတွာ) သုတ္တဝိရောဓတယေန၊ ပါဠိတော်နှင့်ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ပဋိက္ခိပတိ၊ တဒဿာဒေတိတိ ဝစန-မထွေ့န၊ ဟူသောစကားတော်မျှဖြင့်၊ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏၊ (နောက်တဖန်ထပ်၍မေးသောအခါ ဝန်ခံ၏၊) သော တဒဿာဒေတိတိသုတ္တံ၊ အစရှိသောပါဠိတော်သည်၊ ဈာနလာဘိနော၊ ဈာန်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဈာနာ၊ ဈာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍၊ ဈာနဿာဒံ၊ ဈာန်ကိုသာယာခြင်းကို၊ သာဓေတိ၊ ၏၊ အန္တော သမာပတ္တိယံ ယေဝ၊ သမာပတ်၏အတွင်း၌ပင်၊ ဈာနနိကန္တိယာ၊ ဈာန်ကို တပ်မက်တတ်သောတဏှာ၏ ဈာနာရမ္မဏတံ၊ ဈာန်ဟူသော အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ န(သောဓေတိ) မပြီးစေနိုင်၊ တသ္မာ အသာဓကံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမာပန္နော အဿာဒေတိကထာဝဏ္ဏနာသည်၊ (နိဋ္ဌိတာ)

၈-အသာတရာဂကထာ အဖွင့်

၆၇၄။ ။ ဣဒါနိ အသာတရာဂကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို အသာတရာဂကထာ၌၊ သုခံဝါ၊ သုခမူလည်းဖြစ်သော၊ (ဒုက္ခံ ဝါ။ ဒုက္ခမူလည်းဖြစ်သော၊ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ အဒုက္ခမသုခမူလည်းဖြစ်သော၊) ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒနံ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတစ်ခုသော၊ အကြင်ဝေဒနာကို၊ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏၊ သော၊ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ ဝေဒနံ၊ ထိုဝေဒနာကို၊ အဘိနန္ဒတိ၊

အလွန်နှစ်သက်၏။ အဘိဝဒတိ၊ ကောင်းလေစွာဟု အားရနှစ်လို၊ မြွက်ဆို၏။ ဤတိ သုတ္တေ၊ ဤသို့ အစရှိသောသုတ်၌၊ ဒိဌာဘိနန္ဒနဝသေန၊ ဒိဌိဟူသော အဘိနန္ဒန၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော၊ အဘိနန္ဒတိတိဝစနံ၊ အဘိနန္ဒတိဟူသော စကားကို၊ နိဿာယ၊ ၍၊ ဒုက္ခဝေဒနာယဝိ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌သော်မှလည်း၊ ရာဂဿာဒဝစေသန၊ သာယာတတ်သော ရာဂ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဘိနန္ဒနာ၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ၏ တသွာ၊ ကြောင့်၊ အသာတရာဂေါ၊ မသာယာအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၌ဖြစ်သောရာဂသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ ဣတိ ဥတ္တရာပထကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ(လဒ္ဓိဟောတိ) တေ၊ တို့ကို၊ သန္ဓာယ အတ္ထိ အသာတ-ရာဂေါတိ၊ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၊ သည်၊ သကဝါဒိဿ၊ တည်း၊ တတ္ထ၊ ထို အတ္ထိ အသာတရာဂေါ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၌၊ အသာတရာဂေါတိ၊ ကား၊ အသာတေ၊ မသာယာအပ်သော၊ ဒုက္ခဝေဒယိတေ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌၊ မေ၊ ငါ၏၊ ဧတဒေဝ၊ ဤ ဒုက္ခဝေဒနာသည်ပင်၊ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ပါမူကား၊ အဟော ဝတ၊ ဪ ကောင်းလေစွာ။ ဣတိ၊ သို့၊ ရဇ္ဇနာ၊ တပ်မက်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊ ရှိသလော ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) အာမန္တာတိ၊ ကား၊ လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့် ပဋိဿ၊ သည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒိမ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း၊ ဧတ္ထ၊ ဤ အသာတရာဂကထာ၌၊ သေသံသည်၊ ဥတ္တနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။

၆၇၅။ သောတံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတိတိ သုတ္တေ ပန၊ အစရှိသော ပါဠိတော်၌ကား၊ ဝိနိဝဋ္ဋေတွာ ပြန်နစ်၍၊ ဒုက္ခဝေဒနမေဝ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကိုပင်၊ အာရပ။ အာရုံပြု၍၊ ရာဂုပ္ပတ္တိ နာမ၊ ရာဂ၏ ဖြစ်ခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင်၊ ရာဂဖြစ်ခြင်း မရှိပါသော်လည်း၊ သမ္မဟုတဏှောန၊ ဝေဒနာအပေါင်းကို၊ ယူခြင်းဖြင့်၊ ဝေဒယိတလက္ခဏံ၊ ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဓမ္မံ၊ တရားကို၊ ဝါ၊ တနည်း၊ ဒုက္ခဝေဒနမေဝ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကိုပင်၊ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်၊ သမနုပဿန္တော အဖန်ဖန်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒိဌိမညနာသင်္ခါတာယ၊ ဒိဌိမညနာဟု ဆိုအပ်သော၊ (မှတ်ထင်တတ်သော ဒိဌိဟု ဆိုအပ်သော၊) ဒိဌာဘိနန္ဒာယ၊ နှစ်သက်တတ်သော ဒိဌိဖြင့်၊ ဝေဒနံ၊ ကို၊ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏၊ ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော၊ ဝေဒနာယ၊ ၏၊ ဝိပရိကာမံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို၊ အဘိနန္ဒတိ၊ ၏၊ ဒုက္ခာယ၊ သော၊ ဝေဒနာယ၊ သည်၊ အဘိဘူတော၊ လွှမ်းမိုးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) တဿာ။ ထိုဒုက္ခဝေဒနာ၏ ပဋိပက္ခံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော၊ ကာမသုခံ၊ ကာမသုခကို၊ ပတ္ထယန္တော၊ တောင့်တသည်၊ (ဟုတွာ) ပိ၊ ဖြစ်၍လည်း၊ ဒုက္ခဝေဒနံ၊ ကို၊ အဘိနန္ဒတိ နာမ၊ နှစ်သက်သည်မည်၏၊ ဧဝံ၊ သို့။

ဒုက္ခဝေဒနာယ၊ ဌ၊ အဘိနန္ဒနာ၊ နှစ်သက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ(အယံ) ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပါယ်၊ တည်း၊ (သော တံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတိ ဟူသော သုတ်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း၊) တသ္မာ၊ ဧတံ၊ ဤ သောတံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတိ ဟူသောသုတ်သည်၊ အသာတရာဂဿ၊ မသာယာအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာကို တပ်မက်တတ်သော၊ ရာဂကို၊ အာသာဂေ၊ မပြီးစေတတ်၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အသာတရာဂကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ၊)

၉-ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတာတိကထာ အဖွင့်

၆၇၆-၆၈၀။ ဣဒါနိ ဓမ္မတဏှာအဗျာကတာတိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မတဏှာအဗျာကတာတိကထာ၌၊ ရူပတဏှာ၊ ရူပတဏှာလည်းကောင်း၊ (ရူပါရုံ၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာလည်းကောင်း၊) ပေ၊ ဓမ္မတဏှာ၊ လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ သို့၊ ဆသု၊ ၆-ပါးကုန်သော၊ ဣမာသု၊ တဏှာသု၊ ဤတဏှာတို့တွင်၊ ယသ္မာ၊ သဗ္ဗပစ္စိမာ၊ အလုံးစုံသော တဏှာတို့၏ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော တဏှာ၊ ကိ၊ ဓမ္မတဏှာတိ၊ ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ၊ သာ၊ ထိုဓမ္မတဏှာသည်၊ အဗျာကထာ၊ တည်း၊ ဣတိ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ(လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေသန္ဓာယ ပေ၊ ဣတရဿ၊ သေသပဉ္စာနံ၊ ကြွင်းသော ပြဿနာတို့၏၊ အတ္ထော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်၊ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်အားဖြင့်၊ (ပါဠိတော်အတိုင်း) နိယျာတိ၊ ထွက်မြောက်နိုင်၏၊ [ရှေးနိဿယ၌ကားခနိယျာတိ၊ ဆောင်အပ်၏၊ ဝါ၊ သိအပ်၏ဟေ့ ပေး၏၊ နီဓာတ် မဟုတ်သာကြောင့် စဉ်းစားပါ၊ နိပုဗ္ဗ-ယာဓာတ်တည်း။]

ကာမတဏှာတိအာဒိဟိ၊ အစရှိကုန်သော၊ တိဟိ၊ ကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာ-သေဟိ၊ အဖို့အစုတို့ဖြင့်၊ [အာဒိဖြင့် ဘဝ၊ ဝိဘဝတဏှာတို့ကို ယူရသောကြောင့် တိဟိဟု ဆိုသည်၊] ဆပိ၊ ၆-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တဏှာ၊ တို့ကို၊ (ရူပတဏှာ စသည်တို့ကို) သံခိပိတွာ၊ ချုံး၍၊ (သကဝါဒိနာ) ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ကုန်ပြီ၊ ဟိ၊ မှန်၊ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံအစရှိကုန်သော၊ ဆသု၊ ကုန်သော၊ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်၊ ကာမဿာဒဝသေန၊ ဝတ္ထုအာရုံကာမဂုဏ်ကိုသာယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်မှ ပဝတ္တာ တဏှာ ကာမတဏှာ၊ မည်၏၊ ဘဝဿတိ အတ္တာ စ လောကော စာတိ၊ ဟူ၍၊ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတာ၊

သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာ၊ သည်၊ ဘဝတဏှာမည်၏။ (အတ္ထာ စလောကောစ) န ဘဝဿတိ၊ မဖြစ်တော့ပေလတ္တံ့၊ ဣတိ၊ ဥစေဒဒိဋ္ဌိ-သဟဂတာ၊ ဥစေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော၊ တဏှာ၊ ဝိဘဝဏှာ၊ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဝိဘဝ၌ ဝိသဒ္ဓါသည်၊ ပဋိသေဓ အနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် န ဘဝဿတိဟု ဖွင့်သည်၊] နနု သာ ဓမ္မဏှာတိပဒံ၊ ဟူသော ပုဒ်သည်၊ တဏှာယ၊ တဏှာ၏၊ ဓမ္မာရမ္မဏံ၊ ဓမ္မာရုံကို၊ အာရဗ၊ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဒီပေတိ၊ အဗျာကတဘာဝံ၊ အဗျာကတ၏အဖြစ်ကို၊ န(ဒီပေတိ) တသ္မာ အသာဓကံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ၊)

၁၀။ ဓမ္မတဏှာ နဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ အဖွင့်

၆၈၁-၆၈၅။ ဣဒါနိ ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တကြာပိ၊ ၌လည်း၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ သာ၊ ထိုတဏှာကို

ဓမ္မတဏှာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ကြင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာသည်၊ န(ဟောတိ) မဟုတ်၊ ဣတိ ပုဗ္ဗသေလိယာနံယေဝ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ ဧဝံ၊ ယသံ(ဒလဒ္ဓိ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ ဣတရဿ၊ သေသံ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မတဏှာ နဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ၊)

တေရသမော၊ သော၊ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတော။)

တေရသမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁။ ဘဝတဏှာ။ ။ ဘေဝိဿတိ။ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဆိုသောကြောင့် မဖြစ်ပဲ မနေ၊ ဘေယံတော်မှ မပြတ်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိကို ဘေဝဓဟု ခေါ်၍ ထို သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာကို ဘေဝတဏှာဟု ခေါ်ရသည်။ ဘေဝေါဣတိ၊ အမြဲဖြစ်၏ ဟူ၍၊ ပဝတ္တာ+တဏှာ-ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ၌ လည်း ဤနည်းကို မှီးပါ။

၁၄-စုဒ္ဓသမဝဂ္ဂ

၁-သလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ အဖွင့်

၆၈၆-၆၉၀။ ဣဒါနိ ကုသလာ၊ ပေ၊ ကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုကုသလာ၊ပေ၊ ကထာ၌၊ အကုသလဿ၊ ဧ၊ (အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ နာမ၊ သော၊ ကုသလံ ဝါ၊ ကုသိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ကုသလဿဧ၊ အနန္တရာ၊ ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ နာမ၊ ဖြစ်သည်မည်သော၊ အကုသလံ ဝါ၊ သည်သော်လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်၊ တေသံ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏၊ အညမညံ အချင်းချင်း၊ ပဋိသန္ဓာနံ၊ ရှေ့နောက်ဆက်စပ်ခြင်းသည်၊ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်၊ ပန၊ ထိုသို့ မသင့်ပါသော်လည်း၊ ယေ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့သည်၊ (ဌိတာ-၌၊ စပ်) ယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ဧကဝတ္ထုသ္မိယေဝ၊ တခုသော ဝတ္ထု၌ပင်၊ ရုဇ္ဇတိ(စ) တပ်မက်လည်း တပ်မက်၏၊ ဝိရုဇ္ဇတိ စ၊ စက်ဆုပ်လည်း စက်ဆုပ်၏၊ တသ္မာ၊ကြောင့်၊ တံ၊ ထိုကုသိုလ်သည်၊ ဝါ၊ ထိုကုသိုလ်သည်၊ (တနည်း) တံ (ဥဘယံ) ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ် နှစ်ပါးစုံသည်၊ [ဤသို့ ဋီကာ၌ ၂-နည်းဖွင့်သည်] အညမညံ၊ ချင်း၊ ပဋိသန္ဓဟတိ၊ ရှေ့နောက်ဆက်စပ်၏၊ ဣတိ၊ သို့၊ လဒ္ဓိ၊ ကျိ၊ ဂဟေတွာ၊ ၍ ဌိတာ၊ တည်ကုန်ပြီ၊ (ဧဝံ ဝိယ၊ နည်း) မဟာသံဃိကာသေယျထာပိ၊ တို့ကဲ့သို့တည်း၊ တေ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ ဣတရဿ၊ အာဝဇ္ဇနာ ပဏိဓိတိဥဘယံ၊ ဟူသော နှစ်ပါးစုံသည်၊ အာဝဇ္ဇနဿေဝ ဧ၊ပင်၊ နာမံ အမည်တည်း၊ ဟိ၊ မှန်၊ တံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းသည်၊ ဘဝင်္ဂီ၊ ဘဝင်ကို၊ အာဝဇ္ဇေတိ၊ ပြန်လည်စေတတ်၏၊ ဣတိ၊ ကြောင့်၊ အာဝဇ္ဇနာ၊ မည်၏၊ ဘဝင်္ဂီရမ္မဏတော၊ ဘဝင်၏အာရုံမှ၊ အညသ္မိ၊ အခြားသော အာရမ္မဏေ၊ ဇော၏အာရုံ၌၊ စိတ္တံ၊ ကျိ၊ ပဏိဒဟတိ၊ ထားတတ်၏၊ ဌပေတိ၊ ထားတတ်၏၊ ဣတိ၊ ကြောင့်၊ ပဏိဓိ၊ မည်၏။

ကုသလံ အနာဝဇ္ဇန္တဿာတိ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) အကုသလာနန္တရံ အကုသိုလ်၏ အခြားမဲ့၌၊ ပဋိသန္ဓဟန္တံ ဆက်စပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ယံ တံ ကုသလံ၊ သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၏၊ တံ၊ ထိုကုသိုလ်သည်၊ အနာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဘဝင်ကို၊ မလည်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ (မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း မဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော၊ ဣတိ၊ သို့၊ ပုစ္ဆတိ၊ သကဝါဒီမေး၏၊ ပန၊ ကား၊ ဣတရော၊ သည်၊ အာဝဇ္ဇနေန၊ နှင့်။

ဝိနာ၊ ကင်း၍၊ ကုသလဿ၊ ၏၊ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ အပဿန္တော၊ သည်(ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ။ ကုသလံ၊ ပေ၊ မနသိကရောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို၊ (ပုတ္တ-
 ဌိစပ်) အကုသလာနန္တရံ၊ ၌၊ ကုသလံ၊ သည်၊ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အံ၊
 (ယောနိသောမနသိကာရဟူသော အာဝဇ္ဇန်း မပါပဲ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊) (ဧဝံ
 သတိ) အကုသလသေဝ၏သာ၊ အာဝဇ္ဇနေနဖြင့်၊ အယောနိသော၊ အားဖြင့်၊
 မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ (ကုသလံ သည်၊)
 ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ရာသလော၊ ဣတိသို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ၄၊ (သကဝါဒိနာ) ပုတ္တံ၊ သေသံ၊
 သည်၊ ယထာပါဠိမေဝ၊ ပါဠိတော်အတိုင်းပင်၊ နိယျာတိ၊ ၏၊ နန ပေ၊ ဝတ္ထုသိန္နိ
 ဝစနံ၊ အစရှိသော စကားသည်၊ ဧကာရမ္မဏေ၊ တခုသောအာရုံ၌၊
 သရာဂဝိရာဂုပ္ပတ္တိ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်ခြင်း၊ ရာဂနှင့်ကင်း၍ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဒီပေတိ၊
 ၏၊ ကုသလာကုသလာနံတို့၏၊ အနန္တရတံ၊ အနန္တရတို့၏ အဖြစ်ကို၊ န(ဒီပေတိ)
 ၊ တသွာ အသာဓကံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း၊

ကုသလကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ၊)

၂-သဠာယတနုပ္ပတ္တိကထာအဖွင့်

၆၉၁-၆၉၂။ ဣဒါနိ သဠာယတနုပ္ပတ္တိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို
 သဠာယတနုပ္ပတ္တိကထာ၌၊ ဥပပတ္တေ သိယေန၊ ပဋိသန္ဓေကို ရှာသော၊
 ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်၊ သဟေဝ၊ တပြိုင်နက်သာလျှင်၊ ဩပပါတိကာနံ၊
 ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေနေကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ သဠာယတနံ၊ စက္ခု စသော
 ၆-ပါးသော အာယတနသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ ဂဗ္ဘသေယျသတ္တဝါတို့၏
 သန္တာန်၌၊ (အဇ္ဈတ္တိကာယတနေသု၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါးတို့တွင်၊ မနာယတန
 ကာယာယတနာနေဝ၊ မနာယတန ကာယာယတနတို့သည်သာ၊ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊
 ပဋိသန္ဓေခဏ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဈန္တိ၊ သေသာနိ၊ မနာယတန ကာယာယတနမူ ကြွင်းကုန်သော၊
 စတ္တာရိ ၄-ပါးကုန်သော စက္ခာယတန၊ သောတာယတန၊ ဃာနာယတန၊
 ဇိဝှာယတန တို့သည်၊ သတ္တသတ္တတိရတ္တိမှ၊ ခုနစ်တယံ၊ ခုနစ်ညဉ့်၌၊
 (ခုနစ်ဆယ့်ခုနစ်ညဉ့်မြောက်မှ ဥပ္ပဇ္ဈန္တိ) [သတ္တသတ္တတိရတ္တိမှနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို
 ဝိဂြိုဟ် ဘာသာဋီကာ ရုပ်ပိုင်း ရူပဝတ္တိက္ကမ၌ ပြထားသည်။] တာနိ စ၊ ထို
 စက္ခာယတနစသော ၄-ပါးသော အာယတနတို့သည်လည်း၊ ယေန ကမ္မနာ၊
 အကြင်ကံကြောင့်၊ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို၊ ဂတိတာ၊ ယူအပ်ပြီ၊ တသေဝ၊ ထို
 ပဋိသန္ဓိဝနကံ၏ပင်၊ ဝါ-ကိုပင်၊ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

(ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဝါ၊ တနည်း၊ အညဿ၊ ပဋိသန္ဓိနေကကံမူတပါးသော ပဝတ္တိ နေကကံ၏၊ ဝါ၊ ကံကို၊ (ကတတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ သကသမယေ၊ သကဝါဒီတို့၏အယူ၌၊ ဝါဒေါ၊ ပြောဆိုကြောင်း စကားတည်း။

ပန၊ ကား၊ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏၊ ဧကကမ္မသမဝတ္တာ၊ တခုသော ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် (အာယတန ၆-ပါးလုံးကို ကံတခုတည်းက ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့်) (ပဋိသန္ဓိကွဏေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၌စပ်) သမ္ပန္နသာခါဝဋ္ဋပါနံ၊ ပြည့်စုံသော အခက်အခွဲရှိကုန်သော၊ (ပြည့်စုံသော ခက်သေးခက်မ ရှိကုန်သော) ရုက္ခာဒိနံ၊ သစ်ပင်အစရှိသည်တို့၏၊ အင်္ဂုရော၊ အညွန့်သည်၊ ဗီဇမထွေ၊ မျိုးစေ့မျှ၌၊ (မျိုးစေ့အခိုက်၌) (ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဝိယ၊ သို့၊ (ဧဝံ) သဠာယတနံ၊ စက္ခုစသော ၆-ပါးသော အာယတနသည်၊ မာတုကုစ္ဆိသ္မိ၊ အမိ၏ဝမ်း၌၊ ပဋိသန္ဓိကွဏေယေဝ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ပင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ လဒ္ဓိ(ဟောတိ၊ ကေသံ လဒ္ဓိဝိယ၊ နည်း) ပုဗ္ဗသေလိယာနံ(လဒ္ဓိ) သေယုတာပိ၊ တည်း၊ တေ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ ဣတရဿ၊

သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီတိအာဒိ၊ ကို၊ သဠာယတနေသည်၊ သတိရှိသော်၊ ဧဝရူပေါ၊ ဤသို့၊ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီအစရှိသောသဘောရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ ဩက္ကမေယျ၊ အမိဝမ်းသို့သက်ရောက်ရသလော၊ ဣတိ၊ သို့၊ စောဒနတ္ထံ၊ ဝုတ္တံ၊ မာတုကုစ္ဆိဂတဿာတိ ပုစာပရဝါဒိဿ၊ ပရတော၊ ၌၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မာတုကုစ္ဆိ၊ ပေ၊ ကေသာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ဧတ္ထ၊ ဤ သဠာယတနုပ္ပတ္တိကထာ၌၊ သေသံ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တနတ္ထမေဝ၊ ဣတိအပြီးတည်း။

သဠာယတနုပ္ပတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ အင်္ဂုရော ဝိယ ဗီဇမထွေ။ ။စာအုပ်တို့၌ ဓဗီဇမထွေ ဓဟု ပဌမန္တရှိသော်လည်း ဥပမာနှင့် ဥပမေယျတို့သည်၊ ဝိဘတ်တုမြုဖြစ်သောကြောင့် ဓဗီဇမထွေဓဟု ရှိမှ ပပဋိသန္ဓိကွဏေယူသော ဥပမေယျနှင့် လျော်မည်၊ [အင်္ဂုရော-ကား သဠာ-ယတနံ၏ ဥပနာနတည်း။] အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်လည်း၊ ဓမျိုးစေ့အထဲ၌ အညွန့်သည် (အထင်အရှား မဟုတ်ပဲ မထင်မရှား) သတ္တိရုပ်အဖြစ်ဖြင့် ပါနေ၏၊ ထိုမထင်မရှား ပါနေသော အညွန့်သည် မျိုးစေ့စိုက်သောအခါမှ အထင်အရှားပေါ်လာ၏။

ဓထိုအတူ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါးတို့တွင် ကာယတနနှင့် မနာယတနတို့သာ အထင်အရှားဖြစ်ကြစေကာမူ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝါယတန ၄-ပါးတို့လည်း သတ္တိရုပ်အဖြစ်ဖြင့် မထင်မရှားရှိနေကြသည်ဟူလို၊ [သာခါ ဝိဋ္ဌပတို့သည် အညွန့်၏ ကြီးထွားလာသော အကျိုးဆက်တို့သာတည်း၊ ထို့ကြောင့် သာခါ ဝိဋ္ဌပတို့အတွက် ဥပမေယျအထူးမရှိတော့။]

၃-အနန္တရပစ္စယကထာ အဖွင့်

၆၉၃-၆၉၇။ ဣဒါနိ အနန္တရပစ္စယကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို အနန္တရပစ္စယကထာ၌၊ နစ္စဂီတာဒိသု၊ ကခြင်း သီဆိုခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ရူပဒဿန သဒ္ဓဿဝနာဒိနံ၊ အဆင်းကို ကြည့်ရှုကြောင်း စက္ခုဝိညာဏဝီထိ အစဉ်အသံကို နားထောင်ကြောင်း သောတဝိညာဏဝီထိ အစဉ် အစရှိသည် တို့၏၊ လဟုပရိပတ္တိတံ၊ လျင်မြန်သော ပြောင်းလွဲခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒိသ္မာ၊ ၍၊ [ပရိဝတ္တနံ ပရိဝတ္တော၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်ခြင်း၊ လဟု ပရိဝတ္တော၊ လဟုပရိဝတ္တော၊ လဟုပရိဝတ္တော ဧတေသံ အတ္ထိတိ လဟုပရိဝတ္တိ။ လဟုပရိဝတ္တိနော ဘာဝေါ လဟုပရိဝတ္တိတာ၊] ဣမာနိ ဝိညာဏာနိ၊ ဤစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ဝိညာဉ်တို့သည်၊ အညမညဿ၊ တပါးတပါး၏၊ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏၊ [စက္ခု ဝိညာဉ်ပြီးလျှင် သော တဝိညာဉ်စသည်ဖြစ်၏၊] ဣတိ ဥတ္တရပထကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျ-ထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) တေသန္ဓာယ၊ ပေ၊ ဣတရဿ၊ သောတဝိညာဏံ ရူပါရမ္မဏံယေဝါတိ အစရှိသောစကားကို (ဝုတ္တံ၌စပ်) (သောတဝိညာဏံ၊ သည်၊) စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏ အနန္တရာ၊ ၌၊ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အံ(ဧဝံ သတိ)၊ ဝိပါကမနောဓာတု ဝိယ၊ ဝိပါကံဖြစ်သော မနာဓာတ်ကဲ့သို့၊ [သမ္ပုဋ္ဌိစိုင်းကို ဆိုသည်၊ ဝိပါကဖြင့် ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းကို

စဉ်းစားဖွယ်။ ။အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ပေရတော မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စာ ကေသာတိ ပုစ္ဆသကဝါဒိဿေ ဟု တွေ့ရ၏၊ သကဝါဒိ၏ အမေးဟူသမျှ၌ မိမိ၏ အယူနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုသာ ပရဝါဒီကို မေးရိုးတည်း၊ ကေသာ စသည်တို့၏ နောက်မှ ဖြစ်ခြင်းသည် အဆုံး၌ သကဝါဒိ အတည်ပြုအပ်သော ဓနေ ဟ မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စ ကေသာ၊ ပေ၊ အဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိေ အတိုင်းပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဓမ္မုတကုစ္ဆိဂတဿပစ္စာ ကေသာ၊ ပေ၊ အဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိသည် ပရယါဒိ၏ အမေးသာဖြစ်ထိုက်၍ အာမန္တာသည် သကဝါဒိ၏ အဖြေသာ ဖြစ်ထိုက်ပါသည်၊ သို့ဖြစ်လျှင် မောတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစာ ကေသာစသော ပြဿနာသည် ပရဝါဒိ၏ တဆက်တည်း လာခဲ့သော ပြဿနာသာ ဖြစ်ထိုက်၍ ဓန ဝတ္ထဗွံ မာတုကုစ္စိဂတဿေ စသောနောက်ဆုံး ပြဿနာသာ သကဝါဒိ၏ ပြဿနာဖြစ်ထိုက်ပါသည်၊ သို့ဖြစ်လျှင်အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ ပေရတော(နဝတ္ထဗွံ) မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစာကေသာတိ ပုစ္ဆ သကဝါဒိဿေ ဟု ရှိမှ သင့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ [ဤ နောက်ဆုံးပြဿနာမျိုး၌ ပရဝါဒိ၏ ပြဿနာသာ များသောကြောင့် သကဝါဒိ၏ ပြဿနာဟု အထူးဆိုရသည်ဟု မှတ်ပါ၊ ထို့ပြင် ဤကထာ၌ သဏ္ဌာတိနှင့် ဥပ္ပဇ္ဇတိကြိယာ ၂-မျိုး၏ အဓိပ္ပါယ် အတူပုံကိုလည်း သတိပြုသင့်ပါသည်၊ သဏ္ဌာတိအရ သဏ္ဌာနကြိယာသည် ဗျတ္တိရုပ်အဖြစ်ဖြင့် အထင်အရှားတည်ခြင်းတည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိအရ ဥပ္ပဇ္ဇနကြိယာကား သတ္တိရုပ်အဖြစ်ဖြင့် မထင်မရှား ဖြစ်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်ဟု ခွဲပါ။

ကန့်သည်။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ရူပရုံဟူသော အာရုံရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့၊ စောဒေတုံ၊ ငှာ၊ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊

စက္ခု၊ ပေ၊ သောတဝိညာဏန္တိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌၊ သုတ္တာဘာဝေန၊ ပါဠိတော်သုတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့် ပဋိကိပ်တွာ၊ ရှေးဦးစွာ ပယ်ပြီး၍၊ အနန္တရပတ္တိ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်ခြင်းကို၊ သလ္လက္ခေန္တော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ) လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့် ပဋိဇာနာတိ၊ နောက်၌ ဝန်ခံ၏။ တညေဝ၊ ပေ၊ သောတဝိညာဏန္တိ၊ အစရှိသောစကားဖြင့်၊ (ပုစတိ-၌စပ်) ပဌမဇေနာနန္တရံ၊ ပဌမဇော၏အခြားမဲ့၌၊ ဒုတိယဇေနံ သည်၊ မနောဝိညာဏဘာဝေန၊ မနောဝိညာဉ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ တညေဝ၊ ထိုဇောသည်ပင်၊ ဟောတိ ယထာ၊ သို့၊ တထာ၊ တူ၊ တေ၊ သင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်၊ ဧတမ္ပိ ဒွယံ၊ ဤစက္ခုဝိညာဉ် သောတဝိညာဉ်နှစ်ပါးစုံသည်လည်း၊ ဧကမေဝ၊ တမျိုးတည်းပင်၊ (ဟောတိ) ကိ၊ လော၊ ဣတိ ပုစ္ဆိတိ၊ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်၊ သဗ္ဗဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

နစ္စတိ ဝါယတိတိအာဒိဝစနံ၊ အစရှိသော စကားသည်၊ အာရမ္မဏ-သမမောဓာနေ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်း၌၊ လဟု-ပရိဝတ္တိတယ၊ လျင်မြန်သော ပြောင်းလဲခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝေါကိဏ္ဏဘာဝံ၊ ရောပြွမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ၊ ၏ အနန္တရပစ္စယတံ၊ အနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို၊ န (ဒီပေတိ)၊ တသ္မာ အသာဓကံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနန္တရပစ္စယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄ အရိယရူပကထာ အဖွင့်

၆၉၈-၆၉၉။ ဣဒါနိ အရိယရူပကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ၌ သမ္မာ ဝါစာ ကမ္မန္တာ၊ သမ္မဝါစာ သမ္မကမ္မန္တတို့သည် ရူပံ၊ ရုပ်တည်း၊ တဉ္စ၊ ထိုသမ္မာဝါစာ သမ္မကမ္မန္တဟူသော ရုပ်သည်လည်း၊ သဗ္ဗံ ရူပံ၊ ပေ၊ ဥပါ-ဒါယရူပန္တိ၊ ဟူ၍၊ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဥပါဒါယရူပံ၊ ဥပါဒါရုပ်တည်း၊ ဣတိ ယေသံ၊ ပေ၊ ဥတ္တရာပထကာနံ၊ တေ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ သကဝါဒိဿ၊ တတ္ထ၊ ထိုအရိယရူပံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ အစရှိသော ပုဒ်စာ၌၊ အရိယာနံ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရူပံ ရုပ်တည်း၊ ဝါ၊ တနည်း၊ အရိယံ အရိယဖြစ်သော၊ (မဂ္ဂင် ၈-ပါးတွင် ပါဝင်သောကြောင့် အရိယဖြစ်သော) ရူပံ၊ တည်း၊ ဣတိ၊ ကြောင့်၊ အရိယရူပံ၊ မည်၏။

အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍၊ လဒ္ဓိယံ၊ မိမိအယူ၌၊ ဌတွာ၊ ၍၊ ပဋိညာ၊ ကုတရဿ၊ ကုသလန္တိ၊ ဟူ၍၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော) ၊ လဒ္ဓိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်၊ ပဋိ-ဇာနာတိ၊ အနာသဝပုတ္တဘိသုပိ၊ အနာသဝ ပုစာ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ တည်း၊ ယံကိဉ္စိ ရူပန္တိ သုတ္တံ၊ အစရှိသော သုတ်သည်၊ (ဒီပေတိ၊ အာသာဓကံ-တို့၌စပ်)၊ ဘူတာနိ၊ မဟာဘုတ်တို့ကို၊ (ဌပေတွာ၊ ၍၊ သေသရူပဿ၊ မဟာဘုတ်မှ ကြွင်းသောရုပ်၏၊) ဥပါဒါဘာဝံ၊ ဥပါဒါ၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ၊ ၏ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာနံ၊ တို့၏ (ဥပါဒါဘာဝံ) န (ဒီပေတိ)၊ ဟိ၊ မှန်၊ တေသံ၊ ထိုသမ္မာဝါစာသမ္မာကမ္မန္တတို့၏ ရူပမတ္တညေဝ၊ ရုပ်မျှသည်ပင်၊ အသိဒ္ဓံ၊ မပြီးစီး၊ ဥပါ ဒါ-ရူပတော၊ ဥပါဒါရုပ်၏ အဖြစ်သည်၊ ကုတော(သိဒ္ဓါ) အဘယ်မှာပြီးစီးပါအံ့နည်း၊ တသ္မာ အသာဓကံ၊ ကုတိ အပြီးတည်း။

အရိယရူပကထာဝတ္ထော၊ သည်(နိဋ္ဌိတာ။)

၅-အညော အနုသယောတိကထာ အဖွင့်

၇၀၀-၇၀၁။ ကုဒါနိ အညော အနုသယောတိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုအညော အနုသယောတိကထာ၌ ယသ္မာ၊ ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို၊ ကုသလာဗျာကတော၊ ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော၊ စိတ္တေ၊ သည်၊ ဝတ္တမာ-နေ၊ ဖြစ်လသော်၊ သာနုသယောတိ၊ အနုသယနှင့် တကွဖြစ်၏ဟူ၍၊ (အနု သယရှိ၏ဟူ၍)၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၏ ပရိယုဋ္ဌိတောတိ၊ ကာမရာဂ အစရှိသည်တို့ လုယက်တိုက်ခိုက်အပ်သူဟူ၍၊ န(ဝတ္တဗ္ဗော) တသ္မာ၊ အနုသယော အနု-သယ ကိလေသာသည်၊ အညော၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာမှ တမျိုးတခြားတည်း၊ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ သည်၊ အညံ၊ အနုသယ ကိလေသာမှ တမျိုးတခြားတည်း၊ ကုတိ ယေသံ၊ ပေ၊ အန္ဓကာနံ၊ တေ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ ကုတရဿ၊ သေသံ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊

ပန၊ ကား၊ သာနုသယောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်၊ (ဒီပေတိ-၌စပ်)၊ တသ္မိံ သမယေ၊ ကုသိုလ်၊ အဗျာကတစိတ်ဖြစ်ရာထိုအခါ၌၊ အနုသယဿ၏၊ ဝါ၊ ကို၊ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာနုသယောတိ၊ အနုသယနှင့်တကွဖြစ်၏ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ကိုလည်းကောင်း၊ (အနုသယဿ) အနုပ္ပန္နတ္တာ၊ ဥပါဒိ၊ ဌိ၊ ဘင်ဟူသော ခဏတ္တယတသ္မိံ ရောက်ဆဲမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပရိယုဋ္ဌိတောတိ၊ ဟူ၍၊ အဝတ္တဗ္ဗ-တံစ၊ ကိုလည်းကောင်း၊ ဒီပေတိ၊ အနုသယ ပရိယုဋ္ဌာနာနံ၊ အနုသယကိလေသာ ပရိ-

ယုဋ္ဌာနကိလေသာတို့၏ အညတ္တံ၊ တမျိုးတခြားတို့၏ အဖြစ်ကို၊ န(ဒီကေတိ) တသွာ အသာဓကံ၊ ကူတိ၊ အပြီးတည်း။

အညော အနုသယောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်

၇၀၂။ ကူဒါနိ ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာနာမ ဟောတိ၊ တတ္ထံ၊ ယသွာ အနိစ္စဒိတော၊ အနိစ္စ အစရှိသော အားဖြင့် မနသိကရောတောပိ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်း၊ ရာဂါဒယာ၊ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ စ၊ သာဓကကား။ အပ္ပေကဒါ ဘောဘာရဒ္ဒါ၊ ပေ၊ မနသိကရောတိတိ၊ ဟူသော ဧတံ၊ ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ၊ ဘော ဘာရဒ္ဒါ၊ အရှင်ဘုရား ဘာရဒ္ဒါ၊ အပ္ပေ-ကဒါ၊ တရံတခါ၌၊ အသုဘတော၊ အသုဘအားဖြင့် မနသိကရိသာမိ။ နှလုံးသွင်းအံ့၊ ကူတိ၊ ဤသို့ကြံ၍၊ သုဘတောဝ၊ သုတအားဖြင့်သာ၊ မန-သိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်းမိပါ၏၊ [ဥဒေနမင်းက အရှင်ပိဏ္ဍောလ ဘာရဒ္ဒါအား လျှောက်သည်၊ သလာယတနသံယုတ်၊ ဂဟပတိဝဂ်၊ အာရဒ္ဒါသုတ်။] တသွာ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာသည်၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ် ကူတိ ယေသံ လဒ္ဓိ ပေ၊ ကူတရဿ၊ ဧတ္ထ၊ ဤပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံတိ ကထာ၌၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ကူတိ အပြီးတည်း။

ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိ ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ)။

၇-အပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်

၇၀၃-၇၀၅။ ကူဒါနိ အပရိယာပန္နကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထံ၊ ထိုအပရိယာပန္နကထာ၌၊ ယသွာ၊ ကြောင့်၊ ကာမရာဂေါ၊ ကာမရာဂကို။ ဝါ။ သည်၊ ကမဓာတု၊ ကမဓာတ်သို့၊ အူသေတိ၊ အစဉ်လိုက်၍ ကိန်း၏၊ (ကူတိစ၊ ဤသို့လည်းကောင်း၊) ကာမာတပရိယာပန္နော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်၏၊ ကူတိ စ၊ လည်းကောင်းဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏၊ တသွာ၊ ကြောင့် ရူပရာဂါ-ရူပရာဂါပိရူပရာဂ အရူရာဂတို့သည်လည်း၊ ရူပဓာတု အရူပဓာတုယော၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်တို့သို့၊ အနုသေန္တိ၊ ကုန်၏၊ ရူပဓာတု၊ ပေ၊ ပရိယာ-ပန္နာယေဝ စ နာမ၊ ရူပဓာတ်အရူပဓာတ်၌ အကျုံး ဝင်ကုန်သည်မည်သည် သာလျှင်လည်း၊ ဟောန္တိ ကူတိ ယေသံ ပေ၊ သမ္ပိတိယာနဉ္စ၊ တေ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ ကူတရဿ၊ တတ္ထံ၊ ထိုရူပရာဂေါအစရှိသောပုစ္ဆာ၌၊ အနုသေတိတိ။

ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ (ပုစ္ဆတိ-၌စပ်) ကာမရာဂေါ၊ သည်။ ကာမဝိတက္က-သင်္ခါတံ၊ ကာမဝိတက်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ကာမဓာတုံ၊ သို့၊ သဟဇာတ-ဝသေန၊ တကွဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် အနုသေတိယထာ၊ ကဲ့သို့၊ ဧဝံ၊ တူ၊ တေ သင်၏အလိုအားဖြင့် ရူပရာဂေါ၊ သည်၊ ရူပဓာတုံ၊ သို့၊ (သဟ-ဇာတဝသေနဖြင့်၊ အနုသေတိ) ကိ၊ လောကုတ္တံ၊ ပုစိတံ၊ ပရိယာ-ပန္နောတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ (ပုစ္ဆတိ-၌စပ်) သော၊ ထိုကာမရာဂသည်၊ တိဝိဓာယ၊ ကိလေသကာမ၊ ဝတ္ထုကာမ၊ ကာမဘုံဟူသော ဩကာသအားဖြင့် သုံပါး အပြားရှိသော၊ ကာမဓာတုယာ၊၌၊ ကိလေကာမဝသေန၊ ကိလေသကာမ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပရိယာပန္နတ္ထာ၊ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာမဓာတုပရိယာပန္နော၊ ကာမဓာတ၌ အကျုံးဝင်သည်၊ (ဟောတိ) ယထာ စ၊ ကဲ့သို့လည်း၊ ဧဝံ၊ တူ၊ တေ၊ အားဖြင့် ရူပရာဂေါပိ၊ သည်လည်း၊ ရူပဓာတုပရိယာပန္နော၊ ရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်။ (ဟောတိ) ကိ၊ လော၊ ကုတိ ပုစတိ။

ပန၊ ကား၊ ကုတရော၊ သည်၊ အဿ၊ ထိုသကဝါဒီ၏ အဓိပ္ပါယ်၊ အလိုကို၊ အသလ္လက္ခေန္တောမမှတ်သားနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ) ကေဝလံ၊ သကဝါဒီ၏ အလိုမဖက်သက်သက်၊ လဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်၊ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍၊ ပဋိဇာနာတိ၏ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌၊ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို၊ တမတ္ထံ၊ ထိုအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ သလ္လက္ခာပေတုံ၊ မှတ်သားစေခြင်းငှာ၊ ကုသလ၊ ပေ၊ သင်္ခါတေဟိ၊ ကုသိုလ် ဝိပါကံ ကြိယာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ သမာ-ပတ္တေသိယာဒီဟိ၊ သမာပတ္တေသယ အစရှိသော စိတ်တို့နှင့်၊ သံသန္နိတွာ၊ နှီးနှော၍၊ ပုစိတံ၊ ငှာ၊ သမာပတ္တေသိယောတိအာဒိ၊ အာဟ၊ ပြီ။

၁။ အဓိပ္ပါယ် အသလ္လက္ခေန္တော။ ။ ရူပရာဂေါ ရူပဓာတုံ အနုသေတိ ရူပဓာတုပရိယာပန္နောဟူသော ပုစ္ဆာ၌ ရူပရာဂသည် ရူပဓာတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းသလော-ဟု မေးအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပဓာတ် တရားတို့တွင် အမှတ်မထား တပါးပါးသော တရား၏ အဖြစ်ဖြင့် ရူပဓာတ်အဖြစ်ဖြင့် ရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သလော-ဟု မေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ မမှတ်သားနိုင်သည်ကိုအဓိပ္ပါယ် အသလ္လက္ခေန္တောဟု ဆိုသည်။

၂။ တမတ္ထံ၊ သလ္လက္ခာပေတုံ။ ။ ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်စေရန် သမာပတ္တေသိယ စသည်တို့နှင့် ရောနှော၍ မေးခြင်းဟူရာ၌ ပါလိတော်ဝယ် ဓမ္မာပတ္တေသိယ၊ ဥပပတ္တေသိယ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရဓမ္မ ၃-မျိုးရှိရာ သမာပတ်ကို ရှာမှီးသော တရားဟူသည် ကုသိုလ်ဈာန်စိတ်တည်း၊ ဥပပတ္တေသိယ တရားဟူသည် ဝိပါကဈာန်စိတ်တည်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ ဟူသည် ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ ရအပ် ဝင်စားအပ်သော ကိရိယဈာန်စိတ်တည်း၊ ဤကိုသိုလ်၊ ဝိပါကံ ကိရိယာဈာန်စိတ်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်သလောဟု မေးခြင်းကို နားလည်စေလျှင် အဓိပ္ပါယ်ကိုနားလည်စေပြီး ဖြစ်တော့၏။

ဧတ္ထံ၊ ဤပရိယာပန္နကထာ၌၊ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ၊ နနုကာမရာဂေါဟိအာဒိဝစနမ္ပိ၊ အစရှိသော စကားသည်လည်း၊ ကာမရာဂ-
 သေဝ၊ ကာမရာဂ၏ပင်၊ ကာမဓာတုယံ၊ ၌ အနုသယဘာဝံ၊ အစဉ်လိုက်သည်၏
 အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိယာပန္နတဉ္စ၊ ပရိယာပန္န၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊
 ဒီပေတိ၊ ။ ဣတရေသံ၊ ကာမရာဂမှတစ်ပါးသော ရူပရာဂ အရူပရာဂ တို့၏၊
 ဣတရ-ဓာတုသု၊ ကာမဓာတ်မှ တစ်ပါးသောရူပဓာတ် အရူပဓာတ်တို့၌၊ (အနုသယ
 ဘာဝံ ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိယာပန္နတဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း) န(ဒီပေတိ) မပြနိုင်၊
 ဣတိ အပြီးတည်း။

ပရိယာပန္နကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ၊)

၈-အဗျာကတကထာ အဖွင့်

၇၀၆-၇၀၈။ ဣဒါနိ အဗျာကတကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထံ၊ ၌၊ ဝိပါက ကိရိယ
 ရူပနိဗ္ဗဓသင်္ခါတံ၊ ဝိပါတ် အဗျာကတ၊ ကိရိယာ အဗျာကတ၊ ရုပ်အဗျာကတ၊ နိဗ္ဗဓ်
 အဗျာကတဟု ဆိုအပ်သော၊ စတုဗ္ဗိမံ၊ ၄-ပါးအပြားရှိသော အဗျာကတုံ၊ ကို၊
 အဝိပါကတ္ထာ၊ အကျိုးမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (အကျိုးမပေးသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်) အဗျာကတန္တိ၊ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊
 မိစ္ဆာအယူကို၊ ဝတ္ထု၊ ဝစ။ လောကော၊ လောကသည်၊ သဿတော၊ မြသလော၊
 ဣတိ ဧတံ၊ ဤပြဿနာကို၊ အဗျာကတံ၊ မဖြေဆိုအပ်၊ ဣတိ၊ သို့၊
 သဿတာဒိဘာဝေန၊ သဿတ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အကထိကတ္ထာ၊
 ဖြေဆိုတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (အဗျာကတန္တိ ဝုတ္တံ) ပန၊ ကား၊
 ယေသံ၊ အကြင် ပရိဝါဒီတို့၏ ဣမံ ဝိဘာဝံ၊ ဤဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကု၊
 (ဝိပါက်၊ ကိရိယာ၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗဓ်ကို အကျိုးမပေးနိုင်သောကြောင့်
 အဗျာကတဟုလည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာအယူကို အဿတစသည်ဖြစ်၏ဟု
 ဟောတော်မူသောကြောင့် အဗျာကထာဟုလည်းကောင်း ခွဲခြားအပ်သော
 အဗျာကတ ၂-မျိုးကို) အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍၊ ပုရိမာဗျာကတံ ဝိယ၊
 ရှေ့အဗျာကတကဲ့သို့၊ ဒိဋ္ဌိဂတမ္ပိ၊ မိစ္ဆာအယူသည်လည်း၊ အဗျာကတံ၊
 အဗျာကတတည်း၊ (အကျိုးမပေးနိုင်သောအဝိပါက အဗျာကတတည်း) ဣတိ
 လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ အန္ဓကာနဉ္စေဝ ဥတ္တရာပထကာနဉ္စ၊ တေသံ၊
 ထိုပရိဝါဒီတို့၏ တံ ဝိဘာဝံ၊ ထိုဝေဖန်အပ်သောအထူးအပြားကို ဒေသေတုံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊
 ပေ၊ ဣတရဿ၊ ဧတ၊ ဤအဗျာကတကထာ၌၊ သေသံကြွင်းသောစကားရပ်သည်၊
 ယထာ ပါဠိမေဝ နိယျာတိ၊ ဣတိ အပြီးတည်း။

အဗျာကတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-အပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်

၇၀၉-၇၁၀။ ကုဒါနိ အပရိယာပန္နကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို
 အပရိယာပန္နကထာ၌၊ ယသ္မာ၊ကြောင့် ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇ်ဖြစ်သော၊ ဈာနလာဘီ၊
 ဈာန်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကာမေသု၊ ကာမတို့၌၊ ဝိတရာဂေါ၊ ၊ ကင်းသော
 ရာဂရှိသူတည်း၊ ကုတိ၊ သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ ပ၊ ဗျတိရိက်ကား၊
 ဝိဂတဒိဋ္ဌိကော၊ ကင်းသော မိစ္ဆာအယူရှိသူတည်း၊ ကုတိ၊ သို့(ဝတ္တဗ္ဗော၊ သည်၊)
 န(ဟောတိ၊) မဖြစ်၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝိတရာဂဟု ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်၊
 ဝိဂတဒိဋ္ဌိကဟု မဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဒိဋ္ဌဂတံ၊ မိစာအယူသည်၊
 အပရိယာပန္နံ၊ လောကီတရား၌ အကျုံးမဝင်၊ ကုတိ ယေသံ လဒ္ဓိ၊ ပေ၊
 ပုဗ္ဗသေလိယာနံ၊ တေ သန္ဓာယ၊ ပေ၊ ကုတရဿ၊ ဧတ္ထ၊ ဤအပရိယာပန္န ကထာ၌၊
 သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ၊ ကုတိ အပြီးတည်း။

အပရိယာပန္နကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်(နိဋ္ဌိတာ)

စုဒ္ဒသမော၊ သော၊ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်(နိဋ္ဌိတော။)

စုဒ္ဒသမဝဂ်ပြီးပြီ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ္ဂ

၁-ပစ္စယတာကထာ အဖွင့်

၇၁၁-၇၁၇။ ဣဒါနိ ပစ္စယတာကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို ပစ္စယတာကထာ၌၊ ယော ဓမ္မော၊ အကြင် ဟိတ် ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားသည်၊ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်၊ (ဟောတိ) သော၊ ထိုဟိတ် ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားသည်၊ ယေသံ၊ အကြင်ဟေတုပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား၊ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော(ဟောတိ)၊ တေသညေဝ၊ ထို ဟေတုပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အားပင်၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ အာရမ္မဏာ၊ ပေ၊ ပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိ၊ အနန္တရပစ္စယသတ္တိ၊ သမနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော၊ သည်၊ နဟောတိ၊ မဖြစ်၊ ဝါ၊ တနည်း၊ ယော၊ အကြင် အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားသည်၊ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့် ပစ္စယော(ဟောတိ) သော၊ ထိုအာရုံခြောက်ပါးပစ္စည်းတရားသည်၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ တသသံယေဝ၊ ထို အာရမ္မဏ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အားပင်၊ အနန္တရ၊ ပေ၊ ပစ္စယေန၊ အနန္တရပစ္စယသတ္တိ၊ သမနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော နဟောတိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ပစ္စယတာ၊ ပစ္စည်းတို့၏အဖြစ်ဟူသော သတ္တိကို၊ ဝဝတ္တိတာ၊ အသီးသီး ပိုင်းခြား၍ ထားအပ်ပြီ၊ ဣတိ ယေသံ၊ ပေ၊ ဣတရဿ၊ ဧတ္ထ၊ ဤပစ္စယတာကထာ၌၊ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပစ္စယတာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊(နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အညမညပစ္စယကထာ အဖွင့်

၇၁၈-၇၁၉။ ဣဒါနိ အညမညပစ္စယကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုအညမညပစ္စယကထာ၌၊ မဟာသံဃိကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏၊ သမယေ၊ အယူ၌ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသော အယမေဝ တန္တိ၊ ဤပါဠိတော်သည်သာ၊ (အတ္ထိ၊၏)၊ သင်္ခါရပစ္စယာပိ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူသော အယံ(တန္တိ) သည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့် အဝိဇ္ဇာဝ၊ သည်သာ၊ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား၊ ပစ္စယော (ဟောတိ)၊ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား၊ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်၊ အဝိဇ္ဇာယ၊ အား၊ (ပစ္စယာ၊ကုန်သည်) န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ)၊

တေ သန္ဓာယ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ အစရှိသည်တို့၏ အညမညပစ္စယထကာပိ၊ အညမညပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏၊ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို ဒဿေတုံ၊ ငှာ၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရေနာတိဇေတ္ထ၊ ဌှိ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရောဝ၊ အပုညာဘိ- သင်္ခါရကိုသာ၊ ဂဟိတော၊ [နန အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရေန သဟဇာတာဟု မေးသော ကြောင့် သင်္ခါရေန အရ အပုညာဘိသင်္ခါရကိုသာ ယူရသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့် (ထိုသို့ သင်္ခါရေန အရ အပုညာဘိသင်္ခါရကိုသာ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) သင်္ခါရပစ္စယာပိ၊ သင်္ခါရ ပစ္စည်းတရားတို့သည်လည်း၊ အဝိဇ္ဇာ။ ကိ၊ (ပစ္စယာ၊ ဟောန္တိ၊) ဣတိ ဇေတ္ထ၊ ဤ ပါဠိရပ်၌၊ သဟဇာတ၊ ပေ၊ သမ္ပယုတ္တဝသေန၊ သဟဇာတပစ္စည်း အညမညပစ္စည်း၊ အတ္ထိပစ္စည်း အဝိဂတ ပစ္စည်း သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပစ္စယတာ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏၊ [ဤ၌ နိဿယပစ္စည်း မပါပုံကိုလည်းကောင်း၊ သမ္ပယုတ္တကို အဝိဂ၏နောက်မှ ဆိုပုံကိုလည်းကောင်း သတိပြုခဲ့ပါ၊ ဋီကာဖွင့်လိမ့်မည်၊] ဥပါဒါနပစ္စယာပိ တဏှာတိ ဇေတ္ထ၊ ဌှိကမာယပါ ဒါနံ၊ ကာမယုပါဒါန်ကို၊ ဌပေတွာ၊ ထား၍၊ သေသာန၊ ကြွင်းကုန်သော၊ တိဏိ၊ ဥပါဒါနာနိ၊ ဥပါဒါန်တို့ကို၊ (ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်တို့ကို) ဝါ၊ တို့သည် အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာအား၊ သင်္ခါရာ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရတို့ကိုသည်၊ (ပစ္စယာ၊ ဟောန္တိ၊) ဝိယ၊ သို့(ဧဝံ) တဏှာယ၊ အား၊ ပစ္စယာဟောန္တိ၊ [အဝိဇ္ဇာအား သင်္ခါရတို့က သဟဇာတ စသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သကဲ့သို့ ဒိဋ္ဌသကဲ့သို့ ဒိဋ္ဌပါဒါန်စသော ဥပါဒါန်သုံးပါးတို့ကလည်း တဏှာအား သဟဇာတစသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၊] ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊သေသံ၊ ပေ၊ နိယျာတိ၊ ဇရာမရဏပစ္စယာတိ ပုစာ၊ ပရဝါဒိဿ၊ နာမရူပံ ဝိညာဏပစ္စယာတိ၊ (ပုစာ) သကဝါဒိဿ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အညမညပစ္စယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သဒ္ဓါကထာ မဖွင့်

၇၀၂-၇၂၁။ ဣဒါနိ အဒ္ဓါကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုအဒ္ဓါ ကထာ၌၊ တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကထာဝတ္ထုနီတိ၊ တိဏိမာနိ၊ ပေ၊ ဝတ္ထုနိ ဟူသော သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို၊ နိဿာယ၊ ၍၊ ကာလသင်္ခါတော၊ ကာလဟု ဆိုအပ်သော၊ အဒ္ဓါနာမ၊ အဒ္ဓါမည်သော၊ ပရိနိပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားတို့ ပြီးစေအပ်သော ကာလသည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏၊ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ။) တေသံ၊ ထိုပရဝါဒိတို့အား၊ (ဒဿေတုံ-၌ စပ်။) ကလာ-

ပညတ္တိမတ္တာ၊ ကာလဟူသော ပညတ်မျှကို။ အညတြ၊ ကြဉ်၍။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားတို့ ပြီးစေအပ်သော။ အဒ္ဓါနာမ၊ အဒ္ဓါမည်သည်။ နတ္ထိ၊ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ရူပါဒယော၊ ရုပ်အစရှိကုန်သော။ ခန္ဓာဝ၊ ခန္ဓာတို့ကိုသာ။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားတို့ ပြီးစေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အဒ္ဓါ ပရိနိပ္ပန္နောတိပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သော၊ ထိုအဒ္ဓါသည်။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ သည်။ သစေ (ဟောတိ။ဇဝံသတိ။) ရူပါဒီသု၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့၌။ [အာဒိ-ဖြင့် ဝေဒနာ သညာသင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကို ယူ။] အနေန၊ ဤ အဒ္ဓါသည်။ အညတရေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသည်။ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ ရူပန္တိအာဒိအာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဒ္ဓါကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ခဏလယမုဟုတ္တကထာ အဖွင့်

၇၂၂-၇၂၃။ ခဏ။ပေ။ ကထာသုပိ၊ ခဏကထာ လယကထာ မုဟုတ္တကထာတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊မှန်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ခဏာဒယော၊ ဤ ခဏအစရှိသည်တို့သည်။ အဒ္ဓါပရိယာ ဧဝ၊ အဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်တို့သာတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ခဏလယမုဟုတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-အာသဝကထာ အဖွင့်

၇၂၄-၇၂၅။ ဣဒါနိ အာသဝကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအာသဝကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ အာသဝေဟိ၊ တို့ထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ယေန၊ အကြင် အာသဝတို့ကြောင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ အာသဝါ၊ အာသဝနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ အညော၊ လေးပါးသော အာသဝတို့မှအခြားသော။ အာသဝေါနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊မှန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ အနာသဝါ၊ အာသဝမဟုတ်ကုန်။ ဣတိ ဟေတု ဝါဒါနံလဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဧဝံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၌။ နံ၊ကို။

တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ အနာသဝါ၊ တို့သည်။ ယဒိ (ဟောန္တိ)၊ ကုန်အံ့။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။ တေဟိ၊ ထို အာသဝတို့သည်။ မဂ္ဂါဒိလက္ခဏပုတ္တေဟိ၊ မဂ်မစရှိသည်တို့၏ လက္ခဏာသို့ပ ရောက်ကုန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ ။ပေ။ အာဟ။ [မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားတို့သည် အာသဝတို့နှင့်တကွ မဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသကဲ့သို့ အာသဝတရားတို့နှင့်တကွ မဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိရာ ရောက်သလော-ဟု စောဒနာခြင်းငှါ မဂ္ဂေါအစရှိသော စကားကို ဆိုသည်။] သေသမေတ္တ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာသဝကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ဇရာမရဏကထာ အဖွင့်

၇၂၆-၇၂၇။ ဣဒါနိ ဇရာမရဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထု၌။ ဇရာမရဏံ နာမ၊ ဇရာမရဏမည်သည်ကို။ အပရိနိပ္ပန္နတ္တာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် မပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လောကီယန္တိ ဝါ၊ လောကီဟူ၍။ လောကုတ္တရန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ လောကီယာ ဓမ္မာ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာတိ၊ ဟူသော။ ဒုကေ၊ ဒုက်၌။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ လောကီယပဒေ၊ လောကီယပုဒ်၌။ (နေဝ နိဒ္ဒိ၌၊ ညွှန်ပြတော်မမူအပ်။ လောကုတ္တရပဒေ၊ ၌။ န(နိဒ္ဒိ၌)။ တတ္ထ၊ ထို ဇရာမရဏကထာ၌။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဣမံ လက္ခဏံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောလက္ခဏာကို။ (ဇရာမရဏ၏ လောကီ၊ လောကုတ္တရာတို့၌ မဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာကို။) အနာဒိယိတွာ၊ မယူမူ၍။ လောကုတ္တရာနံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိံ၊ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဇရာမရဏကထာ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-သညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်

၇၂၈-၇၂၉။ ဣဒါနိ သညာဝေဒယိတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသညာဝေဒယိတကထာ၌။ သညာ၊ ပေ။ သမာပတ္တိ နာမ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ကြောင့် နိဂ္ဂေသမာပတ်မည်သည်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုသညာဝေဒယိတန်ရောသမာပတ်သည်။ လောကီယာ၊ လောကီ

တရားသည်။ နေဝ (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာတရားသည်။ န(ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကီယာ၊ လောကီတရားသည်။ နဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရာ၊ တည်း။ ဣတိယေသံ လဒ္ဓိံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ သေသံ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သညာဝေဒယိတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်

၇၃၀-၇၃၁။ ဣဒါနိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုသညာဝေဒယိတ-
နိရောဓသမာပတ်သည်။ လောကုတ္တရာ၊ သည်။ န ဟောတိ။ တသ္မာ။ လောကီယာ၊
တည်း။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ သေသံ ပုရိမသဒိသ-မေဝ။ ဣတိ၊
အပြီးတည်း။

ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-တတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်

၇၃၂။ ဣဒါနိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသုကော၊ ထိုမည်သူသည်။ မရဏဓမ္မော၊
သေခြင်းသဘောရှိ၏။ အသုကော၊ သည်။ နမရဏဓမ္မော၊ သေခြင်းသဘောမရှိ။
ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ မရဏဓမ္မတာယ၊ သေခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်၏
အဖြစ်၌။ နိယာမော၊ အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ သမာပန္နောပိ၊
ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရေယျ၊
ပြုနိုင်သလော။ (ပြုကောင်းသလော။) ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ရာဇဝိရိကံ။ တေသံ၊
ထိုပရဝါဒီတို့၏။ သမာပန္နဿာ၊

၁။ သမာသန္ဓဿာပိ။ ပေ။ သမယဉ္စ။ ။ စာအုပ်တို့၌ ဓမ္မာပန္နယပိဓ
ဟု ရှိသော်လည်း မရဏဓမ္မတာယဝယ် တာ-ပစ္စည်း၏
သမ္ပန်ဖြစ်ထိုက်သောကြောင့်၊ မရဏဓမ္မနှင့် သေခြင်းတဘောရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်
အရတူထိုက်သောကြောင့်၊ ဓမ္မာပန္နဿာပိဓ ဟု ပါ၌မှန်ရှိပါစေ။
ရှေးနိဿယ၌ကား ဓမ္မာပန္နာယပိ-ဟုပါသော်လည်း သမာပန္နဿာပိဓ ဟု
ပြင်သွားလေသည်။ ဘာဝသမ္ပန်၊ တာသမ္ပန်-စသော နိယာမကိုသတိပြုပါ။
နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏မရဏသမယဟူသည် မရဏသန္ဓဇော
စောဖို့ရာ ဖဿ စသည်တို့ ဖြစ်ခိုက်တည်း။ ထိုဖဿ စသည်တို့မဖြစ်လျှင်
မရဏသမယ မဟုတ်၊ အမရဏသမယတည်း။

သညာဝေဒယိတနိရောဓ သမာပတ်သို့ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မရဏဓမ္မတာယ၊ သေခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိယာ)ပိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ မရဏသမယဉ္စ၊ သေနိုင်ရာ အခါကို။ အမရဏသမ-ယဉ္စ၊ မသေနိုင်ရာ အခါကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ပုစ္ဆာပေ။ ကုတရဿ။ အထ၊ ဌ။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာလံ၊ ကို။ ကရောန္တဿ နာမ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏အမည်သည်။ မာရဏန္တိကေဟိ၊ သေခြင်း၏ အနီး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဖဿာဒီဟိ၊ ဖဿအစရှိသည်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ တသ္မာ၊ တေန အာကာရေန၊ ထို ဖဿအစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ စောဒေတုံ အတ္ထိအာဒိအာဟ။ [အတ္ထိ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမ္ပပန္နဿ မာရဏန္တိယော ဖဿောဓ အစရှိသည်ကိုမိန့်သည်။]

အဖဿကဿ ကာမကိရိယာတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့ကို။ ပုဋ္ဌော(သမာနော။) သေသသတ္တေ၊ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပန္နသတ္တဝါတို့မှကြွင်းသော သတ္တဝါတို့ကို။ သန္ဓာယ။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပရဝါဒိပယ်၏။ ဝိသံ ကမေယျာတိ အာဒိနိ၊ တို့ကို။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ သမာပတ္တိအာနု-ဘာဝံ၊ နိရောဓသမာပတ်၏ အာနုဘော်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယဝါရေ၊ ဒုတိယဝါရ၌။ (သညာယေဒယိတ နိရောဓံ သမာပန္နဿ ကာယေဝိသံ ကမေယျ စသည်ဖြင့် မေးအပ်သော ဒုတိယဝါရ၌။) သရီရပကတိ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏ ပင်ကိုယ်သဘောကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ပန။ ထိုသို့ပင် ဝန်ခံပါသော်လည်း။ ဧဝံ သန္တေ၊ ဤသို့ဖြစ်လသော်။ (ဤသို့ နိရောဓသမာပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏ သရီရပကတိကိုရည်၍ ဝန်ခံလသော်။) သမာပတ္တိ အာနုဘာဝေါနာမ၊ သမာပတ်၏ အာနုဘော်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မရှိတော့။ တေ-နေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ နနိရောဓသမာပန္နောတိ၊ ဟူ၍။ အနုယုဂ္ဂတိ၊ သကဝါဒိ စိစစ်၏။

၇၃၃-၇၃၄။ နကာလံကရေယျာတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆ ပရဝါဒိဿ။ ပန၊ ကား။ အတ္ထိသော နိယာမောတိ၊ အစရှိသော။ ပရဝါဒိဿ၊ ၏။ ပဉ္စေ၌၊ ယသ္မာ။ ဧဝရူပေါ၊ ဤသို့ နိရောဓ သမာပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏ မသေခြင်း၌ မြဲသော သဘောရှိသော။ နိယာမော နာမ၊ နိယာမမည်သည်။ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ပဋိက္ခိပတိ။ စက္ခုဝိညာဏသမ္ပတိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သကဝါဒိနာ၊ သည်။ နိယာမေ၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ အသန္တေပိ၊ မရှိပါသော်လည်း။ မရဏသမယေနဝ၊ သေရာအခါဖြင့်သာလျှင်။ (သေချိန်ကျသဖြင့်သာလျှင်။) မရတိ၊ သေရ၏။ အသမယေန၊ သေရာအခါမဟုတ်သဖြင့်။ (သေချိန်မကျပဲ။) န (မရတိ)၊ သေရသည်မဟုတ်။ က္ကတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။

တကြ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏသမဂီ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အယံ၊ လတ္တံကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ မသဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ နိယာမာဘာဝေန၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကာလကိရိယာ၊ သေချိန်ကို ပြုခြင်းသည်။ ယဒိ ဘဝေယျ။ (ဧဝံ သတိ။) စက္ခုဝိညာဏသမဂီနောပိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ (ကာလကိရိယာ။) ဘဝေယျ။ တတော၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏောဟိ၊ ဝိညာဉ်တို့ဖြင့်။ န စဝတိ၊ မရွေ့လျော။ န ဥပပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသန္ဓေမဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တဝိရောဓော၊ ပါဠိတော်သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ဆက်။ စက္ခုဝိညာဏသမဂီဿ ကာလကိရိယာ န ဟောတိ ယထာ။ တထာ၊ တူ။ နိရောဓသမာပန္နဿာပိ၊ ၏လည်း။ (ကာလကိရိယာ နဟောတိ။) ဣတိ (အယံ အဓိပ္ပါယ်၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။) [စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခိုက်သော မသေနိုင် ။ စက္ခုဒွါရဝိသိ၏နောက်ဝယ် ဇော စသည်ဖြစ်ပြီးနောက်၌ကား စုတိစိတ်ကျနိုင်သည်။ ဝိတိခဏ်း၌ ပဉ္စဒွါရ မရဏာသန္တဝိတိကို သတိပြုပါ။]

တတိယသညာဝေဒယိတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-အသညာသတ္တုပိကာကထာ အဖွင့်

၇၃၅။ ဣဒါနိ အသညသတ္တုပိကာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအသညသတ္တုပိကာကထာ၌။ သညာဝိရာဂဝသေန၊ သညာကို စက်ဆုပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တဘာဝနာ၊ ဖြစ်သော ဘာဝနာဟူသော။ အသညသမာပတ္တိပိ၊ အသညမာပတ်သည်။ နိရောဓသမာပတ္တိပိ၊ နိရောဓသမာ

၁။ အသညသမာပတ္တိပိ။ စကုက္ကနည်းအားဖြင့်။ စတုတ္ထ၊ နှစ်ကို ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဓမ္မိသညာ၊ ဓိစိတ္တံ ဓ ဟု ဘာဝနာပွားစေ၍ အထမြောက်သောအခါသညာကို စက်ဆုပ်သောကြောင့် သညာဝိရာဂဘာဝနာဖြစ်သော အသညသမာပတ္တိကုရ၏။ အသညဟု ဆိုသော်လည်း သမာပတ်အတွင်း၌ သညာ ရှိပါသေး၏။ သညာကို စက်ဆုပ်သောကြောင့်သာ ဓမ္မိသညာသမာပတ် ဓ ဟု ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌သမာပတ်တရလုံးကို အသညသမာပတ်ဟု မယူရ။ ထိုသမာပတ်၏ သညာကင်း၏ အဖြစ်ကိုသာ အသညာသမာပတ်ဟု ယူ၍ သညာဝေဒယိတ နိရောဓသမာပတ္တိ အမည်ရသည်ဟု ပရဝါဒီ၏အလိုကို ပြသည်။ [အသညသတ္တု- အသညသတ်ဘုံသို့+ဥပေတိ-ကပ်ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ အသညသတ္တုပိကာ၊ ဥပပုဗ္ဗ+ဣဓာတ်၊ ကျပစ္စည်း၊ ကာရိတ်ကျေ။]

၂။ နိရောဓသမာပတ္တိပိ။ ဤ န ဝိ ရ ခ သ မ ခ ပ တ က ခ : သမာပတ်ရှစ်ပါးလုံးကိုရပြီးသော အနာဂါမ် ရဟန္တာတို့သာ ဝင်စားနိုင်သော သမာပတ်တည်း။ ဤနိရောဓ

ပတ်သည်။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဋေ၊ ကုန်သော။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ လော-ကိယာ စ၊ လောကီသမာပတ်သည်။ လောကုတ္တရာ စ၊ လောကုတ္တရာသမာပတ်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ လောကိယာ၊ လောကီသမာပတ်သည်။ ပုထုဇ္ဇ-နဿ၊ ပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌။ အသညသတ္တုပိကာ၊ အသညသတ်ဘုံသို့ ကပ်ရောက်စေတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ သမာပတ်သည်။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့၏သန္တာန်၌။ (ဟောတိ။) သာစ၊ ထိုလောကုတ္တရာသမာပတ်သည်လည်း။ အသညသတ္တုပိကာ၊ သည်။ န(ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ပန၊ ထိုသို့နှစ်မျိုးကွဲပါသော်လည်း။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ အကတွာ၊ ၍။ အဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ သညာဝေဒယိတိရောဓသမာ-ပတ္တိ၊ သည်။ အသညသတ္တုပိကာ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ ယေသံ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ အထဲ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသညသမာပတ္တိ၊ သို့။ သမာပန္နဿ၊ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အလောဘာဒယော၊ အလောဘ အစရှိသောတရားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊ သို့။ (သမာပန္နဿ အလောဘာဒယော) န (အတ္ထိ) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အလောဘ အစရှိသောတရားတို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ စောဒေတုံ အတ္ထိတိအာဒိ အာဟ။ ၇၃၆။ ဣဓာပိ အသညိတိ ပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ဣဓ၊ ဤကာမဘုံ၌။ သညာဝိရာဂဝသေန၊ သမာပန္နတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသညိတာ၊ အသညိ၏ အဖြစ်ကို။ အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ တတြာပိ၊ ထို အသညသတ်ဗြဟ္မာဘုံ၌လည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ ပိသဒ္ဒါမပါ။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ တတြာပိ အသညိတိ ဟု ပိသဒ္ဒါပါသည်။] အသညတ္ထေနဝ၊ သညာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ (အသညိတာ အနုညာတာ)၊ [ရှေးနိဿယ၌ ဓအသညတ္ထေနဝေ ဟု ရှိ၏။

သမာပတ်အခိုက်၌ သညာ ဝေဒနာသာမက စိတ်စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့ပါ ချုပ်နေသည်။ သို့သော် သညာ ဝေဒနာကို ခေါင်းတပ်၍ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိဟုခေါ်ရသည်။

၁။ လောကိယာ လောကုတ္တရာ။။ အ သ ည သ မ ခ ပ တ င် သ ည င် လောကီ စတုတ္ထ၊ ၁၃ ဖြစ်သောကြောင့် လောကီသမာပတ်တည်း။ နိရောဓသမာပတ်သည် (ပင်ကိုယ်အားဖြင့် လောကုတ္တရာဟု မဆိုနိုင်။) စိတ် စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသာတည်း။ အနာဂါမိ ရဟန္တာတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သောကြောင့် ဓလောကုတ္တရာမ ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

ထိုပါဌ်သာကောင်းသည်။] တသွာ။ ဣမံ ပဋိညံ၊ ဤပဋိညာဉ်တို့။ ဂဟေတွာ၊ ဤ။ [နနုဣဓာပိ အသညံ တတြာပိ အသညံတိ ဟုမေးသောအခါအာမန္တာဟု ဝန်ခံသည်ကို ဗေဒိညံ ဂဟေတွာမ ဟု ဆိုသည်။] လဒ္ဓိံ၊ ကို။ ပတိဋ္ဌာပေန္နေန၊ တည်စေသော ပရဝါဒီသည်။ ဆလေန၊ စကားချင်းတူသော စဉ်းလဲခြင်းဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိကာ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဣမ၊ ကာမဘုံ၌။ နိရောဓသမာပတ္တိံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ အသညိတာ၊ ကို။ အနုညာတာ။ တတြာပိ၊ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌လည်း။ ဣတော၊ ဤကာမဘုံမှ။ စုတဿ၊ သော။ အနာဂါမိနော၊ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိရောဓသမာပတ္တိမေဝ၊ ကိုပင်။ (သန္ဓာယ အသညိတာ အနုညာတာ။) တသွာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဣမာယ ပဋိညာယ၊ ဤ အာမန္တာဟု ဝန်ခံခြင်းဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတာ၊ တည်စေအပ်သော။ လဒ္ဓိံ၊ သည်။ အပွတိဋ္ဌာပိတာယေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အသညသတ္တုပိကာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-ကမ္မူပစယကထာ အဖွင့်

၇၃၇။ ဣဒါနိ ကမ္မူပစယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၌။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ကမ္မူပစယော နာမ၊ ကံ၏ တိုးပွားခြင်း မည်သည်။ ကမ္မတော၊ ကံမှ။ အညော၊ အခြားသော။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တော၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။ အဗျာကတော၊ အဗျာကထတဖြစ်သော။ အနာရမ္မဏော၊ အာရုံကိုမယူတတ်သော တရားတည်း။ ဣတိလဒ္ဓိံ၊ ပေ။ သမ္ပိတိယာနဉ္စ၊ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ၊ ထိုမှနောက်မှ။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ ကမ္မတော။ ကံမှ။ အညော၊ သော။ ကမ္မူပစယော၊ ကံ၏ တိုးပွားခြင်းသည်။ ယဒိ (ဘဝေယျ ဇေသတိ။) ဖဿာဒိတောပိ၊ ဖဿအစရှိသည်မှလည်း။ အညန၊ သော။ ဖဿူပစယာဒိနာ၊ ဖဿ၏ တိုးပွားခြင်း အစရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒေတုံ အညော ဖဿောတိ အာဒိ အာဟ။ ဣ-တရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူ၏။ အဘာ-ဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [ဖဿနှင့် ဖဿူ ပစယကို တမျိုးစီဟုအယူမရှိသောကြောင့် န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေဟု ပယ်သည်။]

၁။ ကမ္မူပစယော။ ။ကကတ္တာ ဥပစိတတ္တာ၌ တကြိမ် တခါပြုရုံမကထပ်ကာ ထပ်ကာ ပြုသောအားဖြင့် တိုးပွားစေအပ်သည်ကို ဥပစိတမ ဟုခေါ်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ထပ်ကာထပ်ကာ ပြုသောအားဖြင့် ကံ၏ တိုးပွားခြင်းကို ဓကမ္မူပစယမ ဟု ခေါ်သည်။

၇၃၈-၇၃၉။ ကမ္မေန သဟဇာတောတိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ကမ္မူပစယ၏ စိတ်နှင့်မယှဉ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ကမ္မူပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ကုသလောတိ ပဉ္စေသုပိ၁၊ တို့၌လည်း။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သောကမ္မူပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ စိတ္တပမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သောကမ္မူပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ကမ္မူပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ကုသလောတိ ပဉ္စေသုပိ၁၊ တို့၌လည်း။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သောကမ္မူပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ကမ္မူပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [အောက် မူကွဲ၌ပြသော ဋီကာပါဌ်အတိုင်း ပေးသည်။] ပရတော နောက်၌။ အကုသလောတိ ပဉ္စေသုပိဇေသေဝ နယော။

၇၄၀။ ပန၊ ကား။ သာရမ္ပဏောတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော) ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ အနာရမ္ပဏမေဝ၊ အနာရမ္ပဏကိုသာ။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တသ္မာ ပဋိပက္ခိ-ပတိ။ စိတ္တံ ဘိဇ္ဇမာနန္တိ၊ ဟူသော ပါဌ်၏ (အတ္ထော-၌ စပ်။) ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ စိတ္တံ သည်။ ဘိဇ္ဇမာနံ၊ ပျက်သည်။ ဟောတိ။ တဒါ၊ ၌။ ကမ္ပံ၊ ကံသည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [စိတ္တံ ဘိဇ္ဇမာနံ ကမ္ပံ ဘိဇ္ဇတိမ ဟု တဝါကျတည်း ရှုပါလျက် ဤသို့ ယဒါ တဒါ ထည့်လျက် ဝါကျခွဲ၍ဖွင့်ရခြင်းသည်တဝါကျတည်း၌ အရတုမှ ဝိဘတ်တူရိုးရှိ၍ ဤဝါကျ၌ စိတ္တံနှင့်ကမ္ပံတို့ အရမတူသောကြောင့်တည်း။] ဝါ၊ တနည်း။ ဘုမ္မတ္ထေ၊ သတ္တမိဝိဘတ်၏ အနက်၌။ ပစ္စတ္တံ၊ ပဌမာဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါသည်။ (ဟောတိ။) စိတ္တေ၊ သည်။ ဘိဇ္ဇမာနော၊ ပျက်လသော်။ ဣတိ အတ္ထော။ ဝါ၊ တနည်း။ အယမေဝ၊ ဤစိတ္တေဘိဇ္ဇမာနေဟူသော ပါဌ်သည်သာ။ ပါဋ္ဌော၊ ပါဠိတော်ပါဌ်ရင်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ္တေ ဘိဇ္ဇမာနေ ဟူသော ပါဌ်၌။ ယသ္မာ။ သမ္ပယုတ္တော၊ သမ္ပယုတ်သည်။ (ဟုတွာ။) ဘိဇ္ဇတိ။ (စိတ်နှင့်ကံကို သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောအခါပျက်၏။) ဝိပ္ပယုတ္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) န ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ။ ပဋိဇာနာတိ စေဝ ပဋိပက္ခိပတိ စ။ [စိတ်နှင့်ကံတို့ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ရကား စိတ်ပျက်သည်ရှိသော ကံလည်း ပျက်သောကြောင့် ဓအာမန္တာမ ဟု ဝန်ခံ၏။ စိတ်နှင့် ကမ္မူပစဟတို့က ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ပျက်သည်ရှိသော ကမ္မူပစယ၏ ပျက်ခြင်းကို ဓန ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေမ ဟု ပယ်သည်။]

၁။ ကုသလောတိပဉ္စေသု။ ။ကုသလောဟူသော ပြဿနာအပြင်ဓသုခါယ။ပ။ သမ္ပယုတ္တောမ စသည်ဖြင့် ပြဿနာများသောကြောင့် ဓပဉ္စေသုမ ဟု ဗဟုဝစ်ဖြင့်ဆိုသည်။ ထို ပြဿနာတို့တွင် ဓကုသလောတိမ ဟူသော ပဌမအမေး၌ ဓ န ဟေဝံဝတ္ထဗ္ဗေမ ဟု ပယ်၏။ ဒုတိယမေးသောအခါ ဓအာမန္တာမ ဟု ဝန်ခံ၏။ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် စာအုပ်တို့ဝယ် အထက်၌ရှိသော စာမူသည် ပါဠိတော်နှင့်မလျော်။ အောက်၌ ပြအပ်သော မူကွဲသာ ပါဠိတော်နှင့် လျော်သည်ဟု မှတ်ပါ။

၇၄၁။ ကမ္မမှီ ကမ္မပုစ္ဆောတိ၊ ကား။ ကမ္မေ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။
 ကမ္မပုစ္ဆော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မေ၊ သည်။ ပတိဋ္ဌိတေ၊
 တည်လသော်။ ကမ္မပုစ္ဆော (ပတိဋ္ဌာတိ)။ ကမ္မပုစ္ဆယတောဝ၊ ကံ၏
 တိုးပွားခြင်းကြောင့်သာ။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ပန၊
 ဗျုတ်ရိက်ကား။ တသ္မိံ ကမ္မေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်လသော်။ ယာဝအင်္ဂုရုပ္ပါဒါ၊
 အညွန့်ဖြစ်သည်တိုင်အောင်။ ဗီဇံ မျိုးစေ့သည်။ (တိဋ္ဌတိ)ဝိယ၊ တည်သကဲ့သို့။
 ယာဝ ဝိပါကုပ္ပါဒါ၊ အကျိုးဖြစ်သည်တိုင်အောင်။ ကမ္မပုစ္ဆော တိဋ္ဌတိ။ ဣတိ
 အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ)။ တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။

တညေဝ ကမ္မံ၊ သော ကမ္မပုစ္ဆော၊ သော ကမ္မဝိပါကောတိ၊ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။
 ကမ္မမှီ၊ ကံကြောင့်။ ကမ္မပုစ္ဆော၊ သည်။ (ဟောတိ။) သော စ၊
 ထိုကမ္မပုစ္ဆယသည်လည်း။ ယာဝဝိပါကုပ္ပါဒါ၊ တိုင်အောင်။ တိဋ္ဌတိ၊ ဣတိအဿ၊
 ထို ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ တိဏ္ဏမ္ပိ၊ ကုန်သော။
 တေသံ၊ ထိုကမ္မ၊ ကမ္မပုစ္ဆယ၊ ကမ္မဝိပါကတို့၏။ ဧကတ္ထံ၊ တူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။
 ပုစတိ။

ဝိပါကော သာရမ္မဏောတိ ဣဒံ၊ ကျိ။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကံသည်။
 (အာရမ္မဏပဋိဗဒ္ဓေါ၊ အာရုံနှင့် မစပ်သည်။ ဟောတိ) ဝိယ။ (ဧဝံ။) ဝိပါက-
 ဓမ္မဓမ္မောပိ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသော ကမ္မပုစ္ဆယသည်လည်း။
 အာရမ္မဏပဋိဗဒ္ဓေါယေဝ၊ သည်သာ။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ဣတိစောဒနတ္ထံ
 နန္တတိ။ ပန၊ ကား။ ဣဘရော၊ လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိအယူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကံ၊ တခုသော
 ပြဿနာကို။ (ဝိပါကော သာရမ္မဏောဟူသောပြဿနာကို။) ပဋိဇာနာတိ။ ဧကံ၊
 (ကမ္မပုစ္ဆော သာရမ္မဏော၊ ဟူသော ပြဿနာကို။) ပဋိကိပ္ပတိ။ ပဋိလောမေပိ၊
 ပဋိလောမပြဿနာ၌လည်း။ ဧသေဝ နာယော။ ဧတ္ထ၊ ဤကထာ၌ပေ။ နိယျာတိ။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကမ္မပုစ္ဆယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ပန္နရသမော၊ သော။ ဝရော၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

တတိယပဏ္ဏာသကော၊ သည်။ (သမတ္ထော။)

ပန္နရသမဝဂ်ပြီးပြီ။ တတိယပဏ္ဏာသက ပြီးပြီ။

၁၆-သောဠသမဝဂ္ဂ

၁-နိဂ္ဂဟကထာ အဖွင့်

၇၄၃-၇၄၄။ ဣဒါနိ နိဂ္ဂဟကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို နိဂ္ဂဟကထာ၌။
 ယေ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဗလပ္ပတ္တိ၊ ဥာဏဗလသို့ရောက်ကုန်၏။
 ဝသီဘူတာ၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 ပရဿ၊ သူတပါး၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ နိဂ္ဂဟတုံ၊ နှိပ်ခြင်းငှါ။ ယဒိ န သက္ကုဏေယျံ၊
 အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်ကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) တေသံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဗလပ္ပတ္တိ၊
 ဥာဏဗလသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ကာ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဝသီဘာဝေါ၊
 စွမ်းရည်သတ္တိရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ကာ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဝသီဘာဝေါ၊
 စွမ်းရည်သတ္တိရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ကော၊ နည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဗလပ္ပတ္တိယာ၊
 ဥာဏဗလသို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝသီဘာဝေန စ၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိကုန်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်ဧကန်။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပရဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊
 ကို။ နိဂ္ဂဟန္တိ၊ နှိပ်နိုင်ကြကုန်၏။ ဣတိ ယေသံ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ တတ္ထ၊ ထို
 ပရောပရဿစိတ္တံ နိဂ္ဂဟာတိဟူသော ပုစ္ဆာ၌။ နိဂ္ဂဟာတီတိ၊ ကား။
 သံကိလေသာပတ္တိတော၊ ညစ်နွမ်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းမှ။ နိဝါရေတိ၊
 တားမြစ်နိုင်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤနိဂ္ဂဟကထာ၌။ သေသံ၊ ပေ။ နိယျာတိ၊ အပြီးတည်း။

နိဂ္ဂဟကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ အဖွင့်

၇၄၅-၇၄၈။ ဣဒါနိ သုခါနုပ္ပဒါနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထိုသုခါနုပ္ပဒါနကထာ၌။ ဘဝဂါ၊ သည်။ နော၊ ငါတို့ကို။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။
 သုခဓမ္မာနံ၊ သုခတရားတို့ကို။ ဥပဟတ္တာ၊ ဆောင်တော်မူတတ်သည်။
 (ဟောတိ)ဝတ၊ ဖြစ်လေစွတကား။ ဣတိ သုတ္တံ၊ ဤသို့သော ပါဠိတော်ကို။ နိဿယ၊
 ၍။ ပရော၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရဿတပါးသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သုခံ၊ ကို။
 အနုပ္ပဒေတိ၊ လျော်စွာ ပေးနိုင်၏။ ဣတိ ယေသံ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ ပန၊ ကား။
 ဒုက္ခံ အနုပ္ပဒေတီတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။
 သုတ္တပဒံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ပုဒ်ကို။ အပဿန္တော(ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ။

အတ္တနော သုခန္တိအာဒိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ အတ္တနော ဝါ၊ မိမိ၏သော်။ ပရဿဝါ၊ သူတပါး၏သော်။ ယံ၊ အကြင် သုခသည်။ (အတ္ထိ။) တံ၊ ထိုသုခကို။ အနုပ္ပဒါတုံ၊ ငှါ။ နသတ္တာ၊ မတတ်ကောင်။ တဿေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ ယံ၊ အကြင်သုခသည်။ (အတ္ထိ။) တတ္ထ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သုခ၌။ အနုပ္ပဒါနံ နာမ၊ မည်သည်။ ကိ အဘယ်မှာရှုအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍ ပဋိကိပတိ။

ပန၊ ကား။ နေဝတ္တနောတိကာဒိပဉ္စေ၊ ၌။ ယံ၊ အကြင်သုခသည်။ ဇတ္တရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိ၏။ (ထိုမိမိဥစ္စာလည်း မဟုတ်၊ အခြားတူတို့၏ဥစ္စာလည်းမဟုတ်၊ ထိုသူတို့၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော သဘောရှိ၏။) တံ၊ ထိုသုခသည်။ အနုပ္ပဒါနံ များမ၊ လျော်စွာ ပေးအပ်သည် မည်သည်။ ဘဝိတုံ၊ ငှါ။ န အရဟတိ၊မထိုက်။ ဣတိ လဒ္ဓိယာ ပဋိဇာနာတိ။ နော စဝတ ရေတိ၊ ဟူသော စကားကို။ တာဒိသဿ၊ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သုခဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။

သုခဓမ္မာနံ ဥပဟတ္တာတိဝစနံ၊ သည်။ (ဒီပေတိ၊ အသာဓကေ-တို့၌ စပ်။) ဘဂဝတော၊ ၏။ ပရေသံ၊ တပါးသော သတ္တဝါတို့၏။ သုဒုပ္ပတ္တိယာ၊ သုခ၏ဖြစ်ခြင်း၏။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။ အနာဒိနံ၊ ထမင်းအစရှိသည်တို့ကို။ (အနုပ္ပဒါနံ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သုခဿ၊ ကို။ အနုပ္ပဒါနံ၊ ကို။ န (ဒီပေတိ)။ တတွာ အသာဓကေ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုခါနုပ္ပဒါနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-အဓိဂယ မနသိကာရကထာအဖွင့်

၇၄၉-၇၅၃။ ဣဒါနိ အဓိဂယ မနသိကာရကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ နယတော စ၊ နည်းအားဖြင့်။ အာရမ္မဏတော စ၊ အာရုံအားဖြင့်။ ဒုဝိဇော၊ ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ ဧကသင်္ခါရဿာပိ၊ တပါးသော သင်္ခါရ၏သော်မှလည်း။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်ကို။ ဒိဋ္ဌာယ၊ မြင်အပ်သော်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့ချည်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝသေသေသု၊ မြင်အပ်သော သင်္ခါရမှကြွင်းသော သင်္ခါရတို့၌။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ (လက္ခဏာဟာရနေတ္ထိ နည်းအားဖြင့်။) မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ။ [ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်စီးခြင်းလက္ခဏာအားဖြင့် တူသည်ကို သိကြောင်းနည်းသည် လက္ခဏာဟာရဟုဟောအပ်သော နေတ္ထိနည်းတည်း။ ဥပစာအားဖြင့် သဒိဿူပစာတည်း။]

ပန၊ ကား။ အတီတေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ မနသိကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။ (သင်္ခါရေတို့ကို။) မနသိကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကေတံ၊ နိုင်။ အတီဘာဒိသု၊ အတိတ် အစရှိသောသင်္ခါရတို့တွင်။ အညဘရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော သင်္ခါရကို။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံအားဖြင့်။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုသို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းရာ၌။ (တနည်း) တတ္ထ၊ ထိုအတီဘာဒိ သင်္ခါရတပါးပါးကို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်တို့တွင်။ ပစ္စုပ္ပန္န၊ ပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတို့ကို။ မနသိကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယေန စိတ္တေန၊ အကြင်စိတ်ဖြင့်။ တေ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတို့ကို။ မနသိကရောတိ၊ တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ကို။ ပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတို့ကို။ မနသိကရောတိ၊ တံ၊ ထို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ကို။ ပစ္စုပ္ပန္နက္ခဏေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခဏ၌။ မနသိကာတုံ၊ ငှါ။ နသက္ကေတံ၊ [ပစ္စုပ္ပန်အခိုက်ကို လွန်ပြီးနောက် အတိတ်အဖြစ်သို့ ရောက်မှ ထိုစိတ်ကို ပြန်၍ နှလုံးသွင်းနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ပပစ္စုပ္ပန္နက္ခဏေ ဟု ဆိုသည်။]

တတ္ထ၊ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းရာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာဂရသေလိယာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဧဝံ။) ယေသံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရအနိစ္စာတိအာဒိဝနံ၊ အစရှိသော စကားကို။ နိဿာယ။ မနသိကရောန္တောနာမ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ အဓိဂဏှိတွာ၊ သင်္ခါရအားလုံးကို လွှမ်းမိုးကာ ယူ၍။ သင်္ဂဏှိတွာ၊ သင်္ခါရအားလုံးကို သိမ်းယူ၍။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ မနသိကရောတိ၊ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣဘရဿ။

အထ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ မနသိကရောန္တေန၊ သည်။ ယေန စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ တေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို။ မနသိကရောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ မနသိကာတဗ္ဗံ၊ နှလုံးသွင်းနိုင်သည်။ ဟောတိ။ တသ္မာ။ တံ စိတ္တတာယ၊ ထို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ တေန စိတ္တေနာတိ အာဟ။ [သူတို့အယူအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ကိုလည်း ထိုပစ္စုပ္ပန်စိတ်ဖြင့် ပင် နှလုံးသွင်းနိုင်၏ဟုယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ တေန စိတ္တေန တံ စိတ္တံ ပဇာနာတိ-ဟု စစ်ဆေးသည်။] ဣတရော၊ သည်။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ဇာနိတုံ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပန၊ ကား။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဧဝံ လက္ခဏံ၊ ဤသို့ အာရုံကို သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥာတတ္ထာ၊ သိအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တမ္ပိ စိတ္တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်း

ကြောင်း စိတ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဥာတမေဝ၊ သိအပ်ပြီးသည်သာ။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

အထ ဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ တညေဝ၊ ထိုစိတ်သည်ပင်။ တဿ၊
ထိုနှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ။ ပေ။ ပဿတိတိ အာဒိနိ၊ ဤသို့၊
အစရှိသောပါဠိရပ်တို့ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နလဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။
[အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို ပညာဖြင့် မြင်၏ ဟူရာ၌
မိမိ၏သိကြောင်းပညာကိုလည်းသဗ္ဗေ သင်္ခါရာအရတွင် ပါဝင်သကဲ့သို့ ဓထိုစိတ်ဖြင့်
ထိုစိတ်ကို သိနိုင်၏။ ဓ ဟု ယူသည်။] သေသပဉ္စဒယေပိ၊ ကြွင်းသော
ပြဿနာနစ်ပါးအပေါင်း၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ တေန ဖဿေနာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ တထာရူပံ၊ ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော
သဘောရှိသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ။
) ပဋိက္ခိပတေဝ၊ အတိတာဒိပဉ္စေသု၊ တို့၌။ ဟေဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊
ပင်။ ပဋိက္ခေပပဋိညာ၊ ပယ်ခြင်း ဝန်ခံခြင်းတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သေသံ။
ပေ။ နိယျာတိ၊ [ဤ၌ စာအုပ်တို့ဝယ်နိယျာတိတိ-ဟု ဣတိ တလုံးအပိုပါသည်။
ရှေးနိဿယ၌ မပါ။] သဗ္ဗေသင်္ခါရာတိအာဒိဝစနံ၊ ကို။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။
ဒဿနံ။ မြင်နိုင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဧကက္ခဏေ၊
တပြိုင်နက်သောဧက၌။ အာရမ္မဏတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ကို။ (သန္ဓာယ) န
(ဝုတ္တံ)၊ ဟောတော်မူသည်မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဓိဂယမနသိကာရကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ရူပံ ဟေတူတိကထာ အဖွင့်

၇၅၄-၇၅၆။ ဣဒါနိ ရူပံ ဟေတူတိကထာ နာမဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပံ
ဟေတူတိကထာ၌။ ဟေတူတိ၊ ဟေတုမည်သည်။ ကုသလမူလာဒိနော၊
ကုသလမူလ အစရှိသော။ ဟေတုဟေတုဿာပိ၊ ဟိတ်ဖြစ်သော ဟိတ်၏လည်း။
နာမံ၊ အမည်တည်း။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မထားတပါးပါးသော။ ပစ္စယဿာပိ၊
အကြောင်း၏လည်း။ (နာမံ၊ တည်း။) ပန၊ ထိုသို့နှစ်မျိုးပြားသော်လည်း။ ဣမံ
ဝိဘာဂံ၊ ဤခွဲခြားဝေဖန်မှုကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ စတ္တာရော မဟာဘူတာ
ဟေတူတိ၊ ဟူသော။ ဝစနမတ္တံ၊ စကားမျှကို။ နိဿာယ၊ မိုး၍။ အဝိသေသေနေဝ၊
ပင်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဟေတု၊ ဟိတ်တည်း။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။
အလောဘော ဟေတူတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။

တေ၊ သင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ ရှုပ်၊ သည်။ အလောဘသင်္ခါတော၊
 အလောဘဟု ဆိုအပ်သော။ ဟေတု၊ သည်။ (ဟောတိ)ကိ၊ လော။ ဣတိပုစတိ။
 ဣတရော ပဋိကိစ္စပတိ။ သေသေသု၊ အလောဘော ဟေတု ပုစ္ဆာမှကြွင်းသော
 အဒေါသော ဟေတု အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၌။ ဒေသေဝ နယော၊ တည်း။
 မဟာဘူတာ။ ပေ။ ဥပါဒါယတေတူတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ပစ္စယဌေန၊
 အကြောင်း၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဟေတုဘာဝေါ၊
 ဟိတ်မည်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ မူလဌေန၊ မူ၏။
 အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ (ဟေတုဘာဝေါ၊ ကိ။) န (ဝုတ္တော)၊
 ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၆-ရှုပ် သဟေတုကန္တိကထာ အဖွင့်

၇၅၇-၇၅၉။ သဟေတုကကထာယမ္ပိ၊ ၌လည်း။ ဣမိနာဝ နယေန၊ ဖြင့်ပင်။
 အတ္ထော ဝေဒိတဗော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရှုပ်သဟေတုကန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-ရှုပ်ကုသလာကုသလန္တိကထာ အဖွင့်

၇၆၀-၇၆၄။ ဣဒါနိ ရှုပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုရှုပ်။
 ပေ။ ကုသလန္တိကထာ၌။ ကာသယန္တိကထာ၌။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။
 ဝစီကမ္ပိ၊ သည်။ ကုသလမ္ပိ၊ ကုသိုလ်သည်။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်။ (ဟောတိ။
)အကုသလမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၌။
 နံ၊ကို။ တေ၊ အားဖြင့်။ ရှုပ်၊ သည်။ ကုသလံ၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ။) (ဧဝံသတိ။
) အနေန၊ ဤကုသိုလ်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဧဝံ ဝိဓေန၊ ဤသို့ သာရမ္ပဏ
 အစရှိသော သဘောရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ သာရမ္ပဏန္တိ
 အာဒိ အာဟ။ ပရတော၊ နောက်ဖြစ်သော။ အကုသလပဉ္စေပိ၊ ၌လည်း။ ဒေသေဝ
 နယော၊ တည်း။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနတ္ထ-မေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရှုပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-ရူပံ ဝိပါကောတိကထာအဖွင့်

၇၆၅-၇၆၇။ ဣဒါနိ ရူပံ ဝိပါကောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပံ ဝိပါကောတိ ကထာ၌။ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္ထာ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ ဝိယ၊ (ဝိပါက်) စိတ် စေတသိက်တို့ကဲ့သို့။ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္ထာ၊ ကြောင့် ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီး။ တံ ရူပမ္ပိ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်သည်လည်း။ ဝိပါကော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ယေသံ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ အထဲ၌။ နံ၊ ကို။ တေ၊ အားဖြင့်။ ရူပံ၊ သည်။ ဝိပါကော၊ သည်။ ယဒိ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ။) အနေန၊ ဤဝိပါက်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဧဝံ ဝိခေန၊ ဤသို့ သုခဝေဒနီယအစရှိသောသဘောရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံသုခဝေဒနီယန္တိအာဒိ အာဟ၊ သေသံ၊ ပေ။ နိယျာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရူပံ ဝိပါကောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာအဖွင့်

၇၆၈-၇၇၀။ ဣဒါနိ ရူပံ ရူပါဝစရန္တိကထာ နာမဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ကာမာဝစရကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္ထာ၊ ကြောင့်။ ယံရူပံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ (ဟောတိ။) တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရတည်း။ တသ္မာ၊ ရူပါဝစရာရူပါဝစရကမ္မာနမ္ပိ၊ ရူပါဝစရကံ၊ အရူပါဝစရကံတို့လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ကတတ္ထာ၊ ရူပေန၊ ရုပ်သည်။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရေန၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ ဧတ္ထ၊ ဤကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားရပ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ကထာ၌။ (စုဒ္ဒ-သမဝဂ် ပရိယာပန္နကထာ၌၊ အဋ္ဌမဝဂ် အရူပေ ရူပကထာ၌။) ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတ၊ အပြီးတည်း။

ရူပံ ရူပါဝစရန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ရူပါရူပဓာတုပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်

၇၇၁-၇၇၅။ ဣဒါနိ ရူပရာဂေါ ။ပေ။ ကထာ နာမဟောတိ။ တတ္ထ၌။ ယသ္မာ၊ တာမရာဂေါ၊ ကာမရာဂသည်။ ကာမဓာတုပရိယာ-ပန္နော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်၏။ တသ္မာ၊ ရူပရာဂါရူပရာဂေဟိပိ၊

ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂတို့သည်လည်း။ ရူပဓာတု အရူပဓာတု ပရိယာပနောဟိ၊
 ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏ ကုတိ။ ယေသံ
 လဒ္ဓိ။ပေ။ ကုတရဿ။ သေသံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၌။ (စုဒ္ဓသမဝဂ်ပရိယာပနန္တကထာ၌။
) ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်ဆိုဘွယ်အထူးကား။ တတ္ထ၊
 ထိုပရိယာပနန္တကထာ၌။ ကေဝလံ၊ ပရိယာပနန္တမဖက်သက်သက်။ ရူပဓာတု၊
 အနုသေတိ အရူပဓာတု အနုသေတိတိပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဝိသေသော၊
 ထူး၏။ သာ စလဒ္ဓိ၊ ထိုအယူသည်လည်း။ အန္တကာနဉ္စေဝ၊ တို့၏။ သမ္ပိတိယာနဉ္စ၊
 တို့၏။ (လဒ္ဓိ၊ တည်း။) အယံ၊ ဤအယူသည်။ အန္တကာနံယေဝ၊ တို့၏သာ။ (လဒ္ဓိ၊
 တည်း။) ကုတိ (အယံ။ ဝိသေသော။ ကုတိ၊ အပြီးတည်း။)

ရူပရာဂေါ ။ပေ။ အရူပဓာတုပရိယာပနောတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

သောဠသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

သောဠသမဝဂ်ပြီးပြီ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ္ဂ

၁-အတ္ထိ အရဟတော ပုညပုဗ္ဗယကထာ အဖွင့်

၇၇၆-၇၇၉။ ဣဒါနိ အတ္ထိ အရဟတော ပုညပုဗ္ဗယောတိကထာနာမဟောတိ။ တတ္ထိ ထိုအတ္ထိ ပေ။ ကထာ၌။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဧဝံ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ဒါန၊ ပေ။ ဝန္တနာဒိနိ၊ ပေးလှူခြင်း၊ ခွဲခြား ဝေဖန်ခြင်း၊ စေတီတော်ကို ရှိခိုးခြင်း အစရှိကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ အမှုတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏သန္တာန်၌။ ပုညပုဗ္ဗယော၊ ကောင်းမှုတို့၏တိုးပွားခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထဲ၌။ နံ၊ ကို။ အရဟာ နာမ၊ မည်သည်။ ပဟိနုပုညပါပေါ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကောင်းမှုမကောင်းမှုရှိ၏။ သော၊ ထိုရဟန္တာသည်။ ပုညံ၊ ကို။ ယဒိ ကရေယျံ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) ပါပမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ကယျေ၊ ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ အပုညပုဗ္ဗယောတိ အာဟ။

ဣတရော၊ သည်။ ပါဏာတိပါတာဒိကိရိယံ၊ ပါဏာတိပါတအစရှိသော အမူအရာကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ။ ပုညာဘိသင်္ခါရန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ဘဝဂါမိကမ္ပံ၊ ဘဝသို့ရောက်ကြောင်းကံသည်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏ သန္တာန်၌။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒါနံ ဒေသယျာတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ကိရိယစက္ကေန၊ ကြိယာစိတ်ဖြင့်။ ဒါနာဒိပဝတ္တိသဗာဝတော။ ဒါနအစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကဝါဒိ ပဋိဇာနာတိ။ ဣတရော၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကြိယာစိတ်ကို။ အနာဒိယာတွာ၊ ၍။ (ဓအကျိုးမပေးသော အဗျာကတစိတ်ဓ ဟု မယူမူ၍) ကိရိယာ ။ပေ။ ဒဿနေနေဝ၊ ပေးလှူခြင်းစသော အမူအရာ၏ဖြစ်ခြင်းမျှကို မြင်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ လဒ္ဓိ၊ မိမိအယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ တည်စေပါသော်လည်း။ သာ၊ ထိုအယူသည်။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိ-တတ္ထာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပတိဋ္ဌာပိတာ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အတ္ထိ အရဟတော ပုညပုဗ္ဗယောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စုတိကထာ အဖွင့်

၇၈၀။ ဣဒါနိ နတ္ထိ။ပေ။ မစ္စုတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ ထိနတ္ထိ။ပေ။ မစ္စုတိကထာ၌။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ သဉ္ဇေတနိကာနံ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီးကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ (ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။) အပဋိသံဝေဒိတွာ၊ မခံစားမူ၍။ ဗျန္တိဘာဝံ၊ ကင်းသော အကြွင်းအကျန်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ [ဤပုဒ်အဖွင့်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၊ သမညဖလသုတ်၊ နိဝရဏပ္ပဟာနအဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တဿ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ [ဤသို့ယူပုံကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်။] အရဟတာ နာမ၊ မည်သည်။ သဗ္ဗကမ္မဝိပါကံ၊ အလုံးစုံသော ကံ၏အကျိုးကို။ ပဋိသံဝေဒယိတွာ၊ ခံစားပြီး၍သာ။ ဝါမှသာ။ ပရိနိဗ္ဗာယိတဗ္ဗ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံထိုက်၏။ တသ္မာ၊ အရဟတော၊ ၏။ အကာလမစ္စု၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံချိန် မဟုတ်ပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ ယေသံ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ၊ ၌။ နံ၊ကို။ တဿ၊ ထိုရဟန္တာ၏။ အကာလမစ္စု၊ သည်။ သစေ နတ္ထိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) အရဟန္တသာတကေန နာမ၊ ရဟန္တာကို သတ်တတ်သူမည်သည်။ ဣတရော၊ သည်။ အာနန္တရိယကမ္မဿ စေဝ၊ အာနန္တရိယကံ၏။ တာဒိသာနံ၊ ထိုသို့အရဟန္တယာတက အဖြစ်စသည်ဖြင့် ရှုအပ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနဉ္စ၊ တို့၏။ သဗာဝတော၊ ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

၇၈၁။ ဝိသံ န ကမေယျာတိပဉ္ဇေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌ကတကမ္မံ၊ ပြုအပ်ပြီးသောက်သည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ နဂစ္ဆတိ၊ မရောက်သေး။ တာဝ၊ ထို ကံမကုန်သေးသမျှ။ (ဝိသံ၊ သည်။) န ကမတိ၊ မသက်ရောက်နိုင်။ (တတော၊ ထိုကံကုန်ရာ အခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ကမတိ၊ ၏။) ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ သေသ မေတ္ထ။ပေ။ နိယျာတိ။

၁။ လက္ခိယာ ပဋိက္ခိပတိ။ ။ ဝိသံ န ကမေယျ အဆိပ်မရောက်နိုင်သလောစ ဟုမေးရာဝယ် ဓတာဝ နကမတိ၊ ကံမကုန်လျှင် အဆိပ်မရောက်နိုင်စ ဟု ဆိုခြင်းသည် ဝယ်ရာမရောက် ဝန်ခံရာရောက်နေ၏။ ဆိုလိုရင်းကား ဓကံမကုန်သေးသမျှတော့ မရောက်နိုင်ပါ။ ကံကုန်လျှင် ရောက်နိုင်ပါသည်စ ဟု အယူရှိသည်။ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌ ဓတာဝော ပရံ ကမတိစ ဟု ထည့်ဖွင့်သည်။ ဤသို့ ဓရောက်နိုင်ပါ၏စ ဟု အယူရှိမှလည်း သကဝါဒီ၏အမေးကို ပယ်ရာရောက်သည်။

၇၈၂။ နာဟံ ဘိက္ခဝေတိ သုတ္တံ၊ ဟူသောသုတ်ကို။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ သဉ္ဇေတနိကာနံ၊ စေတနာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ကတာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ အပဋိသံဝေဒိတွာ၊ မခံစားမူ၍။ အဝိနိတွာ၊ မရမူ၍။ အနန္တဘဝိတွာ၊ မခံစားမူ၍။ ဗျန္တိဘာဝံ၊ ကင်းသော အကြွင်းအကျန် ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ တေသံ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပရိပဋ္ဌမ ပရိစ္ဆိန္နဘာဝံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြတ်အပ်ပြီးသော လမ်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ [တေသံ ကမ္မာနံပရိပဋ္ဌမ ပရိစ္ဆိန္နဘာဝံဖြင့် ဗျန္တိဘာဝံကို ထပ်ဖွင့်သည်။] န ဝဒါမိဟောတောမမူ၊ တဉ္စခေါ၊ ထိုကံ၏အကျိုးကိုလည်း။ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယာနံ၊ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယကံတို့၏။ ဒိဌေဝ ဓမ္မ၊ မျက်မှောက် ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌သာ။ (ဗျန္တိဘာဝံ) န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ၊ တတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ (ဗျန္တိဘာဝံ) (န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူသည် မဟုတ်ကား။ န၊ မဟုတ်။ ဟောတော်မမူသည်ဟူလို။) ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယာနံ၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံတို့၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပပတ္တိ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇိတွာ၊ ကပ်ရောက်ပြီး၍သာ။ (ဗျန္တိ-ဘာဝံ န ဝဒါမိ) တတော၊ ထိုဒုတိယဘဝမှ။ ပရံ၊ ၌။ (ဗျန္တိဘာဝံ) န ဝဒါမိ၊ ကား။ န၊ မဟုတ်။ ဟောတော်မမူသည်ဟူလို။) ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယာနံ၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံတို့၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပပတ္တိ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇိတွာ၊ ကပ်ရောက်ပြီး၍သာ။ (ဗျန္တိ-ဘာဝံ န ဝဒါမိ) တတော၊ ထိုဒုတိယဘဝမှ။ ပရံ၊ ၌။ (ဗျန္တိဘာဝံ) န ဝဒါမိ၊ ကား။ န၊ မဟုတ်။ အပရာပရိယဝေဒနီယာနံ၊ ကံတို့၏။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဝိပါကောကာသံ၊ အကျိုးပေးခွင့်ကို။ လဘန္တိ၊ တထာရူပေ၊ ထိုကဲ့သို့ ရူအပ်သော သဘောရှိသော။ အပရာပရေ၊ အဆက်ဆက်ဖြစ်သော။ ပရိယာယေ ဝါ၊ ဘဝအလှည့်အကြိမ်၌သော်လည်း။ (ဗျန္တိဘာဝံ၊ နဝဒါမိ) ဧဝံ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ သံသာရပဝတ္ထေ၊ အဆက်မပြတ် ဖြစ်သော သံသရာသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ကမ္မေ၊ သည်။ လဒ္ဓ ဝိပါကဝါရေ၊ ရအပ်သော အကျိုးပေးရာ အလှည့်အကြိမ် ရှိလသော်။ ယတ္ထ၊ အကြင်မြေအရပ်၌။ ဌိတော၊ တည်သော သတ္တဝါသည်။ ပါပကမ္မာ၊ မကောင်းမှုမှ။ မုစ္စေယျ၊ လွတ်ရာ၏။ ဧသော ဇေတိပ္ပဒေသော၊ ထိုမြေအရပ်သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (သန္ဓာယဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။)

ဧဝံ သန္ဓေ၊ ဤသို့၊ ဖြစ်လသော်။ အလဒ္ဓ ဝိပါကဝါရမ္ပိ၊ မရအပ်သောအကျိုးပေးလှည့်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အကျိုးပေးလှည့်ကို မရသည်လည်း ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ အဝဿံ၊ မချွတ်ဧကန်၊ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိကံဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ခံစားရ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကပ္ပနာဝသေန၊ ကြံဆခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ နတ္ထိ၊ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ခံစားရ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကပ္ပနာဝသေန၊ ကြံဆခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ နတ္ထိ၊ အရဟတော အကာလမစ္စူတိ၊ ဟူသော။ ဟဒေတံ (ယံ+ဧတံ) လဒ္ဓိပတိဌာပနံ၊ အကြင် မိမိအယူကို တည်စေခြင်း

ကို။ (ပရဝါဒိနာ။) ကတံ။ တံ၊ထိုအယူကို တည်စေခြင်းကို။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊
မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စူတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ အဖွင့်

၇၈၃။ ဣဒါနိ သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သဗ္ဗမိဒံ
ကမ္မတောတိကထာ၌။ ကမ္မုနာ၊ ကံကြောင့်။ လောကော၊ လောကသည်။ ဝတ္ထတိ၊
ဖြစ်၏။ ဣတိသုတ္တံ၊ ဤသို့သော ပါဠိတော်သုတ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။
ဣဒံ၊ ကမ္မကိလေသဝိပါကဝဋ်။ ဤ ကမ္မဝဋ်ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ်သည်။
ကမ္မတောဝ၊ ကံကြောင့်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ၊
အထ၌။ နံ၊ ကို။ ဧဝံ သန္တေ၊ ဤသို့ဖြစ်လသော်။ ကမ္မမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ကမ္မတော၊
ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
ဣတိ စောဒေတုံကမ္မမ္ပိ ကမ္မတောတိ အာဟ၊ ဣတရော၊ သည်။ ကမ္မမ္ပိ၊
သည်လည်း။ ကမ္မတောဝ နာမ၊ ကံမည်သော အကြောင်းကြောင့်သာ။ ယဒိ
(ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ)။ တံ ကမ္မံ၊ ထို ကံကြောင့်ဖြစ်သော ကံသည်။ ဝိပါကောဝ၊
အကျိုးဝိပါကသည်သာ။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။
ပဋိက္ခိပတိ။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ၊ ဤကမ္မဝဋ်
ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ်သည်။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ ယဒိ (ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ)။
တေန၊ ထိုကံသည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုနာဝ၊ ရှေး၌ ပြုအပ်

၁။ တေန ပုဗ္ဗေကတဟေတုနာ။။ပဏ္ဏာသနိပါတ် မဟာဗောဓိဇာတ်၌ ယခုဘဝ၌
မကောင်းကျိုးရနေသမျှဝယ် ရှေးက ကံကျွေးပါလာသည့် အတွက်
ထိုကံကိုအကျွေးဆပ်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ဓရသေ့ဖြစ်သော ငါက မျောက်ကလေးကို
အကယ်၍သတ်သည်မ ဟု ဆိုလျှင် အသင် ပုဗ္ဗေကတဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်
ယခုဘဝ မျောက်သတ်ခဲ့ဘူး၏။ ထို အသတ်ခံရသော မျောက်ကလေးသည်
ယခုဘဝ၌ ရသေ့ဖြစ်၍ထိုတချိန်၌ သတ်ခဲ့ဘူးသော ရသေ့က ယခုဘဝ
မျောက်ဖြစ်တဲ့အခါ လက်စားချေသောအားဖြင့် သတ်၏။ မျောက်ကလေးလည်း
ရှေးတုန်းက အကျွေးကို ဆပ်ခြင်းဖြစ်၍ ကျွေးကျေ၏။ မည်သည့်မျှ အကုသိုလ်
မဖြစ်ဟု အယူရှိထိုက်ပုံကို ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိအလို အရသေ့က ဟောပြသည်။

အထ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ သုခဒုက္ခံ နိဂဏတိ။

ပေါရာဏကံ ကတံ ပါပံ၊ တမေသော မုစ္စတေ ဣဏံ။

ပေါရာဏကဏ္ဍဏမောက္ခော၊ ကိံပေါပေန လိမ္မတိ။

ပြီးသော ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝသဗ္ဗံ ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံပုစတိ။ ဣတရော၊ သည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒဘယေန၊ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

၇၈၄။ ကမ္မဝိပါကတောတိ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ၊ ဤကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်သည်။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ ယဒိ (ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ)။ အတိတဘဝေါ၊ အတိဘဝ၌။ ပဝတ္ထဿ၊ ဖြစ်သော အကျိုး၏။ ဟေတုဘူတံ၊ အကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ယံ ကမ္မံ၊ (အတ္ထိ) တမ္ပိ၊ ထို အကြောင်းဖြစ်သော ကံသည်လည်း။ ပုရိမတရေ၊ သာ၍ ရှေးဖြစ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘဝ၌။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်ရ၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏အကျိုးဝိပါကံသည်။ သမ္ပန္နတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကတော၊ ကံ၏အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ရှေးကံ၏လည်း သာ၍ ရှေးကျသော ဘဝနတုန်းက ကံကြောင့် ဖြစ်ရသော ကံ၏ အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။

၁။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒ။။ ဓမည်သည် အရာ မဆို ရှေး၌ ပြုအပ်သောကံကြောင့်သာ ယခုဘဝ၌ဖြစ်ရ၏။ ဓဟု အယူမှားသော ဒိဋ္ဌိတမျိုးရှိ၏။ ထို ဒိဋ္ဌိကို ဓပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ ဟု ခေါ်သည်။ သန္တိ တိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော ယံကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတု။- အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တိကနိပါတ်ဟယ၊ မဟာဝဂ်၊ တိတ္ထာယတနသုတ်။ ထိုပုဗ္ဗေကတဟေတု အယူရှိသူတို့သည် ဧညိဘဝ၌ ဥာဏ်၊ ဝီရိယကို အသုံးပြုဖွယ် မလို။ ကံကြောင့်သာ ဖြစ်ရ၏။ ဟု ယူလိုကြ၏။ ဥပမာ-ဥာဏ်မရှိသောကြောင့် ဟု အယူမရှိ။ ရှေးကံကြောင့်သာ ရောဂါဖြစ်ရ၏။ ဟု အယူရှိသည်။

အနေအထိုင် မတတ်သောကြောင့်၊ မိမိ၏ဥာဏ် မရှိလုံ့လဝီရိယ မရှိသောကြောင့် ပညာမတတ်လျှင်၊ စီးပွားဥစ္စာ မဖြစ်လျှင်၊ ရှေးကံကြောင့်သာဟု ယူသည်။ ကျန်းမာရေး မလိုက်စားတတ်ခြင်းကြောင့် ညောင်းညာကိုက်ခဲမှု စသော ရောဂါဖြစ်လျှင် ရှေးကံ မကောင်းသောကြောင့်ဟု အယူရှိ၏။ ဥာဏ်မရှိခြင်း၊ လုံ့လဝီရိယမရှိခြင်းကို အကြောင်းဟု မယူဆ။ ဆဂ္ဂသမား မိဘတို့က စာသင်မလွှတ်ခြင်းကြောင့် စာတတ်နှောင်းနေလျှင် ဆရာမိဘတို့ကို အကြောင်းမရှာတတ်။ ဓ ရှေးကံ မကောင်းသောကြောင့်သာ စာမတတ်မ ဟု အယူရှိသည်။ သို့ရာဝယ် အမြောအမြင်မကျယ်သော ဆရာ မိဘတို့နှင့် တွေ့ရခြင်းသည် ရှေးနိကံကြောင့်သာ ဖြစ်ရပေသည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဓလူတန် ကံချစ် ဟု ပြောရိုးအတိုင်း ကံကိုသာ ချလေ့ရှိသော ရဟန်းရှင် လူတို့၌ ဤပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိဖြစ်လျက် ရှိသည်ကို မသိရှာကြချေ။

စောဒေတုံ ပုစ္ဆတိ။ ကုတရော။ ဗီဇတော၊ မျိုးစေ့ကြောင့်။ အင်္ကုရဿ၊ အညွန့်၏။ (နိဗ္ဗတ္တံ) ကုဝ၊ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ပစ္စုပ္ပန္န ပဝတ္တဿ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတရား၏။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ [အလုံးစုံသော ကံ၏ အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သလောဟု မေးရာဝယ် န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗွေ-ဟု ပယ်သည်။] ဒုတိယံ၊ ၂-ကြိမ်မြောက်။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာဓော။ဏ) ဗီဇဿ၊ မျိုးစေ့၏။ ပုရိမ-ဗီဇတော၊ ရှေ့မျိုးစေ့ကြောင့်။ (ပဝတ္တတိ) ဝိယ၊ သို့။ (တထာ။) တဿကမ္မဿပိ၊ ၏လည်း။ ပုရိမကမ္မတော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ (ဒုတိယ မေးသောအခါ အာမန္တာ-ဟုဝန်ခံ၏။)

ပါဏံ ဟနေယျာတိအာဒိ၊ ကို။ (ပုတ္တံ-၌ စပ်။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်သည်။ ကမ္မဝိပါကတော၊ ကံ၏အကျိုးဝိပါကကြောင့်။ ယဒိ (ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ။) ပါဏာတိပါတာဒိနိ၊ အစရှိသောကံတို့ကို။ ကမ္မဝိပါကေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ ကုတိ စောဒေတုံပုတ္တံ၊ ကုတရော။ ဒုဿိလျစေတနာပိ၊ သီလ မရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာစေတနာသည်လည်း။ ပုရိမကမ္မနိဗ္ဗတ္တော၊ ရှေးကံကြောင့် ဖြစ်ရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကေန၊ တပါးသော။ ပရိယာယေန၊ အကြောင်းအားဖြင့်။ ဝိပါကော ယေဝ၊ အကျိုးဝိပါကသာတည်း။ ကုတိ လဒ္ဓိယာ။ ပဋိဇာနာတိ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ တေ၊ အားဖြင့်။ ပါဏာတိပါတော၊ ပါဏာတိပါတသည်။ ကမ္မဝိပါကော၊ ရှေးကံ၏ အကျိုးဝိပါကသည်။ ယဒိနိဗ္ဗတ္တတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) ပါဏာတိပါတော ဝိယ၊ ပါဏာတိပါတသည် ကဲ့သို့။ ဝိပါကောပိ၊ သည်လည်း။ သဖလော၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကုတိ စောဒေတုံ သဖလောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ကုတရော ပါဏာတိပါတဿ၊ ၏။ နိရယသံဝတ္တနိကာဒိဘဝတော၊ ငရဲ၌ဖြစ်ခြင်း အစရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဖလတံ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပဿန္တော၊ မြင်သည်။ (ဟုတွာ။) ပဋိဇာနာတိ။

ပန၊ ကား။ ကမ္မဝိပါကဿ၊ ကံ၏အကျိုးဖြစ်သော ဝိပါက၏။ ကုဒံ နာမ၊ ဤမည်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ (ဟောတိ။) ကုတိ၊ သို့။ ပုတ္တဌာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိရပ်ကို။ အပဿန္တော၊ (ဟုတွာ။) ပဋိက္ခိပတိ။ အဒိန္နာဒိနာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဂိလာန။ ပ။ သဖလောတိ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်၊ ဒေယျဓမ္မဝသေန၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဒါနဖလံ၊ ဒါန၏အကျိုးကို။ ပုစ္ဆတိ၊ ကမ္မနာ ဝတ္တတိတိ သုတ္တံ၊ ဟူသော ပါဠိတော်

သုတ်သည်။ နတ္ထိ ကမ္မန္တိ နတ္ထိ ကမ္မံ ဟူ၍။ အကမ္မဝါဒိတံ။ အကမ္မဝါဒီ၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိကိပိတွာ။ အတ္ထိ ကမ္မန္တိ ဟူ၍။ ကမ္မဝါဒိတံ၊ ကမ္မဝါဒီဟူသော။ ကမ္မဿကတံ၊ ကုသာလျှင် မိမိဥစ္စာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။ သဗ္ဗဿေဝ၊ အလုံးစုံသော အရာဝတ္ထု၏ပင်။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ (န ဒီပေတိ)။ မဟုတ်။ တသ္မာ အသာကေ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ အဖွင့်

၇၈၆-၇၈၇။ ဣဒါနိဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ၌။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ စက္ခု၊ စသော ဣန္ဒြေနှင့်စပ်သောသက်ရှိ ရုပ်နာမ်ဟူသော ဒုက္ခံ။ အနိဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေနှင့်မစပ်သော သက်မဲ့ရုပ် ဟူသော ဒုက္ခံ။ (ဣတိ) ဒုဝိမံ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ သည်။ ဒုက္ခဝတ္ထုတာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ အနိဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ သည်။ ဥဒယဗ္ဗယပဋိပိဋနဋ္ဌေန၊ အဖြစ် အပျက်တို့သည် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခန္တိ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္ထ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ယဿ၊ အကြင် ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓတရားကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌။ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏။ တံ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓသည်။ န(ဒုက္ခံ)၊ ဒုက္ခ မဟုတ်။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ၊ အထဲ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။ တံ၊ ထို အနိစ္စဖြစ်သော တရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓေနေဝ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓသာလျှင်ဖြစ်သော။ တေနအနစ္စေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒေတုံ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓညေဝအနိစ္စန္တိအာဒိအာဟ။ နနု။ ပေ။ အနိစ္စန္တိ။ ဟူသော ပါဌ်၏။ ပထဝီပဗ္ဗတ-ပါသာဏာဒိ၊ မြေတောင်ကျောက် အစရှိသော။ အနိဣန္ဒြိယဗဒ္ဓမ္မံ၊ အနိဣန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ သည်။ (ဟောတိ) နနု၊ လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၇၈၈။ နဝတ္ထုဗ္ဗံ။ ပေ။ ဒုက္ခန္တိ၊ အစရှိသော။ ပဉ္စေ၊ အာမန္တာတိပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ ဟိ၊ မှန်။ အနိဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ သည်။ ဒုက္ခဒေါမနုဿာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဥဏှကာလဒ္ဓိံ၊ အပူ၏အခါ၌။ (ပူရာအခါ၌) အဂ္ဂိ၊ သည်။ သီတကာလေ၊ အအေး၏အခါ၌။ (အေးရာ အခါ၌) ဝါတော စ၊ သည်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။

အာရမ္မဏံ၊ တည်း။ နိစ္စဗ္ဗိ၊ မြသော ကာလပတ်လုံးလည်း။ (အခါကာလမခွဲပဲအမြဲ ကာလပတ်လုံးလည်း။) ဘောဂဝိနာသာဒယော၊ စည်းစိမ်၏ပျက်စီးခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဒေါမနဿဿ၊ ၏ (အာရမ္မဏံ၊ တည်း။)တသ္မာ။ အနိစ္စဋ္ဌေန၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ရှိလည်း။ အနိန္ဒိယဗဒ္ဓံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတိ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဗျတရိက်ကား။ (အနိန္ဒိယဗဒ္ဓံ၊ ကိ။) ကမ္မကိလေသေဟိ၊ ကံ ကိလေသတို့ကြောင့်။ အနိဗ္ဗတ္တတ္ထာ၊ မဖြစ်ရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ တထာ၊ တူ။ (အနိန္ဒိယဗဒ္ဓံ၊ ၏။) မဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်သည်။ အပရိညေယျတ္တာ၊ ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ။) ပနကား။ ယသ္မာ၊ တိဏကဋ္ဌာဒိ-နိရောဓော ဝါ၊ မြက် ထင်း အစရှိသည်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဥတုဗီဇာဒိနိရောဓော ဝါ၊ ဥတုမျိုးစေ့ အစရှိသည်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စံ နာမ၊ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ မည်သည်။ န ဟောတိ။ [ရှေးနိဿယ၌ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စံ နာမ ဟု သမာသိရှိ၏။ ကောင်းသည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ ဟု နပုလ္လိင်ဖြင့် ဝါကျရှိသော ပါဌ်သည် မကောင်း။] တသ္မာ။ ဣန္ဒိယဗဒ္ဓံ၊ ဣန္ဒိယဗဒ္ဓရုပ်နာမ်သည်။ ဒုက္ခဉ္ဇေဝ၊ ဒုက္ခလည်း ဟုတ်၏။ အရိယသစ္စဝ္ဓ၊ အရိယသစ္စာလည်း ဟုတ်၏။ ဣတရံ ပန၊ ဣန္ဒိယဗဒ္ဓမှ တပါးသော အနိန္ဒိယဗဒ္ဓသည်ကား။ ဒုက္ခမေဝ၊ သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ နာနတ္ထံ၊ ဤထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒေသေတုံ ပဋိဇာနာတိ၊ သကဝါဒီဝန်ခံ၏။ [အရိယာမဂ်က သိဖို့မလိုသောကြောင့် ဗဟိဒ္ဓရုပ်တရားတို့၏ အကြောင်းအရာကို ရဟန္တာဖြစ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်တို့သော်မှ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အကုန် မသိနိုင်ကြ။]

ယထာ ဣန္ဒိယဗဒ္ဓဿာတိအာဒိဝစနံ၊ အစရှိသော စကားသည်။ (ဒီပေတိ၊ န သက္ကောတိ၊ အသာဓကံ-၌ စပ်။) ဣန္ဒိယဗဒ္ဓဿ၊ ကိ။ ပရိညာယ၊ ငှါ။ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်းကို။ ပရိညာတဿ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးသော ဣန္ဒိယဗဒ္ဓ၏။ ပုန၊ အနုပုတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းကို။ ဒီပေတိ၊ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ယထာ ဣန္ဒိယဗဒ္ဓဿ အစရှိသောပြဿနာ ၂-ရပ်၌။ သကဝါဒိနာ၊ သည်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ကိ။ ကတော၊

၁။ အာဒိဝစနံ။ ပ။ ဒီပေတိ။ ။ သထာ ဣန္ဒိယဗဒ္ဓဿ။ ပ။ ဝုဿတိ=ဣန္ဒိယ-ဗဒ္ဓဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ဗြဟ္မစရိယစရိယကို ကျင့်အပ်သကဲ့သို့ အနိန္ဒိယဗဒ္ဓဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်အပ်သည် မဟုတ်လော-ဟုပရဝါဒိက မေးရာ၌ ဓနဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေသကဝါဒီ ပယ်၏။ ဤသို့ ပယ်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ဓဏ္ဍိန္ဒိယဗဒ္ဓဿ ပရိညာယ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဒီပေတိ ဟု ဆိုသည်။

ပြုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ပယ်အပ်ပါသော်လည်း။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခန္တိ ဝစနေနာ၊
ဟူသော စကားတော်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတဿ၊ သိမ်းယူအပ်သော။ အနိန္ဒိယဗဒ္ဓဿ၊
၏။ ဒုက္ခဘာဝံ၊ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိသေဓေတုံ၊ ငါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။
[ရှေးနိဿယ၌ န သက္ကောတိ-ဟု ရှိသည်။] တသ္မာ အသာဓကံ။ ကုတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ အဖွင့်

၇၈၉-၇၉၀။ ကုဒါနိ ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။
ယသ္မာ။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်ကို။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိ-ပဒါတိ၊
ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တော။ တသ္မာ။ အရိယမဂ္ဂံ၊ ကို။
ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသာ၊ အရိယမဂ်မှကြွင်းကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊
သင်္ခါရတို့သည်။ ဒုတ္တာ၊ ဒုက္ခတို့ချည်းတည်း။ ကုတိယေသံ လဒ္ဓိံ။ ပေ။ ကုတရဿ။
အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ကို။ (အရိယမဂ္ဂံ ဌပေတွာ အဝသေသာ သင်္ခါရာ
ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့သည်။) ယဒိ (ဟောန္တိ)၊ အံ။ ဧဝံ (သန္တေသု)။ သမုဒယဿာပိ၊
သမုဒယ သစ္စာ၏လည်း။ (အဝသေသာ အရတွင် ပါဝင်သော
သမုဒယသစ္စာ၏လည်း။) ဒုက္ခဘာဝေါ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။
ကုတိ။ ပေ။ အာဟ။ ကုတရော။ ဟေတုလက္ခဏံ၊ သမုဒယသစ္စာ၏ ဒုက္ခ၏
အကြောင်းဖြစ်သော လက္ခဏာကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော။
သမုဒယဿ၊ ၏။) ပဝတ္ထ-ပရိယာပန္နဘာဝံ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော
တေဘူမကဝဋ်ဒုက္ခ၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။
တိဏောဝါတိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော

ထို့နောက် ဓယထာ ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဓံ ဒုက္ခံ ပရိညာတံ န ပုန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝမေဝံ။ ပ။
နပုန ဥပ္ပဇ္ဇတိမ ဟု ပရဝါဒီ မေးရာ၌လည်း ဓန ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေမ ဟု ပရဝါဒီ
ပယ်၏။ ဤသို့ ပယ်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ဓပရိညာ တဿ ပုန အနုပ္ပတ္တိဒီပေတိမ
ဟု ပရဝါဒီ မေးရာ၌လည်း ဓနဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေမ ဟု ပရဝါဒီ ပယ်၏။ ဤသို့
ပယ်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ဓပရိညာ တဿ ပုန အနုပ္ပတ္တိ ဒီပေတိမ ဟု ဆိုသည်။
ဤသို့၊ ပြဿနာ ၂-ရပ်ကို ၂-ကြိမ်ပယ်သောကြောင့်
ဓယထာဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿာတိအာဒိဝစနံမ ဟု အာဒိ-အရ ဒုတိယပြဿနာကို
ပယ်ခြင်းတိုင်အောင် ယူပါ။

၁။ ဝစနေန ပန။ ။ ဤသို့၊ ပယ်သော်လည်း ဓယဒနိစ္စံ တံ
ဒုက္ခံ-အနိစ္စတရားဟူသမျှသည် ဒုက္ခချည်းမ ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့်
အနိန္ဒိယဗဒ္ဓရုပ်တရားကို ဒုက္ခမဟုတ်ဟုကား ဓယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿမ စသော
ထိုစကားက မပြနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဓယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿမ စသော စကားသည်
အနိန္ဒိယဗဒ္ဓရုပ်ကို ဒုက္ခဟု မဆိုလိုသော ပရဝါဒီဘက်က သာဓက မဖြစ်နိုင်ပါ။

ပြဿနာတို့၌။ သုတ္တဝါရောဓာယေန၊ ကြောင့် (စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ အစရှိသော ပါဠိတော်သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ။ လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ [ထပ်၍မေးသောအခါ အာမန္တာရ ဟု ဝန်ခံသည်။] ဧတ္ထံ ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထ-မေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဥပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-န ဝတ္ထဗ္ဗံ သံယော ဒက္ခိဏံ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ အဖွင့်

၇၉၁-၇၉၂။ ဣဒါနိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ပေ။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ နာမဟောတိ။ တတ္ထံ၌။ ပရမတ္ထတော၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော အနက်အားဖြင့်။ (အစစ်အမှန်အားဖြင့်။) မဂ္ဂဖလာနေဝ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့သည်သာ။ သံယော၊ သံဃာတည်း။ မဂ္ဂဖလေဟိ၊ တို့မှ။ အညော၊ အခြားသော။ သံယောနာမ၊ သံဃာမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂဖလာနိ စ၊ တို့သည်လည်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံ တခုသော ဝတ္ထုကို။ န ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ၊ မခံယူနိုင်ကုန်။ တသ္မာ၊ သံယော၊ အရိယမဂ်ဟူသော သံဃာသည်။ ဒက္ခိဏံ၊ မြတ်သောအလှူကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ခံယူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ ဧတရဟိ၊ ၌။ မဟာပုညဝါဒီ သင်္ခါတာနံ၊ မဟာပုညဝါဒီဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝေတုလ္လကာနံ၊ ဝေတုလ္လဂိုဏ်းသားတို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဧဝံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ နံ။ သံယော၊ သံဃာသည်။ (ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောလဝတ္ထုကို။) ယဒိ န ပဋိဂ္ဂဏှေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) နံ၊ ထိုသံဃာကို။ သတ္ထာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာဟုနေယျာတိအာဒိဟိ၊ အစရှိသော ဂုဏ်ပုဒ်တို့ဖြင့်။ န ထောမေယျ၊ ချီးမွမ်းတော်မမူရာ။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ နနု။ ပေ။ အာဒိမာဟ။

သံဃဿ ဒါနံ ဒေန္တိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ယေတေ၊ အကြင်ဒါယကာတို့သည်။ သံဃဿ၊ အား။ ဒေန္တိ၊ ပေးလှူကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုဒါယကာတို့သည်။ ပဋိဂ္ဂါဟကေသု၊ အလှူကို ခံယူသူတို့သည်။ အသတိ၊ မရှိကုန်လသော်။ ကဿ၊ အဘယ်သူအား။ ဒဒေယျံ၊ ပေးလှူကုန်ရာအံ့နည်း။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။

အာဟုတိ ဇာတဝေဒေါ ဝါတိသုတ္တံ၊ ဟူသောသုတ်သည်။ ပရသမယ-တော၊ တပါးသူတို့၏ အယူမှ။ အာဂတံ၊ လာသောသုတ်တည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ကား အောဘတံ၊ ဆောင်ယူအပ်သောစ ဟု ရှိ၏။ သကဝါဒိနာဟု

လည်း ကတ္တားထည်သည်။] တတ္ထ၊ ထို အာဟုတိ ဇာတဝေဒေါဝါ၊ အစရှိသောသုတ်၌။ မဟာမေယံတိ၊ ဟူသောစကားကို မေယဝုဋ္ဌိ၊ မိုဃ်းရေးကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ဟိ။မှန်။ မေဒနီ၊ မြေကြီးသည်။ ဝုဋ္ဌိ၊ မိုဃ်းရေးကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဤ။ မေယမေဝ၊ မိုဃ်းတိမ်ကိုသာ။ န (ပဋိဂ္ဂဏှာတိ)၊ မခံယူ။ မဂ္ဂေါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ မဂ္ဂဖလာနိ၊တို့သည်။ သံဃော၊ သံဃာမည်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ ဝဒတိ။ စ၊ ဆက်။ မဂ္ဂဖလာနေဝ၊ မဂ်ဖိုလ် တို့သည်သာ။ န သံဃော၊ သံဃာမည်သည် မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ မဂ္ဂဖလ-ပါတုဘာဝပရိသုဒ္ဓေ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲမှီ၍။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်ကုန်သော။ အဌ၊ ဂ-ပါးကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သံဃော၊ သံဃာမည်၏။ တသ္မာ၊ ဧတံ၊ ဤသံဃော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အစရှိသောစကားသည်။ အသာဓကံ။ (ရှေးနိဿယ၌ ဓဇတံ၊ ဤ မဂ္ဂေါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိမ ဟူသောစကားသည်ဟု ပေး၏။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ပေ။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-န ဝတ္ထဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိတိကထာ အဖွင့်

၇၈၃-၇၈၄။ ဣဒါနိ နဝတ္ထဗ္ဗံ။ပေ။ ဝိသောဓေတိတိကထာ နာမဟောတိ။ တတ္ထ၌။ မဂ္ဂဖလာနေဝ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့သည်သာ။ သံဃော နာမ၊ အရိယသံဃာမည်၏။ တာနိ စ၊ ထိုအရိယသံဃာမည်သော မဂ်ဖိုလ်တို့သည်လည်း။ ဒက္ခိဏံ၊ အလှူကို။ ဝိသောဓေတုံ၊ စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ သင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ တသ္မာ။ သံဃော၊ အရိယသံဃာသည်။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ဝိသောဓေတိ၊ စင်ကြယ်စေနိုင်၏။ ဝါ၊ သုတ်သင်နိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ (ဣတိသို့။) တေသသညေဝ၊ ထိုဝေတုလ္လက ဂိုဏ်းသားတို့၏ပင်။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဧဝံ)ယေသံ။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ပေ။ ဣဘရဿ။ အာဟုနေယျော-အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သံဃော၊ သည်။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။

၁။ ဒက္ခိဏာ။ ။ခက္ခန္တိ ဝဇ္ဇန္တိ သတ္တာ ဧတာယာတိ ဒက္ခိဏာ၊ အလှူရှင်ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏ နောင်သံသရာ၌ ကြီးပွားကြောင်းဖြစ်သော အလှူကို ဒက္ခိဏာမ ဟု ခေါ်၏။ အချို့နေရာ၌ ဒါနစေတနာ၊ အချို့နေရာ၌ ဒါနဝတ္ထုတည်း။ ပရဝါဒီသည် သံဃာအရ မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ယူစေလို၏။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသော သံဃာက (ထိုအလှူကို မခံယူသောကြောင့်) ဒက္ခိဏာ မည်သောဒါနစေတနာကို စင်ကြယ်အောင်မပြုနိုင်ပါဟု အယူရှိသည်။

ဝိသောဓေတုံ၊ ငှါ။ ယဒိ န သက္ကဏေယျ၊ အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်အံ့။ (ဧဝံသတိ။) နံ၊ ထိုအရိယသံဃာကို။ သတ္ထာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာဟုနေ-ယျော အစရှိသည်ဖြင့်။ န ထောမေယျ၊ ချီးမွမ်းတော်မမူရာ။ ဣတိ(ဣမဿအတ္ထဿ)၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ အဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ယုတ္တံ၊ သကဝါဒိ ဆိုအပ်ပြီ။ ဝိသောဓေတိတိ၊ ကား။ မဟာပုလံ၊ များသောအကျိုးရှိသည်ကို။ ကရော-တိ၊ ပြုနိုင်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သံဃသ္မိ၊ ဌ်။ ဝါ၊ အား။ အပုံ၊ အနည်းငယ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်သည်။ (သဓာနံ) ဗဟု၊ အကျိုးပေးသောအခါများသည်။ ဟောတိ၊ ဗဟု၊ များသောပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒိန္နံ (သဓာနံ)။ ဗဟုတရံ၊ အကျိုးပေးသော အခါသာ၍များသည်။ (ဟောတိ။) ဒက္ခိဏေယျာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဒက္ခိဏာ-ရဟာ၊ အလှူကို ထိုက်ကုန်၏။ ဒက္ခိဏာယ၊ အလှူအား။ အနုတ္တဝိကာ၊ လျောက်ပတ်ကုန်၏။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ဝိသေဓေတုံ၊ ငှါ။ သမတ္ထာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒက္ခိဏံ အာရာဓေန္တိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ သမ္မာဒေန္တိ၊ ပြီးစေကြကုန်၏။ [အာရာဓေန္တိကို သမ္မာဒေန္တိဟု ဖွင့်သည်။] အပ္ပမတ္တိကာ-ယပိ၊ နည်းသော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒက္ခိဏာယ၊ အလှူကြောင့်။ မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးသို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္ထဗ္ဗံပေ။ ဝိသောဓေတိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-န ဝတ္ထဗ္ဗံသံဃော ဘုဉ္ဇတိတိကာထာ အဖွင့်

၇၉၅-၇၉၆။ ဣဒါနိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ သံဃော ဘုဉ္ဇတိတိကာထာ နာမဟောတိ။ တတြာပိ၊ ထို န ဝတ္ထဗ္ဗံပေ။ ဘုဉ္ဇတိတိကာထာ၌လည်း။ မဂ္ဂဖလာ-နေဝ၊ တို့သည်သာ။ သံဃော နာမ၏။ တာနိစ၊ တို့သည်လည်း။ ကိဉ္စိတစုံတခုကို။ န ဘုဉ္ဇန္တိ၊ မစားကြကုန်။ တဿ၊ သံဃော၊ သည်။ ဘုဿတိ၊ စား၏။ ခါဒတိ၊ ခဲ၏။ သာယတိ၊ သာယာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုလိုက်။ (ဣတိ) ယေသံပေ။ ဣတရဿ၊ အထ၌။ နံ၊ ကို။ သံဃော၊ သည်။ ယဒိ န ဘုဉ္ဇေယျ၊ အကယ်၍ မစားအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) သံဃဘတ္တဒိကာရဏံ၊ သံဃဘတ်အစရှိသည်ကို ပြခြင်းသည်။ နိရတ္တကံ၊ အကျိုးမရှိသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာသလော၊ ဣတိ စောဒေတုံနန အတ္ထိပေ။ ကရောန္တိတိ အာဒိ အာဟ။

ဂဏဘောဇနန္တိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သံယောသည်။ ယဒိန ဘုဇ္ဇေ-ယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) ကဿ၊ အဘယ်သူဘို့။ ဂဏဘောဇနာဒိနိ၊ ဂဏဘောဇဉ် အစရှိသည်တို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာသနည်း။ ဣတိ စောဒနတ္ထံဝုတ္တံ။ အဋ္ဌပါနာနိတိ ဣဒမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သံယော၊ သည်။ ယဒိ နပိဝေယျ၊ အကယ်၍ မသောက်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ကဿ၊ ဘို့။ ဧတာနိ ပါနာနိ၊ ဤအဖျော်တို့ကို။ သတ္တာ၊ သည်။ အနုဇာနေယျ၊ ခွင့်ပြုတော်မူရာသနည်း။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ကထာ၌လည်း။ သေသံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္ထဗ္ဗံ သံယော ဘုဉ္ဇတိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-နဝတ္ထဗ္ဗံ သံယဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကထာ အဖွင့်

၇၉၇-၇၉၈။ ဣဒါနိ နဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ မဟပ္ပလန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တကြာပိ၊ ၌လည်း။ မဂ္ဂဖလာနေဝ၊ တို့သည်သာ။ သံယော နာမ၊ မည်၏။ တေသံ၊ ထိုသံဃာမည်သော မဂ်ဖိုလ်တို့အား။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောဝတ္ထုကို။ ဒါတုံ စ၊ ပေးလှူခြင်းငှါလည်း။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တေဟိ စ၊ ထိုသံဃာမည်သော မဂ်ဖိုလ်တို့သည်လည်း။ (ကိဉ္စိ၊ ကို။) ပဋိဂ္ဂဏှိတုံ၊ ခံယူခြင်းငှါ။ န (သက္ကာ)။ တေသံ၊ တို့အား။ ဒါနေန၊ ပေးလှူခြင်းကြောင့်။ ကောစိ၊ သော။ ဥပကာရောပိ၊ လျော်စွာပြုတတ်သော ကျေးဇူးသည်လည်း။ နက္ကဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီး။ တသ္မာ၊ သံဃဿ၊ အား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်းဒါနစေတနာသည်။ မဟပ္ပလံ၊ ကြီးကျယ်သော အကျိုးရှိ၏ (ဣတိ၊ သို့။) န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အာဟုနေယျာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ သံဃဿ၊ အား။ ဒိန္နံ၊ သည်။ မဟပ္ပလံယဒိ န ဘဝေယျ၊ (ဧဝံ သတိ။) နံ၊ ထိုအရိယသံဃာကို။ သတ္တာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အာဟုနေယျော စသည်ဖြင့်။ န ထောမေယျ၊ ချီးမွမ်းတော်မမူရာ၊ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ၊ သေသံ။ ပေ။ နိယျာတိ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-န ဝတ္ထဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကထာ အဖွင့်

၇၉၉။ ဣဒါနိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပေ။ မဟပ္ပလန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၌။ ဗုဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊

သည်။ ကိစ္စ၊ တစုံတခုသော ဝတ္ထုကို။ န ပရိဘုရတိ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ လောကာနုဝတ္တနံ၊ သတ္တလောကသို့ အစဉ်လိုက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပရိဘုရမာနံ ဝိယ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူသကဲ့သို့။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်တော်ကို။ ဒသေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့မဘုဉ်းပေးသော်လည်း ဘုဉ်းပေးတော်မူသကဲ့သို့ ကိုယ်တော်ကို ပြတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နိရူပကာရတ္တာ၊ လျော်စွာ ပြုတတ်သော ကျေးဇူးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တသ္မိ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၌။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်းစေတနာသည်။ မဟပ္ပလံ၊ ၏။ (ဣတိ။) န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံပေ။ ဣတရဿ။ ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါတိအာဒိ၊ ကိ။ မနုဿဒုသီလေပိ၊ လူ ဒုသီလ၌သော်မှလည်း။ ဒါနံ၊ ပေးလှူကြောင်း ဒါနစေတနာသည်။ သဟဿ-ဂုဏံ၊ အထောင်သော အကျိုးအာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဧဝရူပေ၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သောသဘောရှိသော။ အဂ္ဂပုဂ္ဂလေ၊ အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၌။ (ဒါနံ၊ သည်။) ကိမင်္ဂီ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ (မဟပ္ပလံ၊ များသောအကျိုးသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်ပဲရှိအံ့နည်း။) ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနေတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ ဧတ္ထ ဤကထာ၌။ သေသံပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နဝတ္ထဗ္ဗံပေ။ ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာအဖွင့်

၈၀၀-၈၀၁။ ဣဒါနိ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဒက္ခိဏာ ဝိသုဒ္ဓိကထာ၌။ ပဋိဂ္ဂဟကတော၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်။ ဒက္ခိဏာ၊ အလှူသည်။ ယဒိဝိသုဇ္ဈေယျ၊ အကယ်၍ စင်ကြယ်အံ့။ မဟပ္ပလာ၊ များသော အကျိုးရှိသည်။ (ယဒိ) ဘဝေယျံ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ။) ဒါယကေန၊ အလှူရှင်သည်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်ပြီ။ ပဋိဂ္ဂဟကေန၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးကို။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညော၊ အလှူရှင်မှတစ်ပါးသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညဿ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှ တစ်ပါးသော အလှူရှင်သို့။ ကာရ-

၁။ မဟပ္ပလာ ဘဝေယျ။ ဝိသုဇ္ဈေယျ၌ ဒက္ခိဏာသည် လောကီစည်းစိမ်ကို တောင့်တမှုစသောအညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်၏။ ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူမည်စိုးသောကြောင့် ဝိသုဇ္ဈေယျကိုပင် ဓပဟပ္ပလာ ဘဝေယျဟု အနက်ဖွင့်သည်။ အကျိုးများသည်ကိုပင် ဓဝိသုဇ္ဈေယျဟု ဆိုသည်-ဟူလို။ နောက်၌လည်း ဓမဟာဝိပါကတ္ထေန ဝိသုဇ္ဈတိဟု ဝိသုဇ္ဈတိအတွက် ဓမဟာဝိပါကတ္ထေနဟု သရူပက္ခာဝိသေသနဖြင့်ဆိုသည်။

ကော၊ ပြုတတ်သော။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပရံကတံ၊ ခံစားတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြုအပ်သော။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခဒုက္ခသည်။ အာပဇ္ဇယေ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အညော၊ ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှ အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကရေယျ၊ ရာ၏။ အညော၊ ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်မှအခြား ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဝေဒယျ၊ ခံစားရာ၏။ တသ္မာ၊ ဒါယကတောဝ၊ အလှူရှင်ကြောင့်သာ။ ဒါနံ၊ သည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ အလှူခံကြောင့်။ (ဒါနံ၊ သည်။) နော (ဝိသုဇ္ဈတိ)၊ စင်ကြယ်သည် မဟုတ်။ ဒါယကဿေဝ၊ ၏သာ။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ ဝိပါ-ကဒါယိကာ၊ အကျိုးကို ပေးတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ယေသံ၊ ပေ။ ဣတရဿ။

အာဟုနေယျောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) ပဋိ-ဂ္ဂါဟကတော၊ ကြောင့်။ ဒါနံ၊ သည်။ ယဒိ န ဝိသုဇ္ဈေယျ၊ အံ။ (ဧဝံသတိ။) အဿ၊ ထိုအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာဟုနေယျာဒိဘာဝေါ၊ အာဟုနေ-ယျ အစရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ကိ ကရေယျ၊ အဘယ်ကို ပြုနိုင်ရာသနည်း။ ဣတိ(ဣမဿ အတ္တဿ)။ ကိ။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊ အညော အညဿ ကာရကောတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဒါယကဿ၊ ၏။ ဒါနစေတနာ နာမ၊ ဒါနစေတနာမည်သည်။ [ဋီကာ၌ ဒါနစေတနာ နာမ၊ ဟုရှိသည်။] ပဋိဂ္ဂါဟကေန၊ သည်။ ကတာ၊ ပြုအပ်သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ယုတ္တရူပံ၊ သင့်လျော်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထိုအလှူရှင်၏။ ဒါနစေတနာ၊ သည်။ ပဋိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကြင် စင်ကြယ်သည်။ (သမာနာ၊ သော်။) ပဋိဂ္ဂါဟကသင်္ခါတံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ မဟာဝိပါကတ္ထေန၊ များသောအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိဂ္ဂါ-ဟကတော၊ ကြောင့်။ ဒါနံ၊ သည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်သလော။ ဣတိ။

၁။ တသ္မာဒါယကတောဝ။ ။ဘသ္မာ၌ တ-သဒ္ဓါဖြင့် အညောအညဿကာရကော။ပေ။ အညော ပဋိသံဝေဒေယျေ ဟူသော ရှေ့စကား ၃-ရပ်ကို ပြန်၍ညွှန်းသည်။ ထိုအညော အညဿ စသော စကား ၃-ရပ်သည် မိမိရှေ့က ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော စကားရပ်ကို ထောက်လျှင် ဖလဝါကျ၊ ဣတိ ရှေ့က ဝါကျစုသည် ကာရဏဝါကျ၊ ဤ တသ္မာဝါကျကား ပရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့် လဒ္ဓဂုဏ်ဝါကျ၊ ဤသို့ ခွဲပါ။

ဤသို့သော။ သော၊ ဤစောဒနာခြင်းသည်။ အစောဒနာ၊ စောဒနာမမည်။ ဝါ၊ စောဒနာ မမြောက်။ [စောဒနာ မမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို နိကာ၌ ပြထားသည်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိဓိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

သတ္တရသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

သတ္တရသမဝင် ပြီးပြီ။

၁။ တသ္မာ အစောဒနာ။ ။ပါဠိတော်၌ ပရဝါဒီက ဓပဋိဂ္ဂါဟကတောဒါနံ ဝိသုဇ္ဈတိ(အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်ဒါနသည် အကျိုးများဖွယ် စင်ကြယ်သလော)စ ဟုမေး၏။ ဓထိုအမေးကို မမေးထိုက်စ ဟုဆိုသည်။ ဘာကြောင့်နည်း။ အလှူရှင်၏ဒါနစေတနာ စင်ကြယ်မှုသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ

၁-မနုဿလောကကထာ အဖွင့်

၈၀၂-၈၀၃။ ဣဒါနိ မနုဿလောကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ ဌံ။ တထာဂတော၊
 မြတ်စွာဘုရားသည်။ လောကေ၊ လောက၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်တော်မူပြီ။ လောကေ၌။
 သံဝဇ္ဇော၊ ကြီးပွားတော်မူပြီ။ လောကံ၊ ကို။ အဘိဘုယျ၊ လွှမ်းမိုး၍။ လောကေန၊
 သည်။ အနုပလိတ္တော၊ မလိမ်းကျအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဣတိ သုတ္တံ၊
 ဤသို့သော သုတ်တော်ကို။ အယောနိယော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဘဂဝါ၊
 သည်။ တုသိတ-ဘဝနေ၊ တုသိတာ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။
 (ဟုတွာ။) တတ္ထေဝ၊ ထို တုသိတာ နတ်ပြည်၌သာ။ ဝသတိ၊ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။
 မနုဿလောကံ၊ သို့။ န အာဂစ္ဆတိ၊ ကြွလာတော်မူ။ ပန၊ ထိုသို့ကြွလာတော်
 မမူပါသော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤလူ့ပြည်၌။ နိဗ္ဗိတရူပမတ္တကံ၊ နိဗ္ဗိတရုပ်တော်မျှကို။
 ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထနံ
 ဝုဋ္ဌေကာသေန စေဝ၊ သီတင်းသုံးတော်မူရာအရပ်ဖြင့်။ [ဧကမိ-ဒါဟံ ဘိက္ခုဝေ
 သမယံ ဥတ္တရာယံ ဝိဟရတိ စသည်ကို ရည်ရွယ်သည်။] သုတ္တသာဓနေန စ၊
 ပြီးစေကြောင်းသုတ်ဖြင့်။ သညာပေတုံ၊ သိစေခြင်းငှါ။ နနု အတ္ထိတိအာဒိ အာဟ။
 လောကေ ဇာတောတိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ တုသိတပုရံ၊ ကို။
 သန္ဓာယ ဝဒတိ။ သတ္တာရာ ပန၊ သည်ကား။ ဧတံ၊ ဤလောကေ ဇာတော
 အစရှိသော စကားကို။ မနုဿလောကံယေဝ၊ လူ့လောကကိုသာ။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။
 [သန္ဓာယနောက်၌ လောကံ-ဟု တပုဒ်ပိုသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။]
 လောကံ အဘိဘုယျာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ မနုဿလောကံ
 အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ ဣတိ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဤသို့သော အယူဖြင့်။ ဝဒတိ သတ္တာပန၊
 သည်ကား။ အာရမ္မဏလောကံ၊ အာရုံဖြစ်သော လောကကို။ အဘိဘဝိတွာ၊
 ဝိဟာသိ၊ နေတော်မူပြီ။ အနုပလတ္တော လောကေနာတိ။ ကို။ ပရဝါဒိ၊
 မနုဿလောကေန၊ သည်။ အနုပလိတ္တတံ၊ မလိမ်းကျလိမ်သည်၏ အဖြစ်ကိုသာ။
 သန္ဓာယ ပဒတိ။ သတ္တာ ပန လောကဓမ္မေသု၊ [လောကဓမ္မတရားတို့၌။
 ကိလေသေဟိ၊ ကိလေသာတို့ဖြင့်။ အနုပတိတ္တော၊ မလိမ်းကျသည်။ (ဟုတွာ။)
 ဝိဟာသိ။

တသွာ ဧတံ၊ ဤ ဓလောကံ အဘိသုယျ၊ အနုပလိမတ္တာ လောကေနဓ ဟူသော စကားသည်။ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

မနုဿလောကကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-ဓမ္မဒေသနာကထာ အဖွင့်

၈၀၄-၈၉၆။ ဣဒါနိ ဓမ္မဒေသနာကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မဒေသနာကထာ၌။ တုသိတပုရေ ဌံ၊ ဌိတော၊ တည်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ၊ တရားဟောတော်မူခြင်း အကျိုးငှါ။ အဘိနိမ္မိတံ၊ ရှေးရှုဖန်ဆင်းအပ်သော ရုပ်ပွားတော်ကို။ ပေသေသိ၊ စေလွှတ်စေတော်မူပြီ။ တေန စေဝ၊ ထို နိမ္မိတဘုရားရှင်သည်။ တဿ၊ ထို နိမ္မိတဘုရားရှင်၏။ ဒေသနံ၊ တရားဒေသနာတော်ကို။ သမ္ပပဋိစိတ္တာ၊ ခံယူ၍။ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန စ၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ဓမ္မော၊ တရားတော်ကို။ ဒေသိတော၊ ဟောအပ်ပြီ။ ဗုဒ္ဓေန၊ သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ (ဓမ္မောကို။) န (ဒေသိတော)၊ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ ယေသံ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ အထံ၌။ နံ၊ ကို။ တေန၊ ထို နိမ္မိတရုပ်ပွားတော်သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ ယဒိဒေသိတော၊ အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) သွေဝ (သော+ဧဝ)၊ ထိုနိမ္မိတရုပ်ပွားတော်သည်ပင်။ သတ္တာ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာသလော၊ ဣတိ စောဒတုံ အဘိနိမ္မိတော ဇိနောတိအာဒိအာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တထာ၊ ထိုသတ္တာ စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အသမ္ပဋိစ္ဆန္တော၊ လက်မခံလိုသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မဒေသနာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-ကရုဏာကထာ အဖွင့်

၈၀၇-၈၀၈။ ဣဒါနိ ကရုဏာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကရုဏာကထာ၌။ ပိယာယိတာနံ၊ ချစ်ခြင်းဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော။ [ပိယ၊ ချစ်ခြင်းဖြင့်။ အာယိတ၊ ရောက်အပ်။] ဝတ္ထုနံ၊ ဝတ္ထုတို့၏။ ဝိပတ္တိယာ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ သရာဂါနံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ရာဂဝသေန၊ ရာဂနှင့်စပ်သဖြင့်။ ကရုဏာပတိရူပိကံ၊ ကရုဏာ၏ အတုဖြစ်သော။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်သာ။ ကရုဏာ နာမ၊ ကာရုဏာ မည်၏။ သောစ၊ ထို ကရုဏာမည်သော ရာဂ

သည်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ဘုရားရှင်၏ သန္တာန်တော်၌။ နတ္ထိမရှိ။ တသွာ။ ဗုဒ္ဓဿ၊
 သော၊ ဘဂဝတော၊ ၌။ ကရုဏာ၊ သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။
 အထ၌ နံ၊ ကို။ ဧဿာ ကရုဏာ နာမ၊ ဤကရုဏာမည်သည်။ နိတ္ထိလေသတာယ
 စ၊ ညစ်ညမ်းမှု မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တာ-ရမ္မဏတာယ စ၊
 သတ္တဝါဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စေတောဝိမုတ္တိတာယ စ၊
 ဗျာပါဒမှ ထွက်မြောက်သော စိတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကာဒသာနိသံသတာယ
 စ၊ တဆယ့်တပါးသော အာနိသင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မေတ္တာဒီဟိ၊ မေတ္တာ
 အစရှိသည်တို့နှင့်။ သမာနဇာတိကာ၊ တူသော သဘောရှိ၏။ တသွာ။ ဘဂဝတော၊
 ၏သန္တာန်တော်၌။ ကရုဏာ၊ သည်။ ယဒိနတ္ထိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) အဿ၊
 ထိုဘုရားရှင်၏ သန္တာန်တော်၌။ မေတ္တာဒယောပိ၊ မေတ္တာ အစရှိသော
 တရားတို့သည်လည်း။ န သိယံ၊ မဖြစ်ကုန်ရာ၊ ဣတိ စောဒနတ္ထံ နတ္ထိ။ ပေ။
 မေတ္တာတိအာဒိ အာဟ။ အာကာရဏိကောတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။
 တထာရူပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဝေါဟာရံ၊ အခေါ်အဝေါ်ကို။
 အပဿန္တောသည်။ (ဟုတွာ၍၊ ဝါကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ။ သေသမေတ္တ
 ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကရုဏာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ဂန္ဓာဇာတကထာအဖွင့်

၈၀၉။ ဣဒါနိ ဂန္ဓာဇာတကထာနာမဟောတိ။ တတ္ထထို ဂန္ဓာဇာတကထာ၌။ ယေသံ၊
 အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဗုဒ္ဓေ၊ သော။ ဘဂဝတိ၊ ၌။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။
 ပေမဝသေန၊ ချစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဥစ္စာရပဿာဝေါ၊
 ကျင်ကြီးတော် ကျင်ငယ်တော်သည်။ အညေ၊ ကုန်သော။ ဂန္ဓာဇာတေ၊
 နံသာမျိုးတို့ကို။ အတိဝိဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ အဓိဂ္ဂဏှာတိ၊ လွှမ်းမိုး၍
 ယူနိုင်၏။ တတော၊ ထို ကျင်ကြီးတော်ကျင်ငယ်တော်ထက်။ သုဂန္ဓတရံ၊
 သာ၍ကောင်းသော အနံ့ရှိသော။ ဂန္ဓာဇာတံ၊ သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။
 နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဂန္ဓာဇာတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ဧကမဂ္ဂကထာ အဖွင့်

၈၁၀-၈၁၁။ ဣဒါနိ ဧကမဂ္ဂကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ယေသံ၊ တို့၏။
 ဗုဒ္ဓေ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော။

ဘဂဝတိ၊ ဌံ။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပေမဝသေနော၊ ဖြင့်ပင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သောတာပနော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမ်သည်။ (ဟောတိ။) သကဒါဂါမိ ဟုတွာ အနာဂါမိ ဟုတွာ အရဟတ္တိအရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ နသစ္စကာသ၊ မျက်မှေ့ပြုသည် မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဧကေနော၊ တခုတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ အရိယာမဂ္ဂေန၊ အရိယာမဂ်ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဖလာနိ၊ တို့ကို။ သစာကာသိ၊ မျက်မှောက်ပြုတော်မူပြီ။ ဣတိ လဒ္ဓိ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ နံ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဖလေဟိ၊ ဖိုလ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွနှင့် ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္တံ၊ ဖဿာဒိနံ၊ ဖဿ အစရှိသည်တို့၏။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ သမောဓာန-ဝသေန၊ ပေါင်းဆုံခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ စတုန္တံ ဖဿာဒိနန္တိအာဒိအာဟ။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂေနာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ကတရမဂ္ဂေန၊ အဘယ်မဂ်ဖြင့်။ သစိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြုသနည်း။ ဣတိ ပုစာနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေနာတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တော၊ သော်။ တေန၊ ထို အရဟတ္တမဂ်သည်။ သက္ကာဟဒိဌိအာဒိနံ၊ သက္ကာယဒိဌိ အစရှိသည်တို့ကို။ ပဟာနာ-ဘာဝဝသေန၊ ပယ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်။ စောဒေတိ၊ ၏။

ဘဂဝါ သောတာပနောတိ၊ ဟူ၍။ (ပုဋ္ဌော သမာနော။) ဗုဒ္ဓဘူတဿ၊ ဘုရားဖြစ်၍ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သောတာပန္နဘာဝေါ၊ သောတာပန်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပရတော၊ နောက်ဖြစ်သော ပဉ္စဒယေဝိ၊ ပြဿနာ နှစ်ခုအပေါင်း၌လည်း။ (ဘဂဝါသကဒါဂါမိ၊ လော၊ အနာဂါမိ၊ လောစ ဟူသော ပြဿနာ ၂-ပါးအပေါင်း၌လည်း။) ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤသဏ္ဌာ၌။ သေသံ။ ပေ။ နိယျာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဧကမဂ္ဂကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိမိတာ။)

၁။ အရဟတ္တံ သစာကာသိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ ဓသောတာပနော ဟုတွာစ စသည်ဖြင့် ဓသောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ အနာဂါမ ဖြစ်ပြီးမှ ရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်စ ဟုပရဝါဒီအလိုကို ဆိုထား၏။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ ဧကတမေန မဂ္ဂေနာတိ အရဟတ္တ-မဂ္ဂေနစ ဟု အရဟတ္တမဂ်တပါးတည်းဖြင့် ဖိုလ် ၄-ပါးကို မျက်မှောက်ပြုသည်ဟု ပရဝါဒီက ဆိုထားသောကြောင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖွယ်လည်းမလို၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖွယ်လည်း မလိုတော့။ ထို့ကြောင့် ဓသစ္စကာသိစ နေရာဝယ် ဓန သစ္စကာသိစ ဟု ဓနစ သဒ္ဓါပါမှသာ ဓဧကေနော ပနစ စသော နောက် အနွယ ဝါကျနှင့် စာသွားသင့်သည်ဟု ထင်၏။ စဉ်းစားကြပါ။

၆-၂၁နသင်္ကန္တကထာ အဖွင့်

၈၁၃-၈၁၆။ ဣဒါနိ ၂၁နသင်္ကန္တကထာနာမ ဟောတိ။
 တတ္ထထို၂၁နသင်္ကန္တကထာ၌။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ။
 ပေ။ ဥပသမ္ပန္တ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူသော။ ဣမံ ပဋိပါဋိဒေသနံ၊ ဤ၂၁နအစဉ်အားဖြင့်
 ဟောတော်မူကြောင်း ဒေသနာတော်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ (ပဌမာန်စည်တို့၏
 အခြားမဲ့၌ ဥပစာရာန် မပါပဲ ဒုတိယာန် စသည်တို့ကိုပြတော်မူပုံကို မှီ၍။) တဿ
 တဿ ၂၁နဿ၊ ထိုထို ၂၁န၏။ ဥပစာရပုဂ္ဂိုလ်၊ ဥပစာရဘာဝနာ၏ဖြစ်ပုံကို။ ဝိနာဝံ၊
 ကြဉ်၍သာလျှင်။ ၂၁န၊ ၂၁နတမျိုးမှ။ ၂၁နံ၊ ၂၁နတမျိုးသို့။ သင်္ကမတိ၊
 ပြောင်းရွှေ့ဝင်စားနိုင်၏။ ဣတိလဒ္ဒိ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ အထဲ၌။ နံ၊ ကို။
 တေ၊ အားဖြင့်။ ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရံ၊ ဒုတိယာန်၏ ဥပစာသို့။ အပ္ပတွာ၊
 မရောက်မူ၍။ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ် မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ပဌမဇ္ဈာနာ၊
 ပဌမာန်မှ။ ဒုတိယဇ္ဈာနမေဝ၊ ဒုတိယာန်သို့သာ။ ယဒိ သင်္ကမတိ၊ အံ့။ (စံ
 သတိ။) ပဌမတော၊ ပဌမာန်မှ၊ တတိယံ၊ တတိယာန်သို့ပ။ ဒုတိယတော၊
 ဒုတိယာန်မှ၊ စတုတ္ထမ္ပိ၊ စတုတ္ထာန်သို့။ သင်္ကမေယျ၊ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရာသလော။
 ဣတိ စောဒေတုံ ပဌမာ-၂၁နတိအာဒိ အာဟ။

ယာ ပဌမသတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ပဌမတော၊ ပဌမာန်မှ။ အနန္တရံ၊
 အခြားမဲ့၌။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယာန်သို့။ ယဒိ သမာပလ္လတိ၊ အကယ်၍

၁။ ပဋိပါဋိဒေသနံ။ ပေ။ လဒ္ဒိ။ ။ များစွာသော ပါဠိတော်၌ ပဌမံ ၂၁နဥပသမ္ပန္တ
 ဝိဟရတိ ဟု ဟောတော်မူပြီးနောက် ဝိတက္ကဝိစာရာန် ဝုပသမာ ဒုတိယာန်
 ဥပသမ္ပန္တဝိဟရတိ ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာ၌ ဝိတက်ဝိရာစ
 စသည်ကို စက်ဆုပ်သော ဥပစာရဘာဝနာကို မြှုပ်၍ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်၏။
 ပရဝါဒိကား ခေတ္တသို့ မြှုပ်ထားသည် ဟု မယူဆပဲ ပဌမာန်၏ အခြားမဲ့ဒုတိယာန်
 တဆက်တည်း ဖြစ်၏ ဟု ယူထားသည်။ [ဤ၌ ပဌမာန်၏
 အခြားမဲ့ဒုတိယာန်ကို ဟောတော်မူခြင်းကို။ ဒုတိယာန် စသည်၏ အခြားမဲ့
 တတိယာန် စသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကို၊ ဓပဋိပါဋိဒေသနာ ခေါ်သည်ဟု
 မှတ်ပါ။]

၂။ ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရံ။ ပေ။ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ။ ။ ပဌမာန်၏ အခြားမဲ့၌
 ဒုတိယာန်ကို ဝင်စားခြင်းသည် အစဉ်အတိုင်း (ပဋိပါဋိ) မဟုတ်ပါလော။
 အဘယ်ကြောင့် အစဉ်မဟုတ်သော ဥပ္ပဋိပါဋိနိ ဖြစ်ရသနည်း-ဟု
 မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရံ အပ္ပတွာဟု မိန့်သည်။ ပဌမာန်ကို
 ဝင်စားပြီးနောက် ဒုတိယာန် မဝင်စားမီ ဝိတက်ဝိစာရာန် စက်ဆုပ်သော
 ဥပစာရဘာဝနာဖြစ်ရသေး၏။ ထိုသို့ ဥပစာရဘာဝနာဖြစ်ပြီးမှ ဒုတိယာန်ကို
 ဝင်စားခြင်းသာ အစဉ်ကျ၏။ ဤ၌ ဥပစာရဘာဝနာကို မပြသောကြောင့်
 ဥပ္ပဋိပါဋိဟု ဆိုသည်။

၇-၂နန္ဒရိကထာဝအဖွင့်

၈၁၇-၈၁၈။ ကုဒါနိ ၂နန္ဒရိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ ဌံ။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ သမယေ၊ အယူ၌။ [ဓလဒ္ဓိမ ဟု စပ်စရာရှိသောကြောင့် သမယေသဒ္ဓါ ပိုဟန်တူသည်။] ပဿကနယေ၊ ပဉ္စကနည်း၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ၂နာနိ၊ ၂န့်တို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ကေဝလံ၊ ၂-ပါးမဖက် သက်သက်။ တယော၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိတို့ကို။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာ၊ သရုပ်ပြ၍ ထုတ်ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ကုတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အဝိတက္က-ဝိစာရမတ္တဿ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တဖြစ်သော။ သမာဓိနော၊ သမာဓိ၏။ (ပဉ္စကနည်း၌လာသော ဒုတိယ၂နသမာဓိ၏။) ကာသံ၊ အခွင့်ကို။ အဇာနန္တနံ၊ မသိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ (တနည်း) အဇာနန္တနံ၊ မသိကြကုန်သော။ (ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ-၌စပ်။) ပဌမဿ၊ ၂နဿ စ၊ ပဌမ၂န၏။ ဒုတိယဿ(၂နဿ) စ၊ ၏။ (စတုတ္ထနည်းအရဒုတိယ၂န၏။) အန္တရေ၊ အကြား၌။ ဧသာ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တသမာဓိ၊ သည်။ ၂နန္ဒရိက နာမ၊ ၂န ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ တည်သည်မည်၏။ ကုတိလဒ္ဓိ၊ ပေ။ ကုတရဿ၊ အထန် ၂နမို့၊ ၂နသည်လည်း။ စေသိကာ၊ စိတ်၌ဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မာ၊ တရားတို့တည်း။ ဖဿဒယောပိ၊ ဖဿအစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ (စေတသိကာ ဓမ္မာ) သသ္မာ၊ ကြောင့်။ ၂နန္ဒရိကနာမ၊ ၂န ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌တည်သော သမာဓိမည်သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) ဖဿန္တရိကဒီဟိပိ၊ ဖဿ ၂-ပါးအစရှိသည်တို့ အကြား၌ တည်သော တရားတို့သည်လည်း။ ဘဝိသဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကုတိ စေဒနတ္ထံ အတ္ထိ ဖဿန္တရိကတိအာဒိ အာဟ။

ဒုတိယဿ စ၊ ၂နဿာတိ၊ အစရှိသောပါဌ်ကို။ ၂နန္ဒရိကနာမ၊ ၂နန္ဒရိကမည်သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ။ (ဧဝံ သတိ။) ဒုတိယတတိယယာဒီနိပိ၊ ဒုတိယ၂န၊ တတိယ၂န အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ၂နာနေဝ၊ ၂နတိုင်တည်း။ ကေသံ ပိ၊ ထို ဒုတိယ၂န၊ တတိယ၂န အစရှိသည်တို့၏

၁။ ၂နန္ဒရိကထာ။ ။ပဉ္စကနည်းအားဖြင့် ၂န ၅-ပါးကို ပြရာ၌သမာဓိ ၃-မျိုးဖြင့် ခွဲသောအခါ ပဌမ၂နသည် သဝိတက္က သဝိစာရသမာဓိ၊ ဒုတိယ၂နသည် အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တ သမာဓိ၊ တတိယစသော ၂နတို့သည် အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တသမာဓိကမျိုးကို ၂နန္ဒရိက (၂န ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ ဖြစ်သောသမာဓိ)ဟု ယူဆလေသည်။

လည်း။ အန္တရိကာယ၊ အကြား၌ဖြစ်သော သမာဓိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ က္ကုတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သော။ ထိုပရဝါဒီသည်။ ကေဝလံ၊ အမှန်သဘောမဖက်သက်သက်။ လဒ္ဓိယာ၊ မိမိအယူ၏။ အဘာဝေန၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ စေဝ ပဋိဇာနာတိ စ။ [ဒုတိယတတိယဝါဒ်တို့၏အကြား၌၊ ဘန္တရိက ရှိသလောဟု မေးရာ၌ ပယ်၍၊ မရှိသလောဟု မေးရာ၌ကားဝန်ခံသည်။] ပဌမဿ စာတိ၊ ဟူ၍။ (ပဌမဿ စ၊ ဘန္တရိကဿ ဒုတိယသည် စ၊ နဿ အန္တရေအတ္ထိ၊ ဘန္တရိကာဟူ၍။) ပုဋ္ဌော (သမာဓော)။ လဒ္ဓိဝသေန ပဋိဇာနာတိ။

၈၁၉။ သဝိတက္ကော သဝိဓာရောဒိအာတိ၊ ကို။ တိက္ကမ္ပိ၊ ကုန်သော။ သမာဓိနံ၊ သမာဓိတို့၏။ သမာဓိဘာဝေ၊ သမာဓိတို့၏အဖြစ်သည်။ သမာ-နေ၊ တူလသော်။ အဝိတက္ကော၊ ဝိတတ်မရှိသော။ ဝိစာရက္ကော၊ ဝိစာရမျှသာရှိသော။ သမာဓိ ဧဝ၊ သမာဓိသည်သာ ဘန္တရိကော၊ ဘန္တရိက သမာဓိသည်။ (ဟောတိ။) က္ကုတရော၊ ဤအဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိမှ တပါးသော သမာဓိသည်။ (သဝိဟက္က သဝိစာရ သမာဓိ၊ အဝိတက္က အဝိစာရသမာဓိသည်။) ဘန္တရိကော၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ က္ကုတိ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့။ ဥပျိးကွဲ ရာ၌။ ဝိသေသဟေတု၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ က္ကုတိ စောဒနတ္ထံ၊ ဝုတ္တံ။

၈၂၀-၈၂၂။ ဒွိန္ဒ ဘန္တရိက ပဋ္ဌပုန္နာနန္တိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။ ပဌမဒုတိယာနိ၊ ပဌမာန်၊ ဒုတိယာန်တို့ကို။ သန္ဓာယ ပုစတိ၊ က္ကုတရော၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ယေဝ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ဆဲလာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုဝါဒ်တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ အဝိတက္ကော၊ သော။ ဝိစာရ-မတ္တော၊ သော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဘန္တရိကော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။ က္ကုတိ လဒ္ဓိယာ ပဋိဇာနာတိ။ ပဌမံ ဘန္တရိကန္တိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာဓော)။ တိက္ကံ၊ သုံးပါးကုန်သော သမာဓိတို့၏။ (သဝိတက္က သဝိစာရသမာဓိ၊ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိ၊ အဝိတက္က အဝိစာရသမာဓိတို့၏။) ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န ယုတ္တာ၊ မသင့်။ က္ကုတိ၊ ဤသို့နုလုံးသွင်း၍။ ပဋိဇာနာတိ။ အဝိတက္ကော။ ပေ။ ပဌမံဘန္တရိကန္တိ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ စတုက္ကနယဝသေန၊ စတုက္ကနည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုစတိ။ သကဝါဒီ၊ သည်။ တသ္မိံ နယေ၊ ထိုစတုက္ကနည်း၌။ တဿ၊ ထိုအဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိ၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိ-ပတိ။ နနု တယော သမာဓိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပာယ်၊ သကဝါဒီ၏အလိုတည်း။ တီသု၊ ကုန်သော။ တေသု သမာဓိသု၊ တို့တွင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ တို့သည်။ (သဝိတက္က သဝိစာရ သမာဓိ၊

အဝိတက္က အဝိစာရ သမာဓိတို့သည်။) ဘနာနေဝ၊ ဘန်တို့သည်သာ။ (ဟောန္တိ) ယထာ၊ သို့။ ဘနန္တရိကာ၊ နှစ်ပါးသောဘန်တို့၏အကြား၌ဖြစ်သော သမာဓိတို့သည်။ န (ဟောန္တိ ယထာ)။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣတရေနပိ၊ ဤနှစ်ပါးသော သမာဓိတို့မှ တပါးသော အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တံ သမာဓိသည်လည်း။ ဘနာနေဝ၊ ဘန်သည်သာ။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဘနန္တရိကာယ၊ သည်။ န (ဘဝိတဗ္ဗံ)၊ ရာ။ ဣတိ (အယံ အဓိပ္ပါယ်၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။)

ဘနန္တရိကာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-သမာပန္နော သဒ္ဓံ သုဏ္ဍာတိတိကထာ အဖွင့်

၈၂၃-၈၂၅။ ဣဒါနိ သမာပန္နော သဒ္ဓံ သုဏ္ဍာတိတိကထာ နာမဟောတိ။ တတ္ထထို သမာပန္နော ။ပေ။ ကထာ၌။ ယသ္မာ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သဒ္ဓေါ၊ အသံကို။ ပဌမဿ ဘနဿ၊ ။၏။ ဘဏ္ဍကော၊ ဆူးပြောင့်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူပြီ။ စ၊ ဆက်။ သမာပန္နော၊ သမာပတ် ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ ထိုအသံကို။ ယဒိန သုဏ္ဍေယျ၊ အကယ်၍မကြားအံ့။ (ဧဝံသတိ။) ကထံ အဘယ်ကြောင့်။ ကဏ္ဍကော၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာအံ့နည်း။ တသ္မာ၊ သမာပန္နော၊ သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ သုဏ္ဍာ-တိ၊ ကြားနိုင်၏။ ဣတိ ယေသံ။ပေ။ ဣတရဿ၊ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ -တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ -၌စပ်။) တာဝ၊ ကြားခြင်းမှရှေးဦးစွာ။ သမာပန္နဿ၊ ။၏။ ပဗ္ဗဒ္ဓါရပုဝတ္ထံ၊ ပဗ္ဗဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော စိတ်စေတ-သိက်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတုံသေး၏။ ကသ္မိ၊ ထိုပဗ္ဗဒ္ဓါရပုဝတ္ထသည်။အသတိ၊ မရှိပါပဲ။ သော။ ထို သမာပန္န ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ ယဒိသုဏ္ဍေယျ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ရူပဗ္ဗိ၊ ရူပါရုံကိုလည်း။ ပဿေယျ၊ မြင်ရာ၏။ ဣတိ စေဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

သဒ္ဓေါ ဘဏ္ဍကောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (သဒ္ဓဿ၊၏။) ဝိက္ခေပက-ရတ္တာဝ၊ ပြန့်လွင့်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သမာဓိ ပျက်အောင်အသံက ပြုနိုင်ခြင်းကြောင့်။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။

၁။ ဝိက္ခေပကရတ္တာ။ ။ပဌမ၊ဘန် သမာဓိသည် ဒုတိယ၊ဘန်စသော သမာဓိများလောက် အားမကောင်း။ ထို့ကြောင့် ပဌမ၊ဘန်စိတ်အစဉ်ချည်း ဖြစ်စေသောအားဖြင့် ဘန်ဝင်စားခိုက်၌ အနီးတပါးက ခတ်ကြမ်းကြမ်း အသံကို ပြုလျှင်ထို သမာဓိအစဉ်ပျက်၍ ဘန်မှထရ၏။ ထိုသို့ သမာဓိအစဉ်ကို အသံကပျံ့လွှင့်အောင်ပြုနိုင်သည်ကို ဝိက္ခေပကရေ ဟုဆိုသည်။ ထိုသို့ ဆိုသဖြင့် ဘန်ဝင်စားနေတုန်း၌အသံကို ကြားရသည်ဟု မမှတ်ရ။ ထို့ကြောင့် သဓက မမြောက်။

(တနည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဣရိကေန၊ ကြမ်းသော။ သဒ္ဓေန၊ အသံသည်။ သောတေ၊ သောတပသာဒကို။ ဃဉ္စိတေ၊ ထိခိုက်အပ်သော်။ ပဌမဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧတ၊ ဤသဒ္ဓေါ သဏ္ဌကောဟူသော စကားတော်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ အသာဓကံ၊ ဒုတိယဿာနဿာတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) အညောပိ၊ အသံမှအခြားလည်း ဖြစ်သော။ ကဏ္ဍကော၊ ဆူးငြောင့်သည်။ [ပါဠိတော်၌ကြည့်ပါ။] အန္တောသမာပတ္တိယံ၊ သမာပတ်၏အတွင်း၌။ နတ္ထိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဒ္ဓဿဝနမ္ပိ၊ အသံကို ကြားရခြင်းသည်လည်း။ (အန္တောသမာပတ္တိယံ နတ္ထိ။) ကုတိကုမဿ အတ္ထဿ၊ ကို။ ဗောဓေနတ္ထဝုတ္တံ၊ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော စကားရပ်သည်။ ဥတ္တနတ္ထမေဝ။ ကုတိ၊ အပြီးတည်း။

သမာပန္နော သုဏ္ဍာတိတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ အဖွင့်

၈၂၆-၈၂၇။ ကုဒါနိ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၌။ စက္ခုနာ၊ ရူပံ ဒိသွာတိ၊ ဟူသော။ ဝစန္ဓံ၊ စကားတော်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ စက္ခုပသာဒမေဝ၊ စက္ခုပသာဒသည်သာ။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်နိုင်၏။ ကုတိ ယေသံ လဒ္ဓိပေ။ ကုတရသ၊ အထနံ၊ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ယဒိ ပဿေယျ၊ အကယ်၍မြင်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ရူပေန၊ ရုပ်သည်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿေယျ၊ မြင်ရာ၏။ ကုတိ စောဒေတုံ၊ ရူပေန ရူပံ ပဿတိတိ အာဟ။ ကုတရော၊ သည်။ ရူပါ-ယတနံ၊ ရူပါယတနကို။ (ရူပေနအရ ရူပါယတနကို။) သန္ဓာယ၊ ပဋိက္ခိ-ပိတွာ၊ ပယ်ပြီး၍။ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ စက္ခုမေဝ၊ စက္ခုပသာဒရုပ်ကိုသာ။ (ရူပေနအရ စက္ခုပသာဒရုပ်ကိုသာ။) သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [ရူပေန ရူပံ ပဿတိ ဟု ပဌမမေးသောအခါ ပယ်၍၊ နောက်ထပ်မေးသောအခါဝန်ခံသည်။]

ပဋိဝိဇာနာတိတိဇတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အယံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏အလိုတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ပဿတိတိ၊ ပဿတိဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ပဋိဇာနနံ၊

၁။ ပဿတိတိ ပဋိဇာနနံ။ ။စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ မှစ၍ ပဿတိ-ဟု လာသမျှ၌ သကဝါဒီဖြစ်သော ငါတို့က စက္ခုပသာဒ၌ ရူပါရုံကို ရှေ့ရှုဆောင်ခြင်းမျှကို (ရူပါရုံ၌ ထိခိုက်ခြင်းမျှကို) ရည်ရွယ်၍ မေးကြသည် မဟုတ်။ သိသည့်တိုင်အောင်မြင်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ မေးကြသည် ဟူလို။

သိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ပုစာမ၊ မေးပါကုန်၏။ စက္ခုပသံဟာရမတ္ထံ၊ စက္ခုပသာဒသို့ ရူပါရုံကို ရှေ့ရှုဆောင်ခြင်းမျှကို။ (သန္ဓာယ) န (ပုစ္ဆာမ)၊ မေးကုန်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ။ တာဝ ဝဒေတိ၊ ဖြေဆိုစမ်းပါလော၊ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ စက္ခုမာ၊ မျက်စိ အမြင်ရှိသူသည်။ ရူပေန၊ စက္ခုပသာဒဟူသောရုပ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဋိဝိဇာနာတိကံ၊ သိသလော။ ကုတိ (အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ တည်း။) ကုတရော၊ သည်။ ပုရိမနယေ-နေဝ၊ ရှေ့နည်းဖြင့်ပင်။ ပဋိက္ခိပတိ စေဝ ပဋိဇာနာတိ စ။ [ရူပါယတနံ သန္ဓာ-ယပဋိက္ခိပိတွာ၊ စက္ခုမေဝ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိကိုပင် ပုရိမနယေနေဝ ဟု ဆိုသည်။] အထနံဇေဝ သန္တေ၊ သော်။ ရူပံ၊ ရူပေနအရ ရူပါရုံသည်။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုရူပါရုံသည်။ ပဋိဝိဇာနာတိ နာမ၊ သိသည်မည်သလော။ ကုတိ စောဒေတုံ၊ ရူပံမနောဝိညာဏ်တိအာဟ၊ ကုတရော၊ သည်။ လေသံ၊ အမြွက် ထောင်ခွင့်ကို။ အလဘန္တော (ဟုတွာ)။ ပဋိက္ခိပတေဝ၊ ပယ်သည်သာ။ [ရူပံ မနောဝိညာဏ် ဟု မေးသောအခါ အမြွက်ထောင်ခွင့်မရသောကြောင့် န ဟေဝံ ဟု ပယ်မြဲပယ်သည်။]

အတ္ထိ စက္ခုဿ အာဝဇ္ဇနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ [ပုစာတိ-၌ စပ်ရမည်ဖြစ်သော အာဒိ-ဟု ဒုတိယန္တရုံပါစေ။ သို့မဟုတ် အာဒိနာ ဟု ရှိလျှင်လည်းကောင်း၏။] စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ ပဋိဝိဇာနနဋ္ဌေန၊ သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ယဒိ ပဿတိ၊ အကယ်၍ မြင်အံ့။ (ဇေဝံ သတိ။) စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာယဇ္ဇနာယ၊ အာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ ယထာ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ (ဇေဝံ) တဿပိ၊ ထိုစက္ခုပသာဒ၏လည်း။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ ဘဝိတဗ္ဗံ ကုတိ စောဒေတုံ ပုစ္ဆတိ။ ကုတရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခု၊ သည်။ န အာဝဇ္ဇန ပဋိဗ္ဗံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် မစပ်။ တံ၊ ထိုစက္ခုပသာဒသည်။ အာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။ သောတေနန သဒ္ဓန္တိအာဒိ-သုပိ ဇေသေဝ နယော။

ကုဓ။ ပေ။ ပဿတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ သသမ္ဘာရကထာနယေနာ၊ စက္ခုပသာဒစသော အဆောက်အဦနှင့်တကွဖြစ်သော ဆိုကြောင်းနည်းဖြင့်။

၁။ သသမ္ဘာရကထာနယေန။ ။ ဤနေရာ၌ ဥပစာတင် စားသော စကားကိုသသမ္ဘာရကထာနယခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ဓေနနာ ဝိဇ္ဇတိစ ဟု ဆိုရာ၌ လေးကိုင်းဖြင့်ပစ်ခွင်းလို့ မဖြစ်။ မြားဖြင့်သာ ပစ်ခွင်းလို့ ဖြစ်သည်။ သို့သော် မြားသည်လေးတည်းဟူသောအဆောက်အဦးပါမှ ပစ်နိုင်သောကြောင့် အဆောက်အဦနှင့်တကွ ဓေနနာစ ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤ၌လည်း စက္ခုဝိညာဉ်သည် ရူပါရုံကို မြင်နိုင်သောလည်း

ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့။ ဥသုနာ၊ မြားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇန္တောပိ၊ ပစ်ခွင်းသူကိုလည်း။ ဓနုနာ၊ လေးဖြင့်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ပစ်ခွင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ စက္ခုဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ပဿန္တောပိ၊ မြင်သူကိုလည်း။ စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ဧတံ၊ ဤ ဣဓ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ အသာဓကံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

အဋ္ဌရသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

အဋ္ဌာရသမဝဂ် ပြီးပြီ။

စက္ခုပသာဒဟူသော အဆောက်အဦပါမှ မြင်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သသမာရကထာနယဟု ဆိုသည်။ ဆိုလိုရင်းကား ဓဋ္ဌာနစက္ခု၏ အမည်ကို ဌာနီဝိညာဉ်၌ တင်စားသော ဌာနူပစာစကားမ ဟု ဆိုလိုသည်။ သို့သော် ပရဝါဒီက သသမာရကထာ ဥပစာစကားဟု မယူဆပဲ မုချစကားဟု ယူဆ၍ စက္ခုနာဓ အရ စက္ခုပသာဒရုပ်ကိုယူလေသည်။

၁၉-ဧကူနဝီသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသပဇဟနကထာအဖွင့်

၈၂၈-၈၃၁။ ဣဒါနိ ကိလေသပဇဟနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
 ကိလေသပဇဟနကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိလေသပဟာနံ နာမ၊
 ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းမည်သည်။ အတ္ထိ၊ စ၊ ဆက်။ ပဟိနကိလေသဿ၊
 ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတိတာ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။
 ကိလေသာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ပဟိနာဝ၊
 ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ အနာဂတ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။
 (ကိလေသာ)ပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ (ပဟိနာဝ ဟောန္တိ)၊ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊
 စက္ခုပွန်ဖြစ်ကုန်သော။ (ကိလေသာ)ပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ (ပဟိနာဝ
 ဟောန္တိ)၊ တသ္မာ၊ အတိတေ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေပိ၊ တို့ကိုလည်း။
 ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ အနာဂတေ၊ ကုန်သောဒ။ (ကိလေသေ)ပိ၊ တို့ကိုလည်း။
 (ပဇဟတိ)၊ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ကုန်သော။ (ကိလေသေ)ပိ၊ တို့ကိုလည်း။ (ပဇဟတိ)။
 ဣတိ ယေသံ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ သေသံ ယထာ ပါဠိမေဝ နိယျာတိ။

ပန၊ ကား။ နတ္ထိ ကိလေသေ ဇဟတိတိ၊ ဟူသော။ ပရဝါဒဿ၊ ၏။ ဣမသ္မိ ပဇေ၊
 ၌။ ယသ္မာ၊ ကစဝရံ၊ အမှိုက်ကို။ ပဇဟန္တဿ၊ စွန့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကစဝရေ၊
 အမှိုက်တို့ကို။ ဆဉ္စနဝါယာမော၊ စွန့်ခြင်း၌ လုံးလသည်။ (အတ္ထိ) ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။
 (တထာ)။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟန္တဿ၊ စွန့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 အတိတာဒိဘေဒေသု၊ အတိတ်အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော။ ကိလေသေသု၊
 တို့၌။ ဝါယောမော၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိမရှိ။ [ဆဉ္စနဝါယာမောသည်
 ဝိသဒိသူပမာ။] ပန၊ ဆက်။ နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏေ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသော။
 အရိယမဂ္ဂေ၊ အရိယမဂ်ကို။ ပဝတ္တိတေ၊ ဖြစ်စေအပ်သော်။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။
 အနုပ္ပန္နာယေဝ၊ ဖြစ်ပြီး မဟုတ်ကုန်သည်သာ။ (ဟုတွာ)။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဟိနာ နာမ၊ ပယ်အပ်ပြီးတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ တသ္မာန ဟေဝန္တိ
 ပဋိက္ခိပတိ။ ပန၊ ကား။ တေန ဟိ၊ ပေ။ ပဇဟတိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။
 ယသ္မာ၊ ကိလေသပဇဟနာ၊ ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ သို့။
 နဝတ္ထဗ္ဗံ၊ တသ္မာ၊ အတိတာဒိဘေဒေ၊ အတိတ်အစရှိသော အပြားရှိသော
 ကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။

နဝတ္ထုဗွဲ၊ တသွာ။ အတိတဒိဘေဒေ၊ အတိတ် အစရှိသော
အပြားရှိသောကိလေသာတို့ကို။ ပဇာတိ၊ ဤ။ ကုတိ၊ သို့။ ဆလေန၊
အတုအယောင်အားဖြင့်။ (ပရဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။ [ဆလ-သဒ္ဒါသည်
သာမညအနက်ဟော။]

ကိလေသပဇာနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-သုညတကထာအဖွင့်

၈၃၂။ ကုဒါနိ သုညတကထာနမာ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသုညတကထာ၌။
သုညတာတိ (ဧတ္ထ)၊ သုညတာ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (လဗမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။
) သုညတာ၊ သုညတတို့သည်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏ အနတ္တ-လက္ခဏံ ၂၈၊
အနတ္တလက္ခဏာဟူသော သုညတာ။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော သုညတာ။ (ကုတိ၊
သို့။) ဧဝံ၊ ၂-ပါးတို့တည်း။ တေသု၊ ထို၂-ပါးတို့တွင်။ တာဝ၊ နိဗ္ဗာန်မှ ရှေးဦးစွာ။
(နိဋ္ဌိဋ္ဌာ၊ သော။) ဧကစ္စံ ၂၊ အချို့ အနတ္တလက္ခဏာသည်။ ဧကေန ပရိယာယေန၊
တမျိုးသော ပရိယာယ်အားဖြင့်။ သိယာ၊ အချို့သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ၊
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌အကျုံးဝင်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အပရိယာပန္နမေဝ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးလုံး၌
၁။ သုညတာ။ သုညဟူသော အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သော သဘောတည်း။
ဓသုညဿ၊ အတ္တေမှ ကင်းဆိတ်သော သဘော၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာသည်။ သုညတာ၊ မည်၏။ ခန္ဓာ ၅ပါးတို့၏ အနတ္တလက္ခဏာသည်
အတ္တမရှိခြင်း၏အမှတ်အသားဖြစ်သောကြောင့် သုညတာ မည်၏။
နိဗ္ဗာန်သည်လည်း အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သောကြောင့် သုညတာ မည်၏။ ဤသို့ပ
သုညတာ ၂-မျိုးရှိသည်။

၂။ အနတ္တလက္ခဏံ ဧကစ္စံ။ အနတ္တတာလက္ခဏာဟူသော ရုပ်နာမ်တို့၏
မိမိအလိုအတိုင်း (မအိုစေလို၊ မသေစေလို သည် အတိုင်း) မဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာတည်း။ တရားကိုယ်အားဖြင့် ဇရာမရဏပင်တည်း။
ထိုဇရာမရဏကိုလည်း ဓဇရာမရဏံ ဒွိတိခန္ဓေတိ သင်္ဂဟိတေ ဟု ဓာတုကထာ
ပဌမနယ၌ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအနတ္တတာလက္ခဏာတို့တွင် ရုပ်၏
အနတ္တလက္ခဏာကို မပြပဲ နာမ်တရားတို့၏ အနတ္တလက္ခဏာကိုသာ ပြရာဌာန
ဖြစ်သောကြောင့် ဓအနတ္တလက္ခဏံ ဧကက္ခေ ဟု ဓဧကစ္စေ သဒ္ဓါဖြင့်။ ဓဧကေန
ပရိယာယေန သိယာ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ ဟု ဆိုသည်။ ထို၌ ဓဧကေန
ပရိယာယေန ဟူသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓအစစ်ကိုမရပဲ
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ ဇရာမရဏကို ရသောကြောင့် နာမ်တရားတို့အတွက်
ဇရာမရဏဖြစ်ခြင်းဟူသော ပရိယာယ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဌာနနာမ်တရား
သင်္ခါရက္ခန္ဓ၏အမည်ကို ဌာနီဇရာမရဏ၌ တင်စား၍ ဓဧကေန ပရိယာယေန
ဟု ဆိုသည်။ မှန်၏ဇရာမရဏသည် ပရမတ္ထတရားအစစ် မဟုတ်။
ပရမတ္ထတရားတို့၏ ထူးခြားသောအမူအရာ ဝိကာရရုပ်ကာ ဖြစ်သည်။
[အနတ္တလက္ခဏံ ဧကစ္စန္တိ အရူပက္ခန္ဓာနံ အနတ္တလက္ခဏံ ဝဒတိ၊ ဧကေန
ပရိယာယေနတိ အနတ္တလက္ခဏဿ ဇရာမရဏဘာဝ-ပရိယာယေနာတိ ဝဒန္တိ။
-ဋီကာ]

အကျုံးမဝင်သည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဣမံ ဝိဘာဝံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ဤ။ သုညတာ၊ သုညတာသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ ၏။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အနိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗနိမိတ္တရဟိတံ၊ အလုံးစုံသော နိမိတ်တို့မှကင်းသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ အပ္ပဏိဟိတောတိပိ၊ ဟူသော အမည်သည်လည်း။ တဿေဝ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏ပင်။ နာမ၊ တည်း။ ပန၊ ကား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤအနိမိတ္တံ အပ္ပဏိဟိတံ-ဟူသောစကားကို။ အာဘတံ၊ ဆောင်အပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အဝိဘဇ္ဇ-ဝါဒီဝါဒေ၊ အဝိဘဇ္ဇဝါဒီ၏ ဝါဒ၌။ ဒေါသာရောပနတ္ထံ၊ အပြစ်တင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (အာဘတံ၊ ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ အကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ယဿ၊ အကြင် ပရဝါဒီ၏။ (လဒ္ဓိ-၌ စပ်။) အဝိဘဇ္ဇိတွာ၊ မခွဲခြားမဝေဖန်မှု၍။ ဧကဒေသေနဝ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်သာ။ သုညတာ၊ သုညတသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ ဣတိလဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ (ဝါဒေ၊ ၌။) နိဗ္ဗာနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဣမဿဒေါသဿ၊ ဤအပြစ်၏။ ဝါ၊ ကို။ အာရောပနတ္ထံ၊ တင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ အနိမိတ္တံ အပ္ပဏိဟိတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဘတံ၊ သကဝါဒီ ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတရောသည်။ တဿ၊ ထိုအနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတနိဗ္ဗာန်၏။ ပရိယာပန္နဘာဝံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အနိစ္ဆန္တော၊ အလိုမရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ပဋိက္ခိပတိ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော န အနိစ္စောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတာယ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော။ သုညတာယ၊ သုညတာ၏။ အနိစ္စတာဝါတ္ထိဒေါသဒဿနတ္ထံ၊ အနိစ္စ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အပြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။

၈၃၃။ သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ သုညတာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) အညဿ၊ တပါးသော။ ခန္ဓဿ၊ ၏။ သုညတာ၊ သုညတာသည်။ အညက္ခန္ဓ-ပရိယာပန္နံ၊ အခြားသော ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်။ ယဒိ (ဟောတိ။ ဧဝံသတိ။) သင်္ခါရက္ခန္ဓသုညဘာယပိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ သုညတာသည်လည်း။ သေသက္ခန္ဓပရိယာပန္နာယ၊ ကြွင်းသော ခန္ဓာတို့၌ အကျုံးဝင်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ၊ ဝုတ္တံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ သုညတာန ဝတ္ထုဗ္ဗတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ သင်္ခါရက္ခန္ဓသုညတာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ သုညတာသည်။ သေသက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ သည်။ ယဒိ နဟောတိ။ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) သေသက္ခန္ဓသုညတာပိ၊ ကြွင်းသော ခန္ဓာတို့၏

သုညတာသည်လည်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိလောမဒဿနတ္ထံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။)

၈၃၄။ သုညမိဒံ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ ပရသမယတော၊ ပရဝါဒိတို့၏ အယူမှ၊ အာဘတ်၊ တတ္ထ၊ ထိုသုညမိဒံ အစရှိသောသုတ်၌။ သင်္ခါရတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတဌာနေ ဝိယ၊ လာရာ ပါဠိရပ်၌ကဲ့သို့။ ပစ္စက္ခန္ဓာ၊ ၅-ပါးသော ခန္ဓာတို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ထို ၅-ပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။ အတ္တတ္ထနိယ-သုညတ္တာ၊ အတ္တ၊ အတ္တနိယတို့မှ ကင်းဆိတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုညတာ၊ သုညတာတို့မည်၏။ ဣတိ (ဣဒံ အတ္ထဇာတ်)၊ ဤအနက်သဘောသည်။ သာသနာဝစရံ သာသနာတော်၌ သက်ဝင်သည်။ ဟောတိ၊ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သာသနာတော်၌ သက်ဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကဝါဒိနာ) အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ခွင့်ပြုအပ်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ဧတံ၊ ဤ သုညမိဒံ အစရှိသော သုတ်သည်။ သုညတာယ၊ သုညတာ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နဘာဝံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ နဒီပတိ၊ ပြသည်မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓကံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုညတာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သာမညဖလကထာအဖွင့်

၈၃၅-၈၃၆။ ဣဒါနိ သာမညဖလကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသာမညဖလကထာ၌။ မဂ္ဂဝီထိယမ္ပိ၊ မဂ္ဂဝီထိ၌။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယမ္ပိ၊ ဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ အရိယမဂ်၏။ ဝိပါကစိတ္တံ၊ ဝိပါကစိတ်သည်။ သာမညဖလံ နာမ၊ သာမညဖလ-မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ သကသမယေ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒိတို့၏အယူ၌။ သန္နဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ သကသမယသန္နိဌာန ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဧဝံ။) ယေသံ၊ တို့၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ထို ၂-ပါးသော သာမညဖလကို။) အဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ကိလေသပဟာနဉ္စေဝ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းသည်။ ဖလုပ္ပတ္တိစ၊ ဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သာမညဖလံ၊ သာမညဖလတည်း။ တသ္မာ၊ အသင်္ခတံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သော တရားတည်း။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ။) (ကိလေသာကို ပယ်ကို ပယ်ခြင်းဟူသည် ပရဝါဒိတို့ အလို

အားဖြင့် ပယ်ခြင်းကြိယာသာတည်း။ မဂ်တရားမဟုတ်။ ဖ^၀ လ^၀ ၏
 ဖြစ်ခြင်းဟူသည်လည်း ဖြစ်ခြင်း ကြိယာသာတည်း။ ဖိုလ်တရား မဟုတ်။ ထို့ကြောင့်
 ဓအသင်္ခတံ ဓ ဟု ယူသည်။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊
 ဤသာမညဖလကထာ၌။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သာမညဖလကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ပတ္တိကထာ အဖွင့်

၈၃၇-၈၄၀။ ဣဒါနိ ပတ္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုပတ္တိကထာ၌။ ယံ ယံ၊
 အကြင် အကြင် ဝတ္ထုကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ တဿတဿ၊ ထိုထို ဝတ္ထုကို။
 ပဋိလာဘော၊ ရခြင်းသည်။ ပတ္တိနာမ၊ မည်၏။ သာ စ၊ ထို ပတ္တိသည်လည်း။
 အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတတည်း။ ဣတိယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ ဣဓာပိ၊
 ဤပတ္တိကထာ၌လည်း။ သေသံဟေဋ္ဌာ။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။
 န ဝတ္ထုဗုဒ္ဓိအာဒိကို။ ယာယ လဒ္ဓိယာ၊ အကြင်အယူကြောင့်။ ပတ္တိ၊ သည်။
 အသင်္ခတာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ မညတိ။ တံ၊ ထိုအယူကို။ ပကာသေတုံ၊
 ထင်ရှားပြခြင်ငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ပရဝါဒီဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို န ဝတ္ထု၌ အစရှိသော
 စကားရပ်၌။ သကဝါဒီသည်။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗေတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိပန္နော၊
 ပယ်လာသော်။ ကေဝလံ၊ ခွင့်ပြုခြင်း မဖက် သက်သက်။ ပတ္တိယာ၊ ပတ္တိ၏။
 ရူပါဒိဘာဝံ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ န သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ လက်မခံ။ ဟိ၊ မှန်။
 ပတ္တိ နာမ၊ မည်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ နအတ္ထိ၊
 မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါသော်လည်း။ အသင်္ခတဘာဝံ၊ အသင်္ခတ၏အဖြစ်ကို။ န
 အနုဇာနာတိ၊ ခွင့်မပြု။ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ ပဋိက္ခေပမတ္ထေ-နေဝ၊
 ပယ်ခြင်းမျှဖြင့်သာ။ အသင်္ခတတိ၊ အသင်္ခတဟူ၍။ လဒ္ဓိ၊ မိမိအယူကို။
 ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ တည်စေ၏။ သာ၊ ထို တည်စေအပ်သော အယူသည်။
 အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပတိဋ္ဌိတာ-ယေဝ၊
 သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-တတတာကထာအဖွင့်

၈၄၁-၈၄၃။ ဣဒါနိ တတတာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ယေသံ၊ တို့၏။
 ရူပါဒိနံ၊ ရုပ်အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့၏။
 ရူပါဒိသဘာဝတာသင်္ခါတာ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့၏ သဘော၏

အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တထတာ နာမ၊ တထတာမည်သည်။ အတ္ထိ။ သာ စ၊ ထို
တထတာသည်လည်း။ သင်္ခတေသု၊ သင်္ခတဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီသု၊
ရုပ်အစရှိသည်တို့၌။ အပရိယာပနုတ္တာ။ အကျိုးမဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ဣတရဿ။ ဣဓာပိ၊
ဤတထတာကထာ၌လည်း။ သေသံ။ ပေ။ ပါကဋမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တထတာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ကုသလကထာအဖွင့်

၈၄၄-၈၄၆။ ဣဒါနိ ကုသလကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ အနဝဇ္ဇမ္ပိ၊
အပြစ်မရှိသော တရားသည်လည်း။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်မည်၏။ ဣဋ္ဌဝိပါကမ္ပိ၊
အလိုရှိအပ်သောအကျိုးရှိသော တရားသည်လည်း။ (ကုသလံ၊ မည်၏။) အနဝဇ္ဇ
နာမ၊ အနဝဇ္ဇမည်သည်။ ကိလေသယိပ္ပယုတ္တံ၊ ကိလေသာနှင့်မယှဉ်သော
တရားတည်း။ အယံ နယော၊ ဤနည်းသည်။ (အနဝဇ္ဇ၏ကုသလမည်၏ဟူသော
ဤနည်းသည်။) အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သဗ္ဗဓမ္မ၊
အလုံးစုံသော တရားတို့ကို။ ဘဇတိ၊ ကပ်ဝင်၏။ ဣဋ္ဌဝိပါကံ နာမ၊
ဣဋ္ဌဝိပါကမည်သည်။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ ဥပ္ပတ္တိ-ပဝတ္တေသု၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၊
ပဝတ္တိအခါတို့၌။ [အာယတိ ကိုထပ်ဖွင့်သည်။] ဣဋ္ဌဗလနိပ္ပေါဒကံ၊ အလိုရှိအပ်သော
အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုတည်း။ အယံ နယော၊ သည်။
(ဤအနဝဇ္ဇ၊ ဣဋ္ဌဝိပါက ၂-ပါးတို့၏ ကုသလမည်၏ဟူသောနည်းသည်။)
ကုသလတ္ထိကေ၊ ကုသလတိက်၌။ အာဒိပဒမေဝ၊ အစပုဒ်သို့သာ။ ဘဇတိ၊ [ထို
ကုသလတိက် အစပုဒ်၌ကုသလာဓမ္မာကို အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ
ဟုဖွင့်ကြသည်။ ထို၌ သုခဝိပါက ဟူသည် ဤ ဣဋ္ဌဝိပါကပင်တည်း။]

ပန၊ ဆက်။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော
အထူးအပြားကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ အနဝဇ္ဇဘာဝမတ္ထေ-နေဝ၊
အပြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်မျှကြောင့်သာ။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဣတိ
လဒ္ဓိ။ ပေ။ အန္တကာနံ၊ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏။ ဣဋ္ဌဝိပါ-ကဋ္ဌေန၊ အလိုရှိအပ်သော
အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ကုသလတာဘာဝံ၊
ကုသလတာ၏အဖြစ်ကို။ ဒီပေတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ ပုစာသကဝါဒီဿ၊ အတ္တနော၊
မိမိ၏။ လဒ္ဓိဝသေန ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ကုသလကထာ၌လည်း။
သေသံ။ ပေ။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-အစ္စန္ဒနိယာမကထာအဖွင့်

၈၄၇။ ကုဒါနိ အစ္စန္ဒနိယာမကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ ထိုအစ္စန္ဒနိယာမ ကထာ၌။
 ယေသံ၊ တို့၏။ သင်္က၊ တကြိမ်။ နိမုဂ္ဂေါ၊ နစ်မြုပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။)
 နိမုဂ္ဂေါ၊ မြုပ်မြုပ်တော့သည်သာ။ ဟောတိ၊ ကတိ၊ ဤသို့ပသော။ သုတ္တံ၊
 ပါဠိတော်သုတ်ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်၏သန္တာန်၌။
 အစ္စန္ဒနိယာမတာဝ၊ စင်စစ် မြသည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္တိ၊ ကတိ လဒ္ဓိ။ ပေ။
 ကုတရဿ၊ မာတုဃာတကောတိအာဒိ၊ ကို။ (ပုတ္တံ-၌စပ်။) နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကသ
 စ နိယတ မိစ္ဆာအယူမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မာတုဃာတကောဒိနဉ္စ၊
 မာတုဃာတကအစရှိသူတို့၏။ မိစ္ဆတ္တနိယာမေ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသည်။
 (ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိ၏အခြားမဲ့၌
 အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။) သမာ-နေ၊ တူလသော်။
 (တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) မာတုဃာတကောဒိတိပိ၊ မာတုဃာတက
 အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့်။
 အစ္စန္ဒနိယတေဟိ၊ စင်စစ် မြကုန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ကတိ
 စောဒနတ္ထံ ပုတ္တံ။

ကုတရောသည်။ နိယတမိစ္စာဒိဋ္ဌိကော၊ နိယတမိစ္စာ အယူရှိသူသည်။
 သံသာရခါဏုကော၊ သံသရာ၏ သစ်ငတ်သဖွယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။
 ဝါကြောင့်။) ဘဝန္တရေပိ၊ နောက်နောက် ဘဝတပါး၌လည်း။ နိယတောဝ၊ (ငရဲ၌
 အကျိုးပေးသောအားဖြင့်) မြသည်သာ။ ကုမေပန၊ ဤမာတုဃာတက
 အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား။ ဧကသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ၊

၁။ အစ္စန္ဒနိယာမ။ ။ သံ ယ ဧ ဘ ဒ က ကံ ကြောငှာ ငှာ
 အဝီစိကျရသောအရှင်ဒေဝဒတ်သည် ထိုအဝီစိမှ လွတ်သောအခါ ပါရမီကို
 ထပ်၍ဖြည့်ပြီးလျှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဘုရားရှင်မိန့်တော်မူ၏။
 အဇာတသတ်မဟာရဇာလည်း နည်းတူ။ ထိုကဲ့သို့ လွတ်ခွင့်ရှိသူများကို
 အစ္စန္ဒနိယာမပုဂ္ဂိုလ်ဟု မဆိုလို။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့် အဝီစိရောက်ပြီးနောက်
 ပြန်၍မလွတ်နိုင်သူကို ခအစ္စန္ဒနိယာမပုဂ္ဂိုလ် ဟုပရဝါဒီက ဆိုလို၏။
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ကံကိုလည်း ခအစ္စန္ဒနိယာမ၊ စင်စစ် မြသောကံမ ဟု ခေါ်ရသည်။

၂။ အစ္စန္ဒနိယတေဟိ။ ။ နိယတမိစ္ဆာ - ဒိဋ္ဌိ အယူ ရှိ သူ နှင့်
 မာတုဃာတကအစရှိသူတို့၏ ကံသည် မိစ္ဆတ္တနိယတမေဓချင်း တူကြ၏။
 (မိစ္ဆတ္တနိယတတိက်ကိုကြည့်ပါ။) ထိုသို့ တူသောကြောင့် မာတုဃာတက
 အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်အသင် ပရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့်
 မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသလော-ဟုစေဒနာလိုသောကြောင့် ပါဠိတော်၌
 မာတုဃာတကော အစ္စန္ဒနိယတော၊ ပေ။ သံသဘေဒကော အစ္စန္ဒနိယတောမ
 ဟု စောဒနာသည်။

တခုသော အတ္တဘောဌိသာ။ (တဘဝဌိသာ။) (နိယတော၊ ကုန်၏။) ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊
ဖြင့်။ န ဟောဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။

၈၄၈။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ။ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ နိယတော၊
နိယတလေလော။ (ဣတိ) ဝါ။ ဤသို့သော်။ နော၊ (နိယ-တော) နိယတ
မဟုတ်လေသလော။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်။ ဧဝံ၊ သို့။ (ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊
ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိပုစ္ဆာတိ။ ဣတရော၊ သည်။ အနုပ္ပတ္တိကာရဏံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ
မဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။)
ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ကား။ နုပ္ပဇ္ဇေ-ယျာတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ယံ ဒိဋ္ဌိ၊
အကြင် မိစ္ဆာအယူကို။ အာသေဝန္တော၊ အဖန်ဖန်မှီဝဲသည်။ (ဟုတွာ။) နိယာမံ၊
နိယာမသို့။ ကန္တော၊ သက်ရောက်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုမိစ္ဆာအယူ၌။ အနုပ္ပတ္တိ၊
ဝိစိကိစ္ဆာ၏မဖြစ်ခြင်းကိုသန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ၊ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။
ပဟိနာတိ၊ ပဟိနာဟူ၍။ (ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်အပ်ပြီးလောဟူ၍။) ပုဋ္ဌော၊
(သမာနော) မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ပဋိက္ခိပတိ။ တံ ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ အာရဗ၊ ၍။ အသမုဒါစာရတော၊
အထက်ထက်ဖြစ်သောနောက်

၁။ ဣမေ ပန။ ပေ။ ပဋိက္ခိပတိ။ ပါဠိတော်၌ ဓမ္မာတု ဃာတကော အစ္စန္တ-
နိယတော ဓမ္မာ စသည်ဖြင့် အာနန္တရီယကံ ထိုက်သူ ၅-ယောက်ကို
ဓမ္မာနိယတပုဂ္ဂိုလ်လောမဟု မေးရာ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့က တဘဝသာ အဝိစိ၌
မြဲသောကြောင့် (နောက်နောက်ဘဝတို့၌ နိယတမဟုတ်ကြသောကြောင့်)
ဓနဟေဝံ ဟု ပယ်သည်။

၂။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ အစ္စန္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်မှာ ခင်သည် နိယတလေလော၊
အနိယတလေလော ဟု ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်စရာရှိသလောဟု မေးသောအခါ ဝိစိကိစ္ဆာ
မဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းကို မမြင်သောကြောင့် ဓမ္မာမန္တာ ဟု ဝန်ခံသည်။
[စာအုပ်တို့၌ ဓမ္မာ နိယတော ဝါ ဟု တွေ့ရ၏။ မိမိဘာသာ ကြံစည်သော
စကားဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မာ နိယတော ဝါ စသည်ဖြင့် ပါဠိမှန် ရှိပါစေ။
ရှေးနိဿယ၌လည်း ဓမ္မာဟံ ဟု ပင်ရှိသည်။]

၃။ နုပ္ပဇ္ဇေယျ။ ပေ။ ပဋိဇာနာတိ။ ဓဝိစိကိစ္ဆာ မဖြစ်ရာသလော ဟု
မေးသောအခါ မိမိကိုယ်တိုင် အဖန်ဖန် မှီဝဲအပ်ပြီးသော
မိစ္ဆာအယူဖြစ်သောကြောင့် နိယာမသို့ သက်ရောက်ရကား ထိုမိစ္ဆာအယူ၌ ဝိစိကိစ္ဆာ
မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဓမ္မာမန္တာ-ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်စရာ မရှိစေ ဟု ဝန်ခံသည်။

၄။ ပဟိနာတိ ပုဋ္ဌော။ ဓမ္မိစ္စတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိစိကိစ္ဆာကို
ပယ်အပ်ပြီးလောမ ဟု ပဌမ မေးရာ၌ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သောကြောင့် ဓန
ဟေဝံ ဟု ပဌမပယ်၏။ ထပ်၍ မေးသောအခါ အသမုဒါစာရ
နောက်နောက်ကာလ၌ ဝိစိကိစ္ဆာမဖြစ်တော့ခြင်းကြောင့် ဓမ္မာမန္တာ ဟု
ဝန်ခံသည်။ [သံ-ကောင်းစွာ+၃-အထက်ဖြစ်သော နောက်၌+အ+စာရ-
မဖြစ်တော့ခြင်း။]

ကာလ၌ ဝိစိကိစာ၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ အထ ဌ။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။ ပဟာနံ နာမ၊ မည်သည်။ အရိယမဂ္ဂေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ နတ္ထိ။ တသ္မာ။ တဿ၊ ထိုအရိယမဂ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စောဒေတုံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေနာတိအာဒိ အာဟ။ သော၊ ထိုပရဝါဒိသည်။ ဧကမဂ္ဂေနာ ပိ၊ တခုသောမဂ်ဖြင့်လည်း။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုန၊ ကတမေနာတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ မိစ္ဆာမဂ္ဂ၊ အကုသိုလ်ဟူသော မိစ္ဆာမဂ်ကို။ သန္တာယ အကုသလေနာတိအာဒိ အာဟ။

၈၄၉။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဒုတိယနိယာ-မုပ္ပတ္တိ၊ ၂-ခုမြောက် နိယာမ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ၊ ဣလ၊ ၊ ဣလဇနပုဒ်၌ နေကြကုန်သော။ ယေပိ တေ ဝယ-ဘိညာ၊ အကြင်ဝဟနှင့် ဘိညတို့သည်။ နတ္ထိကဝါဒါ၊ နတ္ထိက အယူရှိကြကုန်၏။ အကိရိယဝါဒါ၊ အကိရိယအယူရှိကြကုန်၏။ အဟေတုကဝါဒါ၊ အဟေတုက အယူရှိကြကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ တိသောပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော၊ နိယကမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ကေဿ၊ တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။ အထ နံ၊ ၂၊ သော၊ ထိုသဿတဒိဋ္ဌိသည်။ [နိယာမောကိုငဲ့၍ သောဟု ထားဟန်တူသည်။] အစ္စန္တနိယာမော၊ စင်စစ်မြဲသည်။ န စနာမ၊ မဖြစ်သည် မည်ရာသလေ။ [သဿတဒိဋ္ဌိရှိသူမှာဥစ္ဆေဒဖြစ်လျှင် ထိုသဿတဒိဋ္ဌိသည် အစ္စန္တနိယာမ မဖြစ်သည်သည်ရာသလောဟုလို။] ဣတိ စောဒေတုံ ယဉ္စိတိ အာဒိ အာဟ၊ ၂။ ဟိ၊ မှန်။ အစ္စန္တနိယတဿ၊ သဿတဒိဋ္ဌိဖြင့် ဝင်စစ်မြဲသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ ဒုတိယနိယာမော၊ ၂-ခုမြောက်သော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသည်။ နိရတ္တတော၊ အကျိုးမရှိတော့။ နုပ္ပဇ္ဇေယျာ-

၁။ ဒုတိယ နိယာမုပ္ပတ္တိ။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ နိယတဿ ပုဂ္ဂလဿ ပဌမသဿဘဒိဋ္ဌိဖြစ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ပုပ္ပဇ္ဇေယျေ ဌံ ဒုတိယ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနိယာမ ဖြစ်သလောဟု မေးသည်။

၂။ အထနံ။ ပေ။ ဟဉ္စိတိအာဒိမာဟ။ ။ ဧအထနံေ ၏ ရှေ့၌ (၈၅၀) ဟုနံပါတ် တွေ့ရ၏။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ရာသလောေ ဟူသောအမေးကို ဓအာမန္တာေ ဟု ဝန်ခံပြီးနောက် ဆက်၍ ဓတဉ္စိ။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-နော စ ဝတရေေ စသည်ဖြင့်ရှေ့စကားကို ပယ်သောကြောင့် (၈၄၉)နံပါတ်ထည်းက စကားအဆက် ဟု မှတ်ပါ။ ထို့ပြင် ဓန စနာမေ ဟု စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏။ ထိုပါဌ်ကို ရှေးနိဿယ၌ မတွေ့ရ။ ထို့ကြောင့် စာပျက်နေဟန် ရှိသော်လည်း ပါဌ်ရှိအတိုင်း ဖြစ်သင့်သလိုအနက်ပေးလိုက်ပါသည်။

တိ ပဉ္စေ၊ ဟူသောပြဿနာ၌။ ယံ၊ အကြင်ခန္ဓ ၅-ပါးကို။ သဿတဒိဋ္ဌိ-ယာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိဖြင့်။ သဿတန္တိ၊ သဿတဟူ၍။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ တဒေဝ၊ ထိုခန္ဓာ ၅-ပါးသည်ပင်။ ဥစ္စိန္တိဿတိ၊ ပြတ်လတ္တံ့။ ဣတိဤသို့သော် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ အနုပုတ္တိ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ၏ မဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [နုပုဇ္ဇေယျ မဖြစ်ရာသလောဟု မေးသောအခါ အာမန္တာဟု ဝန်ခံသည်။] ပဟိနာတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အနုပုဇ္ဇနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။

၈၅၀။ သဿတဒိဋ္ဌိဥပဇ္ဇေယျာတိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ သေသံ ဝိစိကိစ္ဆာဝါရေ ၌။ ပုတ္တနယ-မေဝ။

၈၅၁။ နဝတ္ထဗ္ဗတိ၊ ဟူသော။ ပုစာ ပရဝါဒိဿ။ သုတ္တဿ၊ ပါဠိတော်သုတ်၏။ (ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စောပေ။ နိမုဂ္ဂေါ ဟောတိ စသောပါဠိတော်၏။) အတ္တိတာယ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ ပန၊ ထိုသို့ ဝန်ခံပါသော်လည်း။ သော၊ ထိုတကြိမ်နှစ်မြုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘဝန္တရေပိ၊ နောက်ဘဝတပါး၌လည်း။ နိမုဂ္ဂေါ၊ နှစ်မြုပ်သည်သာ။ န၊ မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဣသိယေဝ ဘဝေ၊ ဤယခု ဘဝ၌သာ။ သော။ ထိုနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ဒိဋ္ဌိ၊ ထိုမိစ္ဆာအယူကို။ ပဇဟိတံ၊ ပယ်စွန့်ခြင်းငှါ။ အတဗ္ဗော၊ မထိုက်။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်တည်း။ တသွာ။ ဧတံ၊ ဤ ဣဓ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိတော်သုတ်သည်။ အသာဓကံ၊ မမြောက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၈၅၂။ သဗ္ဗကာလံ ဥမ္မုဒ္ဓိတွာ နိမုဇ္ဇတိတိ အာဒိ၊ ကိ။ ဝစနမတ္ထေ၊ ဥမ္မုဒ္ဓိတွာနိမုဇ္ဇတိဟူသော စကားတော်မျှ၌။ အဘိနိဝေသံ၊ မှားမှားယွင်း

၁။ ပုတ္တနယေနပေ။ ပဋိဇာနာတိ။။ ဂဟေတွာ အနုပုတ္တိ သန္ဓာယေ ကိ ဓပုတ္တနယေန ဟု ဆိုသည်။ ဤ ဓပုတ္တနယေန အနုပုဇ္ဇနတော ပဋိဇာနာတိမ ဟူသော ပြဿနာအဖြေရောက်မှ (၈၄၉)နံပါတ် နယ်ဆုံး၏။ သေသတဒိဋ္ဌိဥပဇ္ဇေယျေ ကား (၈၅၀) နံပါတ်၏အစတည်း။

၂။ ၈၅၀-နဝတ္ထဗ္ဗန္တိပေ။ အသာဝကမေတံ။ ဤဓအသာဝကမေတံ ဧ ရောက်မှ (၈၅၁)နံပါတ်၏ နယ်ကုန်သည်။ သဗ္ဗကာလံ ဥမ္မုဒ္ဓိတွာ နိမုဇ္ဇတိတိအာဒိ ကား (၈၅၂)နံပါတ်အတွင်းက စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် ၈၅၂-သဗ္ဗကာလံမ ဟု နံပါတ်ရွှေ့ပါ။

ယွင်းနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ အထွော၊ အနက်ကို။ ပရိယေသိ-
တဗ္ဗော၊ ရှာမှီးထိုက်၏။ ဣတိ(ဣမဿ အတ္တဿ)၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။
ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အစွန္တနိယာမကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-ဣန္ဒြိယကထာ အဖွင့်

၈၅၃-၈၅၆။ ဣဒါနိ ဣန္ဒြိယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဣန္ဒြိယကထာ၌။
လောကိယာ၊ လောကီဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါသည်။ သဒ္ဓါ ဧဝနာမ၊ သဒ္ဓါသာ
မည်၏။ န သဒ္ဓါန္တိယံ၊ သဒ္ဓါန္တေမမည်။ တထာ၊ ထိုအတူ။ လောကိယံ၊ သော။
ဝီရိယံ၊ သည်။ (ဝီရိယံ ဧဝ နာမ၊ န ဝီရိယိန္တိယံ၊ လောကိယာ။) သတိ၊ သည်။
(သတိ ဧဝ နာမ၊ န သတိန္တိယံ။ လောကီ-ယော၊ သော။) သမာဓိ၊ သည်။ သမာဓိ
ဧဝ နာမ၊ နသမာဓိန္တိယံ။ လောကိယာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။ ပညယေဝ နာမ၊
နပညိန္တိယံ။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ နတ္ထိ။ ပေ။ သဒ္ဓါတိအာဒိ၊ ကို။
(ဝုတ္တံ၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကိယာပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒယောဝ၊
သဒ္ဓါအစရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အဓိပတိယဌေန၊
အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယမည်၏။ သဒ္ဓါဒိတိ၊
သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့မှ။ အညံ၊ အခြားသော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိ နာမ၊
သဒ္ဓိန္ဒြေအစရှိသည်မည်သည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ လောကိယာနမ္ပိ၊
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနဉ္စေ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသည်တို့၏သာ။ သဒ္ဓိန္ဒြိ-
ယာဒိဘာဝိဒဿနတ္ထံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။
(သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ အတ္ထိ။ ပေ။ မနောတိအာဒိ၊ ကို။ လောကိယာပိ၊
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ မနာဒယော၊ မန အစရှိကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
မနိန္ဒြိယာဒိနိ၊ မနိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့သည်။ (ဟောန္တိ)ယထာ၊ ဧဝံ။ လောကိယာ၊
ဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒယောပိ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနိ၊
သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့သည်။ (ဟောန္တိ) ဣတိ၊ သို့။ ဥပမာယ၊ ဥပမာဖြင့်။ တဿ
အတ္တဿ၊ ထိုအနက်ကို။ (လောကီသဒ္ဓါ အစရှိသည်တို့၏ သန္တိန္ဒြိယ အစရှိသည်
မည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကို။) ဝိဘာဝနတ္ထံ၊ လင်စွာ ဖြစ်စေခြင်း
အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ သေသမေတ္ထ။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣန္ဒြိယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဧကူနဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဧကူနဝိသတိမဝဂ် ပြီးပြီ။

၂၀-ဝိသတိမဂ္ဂ

၁-အသဗ္ဗိစ္စကထာ အဖွင့်

၈၅၇-၈၆၂။ ဣဒါနိ အသဗ္ဗိစ္စကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထု ထိုအသဗ္ဗိစ္စကထာ၌။ အာနန္တရိယဝတ္ထုနိ နာမ၊ အာနန္တရိယဝတ္ထုတို့မည်သည်။ (အာနန္တရိယကံ၏ တည်ရာဖြစ်သော အမိအစရိသော ဝတ္ထုတို့မည်သည်။) ဂရုနိ၊ အလေးပြုအပ်ကုန်သည်။ အာရိယာနိ၊ ဝန်လေးကုန်သည်။ (ထမ်းဆောင်အပ်သော တာဝန်တို့သည်။) (ဟောန္တိ။) တသ္မာ။ အသဗ္ဗိစ္စာပိ၊ သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှု၍လည်း။ တေသု ဝတ္ထုသု၊ ထိုအာနန္တရိယ ဝတ္ထုတို့ကို။ ဝိကောပိတေသု၊ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်လသော်။ အာနန္တရိကော၊ အာနန္တရိယကံရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။ အာနန္တရိယကမ္ပ နာမ၊ မည်သည်။ ကမ္မ ပထပုတ္တံ၊ ကမ္မပထသို့ ရောက်သော ကံတည်း။ စ၊ ဆက်။ အသဗ္ဗိစ္စ၊ ၍။ (ကရောန္တဿ၊ ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့်ထည့်သည်။) ကမ္မပထဘေဒေါ၊ ကမ္မပထ အထူးအပြားသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) အဝသေသာ၊ အာနန္တရိယကံမှ ကြွင်းကုန်သော။ ပါဏာတိ- ပါတာဒယောပိ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ အသဗ္ဗိစ္စ၊ ၍။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ။ အသဗ္ဗိစ္စပါဏံ ဟန္တာတိ အာဒိအာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တထာရူပါယ၊ ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော။ လဒ္ဓိယာ၊ ၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ။

န ဝတ္ထုဗ္ဗံ မာတုယာတကောတိ ပုစာ၊ ပရဝါဒိဿ။ ရောဂပဋိကာရောဒိ-ကာလေ၊ ရောဂါကို ကုစားရာ အစရှိသောအခါ၌။ အသဗ္ဗိစ္စ၊ ၍။ ယာတံ၊ အမိကို သတ်မိခြင်းကို။ (မတော်တဆ သေစေမိခြင်းကို။) သန္ဓာယ ပဋိညာသကဝါဒိဿ။ နနု မာတာ။ ပေ။ ဝေါရော ပိတာတိ ပဉ္စေပိ၊ ဟူသောပြဿနာ၌လည်း။ အသဗ္ဗိစ္စ၊ ၍။ ဝေါရောပိတံ၊ ခွင်းခြင်းကို။ သန္ဓာယ။ ပေ။ သကဝါဒိဿေဝ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ သို့။ အမိပ္ပိယံ၊ သကဝါဒိ၏အလိုကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဟဉ္စိတိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓိဝတိဋ္ဌာနံ၊ မိမိအယူကို တည်စေခြင်းသည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒိမှ တပါးသော ပရဝါဒိ၏ အယူကို တည်စေခြင်းတည်း။ တံ၊ ထိုအယူကို တည်စေခြင်းသည်။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။

ပတိဋ္ဌာပိတတ္ထ၊ ကြောင့်၊ အပုတိဋ္ဌိတမေဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည်သည်သာ။
ပိတုဃာတကာဒိသုပိ၊ ပိတုဃာတက အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဧသေဝ
နယော။

ပန၊ ကား။ သံဃဘေဒကေ၊ သံဃာကို သင်းခွဲခြင်း၌။ ဓမ္မသည်။
ဓမ္မဟုအမှတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ သံဃဘေဒေါ။ ပေ။ သကဝါဒိဿ။
သမဂ္ဂ၊ ညီညွတ်သော။ သံဃံ၊ ကို။ ဘေတွာန၊ ခွဲပြီး၍။ ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။
နိရယမှ၊ ငရဲ၌။ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရ၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားတော်ကို။
အယောနိသော ဂဟေတွာ ပဋိညာ ပရဝါဒိဿ။ ပန၊ တဖန်။ သဗ္ဗေတိ၊ သဗ္ဗဟူ၍။
(သဗ္ဗေ သံဃဘေဒကာ အာနန္တရိကာဟူ၍။) ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ သကပက္ခေ၊
မိမိဟူသော သကဝါဒိ၏ အဖို့၌။ ဓမ္မသည်၊ ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပရပက္ခေ၊
တပါးသော ပရဝါဒိ၏အဖို့၌။ ဓမ္မသည် သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ဓမ္မသည်တိ
ပဉ္စဒယေပိ၊ ဓမ္မသည်အစရှိသော ပြဿနာ ၂-ပါးပေါင်း၌လည်း။ ဧသေဝ နယော။

နန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။ ဧကန္တေနေဝ၊
စင်စစ်အားဖြင့်သာ။ ဓမ္မဝါဒိဿ၊ ဓမ္မဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာနန္တရိကာဘာဝဒဿနတ္ထံ၊
အာနန္တရိကကံ မထိုက်သူ၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊
[ရှေးနိဿယ၌ ဓမ္မဝါဒိဿ၊ ဓမ္မဝါဒိဖြစ်သော ရဟန္တာ၏။
အာနန္တရိကာဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ [အာနန္တရိယ + အဘာဝဒဿနတ္ထံ၊)
အာနန္တရိကကံထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို မရှိခြင်းကို ပြခြင်းငှါ ဟု ပါဠိမှန် ရှိသည်။
]

အာပါယိကော နေရယိကောတိဂါထာယပိ၊ အစရှိသော ဂါထာ၌လည်း။
အဓမ္မဝါဒိယေဝ၊ အဓမ္မဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ။ အဓိပ္ပေတော။ ပန၊ ထိုသို့ပင်အဓမ္မဝါဒိကို
အလိုရှိအပ်ပါသော်လည်း။ ဣတရော၊ သကဝါဒိမှတပါးသောပရဝါဒိသည်။
အဓိပ္ပာယ်၊ ဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ (မယူနိုင်ပဲ။) လဒ္ဓိ၊ မိမိအယူကို။
ပတိဋ္ဌာပေတိ။ သာ၊ ထိုတည်စေအပ်သောအယူသည်။ အယောနိယော
ပတိဋ္ဌာပိတတ္ထ အပတိဋ္ဌိတာယေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အသဉ္စိစ္စကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ နန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ။ ။ အတ္ထိ ဥပါလိစသော သာဓကေ၌ အာပါယိက
သံဃဘေဒက၊ န အာပါယိကသံဃဘေဒက ဟု ၂-မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် သကဝါဒိက
ဓမ္မဝါဒိ သံဃဘေဒကကို အာနန္တရိယဟု ပရဝါဒိက ဖြေသည်ကို
မနှစ်သက်၍ ထုတ်ပြသောကြောင့် န အာပါယိကသံဃဘေဒကကိုသာ
သကဝါဒိယူလို၏။ ဓမ္မ-ဝါဒိဿ အာနန္တရိကာဘာဝ (အာနန္တရိက+အဘာဝ)
ဒဿနတ္ထေ ဟု ရှိမှ မှန်မည်။

၂-ဥာဏကထာအဖွင့်

၈၆၃-၈၆၅။ ဣဒါနိ ဥာဏကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထံ၌။ ဥာဏံ။ ဥာဏံသညံ။ လောကီယဉ္စ၊ လောကီဥာဏံ။ လောကုတ္တရဉ္စ၊ လောကုတ္တရာဥာဏံ။ (ဣတိသို့။) ဒုဝိမံ၊ ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ လောကီယံ၊ လောကီဥာဏံသညံ။ သမာပတ္တိဥာဏမ္ပိ၊ သမာပတ်၌ဖြစ်သော ဥာဏံသညံလည်း။ ဟေတိ၊ ရှိ၏။ ဒါနိဒီဝသေန၊ ဒါန အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္ထံ၊ သော။ ကမ္မဿကတာဥာဏမ္ပိ၊ ကမ္မဿကတာဥာဏံသညံလည်း။ (ဟေတိ။) လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဥာဏံသညံ။ သစ္စပရိစ္ဆေဒကံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုပိုင်းခြားတတ်သော။ မဂ္ဂဥာဏမ္ပိ၊ မဂ္ဂဥာဏံသညံ။ [ဖလဥာဏမ္ပိ၊ ဖိုလ်ဥာဏံသညံ။ (ဟေတိ၊ ရှိ၏။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း။ ဣမံ ဝိဘာဝံ၊ ဤခွဲခြားဝေဖန်မှုကို။ အကတွာ၊ သစ္စပရိစ္ဆေဒကမေဝ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုပိုင်းခြားတတ်သော ဥာဏံသညံသာ။ ဥာဏံ၊ ဥာဏံတည်း။ ဣတရံ၊ ဤသစ္စပရိစ္ဆေဒကဥာဏံမှ တပါးသော ဥာဏံသညံ။ န(ဥာဏံ)၊ ဥာဏံမဟုတ်။ တသ္မာ၊ ပုထုဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌။ ဥာဏံ၊ ဥာဏံသညံ။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ၊ ပေ။ ဣတရဿ။

ပညာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဥာဏဝေဝစနဒဿနတ္ထံ၊ ဥာဏံ၏ဝေဝစပရိယာယ် စကားလွယ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊ တေန၊ ထိုပညာ အစရှိသော စကားဖြင့်။ ဧတံ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒီပေတိ။ (ကိ၊ ဒီပေတိ။) တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဥာဏံ၊ သညံ။ ယဒိ နတ္ထိ။ (ဧဝံ သတိ။) ပညာဒယောပိ၊ ပညာအစရှိသည်တို့သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ ပညာဒယော။ (ယဒိ) အတ္ထိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) ဥာဏမ္ပိ၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ပညာ-ဒိနံ၊ ပညာအစရှိသည်တို့၏။ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော ပဇာနနာ၊ ဝိစယော စသည်ကိုယူပါ။] ဥာဏတော၊ ဥာဏံမှ။ အနညတ္တာ၊ တမျိုးတခြားမဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ (ဒီပေတိ။) ပဌမံ ဝနန္တိအာဒိ၊ ကိ။ သမာပတ္တိဥာဏဿ၊ သမာပတ်၌ဖြစ်သောဥာဏံကို။ ဒဿနတ္ထံ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ ဒါနံ ဒဒေယျာတိအာဒိ၊ ကိ။ ကမ္မဿကတာဥာဏဿ၊ ကိ။ (ဒဿနတ္ထံ၊ ဝုတ္တံ။) ဒုက္ခံ ပရိဇာ-နာတီတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂဥာဏမေဝ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော မဂ္ဂဥာဏံကိုသာ။ ဒီပေတိ။ လောကုတ္တရမေဝ၊ လောကုတ္တရာဥာဏံသညံသာ။ ဥာဏံ၊ ဥာဏံတည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ န(ဒီပေတိ)၊ ပြသည်မဟုတ်။ [ထို့ကြောင့် သာကေမမြောက်ဟူလို။] (ဣတိ၊ အပြီးတည်း။)

ဥာဏဘထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-နိရယပါလကထာ အဖွင့်

၈၆၆။ ကုဒါနိ နိရယပါလကထာနာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုနိရယပါလကထာ၌။
နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နေရယိကကမ္မာနေဝ၊ ငရဲသူ ငရဲသားတို့၏
အကုသိုလ်ကံတို့သည်သာ။ နိရယပါလရူပဝသေန၊
ငရဲထိန်းတို့၏အသွင်သဏ္ဌာန်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝဓေန္တိ၊ ညဉ့်ဆဲကြကုန်၏။
နိရယပါလနာမာ၊ ငရဲကို စောင့်

၁။ နိရယပါလာ။။ နေရယိကေ နိရယေ ပါလေန္တိ၊ တတော နိဂုန္တံ၊ အပွဲ
ဒါနဝသေန ရက္ခန္တိတိ နိရယပါလာ (ငရဲ၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို
ထိုင်ရဲမှထွက်သွားခွင့်ကို မပေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် စောင့်ရှောက်တတ်ကုန်၏။
ထို့ကြောင့် နိရယပါလတို့ မည်၏။) နိရယပါလတာယ ဝါ နေရယိကာနံ
နရကဒုက္ခေနပရိယာနဒ္ဓါယ အလံ သမတ္တာတိ နိရယပါလာ (တနည်း ငရဲ၌
စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ငရဲသို့ရောက်လာကုန်သော
သတ္တဝါတို့အား ငရဲဒုက္ခဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် မြေးယှက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။
ထို့ကြောင့် နိရယပါလတို့မည်၏။)

မေးဖွယ်။ ။ ဤနိရယပါလတို့ဟူသည် ငရဲသားတွေလော၊ သို့မဟုတ်
ငရဲသားမဟုတ်ကြသလော၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၏။ အကယ်၍ ငရဲသားတွေ ဖြစ်အံ့။
ငရဲ၌ ဖြစ်စေနိုင်သော ကံကြောင့် ဖြစ်ကြရကား မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ငရဲဒုက္ခကို
ခံစားကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ငရဲဒုက္ခကို ခံစားရသည်ရှိသော် အခြား ငရဲသားတို့ကို
ညဉ့်ဆဲနှိပ်စက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်ရာ။ ခဏှိသူတို့ကား ငရဲသားတို့တည်း။
ဤသူတို့ကား ငရဲထိန်းတို့တည်းမ ဟု ခွဲခြားခြင်းလည်း မဖြစ်တော့ရာ။

သည်သာမကသေး-အကြင် အကြင် သူတို့သည် ငရဲသားတို့ကို နှိပ်စက်ကြကုန်၏။
အနှိပ်စက်ခံရသူတို့နှင့် တူမျှသော ရုပ်အဆင်း အားခွန်ဗလ အရွယ်အရပ်
ပမာဏရှိကြကုန်သော ထိုထို ငရဲထိန်းတို့မှ အခြားသော ငရဲသူ ငရဲသားတို့၏
ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းတို့လည်း မဖြစ်ကုန်တော့ ရာ။ သို့မဟုတ်
ငရဲထိန်းတို့ဟူသည် ငရဲသားများမဟုတ်ကြလျှင် အဘယ်နည်းဖြင့် ထိုငရဲ၌
ဖြစ်သင့်ပါအံ့နည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၏။

အဖြေကား။ ။ ဝေငရဲထိန်းတို့မ ဟူသည် နိရယဂတိ၌ ဖြစ်စေတတ်သောကံကြောင့်
ဖြစ်ရသူများ မဟုတ်ကြသောကြောင့် ငရဲသူ ငရဲသားတွင် မပါဝင်ကြ။ မုန့်၏-
နိရယဂတိ၌ ဖြစ်စေတတ်သော ကံမှ အခြားသော ကံကြောင့်သာ
ထိုငရဲထိန်းတို့သည် ရက္ခိသ်အမျိုးအနွယ်များ ဖြစ်သောကြောင့် ငရဲ၌ ငရဲထိန်းဖြစ်၍
နေကြရသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေးဆရာတို့ ဆိုကြသည်ကား-

ကောဓနာ ကုရုရူကမ္မန္တာ၊ ပါပါဘိရုစိနော တထာ။

ဒုက္ခိတေသု စနန္တန္တိ၊ ဇာယန္တိ ယမရက္ခသား။

ဤသို့ ဆိုကြသည်။

[ဒေါသလည်း အလွန်းကြီးကုန်သော ကြမ်းသော အလုပ်ရှိကြကုန်သော
မကောင်းမှုကို အလွန်နှစ်သက်ကြကုန်သော ဒုက္ခရောက်သူတို့အပေါ်၌
နှစ်သက်ကြကုန်သောယမုန်း၏ ရက္ခိသ်တို့သည် ငရဲ၌ ဖြစ်လာကြကုန်၏။ ကံသို့

ရှောက်သော ငရဲထိန်းတို့မည်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၌။ နံ၊ ကို။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ နိရယပါလာ၊ တို့သည်။ ယဒိ န သိယံ၊ အကယ်၍ မရှိကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ကမ္မကာရဏာပိ၊ ညဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှုတို့သည်လည်း။ န ဘဝေယျ၊ မရှိကုန်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ ကာရဏိကေသု၊ ညဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှုကို ပြုတတ်သော ငရဲထိန်းတို့သည်။ သတိ၊ ရှိကုန်လေသော်။ ဝါ၊ ရှိမှ။ ကာရဏာ၊ ညဉ်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိစောဒေတုံ နတ္ထိနိရယေဘူတိ အာဒိ အာဟ။ [ကာရော၊ နှောင်အိမ် စသည်ဖြင့် သွားကရဓာတ်သည် ညဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းအနက်ကို ဟော။]

၈၆၇-၈၆၈။ အတ္ထိမနုဿေသုတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပစ္စက္ခေန၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ (လက်တွေ့မျက်မြင်အားဖြင့်။) ဥပနတ္ထံ။ ညဉ်းဆဲပုံကိုသိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ ချဲ့။ မနုဿေသု၊ လူတို့၌။ ကာရဏိကေသု၊ ညဉ်းဆဲမှုကို ပြုတတ်သော သူတို့သည်။ သတိ၊ ရှိကုန်လေသော်။ ဝါ၊ ရှိမှ။ ကာရဏာ၊ ညဉ်းဆဲခြင်းသည်။ (ဟောတိ) ယထာသို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တတ္ထာပိ၊ ထိုငရဲ၌လည်း။ (ကာရဏိကေသု သတိ ကာရဏဟောတိ။) ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအတ္ထိမနုဿေသုအစရှိသော စကားရပ်၌။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒိ၏ အလိုတည်း။ အတ္ထိနိရယေသုတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာပရဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ န ဝေဿ-ဘူနေပိ စ ပေတ္တိရာဇာတိ၊ အစရှိသော သုတ်ကို။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ သကသမယတော၊ မိမိတို့၏အယူမှ၊ အာဘတ်၊ ဆောင်တူအပ်သော။ သုတ္တံ၊ သုတ်တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပရဝါဒိ၏ အယူမှ ဆောင်ယူအပ်သောသုတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ တံ၊ ထို န ဝေဿဘူ အစရှိသော သုတ်သည်။ သာသနာ-ဝစရိကံ၊ သာသနာတော်၌သက်ဝင်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သကဝါဒိနာ၊ သည်။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို နဝေဿဘူ အစရှိသောဂါထာ၌။ ဝေဿဘူတိ၊ ဝေဿဘူဟူသည်ကား။ ဧကော၊ တယောက်သော ဒေဝေါ၊ နတ်တည်း။ ပေတ္တိရာဇာတိ၊ ကား။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ပြိတ္တာတို့၏နယ်မြေ၌။ ပေတမဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိသော ပြိတ္တာတည်း။ သောမာဒယော၊ သောမအစရှိသောနတ်တို့သည်။ ပါကဋေ၊ ဝေ၊ ထင်ရှားကုန်သည်သာ။

ဣဒံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကိ ဝုတ္တံဟောတိ။) အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကမ္မေဟိ၊ ကံတို့ကြောင့်။ ဣတော၊ ဤဘဝမှ။ ပဏုန္တံ ပရိအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) ပရလောကံ၊ တပါးသောလောကသို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်သော။ ပုရိသံ၊ ကို။ ဧတေ ဝေဿဘူအာဒယော၊ ဤ ဝေဿဘူ အစရှိသောနတ်တို့သည်။

န ဟနန္တိ၊ သတ်ကုန်သည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ သော၊ ထို ဤဘဝမှ စုတေသော သတ္တဝါကို။ ယေဟိ ကမ္မေဟိ၊ အကြောင်းကံတို့သည်။ တတ္ထ၊ ငရဲဘုံသို့။ ပဏုန္နော၊ ပစ်ချအပ်ပြီ။ သကာနိ၊ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ ကမ္မနိယေဝ၊ ထိုကံတို့သည်သာ။ နံ၊ ထိုသတ္တဝါကို။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲဘုံ၌။ ဟနန္တိ၊ သတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့ ကမ္မဿကတံ၊ ကံဟူသော မိမိဥစ္စာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝါ။) ဒီပေတိ။ နိရယပါလာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ န (ဒီပေတိ)၊ ပြတော်မူသည်မဟုတ်။ ပန၊ ကား။ သကဝါဒိနာ၊ သည်။ တမေနံ ဘိက္ခဝေတိ၊ တမေနံ ဘိက္ခဝေ အစရှိကုန်သော။ အာဘ-တာနိ၊ ဆောင်အပ်ကုန်သော။ သုတ္တပဒါနိ၊ သုတ်ပုဒ်တို့သည်။ နိတတ္ထာ-နေဝ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သော အနက်ရှိကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နိရယပါလကထာ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-တိရစ္ဆာနကထာ အဖွင့်

၈၆၉-၈၇၁။ ဣဒါနိ တိရစ္ဆာနကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုတိရစ္ဆာန ကထာ၌။ ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌။ ဧရာဝဏာဒယော၊ ဧရာဝဏ်အစရှိကုန်သော။ ဒေဝပုတ္တာ၊ နတ်သားတို့သည်။ ဟတ္ထိဝဏ္ဏံ၊ ဆင်၏ အသွင်ကို။ အဿဝဏ္ဏံ၊ မြင်း၏အသွင်ကို။ ဝိကုဗ္ဗန္တိ၊ အထူးထူးအပြားပြားပြုကြကုန်၏။ ဝါ၊ ဖန်ဆင်းကြကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ တိရစ္ဆာနဂတာ၊ တိရစ္ဆာန်တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ပန၊ ထိုသို့မရှိပါကုန်သော်လည်း။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (တိရစ္ဆာနဝဏ္ဏိနော၊ တိရစ္ဆာန် အသွင်ရှိကုန်သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ တိရစ္ဆာနဂတာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ၌။ နံ၊ ကို။ ဒေဝယောနိယံ၊ နတ်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာအမျိုး၌။ တိရစ္ဆာနဂတာ၊ တို့သည်။ ယဒိ သိယံ၊ အကယ်၍ ရှိကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) တိရစ္ဆာနယောနိယမ္ပ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာအမျိုး၌လည်း။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ယိယံ၊ ရှိကုန်ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ အတ္ထိ တိရစ္ဆာနဂတေသုတိ အာဒိ အာဟ။

ကိဋ္ဌာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ယေသံ၊ အကြင် ပေါင်ဖတ်အစရှိသည်တို့၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဣစ္စတိ၊ တေ၊ ထိုပေါက်ဖက် အစရှိသည်တို့ကို။ ဒသေတုံ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ ဧရာ-

၁။ ပဏုန္နော။ ။ပုပ္ဖု၊ နူဒ (ခေပေ) ဟူသော ဓာတ်+တ-ပစ္စည်း။ တ-ကိုအန္တ-ပြု။ ပနဒိယတ္ထာတိ-ပဏုန္နော-ပစ်ချအပ်ပြီးသောသူ။ ပ-ဥပသာရကြောင့် န-ကိုဏ-ပြန်။

ဝဏောတိပေဉ္စ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ တဿ၊ ထို ဧရာဝဏ်ဆင်၏။ တဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗဃာန၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိညာ သကဝါဒဿ၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ၊ တိရစ္ဆာန်ဆင်၊ တိရစ္ဆာန်မြင်း၏။ အတ္ထိတာယ၊ ကြောင့်။ ပဋိညာ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဟတ္ထိဗန္ဓာတိအာဒိ၊ ကို။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ ဟတ္ထိ အာဒယော၊ ဆင်အစရှိသည်တို့သည်။ ယဒိ သိယံ။ (ဧဝံ သတိ။) ဟတ္ထိဗန္ဓာဒယောပိ၊ ဆင်ထိန်း အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ သိယံ၊ ရှိကုန်ရာ၏။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ (သကပါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို ဟတ္ထိဗန္ဓာ အစရှိသော စကာရပ်၌။ ယဝဿ၊ မုယောကို။ ဒါယကာ၊ ပေးတတ်သူတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။) ကာရဏိကာတိ၊ ကား။ ယေဟိ၊ အကြင် ဆင်ဆရာ အစရှိသူတို့သည်။ တေ၊ထိုဆင်အစရှိသည် တို့ကို။ နာနာဝိဓံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ ကာရဏံ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှုကို။ ကရေယျံ၊ ကုန်ရာ၏။ (တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) ဟတ္ထာစရိယာ-ဒယော၊ ဟတ္ထာစရိယ အစရှိသည်တို့မည်၏။ ဘတ္ထကာရကာတိ၊ ကား။ ဟတ္ထိအာဒိနံ၊ ဆင် အစရှိသည်တို့၏။ ဘတ္ထရန္တကာ၊ ထမင်းချက်မှုတို့တည်း။ နဟေဝန္တိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ တထာ၊ထို ဟတ္ထိဗန္ဓာ အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနိစ္စန္တော(ဟုတွာ)။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တိရစ္ဆာနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-မဂ္ဂကထာ အဖွင့်

၈၇၂-၈၇၅။ ဣဒါနိ မဂ္ဂကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ထိုမဂ္ဂကထာ၌။ ယေသံ၊ ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ-၌ စပ်။) ပုဗ္ဗေဝ၊ မဂ်မရမီ ရှေ့အဖို့၌ပင်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယကမ္မံ၊ သည်။ ဝစီကမ္မံ၊ သည်။ အာဇီဝေါ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသည်။ သုပရိသုဒ္ဓေါ၊ အလွန်ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ ဣဒံသုတ္တဇ္ဇေဝ၊ ဤသုတ်ကို။ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝိနံ၊ သမ္မာဝါစာကမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝတို့၏။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တတံ စ၊ စိတ်နှင့် မယှဉ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ [သမ္မာဝါစာ စသည်တို့ကို ရုပ်ဟု အယူရှိသောကြောင့် စိတ်နှင့် မယှဉ်ဟု ပရဝါဒီတို့က အယူရှိသည်။] နိပ္ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ်သည်။ ပဉ္စဂီကောဝ၊ ငါးပါးသော အင်္ဂါရှိသည်သာ။ ဣတိ လဒ္ဓိ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ သမ္မာဝါစာ။ ပေ။ နမဂ္ဂေါတိအာဒိ၊ ကို။ ပရသမယဝသေန၊ တပါးသော ပရဝါဒီတို့၏ အယူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ။ဟိ၊ မှန်။ ပရသမယသ္မိံ၊ ၌။ သမ္မာဝါစာဒယော၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသော တရား

တို့သည်။ မဂ္ဂင်္ဂီ၊ မဂ္ဂင်တည်း။ ကူတိ၊ သို့။ အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့
လာပါကုန်သော်လည်း။ ရူပတ္တာ၊ ရုပ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပရဝါဒီတို့၏
အလိုအားဖြင့် ရုပ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ္ဂသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။
ကူတိ၊ သို့။ ဝဏ္ဏိတာ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ (ပရဝါဒီတို့ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။)

သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂဂီတိအာဒိ၊ ကို။ မဂ္ဂင်္ဂံဿ၊ မဂ္ဂင်၏။ အမဂ္ဂတာ နာမ၊ မဂ်မဟုတ်သည်၏
အဖြစ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ကူတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ (သကဝါဒိနာ။
) ဝုတ္တံ။ ပုဗ္ဗေဝ ခေါ ပနဿာတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တေ၊ သုတ်၌။ ပရိသုဒ္ဓသီလဿ၊
ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ပြီးသော သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ မဂ္ဂဘာဝနာ
နာမ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ကူတရဿ၊
ပရိသုဒ္ဓသီလပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ (မဂ္ဂဘာဝနာ နာမ။) န
(ဟောတိ)၊ မဖြစ်နိုင်။ ကူတိ။ သို့။ အာဂမနိယပဋိပဒါယ၊ မဂ်သို့
ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏။ ဝိသုဒ္ဓဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို
ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ကာယ-ကမ္မံပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။
ကူမေတိ၊ ဤကာယကမ္မ၊ ဝစီကမ္မ၊ အာဇီဝတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။
ပဇ္ဇဂီကဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ၅ပါးသောအင်္ဂါရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။
န (ဝုတ္တံ)၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ဧဝမဿာယံ၊
ပေ။ ဂစတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူပြီ။) သကဝါဒိနာ၊
သည်။ အာဘတသုတ္တံ၊ ဆောင်အပ်သော သုတ်သည်။ (ယသ္မိ ခေါ
သုဘဒ္ဓဓမ္မဝိနယေ စသည်ဖြင့် ဆောင်အပ်သော သုတ်သည်။) နိတတ္ထမေဝ၊
ဆောင်အပ်ပြီးသော အနက် ရှိသည်သာ။ (တိုက်ရိုက် သိအပ်သော
အနက်ရှိသည်သာ။) ကူတိ၊ အပြီးတည်း။

မဂ္ဂကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)

၆-ဥာဏကထာ အဖွင့်

၈၇၆-၈၇၇။ ကူဒါနိ ဥာဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထုထိဥာဏကထာ၌။
ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနေ၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်တော်၌။ ဒွါဒသာကာရဥာဏံ၊

၁။ သစ္စာဥာဏံ။ ။တေဏှာကြဉ်အပ်သော တေဘူမက (စိတ် စေတသိက်ရုပ်)
တရားသည် ဒုက္ခသစ္စာတည်းမ ဟု ဒုက္ခသစ္စာကို (အခြားသစ္စာတို့နှင့်
မရောအောင်ပိုင်းခြား၍) သိတတ်သော ဥာဏသည် သစ္စာဥာဏ မည်၏။ ဤ
သစ္စာဥာဏသည် လောကီအခိုက်၌လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ မဂ်ခဏ၌လည်း (မဂ်ကိစ္စ
၄-ချက်တွင် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဟူသော)
ပရိဇာနနကိစ္စအားဖြင့်လည်းသိနိုင်သည်။

တဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော ဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။
ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထုရှိသော။ ဉာဏံ၊ သည်။
လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဉာဏ်တည်း။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိပေ။ ဣတရဿ။
အထ၊နံ။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ သော။ တံ၊ ထိုဉာဏ်သည်။ (လောကုတ္တရံ၊
လောကုတ္တရာသည်။) သစေ (ဟောတီ)၊ အံ။ (တနည်း) တံ၊
ထိုလောကုတ္တရာဉာဏ်သည်။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ သည်။ သစေ(ဟောတီ)၊ [ဤသို့-
နည်းပေးပို့ရန် ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။] ဧဝံ သတိ။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။
မဂ္ဂဉာဏေဟိ၊ မဂ္ဂဉာဏ်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏ ဣတိ စောဒေတုံ။
ဒွါဒသာတိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။
မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ ဧကတ္ထံ၊ ကပါးတည်း၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။
ဧကေကသ္မိ၊ တပါးတပါးသော။ သစ္စေ၊ သစ္စာ၌။ [ဒုက္ခ စသော သစ္စာ

ဤနည်းအတိုင်း ဓတဏှာလောဘသည် ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း
သမုဒယသစ္စာတည်း။ ဟု၊ ဓနိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာတည်း။ ဟု၊
မဂ်စိတ်၌ယှဉ်သောမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာတည်း။ ဟု၊ သိစေသော
ဉာဏ်သည် သစ္စဉာဏ်တည်း။ ဤဉာဏ်တို့၏ လောကီစိတ်၌လည်း ဖြစ်နိုင်ပုံ၊
မဂ်ခဏ၌လည်း သမုဒယသစ္စာကိုပဟာနကိစ္စအားဖြင့်၊ နိရောဓသစ္စာကို
သစိကရဏကိစ္စအားဖြင့်၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ဘာဝနာကိစ္စအားဖြင့် သိနိုင်ပုံကိုသိပါ။
ကိစ္စဉာဏ်။ ။ဒုက္ခသစ္စာသည် ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သော ပရိညေယျကိစ္စ ရှိ၏။
[ပရိ-ပိုင်းခြား၍+ဥပယျ-သိထိုက်သောကိစ္စ။] သမုဒယသစ္စာသည်
ပယ်ထိုက်သောပဟာတဗ္ဗကိစ္စရှိ၏။ နိရောဓသစ္စာသည် မျက်မှောက်ပြုထိုက်
(မျက်စိအောင်၌ရောက်နေသကဲ့သို့ မြင်လာအောင် အာရုံပြုထိုက်)သော
သန္တိကာတဗ္ဗကိစ္စ ရှိ၏။ [သန္တိ-မျက်မှောက်+ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စ။]
မဂ္ဂသစ္စာသည် မိမိစိတ်အစဉ်၌ဖြစ်စေထိုက် [ဖြစ်အောင်ပြုထိုက်]သော
ဘာဝေတဗ္ဗကိစ္စရှိ၏။ [ဘာဝေတဗ္ဗ၊ ဖြစ်စေထိုက်သော ကိစ္စ။] မဂ္ဂသစ္စာသည်
မိမိစိတ်အစဉ်၌ဖြစ်စေထိုက် [ဖြစ်အောင်ပြုထိုက်]သော ဘာဝေတဗ္ဗကိစ္စရှိ၏။
[ဘာဝေတဗ္ဗ၊ ဖြစ်စေထိုက်သော ကိစ္စ။] ဤသို့
သိသောဉာဏ်သည်ကိစ္စဉာဏ်တည်း။

ကတဉာဏ်။ ။သဒ္ဓါထုံးစံအားဖြင့် ကဘ၌ တ-ပစ္စည်းသည် ဓပြုအပ်ပြီးပြု၍ပြီးပြီး
ဟူသော ပြီးစီးခြင်း အတိတ်အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ရပြီးသောအခါ
ဝေါသည် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးဟု၊ သမုဒယသစ္စာတဏှာလောဘကို
ပယ်အပ်ပြီ(ပယ်ပြီးပြီ)ဟု၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ
(မျက်မှောက်ပြုပြီးပြီ)ဟု၊ မဂ္ဂသစ္စာကို မိမိစိတ်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီ (ဖြစ်စေပြီးပြီ)ဟု၊
သိသော ဉာဏ်ကို ကတဉာဏ်ဟု ခေါ်သည်။ [ဤဉာဏ် ၃-ပါးကို ဓမ္မစက္က-
ပဝတ္ထနသုတ် ပါဠိတော်နှင့်တွဲ၍ သိပါ။]

ဒွါဒသဝတ္ထုက။ ။သစ္စာ ၄-ပါးတွင် တပါးတပါး၌ ဤသို့ သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊
ကထဉာဏ်ဟု ဉာဏ် ၃-ပါးစီ ရှိသောကြောင့် ဓဒွါဒသဝတ္ထုကံဉာဏ် ဟု
ဆိုသည်။ ဤဉာဏ်တို့၏ ရှေ့နောက်ဖြစ်ပုံ၊ မဂ်ခဏ၌ ဖြစ်နိုင်ပုံကို
ဋီကာ၌ပြထားသည်။

၄-ပါးကို ဆိုသည်။] သစ္စညာဏကိစ္စညာဏကတညာဏာနံ၊ သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဉာဏနာနတ္ထံ၊ ဉာဏ်တို့၏ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ (ပရဝါဒီ)။ ပဋိဇာနာတိ။

ဒွါဒသသောတာပတ္တိမဂ္ဂါတိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿာနာတို့၌လည်း။ ဧသေဝနယော၊ တည်း။ နနုဂုတ္တံ ဘဂဝတာတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ သုတ်သည်။ ပုဗ္ဗဘာဂပရဘာဂေဟိ၊ ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သောဉာဏ်၊ နောက်အဖို့၌ဖြစ်သောဉာဏ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဉာဏနာနတ္ထံ၊ ဉာဏ်တို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ အရိယမဂ်၏။ ဒွါဒသဉာဏတံ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသောဉာဏ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ န (ဒီပေတိ)၊ မဟုတ်။ တသ္မာအသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

စတုတ္ထပဏ္ဏာသကော၊ သည်။ သမတ္တော၊ ပြီ။

ဝိသတိဝမဂ်ပြီးပြီ၊ စတုတ္ထပဏ္ဏာသက ပြီးပြီ။

၂၁-ဧကပီသတိမဝဂ္ဂ

၁-သာသနကထာအဖွင့်

၈၇၀။ ဣဒါနိ သာသနကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ ထိုသာသနကထာ၌။
 တိဿော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သင်္ဂီတိယော၊ သံဂါယနာတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
 သာသနံ၊ သာသနာကို။ နဝံ၊ အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကထံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ စ၊
 ဤသို့။ [သံဂါယနာတင်ခြင်းကို သာသနာကို အသစ်ဖြစ်အောင်ပြုခြင်းဟု
 ပရဝါဒီက ယူသည်။] (ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) တထာဂတဿ၊
 မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ၊ ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။ ကောစိ၊
 သော။ (သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့။ တထာဂတဿ၊
 ၏။ သာသနံ၊ ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကာတုံ၊ ငှါ။ လဗာ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့။
 ယေသံ လဒ္ဓိပေ၊ ဣတရဿ၊ သတိပဋ္ဌာနာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သာသနံ
 နာမ၊ သာသနာမည်သည်။ သတိပဋ္ဌာနဒယော၊ သတိပဋ္ဌာန် အစရိကုန်သော။
 အရိယာဓမ္မာ စေဝ၊ အရိယတရားတို့သည်။ [ပဋိပတ္တိသာသနာနှင့်
 ပဋိဝေဓသာသနာကို ရည်ရွယ်ဟန် တူသည်။] ကုသလာဒိနံ၊ ကုသိုလ်အစရှိသော
 တရားတို့ကို။ ဒေသနာစ၊ ဟောပြောခြင်းတည်း။ [ပဋိပတ္တိသာသနာကို
 ရည်ရွယ်ရန်တူသည်။] တတ္ထ၊ ထို၂-ပါးတို့တွင်။ [တတ္ထ ယေသံ-ဟု စာအုပ်တို့၌
 ရှိသော်လည်းဓယေဓ ဟု ရှိသော ရှေးနိဿယပါဌ်သာ ကောင်း၏။] ဘဂဝတာ၊
 သည်။ ဒေသိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ယေ သတိပဋ္ဌာနဒယော၊
 အကြင် သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသောတရားတို့သည်။ (သန္တိ) တေ၊ ထို
 သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အညေသံ၊ ဘုရားဟော
 သတိပဋ္ဌာန်မှ တပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာဒိနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသည်တို့ကို။
 ကရဏေန ဝါ၊ ပြုခြင်းအားဖြင့်သော်။ အကုသလာဒိနံ၊ အစရှိသည်တို့ကို။
 ကုသလာဒိဘာဝကရဏေန ဝါ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၏
 အဖြစ်ကိုပြုခြင်းအားဖြင့် သော်။ သာသနံ၊ ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကတံ နာမ၊
 ပြုအပ်သည်မည်သည်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ တံ၊ ထိုသာသနာကို။ ဧဝံ၊
 ဤသို့အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ ကတံ ကိ၊
 ပြုအပ်သလော၊ ဝါ၊ သို့မဟုတ်။ (ယော၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သာသနာကို
 အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ၊
 လော။

ဝါ၊ သို့မဟုတ်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သာသနာကို အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကာတုံ၊ ငှါ၊ လတ္တ၊ ရနိုင်သလော၊ ဣတိ၊ သို့၊ တီသုပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပုစ္ဆာသု၊ တို့၌။ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သေသံ။ ပေ။ နိယျာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သာသနကဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အဝိဝိတ္တကထာ အဖွင့်

၈၇၉-၈၈၀။ ဣဒါနိ အဝိဝိတ္တကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုအဝိ-ဝိတ္တကထာ၌။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယော ဓမ္မော၊ အကြင်တရားသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်တည်း။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေန၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော တရားမှ။ အဝိဝိတ္တော နာမ၊ မကင်းဆိတ်သည် မည်၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားသည်။ သကသမယေ၊ မိမိဟူသောသကဝါဒီတို့၏ အယူ၌။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတည်း။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနေန၊ သည်။ တေဓာတုကာ၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပအားဖြင့် သုံးပါးသော ဓာတ်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ကို။ အပရိညာတာ၊ ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်ကုန်သေး။ တသ္မာ၊ သော၊ ထိုပုထုဇ္ဇင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကက္ခဏေ ယေဝ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ပင်။ သဗ္ဗေဟိ ပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေဓာတုကေဟိ၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ဟူသော သုံးပါးသောဓာတ်တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့မှ။ အဝိဝိတ္တော၊ မကင်းဆိတ်။ (သုတိသန္တာန် ရှိနေသေး၏-ဟူလို။) ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ။ ပ။ ဣတရဿ။ ဖဿေဟိတိအာဒိ၊ ကိ။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဖဿာဒိနံ၊ ဖဿအစရှိသော တရားတို့၏။ ဧကက္ခဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိဒေါသဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အပြစ်ကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောပြဿနာတို့၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဝိဝိတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-သညောဇနကထာအဖွင့်

၈၈၁-၈၈၂။ ဣဒါနိ သညောဇနကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုသညောဇနကထာ၌။ ယသ္မာ၊ အရဟာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဗုဒ္ဓဝိယသံ၊ ဘုရားရှင်၏ အရာတော်ကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိနိုင်။ တသ္မာ၊ တဿ၊ ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဘုရားရှင်၏ အရာတော်၌။ အဝိဇ္ဇာဝိစိ-ကိစာဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ ဝိစိကိစာတို့သည်။ အပ္ပဟိနာဟိ၊ မပယ်အပ်ကုန်သေးသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ သညာယ၊ ဤသို့သော မှတ်ထင်ခြင်းဖြင့်။

ကိစ္စိ၊ အချို့သော။ သညောဇနံ၊ သံယောဇဉ်ကို။ အပ္ပဟာယ၊ မပယ်မူ၍။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ကူတိ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ကူတရဿ။

အတ္ထိ ကိစ္စိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတိအာဒိ၊ ကို။ အရဟတော၊ ဇာ။ သဗ္ဗသံယော-ဇနပ္ပဟာန ဒဿနတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗ ဗုဒ္ဓဝိသယန္တိ ပဉ္စဒ္ဓယေ၊ အစရှိသောပြဿနာ ၂-ပါး အပေါင်း၌။ အရဟတော၊ ဇာ။ သဗ္ဗညုတညာဏဘာ-ဝေန၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (သကဝါဒိနာ။) ပဋိသေ-ဓောကို။ ကတော၊ အဝိဇ္ဇာဝိစိကိစ္ဆာနံ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟာနေန၊ မပယ်ခြင်းကြောင့်။ (ပဋိသေဓော။) န (ကတော)၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ ကား။ ကူတရောသည်။ တေသံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ ဝိစိကိစ္စာ သံယောဇဉ်တို့ကို။ [သံယောဇဉ်ကို ငဲ့၍ နပုလ္လိင် ထားဟန်တူသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဝိစိကိစ္စာကို ငဲ့လျှင်တာသံဟု ရှိရမည်။] အပ္ပဟိနတံ၊ မပယ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ တေန ဟိတိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓိ၊ မိမိအယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ သာ၊ ထိုတည်စေအပ်သော အယူသည်။ ပေ။ ဟောတိ၊ ကူတိ၊ အပြီးတည်း။

သညောဇနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-ကုဒ္ဓိကထာ အဖွင့်

၈၈၃-၈၈၄။ ကုဒါနိ ကုဒ္ဓိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုကုဒ္ဓိကထာ၌။ သော ကုဒ္ဓိနာမ၊ ဤ တန်ခိုးမည်သည်။ ကတ္ထစိ၊ အချို့အရာ၌။ ကုဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီး၏။ ကတ္ထစိ၊ ၌။ န ကုဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီး။ အနိစ္စာဒိနံ၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့ကို။ နိစ္စာဒိကရဏေ၊ နိစ္စအစရှိသည်တို့ကို ပြခြင်း၌။ ဧကန္တေနဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်ပင်။ န ကုဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီး။ ပန၊ အနွယ် ကား။ သဘာဂ-သန္တတိ၊ သဘောတူသော အစဉ်ကို။ ပရိဝေတ္တေတွာ၊ ပြန်လည်စေ၍။ ဝါ၊ ပြောင်းလဲ၍။ ဝိသဘာဂသန္တတိကရဏေ ဝါ၊ သဘောမတူသော အစဉ်ကို ပြုခြင်း၌။ သဘာဂသန္တတိ ဝသေနေဝ၊ သဘောတူသောအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်။ စိရတရပ္ပဝတ္ထနေ ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာ ဖြစ်စေခြင်း၌။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပုညာဒိနိ၊ ကောင်းမှုအစရှိကုန်သော။ ကာရဏာနိ၊ အကြောင်းတို့ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ကတ္ထာစိ၊ ၌။ ကုဇ္ဈတိ၊ ဇာ။ (ကိသ္မိဝိယ၊ အဘယ်၌ကဲ့သို့နည်း။) ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ ပါနိယဿ၊ သောက်ရေကို။ သပ္ပိခိရာဒိကရဏေ ဝိယ၊ ထောပတ် နို့ရည် အစရှိသည်တို့ကို ပြခြင်း၌။

ကဲ့သို့။ ။ |ဤကား သဘာဝသန္တတိကို ပြောင်းလွဲ၍
ဝိသဘာဝသန္တတိဖြစ်အောင်ပြုခြင်း၌ ဥပမာတည်း။ မဟာဓုတုနိဒါန၊
များစွာသော ဓာတ်တော်တို့ကို ဌာပနာခြင်း၌။ (ရာဇဂြိုဟ်မြို့ဝယ်ဌာပနာခြင်း၌။)
ဒီပါဒိနံ၊ ဆီမီးတို့ကို။ စိရသန္တာနပ္ပဝတ္ထနေ ဝိယ စ၊ ကြာမြင့်စွာသောအစဉ်ကို
ဖြစ်စေခြင်း၌ကဲ့သို့၊ တည်း။ |ဤကား အရှင်မဟာကဿပ၏ စိရသန္တာန
ဖြစ်အောင်ပြုခြင်း၌ ဥပမာတည်း။ ကုတိ ကုဒံ၊ ဤစကားသည်။ သကသမယေ၊
မိမိဥစ္စာဖြစ်သော သကဝါဒီတို့၏ အယူ၌။ သန္နိဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကားတည်း။

ပန၊ ဆက်။ အာယသ္မာ ပိလိန္ဒဝစော၊ အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆသည်။ ရညော၊
ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏။ ပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်ကို။ သုဝဏ္ဏန္တေ၊ ရွှေဖြစ်စေသတည်းဟူ၍သာ။
ယံ အဓိမုစ္စံ၊ အကြင်နှလုံးသွင်းပြီး တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ နိဿာယ၊ ၍။
ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အဓိပ္ပါယ ကုဒ္ဒိံ၊ အလိုအတိုင်းပြီးစီးသော
တန်ခိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကုတိ လဒ္ဓိပေ၊ သကဝါဒီသ။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထိ
အဓိပ္ပါယ ကုဒ္ဒိံအစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ အဓိပ္ပါယကုဒ္ဒိတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယံ၊
အလိုအားလျော်စွာ။ ကုဒ္ဒိံ၊ ပြီးစီးသောတန်ခိုးသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိသလော။)
ယထာဓိပ္ပါယံ၊ အလိုအားလျော်စွာ။ ကုဇ္ဈနကုဒ္ဒိံ၊ ပြီးစီးသောတန်ခိုးသည်။
(အတ္ထိလော။) ကုတိ အတ္ထော၊ နက်။ အာမန္တာတိ၊ အစရှိသော။ လဒ္ဓိမတ္ထေ၊
အယူမျှ၌။ ဌာတွာ၊ ၍။ ပဋိညာ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်။ ပရဝါဒီသ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။
အနိစ္စာဒိနံ၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့၏။ နိစ္စာဒိတာယ၊ နိစ္စအစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။
အနုယုဉ္စိတံ၊ မေးစိစစ်ခြင်းငှါ။ နိစ္စာပဏ္ဏာရုက္ခာ ဟောန္တူတိအာဒိ အာဟ၊
သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ လဒ္ဓိပတိဌာပနေ၊ မိမိအယူကို တည်စေခြင်း၌။
သုဝဏ္ဏော စ ပနာ သီတိကား။ ရညော၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏။ ပုညပနိဿယေန၊
ကောင်းမှု၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းကြောင့်။ (သုဝဏ္ဏော၊ ရွှေသည်။)
အာသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

၁။ အဓိပ္ပါယံ ကုဒ္ဒိံ။ ။သံဝဏ္ဏေတပု သံဝဏ္ဏနာ ၂-မျိုးလုံး၌ ပါဌ်တမျိုးတည်းသော
စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ ထိုသို့ မရှိသင့်။ သီဟိုဠ်မှ၌ ခေအဓိပ္ပါယံ ကုဒ္ဒိံ ဟု သံဝဏ္ဏနာ
ရှိ၏။ ထိုအဓိပ္ပါယံကိုပင် ယေထာဓိပ္ပါယံ ဟု ထပ်ဖွင့်ဟန် တူသည်။ ထို့ကြောင့်
သီဟိုဠ်မှအတိုင်း သံဝဏ္ဏနာ၌ ခေအဓိပ္ပါယံ ကုဒ္ဒိံ ဟု ရှိလျှင် တော်သေး၏။
သို့သော် ဋီကာ၌ကား ခေအတ္ထိ အဓိပ္ပါယ ကုဒ္ဒိတိ အဓိပ္ပါယဝသေန
ကုဇ္ဈနတောအဓိပ္ပါယောတိ ဧဝံ နာမိကာကုဒ္ဒိံ အတ္ထိတိ အတ္ထော ဟုဖွင့်ထား၏။
ထိုအဖွင့်သည်အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်ခြင်း မဟုတ်။ ပါဠိတော်၌ရှိသော အဓိပ္ပါယ ကုဒ္ဒိကို
ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ထို ဋီကာအတိုင်း ခေအဓိပ္ပါယ ကုဒ္ဒိံ၊ အဓိပ္ပါယမည်သော
တန်ခိုးသည် ဟု ပေးရလိမ့်မည်။

ကေဝလံ၊ မင်း၏ ကောင်းမှုမဖက် သက်သက်။ ထေရဿ၊ ရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆထေရ်၏။ အဓိပ္ပါယ်နေဝ၊ အလိုကြောင့်သာ။ န(အာသိ)၊ ပြီးသည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ဧတံ၊ ဤ သုဝဏ္ဏော စ ပနာသိ အစရှိသော စကားသည်။ အသာဓကံ၊ သာဓက မမြောက်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣဒ္ဓိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၂-ဗုဒ္ဓကထာအဖွင့်

၈၈၅။ ဣဒါနိ ဗုဒ္ဓကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဗုဒ္ဓကထာ၌။ တသ္မိ တသ္မိကာလေ၊ ထိုထိုအခါ၌။ သရီရဝေမတ္တတံ၊ ကိုယ်တော်၏ မတူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အာယုဝေမတ္တတံ၊ [အသက်တော်၏ အတူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဘာဝေမတ္တတံ၊ ရောင်ခြည်တော်၏ မတူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သေသေဟိ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ၊ ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဟိနာတိရေ-ကတာနာမ၊ ယုတ်လျော့ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ သာလွန်ကုန်သည်၏ အဖြစ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ အဝိသေသေနဝ၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့် သာ။ (ကာယအထူးစသည် မပါပဲသာ။) (ဟိနာတိရေကထာ၊ သည်။) အတိ၊ ဣတိ လဒ္ဓိ။ ပေ၊ ဣတရဿ။ အထ နံ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ၊ ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့်။ အနုယုဉ္ဇိတံ၊ မေးစိစစ်ခြင်းငှါ။ သတိပဋ္ဌာနတောတိအာဒိ အာဟ၊ ဣတရော၊ သည်။ ကေသံ၊ ထို သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော တရားတော်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားဖြင့်။ ဟိနာတိရေကတံ၊ ကို။ အပဿန္တော (ဟုတွာ)။ ပဋိက္ခိပတိယေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗုဒ္ဓကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၃-သဗ္ဗဒိသာကထာအဖွင့်

၈၈၆။ ဣဒါနိ သဗ္ဗဒိသာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သဗ္ဗဒိသာကထာ၌။ စဟူသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဒိသာသု၊ အရပ်တို့။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်အရပ်။ ဥပရိ၊ အထက်အရပ်။ ဣတိ၊ သို့။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်၌။ လောကဓာတုသန္နိဝေသံ၊ လောကဓာတ်၏ စုဝေးတည်နေခြင်းသည်။ (အတ္ထိ) [ရှေးနိဿယ၌ လောကဓာတုသန္နိဝေသံဟု ရှိ၏။ လောကဓာတုသန္နိဝေသော-ဟုရှိလျှင် ကောင်းသည်။] သဗ္ဗလောကဓာတုသု

စ၊ အလုံးစုံသော လောကဓာတ်တို့၌လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ကုတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိကပ္ပသိပ္ပံ၊ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ကြံစည်ခြင်းကြောင့်အတတ်ကို။ [ဓဝိကပ္ပသိပ္ပံ၊ အထူးထူး အပြားပြား ကြံစည်ခြင်းကြောင့်ပြီးသော အယူကိုမ ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်။] ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ သဗ္ဗဒိသာသု၊ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌။ ဗုဒ္ဓေါ၊ တို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်တော်မူကြကုန်၏။ ကုတိ ယေသံ လဒ္ဓိံပေ။ ကုတရဿ။

ပုရတ္ထိမာယာတိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာနော။) သကျမုနိ၊ သာကီနွယ်ဖွား ငါတို့မြတ်စွာဘုရားကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော။ လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိအယူ၏အစွမ်းဖြင့်။ အညလောကဓုတုယံ၊ အခြားသော လောကဓာတ်၌။ ဌိတံ၊ တည်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ကိ နပမော သော ဘဂဝါတိအာဒိ၊ ကို။ တံ၊ သင်ပရဝါဒီသည်။ သစေ ဇာနာတိ၊ အကယ်၍ သိအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) နံ၊ ထိုဘုရားရှင်ကို။ နာမာဒိဝသေန၊ အမည်တော်အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ကထေဟိ၊ ပြောစမ်းပါလော။ ကုတိ စောဒနတ္ထိ ဝုတ္တံ။ ကုမိနာ ဥပါယေန၊ ဤ ကပ်၍ဆောင်ကြောင်း နည်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုတိ၊ အပြီးတည်း။

သဗ္ဗဒိသာကထာဝဏ္ဏနာ၊သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၄-ဓမ္မကထာအဖွင့်

၈၈၇-၈၈၈။ ကုဒါနိ ဓမ္မကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဓမ္မကထာ၌။ ယသ္မာ။ ရူပါဒယော၊ ရုပ် အစရှိသော တရားတို့သည်။ ရူပါဒိသဘောဝေန၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့၏ သဘောအားဖြင့်။ နိယကာ၊ မြကုန်၏။ တံ သဘာဝံ၊ ထို ရုပ်အစရှိသည်တို့၏ သဘောကို။ န ဝိဇာဟန္တိ၊ မစွန့်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိယတာ၊ မိမိ၏ သဘောအားဖြင့် မြကုန်၏။ ကုတိယေသံ လဒ္ဓိံပေ။ ကုတရဿ။ အထနံ။ တေ၊ ထိုရုပ် အစရှိသော တရားတို့သည်။ နိယတာ၊ မိမိတို့၏ သဘောအားဖြင့် မြကုန်သည်။ သစေ (ဟောန္တိဧဝံ သတိ။) မိစ္ဆတ္တနိယတာ ဝါ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတတို့သော်လည်း။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ သမ္မတ္တနိယတာ ဝါ၊ သမ္မတ္တနိယတတို့သော်လည်း။ (သိယံ။)ကုတော၊ ဤ မိစ္ဆတ္တနိယတ၊ သမ္မတ္တနိယတတို့မှ။ အညော၊ အခြားသော။ နိယာမော

၁။ မိစ္ဆတ္တ သမ္မတ္တနိယတာ။။ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၏ ရပုန စသော သဘောအားဖြင့် မြကြသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်၏။ သို့သော် ဓနိယတမ ဟု တရားဟောတော်မူ။ နိယတဖြစ်လျှင်လည်း မိစ္ဆတ္တ၊ သမ္မတ္တ တမျိုးမျိုးတွင် ပါဝင်ရ၏။ ဓသဗ္ဗေ ဓမ္မာနိယတာမ ဟူသော အယူသည် မမှန်သောကြောင့် သကဝါဒီက စစ်ဆေးရသည်။

နာမ၊ မြဲသောတရားမည်သည်။ နတ္ထိ။ ကုတိ စောဒေတုံ မိစ္ဆတ္တနိယတာတိ-အာဒိ အာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုမိစ္ဆတ္တနိယတာ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ပဋိညာ စ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်။ ပဋိက္ခေပေါ စ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်း ပယ်ခြင်းတည်း။

ရူပံ ရူပဋ္ဌေနတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) [အာဒိ-ဖြင့် ဝေဒနာမှစ၍ဝိညာဏံ ဝိညာဏဋ္ဌေန-တိုင်အောင် ယူပါ။] ယေန အတ္ထေန၊ အကြင် ရူပနစသော အနက်သဘောအားဖြင့်။ နိယတတိ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့သည်မြဲကုန်၏ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ပရဝါဒီဆို၏။ တဿ၊ ထိုရူပန စသော အနက်သဘော၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊ တကြ၊ ထိုရူပံ ရူပဋ္ဌေန အစရှိသော စောဒနာစကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ ဟူသော စကားကို။ (ဝတ္ထု-၌စပ်။) ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသည်သာတည်း။ ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏ သဘောရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ကုတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့ သောအလိုအားဖြင့်။ ဝတ္ထု-၂၊ ဆိုထိုက်၏။ ကုတော၊ ဤအလိုမှ။ အညတာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ န ဝတ္ထု-၂၊ မဆိုထိုက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ကုတိ အဓိပ္ပါယေန ဝတ္ထု-၂၊ နည်း။ ကုတော အညာထာ န ဝတ္ထု-၂၊ နည်း။) ရူပဋ္ဌတော၊ ရုပ်၏အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ ရူပဿ၊

၁။ ယေနတ္ထေန နိယတာတိ။ ။ ရူပအနက် အနုဘဝန အနက်စသောခန္ဓာ ၅-ပါး၏ အနက်သဘောကို ဓယေနတ္ထေန ဟု ဆိုသည်။ နိယတာတိကား ဓသဗ္ဗေ ဓမ္မာ နိယတာမေ နိယတာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဗဟုဝစ် ရှိရသည်။

၂။ ကုတိ အဓိပ္ပါယေန ဝတ္ထု-၂။ ။ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန ဟု ဝိဘတ်မတူပဲ ပါဠိတော်၌ ဆိုထားသော်လည်း ဓရူပဋ္ဌေန ကို နိယတံ၌ အဘိန္နဝိ- သသနစပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ရူပံအရနှင့် ရူပဋ္ဌအရသည် ရုပ်တရားချည်း ရ၏။ ထို့ကြောင့် ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ ဟူသော စကားသည် ရူပံ ရူပမေဝ၊ ရုပ်သည်ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသည်သာ ဟု ဆိုအပ်သော စကားနှင့် အဓိပ္ပါယ်တူပင် ဖြစ်၏။ [ရူပမေဝ-၌ ဧဝ-ဖြင့် နေဒေနာဒိသဘာဝံ ဟု ကန့်သည်။ န ဝေဒနာဒိသဘာဝံသည် ရူပံနှင့် အရတူ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ ဖြစ်သကဲ့သို့ (တနည်း- ဆဋ္ဌိတပ္ပုရိသံ ရှေ့ရှိသော အဿတ္ထိ ဖြစ်သကဲ့သို့) ရူပမေဝ-၌လည်း အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်ဟုမှတ်ပါ။]

၃။ ကုတော အညတာန ဝတ္ထု-၂။ ။ ရူပနှင့် ရူပဋ္ဌတို့၏ အရတူသောအခြင်းအရာကို ဓကုတော ဟု ဆို၍ အရမတူသော အခြင်းအရာကို ဓအညထာ ဟု ဆိုသည်။ ကသ္မာ-ဖြင့် ဓကုတိ အဓိပ္ပါယေန ဝတ္ထု-၂၊ ကုတော အညထာ န ဝတ္ထု-၂ ဟူသော အနွယ် ဗျတိရေကဝါကျကို ယူ၍ ပုစ္ဆာထုတ်သည်။ ဓရူပဋ္ဌတော အညဿရူပဿ အဘာဝါ၊ ရူပသဘာဝေါ ဟိ စသည်တို့ကား ရူပနှင့် ရူပဋ္ဌတို့ အရတူပုံကိုပြသော အဖြေစကားတို့သည်။

ရုပ်၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဣတိ အဓိပ္ပါယ်န ဝတ္ထုပ္ပံ၊ ဣတောအညထာ န ဝတ္ထုပ္ပံ၊ မဆိုထိုက်။) ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပသဘာဝေါ၊ ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောသည်။ ရူပဋ္ဌော၊ ရူပဋ္ဌတည်း။ ရူပသဘာဝေါစာ၊ ရုပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောဟူသည်လည်း။ ရူပမေဝ၊ ရုပ်ပင်တည်း။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ၊ အညော၊ အခြားသော သဘောသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ ထိုသို့ရုပ်မှတပါး အခြားသော ရူပဋ္ဌမရှိပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထိုရုပ်၏။ ဝေဒနာဒီတိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့မှ။ နာနက္ကသညာပနတ္ထံ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသည်၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧသဝေါဟာရော၊

၁။ ရူပသဘာဝေါဟိ။ ။[ရှေ့စကားကို တိုက်ရိုက် အကျယ်မချဲ့သောကြောင့် ဒဠိကရဏကြံ လိုက်ပါသည်။] ရှေ့စကားကို ခိုင်မြဲအောင် ပြုရာ၌ ဓရူပသဘာဝေါရူပဋ္ဌော။ပေ။ န ရူပတော အညောမ ဟု ရုပ်မှ တပါးသော ရူပဋ္ဌ၏ မရှိခြင်းကိုသာပြ၍ မူလ အဖြေဖြစ်သော ရူပဋ္ဌမှ တပါးသော ရုပ်၏ မရှိခြင်းကို အဘယ့်ကြောင့်မပြပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ် ရှိ၏။ အဖြေကား ရုပ်မှ တပါးသော ရူပဋ္ဌ၏ မရှိခြင်းကိုပြလိုက်လျှင် ရူပဋ္ဌမှ တပါးသော ရုပ်၏မရှိခြင်းကိုလည်း အတ္ထာပန္နနည်းအားဖြင့်ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့် ရူပဋ္ဌမှ တပါးသော ရုပ်၏ မရှိခြင်းကို သီးခြားမပြတော့။

ဋီကာ။ ။တတ္ထ ရူပတော အညဿ ရူပဋ္ဌဿ အဘာဝေ ဒဿိတေ ရူပဋ္ဌတောအညဿ ရူပဿ အဘာဝေါ ဒဿိတော ယေဝ နာမ ဟောတီတိ တမေပ ရူပတော အညဿရူပဋ္ဌဿ အဘာဝံ ဇာသေန္တော ရူပသဘာဝေါ ဟိတိအာဒိ မာဟ။[ဒဿိတောယေဝ ဟောတိ၊ အတ္တတော အာပန္နတ္တာ။-အနူ။ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကျရောက်သည်ကိုအတ္ထာပန္နနည်းဟု ခေါ်သည်။]

၂။ ဝေဒနာဒီဟိ ပနဿ။ပေ။ ဟောတီတိ။ ။ရုပ်တရားနှင့် ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောသည် အရတူပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဓရူပသဘာဝ-ရုပ်၏+သဘောမ ဓရူပဋ္ဌ-ရုပ်၏+အနက်ယတောမ ဟု ရုပ်နှင့် သဘောတို့ကွဲပြားသကဲ့သို့ အခေါ်ဝေါ် ဖြစ်ရသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် ဝေဒနာ-ဒီဟိ ပနဿမ စသည်ကို မိန့်။ ရုပ်၏ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့မှ မတူ ထူးခြားပုံကိုသိစေခြင်း အကျိုးငှါ ဓရုပ်၏+သဘော၊ ရုပ်၏+အနက်မ ဟု ရူပနှင့် သဘာဝကိုကွဲပြားသကဲ့သို့ အခေါ်အဝေါ်ဖြစ်သည်။ [ဝေါဟာရော ဟောတီတိကျမှ ဣတိဖြင့်တကြာယံ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြန်၍ အုပ်ပါ။]

၃။ နာနက္ကသညာပနတ္ထံ။အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ ဓနာနက္ကသညာပနတ္ထံမ ဟု တွေ့ရ၏။ ဋီကာစာအုပ်၌ ဓနာနာနက္ကသညာပနတ္ထံမ ဟု တွေ့ရ၏။ အခေါ်အဝေါ်နာမည်သညာကို သိစေခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဓသညာပနမ ဟု ရှိသော ပါဠိသာအမှန်တည်း။

၄။ သေဝေါဟာရော။ ။ရူပဿ+သဘာဝေါ ရူပသဘာဝေါ၊ ရူပဿ+အဋ္ဌော ရူပဋ္ဌောတိ ဧဝံ အညတ္တံ ဂဟေတွာ ဝိယ ပဝတ္ထော ရူပသဘာဝေါဟာရော၊ ရူပဋ္ဌဝေါဟာရော ဝါ။-ဋီကာ။ [ဤ၌ ရူပဿနှင့် သဘာဝသည် အရမကွဲပါပဲ

ဤ ရူပသဘာဝ ရူပဌ ဟူသော အခေါ်အဝေါ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ (အယံအဓိပ္ပါယ်)။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ ရုပ်၏ ရူပဌမှ တမျိုးတခြားမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [တသ္မာတိ ရူပဿ ရူပေဌေန အနညတ္တာ။-ဋီ။ ရှေ့၌ ဆိုအပ်ပြီး စကားကိုချုံး၍ စွဲသည်။] ရူပံ ရူပဌေန နိယတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဆိုသောပရဝါဒီသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နိယတံ၊ မြဲ၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ။ နိယတဉ္စနာမ၊ နိယတမည်သည်လည်း။ မိစ၊တ္တနိယတံ ဝါ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတသည်သော်လည်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သမ္မတ္တနိယတံ ဝါ၊ သမ္မတ္တနိယတသည်သော်လည်း။ သိယာ၊ ရာ၏။ ဣတော၊ ဤမိစ္ဆတ္တနိယတ သမ္မတ္တနိယတမှ။ အညော၊ အခြားသော။ နိယာမော နာမ၊ မြဲသော တရားမည်သည်။ နတ္ထိမရုံ၊ [စာအုပ်တို့၌ နေတ္ထိတိစ ဟု ရှိ၏။ ဣတိ ပိုဟန်တူသည်။ ရှေ့နိဿ၌ကား ဓဏ္ဍတိ(အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ တည်းစ ဟုတည်ပေးသည်။] အထ၊ ထိုသို့ မိစ၊တ္တနိယတ သမ္မတ္တနိယတမှတပါး အခြားနိယာမ မရှိပါပဲလျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အတ္တန္တရဝသေန၊ မိစ၊တ္တနိယတ သမ္မတ္တနိယတမှတပါးသော အနက်၏အစွမ်းကြောင့်။ (ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပံရူပဌေန နိယတန္တိဇတ္တ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်သာတည်း။ ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏ ခံစားခြင်း အစရှိသော သဘောရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိအယံ၊ ကား။ အတ္တော၊ အတ္တတည်း။ (အတ္တန္တရ-ဟူသော အတ္တတည်း။)တသ္မာ။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။

အဘေဒဘေဒပစာရအားဖြင့် အရ ကွဲသကဲ့သို့ သမ္ပန်-သမ္ပန္နိခွဲ၍ ဆိုခြင်းကို ဓာညတ္တဂဟေတွာ ဝိယစ ဟု ဆိုသည်။ ဓရူပဿ+အဋ္ဌော ရူပဋ္ဌောစ ဌ်လည်း နည်းတူ။ ဤ၌ ဓရူပဿ+အဋ္ဌော ရူပဋ္ဌောစ ဟု ဆဋ္ဌိတပျရိသ်ဖွင့်ပုံကို ကြည့်၍ ဓရူပဌ-ရုပ်၏အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောစ ဟု ပေးရသည်။

၁။ ကသ္မာပဋိဇာနာတိ။ ။မိစ၊တ္တနိယတ၊ သမ္မတ္တနိယတမှတပါး အခြားသော နိယာမတရားမရှိလျှင် ဓရူပံ ရူပဌေန နိယတံ-လောစ ဟု မေးရာ၌ အဘယ်ကြောင့် ဓာမန္တာစ ဟု ဝန်ခံရသနည်း။ ရူပ၏ နိယတအဖြစ်သည် မိစ၊တ္တနိယတလည်း မဟုတ်၊ သမ္မတ္တနိယတလည်း မဟုတ်ဝါတကား-ဟူလို။

၂။ အတ္တန္တရဝသေန။ ။ဓာန္တရ-မိစ၊တ္တနိယတအနက်၊ သမ္မတ္တနိယတအနက်မှ တပါးသော+အတ္တ-ရုပ်သည် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်သဝေ ဟူသောအနက်။ ထိုအနက်နှင့်စပ်၍ ဓာမန္တာစ ဟု ဝန်ခံရသည်။ [ရူပံ ရူပဌေန နိယတန္တိဇတ္တ ဟိစ စသည်ကား အတ္တန္တရဝသေန၏ ဒဠိဝါကျတည်း။]

ပန၊ ဆက်။ ကူတော၊ ဤ ရှုပ် ရှုပ်မေဝ ဟူသောအနက်မှ။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ အဿ၊ ထိုရုပ်၏။ နိယတတ္ထံ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ ကူတိ၊ ကြောင့်။ ပန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ တေနေဝ-နယေနေဝ၊ ထိုနည်းဖြင့်ပင်။ [ခနိယတဉ္စ နာမ မိစက္ကနိယတံ ဝါသိယာ။ပေ။ အညော နိယာမော နာမ နတ္ထိစ ဟူသောနည်းဖြင့်ပင်။] စောဒေတုံ၊ ငှါ။ မိစက္ကနိယတန္တိအာဒိ အာဟ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ တေန ဟိ ရူပန္တိ၊ အစရှိသော။ လဒ္ဓိပိ၊ သည်လည်း။ အယောနိယောအပ္ပတိဌာပိသတ္တာ အပ္ပတိဌိတာဝ ဟောတိ။ ကူတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၅-ကမ္မကထာအဖွင့်

၈၈၉။ ကုဒါနိ ကမ္မကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထုထို ကမ္မကထာ၌။ ယသ္မာ။ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယာဒီနိ၊ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယအစရှိသော ကံတို့သည်။ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယဌာဒီတိ၊ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နိယတာ၊ မြကုန်၏။ တသ္မာ၊ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကမ္မာ၊ ကံတို့သည်။ နိယတာ၊ မြကုန်၏။ [ဓသဗ္ဗာနိ ကမ္မာနိ နိယတာနိစ ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ကူတိ ယေသံ။ပေ။ ကူတရဿ၊ ဒိဌဓမ္မ။ပေ။ နိယတန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယံ၊ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယကံသည်။ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယံ၊ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယကံသည်။ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယဌမေဝ၊ ဒိဌဓမ္မ-ဝေဒနီယ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်သာ။ ဒိဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောတူသော ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ပင်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဒါတုံ၊ ငှါ။ သစေ သက္ကောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။ ဝိပါကံကို။) ဒေတိ၊ ၏။ (ဝိပါကံ ဒါတုံ) နောစေ (သက္ကောတိ)၊ အံ။ အဟောသိကမ္ပနာမ၊ အဟောသိကံမည်သည်။ ဟောတိ၊ ကူတိ က္ကမံ အတ္ထံ၊ ကိ။ သန္ဓာယပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတံ။ ဤ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယကံသည်။ မိစ္ဆတ္ထ။ပေ။ ဝသေန၊ မိစ္ဆတ္တနိယတ၊ တမ္မတ္တနိယတတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနိယတမေဝ၊ အနိယတသာတည်း။ ကူတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားရပ်ကို။ ဟေဌာ၊ အောက်ဓမ္မကထာ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ကူတိ၊ အပြီးတည်း။

ကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဧကဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဧကဝိသတိမဝဂ်ပြီးပြီ။

၂၂-ဗာဝီသတိမဝဂ္ဂ

၁-ပရိနိဗ္ဗာနကထာအဖွင့်

၈၉၂။ ကုဒါနိ ပရိနိဗ္ဗာနကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုပရိနိဗ္ဗာန-ကထာ၌။
 ယသ္မာ။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာသည်။ သဗ္ဗညုဝိသယေ၊
 သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏အရာတော်၌။ အပ္ပဟိနသံယောဇနော၊ မပယ်အပ်သော
 သံယောဇဉ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။ တသ္မာ။ ကိဉ္စ၊
 အချို့သော။ သံယောဇနံ၊ ကို။ အပ္ပဟာယ၊ မပယ်စွန့်မူ၍။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကုတိယေသံ၊ ပေ။ ကုတရဿ၊ ဧတ္ထ၊ ဤ
 ပရိနိဗ္ဗာနကထာ၌။ သေသံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်သညောဇနကထာ၌။
 ဝုတ္တနယမေဝ။ ကုတိ၊ အပြီးတည်း။

ပရိနိဗ္ဗာနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-ကုသလစိတ္တကထာ အဖွင့်

၈၉၄-၈၉၅။ ကုဒါနိ ကုသလစိတ္တကထာ နာမ ဟောတိ။
 တတ္ထ၊ ထိုကုသလစိတ္တကထာ၌။ ယသ္မာ။ အရဟတံ၊ သည်။ သတိဝေပုဏ္ဏပ္ပတ္တော၊
 သတိ၏ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ (ဟုတွာ။) ပရိနိဗ္ဗာယန္တော၊
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီးသည်။ (သမာဓော)ပိ၊ သော်လည်း။ သတော၊ အမှတ်ရသည်။
 သမ္မဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ (ဟုတွာ။) ဖြစ်၍သာလျှင်။
 ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ၏။ တသ္မာ။ ကုသလစိတ္တော၊ ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။)
 ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ကုတိ ယေသံ၊ ပေ။ ကုတရဿ၊ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။
 ကုသလစိတ္တော နာမ၊ ကုသိုလ်စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ပညာ၊ ပေ။ ဝသေန၊
 ပညာဘိသင်္ခါရကို ပြုစီမံခြင်း အစရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့် အစရှိသော) ထိုအနက်ဖြင့်။
 စောဒေတုံ၊ ငှါ။ အရဟတံ၊ ပေ။ သင်္ခါရန္တိအာဒိ အာဟ၊ သေသမေတ္ထံ၊ ပေ။ နိယျာတိ။
 သတောသမ္မဇာနောတိ ကုဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဇဝနက္ခဏေ၊
 ပရိနိဗ္ဗာနဝိသိအတွင်းဝယ် ဇော ခဏ၌။ ကိရိယသတိသမ္ပဇညာနံ၊
 ကြိယာဖြစ်သောသတိသမ္ပဇညတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
 အသမ္မောဟမရဏဒီပနတ္ထံ၊ မတွေမဝေသေခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊
 ဆိုအပ်ပြီ။ ကုသလစိတ္တ-ဒီပနတ္ထံ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ န (ဝုတ္တံ)
 ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓကံ၊ ကုတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလစိတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-အာနေဉ္ဇကထာအဖွင့်

၈၉၆။ ကုဒါနိ အာနေဉ္ဇကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထုတိအာနေဉ္ဇကထာ၌။ ဘဂဝါ။ သည်။ စတုတ္ထဇ္ဈနော၊ စတုတ္ထာန်၌။ ဌိတော၊ တည်တော်မူသည်။ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ [ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ။ ကုတိသို့။ သလ္လကေတွာ၊ မှတ်ထင်၍။ အရဟာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာနေဉ္ဇော၊ အာနေဉ္ဇဖြစ်သော စတုတ္ထာန်၌။ ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကုတိ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ကုတရဿ။ ပကတိစိတ္တေတိ၊ ကား။ ဘဝံစိတ္တေ၊ ဘဝင်စိတ်၌။ (ဌိတော ပရိနိဗ္ဗာယတိ နန္ဒ၌စပ်။) တိ၊ ခဲ့။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သညိနော၊ သညာရှိကုန်သော။ [အသညဘတ္တ-ကို ပယ်လို၍ သညိနော-ဟု ဆိုသည်။] သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဘဝံစိတ္တေ၊ ဘဝင်စိတ်၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ဘဝံပရိယောသာနေန၊ ဘဝင်၏ အဆုံးဖြစ်သော။ စုတိစိတ္တေန၊ စုတိစိတ်ဖြင့်။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရေန္တိ၊ ကုတိ ကုမိနာအတ္တေန၊ ဤသို့သော အနက်သဘောဖြင့်။ နံ၊ ထိုပရိဝါဒီကို။ စောဒေတုံ၊ ဧဝံ၊ ဤသို့။ နနုအရဟာ ပကတိစိတ္တေ ဌိတော ပရိနိဗ္ဗာယတိ-ဟူ၍။ အာဟ၊ သကဝါဒီ ဆိုပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနနု အရဟာ ပကတိစိတ္တေန အစရှိသော စကားရပ်၌။ စတုဝေါကာရဘဝေ၊ စတုဝေါကာရဘဝ၌။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပကတိစိတ္တမ္ပိ၊ ပကတိစိတ်သည်လည်း။ အာနေဉ္ဇံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသောစိတ်သည်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အယံ ပဉ္စော၊ ဤပြဿနာကို။ ပဉ္စဝေါကာရ-ဘဝဝသေန၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥဒ္ဓဋ္ဌော၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ နော စဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေတိ-ဟူ၍။ (သကဝါဒီ) အာဟ။ ဧတ္ထ ဤ အာနေဉ္ဇကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ကုတိ၊ အပြီးတည်း။

အာနေဉ္ဇကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဌိတော။)

၄-ဓမ္မာဘိသမယကထာ အဖွင့်

၈၉၇။ ကုဒါနိ ဓမ္မာဘိသမယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ အတိတဘဝေ၊ အတိတ်ဘာ၌။ သောတာပန္နံ၊ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မာတုကုစ္ဆိယံ၊ အမိ၏ဝမ်း၌။ ဝသိတွာ၊ ပဋိသန္ဓေ နေပြီး၍။ နိက္ခန္တိ၊ ထွက်လာသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ တွေ့ရ၍။ ဂဗ၊ သေယျာယ၊ အမိဝမ်း၌ကိန်းခြင်းဖြင့်။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ကုတိ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ကုတရဿ။ အထ နံ။ တတ္ထ၊ ထိုအမိဝမ်းဝယ်ကိန်းခြင်း၌။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ ယဒိ အတ္ထိ။ (ဧဝံ သတိ။)

ဓမ္မာဘိသမယဿ၊ သစ္စာ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မဒေသနာဒီဟိ၊ တရားဟောခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဘဝံတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရသလော။ ဣတိ စောဒေတုံ အတ္ထိ ဂဗ၊သေယျာယဓမ္မဒေသနာတိအဒိ အာဟ။

သုတ္တဿတိအာဒိ၊ ကို ဘဝင်္ဂဝါရံ၊ ဘဝင်၏ အလှည့်အကြိမ်ကို။ သန္ဓာယ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ။ ဟိချေ။ ဂဗ၊သေယျာယ၊ အမိဝမ်းဝယ်ကိန်းရာအခါ၌။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဘဝင်္ဂမေဝ၊ ဘဝင်သည်သာ။ ပဝတ္တတိ။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သတ္တော၊ သည်။ (အသမ္ပဇာနော နာမ ဟောတိ-၌ စပ်။) ကိရိယမယပွဝတ္တာဘာဝါ။ ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော ဇောစိတ်ဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ သုတ္တော၊ အိပ်ပျော်သူသည်။ ဘာဝနာနုယောဂဿ၊ ဘာဝနာကို အားထုတ်မှု၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ပမတ္တော၊ မေ့လျော့သူသည်။ ကမ္မဋ္ဌာနပရိဂ္ဂါဟကာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းတတ်ကုန်သော။ သတိသမ္ပဇာညာနံ၊ သတိသမ္ပဇာတို့၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ မုဋ္ဌဿတိ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသူသည်။ အသမ္ပဇာနော နာမ၊ အသမ္ပဇာနမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏ တထာရူပဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော အသမ္ပဇာနာ၏။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှရှိနိုင်ပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မာဘိသမယကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-၇၊ တိသောပိ ကထာအဖွင့်

၈၉၈-၉၀၀။ ဣဒါနိ တိသောပိ ကထာနာမ ဟောန္တိ။ တတ္ထ၊ ထိုတိသောပိ ကထာ၌။ အစိရဇာတာနံ၊ မကြာမြင့်သော ဖွားရာကာလရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဖွားပြီး၍ မကြာမြင့်ကုန်သော။ သောတပန္နာနံ၊ သောတပန်တို့၏။ အရဟတ္ထပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္ထဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ သုပ္ပဝါသာယ၊ သုပ္ပဝါသာ မည်သော။ ဥပါသိကာယ၊ ဥပါသိကာမ၏။ သတ္တဝသိကံ၊ ခုနစ်နှစ်ရှိသော။ ဂဗ၊စ၊ ကိုယ်ဝန်သူငယ်ကို။ (အရှင်သီဝလိအလောင်းကိုယ်ဝန်သူငယ်။) ဒိသွာ၊ ၍။ ဂဗ၊သေယျာယ၊ အမိဝမ်းဝယ် ကိန်းရာအခါ၌။ အရဟတ္ထပ္ပတ္တိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ စ၊ ဤသို့။ သုပိနေ၊ အိပ်မက်၌။ အာကာသဂမနာဒီနိ၊ ကောင်းကင်သို့ ပျံသွားခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ စ။ [အိပ်မက်၌ ကောင်းကင်သို့ သွားနိုင်

ခြင်းအစရှိသည်ကို အဘိညာဉ်ရ၍ သွားနိုင်သည်ဟု ယူသည်။] တတ္ထ၊
ထိုအိမ်မက်မက်ရာအခါ၌။ အရဟတ္တပုတ္တိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၈၊ ဤသို့။
ဣဓာပိ၊ ဤပိဿောပိ ကထာ၌လည်း။ ယေသံ၊ လဒ္ဓိယော။ပေ။ ဣတရဿ။
ဧတ္ထ၊ ဤတိဿောပိ ကထာ၌။ သေသံ၊ သည်။ ပုရိမတထာသဒိသမေဝ၊
ရှေ့၌ဖြစ်သော ဓမ္မာဘိသမယကထာနှင့် တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တိဿောပိ ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

၈-အဗျာကထာကထာအဖွင့်

၉၀၁-၉၀၂။ ဣဒါနိ အဗျာကထာကထာ နာမဟေတိ။ တတ္ထ၊
ထိုအဗျာကထာကထာ၌။ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုတို့။ ဧသော စေတနာ၊ ဤစေတနာသည်။
အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာစထိစေတနာသည်လည်း။ အဗ္ဗောဟာရိကာ၊ အာပတ်၏ အင်္ဂဟု
ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းကိုမထိုက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။
သုပိနဂတဿ၊ ဖြစ်သော အိပ်မက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အိပ်မက်မက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဗျာကထံ၊ အဗျာကထတည်း။ ဣတိ
ယေသံ၊ပေ။ ဣတရဿ။သေသမေတ္ထပေ။ နိယျာတိ။

သုပိနဂတဿ စိတ္တံ အဗ္ဗောဟာရိကန္တိက္ကဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ အာပတ္တိ၊ ကို။
သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ (အာပတ်၏ အင်္ဂဟု မဆိုလောက်-
ဟုဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ဟိ၊မှန်။ သုပိနဂတဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။
ပါဏာတိပါတာဒိဝသေန၊ သူ့အသက်ကို သတ်ရသည်ဟု
အိပ်မက်မက်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အကုသလစိတ္တံ၊
အကုသိုလ်စိတ်သည်။ ကိဉ္ဇာပိပဝတ္တတိ၊ အကယ်၍တားဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်
ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝတ္ထုဝိကောပနံ၊ သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း အစရှိသော ဝတ္ထုကို
ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထိုအိပ်မက်၌။ အာပတ္တိ၊ ကို။ ပညပေတုံ၊
ပညတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊မတတ်ကောင်း။ ဣမိနာ ကာရဏေန၊
ဤအကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုအိပ်မက်၌ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ်သည်။
အဗ္ဗောဟာရိကံ၊ အာပတ်၏အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းကို မထိုက်။
အဗျာကတတ္ထာ၊ အဗျာကတ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အဗ္ဗောဟာရိကံ၊ သည်။) န၊
မဟုတ်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [အဗျာကတစိတ် မဟုတ်၊
ဘဝင်အစဉ်၏အကြား၌ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ်သာ။]

အဗျာကတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

၉-အာသေဝနပစ္စယကထာအဖွင့်

၉၀၃-၉၀၅။ ဣဒါနိ အာသေဝနပစ္စယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ ဌံ။ ယသ္မာ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့သည်။ ခဏိတာ၊ ခဏ၌ ယှဉ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တခဏသာ ရှိကုန်၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ မုဟုတ္တမ္ပိ၊ တမုဟုတ်မျှလည်း။ ဌတွာ၊ တည်၍။ အာသေဝနပစ္စယံ၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို။ အာသေဝတိ နာမ၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်စေသော တရားမည်သည်။ န၊ မရှိ။ တသ္မာ။ ကာစိ၊ တစုံတခုသော။ ပါဠိတော်၌ ကာစိ-ဟု ရှိသည်။ အာဝေနပစ္စယတာ၊ အာသေဝနပစ္စည်း၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ။ အာသေဝနပစ္စယတာယ၊ အာသေဝနပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော တရားသည်။ န အတ္ထိ။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံပေ။ ဣတရဿ။ အထနံ။ သုတ္တဝသေန၊ ပါဠိတော်သုတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပညာပေတုံ။ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းငှါ။ နနုပေ။ ပါဏာတိပါတောတိ-အာဒိ၊ ကိ။ (သကဝါဒိနာ။) အာဘတံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုသုတ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာသေဝနပစ္စယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ခဏိကကထာအဖွင့်

၉၀၆-၉၀၇။ ဣဒါနိ ခဏိကကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုခဏိကကထာ၌။ ယသ္မာ။ သဗ္ဗသင်္ခတဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ တသ္မာ။ ဧကစိတ္တက္ခဏိတာယေဝ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏာရှိကုန်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စ၏အဖြစ်သည်။ သမာနာယ၊ တူလသော်။ ဧကော၊ တပါးသောတရားသည်။ လဟုံ၊ လျင်မြန်စွာ။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ [စိတ်တရားကို ရည်ရွယ်သည်။] ဧကော၊ တပါးသောတရားသည်။ စိရေန၊ ကြာမြင့်မှု။ (ဘိဇ္ဇတိ၏။) [ရုပ်တရားကို ရည်ရွယ်သည်။] ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤအချို့တရား၏ လျင်စွာ ပျက်၍ အချို့ပတရား၏ကြာမြင့်မှ ပျက်ရာ၌။ နိယာမော၊ မြဲသော သဘောသည်။ ကော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ ယေသံပေ။ ဣတရဿ။ စိတ္တေ မဟာပထဝီတိအာဒိသု၊

၁။ စိတ္တေမဟာပထဝီ။ စိတ္တေ မဟာပထဝီ သဏ္ဌာတိဓ ဟု ဆိုသောကြောင့် စိတ်ပေါ်၌ (စိတ်အတွင်း၌) ဓမ္မဟာပထဝီမြေကြီးတည်သလောဓ ဟု မေးသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ အမှန်အားဖြင့် ကား စိတ္တက္ခဏာတိုင်း စိတ္တက္ခဏာတိုင်း၌ မဟာပထဝီစသည်တို့လည်း ထိုစိတ္တက္ခဏာမျှသာ တည်ကြသလောဟု မေးလိုရင်းဖြစ်သည်။ [ယဒိသဗ္ဗေ သင်္ခတဓမ္မာ သမာနက္ခဏာ၊ တထာ သတိ အရူပသန္တတိယာ ဝိယ ရူပသန္တတိ-

အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ တေသံ၊ ထိုပထဝီ အစရှိသည်တို့၏။ တထာ၊ ထိုစိတ္တက္ခဏ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဏ္ဌာနံ၊ တည်ခြင်းကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်၊) ပဋိက္ခိပတိ။

ပက္ခယတနန္တိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၌ စပ်။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့သည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ၊ ကုန်သည်။ ယဒိ ဘဝေယျံ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) စက္ခယတနာဒိနိ၊ စက္ခယတန အစရှိသော ရုပ်တို့သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိတိ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော စိတ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ ယေဝ၊ တကွသာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဇ္ဈေယျံ၊ ချုပ်ကုန်ရာသလော။ ဣတိစောဒနတ္ထံ၊ (သကဝါဒိနာ ဝုတ္တံ။) ပန၊ ကား။ ဣဘရော၊ သည်။ အန္တော-မာတုကုစ္စံ ဂတဿ၊ အမိဝမ်း၏ အတွင်းသို့ရောက်သော သတ္တဝါ၏။ ဝိညာ-ဣပ္ပတ္တိ၊ ဝိညာဉ်၏အဖြစ်ခြင်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပဝတ္တိ၊ ပဝတ္တိအခါကို။ [ရှေးနိဿယ၌ ပဝတ္တိဟု ရှိသည်။ ပဋိသန္ဓေတည်ပြီးနောက် ပဝတ္တိဟုသာခေါ်ရိုးရှိသည်။ ပပဝတ္တေ ဟု ခေါ်ရိုးမရှိ။] သန္ဓာယ လဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပ မှတ်အပ်၏။ တေနဟိဧကစိတ္တက္ခဏိကာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (ဝဒတိ-၌စပ်။) ယသ္မာ၊ နိစ္စာ၊ နိစ္စတို့သည်။ နဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ရုစိယာ၊ အလိုအားဖြင့်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ တံ၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အဝုတ္တသဒိသမေဝ၊ မဆိုအပ်သော အကြောင်းနှင့်တူသည်သာ။ [နိစ္စာ နဟောန္တိ ဟူသောအကြောင်းပြသည် ဧကစိတ္တက္ခဏ၏ အကြောင်းပြ မဟုတ်သောကြောင့်အကြောင်းကို မဆိုပဲ ထားခြင်းနှင့်အတူပင် ဖြစ်သည်။-ဟူလို။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ခဏိကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဗာဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဗာဝိသတိမဝဂံ ပြီးပြီ။

ယာပိ အာနန္တရာဒိပစ္စယေန ဝိမိနာ ပဝတ္တိ သိယာ၊ န စေတံ အတ္တိ၊ ယဒိ သိယာ၊ စိတ္တက္ခဏေ စိတ္တက္ခဏေ ပထဝီအာဒိနံ ဥပ္ပါဒနိရောဓေဟိ ဘုဝိတဗ္ဗန္တိ။-အနု။]

၂၃-တေဝီသတိမဝဂ္ဂ

၁-ဧကောဓိပ္ပါယကထာ အဖွင့်

၉၀၈။ ဣဒါနိ ဧကဓိပ္ပါယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဧကော-ဓိပ္ပါယကထာ၌။ ကာရုညေန၊ သနားခြင်းဟူသော။ ဧကေန၊ ရာဂါဓိပ္ပါယမှတစ်ပါးသော။ အဓိပ္ပါယေန ဝါ၊ အလိုအားဖြင့်မူလည်း။ ဧကောဓိပ္ပါယော၊ တခုသော အလိုရှိသော။ (မေထုနော-၌ စပ်။) သံသာဓရေ၊ သံသရာ၌။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဘဝိဿာမ၊ ဖြစ်လိုကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣတ္ထိယာ၊ နှင့်။ သဗ္ဗ၊ ဗုဒ္ဓပူဇာဒီနိ၊ ဘုရားကို ပူဇော်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပဏိဓိဝသေန ဝါ၊ ဆုတောင်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ အဿ၊ ထိုမေထုန်၏။ ဧကော၊ တပေါင်းတည်းသော။ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုသည်။ (အတ္ထိ ရှိ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကောဓိပ္ပါယော၊ ယ မည်၏။ ဒိန္နမ္ပိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇနာနံ၊ မိန်းမယောက်ျားတို့၏။ ဧဝရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဧကောဓိပ္ပါယော၊ ရာဂါဓိပ္ပါယမှ တစ်ပါးသော အလိုရှိသော။ ဝါ၊ တပေါင်း

၁။ ဧကောဓိပ္ပါယ။ ။ ကောရုညေန ဝါ။ ပေ။ ဧကောဓိပ္ပါယော။ မိန်းမယောက်ျားတို့ မေထုန်မှီဝဲရာ၌ ရာဂတည်းဟူသော အလိုဆန္ဒမှာ ရိုးရာဖြစ်၍ ဧကော-ဓိပ္ပါယမ ဟု အထူးပြောဖွယ် မလို။ ဤနေရာ၌ ရာဂါဓိပ္ပါယမှတစ်ပါး အခြား အလိုအားဖြင့် မှီဝဲခြင်းကိုသာ ဧကောဓိပ္ပါယမ ဟုဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ ဓရာဂါ-ဓိပ္ပါယတော အညာဓိပ္ပါယော ဝါမ ဟု ဧကအတွက် အညအနက်ကို ဖွင့်သည်။ ထိုအညဟူသည် သနားခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ကောရုညေန ဝါမ ဟု ဧကောဓိပ္ပါယကို သရုပ်ဖော်သည်။

ဆက်ဦးအံ့-မာတုဂါမကဓဿူကို မကြိုက်လျှင် သတ်သေလိုက်မည်မဟုတ်သောကြောင့် သူ၏ အသက်ကို ကယ်ဆယ်ခြင်းအကျိုးငှါ ကရုဏာဓိပ္ပါယဖြင့်သူ့အလိုကို ဖြည့်ရခြင်းတည်း။ [အယဉ္ဇနယော ဣတ္ထိယာ ဇီဝိတရက္ခဏတ္ထံ ကာရုညေနမနောရထံ ပူရေန္တဿ ဗောဓိသတ္တဿ သံရေဝိနာယောတီတိ ဧဝံဝါဒိနံ ပရဝါဒိ သန္ဓာယ ဝုတ္တော။-အနု။]

၂။ ပဏိဓိဝသေန။ ။ သံသရာ၌ အတူတကွ ဖြစ်ဖို့ရန် ဆုတောင်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် မေထုန်မှီဝဲခြင်းသည် ပဏိဓိဝသေန ဧကောဓိပ္ပါယမ တည်း။ ဤနည်း၌ကား ဧထ-သဒ္ဓါသည် ဧကတော အနက်ကို ဟော၏။ [ဧကော အဓိပ္ပါယောတိ ဧတ္ထဧကတောဘာဝေါ ဧက-သဒ္ဓေါ ဒဌဗ္ဗော-ဋီကာ။] ပုတ္တမုဒဒဿနာဓိပ္ပါယောပိ (သား၏မျက်နှာကို မြင်လိုခြင်း၊ သားရလိုခြင်းကြောင့် မှီဝဲခြင်းသည်လည်း) ဧတ္ထေဝ (ဤပဏိဓာနာဓိပ္ပါယ-၌ပင်) သင်္ဂဟံ ဂတောတိ ဒဌဗ္ဗံ။-အနု။

တည်းဖြစ်လိုခြင်းဟူသော အလိုရှိသော။ မေထုနော ဓမ္မော၊ မေထုန်အကျင့်ကို။ ပဋိသေဝိတဗ္ဗော၊ မှီဝဲထိုက်၏။ ဣတိ ယေသံ။ပေ။ ဣတရဿ။ သေသမေတ္ထံ။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဧကာဓိပ္ပါယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ အဖွင့်

၉၀၉။ ဣဒါနိ အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ ဌှိ။ ဣရိယာပထသမ္ပန္နေ၊ ဣရိယာပုတ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ အာကပ္ပသမ္ပန္နေ၊ အသွင်အပြင်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ ပါပဘိက္ခု၊ ယုတ်မာသော ရဟန်းတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝဏ္ဏေန၊ အသွင်အပြင်ဖြင့်။ အမနဿာ၊ လူမဟုတ်သော နတ်၊ ဘီလူးတို့သည်။ မေထုနံ ဓမ္မံ၊ မေထုန်အကျင့်ကို။ ပဋိသေဝန္တိ၊ မှီဝဲကုန်၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ။ပေ။ ဣတ ယေသံ လဒ္ဓိံ။ပေ။ ဣတရဿ။ ဧတ္ထံ၊ ဤ အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရဟန္တဝဏ္ဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-၇-ဣဿရိယကမကာရိတာကထာ အဖွင့်

၉၁၀-၉၁၄။ ဣဒါနိ ဣဿရိယကမကာရိတာကထာ နာမ ဟောတိ။ ဆဒ္ဓန္တဇာတကာဒိနိ၊ ဆဒ္ဓန္တဇာတ် အစရှိသည်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဗောဓိ-သက္ကော၊ သည်။ ဣဿရိယကမကာရိတာဟေဘုဝ၊ စိတ်ကို အစိုးရသူ၏ အဖြစ်

၁။ ဣဿရိယ။ပေ။ ဟေတု။ ။ ဣဿရဿ + ဘာဝေဝါ၊ ဣဿရိယံ=အစိုးရသူ၏အဖြစ်ဟူသည် မိမိစိတ်ကို မိမိအလိုရှိတိုင်း ထားနိုင်ခြင်း ဟူသော စိတ္တိဿရိယတည်း။ [ဣဿရိယေနာတိ စိတ္တိဿရိယေန၊ စိတ္တိဿရိယမဟု ဆိုသော်လည်း အဏိမာ-လဃိမာ စသည်၌လာသော ဝသီဘော်မြော်သော တန်ခိုးမဟုတ်။ ဆဒ္ဓန်ဆင်မင်းဘဝ၌ မိမိစိတ်ဆန္ဒအတိုင်း အစွယ်ကိုဖြတ်၍ ပေးနိုင်ခြင်းမျိုးတည်း။ ဤသို့အလိုအတိုင်း ပြုနိုင်ခြင်းကိုပင် ဧကမကာရိတာမဟု ဆိုသည်။

မူကွဲ။ ။ဧကမကာရိကာမ ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိသော်လည်း ယေထာမိပ္ပေတဿကရဏံ နိကာ၌ တာ-ပစ္စည်း၏ ဘာဝအနက်ကိုပင် ဧကရဏံ ဟု ဘာဝပစ္စည်းဖြင့်ဖွင့်သောကြောင့်၊ အနုဋီကာ၌ ဧကဿရိယကမကာရိဘာဝနိမိတ္တံ ဟု တာ-ပစ္စည်းအနက်ကို ဧဘာဝမ ဟု ဖွင့်သောကြောင့်၊ ဧကဿရိယကမကာရိတာ-ဟေတုမ ပါဌ်မှန် ရှိပါစေ။ [ဣဿရိယေန-စိတ်ကို အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် (စိတ်ကို အစိုးရသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစိုးရခြင်း ကြိယာအတွက်)+ကမဿ-မိမိအလိုရှိအပ်သော အမှုကို (အစွယ်ကို ဖြတ်ခြင်းစသော အမှုကို+ကာရိကာ-ပြုနိုင်သူ၏အဖြစ် (ပြုနိုင်ခြင်း)ဟူသော +ဟေတု-အကြောင်း။]

ကြောင့် အလိုရှိတိုင်း ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတ်၊ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်ရာဖြစ်သော တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်ရ၏။ ဂဗ၊သေယျ။ ကိုယ်ဝန်သူငယ်၏ ကိန်းရာ အမိဝမ်းသို့။ (ကြွမတိ၊ သက်ရောက်ရ၏။ ဒုက္ကရကာရိကံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုကျင့်အပ်သော အကျင့်ကိုပြုကျင့်မှုကို။ အကာသိ၊ ပြုရပြီ။ အမရန္တပံ၊ မသေကြောင်းဖြစ်သောအကျင့်ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ [အမရန္တပ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြခဲ့ပြီ။] အည၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သတ္တာရံ၊ ဆရာဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသိ၊ ညွှန်ပြပြီ။ ဣတိ ယေသံ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ သေသံ ပဌမကထာယံ၊ ဥတ္တာနတ္ထမေ။

ဒုတိယကထာယံ၊ ၌။ ဣဒ္ဓိမာတိ၊ ဣဒ္ဓိမာ ဟူသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) ဣဿရိယ။ပေ။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ ယဒိ ဂစ္ဆေယျ၊ အမိဝမ်းဝယ်သက်ရောက်ခြင်းသို့ ရောက်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ဂစ္ဆေယျရောက်ရာသလော။ ကမ္မဝသေန၊ ကံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ န(ဂစ္ဆေယျ)၊ မရောက်ရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ (သကဝိဒိနာ)ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ ပဌမဉ္ဇေ၊ ပဌမပြဿနာ၌။ ဘာဝနာမယံ၊ ဘာဝနာမယံဒ္ဓိကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယပဉ္ဇေ၌။ ပုညိဒ္ဓိ၊ ကောင်းမှုဖြစ်သောတန်ခိုးကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ တတိယကထာယံ၊ ၌။ ဒုက္ကရကာရိကာနာမ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုကျင့်အပ်သော အကျင့်ကိုပြုကျင့်မှု မည်သည်ကို။ ဣဿရိယ။ ပေ။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ (ကရိယမာနာ၊ ပြုအပ်သော်။) မိစာဒိဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဌိကြောင့်။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ထိုဘုရား

၁။ ပဌမကထာယံ စသည်။။ ဝိနိပါတ် ဂစ၊တိစ နှင့်စပ်သော ကထာကိုပဌမကထာဟု၊ ဂဗ၊သေယျ ဂစ၊တိစ နှင့်စပ်သော ကထာကို ဒုတိယကထာဟု၊ ဒုက္ကရကာရိကံ အကာသိစ နှင့်စပ်သော ကထာကို တတိယကထာဟု၊ ဝေမရန္တပံ အကာသိ၊ အည သတ္တာရံ ဥဒ္ဓိသိစ နှင့်စပ်သော ကထာကို စေတုတ္ထကထာဟု ဆိုသည်။

၂။ ပဌမပဉ္ဇေ။ပေ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ဂဗ၊သေယျသို့ သက်ရာဝယ်တန်ခိုးဖြင့် သွားသလောဟု ပဌမမေးရာ၌ ဘာဝနာကြောင့်ဖြစ်သော အဘိညာဉ်တန်ခိုးမဟုတ်နိုင်သောကြောင့် ပဌမပယ်၍၊ ဒုတိယမေးရာ၌ ကောင်းမှုတန်ခိုးကိုရည်ရွယ် ခအာမန္တာဟု ဝန်ခံသည်။

၃။ တတိယကထာယံ။။ဤကထာ၌ ဓဏ္ဍဿရိယကာမကာရိတာဟေတုနာမမ နာမ-သဒ္ဓါကို ရှေးပုဒ်နှင့် တွဲထားသော်လည်း ဓဒုက္ကရကာရိကာ နာမမ ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးဖို့ရန် ဋီကာဖွင့်၏။ ဓဒုက္ကရကာရိကာ နာမမ ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးဖို့ရန် ဋီကာဖွင့်၏။ ဓဒုက္ကရကာရိကာ နာမ၊ ဒုက္ကရအကျင့်ကို ပြုကျင့်ခြင်း မည်သည်ကို။ ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု၊ ကြောင့်။ ကရိယမာနာ၊ ပြုကျင့်အပ်သော်။ (ပြုကျင့်လို့ရှိလျှင်။) မိစ္ဆာဒိဌိယာ၊မှားသော အယူကြောင့်။ ကရိယတိ၊ ပြုကျင့်အပ်၏။စ ဟု အဋ္ဌကထာ၌ အနက်ပေးပါ။

အလောင်းသည်။ တံ၊ ထိုဒုက္ခရကာရိကာကို။ (မိစာဒိဋ္ဌိယာ၊ ကြောင့်။
)ယဒိကရေယျံ၊ အံ့။ (ဧဝံသတိ။) သဿတာဒိနိပိ၊ သဿတ
အစရှိသောအယူတို့ကိုလည်း။ ဂဏှေယျ၊ ယူရာသလော၊ ဣတိ စောဒနတ္ထံ
သဿတောလောကောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သကဝိဒိနာ။) ဝုတ္တံ။
စတုတ္ထကထာယမ္ပိ၊ ဌိလည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-ပတိရူပကထာအဖွင့်

၉၁၅-၉၁၆။ ဣဒါနိ ရာဂပတိရူပကထာ နာမဟေတိ။ တတ္ထုဌံ။
မေတ္တာကရုဏာမုဒိတာယော၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ကို။ သန္ဓာယာ။ န
ရာဂေါ၊ ရာဂမဟုတ်သော။ ရာဂပတိရူပကော၊ ရာဂ၏တူသော သဘောရှိသော
တရားသည်။ (ရာဂ၏အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။) ဣတိစ၊
ဤသို့။ (လဒ္ဓိ-ဌ်စပ်။) ဣဿာမစရိယကုတ္တုစ္စာနိ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုတ္တုစ္စတို့ကို။
သန္ဓာယ။ န ဒေါသော၊ ဒေါသ မဟုတ်သော။ ဒေါသပတိရူပကော၊ ဒေါသ၏
တူသော သဘောရှိသော တရားသည်။ (ဒေါသ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။
အတ္ထိ။) ဣတိ စ၊ ။ ဟသိတုပ္ပါဒံ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်ကို။ သန္ဓာယ။ နမောဟော၊ မောဟ
မဟုတ်သော။ မောဟပတိရူပကော၊ မောဟ၏ တူသော သဘောရှိသော
တရားသည်။ (မောဟ၏အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ။) ဣတိ စ၊ ။
ဒုမ္မကံနံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်အရှိန်အစော်မဲ့သူတို့၏ အဖြစ်သို့ ရောက်အပ်ကုန်သော။
ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။ နိဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ခြင်းကို။ ပေသလာနံ၊ သီလကို ချစ်မြတ်နိုးကုန်သော။
ဘိက္ခုနံ၊ တို့ကို။ အနုဂ္ဂဟံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ပါပဂရဟိတံ၊ မကောင်းမှုကို
ကဲ့ရဲ့ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ ကလျာဏပသံသံ၊ ကောင်းမှုကို ချီးမွမ်းခြင်းကို။
အာယသ္မာတော ပိလိန္ဒဒဝစ္ဆဿ၊ အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆ၏။ ဝသလဝါဒံ၊

၁။ မေတ္တာ။ ပေ။ သန္ဓာယ။ ။ ဓမ္မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ကို ရည်ရွယ်၍ ဓ
ဟူရာဝယ် ဓမ္မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ကဲ့သို့ ဓ ဟု အဓိပ္ပါယ်မှတ်ပါ။
ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌ ဓမ္မေတာဒယော သန္ဓာယ မေတ္တာဒယော ဝိယမ ဟု ဖွင့်သည်။
ဆိုလိုရင်းကား-မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာသည်။ သတ္တဝါတို့အပေါ်၌
စေးကပ်ခြင်းသဘောရှိကြသော်လည်း ရာဂကဲ့သို့ တပ်မက်ခြင်း-ညစ်ညမ်းခြင်း
သဘော မရှိရကား ရာဂမဟုတ်ကြသကဲ့သို့ ထို့အတူ ရာဂမဟုတ်သော
ရာဂအတုဘရာ တမျိုးရှိသေး၏-ဟု ပရဝါဒီတို့က ယူဆကြ၏။ ထို
ရာဂအတုဟူသည် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ မဟုတ်သေး။ ရာဂတမျိုးပင်တည်း။
ထို့ကြောင့် ဓအတ္ထိ န ရာဂေါ ရာဂပတိ-ရူပကော ဓ ဟု သကဝါဒီ မေးသည်။

ညံ့သော အကောင်ဟု ပြောဆိုကြောင်းစကားကို။ ဘဝဝတော၊ ၏။ ခေဠာသကဝါဒ၊ အရှင်ဒေဝဒတ်ကို တံတွေးစားဟု ပြောဆိုကြောင်း စကားတော်ကို။ မောဃပုရိသဝါဒဉ္စ၊ အလကား ယောက်ျားဟု ပြောဆိုကြောင်းစကားတော်ကို။ မောဃပုရိသဝါဒဉ္စ၊ အလကား ယောက်ျားဟု ပြောဆိုကြောင်းစကားတော်ကို။ သန္ဓာယ၊ နကိလေသော၊ ကိလေသာ မဟုတ်သော။ ကိလေသပတိရူပကော၊ ကိလေသာ၏ဟူသော သဘောရှိသော တရားသည်။ (ကိလေသာ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ။) ဣတိ စ၊ ။ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ဣတရဿ။

အထနံ။ ယသ္မာ။ ဖဿာဒိပတိရူပကော၊ ဖဿ အစရှိသော တရားတို့၏အတုဖြစ်ကုန်သော။ န ဖဿာဒယော နာမ၊ ဖဿ အစရှိသည်မဟုတ်သောတရားတို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ တသ္မာ။ ရာဂါဒိပတိရူပကော၊ ကုန်သော။ န ရာဂါဒယောပိ၊ ရာဂအစရှိသည် မဟုတ်သော တရားတို့မည်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ အတ္ထိနဖဿောတိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တေသံ၊ ထို ဖဿ အစရှိသည်တို့၏အတုဖြစ်သော တရားတို့၏။ အဘာဝါ ပဋိက္ခိပတိ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ သေသံ ဥတ္ထာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပတိရူပကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-အပရိနိပ္ပန္နကထာ အဖွင့်

၉၁၇-၉၁၈။ ဣဒါနိ အပရိနိပ္ပန္နကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အပရိနိပ္ပန္နကထာ၌။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ခမေဝ၊ ဒုက္ခသည်သာ။ သမေဝတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခံ(ဇေ)၊ ဒုက္ခသည်သာ။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်လည်းတည်၏။ ဝေတိ စ၊ ပျက်လည်း ပျက်၏။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမှ။ အညတြ၊ အခြားသော တရားသည်။ န သမေဝတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမှ။ (အညံ၊ အခြားသော တရားသည်။ နနိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သည်မဟုတ်။) ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ဒုက္ခညေဝ၊ ဒုက္ခသစ္စာ

၁။ နကိလေသော။ ။ ဒုမ္မကံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နှိပ်ခြင်းသည် ဒေါသ ကိလေသာကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ပေသလပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကား လောဘကိလေသာကဲ့သို့ထင်ရ၏။ ပိလိန္ဒဝစ္ဆထေရ်သည် ရှင်ဘုရင်ဘဝများစွာ ဖြစ်လာခဲ့သောကြောင့် အထုံပါနေသဖြင့် သူတပါးကို ဓမ္မာရုံအကောင် (ဝသလ) ခေ ခေါ်လေ့ရှိ၏။ ဘုရားရှင်လည်း ရှင်ဒေဝဒတ်ကို ခေဠာသက(တံတွေးစား) ခေ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ခမေဃပုရိသ (အလကားယောက်ျား) ခေ ဟုလည်း မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအသုံးအနှုန်းများကို ဒေါသကိလေသာဟု ယုံမှားဖွယ် ရှိ၏။ သို့သော် ကိလေသာကား မဟုတ်ကြ။

သည်သာ။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ထက်ဝန်းကျင် ပြီးစေအပ်သော တရားတည်း။ သေသာ၊ ဒုက္ခသစ္စာမှ ကြွင်းကုန်သော။ ခန္ဓာပေ။ ဓမ္မာ၊ ခန္ဓာ အာယတန-ဓာတ် ကုန်ပြန်တရားတို့သည်။ [ဤပါဠိတော်၌လာသော တရားတို့ကို ပြသည်။] အပရိနိပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်ထက်ဝန်းကျင် ပြီးစေအပ်သော တရားမဟုတ်ကုန်။ ကုတိ ယေသံ။ ပေ။ ကုတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အပရိနိပ္ပန္နံ၊ ပရိနိပ္ပန္နံ မဟုတ်သည်။ သစေ (ဟောတိ။ ဧဝံသတိ။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။) အနိစ္စာဒိဘာဝံ၊ အနိစ္စအစရှိသော သဘောရှိသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ကုတိ စောဒေတုံ ရူပံအနိစ္စန္တိအာဒိ အာဟ။ ကုတရော၊ သည်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့ အနိစ္စာဒိသဘောရှိသည်မဟုတ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ အပသ န္ဓော (ဟုတွာ) ပဋိကိပတိ။

သကဝါဒီ၊ သည်။ နနရူပံ အနိစ္စန္တိအာဒိဝစနေန၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။ တဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ ဧကံ၊ တခုသော။ လဒ္ဓိ၊ ကို။ ပဋိသေဓေတွာ၊ တားမြစ်ပြီး၍။ ဒုတိယံ၊ ၂-ကြိမ်မြောက်။ ပုစ္ဆန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ) ဒုက္ခဉ္စေဝ ပရိနိပ္ပန္နန္တိအာဒိ အာဟ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ တမ္ဗိလဒ္ဓိ၊ ကိုလည်း။ ပဋိသေဓေတုံ၊ ငါ။ နန ယဒနိစ္စန္တိအာဒိ၊ ကို။ (သကဝါဒီ)အာဟ။ တတြ၊ ထိုနန ယဒနိစ္စ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကေဝလံ၊ ၂၊ အခြားသစ္စာမဖက် သက်သက်။ ပဌမသစ္စမေဝ၊ ပဌမသစ္စာသည်သာ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိကြွင်းမဲ့ဥသို့ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ တံ၊ ထို အနိစ္စဖြစ်သော သင်္ခါရတရားသည်။ ဒုက္ခမေဝ၊ ၂၊ သာတည်း။ ရူပဉ္စ၊ သည်လည်း။ (သင်္ခါရတွင် ပါဝင်သော ရုပ်သည်လည်း။) (အနိစ္စံ၊ တည်း။ တသ္မာ။ ၁။ န အနိစ္စာဒိဘာဝံ။ ။န အနိစ္စာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော န သင်္ခတံ နပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ စသည်ကို ယူပါ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဓအနိစ္စာဒိသဘာဝံ ဟု ရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ဓအနိစ္စာဒိဘာဝံ ဟု ရှိ၏။ အနိစ္စာဒိ+ဘာဝေါ+ဧတဿာတိအနိစ္စာဒိဘာဝံ၊ ရူပံနှင့် အရတူသော နပုံလင်ချသည်။ [အနိစ္စာဒိကော ဘာဝေါတိ အနိစ္စသင်္ခါရပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတာဒိကော ဘာဝေါ(ဓမ္မာ ပကတိ) ဧတဿာတိအတ္ထော။-အနု။]

၂။ နကေဝလံ ဟိ ပဌမသစ္စမေဝ ဒုက္ခံ။ ။ပါဠိတော်၌ ဓဒုက္ခဉ္စေဝပရိနိပ္ပန္နံ ဓ ဟူရာဝယ် ဓဒုက္ခံအရဒုက္ခဝေဒနာကိုသာ ကောက်ယူရမည် ဓ ဟု ထင်မှားဖွယ်ရှိ၏။ ဓနကေဝလံဟိ ပဌမသစ္စမေဝ ဒုက္ခံ ဓ ဟု ဆိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဒုက္ခဉ္စေဝ၌ ဒုက္ခအရ ဒုက္ခဝေဒနာသာမက ဒုက္ခသစ္စာအားလုံးကို ရည်ရွယ်၍ သကဝါဒီက ပုစာပြုကြောင်းကို ပြသည်။

တမ္ပိ၂။ ထိုအနိစ္စဖြစ်သော ရုပ်သည်လည်း။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ ပရိနိပ္ပန္နတည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ရူပံ အပရိနိပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခဉာဏပရိနိပ္ပန္နန္တိ၊
 ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ တံ၊ သည်။ ဝဒေသိ၊ ဆို၏။ တံ၊
 ထိုစကားကို။ နော ဝတ္ထုဗ္ဗေ၊ မဆိုထိုက်။ (ဧဝ-ဖြင့်ရုပ်ကို ဒုက္ခမဟုတ်မှ
 ကန့်ရာရောက်သောကြောင့် ဒုက္ခဉာဏဟု ဧဝ-ဖြင့်မဆိုထိုက်။)
 ဝေဒနာဒိမူလိကာသု၊ ဝေဒနာ အစရှိသော မူလရှိကုန်သော။ [မူလိကာဒိသု အာဒိ
 တဒုပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။] ယောဇနာသုပိ၊ တို့၌လည်း။
 ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ပန၊ အထူးကား။ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတုသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။
 သေသဓမ္မာနံ၊ ကြွင်းသော တရားတို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ အနိစ္စတာ၊
 အနိစ္စတို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ အနစ္စာနေဝ၊
 အနိစ္စတို့ချည်းတည်း။ [ဧဝ-ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ချန်ထားစရာ မရှိ-ဟူလို] ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

အပရိနိပ္ပန္နကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

တေဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

တေဝိသတိမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁။ တံ။ ပေ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗေ။ ။ဤဝတ္ထုဗ္ဗေ၏နောက်၌ ဓဒုက္ခဉာဏ ပရိနိပ္ပန္နန္တိမ ဟု
 တွေ့ရ၏။ ထိုဝါကျသည် ပိုဟန်တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း-တံဖြင့် ရှေးဝါကျ၌ရှိသော
 ဓရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ၊ ဒုက္ခဉာဏ ပရိနိပ္ပန္နံမ ဟူသော ၂-ဝါကျလုံးကို
 စွဲရမည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ ဓတန္တိ-ဒုက္ခဉာဏ ပရိနိပ္ပန္နံ၊
 န ပန ရူပဗ္ဗိဇေတံမ ဟုတ် အစွဲကို ပြ၏။ အဋ္ဌကထာ၌လာသော ရှေးဝါကျ ၂-
 ရပ်ကိုပင် ချုံး၍ ပြခြင်းတည်း။ အနုဋီကာ၌ကားဓဇကန္တိရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ ဒုက္ခဉာဏ
 ပရိနိပ္ပန္နန္တိ ယဒေတံ တယာဝုတ္တံ ဧတံ နောစဝတရေ ဝတ္ထုဗ္ဗေမ ဟုဖွင့်။

နိဂမနကထာ

စ။ စာကိုယ်ပြီးဆုံး ကမ္မတ်ဖုံးဖို့ နိဂုံးကိုဆိုအံ့။ စေတောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော နိသိန္ဒော ဒေဝလောကသို့ အစ ကုန္ဒိယာနိ အနိစ္စာနောဝတိုင်အောင်သော သဒ္ဓါအစဉ် အနက်အစဉ်ဖြင့်-

စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ပဏ္ဏာသကေဟိ စေဝ၊ ပဏ္ဏာသကတို့ဖြင့်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဝဂေဟိ စ၊ ဝဂ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းယူ၍။ (အာယသ္မတာ မေဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရေန၊ အရှင်မေဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်သည်။ ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။) သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ကထာ၊ ကထာတို့သည်။ ဥိနတိသတဘေဒနာ၊ ယုတ်လျော့သော သုံးရာအပြား ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ကထာမဂ္ဂေသု၊ ကထာ၏ အစဉ်တို့၌။ ကောဝိဒေါ၊ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော။ ဇိနော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယံ ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏံ၊ အကြင်ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို။ ဒေသယိ၊ ဟောတော်မူပြီ။ တဿ၊ ထိုကထာဝတ္ထုကျမ်း၏။ အတ္ထဝဏ္ဏနာ အနက်၏အဖွင့်သည်။ ဝါ၊ အနက်၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ဓမ္မဿ၊ ၃-ပါးသော သူတော်ကောင်းတရား သဒ္ဓမ္မ၏။ [ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိပဋိဝေဓေါ။] စိရဋ္ဌိတတ္ထံ၊ သင်သူ ကျင့်သူ၊ ရှိနေမှုကား၊ ဗိုလ်လူအပေါင်း၊ ဆက်ဆက်ပြောင်းလည်း ထောင်ပေါင်းငါးလီ၊ မကရှည်အောင်တည်တံ့ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣမံ (အတ္ထဝဏ္ဏနံ)၊ ဤအနက်၏အဖွင့်ကို။ ဝါ၊ ဤအနက်၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ တန္တိယာ၊ ပါဠိတော်၏။ တေရသမတ္တေဟိ၊ တဆယ့်သုံးပါး အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘာဏဝါရေဟိ၊ ဘာဏဝါရတို့ဖြင့်။ သင်္ခရောန္တေန၊ ကောင်းစွာ ပြုစီရင်သော။ မယာ၊ ငါသည်။ [ယံတပုဒ်ပိဟန်တူသည်။ ရွေးနိဿယ၌လည်း မပါ။] ယံ ကုသလံ၊ အကြင်ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌံ၊ ကုသိုလ်မြတ်ကို။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်ရအပ်ပြီ။ တေန၊ ထိုဉာဏသမ္ပယုတ်၊ တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌံ၊ ကုသိုလ်မြတ်ကြောင့်။ သနရာမရော၊ လူနတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ အယံ လောကော၊ ဤသတ္တလောကသည်။ [ရွေးနိဿယ၌ ဓအဇရာမရော၊ အိုခြင်း သေခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍မ ဟု ပါဠိအနက်ရှိ၏။] ဓမ္မရာဇဿ၊ တရားမင်းဘုရား၏။ သဒ္ဓမ္မရသမေဝ၊ သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော အရသာကိုသာ။ အဓိဂစ္ဆတု၊ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ရပါစေသတည်း။ ဣတိ၊ နိဂုံးအပြီးတည်း။

ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ ပြီးပြီ။